M. JOHN HARRISON

VIRICONIUM

Traducere din limba engleză
MIRCEA PRICĂJAN

Despre *Viriconium:*Câteva însemnări în chip de introducere

Oamenii îşi ascund mereu propria deziluzie, decăderea, vârsta. Cum se face că nu-şi dau niciodată seama de ceea ce vor deveni, din moment ce chipurile lor conţin deja chipurile pe care le vor avea peste douăzeci de ani?

— „Călătoria unui tânăr spre Viriconium”

Şi mă uit la ciclul Viriconium al lui M. John Harrison şi mă întreb dacă *Oraşul Pastel* ştia că ascunde în paginile lui povestea din *În Viriconium* sau cumplitul chin din „Călătoria unui tânăr spre Viriconium”, dacă ştia ce urma să devină.

Acum câteva săptămâni şi la depărtare de o jumătate de lume, m-am trezit în mijlocul Bolognei – acel oraş cu turnuri medievale de culoarea apusului peste care trece vremea în centrul oraşului italian modern cu acelaşi nume – într-un anticariat mic, unde mi se dăduse spre cercetare un exemplar al *Codex Seraphinianus.* Cartea aceasta, creată de artistul Luigi Serafini, este, după toate probabilităţile, un obiect de artă. Conţine şi text, însă alfabetul seamănă cu un cod dintr-o altă lume, iar ilustraţiile (care acoperă aspecte ale vieţii precum grădinăritul, anatomia, matematica, geometria, jocurile de cărţi, aparatele de zbor şi labirinturile) poartă doar o vagă asemănare cu cele pe care le ştim din lumea aceasta în momentul de faţă: într-o imagine, un cuplu care face dragoste devine un crocodil care pleacă târâş; iar animalele, plantele şi ideile sunt destul de ciudate să-ţi poţi închipui că această carte ne-a parvenit dintr-un timp sau spaţiu extrem de îndepărtat. Aceasta este, lipsindu-ne o altă explicaţie, artă. Şi, plecând din anticariatul acela mic, păşind afară pe străzile umbrite de colonade ale Bolognei, ţinând în mână cartea atâtor lucruri imposibile, m-am imaginat în Viriconium. Iar asta era bizar, şi numai fiindcă, până atunci, asemuisem în mod explicit Viriconiumul cu Anglia.

Viriconium, creaţia lui M. John Harrison, Oraşul Pastel din după-amiaza lumii; două oraşe în unul, în care nimic nu se leagă, de la cap la coadă, cu excepţia câtorva nume de locuri, cu toate că n-am fost niciodată sigur că numele definesc acelaşi loc de la o poveste la cealaltă. Bistro Californium e mereu acelaşi? Dar Henrietta Street?

M. John Harrison, Mike pentru prieteni, este o persoană neastâmpărată, de înălţime medie, predispus la înflăcărări şi zel. La prima vedere pare a avea o constituţie slabă, însă o a doua

privire te convinge că a fost construit din chingi şi arcuri şi piele dură, de calitate, şi nu te surprinde deloc să afli că Mike e alpinist, căci ţi-l poţi închipui fără nicio problemă căţărându-se pe o stâncă într-o zi rece, ploioasă, găsind puncte de sprijin în locuri aproape invizibile şi trăgându-se mereu mai sus, omul împotriva stâncii. Îl cunosc pe Mike de mai bine de douăzeci de ani; de când îl ştiu, părul i-a căpătat un argintiu impunător şi pare să fi devenit cumva tot mai tânăr. Mi-a plăcut întotdeauna de el, aşa cum întotdeauna m-am simţit mai mult decât doar un pic intimidat de scrierile lui. Când vorbeşte despre scris, trece de la neastâmpăr la posedare. Mi-l amintesc pe Mike la Institutul de Artă Contemporană cum încerca să le explice celor din public natura literaturii fantastice de ficţiune: a descris situaţia cuiva care stă într-o alee bătută de vânt şi se uită la imaginea lumii reflectată în vitrina unui magazin şi vede în sticlă, brusc şi fără nicio explicaţie, o ploaie de scântei. Această imagine mi-a ridicat părul pe ceafă, mi-a rămas întipărită în minte; reacţia aceasta mi-ar fi imposibil s-o explic. Ar fi ca şi cum aş încerca să explic proza lui Harrison, lucru pe care mă străduiesc să-l fac în introducerea de faţă şi care, după toate probabilităţile, nu-mi iese.

Există scriitori care scriu pentru scriitori, desigur, iar M. John Harrison este unul dintre ei. Se mişcă elegant, cu pasiune, de la un gen la altul, produce o proză străvezie şi inteligentă, publicând povestiri sub sigla SF sau fantasy, horror sau mainstream. Câştigă premii orice gen ar aborda şi face totul să pară atât de uşor. Literatura lui este înşelător simplă, fiecare cuvânt fiind gândit şi aşezat acolo unde să aibă cel mai profund înţeles şi de unde să lovească cel mai puternic.

Poveştile despre Viriconium, care moştenesc o serie de nume şi sentimentul de nelinişte dintr-un demult uitat Oraş Roman Englezesc („Anticarii englezi au preferat termenul *Uriconium,* cărturarii străini pe cel de *Viroconium* sau *Viriconium,* fiind vehiculat de asemenea termenul *Vriconium.* Dovezile rădăcinilor noastre străvechi sunt întrucâtva confuze”, ne informează un site de istorie) sunt fantezii, trei romane şi un mănunchi de poveşti care cercetează natura artei şi a magiei, a limbajului şi a puterii.

Nu există, aşa cum am pomenit deja şi aşa cum veţi descoperi, nicio consecvenţă în Viriconium. De fiecare dată când ne întoarcem în el, acesta s-a schimbat – sau ne-am schimbat noi. Natura realităţii se deplasează şi se schimbă. Poveştile despre Viriconium sunt palimpseste, şi alte poveşti şi alte oraşe pot fi văzute dincolo de suprafaţă. Poveştile adumbresc alte poveşti.

Teme şi personaje reapar, aidoma unor cărţi de tarot amestecate şi reîmpărţite.

În comparaţie cu poveştile care-i urmează, *Oraşul Pastel* enunţă simplu temele lui Harrison, asemenea unei teme muzicale complexe pe care o auzi cântată mai întâi de o fanfară de alămuri. Este vorba de un SF din viitorul îndepărtat, acolo unde SF-ul se preface în fantasy, iar povestea se citeşte precum scenariul unui film magnific, asezonat cu trădări şi bătălii, cu toate ingredientele culturii populare atent puse la lucru. (La relectură, asta îmi aduce aminte puţin de Michael Moorcock şi, în atmosfera şi istovirea de sfârşit de timp, de Jack Vance şi Cordwainer Smith.) Pentru apărarea Viriconiumului şi a reginei sale infante de invadatorii din Nord, lord tegeus-Cromis (care se crede mai bun ca poet decât ca luptător cu sabia) strânge ceea ce a mai rămas din legendarul Ordin al lui Methven. Aici avem un pitic şi un erou, o prinţesă, un inventator şi un oraş ameninţat de asediu. Şi totuşi, povestea are ceva dulce-amar, ceva la care nu te-ai aştepta de obicei de la un asemenea roman.

Furtuna de aripi adoptă ca titlu o expresie din prima carte şi este deopotrivă o continuare a primului roman şi o punte de legătură între poveştile şi romanul care urmează şi o împrejmuiesc. Graiul acestei cărţi este, intuiesc, mai puţin accesibil decât al celei dintâi, limbajul fiind bogat şi baroc. Îmi aminteşte pe alocuri de Mervyn Peake, însă ai de asemenea impresia şi că este romanul cuiva care vrea să se pună la încercare, să vadă ce poate face cu cuvintele, cu propoziţiile, cu povestea.

Iar apoi, renunţând la stilul baroc, proza lui M. John Harrison devine transparentă, însă este vorba de o transparenţă înşelătoare. Asemenea predecesoarelor lui, *În Viriconium* este un roman despre un erou care încearcă să-şi salveze prinţesa, este povestea unui pitic, a unui inventator şi a unui oraş aflat sub ameninţare, însă acum imensa canava a primei cărţi a devenit o poveste scurtă şi personală despre chinuri sufleteşti şi secrete şi amintiri. Zeii din acest roman sunt grobieni şi imposibil de înţeles, eroul nostru abia dacă pricepe natura poveştii în care se vede prins. Mai mult decât celelalte, această istorisire îţi lasă impresia că e mai aproape de ceea ce se doreşte a fi povestit – decepţia şi decăderea care stăteau la pândă, ca într-un cocon, în prozele de dinainte ies acum complet la iveală, aidoma unui fluture sau a unei păsări de metal eliberată din crisalidă.

Prozele scurte care se împletesc în jurul celor trei romane sunt poveşti despre evadări, de obicei evadări eşuate. Acestea vorbesc despre putere şi politică, despre limbaj şi structura de rezistenţă a realităţii – vorbesc de asemenea despre artă. Ţi se strecoară printre degete ca apa, sunt evanescente ca o ploaie de scântei, sunt durabile şi naturale ca nişte formaţiuni stâncoase.

Poveştile şi romanele despre Viriconium acoperă aspecte ale vieţii precum grădinăritul, anatomia, matematica, geometria, jocurile de cărţi, aparatele de zbor şi labirinturile. De asemenea, ele vorbesc despre artă.

De când a părăsit Viriconium, Harrison a creat mai multe capodopere (de gen sau nu): *Climbers,* uimitorul lui roman despre alpinişti şi escapism preia temele din „Călătoria unui tânăr spre Viriconium” şi le prelucrează într-o proză mainstream; *The Course of the Heart* le prelucrează în proză fantasy, poate chiar horror; *Light,* excelentul lui roman ţesut cu iţe SF vorbeşte şi el despre evadări eşuate – din noi înşine, din lumile noastre, din propriile noastre limite.

Pentru mine, prima lectură a *Nopţilor din Viriconium* şi *În Viriconium* a fost o revelaţie. Eram tânăr când am dat peste ele, în urmă cu o jumătate de viaţă, şi îmi amintesc prima impresie pe care am avut-o citind proza lui Harrison: că e limpede ca apa unui râu de munte… şi la fel de rece. Poveştile păstrează pentru mine memoria timpului în care le-am citit întâia oară – anii când Thatcher era prim-ministru în Anglia par deja să se transforme în mit. Când îi trăiam, anii aceia parcă ne copleşeau, iar oraşul din poveştile acestea este animat de mai mult decât doar o fărâmă din Londra pe care mi-o amintesc, şi există ceva din duritatea doamnei Thatcher însăşi în rea-voinţa bolnăvicioasă a lui Mammy Vooley (într-adevăr, când Harrison a rescris povestea „Capului norocos” sub forma unui roman ilustrat, cu planşe de Ian Miller, Mammy Vooley a fost explicit desenată ca un avatar al lui Margaret Thatcher).

Acum, la relectură, găsesc claritatea prozei lui Harrison la fel de admirabilă însă descopăr că-i apreciez mai mult ca niciodată personajele – imperfecte şi suferinde şi mereu în căutarea unor căi de-a intra în contact unul cu celălalt, mereu trădate de limbaj şi de tradiţie şi de ele însele. Şi mi se pare că orice oraş aş vizita acum reprezintă o latură a Viriconiumului, că există un oraş de sus şi unul de jos în Tokyo şi în Melbourne, în Manila şi în Singapore, în Glasgow şi în Londra, şi că Bistro Californium este

locul unde găseşti ce-ţi doreşti sau unde-ţi doreşti ce găseşti sau, pur şi simplu, acesta este locul pe care ţi-l doreşti.

M. John Harrison, în scriitura sa, stă agăţat de stânci golaşe şi găseşte locuri invizibile de susţinere şi nişe pentru pitoane ce n-ar trebui să existe; te ridică o dată cu el prin poveste, te trage de cealaltă parte a oglinzii, unde, cu excepţia ploii de scântei, lumea arată aproape la fel...

Neil Gaiman
Aeroportul Narita, 25 iulie 2005

ORAŞUL PASTEL

Prolog asupra Imperiului Viriconium

În Perioada de Mijloc a Pământului s-au ridicat în jur de şaptesprezece imperii importante. Acestea au fost Culturile După-amiezii. Toate cu excepţia unuia sunt neimportante pentru povestea de faţă şi nu e nevoie să spunem despre ele decât că niciunul nu a durat mai puţin de un mileniu, niciunul mai mult de zece; că fiecare a scos la iveală secretele şi a dobândit tihna pe care natura lui (şi natura universului) i-a permis să le găsească; şi că fiecare a căzut din univers în dezordine, s-a năruit şi a pierit.

Ultimul dintre ele şi-a lăsat numele scris în stele, dar niciunul dintre cei ce-au venit apoi nu l-a putut citi. Mai important, poate, în pofida forţei sale tot mai slabe, acesta a construit lucruri trainice – lăsând în urmă unele mecanisme care, de bine, de rău, şi-au păstrat scopurile de funcţionare preţ de mai bine de o mie de ani. Şi, încă şi mai important, aceasta *a fost* ultima dintre Culturile După-amiezii şi a fost urmată de Amurg şi de Viriconium.

Vreme de cinci sute de ani sau mai mult după prăbuşirea Perioadei de Mijloc, Viriconium (nu purta încă acest nume) a fost o adunare primitivă de comunităţi mărginite de mare la Vest şi Sud, de ţinuturile neexplorate la Est şi de Marea Pustie Brună la Nord.

Avuţia locuitorilor lui era alcătuită în întregime din ceea ce s-a putut recupera. Aceştia nu stăpâneau nicio ştiinţă, ci scormoneau deserturile de rugină care fuseseră cândva complexele industriale ale ultimei Culturi a După-amiezii şi, fiindcă cele mai mari depozite de metal, maşinării şi arme străvechi se aflau în Marea Pustie Brună, cei care le deţineau erau Triburile Nordice. Imperiul lor dezlânat avea două centre gemene, Glenluce şi Drunmore, aşezări orăşeneşti sumbre şi răsfirate unde erau transformate primitiv în săbii maşinării complicate şi frumoase, al căror rol le era necunoscut şi unde căpeteniile de trib se îmbătau şi se luau la harţă pentru *baan*-urile mortale dezgropate din deşert.

Aceştia erau aprigi şi invidioşi. Domnia lor asupra Sudicilor era aspră şi, în definitiv, insuportabilă.

Distrugerea acestei culturi pre-viriconiumiene şi smulgerea puterii de la Nordici au fost înfăptuite de Borring-Na-Lecht, fiul unui cioban din Munţii Monar, care i-a adunat pe sudici, le-a îndreptat spinările cu vorbele lui sărace, dar puternice, şi într-o singură săptămână a prădat atât Drunmore-ul, cât şi Glenluce-ul.

A fost un erou. În timpul vieţii sale, a unit triburile, i-a alungat pe Nordici în munţii şi-n tundra de dincolo de Glenluce şi-a

construit fortăreaţa Duirinish la marginea Mlaştinii de Săruri Metalice, unde rugina şi chimicalele din Marea Pustie Brună se adunau în bălţi şi smârcuri otrăvitoare şi se scurgeau în mare. Astfel, a închis Leedale de Jos împotriva celor rămaşi din regimul Nordic, protejând oraşele Sudice Soubridge şi Lendalfoot, aflate în continuă creştere.

Însă cea mai mare ispravă a sa a fost restaurarea Viriconiumului, centrul ultimei dintre Culturile După-amiezii, şi adoptarea lui drept capitală – construind unde era nevoie, deschizând circulaţiei străzile principale, gâtuite de trecerea timpului, adăugând artefacte şi opere de artă aduse din deserturile de rugină, până ce oraşul a strălucit aproape aşa cum o făcuse cu o jumătate de mileniu în urmă. După el şi-a luat numele imperiul. Borring a fost un erou.

Până la Methven n-a apărut niciun alt erou. În secolele de după moartea lui Borring, Viriconium s-a consolidat, s-a îmbogăţit şi a crescut, s-a ocupat de înavuţire, de comerţ interior şi de micile dispute politice. Ceea ce începuse bine, în foc şi sânge şi triumf, şi-a pierdut spiritul.

Preţ de patru sute de ani, imperiul a rămas locului, în vreme ce nordicii şi-au lins rănile şi şi-au alimentat resentimentele. A început un război lent de uzură, sudicii pierzându-şi iarăşi coloana vertebrală, iar Nordicii lăsându-se sălbăticiţi de vremea rece, necruţătoare. Viriconium ţinea la mare preţ stabilitatea şi poezia şi neguţătorii de vin; rudele lui din munţi, lupii – doar răzbunarea. Dar, după un secol de jafuri sporadice, lupii au întâlnit pe cineva care, chiar dacă nu era de-al lor, le înţelegea felul de-a fi…

Methven Nian a ajuns pe tronul din Viriconium şi a descoperit că rezervele de metal şi Maşinării Vechi scădeau. A observat că se apropia o Epocă întunecată; îşi dorea să conducă mai mult decât un imperiu de paraziţi. Şi-a atras alături tineri care intuiau şi ei asta şi care recunoşteau ameninţarea din Nord. În numele lui, aceştia au lovit întruna ţinuturile de dincolo de Duirinish şi au început a fi cunoscuţi sub numele de Ucigaşii Nordicilor, Ordinul lui Methven sau, simplu, *Methven.*

Au fost mulţi la număr şi mulţi au murit. Au luptat fără de milă şi cu o pricepere rece. Au fost aleşi, fiecare, pentru câte o pricepere anume: astfel, Norvin Trinor pentru darul său de strateg, Piticul Tomb pentru priceperea sa la mecanică şi arme cu energie, Labart Tane pentru cunoştinţele lui despre traiul celor

din Nord, Benedict Paucemanly pentru iscusinţa într-ale aeronauticii, tegeus-Cromis fiindcă era cel mai bun luptător cu sabia din ţinut.

Cât a trăit, Methven Nian a pus stavilă declinului: i-a învăţat pe Nordici să se teamă de el; a pus bazele unei ştiinţe independente de Vechile Tehnologii; a păstrat ceea ce mai rămăsese din acea tehnologie. A făcut însă o singură greşeală, iar aceea a fost amarnică.

Încercând să cimenteze o alianţă pasageră cu unele dintre Triburile Nordice, şi-a convins fratele, Methvel, pe care-l iubea, să o ia drept soaţă pe Regina acestora, pe Balquhider. Doi ani mai târziu, când tratatul a eşuat, această femeie-lup l-a lăsat pe Methvel în apartamentul lor să se înece în propriu-i sânge, după ce i-a scos ochii cu un ac de croitorie. A fugit, luând-o cu ea pe fiica lor, Canna Moidart. A crescut-o pe copilă cu ideea că va domni asupra unui imperiu reunit, că, la moartea lui Methven, va trebui să pretindă tronul din Viriconium.

Hrănită cu nedreptăţile din Nord, Moidart a îmbătrânit înainte de vreme şi a sădit sămânţa discordiei în Nord şi în Sud deopotrivă.

Aşa se face că, după moartea lui Methven – unii au spus că asta s-a datorat în parte durerii de care n-a scăpat niciodată după stingerea din viaţă a lui Methvel –, tronul a fost pretins de două Regine: Canna Moidart şi singura moştenitoare a lui Methven, Methvet, cunoscută în tinereţe drept Jane. Iar cavalerii Ordinului lui Methven, văzând un imperiu puternic, care nu mai avea mare nevoie de priceperile lor violente, tulburaţi şi întristaţi de moartea Regelui lor, s-au risipit.

Canna Moidart a aşteptat zece ani până la prima răsucire de cuţit…

1

tegeus-Cromis, cândva soldat şi persoană cu gusturi alese a Viriconiumului, Oraşul Pastel, care sălăşluia acum cât se poate de singur într-un turn de lângă mare şi se închipuia mai priceput ca poet decât ca luptător cu sabia, stătea la prima revărsare a dimineţii pe dunele de nisip care se întindea între înaltul său cămin şi linia cenuşie a apei. Aidoma unor bucăţi de haine diafane zdrenţuite, pescăruşii negri zburau şi se luau la harţă deasupra frunţii sale întristate. Ceea ce-l făcuse să iasă din turn fusese o

catastrofă, ceva ce el văzuse în timpul nopţii din cea mai înaltă cameră.

Simţea miros de fum în vântul ce bătea din larg. În depărtare, vag, auzea explozii înfundate şi grele: şi nu marea atotputernică era cea care făcea să tremure dunele de sub picioarele sale.

Cromis era un bărbat înalt, slab şi cadaveric. În ultima vreme dormise puţin, iar în găvanele întunecate şi înfundate de deasupra pomeţilor înalţi, proeminenţi, ochii lui verzi erau obosiţi.

Purta o mantie de catifea de un verde-închis, care se rotea în jurul lui în bătaia vântului asemenea unui cocon; o tunică din piele veche bătută cu ţinte de iridiu peste o cămaşă albă; pantaloni strâmţi de catifea de un albastru-închis şi cizme înalte, moi, din piele de căprioară, de un albastru-pal. Dedesubtul mantiei grele, mâinile lui slabe şi înşelător de delicate erau strânse în pumni, îngreunate, aşa cum era obiceiul vremii, de inele masive din metale nepreţioase, încrustate cu cifruri şi stenograme complicate. Pumnul mâinii drepte se odihnea pe mânerul paloşului său simplu, care, sfidând moda vremii, nu avea nume. Cromis, ale cărui buze erau subţiri şi alburii, era preocupat mai mult de calităţile esenţiale ale lucrurilor decât de numele lor; punea mai mult preţ pe realitatea Realităţii decât pe numele pe care oamenii i le atribuiau.

Îşi făcea, de pildă, mai multe griji pentru frumuseţea oraşului care căzuse în cursul nopţii decât pentru faptul că acesta era Viriconium, Oraşul Pastel. Îl iubea mai mult pentru străzile lui pavate cu pietre de un albastru-pal şi pentru aleile ce nu erau deloc pavate decât pentru felul cum aleseseră cetăţenii să-l cheme, care deseori era Vechiul Viricon şi Locul de la Răscrucea Drumurilor.

În muzică, pe care o iubea, nu găsise nicio alinare, iar acum n-o găsea nici în nisipul trandafiriu.

Umblă pentru o vreme pe malul apei, examinând obiectele aruncate de mare pe uscat: acordând mai multă atenţie ici unei pietre netede, colo unei cochilii transparente, luând în mână o sticlă de culoarea mantiei sale, aruncând o ramură de copac albită şi ciudat cioplită de apă. Se uită la pescăruşii negri, însă ţipetele lor îl deprimară. Ascultă vântul rece care sufla prin pădurea de scoruşi dimprejurul turnului său şi tremură. Pe deasupra zarvei valurilor înalte auzea bubuitul înfundat al căderii Viriconiumului. Şi chiar de-ar fi intrat în apa înspumată şi i-ar fi simţit înţepătura acidă pe obraz, pierdut în tunetul ei, îşi imagină că tot ar fi putut

auzi zarva de pe străzile pastel, grupurile învrăjbite şi vocile care strigau după Tânăra Regină, Bătrâna Regină.

Îşi aşeză mai bine pe cap pălăria brun-roşcată cu boruri largi; alunecând pe nisipul mişcător, străbătu dunele; şi găsi poteca din pietre albe care mergea printre scoruşi către turnul ce nu purta nici el nume: cu toate că unii îl numiseră ca şi coasta pe care se afla, şi anume Balmacara. Cromis ştia unde-l chemau inima şi sabia – însă crezuse că partea aceea luase sfârşit şi se aşteptase să ducă o viaţă tihnită lângă mare.

Când sosi primul refugiat, ştiu cine câştigase oraşul – sau ceea ce mai rămăsese din el –, însă felul cum află asta nu-i făcu deloc plăcere.

Se întâmplă înainte de prânz, când încă nu se hotărâse ce să facă.

Se afla în camera din vârf (o încăpere rotundă, mică, ai cărei pereţi erau îmbrăcaţi în piele şi rafturi cu cărţi; obiecte muzicale şi ştiinţifice, astrolabi şi lăute, stăteau pe mesele din piatră acoperite cu mătăsuri; acolo lucra el la cântecele lui), cântând încet la un instrument pe care-l căpătase în împrejurări ciudate cu o vreme în urmă, în Est. Avea corzile întinse şi dure, şi-l dureau buricele degetelor; cânta pe un ton înalt şi neplăcut, melancolic, dar aşa se şi simţea. Cânta într-un chip uitat de toţi, mai puţin de el şi de câţiva muzicanţi din deşert, iar gândul nu-i stătea la muzică.

De la geamul boltit al camerei se putea uita pe deasupra scoruşilor şi a mărăcinilor noduroşi către drumul ce ducea de la nefericitul oraş la Duirinish în nord-est. Viriconium însuşi era o pâclă de ceaţă în zare către est şi un neplăcut tremur în fundaţia turnului. Din acea pâclă văzu cum se ridică o navă, o scânteiere ca o festă pe care ţi-o joacă privirea.

Era bine-ştiut pe aleile oraşului şi-n locurile izolate că, atunci când era agitat sau când stătea în cumpănă, tegeus-Cromis îşi ducea necontenit mâna dreaptă la mânerul sabiei fără nume: atunci nu era câtuşi de puţin momentul să-l ataci, iar alt moment n-aveai. El însuşi nu observase niciodată acest lucru. Lăsă instrumentul din mână şi se duse la fereastră.

Nava prinse înălţime, rotindu-se uşor, zbură puţin spre nord, în vreme ce Cromis strânse din ochi, şi apoi porni direct spre Balmacara. Preţ de câteva clipe, păru că stă pe loc, crescând doar tot mai mult pe măsură ce se apropia de turn.

Când ajunse destul de aproape să poată fi văzută în detaliu, Cromis observă că fuzelajul ei din cristal faţetat fusese înnegrit de foc şi că întreaga parte de la tribord era brăzdată de o crăpătură. Grupul motopropulsor (al cărui secret, precum multe altele, fusese pierdut cu o mie de ani înainte de ridicarea Viriconiumului, aşa încât Cromis şi contemporanii lui se hrăneau cu cadavrul unei ştiinţe străvechi, depindeau de rămăşiţele unei rase dispărute), cu toate că nu trebuia, producea un zumzet sumbru de insectă. De la bot până la coadă, scânteind, pârâia un halo de foc. În spatele geamului spart al cabinei, Cromis nu văzu niciun pilot, iar zborul navei erau dezordonat: se-nălţa şi cădea fără ţintă, aidoma unei păsări de apă ce pluteşte pe un râu cu unde domoale.

În timp ce vehiculul plonjă, se roti bezmetic şi pierdu treizeci de metri în mai puţin de o secundă, încheieturile degetelor lui Cromis se albiră pe pielea înnegrită de sudoare a mânerului sabiei sale. Nava se frecă de vârfurile scoruşilor, se cutremură ca un animal pe moarte, dobândi câţiva nepreţuiţi, disperaţi metri. Cu motoarele gemând, se prăbuşi în pădure, împrăştiind scântei imense. În aer se simţi miros de ozon.

Înainte ca epava să lovească pământul, Cromis ieşise deja din încăperea de sus şi, cu mantia învolburându-se în juru-i, cobora scările în spirală din mijlocul turnului.

La început, crezu că întreaga pădure luase foc.

În faţa lui se ridicau trâmbe ciudate, nemişcate, de flăcări roşii şi aurii, şi cupru şlefuit. Îşi spuse: Suntem la mila maşinăriilor ăstora vechi; ştim atât de puţine lucruri despre forţele care le conduc… Ridică braţul să-şi protejeze faţa de căldură.

Şi îşi dădu seama că majoritatea flăcărilor pe care le vedea nu erau decât frunzele de toamnă, culorile sălbatice ale anului muribund. Numai doi sau trei scoruşi erau într-adevăr arşi. Aceştia emanau un fum gros şi alb şi un miros deloc neplăcut. Atâtea feluri diferite de foc, îşi spuse. Apoi o luă la fugă de-a lungul cărării din pietre albe, dojenindu-se că fusese atât de neghiob.

Fără ştirea lui, îşi scosese sabia din teacă.

După ce-şi croise o potecă scurtă printre scoruşi, nava se oprise şi zăcea aidoma unui imens fruct despicat; crăpătura din lateralul ei era acum o gaură neagră, căscată, prin care putea discerne bizare sclipiri de lumină. Era lungă atât cât era turnul lui de înalt. Părea să n-o afecteze propriile-i descărcări de electricitate, de parcă plasele de siguranţă care-i ţineau fuzelajul erau imune la căldură; fabricate din ceva rece, dar totuşi rezistent. Energia se

scurgea din ea, iar descărcările de electricitate se împuţinau. Luminile dinăuntrul fuzelajului frânt dănţuiau şi-şi schimbau poziţia, asemenea unor licurici de-o culoare neobişnuită.

Un om normal n-ar putea ieşi cu viaţă din asta, îşi spuse Cromis. Fumul de scoruşi îl înecă.

Începuse să se întoarcă trist cu spatele, când, bălăbănindu-se, o siluetă ieşi din epavă şi porni către el, târşâindu-şi picioarele.

Supravieţuitorul era îmbrăcat în haine arse şi avea faţa întunecată de barbă şi funingine. Din găurile lor umbrite, ochii îi sclipeau uimitor de albi, iar braţul îi era un ciot sângeriu, bandajat. Aruncă priviri lungi în jurul lui, uitându-se cu teamă şi confuzie la scoruşii cuprinşi de flăcări: şi el părea să vadă întreaga pădure ca pe un cuptor. Se uită direct la Cromis.

— Ajutor! strigă el. Ajutor!

Se cutremură, se clătină şi căzu. Din unul dintre copacii arzând căzu o creangă. Focul cuprinse trupul nemişcat.

Cromis se avântă înainte, croindu-şi drum cu sabia printre frunzele în flăcări. Cenuşa i se aşeza pe mantie şi aerul era încins. Când ajunse la trupul nemişcat, îşi vârî sabia în teacă, îl luă pe bărbat pe umăr ca pe-un jug şi se îndepărtă de nava avariată. Undeva în spatele craniului, îi dădea târcoale o senzaţie neplăcută, de expunere. Făcuse nouăzeci de metri, respiraţia ieşindu-i grea pe măsură ce efortul cu care nu era obişnuit începea să-şi spună cuvântul, când vehiculul explodă. O bulă mare şi tăcută de foc alb şi rece, încuiată în miezul navetei de o artă dispărută, se dispersă sub formă de lumină pură, la un mileniu după clipa încarcerării ei.

Nu-l afectă cu nimic: sau cu nimic din ce să poată vedea el.

Când ajunse la porţile turnului Balmacara, ceva se desprinse din veşmintele ponosite ale supravieţuitorului şi căzu pe pământ: o traistă din piele de capră, plină cu monede. Cumva, într-un vis îndepărtat, bărbatul auzi bufnetul şi zăngănitul acelei bucăţi care-i aparţinea din oraşul căzut. Îşi schimbă poziţia şi gemu. Mai avea asupra lui cel puţin o pungă cu obiecte metalice; aceasta zăngănea spart la fiecare pas. Tegeus-Cromis ridică din buza de sus. Se întrebase el de ce era atât de greu bărbatul.

O dată ajuns în turn, bărbatul îşi reveni repede. Cromis avu grijă de el în una dintre camerele de jos, dându-i substanţe stenice şi schimbându-i bandajele întărite de sânge de la braţul retezat, care fusese cauterizat cu stângăcie şi din care începea să curgă un fluid transparent, nesănătos. Încăperea, pe pereţii căreia

atârnau arme şi diverse obiecte din vechile campanii, prinse un miros de pânză arsă şi medicamente înţepătoare.

Supravieţuitorul se trezi, tresări când îl văzu pe Cromis, şi mâna teafără i se agăţă de mătăsurile albastre, brodate, ale imensului pat în care zăcea. Era un bărbat cu osatură grea, de înălţime medie şi părea să aparţină clasei de jos a negustorimii, un neguţător de vinuri, poate, sau de femei. Pupilele ochilor lui negri erau dilatate, cu albul mare şi străbătut de vinişoare roşii. Păru să se relaxeze puţin. Cromis îl apucă de umeri şi, cât putu de blând, îl împinse înapoi jos.

— Odihneşte-te, îi spuse. Te afli în turnul lui tegeus-Cromis, cel pe care unii îl numesc Balmacara. Dacă vom avea de discutat, trebuie să-ţi aflu numele.

Ochii cei negri se plimbară cu prudenţă pe pereţii din jur. Se opriră scurt asupra unei halebarde electrice pe care Cromis o primise de la prietenul său Piticul Tomb după lupta de pe mare de la Mingulay, din timpul campaniei Kivermouth; se mutară la ţipătorul stindard verde-cu-auriu al lui Thorisman Carlemaker, pe care Cromis îl înfrânsese fără niciun ajutor – şi cu regret, dat fiind că nu avusese nimic de împărţit cu sărmanul potlogar – în Munţii Monadliath; ajunseră în sfârşit şi se opriră pe mânerul *baan*-ului cu lamă intangibilă care-o omorâse din greşeală pe Galea, sora lui Cromis. De la acesta, bărbatul se uită la Cromis.

— Eu sunt Ronoan Mor, negustor.

În ochii şi vocea lui se citea o neîncredere făţişă. Dibui cu mâna sub veşminte.

— Ai gusturi ciudate, spuse el, înclinând din cap spre vestigiile de pe pereţi.

Cromis, observând mâna care fremăta, zâmbi.

— Monedele ţi-au căzut când te-am adus de la navă, Ronoan Mor.

Arătă cu degetul spre locul unde cele trei desăgi se odihneau pe o masă încrustată.

— Vei vedea că nu lipseşte nimic. Cum merg lucrurile în Oraşul Pastel?

Nu banii trebuie să fi fost pricina îngrijorării lui Ronoan Mor, căci prudenţa nu-i părăsi chipul. Iar acesta era un lucru surprinzător. Îşi dezgoli dinţii.

— Greu, murmură el, uitându-se cu amărăciune la braţul retezat.

Îşi drese glasul şi-ar fi scuipat dacă ar fi avut la dispoziţie un vas.

— Căţeaua aia tânără se ţine tare pe poziţie şi-am fost puşi pe fugă. Dar…

În ochii lui strălucea o privire de-un asemenea fanatism, încât mâna lui Cromis, fără ştirea sa, începu să mângâie mânerul sabiei fără nume. Era mai mult încurcat decât înfuriat de insulta adusă de Mor Tinerei Regine. Dacă un om care de obicei visează la preţuri de nimic şi la o bătrâneţe comodă (asta dacă visează într-adevăr la ceva) putea da dovadă de-un asemenea devotament faţă de o cauză politică, atunci lucrurile stăteau cu adevărat rău în ţinut. Imediat, descoperi că-şi spune: Şi chiar aveai nevoie să ştii asta, sir Cromis? Nu-i de ajuns că Turnurile Pastel se cutremură şi cad peste noapte? Mai ai nevoie şi de alte dovezi? Însă îi zâmbi lui Mor şi-l întrerupse, spunând cu blândeţe:

— Asta nu-i chiar aşa de rău, sir.

Preţ de-o clipă, supravieţuitorul continuă de parcă nu l-ar fi auzit:

— … Dar nu va putea rezista mult când aliaţii din nord ai Cannei Moidart îşi vor uni forţele cu patrioţii rămaşi în oraş…

În vocea lui se simţea un ton înfrigurat, mârşav, de parcă ar fi repetat o mărturisire de credinţă. Pe frunte îi apăru sudoare, iar pe buze boabe de salivă.

— Ahâm, atunci o vom răpune cu siguranţă! Şi prinsă între două tăişuri…

Îşi înghiţi cuvintele şi-l studie pe Cromis îndeaproape, privindu-l cu coada ochiului. Cromis se uită neabătut înapoi la el, străduindu-se să nu lase să se vadă cât de tare-l afectau aceste cuvinte. Mor se ridică anevoie în şezut, tremurând din pricina efortului.

— Înţelept din parte-ţi să te prezinţi drept cine eşti, tegeus-Cromis! strigă el dintr-o dată, precum un orator care i se adresează unui singur om dintr-o mare de ţărani. În slujba cui îţi pui *tu* serviciile?

— Te oboseşti inutil, murmură Cromis. Pentru mine are puţină importanţă asta, minţi el, căci, după cum vezi, sunt un pustnic. Dar recunosc că-mi stârneşte interesul povestea aceasta cu Regina cea Bătrână şi rudele ei din nord. Spui că are un grup mare de susţinători?

Ca răspuns la întrebare parcă, mâna cea sănătoasă a lui Ronoan Mor dibui iarăşi printre haine. Şi, de data aceasta, scoase afară un obiect lung de treizeci de centimetri, care pâlpâia cu o lumină verde şi care şuiera şi pârâia:

Un *baan.*

Îşi trase colţurile gurii, ridică ţeapăn în faţa sa străvechea armă (toţi oamenii se temeau de ele, chiar şi de cei care le foloseau) şi mârâi:

— E destul de mare pentru tine, sire. Vezi tu… – aruncă priviri în ambele direcţii la trofeele de pe perete –, s-ar putea ca alţii să aibă săbii energetice. *Nordicii*, am auzit, au multe de-astea. În slujba cui îţi pui serviciile, tegeus- Cromis?

Răsuci *baan*-ul, aşa încât să scânteieze şi să arunce limbi de flăcări.

— *Spune-mi!* Mă obosesc vorbele tale viclene…

Cromis simţi transpiraţia cum îi curgea la subsuoară. Nu era un laş, dar stătuse vreme îndelungată la distanţă de orice act de violenţă; şi chiar dacă *baan*-ul era într-o stare precară, iar energiile care-i alcătuiau tăişul erau pe terminate, acesta încă mai putea să taie oţelul, să reteze oasele şi să facă unt din carne.

— Îţi reamintesc, Ronoan Mor, spuse el pe un ton jos, că eşti bolnav. Braţul tău. Febra te face pripit. Ţi-am administrat substanţe întăritoare…

— Uite ce fac eu cu substanţele tale! strigă Mor, şi scuipă. Spune-mi, dacă nu, te spintec dintre picioare pân' la gât.

Baan-ul scânteia ca un şarpe electric.

— Eşti un nătâng, Ronoan Mor. Numai un nătâng insultă un slujitor al reginei chiar sub acoperişul primitor al acestuia.

Mor îşi zvârli capul pe spate şi urlă ca o bestie.

Se aruncă orbeşte înainte.

Cromis se răsuci, îşi înfăşură mantia în jurul mâinii şi-al *bann*-ului. Când lama se eliberă, el se ghemui, se rostogoli, schimbă direcţia, se rostogoli din nou, aşa încât trupul lui deveni o mişcare înceţoşată pe podeaua din lespezi de piatră. Sabia fără nume ieşi din teacă şi tegeus-Cromis era din nou Ucigaşul Nordicilor, Însoţitor al Ordinului lui Methven şi Ucigaşul lui Carlemaker.

Nedumerit, Mor dădu îndărăt spre căpătâiul patului, cu ochii îngustaţi aţintiţi asupra luptătorului care stătea ghemuit cu sabia în mână. Respira cu greutate.

— Las-o baltă, omule! spuse Cromis. Îţi accept scuzele. Boala te istoveşte. N-am nevoie de neroziile astea. Oamenii lui Methven nu omoară neguţători.

Mor aruncă asupra lui sabia energetică.

tegeus-Cromis, care nu crezuse că va mai lupta vreodată, *râse.*

Când *baan*-ul se înfipse în peretele cu trofee, el sări înainte, aşa încât trupul său lung urmă traiectoria sabiei fără nume.

Un strigăt gâtuit, şi Ronoan Mor era mort.

tegeus-Cromis, care se închipuia mai priceput ca poet decât ca om de arme, rămase deasupra cadavrului, privi cu tristeţe cum sângele se scurgea pe patul din mătase albastră şi se blestemă că nu avusese îndurare.

— Eu lupt în numele Reginei Jane, negustorule, spuse el. Aşa cum am luptat şi-n numele tatălui ei. Nu-i chiar atât de greu de înţeles.

Şterse tăişul sabiei fără nume şi, cu visele unei vieţi liniştite spulberate, plecă să se pregătească pentru călătoria spre Oraşul Pastel.

Înainte să pornească la drum, se întâmplă un alt lucru, un lucru bine-venit.

Nu se aştepta să-şi mai revadă turnul. În sinea lui persista o premoniţie: Canna Moidart şi cavalerii ei devotaţi, arşi de vii de Nordicii cu pofte neostoite, cu ochi sălbatici şi arme străvechi, veniţi să-şi caute răzbunare în oraşul şi imperiul care-i goniseră de-un secol încheiat. Sângele sălbaticilor apă nu se face; deşi Canna Moidart aparţinea liniei lui Methven, fiind fiica fratelui său, Methvel, vechile neînţelegeri îi curgeau prin vene din partea mamei, Balquhider, şi, la moartea unchiului ei, se aşteptase să câştige tronul. Viriconium crescuse şi dezvoltase relaţii negustoreşti, în timp ce Methven îmbătrânise şi Moidart sădea nemulţumiri în regat şi în oraş. Iar lupii din Nord îşi ascuţiseră dinţii cu piatra nemulţumirii.

Nu se aştepta să mai revadă Balmacara: aşa că stătu în camera din vârf şi alese un instrument pe care să-l ia cu el. Chiar dacă ţinutul decădea în moarte şi dezordine, iar tegeus-Cromis decădea o dată cu el împreună cu sabia sa fără nume, era posibil ca înainte de sfârşit să mai fie timp pentru puţină poezie.

Flăcările din pădurea de scoruşi se stinseseră. Nu mai rămăsese nimic din nava de cristal decât un luminiş ars de foc cu diametru de un acru. Drumul şerpuia în zare spre Viriconium. Acolo se instaurase un soi de ordine, căci pâcla de ceaţă pierise de la orizont şi fundaţia turnului nu se mai cutremura. Spera cu ardoare ca Regina Jane încă să domnească şi ca acalmia să nu fie aceea a unui oraş pustiit, aproape de obştescu-i sfârşit.

Pe drum, cu praful cenuşiu învolburându-se în jurul lor, veneau vreo treizeci sau patruzeci de călăreţi, îndreptându-se spre Balmacara.

Nu le putea vedea stindardul, însă lăsă jos instrumentul în formă de tigvă adus din Est şi se duse să-i întâmpine; cu vorbe bune ori cu tăişul sabiei: nu-i păsa prea mult cu ce.

Ajunse repede la porţi. Încă pustiu, drumul ducea printre scoruşi, unde cotea brusc şi dispărea din vedere. O pasăre neagră zbură iute printre frunze, sunându-şi goarna; se aşeză pe o creangă şi, cu ochii bulbucaţi ai unui bătrân, se uită la el cu bănuială. Tropotul de copite se apropia.

În spinarea unei iepe dereş înalte de exact nouăsprezece palme şi acoperită cu un cioltar de-un galben puternic, primul călăreţ îşi făcu apariţia.

Era un om masiv, cu umeri grei şi cu şolduri şi mai grele, cu păr lung şi rar ce se bucla alandala în jurul unei feţe fălcoase, acoperite cu barbă. Purta pantaloni portocalii îndesaţi în cizme sângerii şi o cămaşă violet, ale cărei mâneci erau tăiate în zigzag.

Pe cap avea o pălărie ţărănească din fetru de-un maro închis, cu boruri pleoştite, pe care vântul ameninţa în continuu să i-o ia.

Răcnea o baladă duirineză care enumera orele zilei aşa cum erau ele numărate într-un bordel.

Strigătul lui Cromis făcu pasărea cea neagră să-şi ia zborul.

O rupse la fugă, vârându-şi sabia în teacă şi strigând:

— Grif! *Grif!*

Grif strânse frâiele de sub zăbala iepei, o făcu să se oprească şi îşi izbi cu mâna una dintre cizmele de culoarea sângelui uscat.

— Grif, n-am crezut că te voi mai revedea vreodată! N-am crezut c-a mai rămas vreunul dintre noi!

2

— Nu, Cromis, au mai rămas câţiva. Dacă nu te-ai fi năruit la pământ după accidentul surorii tale, Galen, şi dacă nu te-ai fi târât apoi în secret în locul ăsta sterp, ai fi văzut că Methven a lăsat Ordinului tot ceea ce-i este de trebuinţă: n-a voit să moară o dată cu moartea sa. Au rămas câţiva, într-adevăr câţiva, şi aceia risipiţi.

Şedeau în camera din vârf, Birkin Grif tolănit cu picioarele pe o masă nepreţuită din onix, cu o halbă de vin distilat în mână, în vreme ce Cromis ridica fără tragere de inimă sau punea fără astâmpăr pe podea tigva adusă din Est. Din curtea de la poalele turnului, unde oamenii lui Grif pregăteau mâncarea şi adăpau caii, se auzea un zăngănit de metal pe metal. Era după-amiază târziu, vântul se potolise şi scoruşii erau nemişcaţi.

— Ştii, atunci, ceva de Norvin Trinor sau de Piticul Tomb? întrebă Cromis.

— Ho! Cine ştie ceva de Tomb chiar şi-atunci când vremurile sunt limpezi? Sapă după maşinării vechi în deşerturile de rugină, fără-ndoială. Trăieşte, sunt sigur, şi va apărea ca un semn rău-prevestitor la timpul potrivit. Cât despre Trinor, speram să ştii tu ceva: Viriconium a fost întotdeauna oraşul lui, iar tu locuieşti destul de aproape.

Cromis evită privirea bărbatului celui mare.

— De la moartea lui Glen şi Methven, n-am văzut pe nimeni. Am trăit… am trăit în singurătate şi-am sperat să continuu să trăiesc aşa. Mai bea nişte vin.

Îi umplu lui Grif cupa.

— Tu-ntotdeauna cloceşti ceva, spuse Grif, şi-ntr-o bună zi o să faci ouă. – Râse. Îl înecă băutura. – Cum vezi tu situaţia?

Departe de gândurile despre Galen, Cromis se simţi pe teren stabil.

— Ştii că au fost revolte în oraş şi că Regina le-a ţinut piept insurgenţilor Cannei Moidart?

— Ahâm. Am de gând să sparg capetele răzvrătiţilor. Asta porniserăm la drum să facem, când am văzut fumul din jurul turnului tău. O să ni te-alături, desigur?

Cromis scutură din cap.

— O invitaţie cordială la o partidă de despicat ţeste, dar trebuie să ne gândim şi la alte lucruri, spuse el. Am primit veşti astă-dimineaţă cum că Moidart vine călare dinspre nord. După ce şi-a aruncat sămânţa, acum vine să adune roadele. Aduce cu ea o armată de Nordici, condusă de rudele mamei ei, şi ştii că furia a tot crescut în ei de când Borring i-a alungat şi a cucerit pământul pe care se află Viricon. Pesemne că-şi adună aliaţi pe drum.

Birkin Grif se ridică din scaun. Merse apăsat către fereastră şi, respirând hârâit, se uită jos la oamenii lui. Se întoarse spre Cromis; chipul său grav era întunecat.

— Atunci, ar fi mai bine să pornim la drum, şi încă grabnic. Ce-mi spui e-un lucru rău. Cât de departe a ajuns Moidart? Şi-a adunat Tânăra Regină oamenii?

Cromis ridică din umeri.

— Uiţi, prietene. Am fost un pustnic: am preferat poezia curţilor şi a săbiilor. Ăă… informatorul meu… nu mi-a spus altceva în afară de ceea ce ţi-am spus şi eu acum. A murit în scurt timp după aceea. A fost în parte răspunzător pentru fumul pe care l-ai văzut.

Îşi turnă o halbă de vin şi continuă:

— Ce te sfătuiesc e următorul lucru: să-ţi iei oamenii şi să pleci în nord, să porneşti pe drumul cel mai scurt şi să călătoreşti fără multe bagaje. Dacă şi-a ridicat Regina vreo armată, fără-ndoială c-o vei putea instrui înainte să aibă loc o confruntare de proporţii. Dacă nu cumva a preluat deja conducerea un Methven, trebuie să te oferi (doar să te oferi: oamenii uită, iar noi nu mai avem un Rege care să ne ofere sprijin) drept conducător. Dacă nu există nicio armată sau dacă un Methven e la conducerea ei, condu-ţi, atunci, oamenii ca forţă de invazie: localizeaz-o pe Moidart şi distruge-i flancurile.

Grif râse.

— Ahâm, s-o schilodesc. La asta mă pricep, sigur că da. Şi se pricep şi oamenii mei. – Deveni serios. – Dar va dura o vreme (câteva săptămâni, probabil) să ajung la ea. Doar dacă nu bate deja la uşă.

— Nu prea cred. Oricât ar fi de lung drumul, asta trebuie să-ţi fie misiunea. Alegând o cale deschisă, vestea venirii ei o va preceda cu trei săptămâni încheiate. O armată nu poate trece peste munţi şi văi. Dacă ne grăbim, putem spera s-o înfruntăm cu mult înainte să ajungă în Viriconium.

— Şi tu ce vei face în săptămânile astea în care noi ne vom împrăştia ca furnicile?

— Astăzi pornesc către oraş. Acolo voi pune la punct garda Methven de rezistenţă pentru Regina Jane şi-l voi căuta şi pe Trinor, căci el ne este foarte de folos. Dacă a fost trimisă deja o armată (şi nu-mi pot închipui că regina e la fel de neinformată ca mine: trebuie să fi fost trimisă una), voi veni să mă alătur vouă, probabil la Duirinish, aducând cu mine orice ajutor voi putea.

— Cât se poate de corect, Cromis. Vei avea nevoie de doi oameni în oraşul acela agitat. Voi găsi eu…

Cromis ridică mâna.

— Voi merge singur, Grif. De mă voi afla la ananghie, îmi va fi un exerciţiu folositor. M-am dezobişnuit să mânuiesc sabia.

— Singuratic ca-ntotdeauna.

Grif se întoarse la fereastră şi urlă în jos spre curte:

— Duceţi-vă la culcare, chiulangiilor! Trei ore şi pornim spre nord!

Grif nu se schimbase. Oricum ar fi trăit, trăia din plin. Cromis se duse lângă el la fereastră şi-l lovi prieteneşte peste umărul cărnos.

— Spune-mi, Grif: cu ce te-ai ocupat în anii din urmă?

Grif izbucni într-un râs cu hohote, care păru să-i molipsească pe oamenii săi. Aceştia se agitară prin curte, râzând şi ei, cu toate că nu era posibil să fi auzit întrebarea.

— Cu ceva pe măsura unui Methven în vreme de pace, singuraticule. Sau, cum ai zice tu, cu ceva ce nu-i e nicidecum şi nicicând pe măsură unui Methven. Am făcut contrabandă cu vin distilat de joasă şi oribilă calitate pentru ţăranii din Mlaştinile Cladich, a căror religie le interzice să bea aşa ceva…

Cromis urmări din priviri cum ceata dezordonată a lui Grif dispărea cu pas rapid în întuneric, cu pelerinele fluturându-le în urmă. Făcu o dată cu mâna siluetei colorate a lui Grif însuşi, apoi se întoarse spre calul său, care scotea vălătuci de aburi în aerul rece al nopţii. Verifică cingătoarea şi desagii, îi aşeză pe spinare instrumentul din est. Îşi scurtă scările pentru a călări mai cu viteză.

O data cu venirea întunericului, în Balmacara se întorseseră vânturile: scoruşii se scuturau încontinuu, şuierând şi foşnind; lui Cromis, părul negru şi lung până la umeri îi era suflat în jurul feţei. Se uită în urmă la turn – o ridicătură întunecată pe fundalul cerului de culoarea cobaltului. Valurile străluceau dincolo de el. Dintr-o pornire ciudată, lăsase lumina aprinsă în camera din vârf.

Însă *baan-ul* care-o ucisese pe sora lui îl ţinea într-o teacă izolată pe care o purta lipită de piele, fiindcă ştia că nu se va mai întoarce niciodată, că nu va mai veni de pe câmpul de luptă spre lumină, spre Balmacara în zorii zilei.

Refugiaţii se înghesuiau pe drumul Viriconiumului asemenea unei procesiuni cu torţe din cine ştie ce galerie din adâncurile Iadului. Cromis îşi conduse armăsarul agitat pe lângă caravane de bătrâni ce împingeau cărucioare împovărate cu instrumente domestice zăngănitoare şi pe lângă şiruri de femei care purtau pe braţe sau îndemnau să meargă singuri copii de vârste mici. Printre roţile căruţelor mişunau animale de casă.

Chipurile celor pe lângă care trecea erau goale şi înspăimântate, luminate puternic şi sclipitoare în bătaia luminii instabile a torţelor. Unii se feriră de el, făcând pe furiş semne religioase (o zvâcnire scurtă a degetelor pentru Borring, pe care unii îl priveau ca pe un zeu, o complicată mişcare din cap pentru Colpy). Văzând asta, Cromis nu ştiu ce să creadă. Bănuia că aceştia erau locuitorii sperioşi şi neutri din oraş, alungaţi de acolo

de teama facţiunilor încleştate, oameni ce nu purtau pică nici uneia dintre părţi.

Intră în oraş pe a douăsprezecea poartă, Poarta lui Nigg, şi nu întâmpină niciun portar care să-i ceară, conform obiceiului, parola.

Când porni pe marele drum radial Proton Circuit, pavat cu un material elastic străvechi care absorbea tropotul de copite al calului său, starea lui de obicei ursuză deveni mohorâtă.

În jurul lui se ridicau Turnurile Pastel, înalte şi graţios lucrate cu arce precise, vopsite în albastru-pal sau fucsia sau gri-porumbel. Se înălţau la o sută douăzeci de metri şi erau străbătute de desene ciudate şi complexe despre care unii spuneau că reprezintă punctul de vârf al unei arte inimitabile, iar alţii că sunt reprezentări chiar ale geometriei Timpului.

Multe erau ciobite şi înnegrite de foc. Unele erau năruite şi distruse.

Văzând cum atâta frumuseţe fusese pusă la pământ, fu convins că avusese loc o schimbare în natura esenţială a lucrurilor şi că acestea nu vor mai putea fi niciodată ce-au fost.

Proton Circuit deveni o spirală care se înălţa o sută de metri în aer, susţinută de piloni subţiri şi delicaţi din piatră neagră. În vârful spiralei se afla palatul Tinerei Regine, care fusese sala de întâlniri a lui Methven. O clădire mai mică decât cele mai multe din oraş, aceasta era construită în întregime din metal alb pur, care vibra şi cânta, şi avea forma unei scoici filigranate. În faţa intrării sale înalte şi luminate stăteau paznici în livrele cenuşii, care-i cerură cu stăruinţă să-şi anunţe identitatea şi scopul vizitei.

Le veni greu să creadă că era un Methven (amintirile într-adevăr se estompaseră, căci principala lor obiecţie la aceasta era că venea fără alai şi surle) şi-l împiedicară o vreme să intre: un act de prudenţă pe care nu putea decât să-l aplaude.

Îşi aminti anumite parole cunoscute doar paznicilor oraşului.

Merse pe coridoare cu lumină palã, fluctuantă, trecând pe lângă obiecte ciudate, preţioase, care era posibil să fi fost sculpturi animate sau maşinării excavate din oraşele ruinate din Deşertul de Rugină de dincolo de Duirinish.

Regina Jane îl aştepta într-o încăpere cu tavan înalt şi podea din cristal vârstat cu roşu-cinabru, cu cinci ferestre false care arătau peisaje ce nu se găseau niciunde în tot regatul.

Printre perdelele de lumină şi mobila fin lucrată îşi târşâia picioarele unul dintre uriaşii megaterii albinoşi din pădurile din Sud: imense bestii asemănătoare cu leneşii, înalte de patru metri

şi jumătate atunci când stăteau în poziţie verticală (ceea ce se întâmpla rar) şi înarmate cu gheare extrem de tăioase, cu toate că erau vegetariene şi prietenoase. Bestia Reginei purta un colier din iridiu şi avea ghearele învelite într-un strat gros de răşină transparentă. Văzându-l pe Cromis, acesta veni încet spre el într-un fel somnoros şi-l privi lung cu ochi miopi. Pe pielea lui sclipitoare se mişca un desen de lumini.

— Dă-i pace, Usheen, spuse o voce firavă, muzicală.

Cromis îşi întoarse privirea de la megateriu spre estrada din capătul sudic al încăperii.

Regina Jane a Viriconiumului, Methvet Nian, pe care o văzuse ultima oară pe când era copilă la curtea lui Methven, avea acum şaptesprezece ani. Şedea pe un tron simplu şi se uita la el cu ochi violeţi, neabătuţi. Era înaltă şi suplă, înveşmântată într-o rochie de mătase roşiatică; pielea nu-i era nici machiată, nici împodobită de bijuterii. Cele Zece Inele identice ale lui Neap scânteiau pe degetele ei lungi. Părul ei, care amintea de culoarea scoruşilor din Balmacara toamna, îi curgea în valuri moi până la brâu, înfăşurându-i sânii.

— Regină Jane, spuse Cromis şi făcu o plecăciune.

Regina îşi îngropă degetele în blana groasă a megateriului şi-i şopti ceva. Pe ferestrele false licăreau scene ciudate. Regina ridică privirea.

— Chiar tu să fii, lord Cromis? spuse ea, pe faţa ei triunghiulară, palã, apărând o expresie ciudată.

— Atât de mult să mă fi schimbat, doamnă?

— Nu mult, lord Cromis: erai un bărbat sobru şi rigid, chiar şi-atunci când cântai, şi încă eşti la fel. Dar eu eram foarte tânără când ne-am văzut ultima oară…

Dintr-o dată, Regina râse, se ridică de pe tron şi coborî cu graţie pentru a-i lua mâinile. Cromis văzu că i se umeziseră ochii.

— … Şi cred că-l preferam atunci pe Piticul Tomb, continuă ea, căci el îmi aducea din ruinele lui preferate cele mai minunate lucruri. Sau pe Grif, poate, care spunea poveşti îndoielnice şi râdea mult…

Îl trase prin sculpturile de lumină schimbătoare către estradă şi-l făcu să se aşeze. Megateriul veni să se uite înţelept la el cu nişte ochi maronii, liniştiţi. Methvet Nian se aşeză pe tronul ei simplu şi râsul o părăsi.

— O, Cromis, de ce n-a venit până acum niciunul dintre voi? Am avut nevoie de sprijinul vostru în ăştia zece ani. Câţi mai trăiesc? De la moartea tatei, nu l-am mai văzut pe niciunul dintre voi.

— Grif trăieşte, doamnă, asta-i sigur. Cu câteva ore în urmă, la cererea mea, a pornit spre nord. El crede că Tomb şi Trinor trăiesc şi ei. Despre ceilalţi n-am auzit nimic. Am venit târziu, dar nu trebuie să ne-o iei în nume de rău. Am venit să aflu cât de târziu, mai exact, am ajuns. Ce ai făcut până acum?

Ea scutură din cap gânditoare, aşa încât părul ei strălucitor prinse lumina şi se mişcă precum focul.

— Doar două lucruri, Cromis: am păstrat controlul asupra oraşului, chiar dacă acesta a suferit mult; şi l-am trimis la drum pe lord Waterbeck – care deşi bine şcolit, nu e un strateg la fel de bun ca Norvin Trinor – împreună cu patru regimente. Sperăm s-o întâlnim pe vara mea înainte să ajungă la Deşertul de Rugină.

— De cât timp a plecat Waterbeck?

— Doar de-o săptămână. Piloţii mi-au spus că trebuie s-o întâlnească peste o săptămână şi jumătate, căci ea călătoreşte surprinzător de repede. Puţini dintre ei s-au întors în ultima vreme: au venit cu vestea că navele le-au fost distruse în zbor de arme energetice, iar numărul lor e-n scădere. Căile noastre de comunicare se împuţinează, Cromis. Dacă ne vor lăsa şi ultimele maşini, va începe un Ev Întunecat.

Îl luă iarăşi de mână, trăgându-şi pe tăcute forţă de la el, iar el ştiu că tânăra ei fiinţă se îndoia sub povara unei asemenea responsabilităţi. Se învinovăţi pe sine, fiindcă aşa-i stătea în fire.

— Cromis, poţi face ceva?

— Încep imediat, spuse el, încercând să zâmbească şi descoperind că muşchii feţei îi erau înţepeniţi, căci nu-i mai folosise multă vreme.

Îi lăsă blând mâinile, fiindcă atingerea lor rece îl tulburase.

— Mai întâi trebuie să-l găsesc pe Trinor, care s-ar putea să fie undeva în oraş; deşi, dacă aşa este, nu-mi dau seama de ce n-a venit la tine mai devreme. Apoi îmi va mai lua puţin timp să-l găsesc şi pe Grif, dat fiind că pot umbla pe cărări greu de urmat pentru mai mult de un singur călăreţ. Ceea ce-mi trebuie de la tine, stăpână, este o autorizaţie. Când armata aceea se va întâlni cu Moidart, Trinor sau Grif trebuie s-o conducă sau, dacă nu, eu însumi – Waterbeck acesta e un general de pace, aş zice, şi nu are experienţa unui Methven. Nu trebuie să te temi prea mult. Dacă se poate face, o s-o facem, şi vom cădea aducând victoria pe braţe. Păstrează ordinea aici şi încrederea în ceea ce a mai rămas din Methven, chiar dacă până acum nu ţi-am dat multe motive.

Ea zâmbi, iar zâmbetul acela trecu de bariere despre care nu crezuse că existau în sufletul său posac. Regina îşi scoase unul

dintre Inelele de oţel ale lui Neap şi i-l strecură pe degetul arătător de la mâna stângă, care era doar puţin mai gros ca al ei, spunând:

— Asta e autorizaţia ta. Conform tradiţiei. Vrei să iei o navă? Sunt mai rapide…

El se ridică în picioare să plece şi descoperi că nu-l trăgea inima.

— Nu vreau navă, stăpână. Pe acestea trebuie să le păstrezi cu sfinţenie în caz că eşuăm. Şi prefer să merg călare.

La intrarea în camera cu cinci ferestre, se uită înapoi prin siluetele schimbătoare şi perdelele de lumină, şi i se păru că vede un copil frumos, pierdut. Îi aduse aminte de sora lui moartă, Galen, ceea ce nu-l surprinse: îl cutremură însă faptul că acelei amintiri îi lipsea cumva forţa pe care o avusese dimineaţă.

Cromis era un bărbat care, asemenea majorităţii pustnicilor, credea că se înţelege pe sine când, de fapt, nu se înţelegea deloc.

Când ieşi din cameră, leneşul mare şi alb îl urmări din priviri cu ochi aproape umani, ridicându-se pe picioarele din spate cât era de mare, cu ghearele chihlimbarii scânteindu-i.

Noaptea aceea şi ziua următoare, rămase în oraş. Era linişte, străzile erau goale şi amorţite. Auzise frânturi de zvonuri cum că susţinătorii lui Moidart râmaşi se furişau după lăsarea întunericului pe aleile înguste şi se încăierau cu grupurile de paznici ai oraşului. Nu-i trata cu superioritate şi-şi ţinea mâna pe sabia fără nume. Se aştepta să-l găsească pe Trinor undeva în vechiul Cartier al Artiştilor.

Se interesă la mai multe taverne de acolo, dar nu primi nicio informaţie. Deveni tot mai neliniştit şi ar fi abandonat căutarea dacă nu l-ar fi sfătuit un poet decrepit pe care-l întâlnise în Bistro Californium să meargă şi să se intereseze la o adresă de pe Bread Street, din partea mai săracă a cartierului. Se spunea că Kristodulous cel orb închiriase cândva un studio la mansardă acolo.

Ajunse pe Bread Street la amurg. Era situată departe de palat şi de Turnurile Pastel, o alee sărăcăcioasă mărginită de case urâte, bătrânicioase, pe care vântul sufla amarnic. Deasupra acoperişurilor povârnite, cerul sângera. Tremură şi se gândi la Moidart, şi nota pe care cânta vântul deveni mai apăsătoare. Se înveli în mantie şi bătu cu mânerul sabiei într-o uşă roasă de vreme.

N-o recunoscu pe femeia care-i răspunse: poate că de vină era lumina.

Era înaltă, statuară şi graţioasă; faţa ei îngustă avea un aer de calm şi autocunoaştere pe care era posibil sau nu să-l fi dobândit prin suferinţă. Însă capotul ei albastru era spălăcit, ici-colo era peticit cu un material de-o cu totul altă culoare, iar în jurul ochilor pielea îi era obosită şi buhăită. Din politeţe, Cromis făcu o plecăciune.

— Îl caut pe Norvin Trinor, spuse el, sau veşti despre el.

Femeia se uită stăruitor la el, de parcă ar fi avut vederea slabă, şi nu spuse nimic. Păşi în lături şi-i făcu semn să intre. I se păru că pe buzele ei ferme se juca un zâmbet tăcut şi trist.

Înăuntru, casa era prăfuită şi întunecoasă, iar mobila era fabricată din pin neşlefuit. Îi oferi vin ieftin, colorat artificial. Se aşezară de-o parte şi de alta a mesei şi a tăcerii. El se uită de la unghiile decolorate ale mâinilor ei la pânzele de păianjen din ferestre şi spuse:

— Nu vă cunosc, doamnă. Dacă aţi fi…

Ochii ei obosiţi îi întâlniră pe ai lui, şi totuşi el nu o recunoscu. Femeia se ridică încet în picioare şi aprinse o lampă mică ce atârna din tavan.

— Îmi cer scuze, tegeus-Cromis. N-ar fi trebuit să te stânjenesc în felul ăsta. Norvin nu-i aici. Eu…

În lumina lămpii stătea Carron Ban, soţia lui Norvin Trinor, cu care acesta se căsătorise după lupta împotriva tâlharilor lui Carlemaker, cu doisprezece ani în urmă. Timpul îşi lăsase amprenta asupra ei, iar ea îmbătrânise înainte de vreme.

Când se ridică în picioare, Cromis lovi scaunul şi-l făcu să huruie pe podea. Ceea ce-l oripila nu era schimbarea înfăţişării ei, ci sărăcia care-o pricinuise.

— Carron! Carron! N-am ştiut. Ce s-a întâmplat aici?

Ea zâmbi amarnic precum vântul.

— Norvin Trinor e plecat de aproape un an, spuse ea. N-ai de ce să-ţi faci griji pentru mine. Ia loc şi bea-ţi vinul.

Femeia se îndepărtă, evitându-i privirea, şi rămase locului, uitându-se în întunericul de pe Bread Street. Sub capot, umerii i se cutremurară. Cromis merse la ea şi o prinse de braţ.

— Ar trebui să-mi povesteşti, zise el cu blândeţe. Haide, spune-mi.

Dar ea îi înlătură mâna.

— N-am nimic de spus, domnul meu. N-a lăsat nicio vorbă. Parcă începuse să-l obosească oraşul, eu…

— Dar Trinor nu te-ar fi abandonat niciodată! E-o cruzime din parte-ţi să crezi un astfel de…

Ea se întoarse către el şi-n ochi i se citea furia.

— A fost o cruzime din partea lui s-o facă, lord Cromis. De-un an n-am auzit nimic de el. Iar acum… acum îmi *doresc* să nu aud nimic. Între noi s-a terminat totul, aşa cum multe s-au terminat dintre cele care nu i-au supravieţuit Regelui Methven.

Carron merse la uşă.

— Aş fi bucuroasă dacă m-ai lăsa singură. Înţelege că n-am nimic cu tine, Cromis; n-ar fi trebuit să-ţi fac una ca asta; dar îmi aduci amintiri pe care prefer să nu le recunosc.

— Doamnă, eu…

— Te rog, du-te.

În vocea, în poziţia umerilor ei se intuia o răbdare teribilă. Era doborâtă şi nu vedea altceva decât că aşa va rămâne. Cromis nu o putea convinge de contrariu. Starea ei era neplăcută pentru amândoi. Era greu de crezut că un Methven putea provoca un asemenea chin – iar că acesta era Norvin Trinor, era de neconceput. Cromis se opri la uşă.

— Dacă ai nevoie de ajutor… am bani… Iar Regina…

Ea scutură brusc din cap.

— Voi pleca în Sud la familia mea. Nu vreau nimic de la oraşul ăsta sau de la imperiul lui. (Privirea i se înmuie.) Îmi pare rău, tegeus-Cromis. Ai avut numai intenţii bune. Îţi sugerez să-l cauţi în Nord. Într-acolo a plecat. Dar vreau să-ţi aminteşti asta: nu este prietenul pe care-l ştii. Ceva l-a schimbat după moartea lui Methven. Nu este bărbatul pe care-l ştii.

— Dacă-l voi găsi…

— N-am să-i transmit nimic. Rămâi cu bine.

Închise uşa, iar el rămase singur în strada aceea sărăcăcioasă, singur cu vântul. Se lăsase noaptea.

3

În noaptea aceea, bântuit de trei femei şi de-un viitor sumbru, Cromis cel cu sabia fără nume, care se credea mai priceput ca poet decât ca luptător, părăsi Oraşul Pastel pe una dintre porţile dinspre nord fără ca tropăitul de copite al calului său să se facă auzit pe pavajul străvechi. Nimeni nu-l împiedică să plece.

Cu toate că pornea la drum pregătit, nu purta nicio armură în afara unei cămăşi de zale, lăcuită în negru precum mantia sa scurtă şi pantalonii din piele. Acesta era obiceiul multora dintre

membrii Ordinului lui Methven, care găseau armura o povară şi un obstacol uşor de trecut în calea săbiilor energetice. Nu purta coif, iar părul lui lung flutura în bătaia vântului. *Baan*-ul îi stătea la cingătoare şi pe spate ţinea ciudatul instrument adus din est.

După o zi, ajunse la sumbrele dealuri Monar care se întindeau între Viriconium şi Duirinish, unde vântul se tânguia neîncetat de-o durere necuprinsă pe care n-o putea exprima în cuvinte. Străbătu tremurând înaltele poteci care şerpuiau peste povârnişurile de marnă şi printre apele reci şi nemişcate din văgăunile goale. Acolo nu trăia nicio pasăre. O dată văzu o navă de cristal planând pe cer, din fuzelajul căreia ieşea un fum negru. Se gândi mult la straniile fapte ale lui Norvin Trinor, dar nu ajunse la nicio concluzie.

Călători în felul acesta vreme de trei zile şi, în timp ce traversa Vârful Cruachan, i se întâmplă ceva.

Când se coborî ceaţa, tocmai ajunsese la a treia piatră de hotar de pe culme. Conştient de primejdiile pe care i le rezerva poteca în câteva locuri mai încolo şi observând că animalul său începea deja să se împiedice în pietrele pline de licheni desprinse din versant, se opri. Vântul scăzuse în intensitate şi liniştea îi producea în urechi un ţârâit ciudat. Locurile de-acolo, de sus, erau incomode şi străine, nepracticabile după căderea zăpezii, aşa cum erau şi văile de mai departe. Înţelegea graba lui Moidart.

Descoperi că piatra de hotar era de fapt ruina unui vechi turn cu patru feţe, construit dintr-o piatră cenuşie cât se poate de diferită de cele de sub tălpile sale. În picioare rămăseseră trei ziduri şi o parte din tavan. Nu avea geamuri. Nu reuşi să ghicească scopul turnului sau de ce nu era construit din piatra locului. Se înălţa enigmatic în mijlocul propriilor lui dărâmături, un ciot erodat, iar el se minună de efortul necesar transportării unor asemenea pietre la o astfel de înălţime.

Înăuntru se aflau semne că alţi trecători prin Cruachan fuseseră surprinşi de ceaţă: mai multe vetre de foc demult stinse, oasele dezgolite ale unor animale mici.

Îşi priponi calul care începuse să tremure, îl hrăni şi îi aruncă pe spate o pătură ca să-i ţină de cald. Aţâţă un foc mic şi-şi pregăti de mâncare, apoi se aşeză să aştepte să se ridice ceaţa, luând tivga din est şi compunând pe tonurile ei metalice, înfiorătoare, un cântec de jale. Ceaţa îl înfăşură, îşi vârî degetele reci şi curioase înăuntrul firavului său adăpost. Cuvintele lui cădeau în tăcere aidoma pietrelor într-un abis absolut:

„Viziuni puternice: viziuni puternice am cu ăst loc în timpuri sterpe… Pinii se-ndoaie jos departe… Am lăsat fermecata pădure de scoruşi să scapere-ntr-un promontoriu străvechi, să se-ncline-ncet la amurg în marea de cleştar… Pe culmi de dealuri sterpe ne lăsăm pustia în oasele subţiri să intre precum piciorul într-un pantof strâmt… Povestea ăstui loc: în afară de muchia frântă de pământ nu-s decât vânturi şi tăceri triste… Mai pun o piatră peste a hotarului piatră… Simt cum Timpul mă ia-n grija sa…“

Deranjat de ecourile propriei sale voci, aşeză instrumentul departe de el. Calul bătu neliniştit din picioare. Cuprinsă de-o bruscă răsuflare de vânt, ceaţa ţesu siluete vagi.

— Tegeus-Cromis, tegeus-Cromis, spuse o voce subţire de undeva de-aproape.

Cromis sări în picioare, într-o poziţie expertă, criminală, cu *baan*-ul apărându-i în mâna stângă, cu sabia fără nume ieşind iute din teaca ei mată.

— Am un mesaj pentru tine.

Nu vedea nimic. Nu era nimic în afară de ceaţă. Fornăind, calul tropăia pe loc şi tresărea. Sabia energetică sâsâia în aerul jilav.

— Ieşi la iveală! strigă el, şi ţinutul Cruachan reverberă: *iveală! iveală! iveală!*

— Am un mesaj, repetă vocea.

Se lipi cu spatele de un perete vechi şi, cu ochii în patru, mişcă din cap în semicerc. Respiraţia îi ieşea aspră. În vaporii neliniştiţi, cenuşii, focul scăpăra roşu.

Cocoţat pe dărâmăturile din faţa lui, cu capul mare şi gâtul îndoit slab luminate de flăcări, se afla un vultur bărbos – una dintre păsările acela prădătoare imense din zonele joase. În obscuritatea de acolo, acesta semăna cu un bătrân cocoşat şi pizmaş. Îşi desfăcu şi flutură o aripă mare, alimentând focul cu aer, pentru a-şi ciuguli penele de dedesubt. Penajul său avea o sclipire ciudată; prindea reflexele focului aşa cum penele normale n-o fac.

Întoarse spre el un ochi mic, stacojiu.

— Mesajul este următorul, spuse el.

Desfăcându-şi ambele aripi, vulturul străbătu cu un fâlfâit zgomotos încăperea ruinată pentru a se aşeza pe peretele de lângă el. Calul se dădu agitat în lături şi, cu ochii albi uitându-se la aripile negre şi puternice, încercă să se elibereze din căpăstru.

Ridicând sabia, Cromis rămase locului precaut. Prădătoarele de felul acesta erau puternice şi păstorii din Monar spuneau că preferă copiii în locul mieilor.

— Dacă-mi dai voie: *tegeus-Cromis din Viriconium,* care cred că eşti tu, căci te potriveşti în mare cu descrierea ce mi-a fost dată, *trebuie să meargă pe dată la turnul lui Cellur.*

Aici, pasărea îşi îndoi ghearele necruţătoare pe piatra cenuşie şi rece, aplecă din cap, îşi scutură penele.

— Pe care-l va găsi în Golful Girvan din Sud, puţin mai la est de Lendalfoot. Mai departe…

Cromis se simţea ireal: ceaţa se încolăcea, pasărea vorbea, iar el era fascinat. Pe Vârful Cruachan poate că fusese în afara Timpului, rătăcit, însă era foarte preocupat de natura esenţială a lucrurilor, şi-şi ţinu sabia ridicată. Ar fi întrebat-o ceva pe pasăre, dar aceasta continuă:

— … Mai departe, e sfătuit să nu dea voie ca ceva să-l întârzie în acea călătorie, oricât de urgent ar putea părea: căci lucrurile stau într-un echilibru precar şi la mijloc se află mai mult decât doar soarta unui imperiu infim. Acest mesaj provine de la Cellur din Girvan. Acesta este mesajul.

Cine putea fi Cellur din Girvan sau ce informaţii putea avea el care să pună-n umbră căderea Viriconiumului (sau, chiar aşa, cum de putuse învăţa un vultur să recunoască un ora pe care el, unul, nu-l întâlnise niciodată), Cromis nu ştia. Aşteptă să-i vină rândul şi mângâie calul pe gând pentru a-l calma.

— Dacă vei simţi că trebuie să urmezi alt drum, sunt instruit să accentuez urgenţa acestui lucru şi să-ţi rămân alături până ce te vei hotărî să faci călătoria spre Lendalfoot şi Girvan. La anumite intervale, voi repeta mesajul, în caz că acesta va fi estompat de împrejurări. Între timp, s-ar putea să ai întrebări pe care să mi le adresezi. Mi s-a oferit un vocabular excelent.

Cu ghearele de la un picior, pasărea îşi scărpină penele din spatele capului şi păru să nu-i acorde nicio atenţie. Neobservând nicio ameninţare, Cromis îşi vârî sabia în teacă. Calul se liniştise, aşa încât el se duse înapoi la foc. Pasărea veni în urma lui. El se uită în ochii ei scânteietori.

— Ce eşti tu? întrebă Cromis.

— Sunt Mesagerul lui Cellur.

— El cine este?

— N-am fost instruit să-i ofer descrierea.

— Care-i este scopul?

— N-am fost instruit să ofer amănunte despre asta.

— Care este mai precis natura ameninţării pe care a perceput-o el?

— *Se teme de geteit chemosit.*

Ceaţa nu se ridică în acea zi, şi nici în noaptea care urmă. Cu toate că Cromis îşi petrecu mare parte din timp punându-i întrebări păsării, află puţine lucruri; răspunsurile ei erau evazive şi nu reuşi să scoată de la ea altceva decât numele acela neplăcut la auz.

Dimineaţa veni cenuşie şi înnorată, vântoasă şi plină de umezeală. Vârfurile pereche ale Cruachan-ului se întindeau în depărtare înspre est şi vest asemenea coastelor unui animal gigantic. Plecară împreună de la a treia piatră de hotar, pasărea învârtindu-se şi rotindu-se mult deasupra lui pe curenţii violenţi de aer ai munţilor sau venind să se aşeze pe coama şeii sale. Se văzu nevoit s-o împiedice să facă acest lucru, căci deranja calul.

Când soarele străbătu printre nori, Cromis observă că aceasta era o pasăre de metal: fiecare pană, de la pinioanele lungi şi conice din aripile mari şi largi până la puful de pe umerii ei gârboviţi, fusese bătută din iridiu subţire ca biscuitul. Strălucea şi din ea se auzea un zumzet foarte slab. Cromis se obişnui cu ea şi descoperi că putea să discute despre multe şi variate subiecte.

Într-a cincea zi de la plecarea din Oraşul Pastel, ajunse să vadă în depărtare oraşul Duirinish şi Deşertul de Rugină.

Coborî pe Lagach Fell cel abrupt spre izvorul Râului Minfolin din Leedale-ul de Sus, o vale argiloasă situată cu şase sute zece metri mai sus de dealuri. Bău din izvorul mic şi încercuit de pietre, ascultând şoapta vântului în stufărişul înalt, apoi căută poteca întortocheată ce cobora din vale pe povârnişurile din Mam Sodhail spre oraş. Pe drum, Minfolin susură alături de el, căpătând forţă pe măsură ce alerga peste cascade şi praguri.

Pe când cobora ultimele câteva sute de metri din Sodhail, Leedale-ul de Jos se întinse înaintea lui: o întindere purpurie şi maro şi verde împărţită în patru de ziduri de piatră cenuşie şi punctată de fermele mici ale păstorilor în care începeau deja să se vadă lumini galbene. Prin el curgea un Minfolin ajuns la maturitate, întunecat şi tihnit; asemenea unui râu de plumb, acesta curgea pe lângă oraş în partea de nord a văii, pentru a se pierde şi împrăştia printre Mlaştinile de Săruri Metalice la marginea Deşertului de Rugină; de acolo, se scurgea către vest în mare.

Duirinish cel sumbru, pitit între dealurile sterpe şi Marea Pustie Brună, avea ceva din natura amândurora: mohoreala.

Un oraş de cremene şi granit negru, înconjurat de ziduri, construit cu douăzeci de generaţii în urmă împotriva ameninţării

clanurilor Nordice, acesta stătea cuibărit într-un cot al râului, drumurile lui pietruite înclinându-se brusc printre clădiri scunde către citadela din mijloc, castelul dinlăuntrul oraşului, Alves. Zidurile dinspre Deşertul de Rugină se înălţau şaizeci de metri pe verticală, apoi se înclinau înspre afară. În Duirinish, Nordicii nu erau bine-veniţi. Când ajunse Cromis în Leedale-ul de Jos, marele Ceas al Serii anunţa a şaptea schimbare a gărzii pe zidul dinspre nord. O ceaţă difuză plutea peste apele râului care, în trecerea lui, mângâia zidurile.

La aproximativ un kilometru şi jumătate la sud de oraş, lângă podul de piatră de peste Minfolin, îşi făcuseră tabără contrabandiştii lui Birkin Grif.

Focurile lor scăpărau în lumina apusului, licărind când oamenii îşi schimbau poziţiile. Se auzeau râsete şi zăngănitul nemuzical al ustensilelor de gătit. În mijlocul podului, puseseră o santinelă. Înainte de a încerca să treacă, Cromis chemă la el vulturul bărbos. Coborând dinspre cerul vesperal, acesta păru o siluetă cruciformă, neagră, pe-un fundal cenuşiu.

— Aşază-te aici, îi spuse el, întinzând antebraţul precum un şoimar, şi nu face nicio mişcare bruscă.

Calul lui trecu în zgomot de copite peste pod, oţelul iscând scântei din cremene. Pe braţ, pasărea era grea, iar penajul ei metalic sclipea în lumina amurgului. Paznicul se uită lung la ea cu ochii căscaţi, dar îl duse fără întrebări la Grif, care stătea tolănit la lumina focului chicotind singur de vreo glumă şi mâncând ficat crud de viţel, una dintre plăcerile lui.

— Păsările ca asta nu te satură deloc, spuse el. Trebuie să mai fie ceva cu ea dincolo de ceea ce ochiu-mi vede.

Cromis descălecă şi-şi dădu calul în grija paznicului. Îi înţepeniseră picioarele din pricina călătoriei, iar mirosurile de mâncare gătită din tabără îl făcuseră conştient de propria-i foame.

— Mai sunt multe, spuse el.

Ridică vulturul, ca pentru a-l face să-şi ia zborul de pe braţul său.

— Repetă mesajul, îi comandă.

Birkin Grif ridică din sprâncene.

— *Tegeus-Cromis din Viriconium, începu pasărea cu promptitudine, trebuie să meargă pe dată la turnul lui Cellur, pe care-l va găsi…*

— Destul, spuse Cromis. Ei bine, Grif?

— Un stol întreg de vietăţi dintr-astea ne-a umbrit cărarea vreme de două zile, zburând sus în cercuri. Am doborât una şi-a

părut făcută din metal, aşa că am aruncat-o într-un râu. Ciudat lucru, şi-ai fi bun dacă mi-ai povesti în timp ce mănânci.

Cromis încuviinţă din cap.

— Slabe şanse să te deranjeze din nou, spuse el. Aparent, ţelul lor a fost atins.

Îi dădu voie vulturului să-şi ia zborul de pe braţul lui şi, masându-şi locul în care acesta se ţinuse cu ghearele, se aşeză lângă Grif. Acceptă un pocal cu vin distilat şi-l lăsă să-i încălzească gâtlejul. În tabără se lăsase liniştea; auzea suspinul tânguitor al vântului prin râpele şi culmile din Monar. Râul Minfolin murmura pe lângă pilonii podului. Pe măsură ce căldura focului şi a vinului îl pătrundea, începu să se simtă confortabil.

— Cu toate astea, zise el, dacă vor apărea altele, ţi-aş sfătui oamenii să nu le mai împuşte. Cellur ăsta ar putea avea mijloace ciudate de revanşă.

De undeva de lângă foc, vulturul bărbos înclină din cap arătându-le un ochi roşu şi inexpresiv.

— Nu l-ai găsit pe Trinor, deci? spuse Grif. Te pot îmbia cu aşa ceva?

— Grif, am uitat cât eşti de revoltător. Numai dacă îl găteşti mai întâi.

Mai târziu, îi arătă lui Grif Inelul lui Neap şi-i povesti cum i-l dăduse Methven Nian; îi povesti despre cele întâmplate pe Bread Street şi despre ciudata sărăcie a lui Carron Ban; şi-i relată întâlnirea sa cu pasărea de pradă în ceaţa din Cruachan.

— Şi nu doreşti să mergi unde vrea pasărea să te ducă? întrebă Grif.

— Orice-ar crede Cellur din Lendalfoot, dacă Viricon se prăbuşeşte, totul va avea aceeaşi soartă. Înfrângerea lui Moidart este prioritatea mea.

— Lucrurile s-au complicat şi s-au fragmentat, zise gânditor Grif. Nu avem toate piesele puzzle-ului. Îmi fac griji că-l vom rezolva prea târziu ca răspunsul să ne mai poată fi de vreun folos.

— Şi totuşi: trebuie s-o înfruntăm pe Moidart, oricât am fi de nepregătiţi, şi chiar dacă asta pare să nu ne fie întreaga misiune.

— Fără-ndoială, zise Grif. Dar gândeşte-te, Cromis: dacă prăbuşirea Viriconiumului nu-i decât o parte, atunci care-i forma sau dimensiunea întregului? Am avut vise cu imensele forţe străvechi mişcându-se în întuneric şi începe să-mi fie teamă.

Pasărea de pradă se îndepărtă de foc clătinat, cu aripile puţin desfăcute, şi se uită fix la cei doi bărbaţi.

— Teme-te de geteit chemosit, spuse aceasta. Tegeus-Cromis din Viriconium trebuie să meargă pe dată la turnul lui Cellur, pe care-l…

— Du-te şi ciuguleşte-ţi penele, pasăre, spuse Grif. Poate găseşti vreun păduche de metal.

Lui Cromis, îi sugeră:

— Dacă ai mâncat destul, mergem în oraş. O căutare prin taverne s-ar putea totuşi să ni-l aducă pe Trinor la lumină.

Străbătură pe jos scurta distanţă până la Duirinish pe malurile râului Minfolin, fiecare ocupat de propriile-i gânduri. O ceaţă joasă şi albă, care abia plutea la înălţimea pieptului, acoperea ţinutul Leedale, însă cerul era curat şi oţelit. Stelele Numelui ardeau cu un foc răcoros de smarald: stăteau acolo de milenii întregi, alcătuind două cuvinte într-o limbă uitată; acum, doar păstorii de noapte se mai întrebau care le era sensul.

La porţile din oţel, calea le fu blocată de paznici în cămăşi de zale şi coifuri joase, conice, care se uitară bănuitori la hainele ieşite din comun ale lui Grif şi la imensa pasăre care stătea pe braţul lui Cromis. Comandatul lor păşi în faţă şi spuse:

— Nimeni nu intră în oraş după lăsarea întunericului.

Pe chipul lui se citea responsabilitatea, iar vocea îi era tăioasă.

— Suntem necăjiţi necontenit de Nordici şi de spioni. Ar fi mai bine să aşteptaţi până dimineaţă.

Îl studie pe Grif.

— Asta *dacă* aveţi treburi legitime.

Birkin Grif se uită aspru la el şi apoi, încet, la marea întindere neagră a zidurilor. De sus se auzea pocnetul slab al unor paşi pe piatră.

— Deci, spuse el. Trebuie fie să mă caţăr pe zidurile astea, fie să-ţi sparg faţa înfumurată. Cea din urmă mi se pare o variantă mai uşoară.

Îşi îndoi sugestiv mâinile.

— Lasă-ne să intrăm, prostovane.

— Calmează-te, Grif, zise Cromis, reţinându-l. E o măsură de precauţie înţeleaptă. Oamenii ăştia nu-şi fac decât datoria.

Îşi ţinu mâinile la o distanţă apreciabilă de mânerul sabiei fără nume şi păşi umilite. Îşi scoase de pe deget Inelul lui Neap şi-l ridică în faţă, aşa încât ofiţerul să-l poată inspecta.

— Asta-i autorizaţia mea. În caz că vor fi probleme, îmi asum eu răspunderea dacă deschideţi poarta. Vin cu treburi din partea Reginei.

Îşi luă inelul înapoi, îi întoarse ofiţerului scurta plecăciune şi intrară în Oraşul de Piatră.

Înăuntru, drumurile erau înguste, pentru a uşura apărarea în caz că poarta era luată cu asalt sau că zidurile erau sparte. Clădirile sumbre de granit – cazărmi şi armurării şi depozite în mare parte – stăteau înghesuite cu etajele atârnând peste străzi, aşa încât să se poată turna pucioasă peste invadator. Ferestrele lor erau nişte crestături posace. Chiar şi în centrul comercial, unde se aflau negustoriile de metal şi blănuri, clădirile aveau un aer de vigilenţă mohorâtă. Duirinish nu fusese niciodată un oraş vesel.

— Armata a trecut pe aici cu câteva zile în urmă, spuse Grif. Trebuie c-au trăit clipe cumplite atunci.

— Mai important, îi spuse Cromis, este că acum probabil sunt departe pe drumul către Glenluce cel Ruinat, chiar şi călătorind pe vechiul drum de coastă.

— Mergând direct spre nord, o să-i prindem. Drept prin mlaştini, repede şi uşor prin Deşertul de Rugină. Nu-i o călătorie plăcută, dar e scurtă.

— Dacă-i prinde Moidart pe drumul acela înainte de Glenluce, lupta se va fi sfârşit înainte să-i găsim, murmură Cromis, neliniştit de acest gând.

Au petrecut o oră plimbându-se pe străzile înguste ce mergeau în spirală în sus către Alves, oprindu-se la două hanuri. Acolo, nu aflară nicio urmă de Norvin Timor, iar ceilalţi clienţi fură înclinaţi să-i evite pe Cromis şi pasărea lui. Însă în Blue Metal Discovery, un local din cartierul comercial, dădură peste un alt Methven.

Un han cu trei etaje construit pentru adăpostirea celor mai înstăriţi din clasa neguţătorilor, Blue Metal Discovery ocupa o latură întreaga din Piaţa Replica, la mai puţin de-un kilometru şi jumătate de însuşi Alves. Faţada lui era luminată de becuri albastre blânde şi scumpe recuperate cu mulţi ani în urmă din Deşertul de Rugină, iar ferestrele lui erau mai puţin ameninţătoare decât majoritatea celorlalte din oraş, având obloane ornamentale din fier vopsit în alb ce aminteau de cele pe care le găseai în aşezările de prin părţile mai călduroase din Sud.

Când ajunseră în Piaţa Replica, lui Birkin Grif îi venea greu să păşească drept pe pavaj. Mergea cu foarte mare grijă, cântând puternic şi-ncontinuu o strofă dintr-o lamentaţie sentimentală din Cladich. Până şi lui Cromis lucrurile i se păreau mai puţin sobre. Dispoziţia păsării nu era afectată în niciun fel vizibil.

Uşile hanului erau larg deschise, revărsând o lumină galbenă în albastrul de afară şi o zarvă de nedescris în tăcerea din piaţă. Unul sau doi clienţi ieşiră în mare grabă din local şi se îndepărtară uitându-se pe furiş în urma lor. Strigătele se amestecau cu sunetul de mobilă mişcată. Birkin Grif se opri din cântat şi bălăbănit şi rămase cât se poate de nemişcat. Peste trăsăturile feţei sale fălcoase trecu umbra unui mic zâmbet introspectiv.

— Asta, zise el, e-o *luptă.*

Şi-o luă la sănătoasa într-un ritm brusc sigur şi egal.

Străbătuse deja jumătate din piaţă înainte să-l prindă din urmă Cromis. Rămaseră locului în revărsarea de lumină din uşa deschisă şi se uitară fix într-o încăpere lungă.

În capătul dinspre ei, în spatele unui morman de mese răsturnate, stăteau înghesuiţi doi picolo şi câţiva clienţi traşi la faţă, care dădeau agitaţi din picioare într-un amestec de rumeguş şi mâncare vărsată. Hangiul, durduliu, roşu în obraji, transpirat, îşi vârâse capul în încăpere printr-o fantă pentru servirea mâncării şi a băuturii; lovea neîncetat în pervaz cu o halbă grea din metal şi profera injurii spre un grup de siluete aflat în mijlocul camerei, lângă masivul şemineu din piatră.

Erau şapte cu toţii: cinci bărbaţi bine făcuţi, cu păr şi bărbi negre şi sârmoase, îmbrăcaţi în haine şi carâmbi din piele maronie specifice căutătorilor de metale; o servitoare în uniforma albastră a localului (ea era strivită cu mâna la gură de poliţa şemineului şi pe chip i se citea teama); şi un bătrân cu un pieptar vărgat căptuşit din catifea roş-cafenie.

Toţi cei şase bărbaţi îşi scoseseră săbiile, iar barbă-sură, cu favoriţii pătaţi de vin în jurul gurii, ţinea de asemenea şi gâtul tăios al unei sticle sparte. Mârâia şi ceilalţi se apropiau de el.

— Theomeris Glyn! urlă Grif.

Căutătorii de metale se opriră din atacul lor îndrăzneţ şi se întoarseră pentru a se uita cu băgare de seamă la el. Proprietarul se opri din înjurat şi-i ieşiră ochii din orbite.

— Ţap bătrân şi *prost!* Ar trebui să-ţi petreci anii ce ţi-au rămas meditând cuviincios la rostul lumii, nu luându-te la harţă pentru nişte boarfe de fete…

Theomeris Glyn păru puţin ruşinat.

— O, bună, spuse el.

Ochii lui căprui scăpărară instabili deasupra nasului cârn străbătut de vinişoare roşii. Se uită printre gene la Grif.

— Încerc să prind armata din urmă, murmură el ca o scuză. M-au lăsat în spate.

Faţa i se lumină, sprâncenele groase şi albe ridicându-i-se iute sub părul încâlcit.

— He, he. Vino şi striveşte nişte păduchi, eh, Grif? Acum eşti aici?

Râse pe înfundate şi lovi brusc spre cel mai apropiat oponent, cel care ţinea în mână sticla spartă. Respiraţia îi şuieră şi îşi târşâi picioarele prin rumeguş. Poate că era bătrân, dar era încă iute ca vipera: sângele sclipitor ţâşni de unde sabia sa lovi cu adevărat şi bărbatul sări în spate, înjurând.

Tovarăşii lui se apropiară.

Scoţându-şi sabia, Grif se avântă fără graţie înăuntru pentru a le zădărnici planurile. Cromis însă rămase în spate, întrebându-se ce putea face cu pasărea. Aceasta se uita la el cu ochi ca două mărgele.

— Pentru a fi în siguranţă, spuse pasărea, îţi propun să pleci de-aici imediat. E lipsit de înţelepciune să-ţi rişti viaţa într-o luptă măruntă. Cellur are nevoie de tine.

După care îşi luă zborul de pe braţul lui, strigând şi bătând din aripile sale mari şi cenuşii aidoma unei arătări din Iad. Uluit, Cromis o privi cum trage cu ghearele lungi de opt centimetri de pielea albă de pe faţa unui bărbat ce striga (asta era prea mult pentru hangiul cel gras; urlând îngrozit în vreme ce pasărea îşi sfâşia victima, trânti trapa de servire şi o rupse la fugă). Cromis îşi scoase sabia, acceptându-şi soarta. Îl văzu pe Grif cum intra în acţiune, tăind în stânga şi în dreapta, dar nu avu timp să privească: o lamă dură cu tăişul bont, se avântă de sus asupra craniului său.

Se feri, se lăsă pe vine şi ridică sabia cu ambele mâini în pântecele atacatorului.

Cu un ţipăt teribil, bărbatul îşi scăpă arma şi căzu pe spate, prinzându-se cu mâinile de rană.

Cromis sări peste trupul cuprins de spasme, când un al doilea căutător de metale veni spre el din spate, urlând. Ateriză într-o poziţie atletică, ghemuită, şi se rostogoli. Încăperea deveni o învălmăşeală de ţipete şi bătăi de aripi uriaşe.

(În şemineu, Theomeris Glyn vâra capul inamicului său în flăcări. Era un bătrân meschin. Al cincilea căutător de metale dăduse cu spatele spre trapa de servire, cu sângele curgându-i pe faţă, şi bătea din mâini fără niciun efect spre pasarea chirăitoare; Grif, care-şi răpusese deja primul adversar, părea să încerce să alunge pasărea de lângă pradă, aşa încât să poată lovi în voie.)

Cromis se feri cu uşurinţă de-o lovitură năprasnică.

— Opreşte-te acum şi scapi nevătămat, gâfâi el.

Dar oponentul lui scuipă şi lovi cu sabia sa în sabia fără nume.

— Te *înjunghii* io! şuieră el.

Cromis îşi lăsă sabia să alunece pe lama sabiei bărbatului, aşa încât cele două arme se uniră la nivelul mânerelor. Mâna sa liberă se duse nevăzută sub manta; apoi, în mod voit eliberând presiunea asupra săbiilor îngemănate, se avântă înainte. Preţ de-o clipă, corpurile li se atinseră. Înfipse *baan*-ul în inima căutătorului de metale şi lăsă cadavrul să cadă la pământ.

Când se dezlipiră săbiile, încheieturile degetelor îi erau tăiate şi învineţite; şi le linse absent, uitându-se fix la cadavru. La gâtul acestuia se vedea un medalion din oţel. Simţi o atingere pe umăr.

— Trucul ăl din urma a fost cam murdar, spuse Grif, zâmbind crispat şi strâmb. Trebuie să mă înveţi şi pe mine cândva.

— Eşti prea greoi în mişcări. Şi-aş prefera să te-nvăţ să cânţi. Uită-te aici…

Împinse cu vârful sabiei medalionul căutătorului de metale. Acesta scapără în lumina puternică. Era o monedă, dar nu din Viriconium; într-un relief pronunţat, acesta purta blazonul Cannei Moidart: capul de lup sub trei turnuri.

— Se pregăteşte deja să cârmuiască, zise Cromis. Ăştia au fost Nordici. Trebuie să plecăm la prima ivire a zorilor. Mă tem că vom ajunge prea târziu.

În timp ce vorbi, strigătele şi zarva izbucniră iarăşi în spatele lor.

În şemineu, Theomeris Glyn din Soubridge, veteranul, se lupta cu servitoarea. Corsajul ei albastru se mişcase din loc, dar îi lăsase pe obrazul stâng trei urme de palme. Îl lovea în piept cu pumnii ei mici şi soioşi.

— Un bărbat care s-ar putea să nu iasă cu viaţă din războaiele reginei lui are *nevoie* de puţină afecţiune! strigă el nerăbdător. O, *la dracu!*

În spatele lui stătea proprietarul care, uitându-se la dezastru, îşi frângea mâinile unsuroase şi cerea despăgubiri de la umerii lui osoşi, uitaţi de vreme.

Birkin Grif şuieră şi chicoti. Cromis nu reuşi decât un zâmbet subţire, obosit: îl tulburase foarte tare ceea ce descoperise.

— Du-te şi ia-l pe bătrânul ăla nebun de pe ea, Grif, şi-l vom lua cu noi. Cel puţin va avea iarăşi parte de acţiune, dacă are vreo importanţă asta.

Mai târziu, pe când treceau de porţile cetăţii Duirinish, cu bătrânul Glyn venind târşâit în urma lor, Grif spuse:

— Îşi pregăteşte calea să domnească, aşa cum zici tu. Are o încredere imensă. Ce pot face cincizeci de tâlhari, un poet şi un pervers bătrân ca să pună stavilă unei asemenea voinţe?

4

În dimineaţa următoare, tovărăşia lui Grif coti pe lângă zidurile întunecate şi vigilente ale Oraşului de Piatră şi o luă spre Nord. Ceaţa de deasupra râului se ridică, pierzându-se spre soare în spirale zvelte şi în fuioare. Duirinish era tăcut cu excepţia tropăitului gărzilor pe parapetele înalte. Un bâtlan se aşeză pe un buştean putred pentru a urmări cum restrânsa armie trecea prin vadul meandrului dinspre nord al râului Minfolin. Dacă-i găsi ciudaţi, nu dădu niciun semn, ci se ridică în zbor greu atunci când copitele cailor ce mergeau în galop mic revărsară asupră-i o ploaie de apă înspumată.

Îşi abandonaseră veşmintele înzorzonate, franjurate şi pătate de vreme, în favoarea unor haine artizanale de război. Ici şi colo, cămăşile de zale scăpărau, iar unii dintre ei purtau ciudate bucăţi de platoşe, dar în cea mai mare parte era vorba de haine din piele cu ţinte din oţel. Alcătuiau o echipă sumbră, cu palme aspre, feţe arse de vânt şi ochi necruţători, umbriţi; vorba le era tăioasă, râsetul periculos, însă armele lor erau sclipitoare şi bine întreţinute, iar blana cailor lor strălucea de sănătate peste muşchii încordaţi.

Birkin Grif călărea în fruntea lor cu o mândrie reţinută.

Bustul lui masiv era acoperit de-o platoşă lăcuită într-un albastru-cobalt şi peste ea purta o tunică din mătase de un galben-acid ca şi gătelile iepei sale. Renunţase la pălăria rustică, şi chica sa de păr blond fâlfâia în spate în bătaia slabă a vântului. La brâu îşi ţinea sabia cu lamă lată şi cu mâner legat în argint; într-o teacă ce atârna de coama şeii se odihnea securea cu coadă lungă, la îndemână în caz că trebuia să descalece. Iapa dereş îşi arcui gâtul puternic, scutură din capul mare şi frumos. Frâul ei era din piele roşie moale, cu filigran fin din aramă.

Lui Cromis, care călărea alături, aplecat împotriva vântului tăios pe armăsarul său tuciuriu, înfăşurat în mantaua neagră precum corpul în propriile-i pene, i se părea că Grif şi calul lui alungau lumina timidă a dimineţii: preţ de-o clipă, ei erau maiestuoşi şi invincibili, iar osârdia spre care călătoreau era ceva

frumos şi nebănuit. Dar impresia fu scurtă şi trecu, iar tristeţea îi luă din nou locul.

La stânga lui Birkin Grif, şezând nesigur pe-un cal de povară neţesălat, Theomeris Glyn, protejat doar de-o pălărie din piele întărită cu oţel, bodogănea ceva la adresa frigului şi a orei mici din zi şi blestema inimile împietrite ale fetelor din oraş. Iar în spatele celor trei cavaleri Methven, oamenii lui Grif începuseră să cânte un cântec ritmat din Rivermouth cu înţeles uitat, „Bocetul Marinarului Mort“:

Dă-le foc şi fierbe-i în ibric:
O, În ţărână fă-le loc;
Vremea-i grea în golful mic:
O, În ţărână fă-le loc;
O, Fierbe-i în ibric;
Vântul bate şi ţi-e frig:
O, În ţărână fă-le loc!

Asupra lui Cromis avea un efect hipnotic: pe măsură ce se rostogoleau cuvintele, descoperi că se afundă într-o reverie a morţii şi-a distrugerii, bântuit de imaginile cenuşii şi diafane ale unui Viriconium nimicit. Chipul lui Methvet Nian plutea în faţa lui, cuprins de ghearele unei dureri adânci, dar inefabile. Ştia că nu se putea duce la ea. Era conştient de pasărea de metal a lui Cellur, care se rotea în zbor deasupra lui, întruchipare a unei ameninţări pe care n-o putea numi.

Se scufunda adânc, aidoma unui om într-un vis indus de droguri, când Grif trase de hăţuri şi le strigă oamenilor săi să se oprească.

— Aici părăsim Vechiul Drum Nordic, zise el. Pe-acolo ne e calea: directă, dar neplăcută.

Înaintea sa, drumul cotea brusc spre vest şi se pierdea din vedere în spatele ultimului masiv muntos întunecat din Lanţul Leedale-ului de Jos; de acolo, acesta îşi găsea drum spre coastă şi începea lunga călătorie spre nord.

Însă, direct în faţă, prin iarba înaltă şi aspră din gura văii, şerpuia o potecă îngustă. La patruzeci şi cinci de metri de drum, buruienile dispăreau şi solul devenea o mlaştină maronie, vag irizată, străbătută ici şi colo de pete purpurii şi galben-uleioase. Dincolo de aceasta, se ridicau codri de copaci cu forme ciudate. Râul şerpuia printre ei, liniştit şi larg, mărginit de stufărişuri de-

un ocru luminos. Vântul sufla dinspre nord, aducând cu el un miros metalic, amar.

— Mlaştinile de Săruri Metalice, murmură Grif.

Arătă cu degetul spre stufărişurile de lângă Minfolin.

— Culorile sunt ciudate chiar şi iarna. Vara îi iau minţile. Păsările şi insectele de acolo sunt şi ele bizare.

— Unora s-ar putea să li se pară frumos, zise Cromis; şi aşa i se părea.

Theomeris Glyn pufni. Se ciupi de nasul cârn.

— *Pute*, făcu el. Îmi doresc să nu fi venit. Sunt om bătrân şi merit ceva mai bun.

Grif zâmbi.

— Asta nu-i decât marginea, barbă sură. Aşteaptă să ajungem înăuntru, în codrii de apă.

Acolo unde începeau să se rărească ferigile din vale, fusese săpat un şanţ pentru a împiedica animalele de turmă din Leedale-ul de Jos să se piardă în mlaştină. Era adânc şi cu margini abrupte, plin cu apă stătută la suprafaţa căreia se întindea o peliculă multicoloră de zoaie. Îl traversară peste un pod din lemn cu poartă, pe care copitele cailor bocăniră cavernos. Deasupra, pasărea de pradă a lui Cellur era o pată neagră pe cerul de un albastru-pal, fără niciun nor.

În codri de apă, poteca şerpuia chinuit printre smârcuri de fier roşiatic, nisipuri mişcătoare alburii de aluminiu şi oxizi de magneziu şi jompuri de-un albastru cuprifer sau mov de permanganat alimentate de pârâiaşe line, glaciale, şi mărginite de stuf argintiu şi de ierburi înalte şi negre. Trunchiurile contorsionate, cu coaja netedă, ale copacilor erau de un galben-ocru şi un portocaliu ars; printre frunzele lor dese se filtra o lumină mohorâtă, viciată. La rădăcinile lor creşteau mănunchiuri mari de cristale transparente multifaţetate aidoma unor ciuperci bizare.

Broaşte cenuşii cu ochi verzui orăcăiau când coloana de oameni înainta anevoie printre smârcuri. Dincolo de suprafaţa unsuroasă a apei se mişcau încet şi sinuos reptile necunoscute. Libelule ale căror aripi ca pânza de păianjen se întindeau treizeci de centimetri sau mai mult zumzăiau şi zburau printre rogozuri: trupurile lor lungi, filiforme, scânteiau cu un verde încins şi bleumarin; îşi luau prada din zbor, înfruptându-se cu un pocnet audibil de fălci cu ţânţari firavi, tânguitori, şi cu molii de un albastru de aprilie şi un cireşiu Chevrolet.

Deasupra tuturor plutea izul greu, opresiv, de metal în descompunere. După o oră, Cromis avea în gură un sediment amar şi simţea gust de acizi. Îi venea greu să vorbească. În vreme ce calul se împiedica şi aluneca sub el, el se uita uimit în jur şi, iute ca şoimii pitici deasupra unui curent întunecat şi liniştit de putreziciuni străvechi, în minte îi tresărea poezia.

Grif îşi conducea oamenii înainte, voind să traverseze mlaştina în trei zile, însă armăsarii lor se împotriveau, tulburaţi de pâraiele de un albastru prusac şi de cerul colorat într-un roz fragil, organic. Unii refuzau să se mişte, împleticindu-şi picioarele şi tremurând, şi trebuiră să fie duşi de căpăstru.

Întoarseră ochi albi aiuriţi spre stăpânii lor care blestemau şi se afundau până la carâmbul cizmelor în noroi, eliberând bule mari de gaz caustic.

Când ieşiră dintre copaci pentru scurtă vreme în jurul orei de prânz, Cromis observă că cerul era, de fapt, plin de nori cenuşii pe care vântul îi spulbera şi-i plimba cu viteză vântul, şi că, în pofida culorilor ei exotice, în Mlaştina de Săruri Metalice era frig.

În seara celei de-a treia zile ajunseră la apele mici din Eleşteul de Cobalt, în partea de nord a mlaştinii. Pierduseră doi oameni şi un cal în nisipurile mişcătoare; un al treilea murise în chinuri după ce băuse dintr-o baltă cu apă înşelător de limpede: mâinile şi picioarele i se umflaseră şi se făcuse cenuşiu argintiu la faţă. Erau obosiţi şi murdari, dar mulţumiţi de viteza cu care înaintau.

Îşi ridicară tabără într-un luminiş relativ curat pe malul apos al eleşteului, aflat la jumătatea distanţei de la un capăt la celălalt. În depărtare, pe întinderea apei, se aflau bancuri cafenii de noroi străbătute de neaşteptate dâre galbene şi insule plutitoare de vegetaţie încâlcită pe care croncăneau păsările de apă, scuturându-şi penele de un albastru electric. Pe măsură ce ziua se apropia de sfârşit, culorile amorţeau: însă în lumina funerară a apusului, apa Eleşteului de Cobalt prindea viaţă cu pete cârmâzii şi albăstrii lungi de kilometri întregi.

Cromis fu trezit cu puţin înaintea răsăritului de ceea ce el presupuse că este frigul. O fosforescenţă slabă, tulburătoare, de o culoare fluctuantă plutea deasupra eleşteului şi împrejurimilor lui; provocată de o particularitate bizară a apei de acolo, aceasta emana o lumină egală, dar palidă. Nu se vedea nicio umbră. Copacii de pe care se scurgea roua se conturau vag la marginea luminişului.

Când îi fu imposibil să adoarmă din nou, se apropie mai mult de tăciunii stinşi ai focului. Rămase acolo neliniştit, înfăşurat într-o pătură şi-n mantie, cu degetele împletite sub cap, uitându-se ţintă la Stelele Numelui ce sclipeau stins.

În jurul lui se auzea murmurul siluetelor cenuşii ale oamenilor care dormeau. În spatele lui, caii se mişcau amorţiţi. Un şoim pitic de noapte cu imense globuri de obsidian în loc de ochi ieşise la vânătoare deasupra apei, chirăind şi bătând din aripi. Îl privi fascinat preţ de o clipă. Auzea hârâitul respiraţiei lui Theomeris Glyn şi sunetul jos al apei scurgându-se printre mănunchiurile de stuf. Grif pusese un om de pază în luminiş: acesta dădu încet ocol perimetrului şi, suflându-şi aer cald în palmele făcute căuş, cu picioarele scufundându-i-se cu sunete moi în pământul jilav, dispăru din câmpul vizual al lui Cromis.

Închise ochii şi se întrebă îmbufnat dacă vor reuşi să iasă din mlaştină până la sfârşitul zilei următoare. Se gândi la strategiile potrivite diferitelor zone în care era posibil să întâlnească armata lui Moidart. Se gândi la Methvet Nian aşa cum o văzuse ultima oară, în încăperea cu cinci ferestre care arătau peisaje ce nu puteau fi găsite niciunde în regat.

Îşi imagina forma fină şi fermă a gurii ei, când auzi un suspin slab în spatele lui: nu aproape şi mult prea jos ca să trezească pe cineva din somn, dar cu o forţă şi urgenţă cât se poate de ciudate.

Cu calm, aşteptând să treacă momentul de teamă, dibui după mânerul sabiei sale fără nume. Găsindu-l, se lăsă cu precauţie pe burtă, evitând pe cât posibil să facă mişcări inutile şi respirând în linişte cu gura deschisă. Manevra aceasta îi aduse în priviri semicercul de luminiş care până atunci îi fusese invizibil. Nemişcat ca piatra, studie locul dinspre care se auzise suspinul.

Nu discernea mai mult decât siluetele vagi şi îndoite ale copacilor. Un loc mai întunecat marca intrarea în poiană. Dar acolo nu părea să se afle nimic ameninţător. Caii erau nişte siluete întunecate şi tăcute din care ieşeau vălătucii albi ai respiraţiei. Unu sau doi dintre ei îşi ciuliseră alerţi urechile în faţă. Îşi dădu seama că nu-l vedea şi nici nu-l auzea pe cel care păzea perimetrul. Cu grijă, se eliberă din pături, îşi scoase sabia câţiva centimetru din teacă. Când alergă de-a curmezişul luminişului, reflexul îl făcu să se aplece şi să schimbe de mai multe ori direcţia în caz că fusese ochit de arcaşi sau că intrase în cătarea armelor energetice. Se simţea expus, dar nu simţi cu adevărat frica până ce nu găsi cadavrul paznicului.

Acesta zăcea aproape de golul dintre copaci: o formă ghemuită, greoaie, care se scufundase deja puţin în solul ud. La o examinare mai atentă, află că bărbatul nici măcar nu-şi scosese arma. Nu se vedea nicio urmă de sânge şi nu era tăiat la mâini sau la picioare.

Îngenunchind, cutremurându-se de scârbă, prinse maxilarul rece şi acoperit de barbă şi răsuci capul pentru a vedea dacă nu avea gâtul rupt. Nu era. Craniul, atunci. Apăsă cu degetele fără tragere de inimă. Cu respiraţia şuierându-i printre dinţii încleştaţi, sări iute în picioare.

Creştetul craniului acelui bărbat lipsea, fiind retezat cu precizie mai sus de doi centimetri şi jumătate deasupra urechilor.

Înghiţind amar, se şterse pe degete de iarba buretoasă. Furia şi teama curgeau în torente prin el, şi tremură puţin. Cu excepţia zumzetului adormitor şi îndepărtat al libelulelor, noaptea era tăcută. Pământul din jurul cadavrului fusese bătătorit. Urme mari şi diforme se îndepărtau de el şi ieşeau din poiană spre sud. Ce arătare le făcuse, nu-şi putea da seama. Porni pe urma lor.

Nu avea nicio intenţie să-i trezească şi pe ceilalţi. Voia să răzbune moartea aceasta jalnică şi mârşavă dintr-un loc mizerabil. Era un lucru personal pentru el.

Departe de Eleşteul de Cobalt, fosforescenţa devenea din ce în ce mai slabă, însă vederea lui pe timp de noapte era bună şi călcă neabătut pe urmele paşilor. Aceştia părăseau poteca într-un loc unde copacii erau slab luminaţi de grămăjoarele de cristale albastre luminiscente. Îmbăiat în strălucirea inegală, Cromis se opri şi-şi ascuţi auzul. Nimic altceva în afară de sunetul apei. Îi trecu prin gând că este singur. Picioarele i se scufundau în pământ; copacii erau ciudaţi, cu crengile îngheţate într-o mişcare de contorsionare. La stânga lui, o ramură se rupse.

Se roti pe călcâie şi se aruncă în tufişuri, lovind în lături cu sabia. Frunzişul i se prinse de picioare; cu fiecare pas se scufunda în nămol; invizibile, animalele mici fugeau de el. Se opri, respirând din greu, într-un luminiş mic în care se afla un iaz urât mirositor. Nu auzea nimic. După un minut, deveni convins că fusese ademenit de pe cărare şi, dându-se în vileag faţă de cel care se mişca atât de tăcut în întuneric, îşi pierduse avantajul. Se cutremură.

Îl salvară doar bizarele lui abilităţi de apărare. În spatele lui se auzi un sâsâit ameninţător; îşi lăsă genunchii să se îndoaie şi o lamă verde şi rece tăie aerul deasupra capului său; stând în echilibru pe piciorul stâng îndoit, se roti ca un titirez, cu sabia spintecând o jumătate de cerc la nivelul genunchilor al

atacatorului său. Ştiind că lovitura nu-şi atinsese ţinta, sări în spate.

Înaintea lui se profila o umbră mare şi neagră, înaltă de aproximativ doi metri doi metri şi jumătate. Picioarele ei erau groase şi masive, capul – un ovoid bont, fără alte trăsături în afară de trei puncte galbene scânteietoare dispuse într-un triunghi isoscel. Continuă să sâsâie; avea mişcări abile, puternice şi controlate, lăsând pe pământ urmele acelea ciudate, fără formă. Emana o răceală străină, o inteligenţă calmă, calculată.

Marele *baan,* pe care nu îndrăznea să-l lovească cu un oţel oarecare, mai trasă un arc spre el. Sări îndărăt şi sabia îi tăie cămaşa de zale ca o unghie ce trece prin untură rece; pieptul îi fu încălzit de sângele scurs dintr-o rană superficială. În pofida dimensiunii, arătarea era ameninţător de iute. Cromis lovi imediat, ţintind peste mână spre locul unde gâtul arătării se întâlnea cu umerii, dar se feri şi se treziră iarăşi faţă în faţă. Cromis îi măsurase viteza şi se temea că-l depăşea.

Joaca se terminase. În locul întunecos de lângă iazul puturos se prinseră la luptă, iar *baan-ul* şi oţelul interpretară o coregrafie înfiorătoare, mortală. Cromis trebui mereu să se eschiveze, sperând într-o clipă de neglijenţă; şi totuşi, umbra era la fel de rapidă ca şi el, luptând fără ostenire. Îl împinse încet cu forţa spre marginea iazului şi în faţa ochilor lui se afla ceaţa. Fusese tăiat în câteva locuri. Cămaşa sa de zale atârna în fâşii.

Atinse apa cu călcâiul şi, pentru o clipă, permise *baan*-ului să-i atingă sabia. Într-o ploaie de scântei, vârful sabiei fără nume fu retezat; acum nu mai putea împunge, ci trebuia să-i folosească doar muchia. Teama îşi făcu loc pe furiş în el. Uriaşul, cu fagurele de ochi palizi şi goi, se aplecă asupra lui, lovind şi săltând ca un mecanism automat. Brusc, Cromis văzu o scăpare primejdioasă.

Sub veşminte, mâna lui dreaptă găsi mânerul micului *baan* care-o omorâse pe sora sa. Apucându-l, simulă că fusese nimerit, amânând astfel o contralovitură şi speculând clipa răzbunării. Nu-şi punea mari speranţe în stratagema aceasta, însă uriaşul observă câmpul deschis şi, când arma lui se lăsă pe spate, apoi în jos, Cromis scoase cuţitul energetic şi întâmpină cu el lovitura ucigaşă.

Se produse o scăpărare înfiorătoare când cele două *baan*-uri se încleştară şi se scurtcircuitară. Cu braţul paralizat, Cromis fu aruncat cu totul în iaz de înfruntarea străvechilor energii. Cu lama moartă şi nefolositoare, uriaşul se bălăbăni ca un beţiv prin luminiş, sâsâind amarnic.

Cu braţul amorţit de agonie, Cromis se târî afară din apă. Tuşind şi cu gâtul în convulsii din cauza lichidului care-i intrase în gură, îşi reînnoi atacul şi descoperi că, în agitaţia finală de lame, sabia fără nume fusese tăiată exact în două pe lungime. Blestemând cu amărăciune, lovi cu ciotul. Dar uriaşul se întoarse şi fugi împleticit între copaci, trecând anevoie prin iaz într-un gheizer de strop mici.

Încrederea lui criminală fusese risipită, graţia îl părăsise şi era înfrânt; dar Cromis se aruncă pe pământul bătătorit şi lăcrimă de durere şi frustrare.

Lângă el izbucniră strigăte. Bătând din aripile-i cenuşii, vulturul lui Cellur ieşi dintre frunze zburând aprig prin luminiş şi, strigând, o luă pe urmele umbrei ce fugea. Cromis simţi că este ridicat.

— Grif, murmură el. Sabia mi-e ruptă. N-am fost bărbat. L-am rănit cu un truc de-al lui Tomb. Aici e lucrarea strămoşilor... Moidart a trezit ceva cu care nu ne putem măsura. Aproape că m-a luat.

O teamă nouă se infiltră ca gheaţa în măduva oaselor lui. Se prinse cu disperare de degetele mâinii stângi.

— Grif, nu l-am putut *omorî!* Şi am pierdut Al Zecelea Inel al lui Neap.

Deznădejdea îl duse în profunzimile întunericului.

Zorii se iviră galbeni şi sumbri ca un semn de rău-augur deasupra Eleşteului de Cobalt, unde rotocoale izolate din ceaţa nopţii încă mai pluteau deasupra apei întunecate, nemişcate. De pe insule şi din stufăriş, păsările trăncăneau; simţind nedesluşit venirea iernii, acestea se adunau în mari stoluri multicolore pe suprafaţa lacului, iar pornirile migratoare se acumulau încet spre punctul culminant în zece mii de cranii mici, sperioase.

— Şi va fi o vreme necruţătoare anul ăsta, murmură tegeus-Cromis, stând ghemuit lângă foc şi uitându-se la stolurile zgomotoase, cu sabia aşezată alături în trei bucăţi, cu fâşiile hainei sale din zale zăngănind una de alta atunci când se mişca. Îi oblojiseră numeroasele tăieturi şi vânătăi, dar nu putură face nimic pentru starea lui mentală. Tremură, comparând solurile iernii tari ca fierul cu ţinuturile din Nord şi cu durerea din ochii lupilor vânători.

Se trezise dintr-un somn scurt simţind în gură gustul ratării şi-i găsise pe oamenii lui Grif întorcându-se abătuţi în grupuri de câte doi sau trei după ce cercetaseră poiana unde îl înfruntase pe uriaşul întunecat; şi anunţaseră că Al Zecelea Inel al lui Neap era

definitiv pierdut, afundat adânc în noroiul călcat în picioare sau scufundat, poate, în iazul cel fetid. Pasărea de metal se întorsese şi ea la el, după ce-şi pierduse prada în codrii de apă. Acum şedea alături de Theomeris Glyn, care sforăise ca un beţivan tot timpul cât ţinuse haosul.

— Te laşi afectat prea tare de piedici mici, spuse bătrânul, ronţăind bucăţile de mâncare rămase în favoriţi. Cu vârful cuţitului ţinea în flăcări o bucată de carne. O să-nveţi tu…

Chicoti, clătinând din cap cu gândul la înfrângerile celor vârstnici.

— Şi totuşi, chiar că-i ciudat. La sud de Oraşul Pastel a umblat mereu vorba că, dacă tegeus-Cromis şi sabia lui fără nume nu poate omorî ceva, acel ceva trebuie să fie deja mort. Ciudat. Vrei nişte porc fript?

Cromis râse strâmb.

— Îmi eşti de slab ajutor. Un boşorog care bodogăneşte despre carne şi omilii. Ce să facem în privinţa autorizaţiei din partea Reginei? Ce *putem* face?

Birkin Grif veni să-şi încălzească mâinile la foc. Adulmecă mirosul de carne friptă ca un ogar gras, îşi îndesă cu grijă corpul masiv în spaţiul dintre Cromis şi bătrân.

— Doar ceea ce-am fi făcut dacă am mai fi avut inelul, spuse el. Gândeşte-te la pieire şi-o să-nnebuneşti. Realitate e inconvertibilă. De asemenea, nu poate fi anticipată.

— Dar să conduci o armată… începu Cromis neputincios.

Grif îşi răzui cu nepăsare noroiul de pe cizme.

— Te-am mai văzut la conducere, poetule. Atunci mi s-a părut că ai condus cu forţa propriei tale fiinţe, nu din a cine ştie cărui fleac.

— Adevărat, zise cu încredere bătrânul Glyn, scuipând nişte zgârci. Aşa o făceam în zilele de demult. Ale naibii de scumpe cizmele alea, Grif. Ar trebui să le dai cu săpun pentru şei ca să-mpiedici umezeala să le pătrundă. Nu c-aş fi comandat eu ceva vreodată în afară de curul unei fetişcane.

Grif îl lovi pe Cromis peste umăr, îl scutură uşor.

— Singuraticule, *n-a* fost vina ta.

Cromis ridică din umeri. Nu-l făcu să se simtă mai bine.

— L-aţi înmormântat pe paznic? întrebă el, sperând să schimbe subiectul.

Zâmbetul lui Grif se şterse. Dădu din cap.

— Ei, şi-am mai găsit o bucată din puzzle. M-a fascinat precizia cu care i-a fost retezat creştetul. Examinând rana mai atent, am descoperit...

Făcu o pauză, împinse lemnele din foc cu cizma şi privi scânteile cum se ridică spre cer.

— Am înmormântat doar o parte din omul acela, Cromis; restul a dispărut odată cu creatura pe care ai pus-o pe fugă.

I-a fost furat creierul.

Urmă o tăcere. De pe copacii coloraţi curgea apa. Theomeris Glyn începu să ronţăie zgomotos. Cromis întinse mâna să se joace cu bucăţile sabiei sale, cu imagini neplăcute ale cadavrului revenindu-i în gând: picioarele îndoite în noroi, sângele închegat de pe marginea rănii.

Spuse:

— Moidart a trezit ceva din Vechea Ştiinţă. Îmi pare rău pentru omul acela şi-n el îl văd pe fiecare dintre noi...

Vârî în teacă bucăţile din sabia fără nume una câte una.

— Suntem cu toţii morţi, Grif.

Se ridică în picioare; îl dureau muşchii după noaptea aceea lungă.

— Îmi pregătesc calul. Ar fi mai bine să pornim mai departe.

Aşezată pe o creangă cu scoarţă de un turcoaz pal, pasărea de metal se uită la el în tăcere.

— Eşti sigur că nu vrei nişte porc? oferi Theomeris Glyn.

Ajunseră la graniţa nordică a mlaştinii fără alte pierderi umane. Spre după-amiaza celei de-a patra zile, frunzişul puternic colorat se rărise destul de mult încât să scoată la iveală un cer acoperit de nori, dar de o culoare mult mai plăcută. Când înaintarea le deveni fără oprelişti, viteza crescu. Mlaştina se risipi în pete sporadice despărţite de drumeaguri largi şi plate ce prindeau ruinarea ruginii pe măsură ce avansau spre nord. Un vânt răcoros le sufla mantiile, trăgea de zalele rupte ale lui Cromis, şi o ploaie fină uda crupele cailor.

Întinzându-se spre est şi vest într-o curbă mare şi amplă, ultimele porţiuni de pământ sterp din Marea Pustie Brună le aţineau calea; lanţuri de dune cenuşii se uneau pentru a forma un povârniş lin, a cărui suprafaţă era tăiată şi tivită de masive făgaşe de eroziune.

— Suntem norocoşi să ne aflăm aici iarna, spuse Birkin Grif, răsucindu-se în şa, căci îşi condusese oamenii într-un singur şir indian în sus pe vadul uşor înclinat săpat de un pârâiaş negru şi

rece ca gheaţa. De o parte şi de alta se înălţau neînsufleţite ziduri de loess roşcat şi ud. – Cu toate că vânturile sunt puternice, aduc multă umezeală care aşează solul. Pustia nu-i cu adevărat un deşert.

Cromis încuviinţă plictisit din cap. În Leedale-ul de Jos ar fi fost încă toamnă, dar asta era greu de crezut acolo unde se aflau ei. Îşi aţinti privirea spre fâşia îngustă de cer de dincolo de buzele viroagei, dorindu-şi să fie înapoi în Balmacara, unde anul se sfârşea în tonuri mult mai vesele.

— Pericolul alunecărilor de teren e mult mai scăzut, înţelegi, la fel şi al norilor de praf. Vara, poţi muri înecat, chiar şi-aici, la margine.

De la cerul ce nu-i oferea niciun confort, Cromis îşi mută privirea la şirul de oameni din spatele lui. Aceştia erau pierduţi într-o ceaţă de ploaie, nişte siluete vagi stând ghemuite şi tăcute pe caii lor obosiţi.

La capătul făgaşului, întreaga adunare se opri şi, printr-o înţelegere comună, nerostită, se împrăştie de-a lungul crestei unei dune: fiecare fiind împins la singurătate şi introspecţie de panorama sumbră din faţa lui.

Pustia se întindea spre nord – roşietică şi gălbuie, moartă, nesfârşită. Pâraie ce se intersectau cu bancuri înalte, verticale, săpau în pământ ideograme adânci, fără noimă. În depărtare, distorsionate în forme organice, înşelătoare, traverse metalice ridicau degete acuzatoare spre cerul gol, de parcă acolo şi-ar fi găsit Deşertul de Rugină sursa durerii sale milenare. Contrabandiştii lui Grif bombăniră între ei şi descoperiră că, îngustând ochii, puteau discerne unele mişcări încete, dar desluşite, printre curbele aiuritoare ale peisajului.

Însă tegeus-Cromis îşi întoarse calul cu spatele spre ţinutul acela degradat şi porni înapoi către pâcla mov ce marca mlaştinile. Îl preocupau mai mult uriaşii.

5

— N-ar trebui să ne străduim prea mult să imităm Culturile După-amiezii, spuse Grif. Au ucis locurile astea cu industria lor, pe care au lăsat-o în seama unor monitoare mari. Parţial, dacă nu pe de-a întregul, au căzut fiindcă au epuizat pământul. Noi extragem metalul pe care l-au folosit ei cândva, de pildă, fiindcă în pământ nu mai există alt minereu. Şi, folosindu-l pe tot, au hotărât că realizările noastre vor trebui să fi de-un alt fel decât ale lor…

— Nu vor mai fi alte Stele ale Numelui, murmură Cromis, ridicând privirea de la bucăţile sabiei sale.

Apusul trăsese o cortină maronie peste pustietăţi, amplificând ciudata neclaritate a peisajului cu dune. Era frig. Până atunci nu văzuseră nicio şopârlă; doar mişcările încete, indistincte, printre dune, care indicau prezenţa lor.

— Sau altceva de felul *ăsta,* zise Grif sumbru.

Îşi făcuseră tabără printre ruinele unei clădiri mari, fără acoperiş, solitare, ridicate într-un scop şi după un plan de ansamblu dispărute. Cu toate că nouă zecimi din ea se afundase cu mult timp în urmă sub pământul necruţător, rămăşiţele care se înălţau în jurul lor străpungeau crepusculul până la o înălţime de optsprezece metri. Un vânt firav bolborosea ceva suflând dinspre pustie şi se tânguia peste piscurile lor nedesluşite. Printre dune şerpuia un curs de apă stătută, gâtuit de pietre roase şi măcinate de Timp.

La adăpostul unui zid dărâmat ardeau două sau trei focuri. Oamenii lui Grif le îngrijeau în tăcere. Molipsiţi de mohoreala pustiei, priponiseră caii în apropiere, iar paznicii perimetrului stăteau la mică distanţă de ceilalţi companioni.

— Curând, nu va mai fi nimic din nimic, spuse Theomeris Glyn. Moidart, Culturile După-amiezii – amândouă reprezintă Timpul sub un alt nume. Sunteţi nişte sentimentali, vă lipseşte cuvenitul simţ al perspectivei. Când o s-ajungeţi la vârsta mea…

— O să ne plictisim şi-o să-i plictisim şi pe ceilalţi şi-o să ne facem de râs dându-ne la boarfele din Duirinish. Ce bine-o să ne fie atunci!

— S-ar putea să nu ajungi atât de departe, Birkin Grif, spuse bătrânul posomorât.

De la lupta lui Cromis din Mlaştina de Săruri Metalice, vulturul metalic al lui Cellur îşi petrecuse mare parte din timp în văzduh, zburând în cercuri mari deasupra pustiei. Nu spunea nimic din ceea ce vedea de acolo. Acum, se afla chiar în spatele cercului aruncat de lumina focului şi spuse:

— Şocul post-industrial provocat de aşa-numitele „Culturi ale După-amiezii“ a fost scăzut în zonele acestea. Există dovezi, însă, că înspre vest există un întreg continent prădat exact ca Marea Pustie Brună. În sens global, bătrânul s-ar putea să aibă dreptate: nu mai avem Timp.

Vocea lui stridentă şi precisă adăugă nopţii şi mai multă răceală. În liniştea care urmă, vântul se înteţi, soarele muribund

coborî ca un mecanism într-un planetariu. Birkin Grif râse dezagreabil; dinspre oamenii lui se auziră câteva ecouri stinse.

— Pasăre, *tu* o s-o sfârşeşti în rugină, şi n-o să mai rămână din tine decât o ipoteză nedovedită. Dacă ne aflăm la sfârşitul Timpului, ce ai tu de regretat? Eşti, poate, invidioasă că nu poţi simţi chinul fiinţelor din carne şi oase, care este acesta: să cunoşti îndeaproape sumbra soartă pe care *tu* nu faci decât s-o trâmbiţezi şi, totuşi, să mori sperând?

Pasărea se împletici în faţă, cu lumina focului reflectându-i-se în aripile intimate.

— Asta nu mi-e hărăzit, zise ea. Nu-ţi va fi hărăzit nici ţie dacă eşuezi în adevărata misiune pe care o presupune războiul acesta: *teme-te de geteit chemosit; mergi pe dată la turnul lui Cellur, pe care-l vei găsi…*

Cuprins de o cumplită deprimare, Cromis îşi lăsă bucăţile de sabie să cadă la pământ şi plecă de lângă foc. Îşi scoase din desagă ciudatul instrument adus din est. Îşi muşcă buza şi trecu de pichet şi de paznici perimetrului. Gândindu-se la moarte, se aşeză pe o piatră. Înaintea sa, imense ochiuri de bârne şlefuite din nisip intrau şi ieşeau din dune aidoma unor viermi de metal. Sunt încremeniţi, îşi spuse el: prizonieri într-o călătorie bizară pe o planetă străină la capătul uitat al universului.

Tremurând, compuse următoarele:

Rugină-n ochii noştri… perspective de metal ne-njugă în nordul cu pământ sterp… suntem doar oameni erodaţi… vântul ne învăluie ochii cu gheaţă albă… suntem mâncătorii de şpan… căliţi de-a noastră dependenţă, gustând acizi… Avem puţine lucruri la care să visăm aici, fanteziile noastre sunt fierul şi ecourile oaselor reci… rugină-n ochii noştri, noi care-aveam cândva netede chipuri.

— Rugină-n ochii noştri… început el din nou, pregătindu-se să repete cântul în Cheie Girvaniană, dar un strigăt puternic dinspre tabără i-l alungă din gând. Sări în picioare.

Văzu pasărea de metal cum ţâşneşte în aer, împrăştiind lumină ca o rachetă cu praf de puşcă, bubuind din aripi. Oamenii fugeau prin tabără aruncând umbre febrile pe zidurile străvechi. Făcu gesturi dureroase să-şi apuce teaca goală, grăbindu-se spre vacarm. Pe deasupra zarvei de glasuri îl auzi pe Grif strigând brusc:

— Lăsaţi-o în pace! O, netoţilor, lăsaţi-o în pace!

Urmărit de fanteziile unei lumi străine, Cromis fu pentru o clipă incapabil să identifice silueta masivă şi întunecată care se zvăpăia şi mormăia în obscuritatea clădirii moarte. Atrasă dinăuntrul

dunelor neprimitoare de căldură sau de lumină şi împrejmuită de oameni cu săbii în mâini, aceasta păru vrăjită şi uluită de foc – un corp slab şi greoi ce atârna mult între două picioare ciudat articulate, un localnic înalt de şase metri, după cum îşi dădea seama el.

Fu aproape dezamăgit să recunoască una dintre şopârlele negre din pustie, imensă dar inofensivă, investită de folclorul din Viriconium cu abilitatea de a mânca metal.

— Ce şopârlă mare, bâigui unul dintre tâlharii lui Grif cu o mirare reţinută. Ce şopârlă mare.

Cromis descoperi că-l fascinează capul ei îndesat şi plat, cu mandibulă extrem de proeminentă şi un al treilea ochi rudimentar. Nu reuşea să vadă niciun ghimpe sau creasta barocă din imaginile ilustrate tradiţionale ale bestiei; avea pielea aspră şi mată.

— Daţi-vă în spate, comandă Grif cu voce joasă.

Ţinându-şi armele ridicate, oamenii se supuseră. La stânga ei, reptila se apropie hotărâtă de foc; în sfârşit, flăcările săltară, reflectate perfect în fiecare dintre ochii ei. Rămase acolo câteva minute nemişcată.

Şopârla clipi. Cromis bănui că orice dorinţe metabolice latente îi trezise focul, acestea nu-i fuseseră împlinite. Cu mare efort, şopârla se îndepărtă cu spatele. Se întoarse în noapte târşâindu-şi picioarele, mişcându-şi încet capul dintr-o parte în alta.

Când se întoarseră oamenii s-o urmărească, Grif spuse tăios:

— V-am sus *nu.* Lăsaţi-o în pace doar. N-a făcut nicio stricăciune.

Se aşeză.

— Locul nostru nu mai este aici, zise el.

— Ce crezi c-a văzut acolo, în foc? îl întrebă Cromis.

De două zile se aflau în pustie. Li se părea mai mult.

— Peisajul e-atât de static, zise Grif, încât Timpul se extinde şi curge cu o viteză ciudată, mai mică.

— Ce metafizică de bodegă! Pur şi simplu mori de plictiseală. Cred că eu sunt deja mort.

Bătrânul Theomeris îşi plesni poneiul peste crupă.

— Asta-i pedeapsa pe care o primesc pentru o viaţă indecentă. Îmi doresc să mă fi bucurat mai mult de ea.

De la prânzul acelei zile călătoreau printre nişte dealuri de zgură conice, joase, siliţi de suprafaţa de gresie să-şi încetinească viteza până la un mers la pas. Mormanele de piatră cenuşie înalte de nouăzeci de metri trimiteau îndărăt, ca un clopot, ecourile

tropotului inegal de copite. Alunecările de teren erau frecvente; mărginite, dar descurajante.

Cromis nu luă parte la constantele ciorovăieli amabile; era ceva la fel de neproductiv ca şi marna sterilă. Mai mult decât atât, era preocupat de ciudatul comportament al vulturului.

Cu zece sau cincisprezece minute în urmă, pasărea încetase să mai zboare în obişnuitele ei cercuri şi acum atârna în văzduh la o înălţime de aproximativ două sute patruzeci de metri, un crucifix argintiu ce aluneca şi se-nălţa din când în când pentru a compensa curentul termal ce se ridica de pe vârfurile mormanelor de zgură. Din câte-şi dădea el seama, plutea deasupra unui punct aflat la aproximativ un kilometru şi jumătate înaintea poziţiei lor prezente şi chiar pe direcţia lor.

— Pasărea a văzut ceva, îi zise el lui Grif atunci când fu sigur. Urmăreşte din priviri ceva. Comandă să ne oprim şi împrumută-mi o sabie – nu, nu butucul ăla mare fier; o să mi se prăbuşească armăsarul sub el – şi plec să aflu despre ce-i vorba.

Fu un drum straniu, singuratic. Vreme de o jumătate de oră merse de-a lungul precarelor poteci spiralate, însoţit doar de ecouri. Pustiul îl apăsa din toate direcţiile.

O dată, crunta şi amara tăcere a dealurilor de zgură fu spartă de o bătaie ritmică îndepărtată – un zăngănit uşor, rapid, misterios, de metal pe metal, însă o scurtă rostogolire de pietre o înecă. Se întoarse mai târziu, pe când îşi îndemna calul să coboare ultimul povârniş al lanţului muntos, cu Marea Pustie Brună întinzându-se iarăşi înaintea lui, iar vulturul de metal al lui Cellur plutind ca un semn de rău-augur o sută cincizeci de metri deasupra sa.

La baza pantei erau priponiţi doi cai.

Lângă ei zăcea un morman de hamuri prăfoase, iar câţiva metri mai încolo se afla o căruţă cu coviltir mică de un soi pe care-l vedeai de obicei doar la sud de Viriconium – în mod tradiţional folosită de tinichigii din Mingulay la transportul familiilor lor numeroase şi a hainelor sărăcăcioase. Amintind de temperatura din Sud, aceasta îi aduse în gând imagini cu ţigănci drăgăstoase şi copiii lor gălăgioşi. Roţile ei mari, cu spiţe groase, erau vopsite într-un galben puternic; pe panourile laterale se înghesuiau desene rococo de un albastru electric; coviltirul curbat era vopsit în purpuriu. Cromis nu reuşi să localizeze sursa pocnetului (care se oprise pentru moment), dar un fuior subţire, albastru-cenuşiu, de fum se ridica din spatele căruţei.

Îşi dădu seama că-i era imposibil să-şi ascundă prezenţa de oricine ar fi fost cei care-şi făcuseră tabără acolo jos – înaintarea agitată şi poticnită a calului său în josul pantei provoca necontenite rostogoliri de pietre, care alergau în nituri precum nişte lucruri însufleţite – aşa încât nu depuse niciun efort, coborând cât de repede posibil, strângând puternic sabia luată cu împrumut.

Pe ultimii cinci metri ai pantei, îl dovedi inerţia; copitele din spate ale calului alunecară de sub el; se răsturnă şi căzu din şa pe umăr. Ateriză uluit claie peste grămadă în nisipul steril al pustiei şi-şi scăpă sabia. În ochi îi intrară particule fine şi înţepătoare de praf. Orbit şi lăcrimând, se ridică împleticit în picioare, conştient într-un mod neplăcut de nepotrivita sa poziţie tactică.

— De ce să nu rămâi pur şi simplu acolo liniştit, spuse o voce pe care i se păru c-o recunoaşte, şi să nu mai încerci să-ţi recapeţi sabia aia mai degrabă haioasă? Eh?

Şi-apoi:

— Şi aşa ai făcut gălăgie destulă pentru zece oameni coborând dealul ăla.

Cromis îşi deschise ochii.

În faţa lui, ţinând o secure energetică în nişte mâini osoase şi pline de cicatrice, stătea o siluetă slabă nu mai înaltă de un metru douăzeci, cu păr lung şi alb şi ochi veseli, de un cenuşiu pal. Faţa lui era extrem de urâtă – avea un aspect imatur, cu trăsături copilăreşti, disproporţionate –, iar dinţii pe care-i scoase la iveală rânjetul lui oribil erau maronii şi rupţi. Era îmbrăcat în pantaloni şi vestă de piele grea specifice unui prospector de metale şi, aşezată în picioare, coada securii l-ar fi depăşit cu treizeci de centimetri în înălţime.

— Tu, făcu Cromis, la altceva nu te-ai fi priceput mai bine. Eşti la fel de neascultător ca-ntotdeauna. Doar eşti un pirat. Lasă de-o parte securea aia, sau spiritul familiei mele (– aici, arătă cu degetul spre vulturul care se rotea deasupra lor –) probabil că-ţi va smulge ochii de pe faţa aia nefericită. Abia reuşesc să-l împiedic de la asemenea fapte.

— Recunoşti, totuşi, că te-am capturat? O să fac bucăţi afurisita aia de pasăre şi-o dau la câini dacă nu…

Şi cu asta, Piticul Tomb, cea mai perfidă creatură scundă ce-a împovărat vreodată mâinile unui preot, execută un scurt şi complicat dans de triumf în jurul victimei sale, gâgâind şi chicotind ca un papagal.

— Dacă aş fi ştiut că eşti tu, zise Cromis, ca să te fac să taci, aş fi venit împreună cu o armată de ocupaţie.

Noaptea.

Un giulgiu, un văl de întuneric se întindea peste mormanele de zgură, pentru a le acoperi cu decenţă posturile nude, de moarte geografică. În deşert, strălucirea aspră şi albă a cuptorului ambulant al lui Tomb domina sclipirea portocalie a unui cerc de focuri pentru gătit.

Slab luminată de o scăpărare sălbatică precum zorii în Iad, faţa incredulă a micuţului din Rivermouth deveni diabolică, înspăimântătoare. Ciocanul lui cădea cu lovituri mortale măsurate pe oţelul moale şi încins şi, în timp ce muncea, mormăia şi fredona o variantă a bocetului „Marinarului Mort“:

Dă-le foc şi *fierbe-i* în ibric:
O, În ţărână fă-le *loc;*

Era sabia fără nume a lui Cromis, acum întreagă, ce pâlpâia în cuptor şi scânteia pe nicovală, şi se apropia de destinul ei întunecat cu fiecare vorbă accentuată din cântare.

După întâlnirea de lângă căruţă, Cromis chemase vulturul şi îl trimisese să-l aducă pe Grif de unde se afla printre dealuri. La sosirea lui, urlase ca un taur: fusese o reîntâlnire nebănuită aceea dintre el şi pitic, unul râzând în hohote şi celalalt săltând şi croncănind. Acum, Grif înghiţea carne nefriptă şi striga la tâlharii săi, în vreme ce Tomb şi Cromis munceau la forjă.

— M-ai întrerupt, strigă piticul peste zarva şi tânguitul de ţipete. Reparam asta.

Şi arătă cu degetul mare spre un amalgam de vergele din oţel-argint îndoite şi lipite – care nu semănau cu nimic mai mult decât cu scheletul unui uriaş de metal mort – ce se afla lângă cuptor. La încrucişarea picioarelor lui se aflau mici versiuni ale motoarelor care puneau în mişcare ambarcaţiunile de zbor şi un aranjament bizar de chingi şi scăriţe din metal flexibil era ataşat la jumătatea fiecărui femur şi a braţelor superioare. Părea lucrarea urâtă şi intenţionată a oamenilor de mult morţi, un colos inert, dar periculos.

— Ce-i asta? întrebă Cromis.

— O să vezi când o să avem de luptat. L-am dezgropat cam cu o lună-n urmă. Cercetătorii ăia Vechi au avut nişte idei chiar frumoase.

Lumina entuziasmului lui Tomb – sau să fi fost doar simple reflecţii ale focului din cuptor? – îi ardea în ochi, şi Cromis trebui să se mulţumească cu atât.

Mai târziu, cei patru Methven se aşezară în jurul focului cu câte o cană de vin distilat. Sabia forjată se răcea din nou, cuptorul era stins, tâlharii dormeau zgomotos sau moţăiau în păturile lor puturoase.

— Nu, spuse Tomb, nu suntem foarte departe în urma lor.

Îşi afişă dinţii respingători.

— Acum aş fi fost alături de Waterbeck şi de copiii lui bine disciplinaţi, dar am vrut să pun în ordine armura aia energetică.

— N-o să fie la fel ca-n vremurile de demult, se plânse bătrânul Glyn.

Trecuse repede în faza abrutizată şi plângăreaţă a beţiei.

— Ei, *atunci* chiar aveam timp.

Tomb chicoti.

— De ce-oi fi pornit în direcţia asta? O barbă sură suferind de amnezie, un lăudăros şi-un poet care nu poate avea grijă nici măcar de propria-i sabie.

Se uită chiorâş la mâinile lui.

— Ar fi timpul să omor pe cineva, sincer. Am poftă să omor ceva.

— Tu chiar că eşti o bestie josnică, nu-i aşa? zise Birkin Grif. Mai ia nişte vin.

Cromis, mulţumit că-l găsise pe Tomb, chiar dacă Norvin Trinor era încă pierdut, zâmbi şi nu spuse nimic. Mai sunt şi alte drumuri ca acesta care să ducă la Glenluce cel Ruinat, îşi spuse.

Dar, în definitiv, nu aveau nevoie să ajungă atât de departe, iar prezicerea lui Tomb se dovedi adevărată: două zile mai târziu, dădură peste armata expediţionară a lordului Waterbeck, care era campată la câţiva kilometri sud-est de oraşul acela nefericit, într-un loc unde pustia se aburca într-o serie de dealuri joase şi văi sterpe pline de fantomele Culturilor Apuse.

Timpul înseamnă eroziune: un vânt tăios sufla necontenite râuri abrazive de praf peste piatra goală a dealului; sufla în felul acela de o mie de ani.

Cu mantia-i neagră fâlfâind în spate, tegeus-Cromis se uită în jos la valea ancestrală; lângă el, Grif bătea din picioare şi-şi sufla în palmele făcute căuş. Sub ei se întindeau corturile şi umbrarele armatei lui Waterbeck – multicolore, brodate cu peceţi şi coduri de arme, dar nici pe departe vesele. Canavaua se zbătea şi pârâia, vântul se tânguia printre funiile de ancoraj şi armurile zăngăneau

în vreme ce curierii alergau neîncetat între grămezile de armament ce stăteau într-o aparentă devălmăşie în jurul taberei.

Corturile radiau ca o serie de spiţe – fiecare reprezentând o divizie de cai sau călăreţi – dinspre un pavilion central împrejmuit de un complex de umbrare de serviciu: centrul de comandă al lordului Waterbeck. Acolo, canavaua era înlocuită de o mătase stacojie impermeabilă, cusută pe alocuri cu fir de aur.

— Ce ascuţit simţ al propriei importanţe are, zise Grif caustic. Am face bine să coborâm şi să-l contrazicem.

— Eşti prea dur. Nu-l judeca înainte de vreme.

Cromis nu simţea niciun entuziasm pentru ceea ce-i aştepta. Pipăi mânerul sabiei forjate din nou şi încercă să se descotorosească de şovăială.

— Cât noi vom face ceea ce putem, spune-i lui Tomb să-ţi dispună oamenii la o distanţă bună de corpul principal al armatei.

Merseră călare pe drumul larg dintre corturi, Grif plin de splendoare pe iapa sa cu cioltar galben, Cromis negru ca un corb în vântul bătrân şi rece. Atraseră câteva priviri prelungi din partea pedestraşilor fără ocupaţie, dar, în general, interesul fu rezervat pentru contrabandiştii lui Grif, care-şi instalau tabăra în jurul căruţei cu coviltir a lui Tomb. Era o parodie inconştientă la adresa desfăşurării de forţe a lui Waterbeck, căruţa ţinând locul pavilionului extravagant. Semănau cu un bâlci ambulant.

Pe drum, Cromis prinse frânturi de conversaţii:

— Moidart…

— … şi nu poţi avea încredere în zvonuri.

— Douăzeci de *mii* de Nordici…

— … Moidart…

— … şi afurisitele alea de ambarcaţiuni de zbor. Blestemăţie, douăzeci!

— Ce poţi face în privinţa asta?

— … abia aştept să ne spălăm pe mâini de asta.

— … Moidart.

La abia treizeci de ani, lord Waterbeck din Faldich avea un impunător păr cărunt – tuns scurt şi impecabil pieptănat pe spate – şi un comportament civilizat. Trăsăturile lui erau fine şi clare, nu avea niciun rid, însă pielea avea o textură ciudat de uscată, îmbătrânită. Purta o jachetă curată, strâmtă, elegantă, din catifea cord maro, cât se poate de împopoţonată, la fel ca şi mâinile bine definite, discret manichiurate. Cromis îşi imagină că-i era greu să-şi ofenseze vreun camarad şi că exact această incapacitate era motivul pentru care dobândise poziţia actuală.

Când intrară în pavilion (era mai puţin opulent decât sugera aspectul exterior, şi era expus la curent), acesta şedea în spatele unei mese de campanie mici şi aglomerate, punându-şi semnătura pe o foaie de pergament alb acoperită cu un scris îngrijit, cenuşiu. Ridică privirea, dădu brusc din cap şi-şi îndreptă din nou atenţia asupra hârtiei.

— Un *pic* mai încolo, într-o gheretă, e un birou de recrutare, spuse el cu voce rece şi plăcută. Dar nu contează, acum că sunteţi aici. O să chem o ordonanţă şi-o să-i cer să se ocupe de voi aici.

Ridică privirea şi zâmbi foarte scurt.

— După felul cum arătaţi, aş zice c-aţi bătut ceva drum până-aici. E încurajator să vedem nou-veniţi, cu toate că nu vor mai fi mulţi. Bine făcut, bravi bărbaţi.

Birkin Grif păşi în faţă, deopotrivă încurcat şi potrivnic.

— Acesta este lord tegeus-Cromis din Viriconium, zise el, cavaler al Ordinului lui Methven. Ne aflăm aici cu treburile Reginei. Este imperativ ca…

— Doar o clipă, vă rog.

Waterbeck consultă un registru mic, aplecă din cap ca pentru sine. Îşi împături dispensa şi începu s-o adreseze.

— Poate că lord Cromis ar prefera să vorbească în propriu-i nume, eh?

Le oferi iarăşi zâmbetul acela scurt.

— Înţelegeţi, sper, că am multe treburi pe cap. Bătălia va începe într-o săptămână şi cei cincisprezece mii de oameni de-acolo de afară se bazează pe mine. Dacă mi-aţi putea…

Făcu un gest de scuză.

— N-am fost informat de nicio aterizare recentă a unei ambarcaţiuni de zbor. Dacă mi-aţi putea comunica substanţa mesajului vostru acum, poate că vom putea discuta mai târziu un răspuns?

— Nu sunt curier, lord Waterbeck, zise Cromis. Scopurile mele sunt militare şi s-ar putea să ne fie amândurora stânjenitoare.

— Înţeleg. Drumurile noastre nu s-au întâlnit niciodată în oraş, domnul meu. Trebuie că avem griji diferite. Fiecare cu a lui, eh?

Se ridică în picioare şi întinse mâna dreaptă peste masă cu palma în sus.

— Majestatea Sa trebuie să vă fi oferit ceva în semn de recunoaştere, să-nţeleg?

— Cu o asemenea dovadă mi-am început călătoria, zise Cromis, conştient de cât de ridicol trebuia să pară. Omul nu-i oferi absolut niciun ajutor. – Dar, datorită unui propriu eşec, am pierdut-o.

Totuşi, Regina va răspunde pentru mine. Propun să trimiţi o ambarcaţiune de zbor spre…

Waterbeck râse. Se aşeză. Scutură încet din cap.

— Scumpul meu domn, spuse el. *Scumpul* meu domn. Probabil că mă adresez unui simplu aventurier. Sau chiar – deşi sunt cât se poate de reţinut să fac o astfel de presupunere – unui Nordic. Nu mă pot lipsi de-o ambarcaţiune de zbor doar ca să verific legitimitatea fiecărui rătăcitor care vine aici cu o propunere misterioasă… şi inexplicabilă. Dacă doreşti să lupţi, *atunci* bine, te voi primi; dar nu pot nici măcar să ascult ceea ce propui fără vreo dovadă concretă şi imediată a identităţii tale.

Birkin Grif se încruntă hidos. Se apleca peste masă şi-şi apropie faţa de a lui Waterbeck. Şuieră:

— Eşti un prost dat naibii şi-ai face mai bine să foloseşti alte cuvinte în faţa unui Methven. Ascultă, cel puţin, ce avem de zis. Lord Cromis a condus lupta pe mare de la Mingulay – şi-a şi câştigat-o – înainte ca tu să poţi ridica măcar o sabie de antrenament…

Waterbeck se ridică în picioare.

— La câţiva paşi de-aici e un birou de recrutare, zise el repezit. Nu mai vreau să aud nimic de felul ăsta.

Mai târziu, şedeau pe clapa căruţei cu coviltir a lui Tomb, uitându-se la pitic cum făcea ultimele ajustări la ciudatul său dispozitiv.

— Ştia, spuse Grif. *Ştia* de ce ne aflam aici. A simţit-o.

— Nu poţi fi sigur de asta. Cu toată încăpăţânarea lui, avea dreptate. N-am avut inelul şi, chiar de l-aş fi avut, ar fi fost o întâlnire dificilă. Nu i-ar fi plăcut să ne predea comanda.

Cu mâinile împreunate, Grif făcut în aer un gest de tăiere. Scuipă într-un vârtej de praf iscat de vânt.

— Ştia, sigur că da. Dacă ne-ar fi dat ascultare, ar fi fost nevoit să trimită ambarcaţiunea aia.

Piticul Tomb chicoti obscen. Îşi lăsă uneltele jos şi-şi şterse mâinile pe turul pantalonilor.

— Uitaţi-vă aici, zise el. După ce-o să asamblez chestia asta, o să-i fac o vizită lui lord Waterbeck. O să-i tai eu cepele. O să le fac în felii subţiri cu securea.

Întinsese imensul schelet pe pământ, aşa încât îşi ţinea picioarele depărtate şi mâinile lipite de corp. Acum, se aplecă încet până ce ajunse să stea culcat pe oasele lui reci.

Îşi vârî picioarele în scăriţele de pe coapse şi-şi legă la glezne chingile de metal. Un harnaşament complicat îi ţinea bustul legat în cutia lui toracică.

— O îmbrăţişare rece, zise el.

Îşi poziţionă mâinile în aşa fel încât să ajungă la nişte manete ce ieşeau din oasele de deasupra îndoiturii cotului. Îi trase craniul fără fălci în faţă ca să i se potrivească pe cap precum un coif. Rămase aşa preţ de o clipă, legat de schelet precum un om crucificat pe un copac cu forme nebuneşti.

— Acum îl pornesc, explică el.

Trase de manete. Un zumzet jos, distinct, umplu aerul. Un miros de ozon îi aminti lui Cromis de prăbuşirea ambarcaţiunii de zbor din Balmacara.

— A, făcu Tomb.

Manipulă butoane şi comutatoare.

Imensele oase de oţel ale scheletului tresăriră.

Tomb zâmbi cu înţeles.

Îşi mişcă braţul, şi o mână de metal fără înveliş de carne se ridică în aer. Făcu mişcări de parcă ar fi vrut să prindă ceva. Îşi îndoi degetele.

Tomb îşi îndoi picioarele şi se ridică încet. Era înalt de trei metri şi treizeci de centimetri.

— Unde-i satârul meu? zise el.

Şi, după ce-şi găsi arma, izbucni într-un dans grotesc, de saltimbanc, rotind-o deasupra capului sub forma unei extatice, dar letale cifre opt, ridicându-şi noile picioare pentru a le arăta, întinzându-şi suplele degete din oţel-argint.

— O să-i *scurtez!* strigă el, cu vântul fluierând printre mădularele lui mecanice.

Ignoră râsetul descătuşat şi sănătos al prietenilor săi.

— O să-i tai pe nătărăi!

Nu spuse pe cine.

— Minunat! croncăni.

Şi-o luă la goană, un uriaş paradox suspendat pe linia subţire dintre comedie şi groază, pentru a-şi testa maşinăria făcând un circuit complet al taberei sub ochii uimiţi a cincisprezece mii de luptători sensibili.

Nici cavalerii Methven, nici restrânsa lor oştire de tâlhari nu se înscriseră oficial în armata lui lord Waterbeck. Estimarea ritmului de înaintare a lui Moidart către Duirinish se dovedi a fi puţin cam optimistă. A doua zi, cu o oră înaintea apusului, zece ambarcaţiuni

de zbor purtând pecetea cu capul de lup şi trei turnuri huruiră deasupra lanţului nordic de dealuri, cu motoarele turate la maxim.

Cromis avea să fie bântuit tot restul vieţii de eşecul său în a înţelege cum putea un general să fie atât de preocupat de conducerea oamenilor şi a politicii de război, încât să neglijeze rapoartele propriilor sale corpuri militare de recunoaştere.

6

Când începu atacul, Cromis dormea. În spaţiul întunecat şi delicat din mintea sa, o insectă uriaşă plutea şi bâzâia, uitându-se sumbru la el cu ochi umani, frecând pereţii craniului său cu aripi iuţi şi cu picioare fragile, imposibile. Nu-i înţelese rostul. Ideogramele gravate pe toracele ei exprimau un mesaj legat de Timp şi Univers, pe care-l învăţă pe de rost şi-l uită imediat. Zumzetul aripilor se ascuţi într-un ţiuit şi ajunse într-un sfârşit ţipătul monstruos al aeronavelor lui Moidart.

Birkin Grif îl lovea întruna cu pumnul în umăr şi-i ţipa în ureche. Se ridică împleticit în picioare, scuturând din cap pentru a alunga visul. Îl văzu pe Piticul Tomb ieşind în mare grabă din căruţă, urcând dintr-un salt pe exoscheletul său şi pornindu-l. Pretutindeni în jur, oamenii urlau şi arătau cu degetul spre cer cu gurile deschise ca nişte văgăuni jilave. Zgomotul ce venea dinspre tabăra lui Waterbeck era înspăimântător; cincisprezece mii de strigăte simultane, nedesluşite, de furie şi teamă.

Îşi prinse sabia la brâu.

— Suntem prea expuşi!

Nu puteau face nimic în privinţa aceasta. Siluete lungi şi rapide se roteau deasupra lor, vagi în lumina răsăritului înşelător.

Pălălăi roşii, diabolice, luminară valea când o parte din escadrila de atac localiză parcul de aeronave al lui Waterbeck şi începu să-l bombardeze cu butoaie de smoală încinsă şi bolovani. Restul flotei se despărţi şi zburară zgomotos la joasă înălţime deasupra taberei, aruncându-şi la nimereală încărcătura pentru a sădi panica printre oameni şi cai.

Un detaşament al trupelor lui Waterbeck începu să manevreze unul dintre cele trei tunuri energetice care mai funcţionau în tot regatul, cu fulgerele lui de un violet pal ţâşnind în sus aidoma unor cozi de meteorit cu traiectorie inversă profilate pe un cer întunecat.

Grif îşi luă oamenii la refec. Între ei, aceştia recăpătară controlul asupra cailor.

În pofida eforturilor piloţilor lui Waterbeck, două aparate fură distruse – coloana de susţinere le fu frântă şi energiile străvechi începură să se scurgă din ele – înainte ca restul flotei sale sărăcăcioase să se ridice în văzduh. De îndată ce se aflară în zbor, tunul energetic încetă focul şi lupta se mută de pe pământ în cer.

Două aeronave, împreunate şi scăpărând ciudaţi licurici pastel de energie eliberată, plutiră încet pe deasupra taberei şi dispărură în spatele lanţului sudic de dealuri. Cromis se cutremură: disperate şi fără niciun sunet, din ele cădeau siluete mici şi negre.

— Dacă aş fi făcut o altă alegere, acum aş fi fost acolo sus, murmură Piticul Tomb, ridicându-se din strălucirea roşie a focului de pucioasă. Părea aproape nostalgic.

— Cromis, a păţit ceva vulturul tău.

Pasărea umbla ţanţoş înainte şi-napoi pe coviltirul căruţei, unde se aciuiase în timpul nopţii. Îşi întindea gâtul ca pentru a vomita, îşi lovea una de alta marile aripi de iridiu şi cârâia nebunesc. Făcea scurte salturi în aer. Brusc, ţipă:

— Du-te pe dată! Du-te pe dată! Du-te pe dată!

Se avântă de pe coviltir şi se prinse cu ghearele de braţul lui Cromis. Uitându-se fix la el, ridică şi coborî din cap în repetate rânduri.

— Tegeus-Cromis, trebuie să pleci de-aici pe dată şi să mergi la…

Dar Cromis abia dacă-l auzi. Se uita la căpitanii Cannei Moidart cum năvăleau în vale coborând panta vestică a dealului – cu stindardele ridicate în sus, cu treizeci de mii de Nordici venind în urma lor, iar înainte, în valuri întunecate, venind *geteit chemosit.*

Timpul tresălta şi se zbătea în capul lui Cromis ca o parâmă ruptă şi, preţ de o clipă, el există în două puncte separate şi distincte de-a lungul curgerii lui…

Într-o poiană întunecată, lângă un iaz urât mirositor, se lupta cu o umbră mare şi neagră înaltă de aproximativ doi metri-doi metri şi jumătate. Picioarele ei erau groase şi masive, capul – un ovoid bont, fără alte trăsături în afară de trei puncte galbene scânteietoare dispuse într-un triunghi isoscel. Mişcările ei erau puternice şi controlate. Sâsâia în timp ce-şi mânuia enorma sabie energetică şi lăsa urme ciudate, diforme, în noroiul de sub ea. Emana o răceală străină; o inteligenţă calmă, calculată…

Simultan, în prezentul irefutabil al Marii Pustii Brune, observă cu o precizie insensibilă teribila linie de trăgători care avansa în

vale în fruntea hoardei lui Moidart. Fiecare dintre elementele ei era o mare umbră neagră înaltă de doi sau doi metri şi jumătate, mânuind o imensă sabie energetică. Mişcările lor erau străine şi abile şi controlate, iar dezagreabilii lor ochi tripli sclipeau galbeni din capetele acelea ovoide, boante…

— Păzeşte-te de *geteit chemosit!* strigă vulturul pe braţul lui.

Palid şi tremurând, Cromis analiză un lucru care-i fusese expus încă de la lupta din Mlaştina de Săruri Metalice.

— Ar fi trebuit să dau ascultare, zise el. Nu avem de ales, şopti.

— Aveam mai multe opţiuni decât sărmanul Waterbeck, poate, murmură Birkin Grif.

Îşi aşeză mâna pe umărul lui Cromis.

— Dacă scăpăm cu viaţă, mergem la Lendalfoot să-l întâlnim pe stăpânul pasării de metal. Aceştia-s golemi, oameni automatici, arătări hidoase pe care Moidart le-a dezgropat dintr-un oraş mort. El s-ar putea să ştie…

— Nu s-a mai văzut aşa ceva în lume de o mie de ani, zise Piticul Tomb. *Unde* să-i fi găsit?

Nepreocupaţi de astfel de întrebări, negrii măcelari mecanici ai Cannei Moidart avansau implacabil spre prima încleştare din Războiul celor Două Regine: un război care avea să fie văzut mai târziu doar ca o bătălie de început a unui cu totul alt conflict… un conflict mult mai tragic.

Impactul lor asupra armatei lui Waterbeck a fost brutal. Deja dezorganizaţi şi deconcertaţi de raidul aerian, împrăştiaţi, despărţiţi de comandanţii lor, viriconezii se agitau prin tabăra distrusă într-o încercare disperată şi fără vlagă de a forma un soi de poziţie defensivă.

Puşi în faţa unui adversar uman, poate că şi-ar fi păstrat precara linie. Cu siguranţă, în toţi ardea o ură faţă de Nordici care, în alte împrejurări, le-ar fi putut depăşi slăbiciunea tactică şi le-ar fi întărit rezistenţa. Dar *chemosit* le spulberă sângele rece.

Plângeau şi mureau. Fuseseră încorporaţi în grabă şi numai pe jumătate antrenaţi. Lamele energetice le retezau săbiile ca pe brânză. Armura lor nu le oferi nicio protecţie. Descoperiră că locul lor nu era acolo.

În momentul primului contact, din linia de luptă se ridică în aer o ceaţa fină şi roşie, iar cei aflaţi pe moarte inhalară substanţa celor morţi în vreme ce oamenii încă în viaţă luptau mai departe prin ceaţă, întrebându-se de ce-şi părăsiseră magazinele şi fermele. Mulţi dintre ei muriră pur şi simplu din cauza şocului şi a

repulsiei, în timp ce sângele ţâşnea până la înălţimi imposibile din arterele retezate ale camarazilor lor şi aerul era plin de mirosul puternic al măruntaielor întoarse pe dos.

Când intrară în luptă adevăratele trupe ale lui Moidart, nu găsiră altceva decât dezordinea care să le aţină calea. Izbucniră în râs şi-şi zăngăniră săbiile lovindu-le de scuturi. Flancară armia decimată a lui Waterbeck, o despărţiră în două detaşamente mici, inutile, îi dărâmară pavilionul şi-l frânseră în bucăţi. Îi încercuiră pe viriconezi şi-i împinseră cu hotărâre spre sumbra nicovală reprezentată de *chemosit,* care însă avansau.

În parcul de aeronave mort, cineva reuşi să coboare ţeava tunului energetic destul cât să tragă pe orizontală. Câteva secunde, fulgerele lui meteorice – aproape invizibile în lumina zilei – sâsâiră şi ţâşniră în coloana neîntreruptă de oameni mecanici. Pentru o clipă, păru că este derută; mai mulţi se aprinseră ca torţele şi apoi explorară, distrugându-i şi pe alţii. Însă un grup mic se desprinse din corpul principal şi, cu lamele energetice lovind la unison, ajunseră fără nicio problemă la tun. Acesta pierdu energie şi se stinse precum o lumânare în bătaia vântului, iar artileriştii muriră odată cu el…

Şi, de pe coviltirul căruţei lui Tomb, de unde vedea totul, lord tegeus-Cromis din Viriconium, care se credea mai priceput ca poet decât ca luptător cu sabia, îşi alese momentul.

— Şi-au lăsat pântecele să crească. Singura lor forţă zace în *chemosit.*

Nu se gândea decât la moarte. Pasărea de metal era pe braţul lui.

— Colo, la sud, sunt complet descoperiţi.

Se întoarse spre Birkin Grif.

— Dacă ar fi dispuşi oamenii tăi, am putea omorî mulţi dintre ei.

Grif îşi scoase sabia din teacă şi zâmbi. Sări pe pământ. Se urcă pe iapa sa dereş (în lumina cenuşie, gătelile ei străluceau a vitejie) şi se întoarse către oamenii săi urâţi şi necinstiţi.

— O să murim cu toţii, le zise el.

Îşi dezgoli dinţii spre ei şi ei rânjiră înapoi ca nişte vulpoi bătrâni.

— Ei bine?

Îşi frecară cuţitele diabolice pe pielea pantalonilor.

— Ce mai aşteptăm? grăi unul dintre ei.

— Nătărăi afurisiţi! ţipă Grif şi izbucni într-un râs bezmetic. Nu v-a cerut nimeni să faceţi asta!

Aceştia strigară şi fluierară. Săriră în şei şi se plesniră peste genunchi, plăcându-le gluma. Erau o adunătură de vagabonzi şi de inadaptaţi.

Cromis dădu din cap. Nu voia să ia cuvântul, dar:

— Mulţumesc, le zise el.

Vocea i se pierdu în zăngănitul de arme al înfrângerii lui Waterbeck.

— Eu am ajuns deja la jumătatea drumului, chicoti Piticul Tomb.

Îşi ajustă unele dintre manete. Îşi legănă securea de două ori, doar ca să fie sigur.

Theomeris Glyn pufni.

— Un om bătrân, zise el, merită lucruri mai bune. De ce pierdem vremea?

Semăna cu un nebun şi era extrem de vulnerabil cu coiful acela găurit pe cap. Ar fi trebuit să se afle în pat.

— Hai să mergem atunci, spuse Cromis.

Sări de pe coviltir. Urcă în şa, vulturul de iridiu bătând din aripi deasupra lui. Scoase sabia fără nume. Şi, fără să dea glas nici unui strigăt de luptă, patruzeci de contrabandişti, trei cavaleri Methven şi un pitic uriaş se năpustiră într-o luptă pierdută. Ce altceva ar fi putut face?

Morţii şi muribunzii zăceau în mormane, amestecaţi fără noimă. Praful străvechi şi neiertător al Marii Pustii Brune, amintindu-şi de crimele Culturilor Apuse, absorbea cu lăcomie scursurile acestea ale lor şi se transforma în noroi. În jur de cinci mii de soldaţi din forţele de la început ale lui Waterbeck stăteau încă în picioare, concentraţi în trei sau patru grupuri, dintre care cel mai numeros opunea rezistenţă în noroiul însângerat, pe o movilă lungă şi joasă din mijlocul văii.

Avântul atacului îl purtă pe Cromis optsprezece metri în învălmăşeală fără să aibă nevoie să lovească o singură dată: Nordicii erau doborâţi de copitele şi pieptul calului său şi erau călcaţi în picioare. Le strigă obscenităţi şi porni spre movilă, cu contrabandişti venind în urma lui în formaţie de triunghi. Un suliţaş rupse o bucată lungă de carne din gâtul calului său; Cromis coborî pe jumătate din şa şi îşi avântă sabia după artera lui carotidă; lama îşi atinse ţinta şi, împroşcat de sângele suliţaşului, calul se ridică pe picioarele din spate şi necheză a triumf. Cromis îşi păstră poziţia şi, râzând, lovi în preajma lui. Mirosul de transpiraţie de cal şi piele şi sânge era tăios ca un cuţit.

La stânga lui, Piticul Tomb se înălţa deasupra Nordicilor în exoscheletul lui – o insectă uriaşă, mortală, scânteietoare, lovind în feţe cu picioare de oţel potcovite cu sânge, spulberând groază şi căpăţâni cu oribila sa secure. La dreapta, Birkin Grif îşi rotea orbeşte sabia cu lamă lată şi cânta, în vreme ce bătrânul Glyn cel setos de sânge îşi batjocorea adversarii şi-i înjunghia cu viclenie când aceştia credeau că-l aveau la mână.

— Când eram de vârsta voastră, altfel făceam lucrurile! le spunea.

Şi, ca un mesager al Iadului, vulturul de metal al lui Cellur smulgea ochii victimelor, dar le lăsa în viaţă.

Îşi croiseră drum până la jumătatea distanţei spre movilă, ţipând vorbe de încurajare dârzilor ei apărători, când Cromis observă printre multele flamurile triburilor Nordice drapelul cu cap de lup. Se hotărî să-l doboare o dată cu el pe orice general sau ostaş care lupta sub semnul lui. Spera – în van – că acesta ar putea fi chiar Moidart.

— Grif! strigă el. Du-ţi flăcăii pe deal!

Îşi struni calul să se întoarcă şi-l avântă ca pe o suliţă spre peretele de Nordici care, abandonându-şi panicaţi scuturile sărăcăcioase, o rupseră la fugă speriaţi de moartea ce i se revărsa din ochii sălbatici şi care stătea ascunsă în arma sa însângerată.

— Methven! strigă el.

Prinse ferm la subsuoară capătul suliţei unui soldat mort şi o folosi ca pe o lance. Îl strigă pe ostaşul care ţinea stindardul şi proferă somaţii lunatice. Pierdu lancea în stomacul unui Nordic.

Omorî douăzeci de oameni înfricoşaţi. Era înnebunit de oroarea propriei sale pofte de sânge. Nu văzu niciun chip la cei pe care-i trimise în Iad, iar la toţi ceilalţi vedea doar chipul spaimei. Le spunea poezii, neştiind ce-i ieşea pe gură sau că vorbea într-o limbă inventată de el – însă îşi reveni în toate minţile atunci când auzi vocea bărbatului de sub capul de lup.

— A fost necugetat din parte-ţi să vii aici, tegeus-Cromis. După ce-o să termin cu tine, o să te dau lupilor mei…

— De ce-ai făcut asta? şopti Cromis.

Faţa renegatului era lungă şi plumburie, gura – mare şi mobilă, cu buze subţiri sub o mustaţă ofilită. O cicatrice zbârcită, produsă cu mult timp în urmă de cuţitul lui Thorisman Carlemaker, pornea de la colţul unui ochi cenuşiu afundat în orbită, dantelându-i pielea de pe un obraz. Părul lui negru, încreţit, cădea pe umerii unei mantii din catifea purpurie pe care o purtase cândva la

curtea regelui Methven. Şedea plin de siguranţă pe un cal masiv şi pe buze avea un rictus de dispreţ.

— Waterbeck e mort, zise el. Dacă ai venit să ceri pacea din partea prostimii lui – aici, Nordicii dimprejur urlară şi îşi loviră mâinile una de alta – s-ar putea să fiu îngăduitor. Regina mi-a oferit putere de decizie sporită.

Tremurând ca reacţie la accesul său de violenţă, Cromis se linişti sprijinindu-se de oblâncul şeii. Era năucit. Unei mici părţi din el nu-i venea să creadă ce se întâmplă.

— Am venit aici să mă lupt singur cu cel mai iscusit oştean al Canei Moidart. L-am găsit?

— L-ai găsit.

Trădătorul aplecă din cap şi pedestraşii lui Moidart se traseră în spate pentru a forma o arenă. Rânjiră şi fluierară, îşi zăngăniră scuturile. Într-altă parte, lupta continua, însă putea la fel de bine să fie pe-o altă planetă.

— Ce ţi-a oferit ea? A meritat durerea pe care i-ai provocat-o lui Carron Ban?

Bărbatul de sub capul de lup râse.

— Există-n Nord o vitalitate, lord Cromis, care s-a pierdut în Viriconium când a murit Methven. Mi-a oferit o cultură în expansiune în schimbul uneia moarte.

Cromic scutură din cap şi ridică sabia fără nume.

— Vechea noastră prietenie nu înseamnă nimic pentru tine?

— O să-mi vină un pic mai greu să te omor, lord Cromis.

— Mă bucur că recunoşti asta. Poate că-i mai greu pentru trădător decât pentru cel trădat. Norvin Trinor, eşti un renegat şi-un nechibzuit.

Cu batjocurile Nordicilor dimprejur umplându-i auzul, Cromis îşi îndemnă calul înainte.

Lama grea a lui Trinor se avântă asupra capului său. Pară lovitura, însă aceasta se schimbase deja într-o mişcare laterală pe care fu nevoit s-o evite aruncându-se pe jumătate afară din şa. Trinor râse pe înfundate, îşi vârî piciorul sub scăriţa stângă a lui Cromis într-o încercare de a-l doborî cu totul de pe cal. Cromis scăpă hăţurile, luă sabia în mâna stângă şi o înfipse între coastele calului renegatului. Sângele îi pătă haina. Animalul făcu o mişcare laterală, forţându-l pe Trinor să-i dea drumul.

— *Erai* cea mai pricepută sabie din imperiu, lord Cromis, gâfâi el. Ce-ai păţit?

— Mă înăbuşă trădarea, zise Cromis, şi chiar aşa era. O să-mi treacă.

Se luptară preţ de cinci minute, nepăsători faţă de conflictul mai mare. Lui Cromis i se părea că întreaga bătălie se regăsea acolo, în confruntarea dintre doi campioni care fuseseră cândva prieteni şi, cu fiecare nouă încleştare, devenea tot mai deznădăjduit.

Prin ţesătura strălucitoare a sabiei soţului ei trădător, văzu chipul rănit şi dispreţuitor al lui Carron Ban, dar asta nu-i oferi deloc forţă; înţelesese că ei îi fusese milă de el în noaptea aceea în Viriconium, fiindcă ştiuse că înfruntarea aceasta va trebui să aibă loc. Văzu de asemenea că el nu-i putea egala ura pe care o simţise faţă de Trinor; cu fiecare încleştare, ceva îngreuna sabia fără nume, iar el, văzând rânjetul adversarului său, cădea pradă mai degrabă milei decât urii.

Dar, într-un sfârşit, arta de a mânui sabia îşi spuse cuvântul şi o făcu într-un chip ciudat: calul lui Trinor, care pierduse constant sânge de la rana din coaste, căzu brusc în genunchi în noroiul dezgustător. Renegatul îşi păstră poziţia, dar îşi scăpă sabia.

Rămase acolo, absolut nemişcat, aşezat pe animalul doborât. Nordicii oftară şi se apropiară; cercul de luptă se strânse ca un laţ.

— Ai face bine să-i pui capăt, murmură Trinor. Ridică din umeri. – Lupii or să pună oricum gheara pe tine, lord Cromis – vezi cum se apropie? – şi, odată cu tine, şi pe Oraşul Pastel. Sunt o ceată înfometată. Ai face bine să-i pui capăt.

tegeus-Cromis ridică sabia fără nume pentru lovitura fatală. Scuipă în jos pe faţa dinaintea lui; însă tot faţa unui prieten era. Se cutremură pradă unor dorinţe contradictorii.

Îşi ridică privirea spre cercul de Nordici care aşteptau să-i verse sângele în schimbul sângelui lui Trinor. Suspină de furie şi frustrare, dar nu reuşi să înăbuşe vocile trecutului dinăuntrul său.

— Să vă *păstraţi* afurisitul ăsta de campion! strigă el. Omorâţi-l voi înşivă, căci o să vă trădeze şi pe voi!

Şi-şi întoarse calul pe picioarele din spate, trecu printre oamenii uluiţi ca o furtună din deşert şi porni urlând spre carnajul de pe câmpul de luptă de parcă în urma lui s-ar fi deschis porţile Iadului.

Cu mult timp mai târziu, la poalele movilei din mijlocul văii, doi suliţaşi Nordici îl descălecară şi se întrebară în treacăt de ce le ceru iertare când se rostogoli de pe animalul muribund ca să-i omoare.

— Nu l-am putut omorî, Grif.

Era a doua oră după apusul soarelui. O lumină rece, stranie, se filtra prin stratul jos de nori, oferind un ton gri feţelor moarte din mormanele cu cadavre, aruncând misterioase reflecţii din ochii lor. Vântul bătea tăios dinspre pustie, mişcând părul însângerat şi flamurile căzute. Patru ambarcaţiuni de zbor Nordice se legănau sub nori asemenea unor semne rău-prevestitoare dintr-un vis. Întreaga vale era o mare de Nordici, tălăzuind neagră şi implacabilă împotriva unei singure insule mici de rezistenţă.

Sus pe movilă, Birkin Grif conducea poate două sute dintre membrii trupelor lui Waterbeck: toţi cei care nu muriseră sau n-o luaseră la tălpăşiţă în pustie.

Douăzeci dintre propriii lui oameni încă mai erau în viaţă; aveau cearcăne roşietice în jurul ochilor, priviri aspre şi feţe obosite, cănite. Miroseau a transpiraţie şi sânge. Se uitau în tăcere unul la celălalt şi îşi pregăteau armele ciobite şi rupte pentru ultimul atac.

— N-am putut-o face.

Cromis îşi croise drum pe jos spre vârful dealului, ajutat de Piticul Tomb şi de o mână de contrabandişti. Pasărea de metal îi condusese la el, zburând deasupra lui în timp ce el se lupta cu cei care-l descălecaseră. (Acum stătea aşezată pe braţul lui, cu capul şi ghearele acoperite de sânge închegat, şi spunea: „Teme-te de *geteit chemosit*…“ Altceva nu spusese de când el ajunsese la movilă, şi lui nici nu-i păsa.) Era mânjit cu creierii altor oameni, suferise şase răni, iar în minte i se căscase o văgăună de orori. Nu-şi dădea seama cum de supravieţuise.

— Cel puţin eşti viu, zise Grif.

Obrajii lui dolofani îi atârnau de sfârşeală, iar când se mişca, avea grijă la piciorul drept, sfâşiat de la genunchi până la gleznă în timpul agoniilor morţii frumoasei lui iepe.

— Trinor ne-ar fi putut omorî cu uşurinţă pe oricare dintre noi ceilalţi. Mai puţin poate pe Tomb.

Dintre toţi, piticul suferise cel mai puţin; atârnat acolo sus, în exoscheletul îndoit, măcelul părea să fi adus forţe noi; securea lui energetică scânteia puternic, iar membrele asistate de un motor se mişcau la fel de puternic ca întotdeauna. Chicotea morocănos, uitându-se peste vale.

— M-aş fi descurcat cu *el,* sigur că da. Dar până la ce punct? Uită-te acolo, Grif: acela-i viitorul nostru…

Acolo, printre mormanele de cadavre, imense siluete negre aveau o misiune ciudată, un ritual mecanic vechi de o mie de ani. *Geteit chemosit* îşi pierduseră interesul faţă de luptă. Cu cei trei

ochi ai lor sclipind şi mişcându-se de parcă n-ar fi fost prinşi de craniu, aceştia mişunau de la un cadavru la altul. Efectuau bizara lor operaţie chirurgicală asupra capetelor lipsite de viaţă – şi, cum se întâmplase cu contrabandistul mort din Mlaştina de Săruri Metalice, furau creierul de la fiecare viriconez.

— Vor veni după noi după ce vor termina cu Nordicii, spuse Cromis. Totuşi, *ce* fac ei, Tomb?

— Încep distrugerea unui imperiu, răspunse piticul. Or să fure creierele oamenilor din Oraşul de Piatră şi-or să le mănânce. Or să meargă la Viriconium cu o lingură şi-un cuţit energetic. N-o să-i împiedice nimic. Într-adevăr, mă-ntreb cine-s cu adevărat stăpânii câmpului ăstuia de luptă – deseori e nechibzuit să-ţi faci de lucru cu artefactele Culturilor După-amiezii.

— Tegeus-Cromis trebuie să meargă pe dată la turnul lui Cellur, spuse pasărea de metal, dar nimeni nu-i dădu ascultare.

Theomeris Glyn, veteranul, şedea puţin mai departe de restul cavalerilor Methven, sperând să-şi reînsufleţească sabia frecând-o de cizma unui om mort.

— Cred că începe, strigă el cu voioşie. Şi-au lins pentru ultima oară gonadele acolo jos şi şi-au adunat curajul.

Cu un ţipăt bezmetic, Nordicii se avântară spre movilă şi atacul violent o făcu pe aceasta să tremure. O ploaie de suliţe înnegri cerul şi, după ce acesta se curăţă, suliţaşii avansară nestingheriţi pe pantele uşoare în sus, spintecându-i pe supravieţuitor şi călcându-le pe răni.

În urma suliţaşilor veneau valurile nesfârşite de luptători cu sabia şi cu securea şi cruzii căutători de metale din ţinuturile cele mai nordice ale pustiei, mânuind arme stranii scoase din puţuri săpate în pământ. Cei care mai rămăseseră din patetica forţă de expediţie a lui Waterbeck bătură în retragere dinaintea lor, fură copleşiţi şi muriră. Atinseră vârful dealului aidoma unui cutremur şi-i despărţiră pe cavalerii Methven, aşa încât fiecare lupta singur…

Piticul Tomb râse pe înfundate şi-şi avântă securea cea lacomă. Se înălţa deasupra lor şi aceştia fugeau ca şobolanii în jurul picioarelor lui din oţel-argint…

Birkin Grif înjură. Sabia lui era crăpată la mâner, aşa că rupse gâtul unui Nordic şi fură alta. Îşi strigă contrabandiştii, dar toţi bărbaţii aceia bravi şi soioşi erau morţi…

Bătrânul Glyn râse.

— Pe asta n-aţi mai văzut-o până acum, cârâi el, înfigându-şi cuţitul ascuns, eh?

Adversarul lui fu luat prin surprindere…

Cromis se feri şi se rostogoli ca un acrobat de circ. Vulturul de metal era deasupra lui, sabia fără nume era pretutindeni…

Îşi uniră forţele şi se opuseră.

— Methven! strigă Cromis, iar ei îi răspunseră:

— Methven!

Ceva din cerul cenuşiu îi atrase atenţia, o mişcare de sub plafonul de nori. Când, însă, o lamă îi atinse clavicula, atenţia i-o revendică moartea. I-o oferi în întregime. Când îşi ridică iarăşi ochii spre cer, acolo nu unde fuseseră decât patru ambarcaţiuni de zbor, erau acum şapte, şi trei purtau emblema lui Methvet Num, Regina Jane a Viriconiumului.

— Grif! Acolo sus!

— Dacă-s curieri, zise Grif, au ajuns puţin cam târziu.

Navetele de cristal scoteau un sunet ca de clopote imense. În vreme ce Cromis se uita, comandantul escadrilei Nordicilor se pregăti de asalt: dar soarele explodă brusc în jurul navetei sale, şi arse, picurând foc rece; cu coada-nainte şi schilodită, aceasta căzu din cer. O urmară fulgere de un violet pal.

— La bordul uneia dintre navetele alea e-un tun, zise Piticul Tomb visător. E nava personală a Reginei.

Buimăciţi de brusca renaştere din cer, Nordicii se retraseră de lângă pradă şi-şi lungiră gâturile. Naveta muribundă căzu între ei şi explodă, împrăştiind membre şi bucăţi de armură. Urlând de furie, îşi reînnoiră atacul, iar cavalerii Methven de pe deal fură greu puşi la încercare.

Deasupra, una dintre navetele viriconeze îşi lăsă navele-soră să susţină lupta împotriva celor trei aparate Nordice de zbor rămase şi începu să zboare în susul şi-n josul văii. Însă cavalerii Methven nu fură conştienţi de asta până ce umbra ei imensă nu trecu, ezitantă, peste ei şi apoi se întoarse. Tomb cârâi. Sfâşie mantia cea neagră şi franjurată a lui Cromis cu o imensă mână de oţel şi flutură cu ea deasupra capului. Răsucindu-se, ambarcaţiunea de zbor coborî.

La trei metri deasupra vârfului dealului, aceasta se roti repede pe propria-i axă şi căzu ca o piatră. Tunul energetic de sub bot pulsă şi scuipă. Într-o parte se deschise o trapă. Motoarele ei cântau.

Fu o retragere dificilă. Nordicii avansau, hotărâţi să ceară ceea ce le aparţinea. Tomb primi o lovitură de buzdugan în spatele

genunchilor exoscheletului; un servomotor clacă, şi el se bălăbăni ca un beţiv, fluturând din mâini.

Apoi, Theomeris Glyn îşi lipi spatele de un morman de cadavre şi le arătă Nordicilor dinţii.

— Eu nu cred că vin, Cromis, zise el. O s-aveţi nevoie de acoperire. – Pufni.

— Oricum, nu-mi place să zbor.

— Nu fi nerod, spuse Cromis.

Pentru a-şi arăta gratitudinea, îi atinse bătrânului braţul.

— Ne descurcăm noi.

Dar Glyn se ridică. Nu-şi mai arăta vârsta. Îşi pierduse coiful, iar sângele scurs dintr-o tăietură de la cap îi închegase barba; pieptarul lui căptuşit era o ruină, însă mândria îi strălucea limpede pe faţă.

— Tegeus-Cromis, zise el, uiţi de tine. Vârsta are privilegiile ei, şi unul dintre ele este acela de a muri. O să-mi faci onoarea de a-mi permite să fac asta în felul meu. Urcă în navă şi eu o să-ţi acopăr spatele. Du-te. Rămas bun.

Întâlni ochii lui Cromis.

— O să spintec câţiva dintre ei, eh? spuse el. Încă câţiva. Ai grijă de tine.

Şi Theomeris Glyn, un lord din rangul lui Methven în pofida anilor săi, se întoarse să-şi înfrunte duşmanii. Ceea ce văzu Cromis ultima dată din el fu o bară din oţel învârtindu-se, o mişcare la care obişnuia şi el să apeleze când domnea Vechiul Rege şi prin vine-i curgea sânge tânăr.

Tremurând violent, orbit de curajul bătrânului, Cromis intră împleticit prin trapă. Pasărea de metal ţâşni înăuntru după el. Încă-şi mai ţipa inutilul mesaj de avertizare: bănuia că i se stricase cumva mecanismul în timpul luptei. Trânti trapa. Afară, Nordicii loveau cu armele în fuzelaj, căutând o altă intrare, mormăind ca nişte animale frustrate.

Naveta se clătină, se roti, pluti la doi sau trei metri de sol. În amurgul verde, submarin al podului de comandă, luminile se mişcau ca firele de praf într-o rază de soare străin. Instrumentele de navigare murmurau şi cântau.

— Am nişte probleme aici, zise pilotul într-un fel familiar. Totuşi, n-aveţi nicio grijă.

Era un tânăr zvelt; avea părul prins la spate cu un fir de cositor aşa cum făceau cei din Corpul Curierilor.

Birkin Grif zăcea pe puntea vibratilă de cristal, cu faţa albă şi exsangvă. Aplecată peste piciorul rănit, o femeie înfăşurată într-o mantie purpurie cu glugă încerca să oprească sângerarea. El spuse încet:

— Doamna mea, aţi fost nechibzuită să veniţi aici…

Ea scutură din cap. Părul roşcat îi scăpă de sub glugă. Mantia îi era legată la gât cu o agrafă de cupru sub forma unor libelule împerechindu-se. Uitându-se la ea, Cromis avu o premoniţie îngrozitoare.

Lungit într-o încâlceală de stinghii din argint la baza panoului de navigare, Piticul Tomb se lupta cu harnaşamentul. Faţa lui schimonosită era faţa unuia care-şi ieşise din minţi.

— Decolează! Decolează! strigă el. Ajutaţi-mă careva să ies de-aici…

— Să v-aşteptaţi la puţină agitaţie când ajungem acolo sus, spuse pilotul. Ah. Am reuşit. Ţineţi-vă bine…

Deschise regulatoarele. Naveta începu să urce abrupt.

Cromis, care se împleticea către pitic, fu aruncat pe punte. Îşi scăpă sabia. Se lovi cu capul de declanşatorul tunului energetic. Când leşină, recunoscu femeia în mantie purpurie: era însăşi Methvet Nian, Tânăra Regină.

— Suntem nebuni cu toţii, îşi spuse el. Moidart ne-a molipsit pe toţi cu nebunia ei.

7

La scurt timp după ce Cromis şi reveni în simţiri, ambarcaţiunea de zbor fu lovită.

Ţinându-se bine de un stâlp în vreme ce tânărul curier îndrăzneţ pilota naveta pe cerul periculos, avea impresia că stătea în spatele ochilor unui porumbel în cădere: pământul şi văzduhul se amestecau laolaltă într-o mandală rotitoare cu tonuri de maro şi cenuşiu pe care pâlpâiau siluetele mortale ale navelor de zbor Nordice. Era conştient că Tomb scăpase în sfârşit de îmbrăţişarea armurii sale, că Grif şi Tânăra Regină se sprijiniseră de partea din spate a batardoului punţii de comandă.

Însă preocuparea sa faţă de ce se întâmpla era abstractă – dat fiind că nu putea să influenţeze în niciun fel situaţia – şi avea altceva care să-l preocupe: o speculaţie, o teamă stimulată de brusca apariţie a lui Methvet Nian…

Brusc, hublourile se întunecară. Nava trepidă puternic şi, cu un sunet ca nişte clopote sparte, întreaga proră fu ruptă. Bucăţi de

cristal săriră şi se rotiră în obscuritate. La un metru şi jumătate în faţa pilotului, lăsându-i comenzile neatinse doar dintr-un noroc chior, se căscă o gaură enormă în fuzelaj; prin ea se putu vedea pentru scurtă vreme rostogolindu-se, îndepărtându-se epava navei cu care se ciocnise. Urlând, înăuntru pătrunse un vânt glacial.

— O, murmură curierul.

O ţepuşă de cristal lungă de treizeci de centimetri îi crăpă craniul. În rană puteau fi vârâte cu uşurinţă trei degete. Se clătină.

— Încă avem energie… dacă poate pilota cineva aparatul ăsta… – zise el cu minţile aiurea. Îmi pare rău, stăpână… nu cred că mai pot…

Căzu din scaun.

Piticul Tomb străbătu în patru labe puntea pasagerilor pentru a-i lua locul. Declanşă tunul energetic, dar acesta se desprinse de epavă.

— Ar trebui să mă vadă acum Benedict Paucemanly, spuse el.

Întoarse naveta într-o curbă strânsă, se învârti o dată deasupra câmpului de luptă. O biciui şi-o linguşi şi-o făcu să zboare pe deasupra dealurilor pustii. Sub plafonul de nori, singura navă neatinsă din flota Reginei purta o luptă disperată împotriva celor două pe care le mai aveau Nordicii.

— Uitaţi-vă acolo jos, spuse Tomb, pe când virau deasupra cetei lui Waterbeck. Ce ziceţi de asta?

Valea era o rană deschisă plină de Nordici şi morţi şi fum gros şi alb ce se ridica dinspre navele de zbor eşuate, ascunzând vederii siluetele negre ale *geteit chemosit* în timp ce aceştia-şi săvârşeau actele de viol cranian. Pustia dimprejurul câmpului de luptă viermuia de reptile: sute de forme rigide, de culoarea prafului, apropiindu-se încet dinspre sud, est şi vest, cu mişcări sacadate şi bizare.

— Probabil că-s acolo toate şopârlele din Marea Pustie Brună. Ce fac?

— Par că s-ar uita, zise Cromis. Nimic altceva.

Şi, într-adevăr, dealurile care flancau valea erau deja pline de ele, cu capetele lor pietroase stând nemişcate în timp ce se uitau la dezastru, cu membrele rigide asemenea membrelor participanţilor la o ceremonie religioasă morbidă.

— Le fascinăm, spuse Birkin Grif cu amărăciune.

După ce nava îşi recăpătase stabilitatea, el se ridicase iarăşi în picioare. Încă mai sângera din abundenţă.

— Sunt uimite de propensiunea noastră spre autodistrugere.

Râse cavernos.

— Tomb, cât de departe putem ajunge cu aparatul ăsta?

Nava zbura fără ţintă, ca o pasăre de apă pe un curent liniştit. Pustia se mişca dedesubt, înţesată de reptilele care se adunau.

— Până la Duirinish, spuse piticul. Sau Drunmore. Până la Viriconium n-am putea ajunge, nici chiar dacă Paucemanly şi-ar fi amânat zborul spre Lună şi s-ar fi aflat aici la conducere în locul meu.

Methvet Nian stătea în genunchi lângă curierul mort, închizându-i ochii. Avea gluga dată pe spate şi părul de culoarea scoruşilor, toamna, îi curgea în cascadă în jurul feţei. Cromis îşi întoarse privirea de la şopârle şi, uitându-se la ea, temerile dinainte îi reveniră.

— Nu ne-aşteaptă nimic în Duirinish, spuse el, adresându-se doar în parte lui Tomb. În scurtă vreme, oraşul va cădea. Şi mă tem că nu avem de ce să mergem în Oraşul Pastel. Scutură din cap. Bănuiesc că ai avut un motiv când ai venit aici, Maiestate?

Ochii ei violeţi erau larg deschişi, uluiţi. Nu mai văzuse niciodată ceva atât de frumos sau atât de trist. Era copleşit şi îşi ascunse sentimentele prefăcându-se că-şi caută sabia în devălmăşia cabinei.

Dădu peste scheletul inert al vulturului de metal al lui Cellur: asemenea tânărului curier, fusese spintecat de o bucată de cristal; ochii lui erau neînsufleţiţi şi, când îl ridică, din piept îi căzură bucăţele mici şi precise de angrenaje. Simţi o absurdă compasiune pentru el. Se întrebă dacă o imitaţie atât de perfectă a vieţii organice simte oare o imitaţie perfectă a durerii. Netezi imensele pinioane ale aripilor.

— Da, lord Cromis, şopti Tânăra Regină. În dimineaţa asta, rebelii s-au răsculat din nou. Canna Moidart va întâmpina rezistenţă doar în Duirinish. Viriconium se află-n mâinile susţinătorilor ei… Domnii mei, spuse ea, ce se va-ntâmpla cu oamenii aceia? Au luat la piept o viperă…

Şi lăcrimă fără fereală.

— Vor fi muşcaţi, spuse Birkin Grif. Nu erau demni de tine, Regină Jane.

Ea îşi şterse ochii. Inelele lui Neap scânteiară pe degetele ei subţiri. Se ridică dârz în picioare şi se uită drept la el.

— Eşti prea dur, Birkin Grif. Poate că nu ei au dat greş, ci regina lor.

Zburară câteva ore deasupra pustiei, îndreptându-se către sud. Piticul Tomb pilotă vehiculul defect cu o îndemânare aproape la fel de mare ca a tutorelui şi stăpânului său (nimeni nu ştia dacă Paucemanly chiar încercase să zboare spre lună cu legendara sa navă *Heavy Star:* cu siguranţă, dispăruse de pe faţa pământului după ce zădărnicise de unul singur asediul aerian al lui Carlemaker de la Mingulay, iar majoritatea piloţilor manifestau o încredere fanatică faţă de acea poveste...) şi-i aduse într-un sfârşit la Drunmore cel Ruinat din Trecătoarea Methedrin, oraşul dărâmat de Borring cu o jumătate de secol în urmă.

În timpul acestei călătorii şchiopătânde, discutaseră despre trădare:

— Dacă aş avea între mâini gâtul lui Norvin Trinor, l-aş frânge fără tragere de inimă, spuse Birkin Grif, cu plăcere chiar, deşi mi-a plăcut cândva de el.

Se crispă, legându-şi rana de la picior.

— Ne-a umilit pe toţi, murmură Cromis. Ordinul lui Methven şi-a pierdut complet credibilitatea.

Însă Regina spuse:

— Compasiunea mea se-ndreaptă spre Carron Ban. Femeile sunt mai obişnuite decât bărbaţii cu trădarea, însă le afectează şi mai profund.

Dorinţa urgentă şi lacomă a tuturor pustiilor este de-a se extinde şi înghiţi tărâmuri cât mai fertile: această extindere a limitelor lor agonice le oferă iluzia mişcării şi a vieţii pe care le-au avut cândva. Căutând parcă protecţie din calea marşului încet către sud al Deşertului de Rugină, Drunmore cel Ruinat stătea cuibărit în spatele unui pinten pronunţat al Mulţilor Monar.

În această încercare eşua, căci valuri de praf tăios treceau peste zidurile exterioare, vărsându-se şi revărsându-se peste străzile de jos de fiecare dată când sufla vântul.

Aceleaşi vânturi îi cutreierau străzile şi, ca o armată de gospodine indiferente, măturau nisipul prin uşile deschise şi acoperişurile spulberate din oraşul interior, gâtuind orice armurărie şi fierărie şi cazarmă abandonată. Eroziunea unei jumătăţi de mileniu îşi lăsase urmele pe drumurile pietruite, netezise şi bontise contururile ruinelor, până când mândra sa arhitectură de altădată devenise vernaculară, potrivită poziţiei sale echivoce dintre munţi şi pustie.

Chiar şi ca ruină, Drunmore era demn de milă: Timpul şi geografia îl sugrumaseră.

Spre capătul zborului, o fisură largă apăru brusc în puntea navei de zbor, scoţând la iveală străvechile motoare. Acum, pe când pluteau deasupra oraşului, pete de lumină colorată, mici viermi de energie, se înălţară din crăpătură, rămaseră lipiţi de suprafaţa podului de comandă, legaţi de scheletul inert al vulturului mecanic şi se strânseră ciorchine în jurul inelelor Reginei.

Tomb deveni agitat.

— Luminile cadavrelor, murmură el.

Coborî aparatul în Piaţa Luthos, câmpul de patru acri acoperit cu granit şlefuit de Timp, de unde Borring organizare distrugerea Drunmore-ului cu atâtea generaţii în urmă.

Grif şi Comis îl târâră pe curierul mort din nava sa distrusă şi-l îngropară într-o grămadă mare de loess din partea sudică a pieţei. Fu o treabă ciudată şi sumbră. Cu gluga trasă peste cap, cu mantia fluturând, Regina privi. Fură nevoiţi să lucreze încet, căci nu aveau cu ce altceva săpa decât cu mâinile. Când încheiară înmormântarea, scântei mari şi albe începură să fâsâie şi să pârâie între fuzelajul de cristal sfărâmat şi clădirile dimprejur.

— Am face bine să plecăm de aici, sugeră Tomb, care încerca să salveze ceea ce se putea, după cum îi era firea, şi dădu imediat fuga în epavă pentru a mai lua câteva unelte şi exoscheletul. După aceea, îşi croiră drum pe străzile netede ca osul, până ce Grif nu mai putu umbla, cu vântul jilav tânguindu-se în jurul lor şi armura lui Tomb zăngănind funerar în timp ce o târa după el.

Sub singurul acoperiş rămas întreg în oraş (asemenea unei clădiri bântuite, asemenea unei amintiri veche de cinci sute de ani), printre mormane de praf mai tânăr ca pustia, dar mai vechi decât imperiul, aprinseră focul şi pregătiră masa cu proviziile mizerabile din aparatul de zbor distrus. Umbrele dansau sumbru, negre pe ziduri negre. Soarele apusese într-o baltă de sânge.

Sub efectul unui impuls pe care nu-l înţelese pe deplin, Cromis salvase din navă cadavrul păsării lui Cellur. Cât timp mâncară, îi explică natura ei Tinerei Regine, iar Tomb îi atinse mecanismele cu un cuţit subţire din oţel.

— … Altceva nu mai ştim despre omul acesta. Dar, trimiţând pasărea, ne-a prevenit – faptul că n-am dat ascultare avertismentului nu-i scade cu nimic din valoare – de *geteit chemosit.* S-ar putea să cunoască vreo cale de a-i înfrunta.

Birkin Grif mesteca o fâşie de carne uscată. Râse.

— Asta nu-i decât o presupunere, spuse el.

— Este singura speranţă pe care o avem, Grif. Nimic altceva.

— Are mâini foarte îndemânatice, mormăi Piticul Tomb, atingând măruntaiele păsării. Căzu pe gânduri pentru o clipă. – Sau, ca şi Canna Moidart, ştie unde să sape.
— Aşa că, dacă nu ai nimic împotrivă, stăpână, vom pleca spre Golful Girvan şi-i vom cere ajutorul. Dacă vom găsi vreun loc sigur unde să te ducem mai întâi…
— Locurile nu garantează siguranţa, lord Cromis, doar oamenii – aici, ea îi zâmbi – ăsta-i un lucru pe care l-am învăţat amândoi de curând, cred.
El se gândi cu tristeţe că nu era înţelept să uite de şiretenia Casei Methven.
— Şi, pe lângă asta, am fost în siguranţă vreme de şaptesprezece ani. Cred că mi-ar plăcea să mă expun riscului pentru o vreme.
De cealaltă parte a focului se manifestă o mişcare amplă, rapidă, ca o agitaţie geologică locală. Birkin Grif se ridicase în picioare. Se uită în jos la Tânăra Regină, bolborosind ceva în barbă. Se îndoi de mijloc.
— Doamnă, spuse el, ai curajul tatălui tău. Asta-i o atitudine dârză.
Se aşeză la loc.
— Te-avertizez, adăugă pe-o voce joasă către Tomb, e-o călătorie a naibii de lungă pentru un om în situaţia mea.
Regina Jane a Viriconiumului râse pentru prima dată de când îşi pierduse imperiul. Ceea ce arată cel puţin, îşi spuse Cromis, optimismul tinereţii. Şi n-o gândea cu bunăvoinţă.

Rămaseră în oraşul acela pentru cinci zile. Un centru de prelucrare în perioada de culme a Nordicilor, acesta primi cu bucurie, poate, sunetul ciocanului lui Tomb în timp ce îşi repara armura distrusă – o buclă în Timp, un ecou vag, distorsionat, dintr-un trecut în care alţi fierari bătuseră artefactele fine ale Culturilor După-amiezii sub forme brute, mai vitale.
Piciorul lui Grif se vindeca încet; efortul îi redeschidea rana; sângele părea să se închege greu şi-i era dificil să umble. Asemenea unui copil convalescent, era predispus la accese scurte şi absurde de furie. Şchiopăta şi se agita prin jur, blestemându-şi propria neputinţă. Într-un sfârşit, se strădui să meargă până la epava din Piaţa Luthos, să smulgă o bârnă subţire de cobalt din adăpostul distrus al motorului şi s-o îndoaie sub forma unei cârje.
Era o nefericită acceptare a situaţiei. Umbletul lui fu după aceea laborios, inegal – iar Tomb, cu umorul lui nemilos, îl imita

cu voioşie, împiedicându-se şi şontâcăind ca un acrobat schilod. Parodia aceasta era o operă de artă oribilă. Grif îşi pierdu cumpătul şi insinuă că armura energetică era un soi de cârjă mai puţin demnă. Se fugăriră unul pe altul cu gânduri criminale, numai mâini încovoiate şi lovituri viclene, şi trebuiră despărţiţi cu forţa. Încercară să se înjunghie de moarte unul pe altul în mijlocul străzilor pustii.

— Sunteţi absurzi, le spuse Cromis.

Lui Methvet Nian îi spuse:

— Îi plictiseşte lipsa de acţiune; mâine plecăm la drum.

Dar, mai târziu în aceeaşi zi, două ambarcaţiuni de zbor purtând pecetea lui Moidart veniră ca nişte fantome dinspre pustie şi planară deasupra pieţei. Nordicii coborâră pe scări de frânghii pentru a examina naveta arsă, loviră zgomotos cu picioarele în rămăşiţe, căutând supravieţuitori.

Cromis îşi duse ceata restrânsă în suburbiile arhaice din Drunmore. Dar le fu limpede că forţa aeropurtată era avangarda unei încercări de reocupare a oraşului după o absenţă de o jumătate de mileniu, aşa încât părăsiră locul în noaptea aceea şi intrară neobservaţi în spaţiile răcoroase ale Trecătorii Methedrin.

Îşi începură călătoria pe Rannoch în jos.

Era un ţinut cu mlaştini glaciale imense de turbă şi iarbă neagră, abia populat, flancat de dealuri înalte – cu smârcuri şi pârâuri de turbă – alcătuite din bolovani de granit desprinşi din Munţii Monar în timpul catastrofelor de gheaţă inimaginabile şi lente, depuşi să se macine în albiile râurilor largi, cu ape rapide şi puţin adânci.

Cu muşchi de un verde viu şi ierburi aspre, verde-oliv, şi flori de iarnă delicate, decolorate, descoperite brusc la adăpostul morenelor joase, erodate – cu spini curbaţi şi goldani uscaţi, cu puternice vânturi ude ce-şi căutau vocile în pâlcurile de mesteceni şi pini;

Cu orizonturi zimţate de crestele dealurilor;

Cu ierburi negre şi răchită, nori şi *vreme* cenuşie, cu bruşte întinderi de apă albă care se umflau primăvara şi, o dată cu venirea iernii, scădeau şi dispăreau – misterioase canale;

Era verde şi maro, verde şi cenuşiu; pe el nu creştea nicio semănătură; reprezenta un sfert din Imperiul Viriconiumului.

În zorii fiecărei zile, Cromis, tremurând, îşi părăsea căldura păturilor pentru a inspecta capcanele pe care le pusese cu o noapte în urmă; în general, prindea iepuri şi-şi uda cizmele, dar

simţea o plăcere posacă în aceste ieşiri solitare. Ceva din peisajul resemnat, înfrânt (sau aştepta doar să se nască? Cine poate spune la ce capăt al Timpului îşi duc existenţa asemenea locuri?) vorbea limba simţurilor lui, îi cerea atenţie şi înţelegere.

Nu află niciodată despre ce era vorba. Nedumerit, se întorcea cu captura şi trezea tabăra şi începea o nouă zi de umblat.

Formau un grup inegal, un grup straniu în locurile pe unde umblau: Tomb, în pantalonii lui de piele, crucificat pe copacul de metal al exoscheletului, niciodată obosit, înaintând ca o maşinărie peste smârcuri şi peste râuri, sărind peste râpe şi croindu-şi drum cu securea prin desişuri; Birkin Grif, îmbrăcat în zdrenţele zalelor sale splendide din cobalt, ţopăind şi clătinându-se, blestemându-şi cârja ca o sperietoare de ciori smintită; Cromis, cu părul lui frumos şi negru pleoştit în bătaia vântului umed, cu pasărea de metal moartă atârnându-i fără vlagă de gât la cingătoare, oprindu-se din oră în oră să se uite la pietrele roase de apă…

Şi Methvet Nian, în mantia ei purpurie, descoperind o bucată din imperiul ei pierdut şi din ea însăşi.

— Turnurile nu înseamnă totul, lord Cromis! râse ea şi-l apucă de braţ. Chiar *nu* sunt!

Îi aduse flori şi fu dezamăgită când el nu i le putu numi. El îi arătă corbii şi munţii, şi nu se aşteptă ca ea să i le numească. Zâmbi; nu era obişnuit cu asta. Erau uniţi de mici observaţii.

În felul acesta, acoperiră treizeci şi doi de kilometri pe zi.

În a treia săptămână, ninse. Gheaţa acoperi râurile cu o pojghiţă subţire, pietrele crăpară şi se desprinseră de pe crestele înalte de trei sute de metri ale dealurilor ce îi flancau. Cromis îşi găsi capcanele pline de iepuri sălbatici şi vulpi albinoase cu ochi roşii, inteligenţi. Birkin Grif omorî cu cârja un leopard de zăpadă; ca ferocitate, fu un meci cu şanse egale până la lovitura finală.

Vreme de o săptămână, trăiră alături de o comunitate de păstori, oameni scunzi, cu părul negru, ce vorbeau cu un accent moale, ciudat, pentru care războiul din nord şi vest nu era decât un zvon. Îi dădură Reginei o haină din piele de oaie; erau timizi şi prietenoşi. În semn de recunoştinţă, Piticul Tomb tăie lemne de la răsărit până la apus, în vreme ce Grif şezu cu piciorul rănit întins în faţa sa şi le tăie în vreascuri suficiente pentru un an (ca urmare a acestui lucru, se împrietenură din nou: niciunul dintre ei nu iubea altceva mai mult decât să taie şi să cioplească).

Totul începu să pară îndepărtat: zăpada era un izolator perfect. Cromis se chinui să nu piardă din amintire înfrângerea din nord. Era important pentru firea lui meditativă să-şi amintească

înfiorătoarele săbii ale *geteit chemosit.* Şi-i imagină. Îi văzu cu ochii minţii pornind asediul asupra oraşului Duirinish. Oare-i va împiedica în vreun fel iarna?

După şapte zile petrecute astfel, şi după încă două în care călătoriră prin munţii sumbri de la capătul sudic al ţinutului Rannoch, fu bucuros să vadă pământurile arabile dimprejurul oraşului Lendalfoot şi să zărească în sfârşit apele cenuşii ale mării spărgându-se de plajele negre, vulcanice, ale Golfului Girvan.

Lendalfoot era un oraş pescăresc construit din piatră de un cafeniu-pal, un mănunchi de bordeie cu câte o singură cameră şi magazii pentru depozite pe perioade lungi, cu colţurile bătute de vreme, ascunse sub acumularea de muşchi şi licheni. Ici şi colo se ridicau casele albe şi înalte ale demnitarilor locali. Vara, străzile şerpuitoare şi abrupte erau umplute cu nisip rozaliu fin suflat de pe dunele schimbătoare din Golful Girvan; nevestele pescarilor se certau cu braţele dezgolite în bătaia soarelui, iar căruţele scârţâitoare purtau captura pe Marele Drum Sudic către Soubridge.

Acum, însă, valurile muşcau cu ciudă din plaja plină de pietre. Marea tresălta, pescăruşii negri şi agitaţi se luptau deasupra cheiului pustiu, cu ape adânci, iar bărcile acostate la ţărm se loveau necontenit una de cealaltă.

Hotărât asupra faptului că veştile legate de Tânăra Regină nu trebuiau să ajungă în nord purtate de pescari, Cromis îl trimise pe Tomb în Lendalfoot să se dea drept un călător singuratic şi să strângă anumite informaţii (acesta sări jos îmbufnat, se dezbrăcă de armura energetică, aşa încât să nu-i alarmeze pe pescari, dar refuză să renunţe la secure), apoi se retrase împreună cu Methvet Nian şi Birkin Grif pe un deal de bazalt sterp din spatele oraşului.

Piticul se întoarse vesel, aruncând în aer şi prinzând înapoi un măr mic şi uscat pe care (spuse el) i-l dăduse o femeie bătrână.

— Era la fel de uscată ca şi fructul, râse el. A crezut, probabil, că sunt un copil.

Mai probabil era că-l furase.

— Bine am făcut că am mers singur: oamenii de-acolo sunt speriaţi şi nesociabili. Veştile au venit de pe drumul spre Soubridge. – Muşcă din măr. Moidart a ocupat Leedale-ul de Jos, a doborât Duirinish-ul – cu mari pierderi de vieţi omeneşti – şi acum mărşăluieşte spre Viriconium. Între Oraşul Pastel şi Soubridge, *geteit chemosit* sunt peste tot noaptea şi omoară fără niciun motiv.

Ronţăi cotorul mărului, scuipă cu neruşinare sâmburii spre Birkin Grif – care-şi ascuţea sabia cu o bucată de gresie pe care-o ţinea la curea în acest scop şi se culcă pe exoschelet.

— Mi-au dau instrucţiuni, mai mult sau mai puţin precise, pe unde să mergem.

Îşi prinse chingile, se ridică în picioare, devenind iarăşi un gigant. Cu motoarele zumzăind, arătă în depărtare spre vârfurile de bazalt.

— Ţinta noastră se află la est şi puţin mai înăuntrul continentului. Când au aflat destinaţia mea, pescarii s-au uitat şi mai urât la mine: nu prea-l plac pe Cellur ăsta. Iese rareori la lumină – e-un om bătrân. Îl privesc cu superstiţie şi-l numesc „Stăpânul Păsărilor”.

8

În fiecare dintre ei se dezvoltase pornirea de-a evita drumurile şi locurile populate: astfel, fură nevoiţi să călătorească prin sălbăticia care se întindea de la Lendalfoot până la Mlaştinile Cladich – un hinterland ruinat şi devastat pe când Culturile După-amiezii nu erau altceva decât un vis în protoplasma unei maimuţe, mormane de pietre căzute în defileuri abrupte şi supape vulcanice demult adormite.

— Ce imperiu sărac am, zise Methvet Nian, orice-aş zice! Pretutindeni numai peisaj mort. Sfârşitul lumii în miniatură.

Nu-i răspunse nimeni, iar ea îşi trase gluga peste cap.

În sud nu ninsese, însă o ploaie continuă biciuia vegetaţia cenuşie şi desfrunzită, lustruia bazaltul negru şi piatra ponce şi-şi croia drum sub forma unor pâraie agitate printre viroage către mare. Noaptea, deasupra piscurilor vulcanilor stinşi dansau flăcări electrice, iar formaţiunile de bazalt în formă de coloane dobândeau aspectul unei arhitecturi gigantice.

Înaintând, erau umbriţi şi bântuiţi de păsări – siluete cruciforme ameninţătoare profilate sus pe cerul mânios.

Ajunseră la turnul lui Cellur în seara celei de-a doua zile. Urcând pe creasta unui dolerit cavernos, ajunseră la estuarul unuia dintre râurile fără nume care curgea din munţii de dincolo de Cladich. Strălucitoare în lumina săracă, apa se întindea înaintea lor precum o placă de metal. Taluzuri înalte şi negre coborau brusc spre malurile ei întunecate; vântul rece provoca desene trecătoare, fără noimă, pe suprafaţa ei.

În apele puţin adânci de lângă malul vestic se afla o mică insulă de formă boltită, unită cu uscatul printr-o punte de stânci. Era stearpă, cu excepţia unui pâlc de pini albi, morţi.

Dintre aceştia, asemenea unui deget de piatră micşorat de distanţă, se înălţa turnul. Avea cinci laturi, era conic – şi negru. Aproape de vârf strălucea o lumină mică, o sclipire ce pâlpâia, apărea şi dispărea. Păsările zburau în jurul lui, ţipând trist, plonjând să atingă apa – vulturi-pescari de-o culoare curioasă, cu aripi ca nişte mantii suflate de un vânt puternic.

— Nu avem ce căuta aici, spuse brusc Birkin Grif. Nu-i decât un lunatic ce-a ales să-şi ducă traiul aici. Pescarii ăia adevăr grăiau.

Dar Cromis, care cunoştea izolarea şi care-şi aminti de propriul lui turn dintre scoruşii din Balmacara, scutură din cap.

— Pentru asta am venit, Grif. Păsările acelea: uite, nu sunt făcute din carne.

Atinse cadavrul vulturului de iridiu care-i atârna la cingătoare.

— Vom coborî.

Estuarul era plin de o lumină maronie, şovăielnică, iar insula era întunecată şi neclară, enigmatică. Pârâitul pinilor morţi se auzea limpede adus de vânt peste întinderea de apă. De pe plaja compusă din pietriş mărunt de bazalt şi presărată cu bucăţi de sticlă vulcanică de dimensiunea unor cranii, urcară pe pod. Bolovanii lui erau alunecoşi şi plini de găuri; în unele părţi era scufundat câţiva centimetri sub apă.

Fură nevoiţi să înainteze în şir indian, iar Cromis încheia coloana. Pe când se apropiau de insulă, Piticul Tomb îşi scoase securea, iar Grif, scoţându-şi puţin din teacă sabia cu lamă lată, se uită mânios în jur, temându-se parcă de o conspiraţie împotriva persoanei sale din partea împrejurimilor.

Cu picioarele ude, se opriră în faţa turnului.

Acesta fusese modelat într-un trecut inimaginabil dintr-un singur monolit de obsidian lung de şaizeci de metri, cu diametrul de douăzeci şi unu sau douăzeci şi patru; fusese ridicat în picioare cu ajutorul unei găselniţe inginereşti pierdute, de mare amploare, şi fusese îmbinat bine la bază în fundaţia de piatră a insulei. Cele cinci feţe ale sale erau curate şi netede; pe fiecare erau tăiate douăzeci de ferestre înalte şi înguste. Prin ele nu se auzea niciun sunet; lumina din vârful lui dispăruse; o potecă pietruită ducea printre pinii fantomatici către uşă.

Piticul Tomb chicoti în barbă.

— Au construit ca să reziste, îi spuse el mândru lui Cromis, de parcă l-ar fi dezgropat personal din deşert. Nu poţi nega asta.

Păşi ţanţoş printre copaci, cu armura lui scheletică scânteind argintie în lumina amurgului. Întoarse securea şi bubui în uşă cu mânerul ei.

— Ieşi afară! strigă el. Ieşi afară!

Lovi uşa cu piciorul şi metalul din care era fabricată ţiui, dar nu ieşi nimeni. Sus, deasupra capetelor lor, vulturii zburau neobosiţi pe cer. Cromis o simţi pe Methvet Nian că se apropie de el.

— Ieşi afară, Păsărarule! strigă Tomb. Sau îţi fac ţăndări poarta, adăugă. O, am să ţi-o *cioplesc!*

Încet, dar distinct în liniştea care urmă ameninţării sale, se auzi un râset uscat, strident.

Birkin Grif înjură murdar.

— În spatele vostru! urlă el, scoţându-şi sabia grea.

Îngrozit de propria sa lipsă de precauţie, Cromis se întoarse să înfrunte ameninţarea din spate. Avea transpiraţie pe frunte, ţinea în mână sabia fără nume. Deasupra, vulturii se rotea ca fantomele, strigând. Poteca dintre pini se căsca – un tunel, o capcană, o întunecime. Lovi de sus în jos în semiîntuneric, o tăietură ce nu-şi atinse ţinta.

Cel care stătea acolo era Cellur din Lendalfoot, Păsărarul.

Stăpânul Păsărilor era atât de bătrân, încât părea că îşi depăşise simplele manifestări fizice ale bătrâneţii şi că păşise în Atemporalitate, într-o stare de exaltare.

Craniul lui lung, boltit, era descărnat, dar pielea îi era netedă, întinsă şi fără riduri, atât de fină şi de strânsă, încât aproape că era transparentă. Prin ea îi străluceau oasele, ca un jad subţire şi delicat. Avea o culoare pală, gălbuie, nici pe departe bolnăvicioasă, dar ciudată.

Ochii lui erau verzi, limpezi şi voioşi; buzele – subţiri.

Purta o mantie largă, fără curea – matlasată în grupuri de romburi –, brodată cu desene din fir de aur amintind de anumite forme geometrice încrustate pe turnurile din Oraşul Pastel: semnele acela bizare şi neliniştitoare care la fel de bine ar fi putut fi arta vizuală sau limbajul sau matematica Timpului însuşi.

Aveau această trăsătură: când bătrânul se mişca, păreau să se mişte şi să zboare din proprie voinţă, într-o totală independenţă faţă de mişcările hainei din care făceau parte.

— Lasă arma jos, domnul meu, murmură el, când vârful sabiei fără nume se apropie indecis de gâtul său bătrân. Se uită pieziş la vulturul mort ce atârna la cingătoarea lui Cromis. – Observ după

pasărea mea că eşti tegeus-Cromis. Ai întârziat deja prea mult timp. Ar fi păcat să săvârşeşti greşeala de a-l omorî pe cel pe care ai venit să-l vezi.

Râse.

— Vino. Să intrăm în… – arătă spre turn. Trebuie să-mi faci cunoştinţă cu energicul tău prietenul cu secure. I-ar plăcea să mă doboare, am impresia, dar trebuie să-şi reprime pornirea. Nici unui pitic nu-i place să fie făcut cep. A, bun.

Încăpăţânatul Grif, însă, nu voia să asculte. Când Cromis îşi puse sabia de-o parte, nu dădu niciun semn c-ar vrea să facă la fel. Îl înfruntă pe bătrân.

— Eşti fie prost, fie criminal, zise el, să-ţi rişti viaţa, cum tocmai ai făcut, pentru un truc atât de comic. Venind încoace, am omorât oameni mai mulţi decât mesele calde pe care le-ai mâncat tu, şi încă pentru mai puţin decât o glumă proastă ca aia. Mi-ar plăcea să primesc dovada că eşti ce am spus mai întâi – senil, dar bine-intenţionat, înainte să calc pragul casei tale. De pildă, de unde să ştim noi că *eşti* într-adevăr Cellur din Lendalfoot şi nu cine ştie ce reproducere la fel de dibaci construită ca pasărea?

Bătrânul aplecă din cap. Zâmbi.

— Vei şti după asta, poate…

Ridică braţele şi-şi lăsă capul pe spate până ce se uită spre înaltul cerului întunecat unde zburau vulturii. Desenele de pe mantia sa părură să emane lumină şi să se contorsioneze. Din gât scoase un strigăt sălbatic, puternic, un ţipăt alcătuit din pustietate şi plaje sărate, din vânt şi mare – strigătul unui pescăruş.

Imediat, vulturii se opriră în zbor lângă piscul turnului. Unul câte unul, îşi împăturiră marile aripi zigzagate şi, întorcând strigătul, căzură din cer, cu vântul şuierând pe lângă ei.

Pentru o clipă, aerul din jurul Păsărarului fu plin de sunete şi mişcări. Dispăru într-o furtună de aripi; şi când reapăru, avea câte un vultur pe ambele braţe întinse şi alţi zece stăteau pe pământ înaintea lui.

— Vedeţi voi, au fost construiţi, spuse el, să răspundă la un cod vocal. Sunt foarte rapizi.

Birkin Grif îşi vârî sabia în teacă.

— Îmi cer scuze, spuse el.

Dintre umbrele de lângă uşă, Piticul Tomb chicoti pe înfundate. Îşi mută securea scăpărătoare pe un umăr şi, cu armura zăngănind lugubru, veni în faţă. Întinse spre bătrân o mână imensă de metal.

— Nebun sau nu, ăsta-i un truc pe care mi-ar plăcea să-l învăţ.

Studie penajul perfect, de iridiu, al păsărilor.

— Vom încheia un pact, bătrâne. Învaţă-mă să construiesc astfel de lucruri, iar eu voi uita că sunt un pitic sensibil şi cu gânduri rele. Îmi pare rău pentru ameninţarea de a-ţi mutila uşa.

Cellur înclină grav din cap.

— Regret că ţi-ar fi fost oricum imposibil s-o faci. Vei învăţa, prietene. E necesar ca unul dintre voi să deprindă… anumite operaţiuni. Veniţi.

Îi conduse înăuntrul turnului.

Era un loc străvechi, plin de acelaşi crepuscul submarin ce bântuia ambarcaţiunile de zbor ale Culturilor După-amiezii. Avea zece etaje, fiecare reprezentând o singură încăpere pentagonală.

Trei dintre acestea erau folosite ca spaţiu personal, fiind dotate cu covoare şi divane; restul adăposteau un echipament de un soi nesigur, asemenea unor sculpturi dezgropate din pustie. Perdele uşoare atârnau şi fluturau; erau voci electrice capturate, a căror funcţie era nedesluşită…

— Verde, şoptiră acestea. Zece *verzi.* Începe numărătoarea.

Piticul Tomb se plimbă printre ele, cu o expresie blajină şi zăpăcită pe chip. Dintr-o dată, spuse:

— Mi-am irosit patruzeci de ani din viaţă. Ar fi trebuit să fiu *aici,* nu să scurm prin gunoaiele din deşerturi…

Pe mesele de lucru se aflau scheletele incomplete ale unor păsări de metal: erau bufniţe şi vulturi marţiali şi un uliu negru complet, dar nemişcat, aşteptând vreun ritual de iniţiere care să-i aducă viaţa în ochiul mic şi sălbatic.

Şi, în ultima încăpere, în vârful turnului, se aflau cinci ferestre false, cel mai sigur replici ale celor care străjuiau camera tronului în Viriconium şi arătau peisaje de negăsit niciunde în Imperiu…

Acolo, după ce se împrospătară, Păsărarul Cellur le povesti în felul lui sec despre *geteit chemosit* şi despre propria-i viaţă stranie:

Aştept (spuse el) de-o bună bucată de vreme venirea voastră. Trebuie să înţelegeţi că ne-a mai rămas foarte puţin timp. Trebuie să am cooperarea voastră dacă intervenţia mea în treaba asta va căpăta substanţă şi va izbândi. Ar fi trebuit s-o primesc mai devreme. Nu contează.

Acum: sunteţi conştienţi de ameninţarea la care supune Canna Moidart Viriconiumul. Nu sunteţi, însă, conştienţi de ameninţarea mai fundamentală ce rezidă în faptul că ea foloseşte ceea ce

Nordicii – datorită imenselor lor ignoranţe şi superstiţii – au numit *geteit chemosit,* cu alte cuvinte „hoţii de creiere”.

Această ameninţare trebuie s-o lămuresc eu: pentru a face asta – şi, în acelaşi timp, să vă liniştesc temerile cu privire la poziţia mea – trebuie să vă vorbesc puţin despre mine însumi şi despre bizarul meu sălaş. Te rog, domnule, nu mă întrerupe. Lucrurile vor merge mai repede dacă îţi păstrezi întrebările până după ce voi prezenta imaginea de ansamblu.

Prea-bine.

În primul rând, vreau să fie clar că implicarea mea în acest război nu are nicio conotaţie politică: victoria Viriconiumului are pentru mine aceeaşi importanţă ca şi victoria Nordicilor, cu excepţia unui singur amănunt – te rog, lord Grif, ia loc şi ascultă – de care mă voi ocupa chiar acum.

Ceea ce mă preocupă este menţinerea rasei umane pe pământ, lucru prin care înţeleg – pe acest continent, căci sunt unul şi acelaşi lucru.

Cu siguranţă, probabil că te-ntrebi cine sunt, domnul meu…

Tragedia mea este că nu ştiu. Am uitat. Nu ştiu când am venit în acest turn, doar că mă aflu aici de cel puţin un mileniu.

Nu mă-ndoiesc că m-am aflat aici în timpul prăbuşirii a ceea ce voi numiţi Culturile După-amiezii – că, la vremea aceea, mă aflam deja aici de cel puţin un secol. Dar nu-mi amintesc dacă într-adevăr aparţineam acelei rase cât se poate de misterioase. Acele vremuri sunt pierdute pentru mine, aşa cum sunt pierdute şi pentru voi.

Nu mă-ndoiesc nici că sunt fie nemuritor, fie blestemat cu o longevitate extremă: dar secretul acestui lucru s-a pierdut în Timp. Că m-a lovit vreo boală sau că mi-a fost dată vreo pedeapsă, nu pot şti. Memoria mea se întinde cu sârguinţă poate două sute de ani în trecut. Nu mai departe.

Vedeţi, ăsta-i blestemul memoriei: nu durează. În mintea unei persoane abia e loc pentru amintirile unei vieţi. Şi absolut deloc pentru cele ale unui mileniu.

Nu-mi amintesc nici măcar dacă sunt om.

Au venit multe rase – sau au fost aduse împotriva voinţei lor – pe pământ în floarea vârstei Culturilor Apuse. Unele au rămas, izolate de rapida prăbuşire a mediului care a dat naştere Deserturilor de Rugină, surprinse când economia globală n-a mai putut suporta tehnologia şi navele cele mari au încetat să mai zboare.

Cel puţin două dintre ele au supravieţuit prăbuşirii şi de atunci s-au adaptat cu succes condiţiilor noastre de trai.

S-ar putea ca eu să reprezint o a treia.

Totuşi.

Aceasta nu e atât de important pentru scopul pe care-l avem acum. Dacă vă uitaţi la ecranele din faţa voastră, o să încerc să vă ofer o idee a ceea ce ne-am putea aştepta de la servitorii mecanici ai Vechii Regine.

Da, doamnă, „ferestrele”, cum le spui tu, sunt aici de cel puţin când sunt şi eu. S-ar putea să le fi construit eu, nu-mi aduc aminte. Până să descopăr anumite proprietăţi ale luminii şi sunetului, nici ele n-au arătat decât imaginile statice ale unor locuri ce nu pot fi găsite în regat. Acum, fiecare e conectată – printr-un principiu pe care am reuşit recent să-l înţeleg puţin – la ochii uneia dintre păsările mele.

Astfel, oriunde ar zbura ele, eu văd.

Acum. Vom opera pe primul ecran. După cum puteţi vedea, Canna Moidart n-a avut mari probleme să cucerească Duirinish-ul…

Imensele uşi metalice sunt zguduite: se leagănă înainte şi-napoi în bătaia unui vânt ce nu se aude. Sub zidurile ce atârnă în afară, un munte de morţi, Nordici şi viriconezi amestecaţi inextricabil. Meterezele sunt pustii. Avansând în oraş, o patrulă de mâncători de cadavre, îmbrăcaţi în blănuri prădate. Focul a înnegrit armurăriile scunde din oraş. La marginea Pieţei Replica, Blue Metal Discovery zace în ruine. Un câine amuşină silueta nemişcată, ghemuită, decapitată, din mijlocul pieţei. Este un neguţător mort…

Acolo, ea a lăsat restrânsa forţă de ocupaţie pe care tocmai am văzut-o întorcându-se în Alves după o expediţie de prădăciune, şi a mers mai departe spre Viriconium…

Oraşul Pastel. Cinci mii de Nordici mărşăluiesc de-a lungul Circuitului Proton, cu feţele îmbujorate de triumf. O tavernă în Cartierul Artiştilor: vin vărsat, rumeguş, vomă. Un şir de refugiaţi. Turnurile Pastel, rănite în bătălia finală, când ultima navă a Flotei Reginei a detonat sursa de energie a ultimului tun energetic rămas în imperiu, într-o încercare zadarnică de a repeta respingerea de către Benedict Paucemanly a asediului de la Mingulay…

S-a dus imediat spre sud. Aici, îi vedem pe *geteit chemosit* în acţiune împotriva unui grup de gherilă, supravieţuitorii masacrului de la Soubridge…

Acel înspăimântător şir dezordonat urcând coasta abruptă a unui deal, cu săbiile energetice legănându-se la unison. Morţii, împrăştiaţi în jur în poziţii agonice. Un brusc prim-plan a unei feţe negre, fără trăsături, trei ochi galbeni dispuşi într-un triunghi isoscel, inexpresivi, străini, mortali…

Fiţi atenţi. Acesta este adevăratul duşman al Viriconiumului. Îmi pare rău, lord Cromis: n-am vrut să-i pricinuiesc Majestăţii Sale o asemenea suferinţă. Ne vom lipsi de al patrulea ecran, doamna mea, şi vom trece la cel mai important. Acestea au loc *acum,* în Lendalfoot, oraşul pe care tocmai l-aţi părăsit…

Noapte. Pâlpâitul şi tremurul nesigur al torţelor pe strada principală a oraşului. Lumina lor conturează un grup de pescari, aplecându-se peste ceva care zace jos pe pavaj. Imaginea tresare. O vedere de sus; o faţă albă, uluită; lacrimi; o femeie într-un şal. Acolo pe pavaj, un copil, mort, cu creştetul capului tăiat perfect, cu craniul gol…

În sfârşit, haideţi să vedem ce ştiţi voi despre *chemosit* şi să discutăm despre motivul pentru care v-am invitat aici. Nu, lord Grif, termin peste puţin. Te rog, dă-mi ascultare.

În timpul unei perioade când au avut loc şapte lupte interne către sfârşitul Perioadei de Mijloc, ultima dintre Culturile După-amiezii a dezvoltat o tehnică cu ajutorul căreia un soldat, indiferent cât de rănit sau de distrus îi era cadavrul, putea fi readus la viaţă – *atâta vreme cât creierul lui era intact.*

Scufundat într-un rezervor cu substanţe nutritive, cortexul lui putea fi folosit ca sământă din care să „crească” un nou trup. Cum se putea aşa ceva, nu am habar. Mie mi se pare ceva monstruos.

Geteit chemosit au fost rezultatul opus. Au fost construiţi nu doar pentru a omorî, ci şi pentru a preveni readucerea la viaţă a victimei distrugându-i ţesutul cerebral. După cum vedeţi, este ceva înspăimântător. Însă nu-i un vis urât, acestea nu-s cuvinte pe care eu le-aş folosi: este o realitate căreia, un mileniu mai târziu, trebuie să-i facem faţă.

E evident că Moidart a descoperit un regiment de astfel de automaţi în nordul Marii Pustii Brune, hibernând într-o cazarmă subterană. Am aflat despre asta acum câţiva ani, când am fost sigur că elementele echipamentului meu le-a detectat deşteptarea. (La vremea aceea, nu era sigur ce *era* ceea ce

înregistrau detectorii – a trecut o decadă până să rezolv problema; atunci, războiul era deja inevitabil.)

Acum, lord Cromis.

Însemnările din acest turn sunt limpezi asupra unui singur punct, şi acela este următorul: o dată treziţi, acei automaţi au doar o singură directivă inculcată…

Să omoare.

Dacă Moidart nu va reuşi să-i oprească la capătul campaniei, vor continua să ucidă indiferent de afilierea politică a victimelor lor.

Bătrâna Regină s-ar putea foarte bine să ajungă în fruntea întregului Imperiu Viriconium.

Însă, de-ndată ce se va întâmpla asta, de-ndată ce va fi eliminată şi ultima fărâmă de rezistenţă, iar *geteit chemosit* nu vor mai avea ce războaie să poarte, se vor întoarce împotriva ei. Toate armele au două tăişuri: este natura armelor aceea de-a fi mortale atât celui care le foloseşte, cât şi victimei – însă aceştia au fost arma finală, produsul absolut al unei tehnologii dedicate exploatării mediului şi soluţia violentă la toate problemele politice. Aceştia urăsc viaţa. Aşa au fost ei construiţi.

9

Tăcerea domnea în camera din turn. Cele cinci ferestre false continuară să pâlpâie în crepusculul verde, repetându-şi tâmp mesajele de atrocităţi şi dureri îndepărtate. Bătrâna faţă palidă a Păsărarului era lipsită de expresivitate; mâinile îi tremurau; părea vlăguit de propria-i profeţie.

— E o imagine sumbră…

Piticul Tomb său vin şi plescăi din buze. Dintre ei, el era cel mai puţin afectat.

— Dar bănuiesc că ai o soluţie. Altfel nu ne-ai fi adus aici, bătrâne.

Cellur zâmbi subţire.

— Adevărat, spuse el.

Tomb făcu un gest categoric cu mâna.

— Să trecem la subiect, atunci. Am poftă să omor ceva.

Cellur se crispă.

— Turnul meu are memorie lungă; aici sunt depozitate multe informaţii. Descifrându-le, am descoperit că *geteit chemosit* sunt controlaţi de un singur creier artificial, un complex de dimensiunea unui mic oraş. Mărturiile sunt ambigue în privinţa

situării pe teren, dar am îngustat aria la două puncte aflate la sud de Munţii Monadliath. Mai rămâne ca cineva să meargă acolo…

— Şi?

— Şi să îndeplinească anumite operaţiuni simple pe care le va învăţa de la mine.

Cellur păşi într-o trâmbă plutitoare de lumină purpurie, îşi plimbă palmele peste un mecanism complicat. Una câte una, ferestrele false se stinseră, ducându-şi agonia cu ele. Se întoarse spre tegeus-Cromis.

— Cer unuia dintre voi sau tuturor să faceţi asta. Lăsând de-o parte originea sau viaţa mea ciudată, sunt totuşi un om bătrân. N-aş supravieţui acolo afară, acum că ea a trecut dincolo de Oraşul Pastel.

Paralizat de ceea ce văzuse, Cromis aprobă din cap. Se uită lung la ferestrele goale, obsedat de faţa copilului mort din Lendalfoot.

— Vom merge, spuse el. Nu mă aşteptam la nimic de felul ăsta. Tomb va învăţa mai repede decât Grif sau decât mine; ar fi mai bine să-l înveţi pe el.

— Cât timp avem la dispoziţie?

— O săptămână, poate. Sudul rezistă, dar ea nu va avea probleme. Trebuie să fiţi gata să plecaţi înainte să se-ncheie săptămâna.

În timpul monologului Păsărarului, Methvet Nian lăcrimase fără fereală. Acum, se ridică în picioare şi spuse:

— Ce oroare! Am privit întotdeauna Culturile După-amiezii drept un moment de culme în istoria omenirii. În pofida greşelilor ce le-a adus sfârşitul, starea lor socială a fost ceva după care trebuie să tânjim. Cum de au putut construi asemenea lucruri? De ce, din moment ce aveau stelele la degetul mic?

Păsărarul ridică din umeri. Desenele de pe mantia lui se mişcară şi se întinseră ca nişte animale bizare, neastâmpărate.

— Îmi ceri să-mi amintesc, doamnă? Mă tem că nu pot.

— Au fost proşti, spuse Birkin Grif, cu faţa lui sinceră nedumerită şi rănită. Îi stătea în fire să pună totul la inimă. – Au fost nişte proşti.

— Către sfârşit, şi-au pierdut minţile, spuse Cellur. Asta ştiu.

Lord tegeus-Cromis se plimba de unul singur prin turnul Păsărarului, îşi umplea timpul uitându-se afară pe ferestrele de sus la ploaie şi la estuar, compunând versuri triste şi melancolice din ţipătul sălbatic al vulturilor-pescari şi pârâitul pinilor albi şi

morţi. Nu-şi luă nicio clipă mâna de pe mânerul sabiei fără nume, însă aceasta nu-i aduse nicio alinare.

Piticul Tomb era ocupat întru totul de maşinării – el şi cu Cellur părăseau rareori atelierul de la etajul al cincilea. Acolo îşi lua mesele, când, totuşi, le luau. Birkin Grif deveni ursuz şi tăcut şi îndură o revenire a durerii de la piciorul rănit. Methvet Nian rămase în camera pregătită pentru ea, jelindu-şi supuşii şi încercând să ierte monstruozitatea căreia îi era moştenitoare.

Lipsa de acţiune îl plictisea pe soldat; tristeţea îl copleşea pe poet; un sentiment de responsabilitate complet nelalocul lui o poseda pe Regină; în felurile lor distincte, încercară să se întâlnească şi să depăşească sentimentul de neputinţă inculcat în ei de ceea ce aflaseră de la Stăpânul Păsărilor şi de misterul reprezentat de acesta.

Până la un anumit punct, fiecare reuşi să facă asta, însă Cellur puse capăt tuturor chinurilor când îi chemă în camera din vârful turnului în după-amiaza celei de-a cincea zile a şederii lor acolo.

Sosiră separat, Cromis fiind ultimul.

— Vreau să vedeţi asta, tocmai spunea Cellur când intră el în cameră.

Bătrânul era obosit; pielea era foarte întinsă pe oasele feţei lui, asemenea unei bucăţi de hârtie ceruite peste o lampă; avea ochii umbriţi. Brusc, părea mai puţin uman, iar Cromis ajunse să accepte faptul că, la un moment dat în trecutul îndepărtat, era posibil ca acesta să fi străbătut spaţii imense pentru a ajunge pe pământ.

Câtă compasiunea putea avea el pentru probleme esenţialmente umane, dacă aşa stăteau lucrurile? Se putea implica, desigur, dar niciodată nu putea ajunge la înţelegere. Cromis se gândi la şopârla pe care o văzuse în pustie şi la fascinaţia pe care o avusese aceasta pentru foc.

— Suntem cu toţii aici, deci, murmură Păsărarul.

Birkin Grif se încruntă şi mormăi:

— Unde-i Tomb? Nu-l văd aici.

— Piticul trebuie să lucreze. În cinci zile, a reţinut principiile de funcţionare ale unei întregi tehnologii. E uimitor. Dar prefer să continue să muncească. El ştie deja despre toate câte am să vă spun.

— Arată-ne imaginile mişcate, spuse Grif.

Mâinile străvechi ale Păsărarului se mişcară într-o coloană de lumină. Cellur îşi aplecă privirea şi, în spatele lui, ferestrele pâlpâiră.

— Un vultur a zburat deasupra Viriconiumului astă-dimineaţă, spuse el. Priviţi.

O stradă din Carterul Artiştilor: Thing Alley, sau Soft Lane, poate. Case şubrede strânse laolaltă împotriva unui vânt surd. O bucată de haină se vede-n rigolă; o pisică cu ochi ascuţiţi ca vârful unui ac se lăţeşte pe pavaj, scoate limba şi înfulecă o bucată de unt rânced. În afară de asta, nimic nu se mişcă.

Venind cu pas inegal dinspre capătul estic al cartierului: trei Nordici. Pantalonii lor din piele sunt ţepeni şi acoperiţi cu o crustă de transpiraţie şi sânge şi vin roşu nobil. Se sprijină unul de celălalt, trecând din mână-n mână o sticlă. Gurile lor se deschid şi se închid cu regularitate, precum gurile unor peşti în acvariu. Sunt cu minţile aiurea.

Le-a scăpat o mişcare din cadrul unei uşi, care-i va omorî.

La fel de abil şi de tăcut ca şi pisica, o umbră mare şi neagră sare în stradă între ei. Imensa lamă energetică se mişcă sus-jos. Feţele tâmpe, năuce, se prăbuşesc. Cu mâinile ridicate inutil în faţa ochilor. Strigătele lor sunt pline de dinţi. Iar triunghiul de ochi galbeni se uită la cadavrele lor cu o detaşare clinică…

— A început, vedeţi? spuse Păsărarul. Asta se-ntâmplă în tot oraşul. Automaţii poartă lupte de gherilă cu oamenii Cannei Moidart. Aceştia nu înţeleg încă pe deplin ce se întâmplă. Dar Moidart pierde controlul.

Birkin Grif se ridică în picioare, se uită scârbit la ferestrele false şi ieşi şchiopătând.

— Mi-aş fi dat un braţ să nu fi venit aici, Păsărarule, spuse el părăsind încăperea. Să nu fi văzut niciodată asta. Ferestrele tale mă împiedică să urăsc duşmanul pe care-l cunosc de-o viaţă întreagă; îmi arată un altul care-mi înmoaie genunchii.

Cellur ridică din umeri.

— Cât de repede putem pleca? întrebă Cromis.

— Într-o zi, poate două. Piticul aproape c-a terminat. Îmi chem toate păsările. Orice ar crede lord Grif, nu-mi place să asist la violenţe. Nu mai am nevoie să văd căderea lui Moidart. Păsările ne vor fi mai de folos dacă le împrăştii deasupra rutei pe care veţi porni în scurtă vreme. Ai grijă să te uiţi când se întorc, lord Cromis. O să fie o imagine pe care n-o vezi deseori.

Cromis şi Methvet Nian părăsiră încăperea împreună. Afară, aceasta se opri şi se uită în sus la ochii lui. Regina îmbătrânise. Fetişcana fusese răpusă de femeie, şi ura lucrul acesta. Faţa ei era rece, iar buzele strânse. Era frumoasă.

— Domnul meu, spuse ea, nu vreau să trăiesc tot restul vieţii cu o asemenea responsabilitate. Indirect, eu sunt vinovată de toate acestea. N-am fost nici pe departe o regină puternică. După ce totul se va termina, voi abdica.

Cromis nu se aşteptase la o reacţie atât de categorică.

— Doamna mea, zise el, tatăl tău a avut gânduri asemănătoare în cele mai multe zile din viaţa lui. Ştia că misiunea pe care o avea nu era uşoară. Asta o ştii şi tu.

Ea îşi puse capul pe pieptul lui şi plânse.

Vreme de douăzeci şi patru de ore, cerul de deasupra turnului fu întunecat de păsări. Acestea veneau în mare grabă pe aripile vântului dinspre nord:

Vulturi bărboşi şi ulii din regiunile joase ale Munţilor Monar;

Vulturi-bufniţe ca nişte fantome din păduri;

Un grup de vulturi-şoimi cu creastă lungă din ţinuturile rurale ale Leedale-ului de Jos;

Un stol de ulii şorecari de pe întinderile Marii Pustii Brune;

O sută de şoimi pitici, două sute de vulturi-pescari – o mie de ciocuri prădătoare într-un lung viscol de aripi.

Cromis stătea cu Tânăra Regină la fereastră şi-i privea cum veneau din întunericul nopţii şi al dimineţii: zburând în jurul turnului în formaţii precise, umflându-şi aripile ca să aterizeze cu un vâjâit de aer captiv; aşezându-se pe stâncile şi bancurile de nisip ale micii insule. Umplură pinii, iar el observă atunci de ce erau morţi toţi copacii – Cellur mai avusese nevoie de păsări cu mult timp în urmă, iar ghearele lor decojiseră fiecare centimetru de scoarţă, trupurile lor de metal scuturaseră fiecare ramură.

— Sunt frumoase, şopti Regina.

Dar păsările fură cele care, în ciuda frumuseţii lor, şi-au distrus creatorul.

… Căci, în ţinuturile sterpe de la sud de Soubridge, unde sătenii îşi arseseră hambarele înainte de sosirea duşmanului, un Nordic înfometat trăsese cu arbaleta într-un stol de bufniţe aflate în zbor. Îi dăduse ghes curiozitatea: nu mai văzuse niciodată până atunci un asemenea lucru. Mai mult din întâmplare decât din îndemânare, doborî una.

Iar când descoperi că n-o putea mânca, îşi schimonosi faţa a nedumerire şi o duse la căpitan…

Zorii coborâră cu o lumină ştearsă, murdară, peste ţărmurile de bazalt ale estuarului. Atinseră fereastra de la care Cromis se uitase toată noaptea, înmuindu-i trăsăturile aspre; mângâiară penele păsărilor din pini; argintară ciocurile ultimelor, ce veneau în zbor: şaptezeci de vulturi greoi şi cenuşii ce băteau încet peste apă din aripile lor lungi de doi metri şi jumătate.

Şi atinseră şi zugrăviră imensul aparat care zbura încet în urma lor – o navă lungă şi neagră ce purta pecetea capului de lup şi cele trei turnuri.

Cromis era singur; Regina se retrăsese cu câteva ore în urmă. Privi pentru o clipă nava în timp ce aceasta se plimbă înainte şi-napoi deasupra estuarului. Fuzelajul ei era zgâriat şi găurit. După două sau trei minute, aceasta dispăru deasupra stâncilor dinspre vest şi el crezu că plecase. Dar se întoarse, plană, se roti ezitant, căutând, asemenea unui ac de compas.

Gânditor, îşi croi drum spre atelierul de la etajul al cincilea. Îşi scoase sabia şi lovi cu mânerul ei în uşă.

— Cellur! strigă el. Am fost descoperiţi!

Se uită la sabia fără nume, apoi o lăsă de-o parte.

— Poate că reuşim să le facem faţă. Turnul are mijloacele lui de apărare.

Depinde de felul armelor pe care le au ei.

Se adunaseră în turnul din vârf – Methvet Nian tremurând de frig, Birkin Grif plângându-se de ora mică a zilei. Cu gura uscată şi insensibil din pricina nesomnului, Cromis găsi ireală întreaga situaţie.

— O astfel de navă poate purta cincizeci de oameni, spuse el.

Plană la joasă înălţime ca o fantomă deasupra podului ce unea turnul de uscat. Începu să coboare, încetini, se aşeză pe bolovani răsturnaţi în apă, cu botul îndreptat către insulă.

— Nu trebuie să ne facem griji din pricina pedestraşilor, spuse Cellur. Uşa o să-i ţină la distanţă: şi mai sunt şi păsările.

Sub greutatea navei, podul se mişcă, se văietă, se stabiliză. Din bolovani se rupseră bucăţi şi căzură în estuar. Pe alocuri, câte o limbă de apă lingea fuzelajul negru. În spatele lui, în lumina tot mai puternică, dealurile prinseră o nuanţă plumburie, ameninţătoare. Vulturii-pescari ai lui Cellur reîncepură să zboare neobosiţi pe cer.

Cinci ferestre false arătau aceeaşi imagine: apa, naveta tăcută.

Ca o rană, într-o parte a ei se deschise o trapă.

Din ea ieşiră în valuri *geteit chemosit* cu lamele în poziţie de luptă.

Birkin Grif şuieră printre dinţii încleştaţi. Îşi frecă piciorul rănit.

— Hai să vedem cum ţi se apără singură casa, Păsărarule. Hai să *vedem* asta!

— Nu sunt decât doi oameni cu ei, spuse Regina. Ofiţeri. Sau sclavi?

Înaintară pe pod în coloană, câte trei; cincizeci de lame energetice sau mai mult, o sută cincizeci de ochi galbeni, inexpresivi.

Păsările îi atacară.

Mâinile lui Cellur se mişcară peste instrumente şi zorii apuseră pentru o vreme când el îşi ridică de pe insulă imensul stol şi-l trimise către plajă. Ca un nor de fum, acesta se avântă asupra automaţilor *chemosit,* chirăind şi urlând cu o singură voce. Invadatorul dispăru din vedere.

Prin nor scăpărară lame, tăind în metal ca în unt. Gheare ca un mănunchi de cuie căutau ochi tripli. Sute de păsări căzură. Dar când se retrase stolul, douăzeci de automaţi zăceau în bucăţi – jumătate în apă, jumătate pe uscat –, iar ceilalţi se retrăseseră spre navă.

— Ha, făcu Grif în liniştea care urmă. Bătrâne, nu eşti ştirb deloc, iar ei nu-s invulnerabili.

— Nu, spuse Păsărarul, dar sunt speriat. Uită-te acolo jos. Mi se pare că Moidart a dezgropat din deşert şi altceva în afară de golemi…

Se întoarse spre Cromis.

— Trebuie să mergeţi! Plecaţi acum. Sub turn se află pivniţe. Am cai acolo. Tunelurile duc prin bazalt într-un loc aflat la un kilometru sud de-aici. Piticul e mai pregătit decât poate fi. Ascultaţi-i instrucţiunile când veţi ajunge la creierul artificial. Duceţi-vă. Luaţi-l acum şi duceţi-vă! I-am reparat eu armura. E împreună cu caii. Plecaţi repede!

În timp ce vorbi, ochii i se măriră de teamă.

În pofida atacurilor repetate din partea păsărilor, *chemosit* câştigaseră puţin teren pe pod lângă nava lor. În zona aceea, patru dintre ei asamblau un dispozitiv masiv. Lucrau cu migală, fără grabă.

— Acela-i un tun energetic portabil, şopti Birkin Grif. Nu ştiam că există asemenea lucruri în imperiu.

— Multe lucruri există *sub* el, lord Grif, îi spuse Cellur. Acum, duceţi-vă!

Turnul se cutremură.

Din gura tunului ieşeau meteoriţi violeţi. Stânci şi copaci erau spulberaţi. Cinci sute de păsări izbucniră într-o sferă aurită de foc, Phoenicşi fără voie şi fără putinţă de reînviere. Cellur se întoarse la instrumentele lui.

Turnul începu să geamă. Deasupra capetelor lor, chiar în vârf, ceva pârâi şi căzu. Ozonul îmbâcsi aerul.

Fulgerul ţâşni peste insulă, schiţând conturul navei cu o strălucire palidă.

— Şi eu am un tun, spuse Păsărarul, şi pe străvechea lui faţă se vedea un zâmbet. Multe dintre păsările alea erau atât de complexe, că învăţaseră să vorbească. Asta-i cea mai bună definiţie a vieţii pe care am întâlnit-o vreodată.

Apa de lângă podul de stânci începuse să fiarbă.

Cromis luă braţul Reginei.

— Locul ăsta nu-i pentru noi. Aici s-au trezit la viaţă armele cele vechi. Să-i lăsăm să-şi poarte lupta.

Stânca de sub turn se cutremura ameninţător.

— N-ar trebui să-l luăm pe bătrân cu noi? Îl vor omorî până la urmă…

— Nu cred că ar veni, spuse Cromis, şi avea dreptate.

Piticul Tomb era cu ochii cârpiţi şi năucit.

— Mi-am irosit cincizeci de ani din viaţă, spuse el. Trebuie să plecăm, presupun.

O sută de trepte îi duseră la cavernele de dedesubt.

Fu o călătorie bizară. Caii erau sperioşi din pricina lipsei de exerciţiu, tunelurile erau slab luminate. Pe pereţi se vedea o peliculă de apă, iar ciupercile alcătuiseră picturi murale scoase parcă din visele unui nebun. În nişele scobite în stânca viei se aflau maşinării imense, tăcute.

Vibraţiile luptei de deasupra se pierdură.

— Ne aflăm sub estuar. Este partea inferioară a lumii, unde îşi pierd morţii oasele.

Fură nevoiţi să treacă printr-o jerbă de foc rece. Descoperiră următoarele lucruri: scheletele albe ale unui cal şi al călăreţului lui; o sabie prea mare să poată fi ridicată de vreunul dintre ei; o plasă imensă; corpul mumifiat al unei prinţese frumoase.

Sunete ce nu erau ecouri îi urmăriră de-a lungul coridoarelor şerpuitoare.

— Aş putea crede că suntem în afara Timpului, zise tegeus-Cromis.

Într-un sfârşit, ieşiră de sub pământ şi se treziră pe marginea dealurilor vestice, uitându-se în jos. Turnul lui Cellur era invizibil, înfăşurat într-un linţoliu de fum colorat, prin care scăpărau şi scânteiau fulgerele. Podul de bolovani se lăsase; pe alocuri, bolovanii erau topiţi. Deasupra estuarului pluteau aburi.

Când îşi întoarseră caii spre sud şi vest, pornind către Lendalfoot şi apoi spre Pădurea Leneşilor, îi învălui o ceaţă rece. Lăsându-l pe Cellur să-şi poarte lupta cea zadarnică, un vultur-pescar plana deasupra fumului; zbura în cerc.

Piticul Tomb nu vorbi cu nimeni despre şederea sa în atelierul de la etajul al cincilea sau despre ceea ce învăţase acolo. E sigur că învăţase mai multe lucruri decât îi erau necesare pentru ducerea la bun sfârşit a misiunii şi că Păsărarul descoperise în el un învăţăcel capabil şi silitor. Şi nu putu fi convins nici să spună ceva despre Cellur, omul care-şi uitase vârsta şi originea. Însă în ultimii ani ai vieţii, deseori bombăni pe jumătate în barbă:

— Ne irosim viaţa în jumătăţi de adevăr şi-n absurdităţi. Ne-o irosim.

10

Lungul atac al Cannei Moidart înspre sud atinse Mingulay şi se opri. Oraşul căzu, dar pe străzile sumbre din spatele falezei *chemosit* simţiră că nu mai aveau unde merge altundeva: îi măcelăriră pe civili şi apoi, cât se poate de lipsiţi de emoţie şi scop, se întoarseră împotriva stăpânilor lor, care muriră în miros de sânge şi peşte…

În timp ce, pe aleile întunecate din Soubridge şi Oraşul Pastel, moartea umbla pe picioare mecanice… Un război mai mare începuse… Sau poate că nu se sfârşise niciodată, iar automaţii duceau la capăt o misiune pe care o primiseră cu mai bine de o mie de ani în urmă… Nordicii aveau nevoie cu disperare de duşmani…

— O perspectivă neplăcută.

tegeus-Cromis şi Piticul Tomb stăteau pe coama unui deal lins de ploi din partea sudică a coastei înguste de pământ ce despărţea Munţii Monadliath de mare.

Ţinutul din preajma lor era alcalin şi sterp, o regiune calcaroasă ridicată, brăzdată de făgaşele adânci create de ploile aproape constante; pe alocuri, stratul de rocă ce se opusese eroziunii milioanelor de ani alcătuia coloane înalte, netede şi contorsionate ce străjuiau terenul dimprejur.

— Potrivit Păsărarului, pe-aici trece un drum. Ceea ce căutăm noi se află la capătul lui… poate. Eşti sigur că-l vei recunoaşte?

Deasupra spiralelor groteşti şi a formelor amorţite din zonă, norii cenuşii se fugăreau pe un cer cenuşiu, iar vântul era tăios. Tomb lovi nerăbdător cu degetele sale imense de oţel în piciorul stâng al exoscheletului.

— De câte ori trebuie să-ţi spun? Cellur m-a învăţat tot ce trebuie.

Călătoreau de cinci zile. În prima noapte, ocoliră oraşul Lendalfoot şi garnizoana de Nordici din el, trecură vadul la reflux prin estuarul cel mare din Golful Girvan: însă în după-amiaza zilei următoare, arendaşii care trăiau la umbra sud-vestică a masivului Monadliath îi preveniseră de prezenţa în zonă a grupurilor de *chemosit,* şi mişcările lor fură de atunci încolo precaute.

Acum, avangarda Pădurii Sudice le deschidea poteca.

Ţinutul se povârnea înaintea lor cale de opt kilometri, devenind tot mai puţin chinuit pe măsură ce dispărea calcarul. Îşi făceau apariţia arbuştii pitici, iar răchitele lăsară locul pâlcurilor de mesteceni; apoi şirul negru de copaci – întunecaţi, solizi, întinzându-se ca un zid lemnos de la linia lungă de trei sute de metri a munţilor până la gropile cu var de lângă mare.

— Ei bine, spuse Cromis, nu avem de ales.

Îl lăsă pe pitic să se uite ţintă înainte şi porni pe deal în jos, pe panta alunecoasă dinspre nord, spre locul unde Birkin Grif şi cu Methvet Nian stăteau împreună cu caii la adăpostul precar al unei stânci, cu ploaia lipindu-le mantiile de corp şi părul de cap.

— Calea spre pădure e liberă. E greu să-ţi dai seama dacă se mişcă ceva acolo. Nu câştigăm nimic dacă aşteptăm aici. Grif, tu şi cu mine am face bine să-ncepem să ne gândim la un mod de a trece printre copaci.

Într-o jumătate de zi, erau deja rătăciţi printre catedralele de frunziş.

Nu era nici urmă de vegetaţie pitică, doar trunchiuri şi crengi răsucite; caii lor se împiedicau în rădăcinile împletite între ele; înaintarea era lentă. Printre crengile de jos nu se vedea nicio mişcare şi nu se auzea niciun sunet, doar leneşa scurgere de apă ce se filtra dinspre spaţiile boltite cenuşii de deasupra.

Pinii făcură loc unor desişuri de stejari şi frasini, şi cărarea se pierdu: le rămaseră doar drumurile incerte pe care le săpau printre copaci minţile lor.

Mijlocul după-amiezii.

Într-un luminiş cu gigantice şi palide plante de cucută şi urzici îngălbenite, Piticul Tomb îi părăsi.

— E neplăcut că trebuie să fac şi munca voastră, murmură el. Rămâneţi aici.

Şi porni călare, croindu-şi cu securea cea mare o potecă dreaptă, de supărare scoţând din rădăcini puietul.

Pe partea sudică a copacilor ce înconjurau poiana creşteau muşchi miţoşi; pe trunchiurile lor masive, despicate, erupeau excrescenţe fungoidale jilave ca nişte farfurii imense, explodând putrescent la atingere. Lumina era opresivă, de un cenuşiu-lichen.

— Am mers prea mult spre vest, spuse Birkin Grif, uitându-se incomodat în jur. Ţinutul începe să se povârnească.

După o pauză, adăugă pentru propria-i apărare:

— Păsărarul n-a fost destul de explicit.

— Vina-mi aparţine şi mie, recunoscu Cromis.

Methvet Nian tremură.

— Urăsc locul ăsta.

Altceva nu se mai spuse: vocile tăcură grele şi moarte, discuţia căzu ca ţărână pe un mormânt sau tropăitul de copite pe pământul veşnic acoperit de frunze.

La apus, piticul se întoarse mai puţin posomorât. Se înclină înaintea Reginei.

— Tomb, stăpână.

Se explică:

— Pitic itinerant cu conduită ameninţătoare. Mecanic *şi* deschizător de drumuri… – aici, el aruncă o privire grăitoare spre Cromis şi Grif, care deveniseră amândoi interesaţi de un desiş de umbre – … la dispoziţia dumneavoastră.

Chicoti.

Îi conduse la o potecă slab definită, umbrită de porumbari sălbatici mari, printre care lumina abia reuşea să treacă. Pe când

soarele murea fără un sunet undeva dincolo de copaci şi nori, ajunseră la un spaţiu larg şi pustiu ce ducea spre nord şi sud în întunecimea tot mai adâncă.

Acolo creşteau din abundenţă răscoage şi ciulini, dar aceştia nu puteau ascunde vederii imensele lespezi, dispuse pe o lăţime de optsprezece metri şi afundate în planşeul pădurii, care alcătuiseră cândva un drum de dimensiuni pantagruelice. Muşchii umezi nu puteau ascunde vederii nici înalţii megaliţi, adânc încrustaţi cu vorbele unei limbi moarte, ce mărgineau drumul spre oraşul din pădure: Thing Fifty, capitală a Sudului în zilele de dinafara memoriei minunatului turn al lui Cellur.

Îşi ridicară tabăra pe drum, la adăpostul unei lespezi năpădite de buruieni, şi focul lor, lansând o chemare peste Timp, poate, dar şi dincolo de spaţiu, făcu leneşii să iasă la iveală…

— E ceva acolo, spuse Birkin Grif.

Se ridică în picioare, rămase aşa, cu flăcările pâlpâind în spatele lui, uitându-se spre crunta tăcere a pădurii. Îşi scoase sabia cu lamă lată.

Flăcări şi nemişcare.

— Acolo, hârâi el.

Fugi direct către umbre, rotind deasupra capului lama cea lungă.

— *Opreşte-te!* strigă Methvet Nian. Domnul meu – lasă-i în pace!

Veniră la lumină încet, târşâindu-şi picioarele – trei la număr. Cu arma reflectând flăcările, cu respiraţia înceată şi grea, Grif se feri din calea lor.

Clipiră. Se lăsară pe picioarele lor butucănoase din spate, ridicându-şi labele din faţă, fiecare înarmată cu gheare tăioase, oţelite. La lumina focului, pe pielea lor albă şi groasă se mişcau desene portocalii.

Înalţi de patru metri şi jumătate, aceştia se uitau muţi în jos la Grif, cu ochii lor maro, liniştiţi, fixaţi miopatic asupra lui. Îşi legănau dintr-o parte în cealaltă capetele hirsute, grosolane. Grif se retrase.

Subţire şi iute ca o sabie, cu părul luându-se la întrecere cu focul, Methvet Nian, Regină şi Împărăteasă, se aşeză între el şi megaterii.

— Vă salut, Bătrânii mei, şopti ea. Fratele vostru vă trimite salutări de la palat.

Aceştia nu înţeleseră. Dar aplecară înţelepţi din cap şi se uitară direct în ochii ei. Unul după celălalt, se lăsară în patru labe şi se duseră la foc, pe care-l examinară cu mare atenţie.

— Acestea sunt Bestiile Reginei, domnul meu, îi spuse Methvet Nian lui Birkin Grif. Şi cândva s-ar putea să fi fost mai mult decât atât. Din partea lor nu vom avea de îndurat nicio neplăcere.

În două zile, ajunseră la Thing Fifty. Era un oraş sărăcăcios, şaisprezece kilometri pătraţi de turnuri frânte, scufundându-se în pământul moale.

Scuarele şi pieţele, scufundate sub valuri de ape murdare, deveniseră lacuri stagnante, urât mirositoare, acoperite de un strat gros de frunze maronii moarte. Iedera neagră stătea prinsă de feroneriile rămase din timpul Culturilor După-amiezii, îşi lăsa propriile ei inscripţii sinuoase peste basoreliefurile ce aminteau de compoziţiile din Oraşul Pastel şi de desenele schimbătoare de pe mantia lui Cellur.

Şi, pretutindeni, copaci, răscoage, cucută palidă: Thing Fifty întâlnise o moarte vegetală cu rădăcini groase, fibroase, veche de o mie de ani.

Între turnurile prăbuşite se mişcau megaterii, locuitorii metropolei moarte. Locuiau în camere scufundate, se mişcau greoi zi şi noapte pe străzile gâtuite, de parcă de milenii întregi nu făcuseră decât să încerce să descopere sensul lucrurilor pe care le moşteniseră.

Piticul Tomb conduse grupul prin cercurile concentrice prăbuşite ale oraşului.

— Chiar în mijloc, spuse el, un turn se-nalţă singur într-o piaţă ovală.

Îşi înclină capul, dând parcă ascultare unei voci din gând.

— Pentru a coborî în cavernele de sub piaţă, trebuie să intrăm în el. S-ar putea să funcţioneze încă unele dispozitive de apărare. Dar ştiu cum să mă ocup de ele, sper.

Pământul se înclina mult pe măsură ce înaintau, de parcă Thing Fifty fusese construit în cuva unui amfiteatru imens. Fură nevoiţi să traverseze iazuri şi neplăcute şanţuri de fortificaţie. Pâraiele deveniră ceva obişnuit, iar izvoarele începură să bolborosească printre crăpăturile din pământ.

— La asta nu mă aşteptam. S-ar putea ca buncărele să fie inundate. Asta e din pricina scurgerilor din dealurile de la poalele Munţilor Monadliath. Copacilor le prinde bine, nu însă şi nouă.

Era aproape de locul potrivit, dar cât de aproape, nu-şi putea închipui; iar când ajunseră în piaţă, niciuna dintre noile lui abilităţi nu-i fu de ajutor.
Căci în miezul oraşului Thing Fifty se afla un iezer perfect oval cu apă limpede.
În mijlocul lui, ca şi ciotul unuia dintre dinţii rupţi ai lui Tomb, se ridicau ultimii câţiva centimetri ai unui turn înalt. În adâncurile lui, ei puteau vedea luxuriante plante de apă cu rădăcinile înfipte în nămolul gros şi negru care acoperise şi blocase intrarea în buncăre.
În tăcerea lor uluită, Birkin Grif murmură:
— Ne-am încheiat treaba aici înainte de a o începe. E scufundat.
Methvet Nian se uită la Tomb.
— Ce să facem?
— Să facem? – Piticul râse amar. – Să ne aruncăm în apă. Fă ce vrei. Eu nu pot face nimic *aici.*
Se îndepărtă puţin şi se aşeză. Aruncă bucăţi de lemn putred şi pietre în apa care-şi râdea de el.
— Nu putem ajunge acolo jos, spuse Cromis. În noaptea asta o să dormim într-o parte mai uscată a oraşului, iar dimineaţă o luăm din loc. Cellur ne-a spus că amplasarea creierului artificial e nesigură. Am fost avertizaţi de asta. O să ne-ncercăm norocul cu a doua ţintă, în Deşertul Mic de Rugină. Dacă eşuăm acolo, ne întoarcem aici…
Piticul Tomb râse pe înfundate.
— Şi să-notăm ca raţele? Eşti un prost. Am pierdut jocul.
Cromis mângâie mânerul sabiei sale.
— Am pierdut jocul cu mult timp în urmă, în Marea Pustie Brună, spuse el, dar suntem încă în viaţă. Asta-i tot ce putem face.
— *O, da, într-adevăr,* spuse o voce blândă, ironică, din spatele lor, de aproape. *Rostul tău e să pierzi, cred.*
Cromis se întoarse, cu groaza groaza înflorindu-i în minte, cu sabia alunecându-i din teaca de piele.
În faţa lui stătea Norvin Trinor.
Douăzeci de Nordici erau în spatele lui, ţinând în mâini săbii energetice ce pârâiau şi scăpărau.

— Ar fi trebuit să mă omori când ai avut ocazia, domnul meu, spuse el. Scutură teatral din cap şi suspină. – Totuşi, poate că nu aşa a fost scris în stele să se-ntâmple.
Se uită de la Cromis la Grif. Cicatricea lăsată de cuţitul lui Thorisman Carlemaker îi imobiliza o parte a feţei, aşa încât atunci

când zâmbea, doar un ochi şi jumătate de gură răspundea stimulului. Încă purta mantia şi cămaşa de zale cu care Cromis îl văzuse îmbrăcat pe câmpul de luptă. Asemenea veşmintelor din piele ale Nordicilor, acestea erau pătate de vin şi sânge.

— Bună, Grif, spuse el.

Birkin Grif îşi expuse dinţii.

— Lingăule, spuse el, flăcăii ăia-i tăi n-or să te salveze, fie şi de m-ar omorî după ce te fac bucăţi.

Îi arătă lui Trinor câţiva centimetri din sabia cu lamă lată. Scuipă pe jos. Făcu un pas în faţă.

— Îţi vărs maţele în ţărână, promise el.

Cromis îi aşeză o mână pe umăr.

— Nu, Grif, nu.

Trinor râse. Îşi azvârli mantia pe spate şi-şi vârî şi el sabia înapoi în teacă.

— Tegeus-Cromis înţelege, spuse el. Eroismul n-are rost împotriva unui strateg: Methven ne-a învăţat pe toţi asta cu ani în urmă.

— Tu ai învăţat cel mai repede dintre noi, spuse Cromis sec. Grif, l-am putea omorî de patru ori la rând; dar după-aceea vom avea de înfruntat douăzeci de *baan*-uri. Nici măcar Tomb nu le-ar putea face faţă. Oricât de bine vom lupta, Regina va muri.

Norvin Trinor făcu o plecăciune amplă în direcţia Tinerei Regine.

— Pe-aproape. Splendid discurs, domnul meu. Totuşi, aveţi o cale de scăpare. Vedeţi voi, am nevoie de pitic. Dă-mi voie să explic. Am aceeaşi misiune ca şi voi. Vă pot spune, de fapt, că vă pierdeţi timpul aici, în Thing Fifty. Doar dacă nu vă interesează strict arheologia… De-o bună bucată de vreme suntem puţin îngrijoraţi de aliaţii noştri. În timpul unor cercetări în biblioteca bunei noastre regine – se înclină iarăşi –, în Oraşul Pastel, am descoperit ce armă de nădejde sunt luptătorii *chemosit.* Seamănă destul de mult cu mine, înţelegeţi? Se slujesc doar pe ei. (Păstrează-ţi cumpătul, lord Grif. N-o să-ţi prindă rău să asculţi.) Asta aţi aflat-o, desigur. Apropo, mi-ar plăcea foarte mult să ştiu unde. Am dat, de asemenea, şi peste o parte din rezolvarea problemei: locul exact al amplasării maşinăriei care-i va… opri din funcţionare, ca să spun aşa. Acum, am înţeles din discuţia voastră de aici că piticului i-au fost oferite informaţii pe care eu n-am reuşit să le obţin. Pe scurt, am nevoie de el ca să facă treaba în locul meu. Nu-l pot lua de *lângă* voi fără să-l omor. Convingeţi-l că

este-n interesul nostru, al tuturor, să lucreze pentru mine, şi vă cruţ vieţile. Şi pe-a Reginei.

În timpul monologului acestuia, Tomb stătuse jos pe marginea iezerului. Acum, îşi desprinse securea şi se ridică în picioare. Lupii lui Norvin Trinor se mişcară neliniştiţi. Săbiile lor scânteiară. Piticul se ridică la înălţimea celor trei metri şi treizeci de centimetri pe care i-o împrumuta armura şi stătu semeţ deasupra trădătorului.

Îşi ridică securea.

Spuse:

— M-am născut la periferie, Trinor. Dacă aş fi ştiut în bătălia pentru Mingulay că le vei face asta celor trei oameni care au luptat alături de tine, ţi-aş fi înfipt un *baan* între coaste în timp ce dormeai. Voi face pentru tine treaba asta fiindcă e treaba pe care am venit s-o fac. După aia, o să-ţi tai boaşele şi-o să ţi le cos în gură. Până atunci, Methvet Nian rămâne neatinsă.

Şi-şi lăsă securea să-i cadă lângă picior.

— Foarte bine. Declarăm un armistiţiu, atunci: precar, dar n-ar trebui să-ţi păteze prea mult sentimentele sensibile. Îţi voi permite să-ţi păstrezi armele. – Zâmbi faţă de începutul de surprindere a lui Cromis. – Dar un om de-al meu va sta mereu lângă Regină. La capătul sudic al oraşului mă aşteaptă o navă de zbor. Plecăm imediat.

Mai târziu, intrând în nava cea neagră, cu trapa ei deschizându-se direct sub pecetea necruţătoare a capului de lup, Cromis întrebă:

— Cum ne-ai descoperit? Nu aveai cum să ne urmăreşti prin pădure şi nici măcar prin ţinuturile sterpe fără să fii văzut…

Trinor păru nedumerit. Apoi îi oferi zâmbetul său ştirb.

— Nu ţi-ai dat seama? A fost o pură întâmplare: am fost aici înainte să intraţi în oraş. Asta-i partea frumoasă. Ne opriserăm pentru carne proaspătă. La vremea aceea mă aşteptam la o şedere lungă în deşert.

Şi arătă cu degetul spre marele morman de cadavre ce zăcea lângă navă, cu pielea lor albă mânjită de sânge, cu ochii orbi lucind a moarte. Membrii echipajului se pregăteau să-i urce în cală cu ajutorul unor lanţuri.

Cromis se uită afară la peisajul dezordonat al oraşului Thing Fifty.

— Eşti un animal, spuse el.

Norvin Trinor râse. Îl lovi pe Cromis cu palma peste umăr.

— Când începi să uiţi că eşti un animal, domnul meu, începi să *pierzi.*

11

Deşertul bun şi inexpresiv aluneca sub chila ambarcaţiunii de zbor: Pustia cea Mică, asemănătoare în toate privinţele cu marea regiune moartă de la nord de Duirinish, rămăşiţele devastate ale unui hinterland industrial administrat cândva din Thing Fifty.

tegeus-Cromis, Birkin Grif şi Piticul Tomb, încuiat în cală împreună cu megaterii morţi, păşeau agitaţi pe puntea de cristal ce tresălta. Cu o sabie energetică ţinută la gâtul lui Methvet Nian, Norvin Trinor îl forţase pe pitic să renunţe la armură, deşi îi permisese să-şi păstreze securea. Semăna cu un copil schimonosit, îmbătrânit.

— S-ar putea să vină timpul când voi sparge sistemele de apărare ale creierului organic, spuse el. Îşi dezmierdă securea. Ridică din umeri. – Într-adevăr, s-ar putea să nu reuşesc şi să ne curm tuturor vieţile.

Nava se clătina împotriva curentului: cadavre albe alunecau în cală. Cromis se uita în jos la deşert prin singurul hublou de acolo. Fără ştirea lui, degetele strângeau mânerul sabiei fără nume.

— Orice s-ar întâmpla, nu trebuie să implice o luptă. Înţelegi asta, Grif? Nu vreau lupte decât atunci când voi putea fi sigur că Regina va rămâne nevătămată.

Grif aprobă îmbufnat din cap.

— Cu alte cuvinte, nu face nimic, zise el.

În vreme ce vorbea, uşa de la batardou se deschise. Norvin Trinor păşi prin ea, flancat de doi dintre lupii săi. Se trăgea de mustaţa veştejită.

— Un plan vrednic de laudă, spuse el. Foarte isteţ.

Se uită la Grif vreme de câteva clipe, apoi se întoarse către Tomb.

— Piticule, am sosit. Uită-te acolo jos şi spune-mi dacă ai fost informat de locul acesta.

Tomb se duse la hublou.

— E un deşert. Mi s-a spus într-adevăr despre deşerturi. – Îşi arătă dinţii cariaţi. – Trinor, dai dovadă de-o neghiobie deloc ieşită din comun. Nu pot spune nimic sigur până ce nu aterizăm.

Trădătorul aprobă cu o mişcare scurtă din cap şi plecă. După câteva momente, ambarcaţiunea de zbor începu să coboare, tremurând puţin când intră pe un nivel scăzut de vânt.

Pilotul lui Trinor aşeză nava pe un scut gol de stâncă neagră, ca o insulă în mijlocul limbului rostogolitor de dune. Motoarele încetară să pulseze şi un sâsâit moale, intermitent, începu sub fuzelaj. Timpul înseamnă eroziune: un vânt tăios sufla necontenite râuri de praf peste suprafaţa stâncii. Sufla în felul acesta de un mileniu.

Stăteau la adăpostul vehiculului, iar vârtejurile de vânt le înfăşurau mantiile în jurul corpului. Cu praf în ochi şi în gură, Cromis se uita la umerii subţiri şi adunaţi ai reginei. Nu suntem altceva decât nişte oameni erodaţi, îşi spuse el, vântul ne acoperă ochii cu o peliculă de gheaţă albă. Benedict Paucemanly a zburat pe *pământ.* Noi suntem cei care trăim pe luna cea stearpă…

— Ei bine? spuse Trinor.

Cu nouăzeci de metri mai departe se vedea partea din spate, curbată, a unei dune. Din ea ieşeau capetele rupte şi topite ale unor grinzi, ca un crâng de copaci din oţel contorsionat. Erau sclipitoare, lustruite şi erodate. Cromis, observând tăcerea dezolantă, deveni conştient că, dincolo de strigătul mut al vântului arhaic, exista un murmur jos: stânca de sub picioarele lui vibra vag.

Piticul Tomb se plimba prin apropiere. Se plecă şi-şi lipi urechea de stâncă. Se ridică din nou şi-şi şterse de praf pantalonii din piele.

— Ăsta-i locul, spuse el. Începeţi să săpaţi la baza dunei. – Rânji strâmb spre Cromis. – Lupii devin cârtiţe, spuse el cu voce tare. Pentru asta am fi avut nevoit de săptămâni întregi fără ei. Poate că ar trebui să-i mulţumim lui lord Trădător.

Se îndepărtă şchiopătând pentru a studia pădurea de grinzi, cu părul lui lung şi alb înnodându-se în vânt.

Cu mormăituri ursuze, Nordicii fură puşi la muncă şi, până la prânzul zilei următoare, muncitorii scoseseră la iveală pe latura dunei o poartă dreptunghiulară: o despicătură lungă şi îngustă sigilată cu o lespede din aceeaşi materie rezistentă de obsidian ca şi aceea folosită la construirea turnului Păsărarului.

Făurarul uşii săpase în ea idiograme adânci. Timpul şi deşertul nu reuşiseră să-i egaleze arta: lespedea era la fel de netedă, iar cifrurile la fel de precise ca şi când ar fi fost făcute cu o zi în urmă. Era păcat că nimeni nu le putea citi.

Trinor jubila.

— Am găsit o uşă, spuse el, trăgându-se de mustaţă. Acum, haideţi să vedem dacă piticul nostru ne poate oferi o cheie.

Îl plesni jovial pe Tomb peste umăr.

— Lasă-n seama mea, murmură piticul.

Se postă în faţa uşii, cu muzele mişcându-i-se în tăcere. Poate că-şi amintea perioada de ucenicie petrecută la etajul al cincilea. Îngenunche. Îşi plimbă mâinile peste un şir de idiograme. O lumină roşie ţâşni şi le urmă. Murmură ceva, repetă vorbele.

— NEVOIE DE TINE, intonă brusc uşa pe o voce precisă, cavernoasă. NEVOIE DE TINE. BAA, BAA. BAA. URO-BUN-DOS…

Nordicii adunaţi acolo îşi scăpară săbiile. Mulţi dintre ei făcură semne religioase cu degetele. Cu ochii căscaţi, îşi apucară armele, respirând cu gurile deschise.

— LUNA CÂINELUI, ANUL CÂINELUI, gemu uşa. BAA, BAA, BAA.

Şi, la fiecare sunet ritualic, Tomb răspunse cuvenit. Dialogul lor dură câteva minute înainte să se lase liniştea, iar el începu din nou să-şi plimbe mâinile peste inscripţiile străvechi.

— *GOLEBOG!* strigă uşa.

O scăpărare scurtă şi intensă de lumină albă îl ascunse vederii pe pitic. Acesta ieşi împleticit din ea, lovindu-şi hainele. Râse înfundat. Părul îi fumega, pantalonii îi mocneau. Îşi suflă peste degete.

— Mecanismul uşii a luat-o razna de-a lungul anilor, spuse el. El a… – aici, Tomb pronunţă un cuvânt pe care nu-l cunoştea nimeni – … pe mine, dar l-am indus în eroare. Uite.

Încet şi fără niciun sunet, lespedea de obsidian basculase spre exterior până ce se oprise, ca buza de jos a unei guri mecanice, în praf, tasându-l; şi în spatele ei se întindea un coridor înclinat, luminat de o sclipire pastel palidă, schimbătoare.

— Uşa ţi-e deschisă, îi spuse lui Trinor. Dispozitivele de apărare sunt dezactivate.

Trinor îşi scărpină cicatricea de pe obraz.

— Să sperăm că sunt, spuse el. Tegeus-Cromis intră primul. Dacă se-ntâmplă să existe vreo neînţelegere între el şi uşă, Regina va fi următoarea.

Nu avu loc niciun accident.

Când Cromis intră în buncăr, uşa îi şopti rău-voitoare, dar îl lăsă în pace. Cât timp stătu acolo uitându-se fix la punctul în care pasajul uşor înclinat dispărea, lumina îşi schimbă frecvenţa de mai multe ori. Peste tot în jurul lui se auzeau indefinibile, vagi sunete muzicale. Din pereţi creşteau mănunchiuri de cristale care-i amintiră de Mlaştina de Săruri Metalice; pulsau cu regularitate.

Nu simţi niciun pic de frică.

— Rămâi unde eşti, lord Cromis.

Vocea lui Trinor părea înăbuşită, îndepărtată, afectată parcă de trecerea prin uşa deschisă.

— Mă aştept să te găsesc când vin înăuntru…

Intră cu sabia scoasă din teacă. Rânji.

— Doar în caz că ţi-ai pus în cap să… Păi, sigur, sunt convins că n-ai făcut aşa ceva. – Ridică vocea. – Aduceţi înăuntru mai întâi Regina.

După ce se adunaseră cu toţii, Nordicii posaci şi tăcuţi, ţinându-şi ochii fixaţi asupra podelei şi neauzind ordinele pe care le primeau, îl forţară pe Tomb să preia conducerea.

— Trebuie să… dezactivezi… toate… dispozitivele de apărare. Ţine minte unde e cuţitul, piticule, şi cine-l ţine acolo.

Coridorul acela se întindea cale de trei kilometri pe sub pământ. La scurtă vreme după ce începură să umble, descoperiră că înclinaţia dispăruse. Natura pereţilor se schimbase: mănunchiurile de cristale fură înlocuite de ferestre pătrate, dispuse la intervale de câte un metru. Nu se vedea nimic clar prin ele, dar erau pline de o lumină lăptoasă în care erau suspendate forme organice vagi, dar ameninţătoare.

Nu întâlniră nicio cotitură. Paşii lor produceau ecouri.

Nu era nici urmă de răspântii sau pasaje laterale. Nu schimbau între ei nicio vorbă.

Ajunseră în cele din urmă la o încăpere mare, circulară, în mijlocul căreia coloane de lumină şi suliţe mari de umbre ţeseau desene imposibil de înţeles, aidoma unor dansatori spectrali la capătul Timpului. Acoperişul şi pereţii, construiţi cu toţii din diamant verde, alcătuiau o jumătate de sferă perfectă. Douăsprezece coridoare, inclusiv al lor, porneau dintr-acolo prin douăsprezece arcade boltite. Altfel, încăperea era complet inexpresivă.

Coloanele şi cilindrii aceia de lumină şi întuneric pâlpâiau, se întreţeseau, îşi schimbau substanţa, îşi schimbau direcţiile de mers. Fire de lumină mai puternică apăreau brusc printre ele, plutind ca insectele şi dispărând. O singură notă muzicală umplea locul, un sunet puternic, rezonând ca într-o catedrală.

Cromis nu văzu nimic pe care să o recunoască drept maşină.

— Ai face bine să începi, îi spuse Trinor piticului, uitându-se nesigur în jur.

Vocea îi fu preluată de pereţii de diamant şi azvârlită în toate părţile. Ca răspuns, parcă, activitatea vizuală a creierului îşi spori intensitatea.

— Ştie de noi. Aş vrea să plec de-aici cât de repede posibil. Ei bine?

Pentru o clipă, piticul îl ignoră. Trăsăturile lui urâte erau înmuiate, în ochii ştiutori avea o licărire. Era extaziat. Râse brusc pe înfundate, se roti încet pe călcâie pentru a se uita la trădător.

— Domnul meu, spuse el satiric, îmi ceri prea mult. Va fi nevoie de-un secol pentru a înţelege asta. – Ridică din umeri. – A, da, tu ţii cuţitul, mi-amintesc.

— Scutură trist din cap. – Îl pot opri într-o săptămână – poate un pic mai mult. Totul e să găseşti... combinaţia potrivită. O săptămână: nu mai puţin.

Trinor îşi scărpină cicatricea.

În următoarele câteva zile, Cromis nu-l văzu deloc pe Tomb, şi nici pe Regină: fură ţinuţi în camera centrală a complexului, mereu sub ochii şi săbiile Nordicilor şovăielnici, în vreme ce el şi Grif stătură doar în cala navei de zbor într-o sumbră captivitate, printre leneşii morţi.

În fiecare zi, un Nordic le aducea mâncare.

Natura introspectivă a lui Cromis îi permise să facă faţă situaţiei – compuse versuri în vreme ce se uita pe hublou la pustia neschimbată –, dar îl şi trădă la sfârşit, prin aceea că-l împiedică să observe schimbarea de dispoziţie a lui Birkin Grif.

Izolarea îl mânie pe cavalerul Methven cel mare. Deveni iritabil şi punea întrebări fără răspuns. „Cât crezi că vom trăi după oprirea automaţilor? Spune-mi asta.“ Şi: „Piticului nu-i pasă decât de maşinile lui. Ne vor putrezi oasele aici?“

Începu să-şi ascută sabia cu lamă lată de două ori pe zi.

Mai târziu, stătu ursuz şi retras în sine pe un morman de cadavre însângerate, fredonând cântece de sfidare. Pocnea din degete ameninţător.

În fiecare zi, un Nordic le aducea mâncare.

În cea de-a şasea zi după descoperirea camerei centrale, Birkin Grif se aşeză în spatele uşii calei, cu sabia în mână.

Uşa se deschise; temnicerul intră.

În mâna dreaptă avea o sabie energetică, dar asta nu-l ajută la nimic.

Grif rămase deasupra cadavrului ghemuit, uitându-se cu satisfacţie la rana din stomac din care curgea sângele. Îşi şterse

sabia de tivul mantiei, o vârî în teacă. Smulse lama energetică pâlpâitoare din mâna lui înţepenită. În ochi avea o lumină îngrozitoare.

— Acum, spuse el.

Cromis descoperi că este amorţit şi că mişcările-i erau încetinite de oroare.

— Grif, murmură el, eşti nebun.

Birkin Grif se uită direct la el.

— De când am devenit laşi? spuse el.

Şi se întoarse şi fugi din carceră, iute şi tăcut.

Cromis se apleacă peste ruina care însemna moarte pentru Regină. În depărtare, strigăte de durere şi surprindere: cuprins de amoc, Grif dăduse peste Nordici în partea din faţă a navei.

Cu sabia fără nume în mână, Cromis merse pe urmele măcelului. Pe podul de comandă, trei oameni morţi. Stăteau lăbărţaţi grotesc, cu expresii de surprindere pe feţe, cu sângele împrăştiat pe pereţi. Locul mirosea îngrozitor. Trapa se căsca deschisă. Vântul sufla înăuntru dinspre deşert, umplând ochii morţi cu nisip fin.

Afară, vântul îl smuci. Un al cincilea cadavru zăcea la intrarea în buncăre. Uşa gemu şi hârâi atunci când el intră. „UROBUNDOS“, spuse ea. Şi chicoti. Cromis îl ajunse din urmă pe Grif la jumătatea coridorului ce ducea spre încăperea creierului – prea târziu.

Zalele lui ponosite din cobalt erau mânjite cu sânge, mâinile-i erau roşii de crimă. Deasupra cadavrului ultimei sale victime, stătea cu faţa spre Norvin Trinor. Iar în spatele trădătorului, cu lamele scăpărând, stăteau zece lupi Nordici.

Trinor arătă cu o aplecare ironică din cap că-l văzuse pe Cromis venind.

— Nu mă aşteptam la o prostie atât de mare, spuse el. N-o să mai închei niciun contract cu tine. Observ că n-au nicio valoare.

Birkin Grif răsuci călcâiul pe pieptul Nordicului mort. Ochii lui îi căutară pe-ai lui Trinor, le susţinură privirea.

— Tocmai ţi-ai omorât regina, spuse Trinor. Şi pe tine însuţi.

Grif făcu un pas în faţă.

— Ascultă la mine, Norvin Trinor, şopti el. Pe maică-ta a regulat-o un porc. La zece ani, ţi-a dat o boală. De-atunci întruna lingi curu lu’ Canna Moidart. Dar îţi zic eu următorul lucru. *Încă*

mai e destul Methven în tine ca să mă-nfrunţi acum fără vreunul dintre lacheii tăi păduchioşi…

Se întoarse către Nordici.

— Faceţi un ring de luptă, spuse el.

Trinor îşi pipăi cicatricea. Râse.

— Mă voi lua la luptă cu tine, spuse el. N-o să se schimbe nimic. Cu Methvet Nian sunt patru oameni. Au primit instrucţiuni s-o omoare atât pe ea, cât şi pe pitic dacă nu mă-ntorc la ei în scurtă vreme. Înţelegi: mort sau viu, tu sau eu, n-o să se schimbe nimic.

Birkin Grif aruncă lama energetică furată şi-şi scoase din teacă sabia sa cu lamă lată.

Nordicul mort fu tras în lături. În ciudata lumină lăptoasă ce venea dinspre ferestrele coridorului, combatanţii se postară unul în faţa celuilalt. Nu erau de aceeaşi categorie. Grif, cu toate că era mai înalt cu un cap şi că avea braţe mai lungi, îşi irosise multă forţă în cala navei de zbor; iar furia uriaşă îl făcea să tremure. Trinor se uita la el cu calm.

În zilele domniei Regelui Methven, amândoi învăţaseră multe de la tegeus-Cromis – dar numai unul îi egalase viteza de viperă.

Se încleştară.

În spatele ferestrelor, bizare obiecte se mişcară şi plutiră în curenţi de lichid viu.

Două săbii ţesură pânze albe în aer. Nordicii scandară şi puseră pariuri. Tăiară şi se rotiră şi săriră – Grif greoi, Trinor uşor şi iute. Cu cincisprezece sau mai mulţi ani în urmă luptaseră în felul acesta umăr la umăr şi uciseseră cincizeci de oameni într-o dimineaţă. Împotriva voinţei sale, Cromis se apropie, se alătură ringului de luptă şi recunoscu lovitura iute cu două mâini şi sabia ridicată pentru a o bloca…

Grif se împiedică.

Un fir subţire de sânge îi apăruse pe piept. Înjură şi scuipă.

Trinor chicoti brusc. Permise loviturii să-i atingă uşor pieptul. Apoi se feri pe sub braţele întinse ale lui Grif şi păşi înăuntrul cercului sabiei sale. Ţinti de aproape către coaste.

Grif mârâi, se aruncă în spate, se roti, ateriză neatins în ringul de Nordici.

Şi Trinor, lăsând zelul să-l poarte ghemuit înainte, transformă lovitura în coaste într-o lovitură oblică, descendentă, care muşcă din zalele rupte de sub genunchii oponentului, schilodindu-l.

Grif se bălăbăni.

Se uită în jos la picioarele sale distruse. Îşi arătă dinţii. Când sabia lui Trinor i se înfipse în pântece, scânci. Îl străbătu un tremur iute şi violent. Sângele îi picura de pe coapse. Duse încet mâna jos şi apucă sabia.

Se aşeză cu grijă. Tuşi. Se uită drept la Cromis şi spuse cu claritate:

— Ar fi trebuit să-l omori când ai avut ocazia. Cromis, ar fi trebuit s-o faci…

Sângele îi umplu gura şi-i curse în barbă.

tegeus-Cromis, cândva soldat şi persoană cu gusturi alese a Oraşului Pastel, care se închipuia mai priceput ca poet decât ca luptător cu sabia, îşi încleştă degetele lungi şi delicate până ce inelele din metal nepreţios, gravate, îi făcură încheieturile să pocnească şi unghiile îi născură în palme jumătăţi însângerate de lună.

Un strigăt imens, nebunesc, se adună în el. Durerea şi pornirea criminală îi înfloriră în minte ca nişte flori funerare.

— Trinor! urlă el. Grif! *Grif!*

Şi înainte ca mâna renegatului să aibă timp să apuce lama energetică pe care o aruncase victima sa – cu mult, mult înainte să aibă timp să articuleze o lovitură cu braţul sau un cuvânt cu buzele – sabia fără nume îi era deja îngropată până la plăsele în gură. Vârful ei îi dislocă oasele gâtului şi-i ieşi cu un sunet moale prin spatele craniului.

tegeus-Cromis se cutremură. Îşi lăsă capul pe spate şi urlă ca o bestie. Îşi puse piciorul pe gâtul bărbatului mort şi-şi scoase sabia.

— N-ai fost niciodată suficient de bun, Trinor, spuse el cu sălbăticie. Niciodată.

Plângând, se întoarse să dea piept cu moartea sa şi cu moartea lumii.

— Haideţi şi omorâţi-mă, se rugă el. Haideţi doar şi *încercaţi.*

Însă Nordicii nu aveau ochi pentru el.

12

Cu faţa radiind de ură şi nebunie, cu sabia fără nume vibrând în faţa lui, îi privi cum băteau în retragere către încăperea creierului. Aşa că lovi cu piciorul faţa înţepenită şi însângerată a căpitanului lor mort. Se lăsă pe vine ca un lup şi răbufni; îi lovi cu provocări obscene şi insulte murdare.

Însă ei îl ignorară şi, temători, se uitară ţintă dincolo de el; şi, într-un final, întoarse şi el ochii în direcţia privirilor lor.

Dinspre uşă, mişcându-se cu agilitate prin lumina lăptoasă, venea o ceată de oameni.

Erau înalţi şi bine făcuţi, îmbrăcaţi în mantii negre şi verzi, stacojii şi de culoarea înşelătoare a libelulei. Părul lor negru le marginea feţele lungi şi albe şi le cădea peste umeri, iar cizmele lor bocăneau pe podeaua de obsidian. Ca nişte trecători prin Timp, trecură iute pe lângă el, iar el văzu că armele lor erau cumplite şi ciudate şi că ochii lor scăpărau dezastru pentru lupii şovăielnici din Nord.

În fruntea lor păşea cu fală Piticul Tomb.

Îşi ţinea securea sprijinită nepăsător pe un umăr lat şi avea părul prins la spate ca să nu-l incomodeze în luptă. Fluiera printre dinţii oribili, însă, când văzu cadavrul lui Birkin Grif, tăcu.

Cu un ţipăt puternic, ţâşni înainte, lovind cu arma. Se năpusti asupra Nordicilor ce băteau în retragere şi întreaga lui ceată ciudată şi frumoasă îl urmă. Lamele lor bizare zumzăiau şi cântau.

Ca un om ce nu-şi găseşte locul în propriu-i vis, Cromis îl privi pe pitic cum se înfipse ţeapăn pe picioarele lui mici şi-şi avântă securea în cercuri ample deasupra capului; privi ciudata companie trecând ca nişte flăcări de oţel printre Nordici. Iar când fu sigur că aceştia fură biruiţi, îşi aruncă sabia fără nume.

Nebunia îi trecu. Ţinând la piept capul prietenului său mort, plânse.

Când îl descoperi acolo Methvet Nian, îşi recăpătase stăpânirea de sine. Tremura, dar nu vru să-i primească mantia.

— Mă bucur să văd că eşti teafără, doamna mea, spuse el, şi ea îl conduse în camera creierului.

El îşi lăsă sabia în urmă. Nu-i mai vedea nicio întrebuinţare.

În mijlocul camerei avea loc o mişcare bizară, coregrafică.

Creierul dansa, coloanele lui de lumină şi umbre îşi schimbau întruna poziţia; nenumărate trepte subtile de forme şi nuanţe, şi ritmuri cu o variaţie infinită.

Iar printre acela jerbe şi piloni, se mişcau treisprezece siluete subţiri, cu veşmintele arzând cu fărâme de lumină, cu chipurile lungi şi albe fermecate.

Creierul îşi cânta singura lui notă susţinută, picioarele dansatorilor se mişcau repede, tavanul boltit de diamant reflecta imagini ale acestui balet.

Într-o parte a scenei stătea Piticul Tomb, o siluetă masivă, sprijinindu-şi bărbia în palmă, cu un zâmbet pe chipul lui urât, cu

ochii rotindu-i-se după fiecare umbră în mişcare. Securea i se odihnea la picior.

— Sunt frumoşi, spuse tegeus-Cromis. Păcat că o astfel de frumuseţe a trebuit s-o descopere un pitic cu porniri criminale. De ce dansează aşa?

Tomb râse în barbă.

— Să spun că-ţi apreciez vorbele ar fi o minciună. Bănuiesc că au o metodă de comunicare cu creierul mult mai eficientă decât simplele aplecări din cap. Într-un fel, ei *sunt* creierul în momentul de faţă…

— Cine sunt ei, Tomb?

— Sunt oamenii Culturilor După-amiezii, prietene. Ei sunt Oamenii Renăscuţi.

Cromis scutură din cap. Dansatorii se legănau, cu mantiilor lor creând un vârtej verde ca smaraldul, şi negru.

— Nu te poţi aştepta de la mine să înţeleg ceva din toate astea.

Tomb sări în picioare. Brusc, porni în paşi de dans de lângă Cromis şi Regină într-o bizară parodie a baletului executat de creier, o imitaţie plină de tristeţe şi umor. Bătea din palme şi gâgâia.

— Cromis, spuse el, a fost o lovitură de maestru. Ascultă…

Se aşeză la loc.

— L-am minţit pe Trinor. Nimic n-a fost mai simplu decât să am grijă de *geteit chemosit*. Golemii ăia au încetat să funcţioneze la douăzeci de minute după ce-am intrat în camera asta. Oriunde s-ar fi aflat, au împietrit, mecanismele lor au încetat să funcţioneze. Din câte ştiu eu, au şi început să ruginească. Cellur m-a învăţat asta. Ceea ce nu mi-a spus a fost că poţi întreţine un dialog cu creierul: asta am aflat-o singur în următoarele douăzeci de minute. Apoi… Cellur s-a înşelat, Cromis. O singură şi esenţială scăpare din raţionamentul lui a dus la ceea ce-ai văzut astăzi. El i-a privit pe *chemosit* ca pe simpli distrugători, însă Nordicii au fost mai aproape de adevăr când i-au numit hoţi de creiere. Luptătorii *chemosit* sunt culegători.

Funcţia lor în zilele Culturilor După-amiezii n-a fost să *prevină* ridicarea din morţi a războinicilor, ci să aducă aici conţinutul craniilor lor, sau într-un centru asemănător, şi să-l predea în grija creierului artificial. Lucrul acesta era valabil în egală măsură în privinţa unui prieten mort şi unui adevărat duşman răpus de *chemosit* – cred că vedeau războiul într-un alt fel decât noi, poate ca un joc. Când Canna Moidart le-a refuzat luptătorilor *chemosit* îndeplinirea tuturor funcţiilor lor, folosindu-i doar ca războinici, ea

a invocat distrugerea. Acum. Fiecare dintre „ferestrele” locului ăstuia este de fapt un rezervor de lichid vital, în care stă suspendat creierul unui om mort. După injectarea cu o serie de alţi fluizi şi substanţe nutritive, creierul poate fi stimulat să-şi formeze din nou stăpânul decedat. În a treia zi a captivităţii noastre aici, creierul artificial i-a reconstruit pe Fimbruthil şi pe Lonath, cei cu mantii ca smaraldul. În a patra zi, pe Bellin şi pe Mader-Monad şi pe Sleth. Îi vedeţi cum dansează? Iar ieri, pe ceilalţi. Creierul a stabilit apoi legătura dintre mine şi minţile lor. Ei au fost de acord să mă ajute. Astăzi ne-am pus în aplicare planul. Din încăperea asta pleacă douăsprezece coridoare, asemenea spiţelor unei roţi cu diametru de kilometri întregi: Oamenii Renăscuţi au venit pe lume în coridorul nord-vestic. La un semn, au ieşit din pântece, s-au târât aici şi i-au spintecat pe paznicii lăsaţi de Trinor când s-a dus să-şi înfrunte moartea. Am păşit toţi paisprezece în coloanele de lumină. De acolo, datorită unei însuşiri a complexului cerebral, am fost… mutaţi… în deşertul de afară. Acolo i-am aşteptat pe Trinor şi pe oamenii lui. Atunci, desigur, el era… reţinut altundeva. Am reintrat în cele din urmă în buncăr şi-am sosit la timp ca să te salvăm de tine însuţi.

tegeus-Cromis zâmbi rigid.

— Bine lucrat, Tomb. Şi-acum ce urmează? Îi trimiţi înapoi la culcare?

Piticul se încruntă.

— Cromis! Vom avea o armată formată din ei! Chiar în momentul de faţă, ei trezesc complet creierul la viaţă. Împreună, cavalerii Methven şi Oamenii Renăscuţi, umăr lângă umăr, vom construi un nou Viriconium…

Pereţii de diamant ai încăperii străluceau şi scânteiau. Creierul zumzăia. Peste mintea lui tegeus-Cromis se pogorî o răceală arctică. Se uită la mâinile sale.

— Tomb, spuse el. Eşti conştient că asta va distruge imperiul la fel de sigur cum l-a distrus Canna Moidart?

Piticul se ridică grabnic în picioare.

— Ce?

— Sunt prea frumoşi, Tomb, sunt prea împliniţi. Dacă mergi mai departe cu asta, nu va exista niciun nou imperiu – în schimb, ei ne vor absorbi şi, după o pauză de un mileniu, Culturile După-amiezei îşi vor relua larga dominaţie asupra pământului. Pizma nu-şi va afla locul. Dimpotrivă, s-ar putea să ne mulţumească necontenit fiindcă i-am adus înapoi pe lume. Dar, cum tu însuţi ai spus, au o

filosofie de viaţă străină nouă; şi nu uita că ei au fost cei care-au născut pustia din jurul nostru.

Privind la trupurile perfecte ale Oamenilor Renăscuţi, îl copleşi o tristeţe uimitoare, o senzaţie brutală de nedesăvârşire. Studie chipul sincer al piticului dinaintea lui, dar nu reuşi să găsească vreun ecou al sentimentelor sale – doar nedumerire şi, dincolo de aceasta, o exultare continuă.

— Tomb, nu vreau să iau parte la asta.

Mergând spre arcada prin care ieşiseră Oamenii Renăscuţi, cu ochii în pământ astfel încât să nu vadă dansul acela ciudat – aşa încât să nu fie ademenit şi fascinat de inumanitatea lui – îi aţinu calea Methvet Nian, Regina Jane a Viriconiumului. Ochii ei violeţi îl străpungeau.

— Cromis, nu trebuie să simţi aşa ceva. Moartea lui Grif este cea care te-a abătut. Te învinovăţeşti singur, vezi lucrurile în tonuri sumbre. Te rog…

tegeus-Cromis spuse:

— Doamnă, eu i-am provocat moartea. Sunt sătul de mine; sunt sătul să mă aflu mereu în locul nepotrivit la timpul nepotrivit; sunt sătul de nesfârşitele morţi de care e nevoie ca să-mi îndrept greşelile. Era *prietenul* meu. Până şi Trinor mi-a fost cândva prieten. Dar nu despre asta este vorba. Doamna mea, i-am privit pe Nordici ca pe nişte barbari, şi asta sunt. – Râse. – Astăzi, *noi* suntem barbarii. *Uită-te* la ei!

Iar când Regina se întoarse pentru a privi coregrafia pusă în scenă de creier – sărbătoarea a zece mii de ani de moarte şi renaştere –, el plecă.

Fugi către lumină. Când trecu pe lângă cadavrul prietenului său, începu din nou să plângă. Îşi ridică sabia. Încercă să spargă o fereastră de cristal cu mânerul ei. Coridorul îl apăsa. Dincolo de ferestre, creierele moarte pluteau. Continuă să fugă.

— Ar fi trebuit s-o faci, şopti Birkin Grif în spaţiile moi din craniul său; şi: UROBUNDOS! chicoti uşa cea nebună, când el trecu în fugă prin ea şi ieşi în vântul deşertului.

Cu mantia pocnind şi zbătându-se în jurul lui, aşa încât semăna cu un corb cu aripi frânte, se împletici către nava de zbor cea neagră. Propria sa minte îl lua în râs. Faţa îi era udă.

Se aruncă pe podul de comandă. Lumina verde îl înconjura şi Nordicii morţi îl priveau cu ochi orbi când porni motoarele. Nu alese o direcţie anume, direcţia îl alese pe el. Cu viteză maximă, zbură către înaltul sterp al cerului.

Şi astfel, tegeus-Cromis, Lord al Ordinului lui Methven, nu fu prezent la înfiinţarea Oştirii Oamenilor Renăscuţi, la înarmarea ei în adâncurile Pustiei Mici sau la marşul ei. El nu văzu stindardele.

Nu fu martor nici la căderea oraşului Soubridge, când, la o lună după trista moarte a lui Birkin Grif, Uriaşul Pitic Tomb îi conduse pe oamenii cântăreţi ai Culturilor După-amiezii împotriva unei mari armate de Nordici şi ieşi învingător.

Nu fu prezent când lupii arseră Soubridge-ul şi, cuprinşi de disperare, muriră.

El nu văzu Asaltul asupra Porţilor, când Alstath Fulthor – după ce condusese o mie de Oameni Renăscuţi peste Munţii Monar în toiul iernii – atacă Oraşul pastel dinspre nord-est;

Sau curajoasa moarte a lui Rotgob Mungo, căpitan al Nordicilor, pe când acesta încerca zadarnic să respingă îndelungatul Asediu asupra Cartierului Artiştilor şi sângeră până la moarte în Bistro Californium;

Şi nu fu prezent nici când Tomb îl întâlni pe Alstath Fulthor în mijlocul lui Proton Circuit, venind din capătul opus al oraşului, şi-i strânse mâna.

Nu fu prezent la acea acţiune finală de recucerire a sălii lui Methven, când cinci sute de oameni muriră într-o singură oră şi Tomb se alese cu faimoasa sa rană. Îl căutară acolo, dar el nu veni.

El nu se năpusti cu ei în camera secretă din palat, acolo printre perdelele de lumină suflate de vânt; şi nu descoperi sub trupul hăcuit al Leneşului Usheen, Bestia Reginei, cadavrul rece şi frumos al Cannei Moidart, cu ultima răsucire a cuţitului.

Se zvoneşte că Tânăra Regină a plâns-o pe cea Bătrână, vara ei. Dar el nu văzu nici asta.

Epilog

Methvet Nian, Regina Viriconiumului, stătea într-o dimineaţă devreme pe dunele de nisip ce se-ntindeau ca o ţară pierdută între uscat şi mare. Ca nişte bucăţi agere şi franjurate de cârpe, pescăruşii cei negri se băteau în zbor deasupra privirii sale aplecate la pământ.

Era o femeie înaltă şi suplă, înveşmântată într-o rochie grea de catifea roşcată, iar pielea ei nu era nici machiată, nici împodobită cu bijuterii, după cum era obiceiul vremii. Cele nouă Inele identice ale lui Neap scânteiau pe degetele-i lungi. Părul, care amintea de culoarea scoruşilor toamna, îi atârna în valuri moi până la brâu, înfăşurându-i sânii.

Pentru o vreme, umblă pe malul apei, examinând obiectele aruncate de mare pe uscat: acordând mai multă atenţie ici unei pietre netede, colo unei cochilii transparente, luând în mână o sticlă de culoarea libelulei, aruncând o ramură de copac albită şi cioplită bizar de apă. Se uită la pescăruşi, însă ţipetele lor o deprimară.

Îşi duse calul cenuşiu de căpăstrul alb peste dune şi găsi poteca de piatră către turnul ce nu avea nume; cu toate că unii îl numeau ca şi coasta pe care se afla, şi anume Balmacara.

Balmacara era distrusă – zidurile sale erau înnegrite, ea semăna cu un dinte rupt – şi în ciuda primăverii care înverzise pământul după iarna întunericului şi a contrastelor puternice, pădurea de scoruşi care o împrejmuia era fără viaţă.

Printre ei, în întunecimea tot mai adâncă a amurgului, ea dădu peste epava navei de cristal care distrusese turnul. Era neagră, şi de pe fuzelajul ei îndoit se uita pieziş la ea capul de lup cu ochi roşii ca vinul – cât se poate de neameninţători, căci durerea începea deja să se împrăştie.

Trecu pe lângă ea şi ajunse la uşă; îşi priponi calul.

Strigă, dar nu primi niciun răspuns.

Urcă cincizeci de trepte de piatră şi descoperi că seara înfăşurase deja turnul. Apusul se vedea maro în arcadele ferestrelor, se aduna în mormane mari în colţuri. Paşii ei reverberau în gol, dar în turn se auzea o muzică ciudată şi liniştită, un ton trist, oţelit, ritmuri care-i aduse lacrimi în ochii violeţi.

El stătea pe un pat săpat în perete, acoperit de mătăsuri albastre, brodate. Pe pereţii din jurul lui atârnau trofee: o halebardă electrică pe care o primise de la prietenul său, Piticul Tomb, după lupta de pe mare de la Mingulay, din timpul

campaniei Rivermouth; ţipătorul stindard al lui Thorisman Carlemaker, pe care-l înfrânsese fără niciun ajutor în Munţii Monadliath; arme bizare şi echipament astrologic descoperit în deşerturi.

Când intră, el nu ridică ochii spre ea.

Degetele lui eliberă corzile bine întinse ale instrumentului; tonul lui era jos şi melancolic. Recită următoarea strofă, pe care o compusese pe Coasta Cruachan în Monar:

„Viziuni puternice: viziuni puternice am cu ăst loc în timpuri sterpe… Pinii se-ndoaie jos departe… Am lăsat fermecata pădure de scoruşi să scapere pe un promontoriu străvechi, să se-ncline-ncet în amurg în marea de cleştar… Pe culmi de dealuri sterpe ne lăsăm pustia în oasele subţiri să intre precum piciorul într-un pantof strâmt… Povestea ăstui loc: în afară de muchia frântă de pământ nu-s decât vânturi şi tăceri triste… Mai pun o piatră peste a hotarului piatră… Simt cum Timpul mă ia-n grija sa…“

După ce termină, Regina spuse:

— Domnul meu, te-am aşteptat să vii.

În întunecime, el zâmbi. Încă purta mantia cea ruptă, cămaşa de zale zdrenţuită, crestată. Sabia fără nume îi stătea alături. Avea următorul obicei: când era îngrijorat sau agitat, mâna se întindea fără ştirea lui şi-i mângâia mânerul.

Spuse cu politeţea gravă a vârstei sale:

— Stăpână, aş fi venit dacă aş fi simţit că e nevoie de mine.

— Lord Cromis, răspunse ea, eşti absurd.

Râse şi nu-i dădu voie să vadă mila pe care o simţea pentru el.

— Moartea te-a adus aici ca să stai îmbufnat şi să te muşti singur ca un animal. În Viriconium, am încetat să ne mai gândim la moarte.

— Asta-i alegerea ta, doamnă.

— Oamenii Renăscuţi sunt printre noi: ne oferă arte noi, noi perspective; şi de la noi învaţă cum să trăiască într-o ţară fără s-o distrugă. Dacă-ţi aduce vreo satisfacţie, Cromis, ai avut dreptate – imperiul e mort. Dar la fel sunt şi Culturile După-amiezii. Şi ceva complet nou le-a înlocuit pe amândouă.

El se ridică şi se duse la fereastră. Pasul lui era tăcut şi iute. Se întoarse cu faţa către ea, iar în spatele lui soarele sângera de moarte.

— Este loc în acest nou imperiu pentru un asasin fără voie? întrebă el. Este?

— Cromis, eşti un nesăbuit.

Şi nu-i permise să răspundă la asta.

Mai târziu, el o făcu să se uite la Stelele Numelui.

— Acolo, spuse el. Asta nu poţi nega: niciunul dintre cei care au venit după aceea n-a putut citi ce scrie acolo. Toate imperiile se sting şi lasă în urmă o limbă pe care urmaşii lor n-o pot înţelege.

Ea zâmbi în sus spre el şi-şi dădu părul pe spate.

— Alstath Fulthor, Omul Renăscut, ţi-ar putea spune ce înseamnă, zise ea.

— E important pentru mine, recunoscu el, ca acesta să rămână un mister. Dacă-i porunceşti să-şi ţină gura închisă, mă voi întoarce.

FURTUNA DE ARIPI

1
Luna, uitându-se în jos

Pe întinderile vălurite şi întunecate ale unuia dintre râurile acelea fără nume care izvorăsc din munţii din spatele mlaştinilor Cladich, pe o insulă mică şi boltită aflată în apele puţin adânci dinainte de scurgerea în mare, ziduri năruite cu vârstă venerabilă strălucesc vag sub privirea unei luni stinghere. Cândva, s-a aflat un turn acolo, în umbra stâncilor din estuar, construit cu prea mult timp în urmă ca să-şi mai poată aminti cineva asta, într-un chip pe care nimeni dintre cei rămaşi să nu-l poată înţelege, dintr-un singur monolit de obsidian lung de exact şaizeci de metri. Vreme de zece mii de ani, vântul şi apa i-au ros latura dinspre sud, fără a-i descoperi vreo slăbiciune; iar noaptea, la fereastra cea mai de sus se putea observa o lumină galbenă apărând şi dispărând, de parcă cineva ar trece acolo prin faţa unei flăcări. Cine să-l fi adus în ţinutul acesta ploios, unde, pe timp de iarnă, viscolele împing apele albe pe Minch în sus şi pescarii din Lendalfoot ocolesc zona de lângă coastă, şi în ce scop, nu este limpede. Acum, turnul zace frânt în cinci bucăţi. Marginile pietrei nu sunt nici zdrobite, nici tăiate, ci topite ca ceara de lumânare. Podul de stânci care oferea cândva acces spre el – dinspre o plajă de pe malul vestic, unde, pe nisip, sunt împrăştiaţi bulgări de sticlă vulcanică – este acum scufundat, şi tot ce-l traversează dinspre apă este o vegetaţie laxă, ciudată, o ţesătură din cucută marină care, din cine ştie ce motiv, a părăsit apa sărată, liniştită şi benefică din estuar pentru a coloniza plaja, şi-a întins lujerii pali şi cărnoşi pe suprafaţa turnului ruinat şi s-a agăţat de pâlcul de pini morţi, albi.

În vremea aceasta, în Vremea Lăcustei, când nu ne mai aparţine nimic decât goliciunea din noi, în Vremea Oaselor, când nu avem altceva de făcut decât să aşteptăm, aici nu se mişcă nimic uman. Nu s-a mişcat nimic uman aici vreme de optzeci de ani. Focul, dacă ar fi adus aici, ar fi palid şi slab, greu de aprins. Pasiunea ar dispărea aici la o simplă şoaptă. Ceva din căderea turnului a otrăvit aerul de aici şi a secat ţinutul de putere. Albă şi bolnăvicioasă şi infinit de lentă, cucuta se târăşte afară din apă pentru a-şi plimba degetele triste şi gumoase peste dărâmăturile camerelor năruite. Prăbuşirea turnului pare completă, înfrângerea măiestriei – împlinită.

Şi totuşi, în Vremea Lăcustei, nu suntem noi oare învăţaţi în arta răbdării? Au trecut optzeci de ani de când tegeus-Cromis a rupt jugul Cannei Moidart, de când au căzut luptătorii Chemosit şi

de când au venit printre noi Oamenii Renăscuţi; iar în adâncurile acestei nopţi de toamnă, sub pavăza unui ţinut bătrân şi amarnic, suntem martorii unor evenimente astronomice şi enigmatice, o intersectare esenţială atât pentru pământ, cât şi pentru precara stăpânire asupra lui a adolescentelor Culturi ale Amurgului. „Aşteaptă! Lucrurile sunt. Lucrurile se petrec. Aşteaptă doar!“ Stâncile din mare rămân locului, negre, în aşteptare; aerul e plin de răceală şi previziune…

Este ora vechiului nostru duşman, luna. Reflecţiile ei fugare tremură pe apă printre desenele reci, fără noimă, ale vântului. Sus, cercul ei încordat se întinde dureros pe tot cuprinsul cerului (încarcerată acolo înlăuntrul lui, uitându-se în jos, stă faţa scofâlcită a misterioasei noastre cotoroanţe, însoţitoarea noastră de un milion de milion de ani). Undeva, între miezul nopţii şi zori, în oare aceea când oamenii bolnavi se prăvălesc de pe înaltele acoperişuri ale fiinţei lor şi cad în întuneric, brusc şi pe nepusă masă, ceva se observă cum se desprinde de la marginea acelui cerc fermecat şi, prin spaţiile înfiorătoare dimprejur, cum accelerează spre pământ. Nu este decât un nor mic de aburi, un nor de polen suflat pe o singură rază de lumină într-o încăpere întunecată, goală – dispărut imediat ce ai clipit, ce ţi-ai frecat ochii şi ţi-ai repus în ordine gândurile aflate în aşteptare –, însă nu s-a mai văzut nimic asemănător vreme de zece mii de ani; şi chiar dacă totul poate părea neschimbat, iar luna n-a atârnat niciodată atât de albă şi precisă deasupra stâncilor, ca o faţă pudrată uitându-se cu jind din cadrul unei uşi fără stăpân, şi amintirea a hotărât că ochiul a jucat o festă – nimic nu va mai fi la fel din nou.

Nu cu multe ore mai târziu, pe când lumina fragedă, nesigură a zilei se împrăştie ca fumul printre lujerii moi şi graşi, zugrăvind coloana căzută a turnului, o siluetă iese din desişul de cucută – nedumerită şi cu fereală, trezită parcă dintr-un somn adânc – şi se uită atentă la cer către sud, unde luna încă mai este o imagine albă ca varul, o faţă ulcerată ce te bântuie în vise. Bătrânul tremură puţin şi-şi aranjează mantia pe umeri; se înfruntă, pentru o vreme, omul şi planeta. Dar apoi, într-o clipă, răsăritul soarelui împroaşcă totul cu sânge – marea, ţărmul, cucuta şi mantia bătrânului sunt toate mânjite şi îmbibate – şi el se întoarce iute cu spatele pentru a scoate din ascunziş o barcă mică din lemn, cioplită cu stângăcie. Chila ei scrâşneşte pe pietriş, vâslele cad albe pe apă. Ziua se luminează, dar, vâslind, bătrânul se crispează din cauza cerului ameninţător. Trăgându-şi barca pe malul vestic, bombănind şi gâfâind din pricina efortului, se opreşte la marginea

apei să mai arunce o ultimă privire turnului, prizonier al lungii sale bătălii cu degradarea, apoi ridică din umeri şi urcă grăbit nişte scări săpate cu mult timp în urmă pe versant. În această vreme, în spatele lui, un singur vultur-pescar cu aripi de o culoare ciudată se ridică în aer dinspre sudul luminos şi se învârteşte deasupra insulei în semn de adio, parcă.

În Vremea Lăcustei ne este dat să vedem asemenea lucruri.

Oamenii Renăscuţi nu gândesc cum gândim noi. Ei trăiesc în vise cu ochii deschişi, urmăriţi de un trecut pe care nu-l înţeleg, hărţuiţi de un drept prin naştere ce nu are niciun sens pentru ei, chinuiţi de amnezia sufletului.

Alstath Fulthor, primul care fusese scos de Piticul de Fier Tomb din groapa sa milenară din Micul Deşert de Rugină, nu-şi amintea nimic din viaţa sa anterioară: în schimb, paşii îi erau marcaţi de-o bănuială pe care nu şi-o putea explica nici lui însuşi. Trupul lui, sângele lui, propriile lui gene ştiau (sau aşa i se părea lui), dar nu reuşeau să găsească un limbaj comun cu ajutorul căruia să-i spună cum fusese viaţa lui în timpul nebuniei glaciale a După-amiezii. Îl ajungeau indicii întunecate. Însă fibrilele tremurătoare ale sistemului său nervos se adaptau ca să primească mesajele trimise cu o mie sau mai mulţi ani în urmă, înştiinţări şterse de vânturile timpului.

În lunile de după reînvierea lui, visa neîncetat: uneori despre o mare insectă de argint, pocnind şi zăngănind, al cărei ciclu de viaţă îl putu observa sub toate aspectele principale; alteori despre o femeie (care şedea singură într-o încăpere atât de înaltă, încât tavanul ei era o ţesătură de umbre, torcând un fir de aur care, din proprie voinţă, se ridica din mâinile ei şi fâlfâia, până ce umplea tot acel spaţiu misterios, imens, şoptitor, de deasupra ei). Printre ruinele din Soubridge, cu depozitele lui pline de peşti putrezi şi copii masacraţi, în timpul lungului marş prin frigul iernii din Munţii Monar şi al asaltului asupra Porţii Nord-Estice, aceste imagini interveniră în repetate rânduri între el şi bătălie: insecta cu ochii ei faţetaţi, inexpresivi, femeia cu fusul ei împodobit cu bijuterii. (Deseori, făcea tăieturi adânci în carapacea insectei; sau mânjea mâneca femeii cu sânge; şi o dată, pe când îşi croia drum pe străzile din Viriconium pentru a-i scutura mâna Piticului Tomb peste un morman de cadavre ale Nordicilor, flăcările de pe Proton Circuit se combinară pentru o clipă cu ciudatul fir tremurător al femeii, aşa încât trecutul şi prezentul său trosniră într-un arc electric ce-i scăpără în minte, iar el căzu orbit cu faţa în jos şi fu

luat drept mort, nemaiputând spune ce era real – şoapta tăcută a focurilor din oraş sau tunetul acelui nor aurit…) Treptat, însă, de parcă ar fi trăit la adăpostul unei a doua copilării, chiar şi aceste puncte de referinţă părură să-i fie luate şi fură înlocuite cu un haos aiuritor, cu senzaţia unui act de memorie executat încontinuu, fără odihnă, un râu ascuns în noapte, din care poate ieşi la suprafaţă nechemată frântura unei întâmplări, plutind ca o creangă moartă printre mizeriile indistincte purtate de apă…

Un chip îl pândi dintre rafturile luminate de crepuscul din biblioteca străveche, tresăltând ca un balon. Ajunse foarte aproape de al său, tresărind şi dizolvându-se sub impactul unei emoţii adânc resimţite, apoi se retrase cu un şuierat al inspiraţiei.

— Ce faci? îl întrebă cineva.

Erau în afara zidurilor, dar el nu ştia unde…

Se împletici prin arterele căminului său, cu creierul zumzăind şi vibrând cu forţă reînnoită, descoperind camere şi celule subterane pe care nu le mai văzuse niciodată. La fiecare cotitură, îl ademeneau înăuntru mâini necunoscute…

Aici, turnuri organice, mase de ţesut înalte şi fără forme, cultivate din plasma mamiferelor ancestrale, trâmbiţau şi gemeau în pustiurile abandonate ale unui alt continent, cu imensele lor voci cinice modulându-se purtate de vânt, acum incredibil de îndepărtate, acum la distanţă de un braţ. *Filosofia naturii,* susţineau acestea (insistând pe statutul lui de eretic), *este o formă de trădare a invenţiei. Este un edificiu de lut.* Era întotdeauna noapte acolo…

În faţa sa se întindea un oraş, în lumina umedă, echivocă a după-amiezii, asemenea unor excavaţii întrerupte într-o grădină scufundată. Acolo se putea ajunge pe o scară din oase. „Am să cobor în locul acela!“

Cu acele sărmane şi înşelătoare relicve ale unei culturi moarte el încercă să-şi creeze un trecut, şi astfel să dobândească, asemenea oricărei alte fiinţe umane, un soi de perspectivă empirică după care să-şi judece propriile acţiuni, lăsându-se pe vine, cum se spune, pe malul propriului său râu interior şi adunând din apă lucrurile care pluteau mai aproape de el. Acestea îl ajutau rareori să facă faţă noii realităţi a Culturilor Amurgului. Şi, în cele din urmă, una dintre capturile pe care le făcu în felul acesta ajunse să-l bântuie, un lucru mort ridicat din mâlul unei incarnaţii ca să-i infecteze felul în care-l percepea pe celălalt. Nu era o amintire normală, oferită sub formă de imagine – un sunet, o scenă, o viziune a unui chip sau loc. Veni mai degrabă ca un act

pe care el se simţi nevoit să-l făptuiască – sau unul pe care trupul său să-l făptuiască singur, ca şi când muşchii îşi aminteau ceea ce el uitase – şi, făptuindu-l, să-şi amintească.

Optzeci de ani, trecuseră, aşadar, de când tegeus-Cromis rupsese jugul Cannei Moidart, de când luptătorii Chemosit căzuseră şi trăseseră Nordul la pământ o dată cu ei, iar Alstath Fulthor, primul dintre Oamenii Renăscuţi, urmaşul unei tehnologii a cărei putere n-o putea aprecia cu adevărat, un lord respectat în consiliile din Oraşul Pastel, fugise mâncând pământul printre dealurile din Monar fără a şti măcar de ce fugea sau ce-l îndemna să fugă.

Era un om înalt, aşa cum sunt toţi Renăscuţii, şi slab, înveşmântat în tunică şi pantaloni de mătase neagră, răsucindu-i-se pe piept cu blazonul galben contorsionat al Casei sale. În picioare avea ciudaţii pantofi fragili pe care-i purta rasa lui în loc de cizme, iar la brâu îi atârna un cuţit energetic scurt – sau *baan* – dezgropat dintr-un deşert împreună cu străvechea lui teacă din ceramică. Părul lui lung, blond şi aspru era încâlcit şi umed, iar transpiraţia îi făcea trăsăturile proeminente, păsăreşti, să sclipească. Ajunse în Dyke Head Moss peste terenul abrupt şi periculos de la capătul lui Rossett Gill, iar dealurile scunde şi rotunde din jurul lui erau înnegrite de toamnă; trecu prin grohotişul din Surgeon’s Gate fluturând din braţe pentru a-şi păstra echilibrul şi un praf cenuşiu explodă în jurul lui; şi străbătu poteca din vale cu paşi mari, energici. Nu era conştient că ritmul în care înainta ar fi schilodit un om obişnuit. Bizarii lui ochi verzi erau goi şi neatenţi, dar plini de o sfârşeală mai degrabă psihică decât fizică. În cele mai ridicole şi fistichii saloane din Viriconium se spunea că el este „cel mai uman” dintre Renăscuţi, însă aceasta era o exprimare prostească (şi absurdă), şi dacă era ceva mai mult sau mai puţin uman pe faţa lui, acum aceasta era doar deznădejdea.

Cu treizeci şi şase de ore în urmă, neagră şi incontestabilă, nebunia îl scosese afară din comoda sa casă de la marginea lui Minnet-Saba, îl târâse pe străzile tăcute dinaintea zorilor ale oraşului, pe Proton Circuit, către Poarta Nord-Estică, şi tot aşa până sus în viroagele îngheţate din Monar, unde îi arătă peisajele diabolice ale unei cu totul alte ţări (în urechi auzea un geamăt metalic prelung care se ridica pe un vânt *fohn,* în timp ce la orizont se mişcau forme înalte şi greoaie) şi-l îndemnă cu vorbele „Fugi! Fugi!” şoptite în fiecare cameră a inimii, ţipate în firidele adânci ale craniului şi reverberate în fiecare atom al sângelui ce-i

curgea prin vene. Lumea cunoscută îl părăsi. Orele care se scurgeau deveniră pur şi simplu spaţiile între vise. Marea absenţă dintre „acum” şi „atunci” se căscă sub el ca un abis şi el fugi pe marginea ei – echilibrat, încordat, pentru totdeauna…

Două sute douăzeci şi cinci de kilometri sau mai mult străbătuse, într-un meandru lung printre dealuri, iar vechile peisaje îi puneau cataplasme în creier: dar, coborând Dyke Head Moss, pasa proastă îl părăsi şi, unul câte unul, îi reveniră toate simţurile. Lângă el sclipea un pârâu. Oile păşteau nepăsătoare în vreme ce păstorii le coborau de la deal spre vale, pentru iernat. Aerul era greu de mirosul fumului de turbă şi mihalţ, şi în faţa lui poteca se risipea într-o serie de curbe şi reintrări şi coborâri blânde către oraşul din depărtare. Sfârşeala lua locul amestecului de bucurie şi teamă care-l umpluse cât timp fugise. Din starea de exaltare neagră se rostogoli într-una de nedumerire. Mai fugise în felul acela cu o mie de ani în urmă: dar din calea cui? Încotro fugise? Ce temeri îi mişunau în creier? Ce bucurie bizară?

Sub fruntea lui Hollin Low Moor încetini pasul. Picioarele şi gleznele îl dureau. Se aşeză pe o stâncă lângă potecă pentru a şi le masa şi atenţia îi fi captată de oraş, care aştepta acolo înfăşurat în mantaua lui de nemişcare şi distanţă. Lumina scăpăra prin ceaţă: o heliografie a sinuozităţilor ca de râu a străzii Proton Circuit; o fosforescenţă a canalului plăcerii de la Lowth unde, sub soarele la apus, bancuri de actinii străluceau ca nişte vitralii triumfale; un semn al înălţimilor obosite şi luminate ale lui Minnet-Saba, al remarcabilelor turnuri pastel şi al pieţelor din Cartierul Atteline. Totul era imaculat – iluminat, transfigurat, miniatural. Toate îl atrăgeau nu ca un refugiu (cu toate că el se considera un refugiat), şi nici datorită dublei sale familiarităţi, ci datorită lungii sale ciudăţenii şi obstinaţii în faţa Timpului, sărbătorită aici în generarea (sau aşa părea), mai degrabă decât în reflectarea luminii. Viriconium, Oraşul Pastel: puţin criptic, puţin mândru, puţin nebun. Istoriile oraşului, la fel de uitate ca şi ale lui, făceau din aer un soi de ambră, o capcană; geometria bulevardelor lui era un mesaj ascuns transmis de la un supravieţuitor la celălalt; iar prezentul lui, ca şi al său, nu era decât o trimitere în trecut – un vis, o predicţie, o scurtă posibilitate ce trebuie îndurată.

Astfel, el căzu într-o reverie a deposedării, un bărbat subţire şezând pe o stâncă în văpaia roşie a apusului de soare, cu galbenul heraldic scăpărându-i pe piept, în vreme ce pe chipul său

nedumerirea făcea casă bună cu sfârşeala şi cu o anume uluire. Lumina începu să scadă în jurul lui. Sunetele din vale crescură, apoi se stinseră. Un vânt răcoros sufla în jos pe Rossett Gill şi foşnea ca un animal mic printre ferigi. Când ridică iarăşi ochii, cerul dispăruse, seara era cenuşie şi răcoroasă, şi un bătrân îmbrăcat într-o mantie lungă venea pe potecă în sus către el.

Se ridică în picioare şi-şi întinse membrele înţepenite. Pe furiş, cercetă veşmintele noului-venit în căutarea Semnului Lăcustei. Când nu-l putu găsi, îşi lăsă mâna să cadă de pe mânerul *baan*-ului.

— Salutare, bătrâne, spuse el.

Bătrânul se opri. Era desculţ şi prăfuit, îndoit de spate parcă din pricina unei călătorii lungi întreprinse în grabă şi sărăcie, iar faţa îi era ascunsă în străfundul capişonului. Fulthor l-ar fi confundat cu un dijmaş sau cu unul dintre negustorii mici din sud, chemat din Soubridge sau Lendalfoot să aducă zestrea la căsătoria unei fiice preferate (cupru sub forma unui delfin, păstrat cu sfinţenie de multă vreme; o bucată mică de oţel valorând cât echivalentul în bani al roadelor unui smochin), lacrimi şi haine nealbite la înmormântarea unui fiu tânăr. Însă mantia sa era din material de calitate şi era ţesută cu bizare desene matematice care păreau să iasă în relief şi să plutească în lumina tot mai slabă.

— Nu poţi să fugi întruna, Alstath Fulthor, şopti el, cu ochii scânteindu-i puternic din întunecimea capişonului. De ce-ţi iroseşti timpul – şi timpul oraşului tău de adopţie totodată! – departe, pe dealurile brune?

Fulthor era intrigat şi puţin debusolat. Era un loc ciudat pentru o asemenea întâlnire. Ridică din umeri şi zâmbi.

— Tu de ce ţi-l iroseşti întrebând, bătrâne? răspunse el.

Bătrânul se cutremură şi, înainte să vorbească din nou, cu o mişcare rapidă şi inconştientă a capului, aruncă o privire către cerul de sud. Ţipătul ascuţit, dezgolit al unui vultur-pescar reverberă peste pustietăţi, dar încă nu era nici urmă de lună pe cer.

Într-un palat asemănător cu o cochilie – în sala lui Methven spre care Proton Circuit urcă într-o spirală sprijinită pe o sută de stâlpi din piatră neagră subţire – Methvet Nian, Regina Jane, Regină a Viriconiumului, căreia în tinereţe îi căzuseră cu tronc pâlcurile vântoase de mesteceni şi lacurile glaciare din Mlaştina Rannoch, vânată de luptătorii Chemosit şi, sălbatică precum orice fiică de

prădător (protejată de ultimul dintre cavalerii Methven, şchiop şi plin de cicatrice, îndrumată de un poet şi de o pasăre de metal moartă, şi ajutată de un pitic uriaş să înainteze mai repede), şedea în faţa a cinci ferestre false într-o încăpere înaltă pavată cu cristal de culoarea cinabrului. Era înconjurată de obiecte preţioase şi complexe al căror folos fusese uitat – maşinării sau sculpturi excavate din oraşele ruinate din Deşertul de Rugină de dincolo de Duirinish. Perdele de lumină palidă, fluctuantă pluteau la intervale neregulate prin cameră asemenea unor ploi sporadice, şi prin umbrele ca de vis astfel create se plimba târşâit Bestia Reginei – unul dintre marii leneşi din pădurile de la sud, care se spune că sunt urmaşii decăzuţi ai unei rase extraterestre chemate sau ademenite pe pământ în timpul nebuniei După-amiezii.

Trecuseră optzeci de ani de când Usheen, primul dintre animalele ei, murise de cuţitul Cannei Moidart şi, murind, pecetluise definitiv înfrângerea Nordului. Tegeus-Cromis zăcea de două decade nemişcat şi mort sub câmpurile de *sol d'or* din Lowth. Methvet Nian nu mai era tânără, nici chiar după standardele Amurgului. Totuşi, în ochii ei purpurii încă se mai putea observa ceva din fetişcana care, în decursul unui singur an, pierduse şi redobândise Ultimul Regat al lumii: iar în lumina visătoare de acolo unde acele cinci ferestre false arătau peisaje ce nu se găseau nicăieri în Viriconium, vârsta lăsase puţine urme asupra ei – asemenea mâinii unui copil imaginar. Înăuntru, ferestrele pâlpâiră. Afară era toamnă şi, sub o lună rece, procesiuni de oameni cu feţe de insecte treceau tăcute pe străzi.

I se întâmplă un lucru curios.

Deseori, în camera pâlpâitoare, trecutul venise s-o atingă cu o persistenţă imperturbabilă, trăgând-o de mânecă în încercarea de a-i capta atenţia: iepuri sălbatici albi la apus, în Strălucitoarea Mlaştină din Râpă sau în Promontoriul Torside; marea întindere brună de bălţi cu turbă din ţinutul Rannoch, asemănătoare cu un înscris dintr-o limbă colosală; praful deşertului adunându-se încet în pieţele sumbre din Drunmore cel Ruinat. Însă acestea nu erau nimic mai mult sau mai puţin decât tristele amprente lăsate de memorie pe creierul ei (îşi amintea versurile compuse de tegeus-Cromis, strigătul străvechi al vulturilor-pescari şi vocea lui răsunând din noapte şi faptul zilei). Astă-seară era ceva mai mult. Ferestrele pâlpâiau, ferestrele licăreau, ferestrele spuneau:

— Methvet Nian.

Toate cinci se stinseră.

— Methvet Nian.

Fumul şi ninsoarea le umplu, o lumină cenuşie perlată, ca zorii zilei peste vârfurile instabile ale unui gheţar marin de la nordul de dincolo de Nord. Pâlpâi şi fu alungată…

— Methvet Nian!

Nisip amestecat şi un cer plin de mică, dunele rostogolitoare şi oazele uscate, saline, ale ergului nepieritor. În aerul cumplit plutea un miraj perfect al oraşului, turnuri pastel înalte şi matematice, încrustate cu desene ciudate. Vântul se năpustea ca un vultur…

— Methvet Nian!

Ea se apropie de ferestre cu un aer fatalist şi încercată de senzaţia că este atrasă sau chemată (văzându-se probabil intrând complet prin ele şi ieşind într-un alt timp). Acum, acestea revărsară asupra ei o radiaţie verde şi submarină, de parcă palatul în care stătea ar fi fost într-adevăr o cochilie, sau o navă plină de marinari înecaţi ce se rotesc pe vecie sub apele cleioase şi străvechi ale mării. Toate celelalte lumini din sala tronului erau împuţinate; leneşul scâncea, ridicându-se nedumerit pe picioarele din spate, cu ghearele lui mari, chihlimbarii, ieşind la iveală şi retrăgându-se cu iuţeală.

— Linişte, spuse ea. Cine doreşte să-mi vorbească? – şi tăcu.

— Methvet Nian.

Întunecimea ca de adânc de mare ieşi la suprafaţă, făcu spume, se risipi ca o ploaie de stropi suflată de un vânt invizibil, doar pentru a fi înlocuită de imaginea unei camere cavernoase, ruinate, ce părea a fi plină de păsări împăiate, prăfuite. Lumina lunii se filtra prin crăpăturile din ziduri. Înaintea ei stătea un bătrân, pentaedric, în cinci imagini. Craniul lui prelung, boltit, era galben şi descărnat, ochii – verzi, iar buzele – subţiri. Avea pielea atât de fină şi întinsă, încât era transparentă, iar oasele străluceau prin ea ca jadul. Vârsta lui, îşi spuse ea, s-a descotorosit de simplele manifestări fizice, şi l-a înălţat. Roba lui era brodată cu desene vagi din aur care aveau proprietatea că, la cea mai mică pală de aer, păreau să se mişte şi să zboare, sensibile la orice mişcare a materialului, dar independent de el.

Ea se cutremură. Întinse o mână pentru a atinge sticla rece.

Ţipătul pescăruşilor îi răsună în urechi, la fel şi sunetul unei mări reci şi cenuşii zbătându-se pe nisipul negru foarte departe şi foarte demult.

— Chiar trăiesc morţii în ţara aceea, aşadar? şopti ea, răsucindu-şi degetele în blana albă a leneşului. Dincolo de ferestre?

— Methvet Nian.

La est şi sud de Monar se întinde o fâşie de pământ sălbatic al cărei nume, când încă avea unul, era o adunătură de sunete primitive risipite ca o întrebare în vântul jilav. Este o ţară pustie şi depăşită aceea, plină de monumentele şi fantomele nedesluşite ale unei rase mai bătrâne ca Viriconium, mai tânără decât Culturile După-amiezii şi, probabil, mai ingenuă decât amândouă: o naţiune cu viaţă scurtă de păstori tribali care-şi îngropau morţii câte o dată pe an în vagonete obosite şi care nu ştiau altceva despre moştenirea lor decât că trebuie evitată. Despre viitor nu ştiau absolut nimic. Metalul prelucrat le-a fost dangătul funebru, auzindu-se dinspre fierăriile barbare şi veşnice din Nord. Operele lor, potecile dintre dealuri şi necropolele deopotrivă, au căpătat acum forma trăsăturilor naturii şi, năpădite de frunze şi fagi tineri, au devenit una cu întinderea sumbră a colinelor lungi şi a văilor puţin adânci ce înaintează pentru a se contopi cu ţinutul Rannoch de mai încolo.

Locul acesta a scăpat de mâinile otrăvite ale După-amiezii doar ca, în schimb, să îmbătrânească şi să devină tot mai slab. Corlele îşi văd de trai în vechimea lui tristă; iepurii se joacă în râpele adânci şi în gropile adăpostite ale unui ţinut care s-a autoepuizat încet; îi ignoră pe călători, şi caută cu blândeţe umbra nopţii. Aici, în multe seri din ultima parte a anului, întunericul vizitează pământul în vreme ce şubreda epavă a apusului încă mai brăzdează cerul. Aerul e îmbibat de lumină, şi totuşi, cumva, îi lipseşte puterea să ilumineze. Într-o clipă, fiecare povârniş s-a acoperit de umbre şi a devenit sălaşul vântului bolborositor şi al fantomelor firave şi sfioase care n-au visat niciodată la După-amiază şi nici nu i-au cunoscut fierul, direct sau indirect. Într-o seară exact ca aceasta, într-o toamnă, la optzeci de ani după Căderea Nordului, un fum cenuşiu s-ar fi putut vedea ieşind din hornul unei căruţe cu coviltir mic şi roşu, oprite pe un vechi drum printre coline, adânc în inima câmpiei; şi, dintr-o gaură de dimensiuni apreciabile proaspăt săpată în apropiere, se aude zăngănit de metal pe metal…

Era o căruţă cu patru roţi, de genul celor pe care tinichigii din Mingulay obişnuiau să le folosească vara pentru transportarea numeroaselor lor familii şi a instalaţiilor lor sărăcăcioase pe drumurile calde din Sud. Într-adevăr, Sudul vibra în ea, în fiecare scândură şi ic, pe toate laturile ei înghesuindu-se desene vii, atroce, executate într-un albastru electric, cu spiţele ei groase vopsite într-un galben-canar, cu coviltirul boltit într-un purpuriu

ţipător pentru a reflecta şi ultimele raze de lumină – o provocare la adresa tonurilor sobre de ocru ale buruienilor. Copii voioşi şi şleampeţi, se părea, nu plecaseră de mult, dând fuga cu nasul plin de muci să adune mure. Fumul se ridica şi se simţea miros de mâncare. Doi ponei prăfoşi priponiţi de spatele căruţei cu o bucată de frânghie uzată păşteau zgomotos iarba scurtă de pe drum căzuţi în gânduri, cu pleoştitele lor urechi ciulite pentru a prinde vocea stăpânului lor, care, deşi invizibil din cauza taluzului de pământ nisipos proaspăt ce-i înconjura groapa, putea fi auzit din când în când punctând cu ameninţări şi înjurături obscene zumzetul jos şi monoton al unui bocet din Rivermouth. Însă nu se întoarse niciun copil din mărăciniş (le auzim vocile pălind şi revenind peste întunecimea prelungă a câmpiei) şi această excavaţie grăbită continuă neobosită până ce lumina aproape că părăsi cerul. Căruţa fu înghiţită de umbre lungi; hornul ei încetă să mai fumege; poneii se agitară la capătul căpăstrului. Ploi proaspete de pământ adăugară noi înălţimi meterezelor. Apoi se întâmplă un lucru straniu.

Sunetul de săpături încetă…

Din groapă ieşi o lumină puternică şi albă şi ţâşni fără niciun sunet către cer, ca un semn pentru stele…

(În acelaşi timp, o voce monstruoasă putu fi auzită strigând: „OOGABURINDRA! BORGA! OOGABURINDRA-BA!“)

Şi o siluetă scundă îmbrăcată în pantalonii de piele ai unui căutător de metale fu azvârlită afară din groapă şi rostogolită ca o frunză de castan în vântul de martie, pentru a cădea greu într-un morman de harnaşamente de lângă cei doi ponei priponiţi (care-şi dezgoliră dinţii bătrâni şi galbeni într-un semn scurt de dispreţ şi imediat îşi reluară păscutul lacom al ierbii), cu barba mocnindu-i furios, cu părul lung şi alb în flăcări şi cu toate hainele arse. Preţ de o clipă, acesta rămase la pământ parcă ameţit; se lovi fără vlagă cu palmele, bolborosind cele mai scârboase dintre înjurăturile pe care le auzise ţinutul Cladich; apoi se cufundă înapoi, insensibil, tăcut, fumegând. Împrejur, lumina care ieşise din pământ se stingea, trecând din albul şi culorile acelea invizibile printr-o serie ciudată de tonuri de violet şi roz, şi dispărând complet în întuneric. O briză uşoară cercetă scoruşii şi mărăcinii în căutarea ei; ridică din umeri; şi plecă.

Piticul de Fier Tomb, acţionând pe panta descendentă a vieţii sub un impuls pe care nu-l înţelegea pe de-a întregul, părăsise Marea Pustie Brună, locul căutărilor sale de-o viaţă, şi, în cel de-al o sută cincizecilea an al existenţei lui, călătorise prin trecătoarea

Methedrin primăvara, unde, printre pâraiele zglobii provocate de dezgheţ şi pajiştile de flori cu viaţă scurtă, îşi amintise alte vremuri şi alte călătorii. Surprins de propriu-i sentimentalism, şi brusc conştient că se află în căutarea unui lucru special, rătăcise spre sud prin ţinutul Rannoch, încălzindu-şi oasele bătrâne. „O singură, ultimă, descoperire”, îşi promisese el, o ultimă întâlnire cu un metal străvechi, şi apoi capătul nopţilor artritice; însă acesta părea un loc ciudat unde să facă o asemenea descoperire. Nu reuşea să-şi închipuie ce anume ar fi putut găsi într-un ţinut ce nu cunoscuse de milenii întregi o industrie, cu ce s-ar fi putut întoarce pentru ultima oară în Oraşul Pastel. Nu mai văzuse oraşul de douăzeci de ani, şi nici pe prietenul său Fulthor. Nu văzuse niciodată Semnul Lăcustei.

Când se trezi, era întuneric, şi el se afla în căruţa cu coviltir. Un bătrân înalt într-o mantie cu glugă stătea aplecat asupra lui ca un semn de întrebare în lumina portocalie a lămpii. Ciudatele desene lucrate pe ţesătura veşmintelor sale păreau să se mişte atunci când se mişca şi el.

Tomb sări ca ars cu mâinile lui groase şi noduroase tânjind după securea pe care n-o mai folosise de o decadă (aceasta zăcea sub pat; acolo se afla şi armura, împachetată într-un cufăr; aşa îşi dusese viaţa de la Căderea Nordului încoace).

— De ce ai venit aici, stafie bătrână? spuse el. O să-ţi retez braţele! şopti şi-şi pierdu iarăşi cunoştinţa, simţind o veche cruzime năpădindu-l ca o durere familiară; şi apoi, trezindu-se brusc cu ochii larg căscaţi de uimire, holbându-se la faţa aceea îmbătrânită, cu pielea ca un pergament întins peste o flacără galbenă ca lămâia, îşi aminti! În mintea sa, zece mii de aripi cenuşii bătură aerul sărat de sub ele ca o furtună!

— Noi am crezut că ai murit, spuse el. Noi am crezut că ai murit!

Şi adormi.

2
Galen Hornwrack şi Semnul Lăcustei

Toamnă. Miezul nopţii. Oraşul etern. Luna atârnă deasupra lui ca un iubit cu faţă albă, atent, iar lumina ei ajunge până în colţurile prăfuite şi loturile de pământ pustii. Ca toţi iubiţii, aceasta observă atât cusurul, cât şi frumuseţea locului – zugrăvind sculpturile în iridiu şi turnurile baroce ale legendarei Pieţe Atteline chiar în timp ce arginteazǎ ochiul bănuitor al bătrânei femei ce taie răscoage şi crengi uscate printre ruinele Cartierului Cispontine, ale cărui turnuri au avut cel mai mult de suferit în timpul Războiului celor Două Regine. Oraşul este un produs al propriilor lui vise, visele unui milion de ani. Acum, adormit, acesta se întoarce pe cealaltă parte atât de încet, încât poţi auzi zvonul îndepărtat al celor mai noi vise: oase albe, Cântecul Lăcustei, mandibule uscate frecându-se una de cealaltă în nopţile deşertice… sau să fie doar vântul coborând din Monar, şi frunzele de toamnă care umplu aerul, pentru a se scutura şi aduna cu miile pe străzile lăturalnice?

În Cartierul Artiştilor este acea oră din noapte când pare posibil totul şi nimicul. Bistrourile sunt tăcute. Spectacolele şi saloanele de fumat sunt toate închise. Până şi Grăsana Etteilla, ghicitoarea, şi-a pus de-o parte buclucaşul pachet de cărţi, a tras pentru câteva ore obloanele mizerabilei sale dughene din satin şi, cu gleznele ei dureroase şi tusea straşnică, a plecat clătinându-se, ceea ce-i rău astă-seară. Molima, *Omul Negru* din cărţi, a înşfăcat-o de plămâni; se sprijină de un perete ca să scuipe într-o baltă plină de lumina lunii, şoptind cuvântul care să o ţină la distanţă; acesta răsună cavernos pe strada pustie, rezonantă. Molima, se confesează ea umbrei sale, o va lua la vremea cuvenită; pentru moment, este mai îngrijorată pentru ultimul client al serii decât pentru ea însăşi. Are puţină încredere în propria-i putere, şi-i spune Cartierului tăcut:

— Am făcut tot ce-am putut, am făcut tot ce-am putut…

A făcut tot ce-a putut.

— Nu e nimic bun în cărţile din faţa mea. Bogrib, NIMICNICIA, îţi taie calea, iar aici este NUMĂRUL PATRU, numit de către unii „Stelele Numelui”: păzeşte-te de un foc. O femeie te umbreşte, SĂRĂCIA vine-n urma ta; iar în faţă e o discuţie, sau poate apa. Nu e nimic limpede-n seara asta – cine-i ăla care fuge pe alee? Pentru o clipă, am auzit paşi pe alee – dar vezi CĂLUGĂRIŢA de aici, rugându-se la lună sub trei arcade. Prima e pentru ceva nou;

a doua pentru nedreptate; sub a treia arcadă totul se va schimba. Ceva ce ţi-a fost luat cu mult timp în urmă ţi se redă acum. Astea-s gândurile tale asupra problemei, ca să întorc cartea asta trebuie să mai primesc ceva. Mulţumesc. CINCI TURNURI! Nu face nimic, te implor, pe care să îl regreţi. Teme-te de moartea ce vine din aer, şi evită să mergi în Nord… Aşteaptă! Abia am început! Mai avem de întors încă trei cărţi!

… însă el a plecat, totuşi, străbătând repede strada şi intrând pe Aleea Brutarilor: o siluetă întunecată, autosuficientă, a cărei faţă ea n-o văzuse nicio clipă clar, mergând cu pas uşor şi periculos.

O dată ajuns pe alee şi, departe de auzul Grăsanei Etteilla (de temă, poate, că s-ar lua după el, prezicându-i, predicându-i moralizator sau doar tuşindu-şi plămânii), îşi permise să râdă puţin, dezgolindu-şi strâmb dinţii către sumbrul oraş, către pereţii care-l înconjurau, către turnurile care-l lăsaseră baltă, către noaptea care-l acoperea; şi-şi grăbi pasul, îndreptându-se spre Bistro Californium, acel cămin al tuturor greşelilor şi al tuturor greşiţilor. Aerul încremenise; era tăios şi rece, iar respiraţia îi plutea în faţă ca un nor. Nu intră în Californium imediat, ci rămase ca o pasăre de pradă la marginea luminii aruncată de felinare ca să vadă cine-l putea aştepta înăuntru. În acest cvadrant static, luminos, al existenţei nopţii, oraşul părea spulberat şi fragmentat, prăvălit în desene tari, fără noimă, compuse din lumină şi umbră, din albastru şi cenuşiu, şi galben aprins, cu textură granulată şi greu de tălmăcit. Raze răzleţe de-un galben-lămâi fumuriu îi brăzdau trăsăturile dure, apăsate, şi ochii obosiţi, ascunşi de glugă. Când lătră un câine mai adânc în Cartierul Cispontine – discontinuu, monoton, îndepărtat –, păru să se încordeze pentru o clipă; îşi trecu mâna peste faţă; şi se uită nedumerit în jurul lui, pentru toată lumea ca un om care se trezeşte dintr-un coşmar într-un vis gol, zumzăitor, şi se întreabă o clipă cum de l-a adus viaţa *aici…*

Teme-te de moartea ce vine din aer!

Numele lui era Galen Hornwrack. Era un lord fără domeniu, un vultur fără aripi, şi nu se temea de cer, îl iubea. Războiul celor Două Regine îi pusese fără speranţă capăt copilăriei şi-şi petrecuse anii scurşi încet de atunci ascunzându-se în aleile labirintice din Cartierul Artiştilor, alegând să deplângă soarta care (aşa i se părea lui) îi privase existenţa de orice speranţă sau scop încă dinainte ca aceasta măcar să înceapă. De ciudă pe sine sau pe lume, nu ştiu niciodată pe care, nu adoptase o profesie,

învăţând să folosească în schimb cuţitul din fier pentru a-şi duce traiul pe străzi, ocolindu-i pe cei de teapa sa şi văzându-se devenind dintr-un tânăr plin de vise un om matur copleşit de goliciune şi teamă. Teme-te de moartea ce vine din aer! Se temea de ea la fiecare colţ – se căsca la el din gura fiecărei alei –, dar niciodată din aer, unde de bună-voie ar fi ars sau sângerat sau ar atârnat ca un cadavru în spânzurătoarea veche de-un milion de ani a propriei sale dureri!

Acum, clătină din cap, râse aspru şi, convins că Bistro Californium nu adăpostea nicio capcană sau duşman evident, abandonă umbrele ca o viperă. O mână îi atârna la vedere de-o parte a corpului în vreme ce cealaltă, sub mantia cenuşie şi ponosită, se odihnea pe mânerul cuţitului simplu. Astfel, îşi croi drum prin celebrele portaluri din crom în spatele cărora Rotgob Mungo, un căpitan din Nord, în ultimele zile ale domniei Cannei Moidart, îşi pusese la punct planurile curajoase şi zadarnice de respingere a asediului asupra Cartierului Artiştilor, doar ca să-şi piardă viaţa într-o baltă de sânge – chiar dacă într-un mod mult mai onorabil decât mulţi dintre oamenii săi – sub ciudata secure a lui Alstath Fulthor.

Californium! Însuşi numele este ca un clopot, măsurând cu bătăile lui toţi anii oraşului – bătând pentru poeţii nebuni ai După-amiezii cu toate rănilor lor auto-pricinuite şi pentru dăţile când aceştia au stat, disperaţi şi ambetaţi, la mesele lui din sticlă de culoarea trandafirului; bătând pentru femeile lor numai piele şi os, pline de bijuterii, care, rezemate sub frescele de nepătruns, îşi luau ceaiul din ceşti de porţelan la fel de strălucitor ca urechea unui prunc; bătând pentru Jiro-San şi Adolf Ableson, pentru Clane şi Grishkin şi pentru crimele care le îmbolnăviseră minţile în numele privilegiat al Artei – lumina lor diformă, tremurătoare, este stinsă acum, numele lor sunt date uitării, versurile lor emoţionante fiind nimic altceva decât o vagă roşeaţă în obrajii lumii, o rezonanţă estompată în urechile Timpului!

Californium! – un dangăt funebru pentru noii nobili de la curtea lui Borring, pentru zbârliţii harpişti de la sat care, cu doar cinci secole în urmă, umpluseră locul cu rumeguş şi bere slabă şi vomă, repetându-şi legendele şi marile lor epopei lirice cu regularitatea cu care erau bătute săbiile pe nicovală în Rivermouth, în vreme ce Viriconium, singurul oraş pe care-l văzuseră vreodată, se înnoia în jurul lor (amintindu-şi, poate, lungul vis al declinului) şi, la intrarea în Leedale-ului de Jos, fortăreaţa rece de la Duirinish se

înălţa piatră cu piatră pentru a ţine piept lupilor din Nord. Erau aici!

Aici a venit şi tânărul tegeus-Cromis, un lord din saloanele lui Methven înaintea morţii mândrei sale surori, ursuz şi schimnic într-o mantie din catifea lăcuită, dornic să lege noaptea de la un capăt la altul cu notele bizare ale unei curioase tigve aduse din Est… Californium! Filosofi şi tinichigii; poezie, artă şi revoluţie; prinţese ca nişte vagabonzi şi polemişti nomazi cu voci blândă ca sâsâitul unui şarpe; bătaia absolută şi vibraţia Timpului, vocea oraşului; milenii întregi de versuri reverberează din pereţii lui de crom, planează sub forma unor fulgi de sunet mici şi mârşavi desprinşi din tavanul cu fresce ciudate!

În seara aceea era ca un mormânt.

În seara aceea (cu noaptea prinsă în strânsoarea Lăcustei, la mila unei poezii la fel de glaciară şi de formală ca un instinct) era plin cu lumina neobişnuită a lunii, puternică şi totuşi grea, arctică şi evazivă, care se prelingea înăuntru dinspre stradă. Era frig. Iar văzut prin ferestrele lui, oraşul era o largă dioramă candidă, cenuşiu-albăstruie, galben-lămâie, texturată ca o foaie de hârtie abrazivă. Fiecare masă arunca pe podea o umbră precisă, tristă, la fel ca şi ocupantul ei, prins într-o contemplare înmărmurită a cine ştie cărei crime sau slăbiciuni morale – lord Mooncarrot, cel cu frunte lată şi cu domenii pustii în Sud (grădini pline cu statui din plumb exsudat şi pisici sălbatice albe), gândindu-se la şantajul la care-l supusese soţia sa; Ansel Verdigris, poetul decrepit, cu capul precum al unui papagal de la antipozi, jucându-se cu două monede mici şi cu cuţitul; Chorica nam Vel Ban, fiica vitregă a renegatului Norvin Trinor, uitată dar ocolită de societatea după care tânjea – luna stăruitoare îi lumina pe toţi, iar umbrele le înghiţeau feţele nedumerite, o adunătură de potlogari şi pozeuri şi rataţi care aşteptau să treacă miezul nopţii în siguranţa propriei lor frăţii posace.

Lord Galen Hornwrack găsi o masă liberă şi se aşeză printre ei să bea vin ieftin şi să se holbeze impasibil la strada palidă, aşteptând orice putea aduce noaptea cea lungă şi pustie.

Aceasta avu să-i aducă trei lucruri: Semnul Lăcustei; o întâlnire personală destul de ştearsă şi de indirectă pentru miezul de noapte alb şi sumbru de afară; şi o trădare.

Semnul Lăcustei nu seamănă cu nicio altă religie inventată în Viriconium. Formele exterioare şi ceremonialele ei vizibile – liturghiile şi ritualurile, teoriile ei teurgice sau metafizice, imnurile ei zilnice – par mai puţin o încercare din partea

oamenilor de a exprima o invenţie umană esenţială şi mai mult încercarea unei Idei brute şi independente – o teofanie, existând fără a face apel la minte sau sânge – de a se auto-exprima. Îşi poartă congregaţia ca pe-o mască: noi nu am creat Semnul Lăcustei, ci mai degrabă l-am invitat în noi înşine, iar acum acesta ne poartă noapte de noapte ca pe o mantie sau un costum de bal mascat pentru a ieşi în lumea largă.

Cine ştie cu exactitate unde a început, sau cum? Vreme de un secol (sau de o decadă: estimările variază) înainte să-şi facă apariţia pe străzi, un grup mic sau o cabală undeva în oraş i-a propagat teza fundamentă – că apariţia „realităţii este cât se poate de falsă, o făcătură sau un artefact al simţurilor umane”. Cât de ezitant trebuie să se fi târât aceştia de pe o alee pe alta pentru a se recunoaşte unul pe celălalt în credinţa lor grotescă! Cât de timid să se fi mărturisit! Şi totuşi: războiul ne lăsase spiritele la fel de ruinate ca şi Cartierul Cispontine. Eram obosiţi. Eram înfometaţi. Venirea Oamenilor Renăscuţi a fost demoralizatoare, nedorită, punitivă. Ne-a lăsat cu sentimentul că suntem înlocuiţi. Cu câtă înflăcărarea ne-am agăţat în cele din urmă de această elegantă şi necruţătoare sistematizare o unei premise nihiliste simple!

„Lumea nu este aşa cum o percepem noi“, susţineau primii propovăduitori, „ci infinit mai surprinzătoare. Trebuie să cultivăm o altă imagine.” Acest truism blând (chiar naiv), totuşi, avea să lase loc repede – prin intermediul unei serii de facţiuni eretice secrete şi sângeroase – unei afirmaţii mai radicale. Un val de crime, nedumerind întreaga populaţie, a măturat oraşul. În timpul perioadei acesteia confuze a ieşit la lumină pentru prima dată Semnul, acea simplă şi totuşi complexă adaptare a simbolului CĂLUGĂRIŢEI, al ghicitoarei, care, tăiat în oţel şi argint, se leagănă la gâtul fiecărui susţinător. Grăjdari de han şi prinţese neguţătoare, soldaţi şi proprietari de magazine, astrologi şi vagabonzi au fost descoperiţi ţepeni în rigole şi pieţe, strangulaţi într-un mod nemaivăzut şi cu trupurile tatuate cu desene simbolice, în vreme ce întregul consiliu al Semnului, ales prin vot secret de către membrii cabalei originare, s-a destrămat într-o grotescă dispută metafizică. Pe oraş a pus stăpânire un înfiorător sentiment al inerenţei. „Viaţa este o blasfemie”, anunţa Semnul. „Procrearea este o blasfemie, căci ea copiază şi dezvoltă imaginea oamenilor asupra universului.”

Astfel, Semnul s-a încetăţenit, venind de nicăieri sub forma unui mesaj codat. Acum, apologii lui variază de la rotari la schimnicii

de la Curte; este scrijelit pe toate zidurile de pe orice alee pentru a sclipi în lumina slabă şi albăstruie a lunii; foşneşte ca un vânt uscat – sau aşa se spune – până şi pe coridoarele sălii lui Methvet. Complexele lui subsecte, cu structurile lor fără conducător şi aparent fără ţintă, emit multe comunicate. Noi falsificăm „realul”, susţin ei, chiar prin trecerea noastră prin timp şi astfel ascundem adevărul şi esenţialul. Un bătrân care hrăneşte un câine ar putea, prin puterea spiritului său, să întreţinu existenţa unei întregi străzi – câinele, casele părăginite cu femeile lor cu braţe groase şi copiii cu ochi mari, holbaţi, pavajul udat de o ploaie de după-amiază, apusul de soare văzut din vârful unui turn ruinat – şi ce mistere zac în spatele acestui joc de umbre imperfect? Ce adevăruri? Ei străbat nechibzuiţi străzile, încercând să înfrângă realitate şi sperând să dea peste un Om Renăscut.

O astfel de procesiune se îndrepta acum spre Bistro Californium, apărând ca o respiraţie pizmaşă a nopţii. În semiîntuneric, aceasta se mişca repede şi pe multe picioare. Era tăcută şi vlăguită. Chipurile care o alcătuiau erau sidefii, ciudat de inexpresive, căci nu mai tânjeau după nicio victimă. Surprinsă printre ruinele Cispontine cu doar o oră în urmă, această sărmană creatură zburase când şi când înaintea lor, intrând şi ieşind pe uşi şi suspinând în lumina albă a lunii. În întuneric reverbera un singur set de paşi grăbiţi. Tot restul nu era decât o şoaptă fierbinte, de parcă o insectă uriaşă plana atentă deasupra cetei pe aripi puternice, chitinoase.

Deoarece condiţia lor nu le permite nicio uşurare profundă, egoiştii sunt perpeliţi de superstiţii; sarea, oglinda, „bate-n lemn!“ sunt mite ritualice, folosite pentru a asigura aprobarea unui continuum deja indulgent. Adevăratul solipsist, totuşi, nu are nevoie de astfel de jucării. Superstiţia lui supremă este el însuşi. Lui Galen Hornwrack, deci, îi păsa de Semnul Lăcustei la fel de mult cât îi păsa de orice altceva care nu avea o legătură directă cu el sau cu marea lui pierdere: câtuşi de puţin, adică. Aşa încât, primul indiciu al apropiatei lor confruntări îl lăsa rece – cum putea fi oare altfel?

Lipit de propriul ei destin firav în lumina albastră, grea a lunii, clica din Bistro Californium îşi privea ombilicul cu un dezgust plin de surprindere. Verdigris, poetul, încerca să adune bani cu o baladă pe care o compunea. Sărea inutil de la o umbră adâncă la alta, încercând mai întâi să-l înşele pe grăsanul Anax Hermax, al doilea fiu epileptic al unei vechi familii de pescari din Mingulay,

apoi pe o prostituată adormită din Minnet-Saba, care nu făcea decât să-i zâmbească matern, şi-n cele din urmă pe Mooncarrot, care-l cunoştea de multă vreme. Mooncarrot râse palid, cu ochii aţintiţi într-altă parte, şi flutură din mănuşi.

— O, Doamne, o, nu, vechi prieten, şopti el cu brutalitate. O, Doamne, o, nu!

Cuvintele îi căzură din gură unul câte unul ca nişte bucăţi de carne. Verdigris era scos din minţi. Îl trase pe Mooncarrot de mânecă.

— Dar ascultă! spuse el.

Nu avea unde să doarmă; avea – trebuia să recunoască – datorii prea mari să poată fugi de ele; mai rău, chiar simţea versurile cum îi mişunau undeva în spatele craniului precum viermii într-un cadavru şi avea nevoie să scape de ei, abandonându-se într-o sticlă sau o femeie. Clătină repede din cap, scutură din chica aceea fantastică, vopsită, de păr.

— Dar ascultă! imploră el; şi, stând într-un picior într-o baltă de lumină ciudată aruncată de lună, îşi puse mâinile la spate, întinse gâtul şi recită:

Draga mea, când iarba în valuri se rostogolea
Iar faţa mioarei albă-n pajişte sclipea
Şi printre nalbe bolnavă se-nvârtea
Moartea ne va mângâia
Şi pe soartă ne va pune pecetea;
Legănaţi încet în braţele zilei ce vine
Tremurăm şi tulburăm apele puţine:
Dinţii tigrilor din umbrele feline
Înroşesc apa-nspumată a mării
În care pescarul picioarele îşi ţine!

Nimeni nu-i acordă atenţie. Hornwrack stătea tolănit la marginea încăperii, de unde putea ţine sub observaţie atât uşa, cât şi fereastra (nu aştepta pe nimeni – era doar o măsură de precauţie – era un obicei), cu palma lungă şi albă ţinând strâns toarta unei halbe negre, cu un zâmbet uitat pe buzele subţiri. Cu toate că-l dispreţuia şi că nu avea încredere în Verdigris, era vag amuzat de această scenetă caracteristică lui. Poetul se îneca acum cu un refren improvizat, oribil. Începea să obosească, se holba în jurul lui ca un bou într-un abator, mişcându-se de ici colo cu paşi iuţi, nesiguri, sub ciudatele fresce din Californium. Doar Hornwrack şi Chorica nam Veil Ban mai rămăseseră nederanjaţi; ezită, apoi se întoarse spre femeia cu faţă ciupită de vărsat şi

privire pierdută. N-o să-i dea nimic, îşi spuse Hornwrack. Atunci o să vedem cât de dus cu pluta e cu adevărat.

— Am *cinat* cu soţii hertis-Padnas, explică ea încrezătoare, fără să se uite la Verdigris, care ţopăia cuminte înaintea ei. Au fost foarte amabili.

Femeia părea că-l vede pentru prima oară, iar zâmbetul ei imbecil se deschise ca o floare.

— Noroi şi gunoi! strigă Verdigris. N-am cerut un calendar al întâlnirilor sociale!

Tremurând, acesta îşi adună curajul să dea ochii cu Hornwrack. În spatele lui, la uşă, se materializă o umbră cenuşie, şi rămase acolo vălurindu-se ca un vis vechi, mortal.

Hornwrack împinse scaunul de perete şi dibui după cuţitul simplu din oţel. (Lumina lunii şiroi pe lama acestuia şi-i picură de pe încheietura mâinii.) Verdigris, care nu văzuse umbra de la intrare, se holbă la el cu o surpriză grotescă.

— Nu, Hornwrack, spuse el. Limba lui, asemănătoare cu o şopârlă mică şi purpurie, ieşi şi linse repede buzele. – Te rog. N-am vrut decât să…

— Fereşte-te din calea mea, îi spuse Hornwrack. Du-te.

Cu creasta-i stacojie tremurând a uşurare, poetul scoase un râset puternic de disperare şi o luă la sănătoasa, la timp pentru ca Hornwrack să poată vedea bine silueta care păşea acum dincolo de prag.

O piele subţire doar, întinsă ca pielea unei tobe, ne desparte de viitor: întâmplările se scurg prin ea fără voie, cu un bâzâit slab, dacă produc totuşi vreun sunet – ca vântul într-o casă goală înainte de ploaie. Mult mai târziu, după ce un proces ireversibil de schimbări i-a unit pe amândoi, el avea să-i afle numele – Fay Glass, membră a Casei Sleth, faimoasă cu o mie sau mai bine de ani în urmă pentru inimaginabilele ei acte de cruzime şi compasiune. Dar pentru acum, ea nu era decât un ecou slab a „lucrurilor care stăteau să se întâmple”, o Femeie Renăscută cu ochi de o sinceritate temătoare, cu părul tuns la întâmplare şi având o culoare uluitoare, galben-lămâie, şi o ţinută ciudată, aproape la graniţa urâţeniei şi absurdului (de parcă uitase sau, cumva, nu învăţase niciodată cum trebuie să stea pe picioare o fiinţă umană). Sub mantia din catifea groasă pe care o purta, genunchii şi coatele ei făceau unghiuri ciudate şi dureroase; degetele-i subţiri ţineau un obiect înfăşurat într-un material impermeabil şi legat cu o fâşie de piele colorată. Înnoroită şi prăfuită de pe drum, stătea acolo într-o postură ce exprima

confuzie şi teamă, clipind spre cuţitul lui Hornwrack care ieşea dintre umbrele excentrice din Californium ca o aşchie periculoasă ruptă din miezul nopţii; spre chica roşie, dezgustătoare a lui Verdigris; spre Mooncarrot şi mânuşile lui pentru copii, zâmbind şi şoptind încântat:

— Bună, scumpa mea. Bună, păstârnăcelul meu ud…

Verdigris fu pe dată lângă ea, desfăcând pachetul chiar în clipa când degetele ei se relaxară.

— Ce-i asta? murmură el în barbă. Nu-s bani! Nu-s bani!

Cu un suspin, aruncă pachetul în aer. Acesta se roti o dată sau de două ori, ateriză cu o bufnitură şi se rostogoli într-un colţ.

Hornwrack se ridică şi-l goni în şuturi.

— Du-te acasă şi putrezeşte, Verdigris.

Se uită gânditor în jos.

La o decadă, poate, după fericitul deznodământ al Războiului celor Două Regine fusese limpede că o bună parte dintre cei Renăscuţi nu puteau face faţă efortului continuu de a distinge între visele lor, amintirile şi prezentul irevocabil în care se găseau acum. În timpul lungii lor morţi îi vizitase un soi de boală sau dislocare. Alţii, s-a hotărât, nu vor mai fi reînviaţi până ce ceilalţi nu voi găsi un leac pentru această disfuncţie. Ca măsură provizorie, cei mai grav afectaţi vor părăsi oraşul şi vor forma comunităţi şi grupuri independente în zonele muntoase şi de-a lungul litoralului din Nordul cel depopulat. A fost o soluţie aspră şi nesatisfăcătoare, cu excepţia celor care se simţea cei mai ameninţaţi de Renăscuţi; prost gândită şi provizorie cum era, totuşi a durat – şi tot acolo îi găsim şaptezeci de ani mai târziu, în estuare pustii pline cu bărci de pescuit răsturnate şi pescăruşi înfometaţi, sub fantastice creste erodate de gresie şi pe toată întinderea graniţei Marii Pustii Brune – ciudate, prospere, ermetice colonii mici, unele dedicate muzicii şi matematicii, altele ţesutului şi artelor înrudite, altele încă cioplirii unor labirinturi enorme în zgura udă şi nisipurile suflate dinspre pustie. Toţi practică, pe deasupra, o formă a dansului extatic la care un prim martor a fost Piticul Tomb în Marea Cameră a Creierului de la Knarr în Deşertul Mic de Rugină.

Căutarea unui leac a fost dată uitării, încercarea de-a ajunge la o înţelegere cu Amurgul – abandonată. Aceştia preferă acum să rătăcească, să se abandoneze curentelor acelei ciudate interfeţe schimbătoare dintre trecut, prezent şi imaginar, comportându-se conform parţialelor amintiri din După-amiază şi ţesând printre ele orice fragment din Amurg pe care reuşesc să-l perceapă. Între ei

numesc ţara aceasta crepusculară a percepţiei „marginile”, iar unii cred că, abandonându-se complet ei, vor dobândi la urmă nu doar o eliberare absolută din ghearele Timpului linear, ci şi o incomensurabilă şi inefabilă afinitate cu însăşi textura „realului”. Sunt smintiţi, în toate intenţiile şi scopurile lor: însă absolut ospitalieri.

Fay Glass venise din una dintre aceste comunităţi, bătuse kilometri întregi către Sud. Bizarele filamente de argint care străbăteau catifeaua cenuşie a mantiei; incapacitatea ei de a se îndoi; confuzia ei palpabilă şi al ei *petit mal:* toate grăiau limpede despre originile ei. Însă nu era nimic care să explice ce o adusese acolo sau de ce nu-i contactase pe Renăscuţii din oraş (care, fără excepţie – plini de vină poată din cauza faptului că şi-au abandonat rudele de sânge – ar fi primit-o cu veselie şi ar fi avut grijă de ea, aşa cum făceau cu fiecare vizitator venit din Nord); nimic care să-i explice starea jalnică de acum.

Hornwrack o atinse blând cu vârful cizmei.

— Doamnă? spuse el absent.

Nu-i „păsa“, nu tocmai – era, la urma urmei, incapabil de aşa ceva – însă noaptea îl surprinsese, prezentându-i un chip pe care nu-l văzuse (sau nu voise să-l vadă) niciodată: curiozitatea îi fusese trezită pentru prima oară de mulţi ani.

Oraşul îi tăia răsuflarea; strălucirea albastră, ştearsă a lunii, iluminând un Viriconium necrotic, paralel, pâlpâia; şi când, în sfârşit, ceva îl făcu să ridice iarăşi ochii, servitorii Semnului se aflau înaintea sa, intrând în şir într-o procesiune mută pe uşile din crom ale bistroului.

Chorica nam Veil Ban îşi lăsă în grabă masa şi se duse să stea lângă lord Mooncarrot, pe care ea îl detesta. Umerii ei erau la fel de subţiri ca un umeraş şi, din pliurile hainei purpurii, scoase ca pe nişte fluturi de noapte exotici câteva cărţi de vizită vechi cu margini îndoite şi litere argintii imprimate în relief. Mooncarrot, în schimb, renunţă atât la zâmbetu-i rânced, cât şi la mănuşile galbene, pe care le aruncă – *flop!* –, şi acum descoperi că era prea ţeapăn ca să le mai ridice. Pe sub masă, amândoi dibuiră după mâinile tremurătoare ale celuilalt, ca să le strângă într-o contracţie tetanică de anxietate şi egoism în vreme ce buzele lor se ridicară într-o aversiune mutuală, iar şoaptele lor crispate şiroiră în toată încăperea.

— Hornwrack, ai grijă!

(Mult mai târziu avea să-şi dea seama că şi acest simplu sfat a fost un punct de cotitură. Nu că ar conta: la vremea aceea, era deja prea târziu să-i dea curs.)

— Ai grijă, Hornwrack! îl sfătui o voce amintind de zdrenţe ude şi fiere, o voce care-i străbătuse rigolele tinereţii în căutare de inspiraţie şi nu mai ieşise niciodată la lumină.

Era Verdigris, venind alături de el ca să ţopăie şi să-şi mişte picioare ca un flamingo dement la marginea câmpului vizual. Ce trădare bruscă şi disperată îşi făcuse curaj să pună la cale? Ce retragere de neiertat?

— O, du-te de aici, spuse Hornwrack.

Se simţea ca un om aflat pe marginea şubredă a unui ţărm, cu spatele la râpă şi la valurile neştiute cu spumă între dinţi.

— Ce căutaţi aici? îi întrebă pe slujitorii Semnului.

Pe timp de zi, aceştia erau negustori de textile, leneşi şi necinstiţi; pe timp de zi, erau brutari. Acum, cu ochi avizi, la fel de goi şi plini de aşteptare ca un vacuum, stăteau în şir uitându-se la femeia de la picioarele lui cu un soi de tânjire jilavă, goală, cu feţe de lumpeni, malformate în lumina hidoasă – mulate, parcă, cu un fel de ceară albă impură sau râncezită – lungindu-şi gâturile subţiri, mormăind şi privind pe furiş într-un fel pe jumătate apologetic, pe jumătate agresiv. Reprezentantul lor, preotul sau călăul lor, era un cerşetor ce purta masca galbenă, răvăşită a unui sfânt. Membru supravieţuitor al cabalei originare, acesta făcea uz de o mare putere financiară, cu toată că trăia din mila unor Case importante din oraş. Un boem bogat în tinereţe, respinsese realitatea esenţială chiar a sinelui (bălăbănindu-se, după nopţi întregi de polemici abile şi ireproşabile, pe străzile cenuşii de la răsărit, temător să nu moară, ca nu cumva să admită că trăise). Nu mai interpreta, cât mai degrabă întruchipa Semnul, iar când păşi înainte şi începu să bată din maxilarele-i leneşe, acesta grăi prin vocea lui.

— Voi nu existaţi, spuse acesta pe o voce ca a unui imbecil înfometat, articulând cuvintele încet şi cu grijă, de parcă vorbirea ar fi fost o invenţie nouă, o nouă întrerupere nedorită a nesfârşitului Cântec strident. Voi vă visaţi unul pe celălalt. – Arătă cu degetul spre femeie. – Ea vă visează pe toţi. Părăsiţi-o.

Înghiţi în sec, plescăi din buze şi rămase nemişcat.

Înainte ca Hornwrack să poată răspunde, Verdigris – care, umplut din întâmplare cu o disperare colerică şi letală, chiar îşi adunase curajul, cu toate că nu pentru o trădare – păşi pe neaşteptate afară din umbre. Avusese o după-amiază proastă la

cărţi cu Grăsana Etteilla; poezia i se învârtea în încăperile craniului ca un şperaclu într-o yală ruginită; era o zdreanţă de om, oripilat de el însuşi şi de tot ceea ce trăia pe lume. Reprezentantului Semnului îi oferi o plecăciune scurtă, ridicolă.

— Pe voi vă visează porcii, sugacilor! îi batjocori el şi, cârâind ca un pungaş beat, îi făcu cu ochiul lui Hornwrack.

Hornwrack era uluit.

— Verdigris, eşti nebun?

— Sunteţi cu un picior în groapă, în sfârşit! fu tot ce spuse poetul. Acum totu-i o crimă mârşavă. – Pe faţă îi apăru şi dispăru un rânjet pervers. – Doar dacă nu…

Dintr-o dată, întinse o gheară murdară şi hrăpăreaţă, cu palma în sus, bătătorită şi pătată cu cerneală.

— Dac-o vrei, trebuie să plăteşti pentru ea, Hornwrack! sâsâi el. Nu te poţi lupta cu ei de unul singur. – Se uită în ambele direcţii la slujitorii Semnului, se cutremură. – Ochii ăştia! şopti el. Repede, spuse, înainte să mă lase curajul. Dă-mi destul pentru un pat, destul pentru o sticlă, şi sunt omul tău! Eh?

Văzând lipsa de înţelegere a lui Hornwrack dizolvându-se în dezgust, se cutremură şi suspină.

— Nu te poţi lupta cu ei de unul singur!

Hornwrack se uită la el. Se uită în jos la Fay Glass, insensibil şi totuşi implicat – un misterios motor al sorţii. Se uită la reprezentatul adepţilor Semnului. Ridică din umeri.

— Pune-ţi cuţitul la bătaie altundeva, îi spuse poetul. Oamenii aceştia n-au avut niciodată motiv de discordie cu mine. Ar trebui să-şi amintească asta. Au făcut o simplă greşeală de recunoaştere a acestei femei nefericite (care-mi este rudă de sânge, observ acum, din Soubridge) şi acum pleacă.

Rămase locului acolo, simţindu-se surprins. Intenţionase să spună altceva.

— Tu nu exişti, şoptiră adepţii Semnului.

Ansel Verdigris chicoti.

Umbrele pâlpâiau pe perete. Cuţitele fură scoase în lumina înfiorătoare.

— O, prea-bine, suspină Galen Hornwrack. Prea-bine.

Stăpâniţi de canibalismul subit şi instinctiv al unui babuin (predecesorul nostru de nezdruncinat, aşezat în craniu cu milioane de secole în urmă), combatanţii se avântă unul asupra celuilalt, cu carnea depărtându-se ca buzele, cu rănile deschizându-se ca nişte guri lacome, cu lichidele preţioase ale inimii irosite într-o ultimă scurtă salivaţie; fluxul sângeros…

Neputincios şi puţin mirat, Hornwrack asistă la sărbătoarea propriului său geniu. N-a făcut nimic în timpul exilului auto-impus dintre oameni decât să-şi deprindă meseria. O furie rece, artificială, falsificarea unui sentiment fără de care nu-şi poate face treaba, îl izbeşte din toate părţile. Bunul cuţit din oţel, invocat din teacă precum o amintire, şade comod în mâna sa. Nu se mai poate coordona şi-şi pune la încercare îndemânarea – tăierea, saltul, fandarea. Ca un jongler în Piaţa Atteline, se rostogoleşte ca să evite o contralovitură disperată (cu lama vâjâindu-i între pometţi, cu aerul despicat mângâindu-i ca o pană obrazul afundat). Fântâni de sânge în lumina nebunească din Californium de culoarea prunelor bătrâne. Aceasta nu-i o culoare nouă. (În tot timpul ăsta, fata zace ca o piatră între picioarele lui dănţuitoare, cu ochii plini de durere şi neîncredere). Cuţitul merge la ţintă şi merge la ţintă din nou în semiîntunericul malign. Sângele lui e acum inextricabil amestecat cu acela al adepţilor Semnului, îi mânjeşte antebraţele goale, e alunecos sub picioare, o fraternitate dintre crimă şi durere…

Undeva în spatele lui, Verdigris se războieşte, cu faţa iluminată de teroare, cu gura ca a unui gargui împroşcând o mare de versuri, o lirică de rigolă, de sfinctere relaxate şi ochi sticloşi.

— Ţine minte asta, Hornwrack! strigă el. Ţine minte asta!

Hornwrack nu-l auzi. Trei, poate patru oameni cad în faţa lui, apoi avocatul Semnului apare din încăierarea sângeroasă ca o faţă ce iese la suprafaţă din străfundurile unui vis – lungă, galbenă, mânjită cu sânge, triunghiulară şi inexpresivă ca a unei viespi – cu respiraţia ieşindu-i ca inhalările uscate ale unei maşinării, respiraţia unei insecte şoptind secretele simbolice mortale ale unei cabale, viziuni fojgăitoare şi sterpe cu oase şi pustiu – până ce cuţitul lui Hornwrack îl împunge drept în adâncitura dintre claviculă şi trapez cu un sunet ca al unei dălţi izbindu-se de un bloc de lemn, pentru a pecetlui optzeci de ani de teamă şi îndoială. În momentul morţii lui, electricitatea scapără între ei, de parcă întreaga cabală îşi azvârle inima în acel singur cuvânt disperat, vomitat,

„Nu“,

care-i fu deopotrivă avertismentul şi triumful.

Hornwrack susţinu cadavrul de gât, luptându-se să-şi scoată cuţitul. Faţa galbenă rânji la el, scăldată de propria-i carotidă împunsă. El o lăsă să alunece înapoi în coşmarurile sale.

Preţ de o clipă, se simţi cât se poate de bătrân şi de disperat. În jurul lui, umbrele fugeau înfrânte de acolo – în tăcere, ca nişte babuini cenuşii inteligenţi părăsind o stâncă înceţoşată la miez de noapte dintr-o zonă caldă, cu blana şiroindu-le de sânge, cu urechile ciulite. În mijlocul camerei, Verdigris căzuse în genunchi şi, strângându-se de coapsa înroşite ca să oprească sângerarea, lovea fără vlagă cu cuţitul în oamenii schilodiţi care băteau în retragere. În timp ce Hornwrack îl privea, acesta căzu cu faţa în jos şi se târî într-un colţ. Hornwrack fugi în stradă, strigând. Oprit brusc locului de sclipirea puternică a luminii de lună, auzea doar bocănitul rapid al paşilor. Rămase acolo multă vreme, clătinând nedumerit din cap, făcându-i-se frig pe măsură ce ceasul înainta de la miezul nopţii spre ora unu, cu cuţitul uitat în mână; apoi intră la loc înăuntru.

Verdigris plecase pe uşa din spate şi ieşise în miile de rigole din Cartier, luând cu el pachetul fetei; chiar şi după toate acestea, el tot ar fi încercat să-l vândă unor răpciugoşi la capătul întunecat al unei alei. Mooncarrot şi Chorica nam Veil Ban plecaseră să-şi petreacă restul nopţii împreună într-o îmbrăţişare cenuşie, narcisistă, fiecare văzând în faţa placidă a celuilalt o oglindă – şi să se despartă cu repulsie când spasmul de teamă care-i unise scurtă vreme se pierdea în lumina tot mai deasă a zorilor. Adepţii Semnului plecaseră şi-şi luaseră morţii cu ei. Ciudatele fresce din Californium se uitau în jos spre un spaţiu gol şi plin de ecouri, şi, stând stânjenită în mijlocul lui, holbându-se în jurul ei într-o caracteristică panică împietrită, Femeia Renăscută, Fay Glass, un vestitor, un mesager îmbrăcat într-o mantie de catifea. Părul ei galben, scurt, era încleiat cu sânge coagulat şi încerca disperată să vorbească.

— Eu, spuse ea. În gură, şopti ea.

Ochii ei erau albaştri ca acidul.

— Uite, îi spuse el, ai face bine să pleci înainte să se întoarcă.

Îl durea insuportabil un loc în partea stângă a corpului. Se simţea amorţit şi obosit.

— Îmi pare rău de pachet, spuse el. Dacă-l întâlnesc pe Verdigris… dar mă aştept ca oamenii tăi să te poată ajuta.

Îşi vârî mâna prin ruptura de la cămaşa din piele moale. O scoase caldă şi lipicioasă. Îşi muşcă încheieturile degetelor.

— Sunt rănit, explică el, şi eu nu te mai pot ajuta.

— În gură am…

Era limpede că era nebună (şi că mai şi atrăgea nebunia, adunându-şi în preajmă toţi lunaticii din oraş ca o bucată de sticlă

ce atrage razele unui soare invizibil, ironic). Nu voia să depindă cineva de el. Întinse o mână pentru a-i atinge umărul.

Imediat, încercă un moment şocant de vid, o scăpare ca rostogolirea prematură în somn a unui creier mult prea obosit. Fu însoţit de ceva ce semănă cu o scăpărare de lumină intensă. Se auzi că spune, cât se poate de inexplicabil:

— Nu mai sunt alţi pereţi.

Umbrele fugiră din colţurile din Californium şi-l scoaseră la iveală: După-amiaza vibra în el precum o coardă malignă. Undeva, acolo, afară, în întunericul nopţii milenare, înalte turnuri ancestrale răcneau într-un vânt înteţit. Se apropie de ele după multe zile, temător, peste zone mlăştinoase şi turbă ieşită la suprafaţă, coline erodate şi jompuri adânci. Apa era infectată şi nepotabilă, potecile greu de găsit. Într-un sfârşit, oraşul ascuns se înălţă înaintea lui ca un vis, dar atunci era deja prea târziu… Simultan (într-o viziune suprapusă ca două sticle delicat colorate), el se afla într-un alt loc. O aşezare înghesuită la marginea Marii Pustii Brune. Dincolo de ea, povârnişuri abrupte acoperite cu stejari pitici se întindeau în sus către o faleză lungă de gresie ce se întindea de la nord la sud, cu golfurile ei negre şi contraforturile profilându-se în sus pe lumina tot mai scăzută. Câţiva fulgi de zăpadă pluteau în aerul aspru şi, profilate pe cerul de un verde-pal, imense insecte mărşăluiau în procesiuni lente pe marginea falezei.

— Nu, strigă Galen Hornwrack.

Se scutură ca un şobolan pe moarte şi o împinse pe femeie de-o parte.

— Ce? spuse el, holbându-se la ea.

Tremura din toate mădularele. Apoi, cu mâna lipită de partea stângă a corpului şi faţa lăsată, ieşi din Californium bălăbănindu-se pe picioare, simţind pe piele atingerea uscată, firavă a unor aripi sau a nebuniei.

În urma lui, Femeie Renăscută îşi mişcă disperată buzele, un copil strâmbându-se în oglindă.

— În gură, spuse ea în spatele lui, mi-am adus micuţa contribuţie. Veneţia devine ca Blackpool, nemailăsând nimic pentru nimeni. Rebeliunea e bună şi necesară. Eu…

Bistro Californium deveni tăcut în jurul ei. Nu mai rămăsese nimic altceva decât intrarea, un trapez albastru şi cenuşiu şi galben intens – reflecţia oraşului într-un puţ adânc de lumină selenară într-o noapte de toamnă. Nu mai rămăsese nimic în afară

de vântul ce sufla dinspre Monar, puţin sânge, frunzele care cădeau. Femeia începu să lăcrimeze de frustrate.

— Eu...

Viriconium. Hornwrack. Trei lumi ciocnindu-i-se în cap. Pe când fugea fără ţintă în sus şi-n jos pe aleile de la periferia Cartierului, smârcuri întunecate şi vâscoase de turbă i se căscau sub picioare ca nişte capcane. Vântul îi şuiera în urechi. Conturându-se pe un cer electric, faleza aceea teribilă, chinuitoare, cu vizitatorii ei înceţi, hotărâţi! În lumina selenară frântă a oraşului, el se împiedică de uşi şi ziduri, cu picioarele tresărindu-i nesigure, de parcă viziunea pe care o primise din întâmplare fusese însoţită de o injecţie cu otravă administrată în sistemul nervos. Avea hainele rupte şi era acoperit cu sânge închegat; nu-şi amintea unde locuia; nu-şi putea imagina unde fusese. Această dezorientare fatală fu cea care camuflă sunetul de paşi ce-l urmărea şi, pe când îşi aminti cine era – pe când acele peisaje străine se şterseră destul încât să poată aprecia situaţia în care se afla –, era deja prea târziu.

Dintre umbrele care acopereau zidul aleii se târî o altă umbră; pe o dâră de lumină aruncată de lună, o faţă albă, schimonosită, se avântă asupra feţei sale; fu aruncat la pământ de o lovitură năprasnică în partea stângă, cea rănită, de parcă cineva se izbise drept în el în obscuritatea galben-vineţie. Braţe subţiri, ţepoase, îl îmbrăţişară şi, aproape de ureche, o voce ce mirosea a cârpe ude şi fiere – o voce doldora de slăbiciune şi întărită de viciu – şuşoti:

— Plăteşte, Hornwrack, sau o să putrezeşti în şanţ! Ţi-o jur!

Braţele care se mişcau acum pe corpul lui erau firave şi temătoare, pline de-o oribilă, vitalitate. Îi descoperiră punga şi i-0 goliră. Se împiedicară de cuţit, se retraseră confuze, apoi îl înşfăcară şi-l izbiră de lespezile de piatră până ce-l frânseră. Copleşite de această tactică ambiţioasă, îl abandonară brusc, ca nişte şobolani speriaţi. Ceva greu şi respingător fu azvârlit pe pavaj aproape de capul său. Un singur ţipăt exotic de râs despică noaptea: zgomot de paşi ce alergau, pecetea Oraşului de Jos, se risipiră în ecouri, lăsându-l bolnav şi neajutorat pe acel promontoriu sterp, legănat, al vieţii sale pustii.

Acum îşi dădu seama că fusese înjunghiat a doua oară, aproape de prima rană. Rânji dureros la bucăţile ironice ale cuţitului său, care licăreau spre el de pe lespezile crăpate, fiecare conţinând o mică, perfectă reflecţie a figurii înnebunite a menestrelului ce fugea, cu fesul de bufon fâlfâind în noaptea criminală.

— O să-ţi iau bojocii, papagal afurisit, boarfă, şopti el, poet afurisit!

Dar acum îşi dorea doar apartamentul familiar din Rue Sepile, foşnetul uscat al şoarecilor printre priboii morţi şi secretele murmurate ale prostituatelor de la etajul de sus. După o vreme, această halucinaţie a siguranţei deveni atât de magnetică, încât el se opinti în picioare şi îşi începu călătoria, agăţându-se de peretele aleii pentru sprijin. Aproape imediat, fu înfăşurat într-un miros respingător. Dăduse peste mizeriile abandonate de Verdigris: pachetul Femeii Renăscute, încă învelit în materialul impermeabil. Pentru nimic în lume nu-şi dădea seama de ce mirosea atât de tare a vargă putredă.

Când îl despachetă ca să afle, descoperi capul hăcuit al unei insecte, putred şi vărsând fluide şi având *exact patruzeci şi cinci de centimetri de la un glob ocular la celălalt.*

Gemând, îl aruncă şi-o luă la fugă prin labirintul din spatele Pieţei Delphin, trecând pe lângă dugheana soioasă şi tăcută a Grăsanei Etteilla şi pe lângă cornişele dărăpănate ale Camine Auriale, cu picioarele lui iscând ecouri printre colonadele goale, cu rănile durându-l din cauza frigului. Prin spatele meu trec tot soiul de lucruri când nu întorc privirea, îşi spuse, şi atunci ştiu că-l urmărea viitorul, că sfârşitul îi întinsese o ambuscadă. Se uită disperat în sus la Stelele Numelui în speranţa că acestea vor reflecta imensa schimbare nenaturală de jos. Merse din Delphin şi până în Piaţa Timpului Nerealizat, trecu săgeată prin Cartierul Artiştilor către îngusta intrare pe Rue Sepile, către încăperile acelea mâncate de viermi de la parter cu tavanul ce pârâia cât era noaptea de lungă…

…Unde îl găsiră în sfârşit zorile şi exilul său de optzeci de ani luă sfârşit (cu toate că atunci el nu ştia asta).

Toată noaptea zăcuse într-o moţăiala dureroasă întreruptă de vise scurte şi violente şi de febre în care primi indicii şi zvonuri cu privire la sfârşitul lumii. Din observatorul ruinat de pe Alves ţâşni focul şi un clopot mare bătu acolo unde nu fusese niciunul vreme de milenii întregi. *O femeie cu cap de insectă* îi îndesă rănile cu nisip; mai târziu, îl conduse prin colonade necunoscute roase de un vânt uscat, încins – străzile pârâiau sub picioare, acoperite cu lăcuste galbene, uscate! Grăsana Etteilla, transpirând în ghereta profetică – „Teme-te de moartea ce vine din aer!“ – îşi deschise mâinile cu palmele în sus şi le aşeză pe masă. Era abandonat de însoţitorii săi în adâncul pustiu şi se târa gemând, când pământul

se risipi ca un vechi volant din bronz sub ochiul palid al unei luni ce se transformă în sfârşit în chipul băiatului lui, impasibil în lumina puţină a unei singure lumânări.

— Şi atunci? şopti el, încercând să-l împingă pe puşti.

Era ultima oră a nopţii, când lumina se târăşte printre obloane şi se împrăştie pe tencuiala udă ca o pată, stătută şi rece. Afară, Rue Sepile zăcea epuizată, prostrată, mirosind a vin stătut. Tuşi şi se ridică, iar cearşafurile de sub el erau înţepenite cu propriu-i sânge coagulat. Trăgându-se repede din văgăuna somnului, descoperi că avea gura uscată şi râncedă, iar în partea rănită a corpului o păstaie goală de durere.

— Au venit oameni să te vadă, spuse băiatul.

Şi, într-adevăr, în spatele chipului său inexpresiv înotau alte feţe, acolo, în colţul din spatele luminii de lumânare. Hornwrack se cutremură, ţinându-se cu unghiile de albiturile însângerate.

— Nu face nimic, croncăni el.

Băiatul zâmbi şi-l atinse pe braţ, spunându-i parcă: „Mai bine ridică-te, stăpâne“, un gest ambivalent, zâmbetul ascunzând poate compasiune, poate dispreţ, afecţiune sau stânjeneală. Nu ştiau nimic unul despre celălalt, în ciuda a o sută de dimineţi precum aceasta, ani întregi de cearşafuri înţepenite şi însângerate, deliruri, apă caldă şi acul care-i sutura rănile. Câte răni cususe băiatul cu faţă ciupită şi degete simple, capabile? Câte zile petrecuse el singur cu mirosul uscat al priboaielor, cu Rue Sepile zumzăind dincolo de obloane, aşteptând să audă de o moarte?

— Mai bine ridică-te.

— O să mă ţii minte?

Tremură, şi mâna lui găsi umărul slab al băiatului.

— O să mă ţii minte? repetă el şi, când nu primi niciun răspuns, îşi azvârli picioarele peste marginea patului.

— Vin, spuse el cu o ridicare din umeri; aşa că ei îl aşteptară în umbrele camerei, tăcuţi şi atenţi, în timp ce băiatul îi curăţă şi-i obloji rănile, în vreme ce lumânarea se stinse şi o lumină cenuşie se strecură pe sub uşă. Fay Glass, femeia nebună cu mesajul ei din Nord; Alstath Fulthor, stăpân al Renăscuţilor şi mare putere în Viriconium de la Războiul celor Două Regine încoace; şi, printre ei, bătrânul îndoit de spate îmbrăcat în robă cu glugă, care se uita printr-o crăpătură din oblonul putred şi spuse uscat:

— Până astăzi n-am putut face legătura dintre nimic şi nimic. Dar uită-te cum cad frunzele!

3
Un vultur-pescar în Viriconium

Întoarcerea Piticului Tomb în Viriconium, oraşul lui adoptiv, se săvârşi nu cu pas grăbit. Trecerea a două sau trei zile situă locul săpăturilor sale zadarnice şi al unei incinerări, aproape în urma sa, către sud-est. Masivul Monar se afla la dreapta lui (cu piscurile nimic altceva, încă, decât o ameninţare de gheaţă, o friză albă atârnată abia desluşită într-un şir de nori), pe când, undeva la stânga, se întindea acel străvechi drum pavat şi – mai presus de orice – aglomerat care uneşte Oraşul Pastel cu coloniile sale dinspre est – Faldich, Cladich şi Lendalfoot de lângă mare. Ruta aceasta din urmă el o evită, preferând vechile drumuri pastorale şi potecile ascunse, din sentimentalism mai mult decât vreo dorinţă conştientă de a fi singur. Îşi amintea ceva legat de ele din tinereţe. Cu toate că nu era tocmai sigur care era acest lucru, îl căută cu încăpăţânare în proeminenţele inutile şi în blândele umflături din zonele calcaroase de la poalele munţilor, bântuit de bolborositul lichid al corlei şi de fâşiitul vântului prin iarba albastră de mlaştină.

Se gândi puţin la salvatorul său din trecut. Bărbatul dispăruse din nou în timp ce el dormea, nelăsând nimic în afară de o jumătate de vis în care cuvintele *Viriconium* şi *Lună* erau repetate de multe ori şi cu un anumit grad de urgenţă. (Tomb se trezise hămesit dimineaţa, abandonase imediat noua groapă, în pofida promisiunilor ei, şi plecase în căutarea lui însuşi – plin la început de o ciudată bucurie, apoi cel puţin animat de speranţă şi, în cele din urmă, după ce nu reuşi să găsească nici măcar o urmă de picior în pământul proaspăt întors, cu o falsă veselie la adresa proprie-i nerozii.) Era, după cum se exprimase mai mult decât o dată, un pitic, nu un filosof. Se lăsa implicat cu totul în evenimente; le întâmpina cu optimism şi le făcea faţă potrivit instinctului; de pe urma lor rămânea cu puţine opinii, doar cu amintiri. Nu cerea nicio explicaţie.

Totuşi, curiozitatea nu era nici pe departe moartă în el şi, dat fiind că nu se putea duce pe lună, înainta în schimb spre vest traversând ţinutul muntos, către Viriconium. Într-o regiune cu vâlcele şerpuitoare îl copleşi încă un eveniment ciudat.

Fisurând marele platou, aşa încât de sus acesta arăta ca o bucată de brânză cenuşie şi roasă, aceste văi mici şi adânci, cu vadul uscat, erau feerice şi nepopulate. Pâlcuri agăţate de porumbari şi frasini le făceau greu de străbătut (cu excepţia locului unde o potecă le brăzda ierburile cărnoase de-a lungul

unui vad gol, plonja prin ziduri de acces prăvălite şi năpădite de vegetaţie şi se strecura ca un câine printre ruinele acoperite de muşchi ale unui sat de mult abandonat), şi fiecare era păzită de bastioane din calcar înalte şi albe. Într-o astfel de vale ajunse piticul la capătul unei după-amiezi călduţe de octombrie, pe când roţile căruţei sale cu coviltir scârţâiau pe o potecă veche acoperită cu frunze maronii. Nedorind să deranjeze tăcerea elegantă a pădurii de fag, coborî încet, căutând un loc unde să-şi petreacă noaptea. Aerul era cald, valea împestriţată cu lumină de culoarea mierii. Vara încă trăia acolo în mirosul de usturoi sălbatic, în dansul insectelor din luminişurile abrupte şi în căderea uşoară a unei frunze printr-o rază piezişă de lumină.

Sinuozităţile potecii îi scoaseră la iveală la început un cătun uitat pe fundul văii – apoi, înotând deasupra lui într-un soi de sclipire chihlimbarie, enorma stâncă ce îl domina.

Satul era mort de mult. Pe lângă el cursese cândva un pârâu numit Cressbrook, dar nu mai era nimeni acum ca să-i spună în vreun fel, iar acesta se retrăsese timid sub pământ, lăsând în urmă doar o fâşie stearpă de pietre care să separe relicvele arhitecturii umane de imensa catedrală de calcar de pe celălalt mal. Nu era nici urmă de apă pentru poneii lui, dar Tomb tot le dădu drumul din oişte; se simţea magnetizat, atras, pe punctul de a face o descoperire. Pentru aceasta, poneii nu-i purtau nici mai multă nici mai puţină pică decât de obicei, iar el îi auzea cum păşteau iarba udă în vreme ce se plimbă fără ţintă de-a lungul malului pârâului dispărut. Dar nu reuşi să se acomodeze acolo, sau printre crengile contorsionate şi pline de licheni din livada sălbăticită cu minusculele ei mere acre – şi după o vreme clătină din cap, uitându-se nedumerit împrejur. Ceva îl atrăsese şi, totuşi, locul nu era altceva decât o adunătură de orificii de admisie năpădite de muri, movile ierboase şi grămezi de pietre colonizate de urzici şi soc, cu aerul de desuetudine şi pierdere amplificat de existenţa stâncii de sus…

Stânca aceea! Bucata aceea mare de piatră, cu străvechile ei colonii de ceucă, cu mănunchiurile ei bogate de iederă şi cu petele ei galbene lungi şi misterioase! Atârna acolo sus, cu fiecare linie a ei reliefându-se perfect în lumina chihlimbarie, cu fiecare crăpătură înfundată bine cu un întuneric maroniu, cu fiecare frasin înclinat, auriu şi profilat exact peste umbra lui neagră. Toţi muşchii de la baza copacilor erau luminoşi. Peşterile întunecoase şi grăitoare săpate în faţada ei de un milion de ani de apă curgătoare păreau mai degrabă nişte locuri de adăpostire decât

cele câteva relicve jalnice care stăteau cu faţa spre ea de cealaltă parte a pârâului uscat. Umbra unei păsări, tremurând pentru o clipă peste un acru de piatră albă, vibrantă, o învesti cu o semnificaţie imemorială şi totuşi tranzitorie (o rafinare sau amintire a o mie de crepuscule, un miliard de astfel de umbre fosilizate impalpabil în stâncă): era ca un cap mare şi vechi – imperial, ironic şi fascinant.

În cele din urmă, îşi găti ceva şi mâncă stând pe vine comod pe scara căruţei. Fumul de la focul său deveni captiv în stratul de inversiune şi pluti în jos pe valea cea mică. Seara se apropie şi mai mult şi totuşi păru să nu mai vină – de parcă valea şi marele gardian alb al ei s-ar fi aflat dincolo de trecerea normală a Timpului. Soarele cobora veşnic în obscuritate şi totuşi niciodată nu dispărea. Aerul se răci, dar atât de încet! Nu veni niciun vânt. Piticul Tomb se scărpină între picioare, căscă. Se ridică pentru a-şi masa durerea adâncă a unei vechi răni de la spate.

Hrăni poneii. Apoi se duse să se uite la stâncă.

La început, cu răsuflarea puţin tăiată după escaladarea grohotişului năpădit de ierburi de dedesubt, se mulţumi chiar şi numai să stea la poalele ei şi să-şi lungească gâtul pentru a privi ceucile. Piatra era caldă: îşi aşeză palma pe ea. Pământul de sub cizmele lui era plin de mirosul toamnei: inspiră adânc, întoarse un ochi spre o coastă ce atârna, spre un colţ strâmt, spre o crăpătură plină de iederă.

Stătu acolo la începutul ei, de unde fiecare linie ducea în sus, apoi începu să urce.

Îşi amintise ce îl bântuia.

Se căţără încet şi elegant, aşezându-şi picioarele cu grijă, ici vârând un pumn într-o crăpătură, colo balansându-se peste o lespede abruptă în vreme ce spaţiul gol ardea sub el ca un fitil; şi, o dată cu el, căţărându-se, urcară cicatricele lungi în calcar ale tinereţii sale, arzând şi îndepărtate sub un soare străin: hinterlandurile încinse din Peninsula Mingulay vara – pietrele atât de luminoase la jumătatea zile, încât îţi răneau ochii – căruţele tinichigiilor întinzându-se precum nişte nestemate pe Litoralul Mogadon – falezele revărsându-se într-un arc lung de optzeci de kilometri de la Radiopolis la Thing Ten în timp ce, deasupra mormanelor de pietre şi mărăcinişului spinos din viroagele uscate, patrulează un singur vultur de pradă, o fărâmă pe cazanul încins al cerului! Fiecare loc sau întâmplare acum el le văzu miniaturizate şi aride, închise parcă într-o sticlă sigilată. Nu regreta nimic din toate acestea – dar era pe de-a-ntregul fericit că

le schimbase cu aerul moale din Nord; şi odată amintirea identificată, odată scăpat de bântuire, o lăsă să-i alunece din gând...

Curând putu să se odihnească pe o platformă aspră aflată la aproximativ nouăzeci şi doi de metri faţă de punctul de pornire şi poate la încă şaizeci şi unu deasupra căruţei de pe fundul văii. Acolo se simţea o briză răcoroasă şi puteau observa ceucile urmându-şi sub el gâlceava veche de milenii întregi; hărţuindu-se una pe alt de la un cuib la altul, apoi ţâşnind spre cerul senin într-o zarvă de aripi şi ţipete – pentru a se avânta spre culmi şi a pluti şi a cădea ca pietrele pe vârfurile copacilor de jos înainte să se întoarcă pe crestele cu muri pentru a lua de la capăt toată gâlceava aceea obositoare... Îşi scoase cureaua şi se ancoră cu ea printre rădăcinile tisei cu care-şi împărţea locul la înălţime. Aerul din jurul lui se răci; lumina începu imperceptibil să se estompeze; umerii largi ai platoului se îndepărtau spre nord înaintea lui, orizont după orizont ca nişte pene cenuşii de porumbel profilate pe albastrul şi galbenul emailat al cerului. În vale nu mai putea identifica fiecare frasin în parte – încoronată cu o neîntreruptă feronerie de crengi, cu soarele roşu şi nemişcat deasupra, panta îndepărtată se ridica întunecată şi posacă precum un mare rambleu.

Şi în vreme ce privea, deasupra rambleului începu să se ridice un cap.

Fu o imagine zărită atât de scurt, încât mai târziu nu putu să o descrie coerent – pe-atunci, desigur, lucrul acesta nu mai conta. Fiinţa se arătă într-o totală linişte, şi în parte. Mai întâi antenele lăsate, unite, aflate într-o continuă mişcare agitată, se ridicară deasupra copacilor; apoi urmară marii ochi globulari, inexpresivi şi faţetaţi, înfipţi într-o carapace sub formă de ic asemănătoare cu craniul pătat şi lustruit al unui cal mort; în cele din urmă se arătară părţile bucale, mişcându-se ca o maşinărie. Apărură două picioare din faţă tremurătoare, ciudat curbate şi, cuprinzând marginea întunecată a pământului (cu toate că nu lăsară nici cea mai mică urmă), ridicară această mască şocantă mult deasupra poziţiei piticului. Nu văzu niciodată restul creaturii. Valea se cufundă în umbre sub el; stânca stătea la pândă şi se rotea; el se cutremură şi auzi un şuierat subţire ieşind din propria-i gură...

Apoi dispăru.

Păstră imaginea a ceva *ştergându-se,* a unui sunet pe care nu-l auzise cu adevărat disipându-se treptat dintr-un crescendo inimaginabil – ca o energie invizibilă ce se disipează precum apa

scurgându-se sub o stâncă – apoi simţi scoarţa dură, prăfoasă, a tisei frecându-se de mâna lui transpirată; strigătul ceucilor se întoarse la el (vag la început, venind parcă de la mare depărtare); valea pârâului Cressbrook era din nou cum fusese…

O întrezărire atât de fugară!

Soarele se scufundă, întunericul se revărsă, dar silueta mică şi gârbovită de pe stâncă rămase – cu bărbia pe genunchi, cu părul cenuşiu pârlit mişcându-se în bătaia vântului de noapte, cu o expresie întrebătoare pe faţă. Când se ridică într-un sfârşit să-şi înceapă cu grijă coborârea, văzu brusc că terasa era înţesată cu sute de insecte mici, luminiscente. Sărind şi sclipind într-un exces de viaţă şi energie, acestea îi mişunau peste picioare, pâlpâiau printre rădăcinile tisei şi se rostogoleau într-o ploaie neostoită peste margine, vărsându-se în hău ca nişte scântei. Nu reuşea să vadă de unde veneau şi, când încercă să ridice câteva, îi scăpară.

În timpul coborârii, se aşteptase să le vadă căzând pe lângă el în gol, dar când, câteva minute mai târziu, greul trecu şi putu să se uite-n sus, acestea dispăruseră, iar el nu mai reuşea să vadă nici măcar terasa.

Într-o toropeală de nedumerire şi sânge uscat, apoi, cu rănile deschizându-i-se de fiecare dată când închidea ochii, Galen Hornwrack îşi abandonă camerele familiare, captivitatea sa stătută, dar suportabilă. Nu spuse nimic. Nu explică nimic. Prostituatele viclene îl priviră plecând (mişcându-se fără fereală de la o fereastră la alta, cu degetele ridicate la buzele de sus lăsate, la obrajii ridaţi, la un pieptene preferat). Băiatul îl urmări şi el cu nişte ochi necomunicativi. Înţelegea el ceea ce se întâmplase? Va aştepta oare măcar o zi înainte să treacă la o altă legătură disperată, fără motiv? Lui Hornwrack nu-i păsa de el (amândoi purtau prea evident pecetea oraşului, îngăduinţa impasibilă prea mare de sine, narcisismul ce înlătură compasiunea), dar avu brusc o viziune scurtă a umerilor slabi ai băiatului gârboviţi pe fundalul unei lumini galbene, corozive, de lampă; cu o zidărie de cărămidă prăbuşită şi umbre energice; şi se descoperi căutând să spună ceva în chip de adio, vreun dar sau gest de recunoştinţă. Nu-i veni nimic, aşa că nu spuse nimic şi lăsă inevitabilele cotituri neproductive ale lui Rue Sepile să-l scoată din vedere.

În cele din urmă, ştia, prezenta lui inerţie va fi înlocuită cu o amărăciune palidă, un sentiment de trădare care, chiar dacă neîndreptat asupra sa, tot va fi simţit din partea băiatului. În felul

acesta îşi ţinu sub obroc sentimentele schiloade. Pentru moment, nu putea decât să privească pe furiş feţele însoţitorilor săi nedoriţi, aşteptând vreun indiciu al intenţiilor lor. Sub mantie îşi ascunsese al doilea cuţit mai bun, un lucru cu un mâner ciudat şi o pată neagră şi veche pe care nu reuşise să o cureţe.

Îi aduseseră un cal, chiar dacă ura modul acesta de a călători, şi-l îndemnară pe tăcute să urce pe el. Acum, cu Piaţa Timpului Nerealizat şi cu dependinţele ei sărăcăcioase în urmă, îl conduseră prin Oraşul de Jos. Alves trecu ca un vis, domul lui spart din cupru şi tripourile lui lăbărţate căzură în liniştea desuetudinii. De-a lungul lui Camine Auriale, începu o ploaie mocănească. Rănile pământului din Cartierul Cispontine se deschiseră în calea lor ca un cimitir proaspăt săpat.

Către est, unde Cartierul Artiştilor se îngrămădeşte până la periferia Oraşului de Sus (şi Carron Ban, se spune, părăsită de fiica ei vitregă, încă îl aşteaptă pe Norvin Trinor în umbrele inexplicabil de triste de sub înălţimile lui Minnet-Saba), zorii umpluseră străzile cu feţe pe care Hornwrack le cunoştea. Lumina covăsită de la orizont scotea la iveală un maxilar proeminent, o sprânceană ca un semn de punctuaţie – ici un obraz albit, colo o guşă ca burta unei gravide sau o gură dezgolindu-şi dinţii cariaţi. Deformate şi obosite, ascunse sau pline de voioşie, acestea erau feţele cămătarilor şi ale trândavilor, ale canibalilor disperaţi sau sale martirilor stigmatizaţi, toate roase până la măduva moralei sau arse până la os cu pecetea oraşului: Equipot, neguţătorul cu un singur ochi, cu rânjetul lui sardonic şi cu sept putred; palida Madam „L“, cu ochii ei hematici plini de febră, grăbindu-se să-şi onoreze o întâlnire în Bulevardul Aussman; Paulinus Rack, agentul antreprenorului de pompe funebre, cu capul său foarte mare acoperit de vinişoare sparte, purtând cu el un baston scurt din jad…

Aceştia era, în mare parte, clienţii lui, cu toate că niciunul dintre ei nu păreau să-l cunoască acum. Era de parcă întâmplările din noaptea trecută îl scoseseră din propria-i piele.

În cazul lui Alstath Fulthor nu se întâmplase o asemenea minune, oricât de mult şi-ar fi dorit-o el. Din gherete şi rigole se holbau ochii Oraşului de Jos, pentru a trece nepăsători peste Fay Glass şi peste părul ei straniu tuns; pentru a stărui puţin asupra bătrânului care mergea alături de ea (nedumeriţi poate de ciudatele forme geometrice de pe roba lui şi tulburaţi pentru scurtă vreme de trăsăturile lui galbene, liniştite şi de zâmbetul impenetrabil); apoi pentru a se aţinti lacomi asupra Oamenilor

Renăscuţi ca ochii unor informatori sau cel puţin ai participanţilor la o execuţie.

Fulthor, acel mit!

El era enigma oamenilor din Oraşului de Jos, pâinea şi sarea bârfelor lor. Pe străzile aflate înainte de Minnet-Saba înceta orice mişcare atunci când venea sau pleca, indiferent de oră. Constantul balamuc din rigole scădea atunci când trecea el înfăşurat în ciudata lui statură diplomatică şi în armura sa şi mai ciudată, cu straniile ei articulaţii elongate de la genunchi şi coate şi cu strălucirea ei roş-sângerie tremurătoare. Cine era el? Se afla în slujba oraşului sau invers? Era ca un soi de ruptură vie în curgerea timpului, prin care se scurgeau vagi amintiri otrăvitoare din perioada După-amiezii – fantasticele ei conspiraţii şi ştiinţele fără scop, toate cruzimile ei glaciale şi gloria nestăpânită. De la intrarea lui triumfală în fruntea Armiilor Renăscuţilor cu optzeci de ani în urmă (lupii Nordului fiind aruncaţi înaintea sa pentru a fi prinşi între ciocanul şi nicovala Uriaşului Pitic Tomb), trecuse în Viriconium drept mesagerul unui zeu, până şi bătaia inimii lui fiind un răspuns la cine ştie ce întrebare preistorică pierdută. El reprezenta un trecut înmiresmat şi un viitor ambivalent, un prinţ străin într-un oraş familiar. El era şi-ntotdeauna fusese depozitarul mai multor temeri decât speranţe.

Aşa că ei tăceau la trecerea lui. Se isca parcă o stânjeneală în ei. Câţiva îi zâmbeau de jos în sus. Câţiva scuipau. Alţii mângâiau talismanul de metal de la gât şi-şi doreau, poate, să vină noaptea.

Dacă Hornwrack fu gata să ia oarecum cinic în râs invitaţia sfătuitorului preferat al Reginei, pornirea îi fu înfrânată când destinaţia lor deveni clară. Fulthor îşi conduse grupul restrâns de oameni mai întâi la Minnet-Saba pe un parapet ce ducea spre nord – abruptul Rivelin Way fiind la acea oră impracticabil din cauza dughenelor unei pieţe de peşte improvizate, dar înfloritoare – apoi înapoi pe Camine şi pe această rută indirectă şi prost aleasă (ca un om amintindu-şi un cu totul alt oraş) îl aduse în sfârşit pe Proton Circuit: un drum ce are doar un capăt, acolo în marea carapace de metal filigranat a sălii lui Methven. Micşoraţi de ampla curbură a acelui drum aerian, urcând în spirală pe deasupra magistralelor mai mici, pe cei o sută de stâlpi fragili din piatră ai săi, îşi croiră drum către palat sub un cer ca plumbul roşu, patru siluete mici, captive într-o geometrie monstruos de frumoasă. Deasupra lor orbita un singur vultur-pescar, târşâit şi rătăcit acolo la poalele munţilor, făcând arcuri largi şi albe pe fundalul norilor.

Aplecat de spate pe cal în bătaia vântului şi a ploii, Hornwrack îşi percepu simultan destinaţia şi greşeala. Încuviinţă amarnic în gând. Ridică privirea spre vulturul-pescar ca să-şi amintească de vechile libertăţi ce fuseseră cu cruzime luate. Apoi întinse încet mâna spre stânga, unde bătrânul călărea alături de el, îşi petrecu braţul pe după gâtul lui străvechi şi-şi scoase cu mişcări lente cuţitul din ascunzişul de sub mantia sa de lână udă. Calul i se opri confuz, dar al bătrânului continuă să se mişte agitat în cerc. Acest lucru îl făcu să cadă din şa, astfel încât întreaga greutate i-o susţinu braţul lui Hornwrack – în vreme ce lama crăpată a lui Hornwrack, scânteind în lumina cenuşie, îi împunse pielea galbenă, iar zâmbetul crăpat al lui Hornwrack îi muri pe buze ca un câine otrăvit.

— Mai departe de atât nu merg pe drumul ăsta afurisit, strigă Hornwrack, până ce nu-mi spui de ce, Alstath Fulthor! Ce-am primit eu în afară de dezamăgiri?

Deasupra lui, acum parcă mai aproape, vulturul-pescar ţipă. Strigătele lui provocară un soi de exaltare care curse prin el, anesteziind pentru scurtă vreme durerea rănilor şi întărindu-l, dacă nevoia o cerea, pentru următoarea crimă.

— N-am mai bătut drumul ăsta de optzeci de ani. Te ştiu eu, Fulthor. Dă-mi un motiv ca să vin cu tine acum!

Dar, în timp ce vorbi, îl străbătu un fior şi, cu toate că vorbele sale erau adresate Omului Renăscut, descoperi că se uita ţintă la chipul pergamentos al ostaticului său impasibil. Bătrânul nu vorbise nici măcar o dată de la salutul criptic din zori în încăperile lui Hornwrack încoace – nici măcar o dată în timpul drumului acela lung prin oraş –, dar acum deschise gura şi dădu glas unui brusc vaier pisicesc, un strigăt în care nu adăpostea absolut nimic inteligibil, care se ridică inuman spre cer şi-şi luă zborul ca o pasăre preistorică. O dată asta făcută, deveni iarăşi nemişcat, cu buzele uscate şi albăstrui, cu ochii reumatici aţintiţi goi asupra tăriilor pustii. Ciudatele broderii geometrice de pe roba sa părură să se liniştească încet, de parcă în urmă cu o clipă se aflaseră într-o mişcare violetă şi independentă.

Hornwrack se agăţă bine de el şi tremură, aşa cum se ţine victima de asasin. Brusc, rănile îl dureau. Se simţea rău şi foarte bătrân.

Alstath Fulthor, prins între un coşmar diluat şi următorul:

Vreme de două zile, o scenă din viaţa sa anterioară îi atârnase la graniţa exterioară a percepţiei, oferindu-i impresia că era

însoţit pretutindeni de unul sau doi tovarăşi parţial vizibili. Erau înalţi şi albicioşi – siluete ca două lumânări asemănătoare cu desenele unor nebuni – şi, oricând întorcea capul, aceştia imediat dispăreau. Uneori, pe neaşteptate, scena îl inunda pe de-a întregul şi-şi dădea seama că se plimbau printr-un fel de grădină ornamentală scufundată plantată cu flori ale căror nume nu şi le amintea, şi plină de un miros de păr de cal şi mentă care varia în intensitate în funcţie de vântul de dincolo de ziduri. Pe aripile lui pluteau vocile însoţitorilor, prinse într-un soi de discuţie filosofică sau religioasă semi-serioasă. Relaţia lui cu ei, deşi de natură nu tocmai sexuală, putea fi descrisă doar în cei mai complecşi şi emoţionali termeni, iar constantele lui încercări de a-i vedea mai limpede îi făcuseră capul să stea uşor înclinat pe-o parte şi-i împrumutară expresiei o calitate chiar mai închisă ca de obicei.

Era un lucru simptomatic, poate, pentru o bruscă îndoială de sine. Bătrânul în robă brodată – cu origini imediate ascunse, animat de scopuri secrete, deşi evident benigne – ieşise din istoria recentă a Viriconiumului cu toată forţa unui mit în viaţă. Iar pe acea potecă înaltă de sub fruntea lui Hollin Low Moor, cu mai puţin de o săptămână în urmă (la lăsarea serii, cu transpiraţia uscându-i-se pe piele, şi cu ţipătul îndepărtat al unui vultur-pescar făcând behăitul turmelor de toamnă să pară ceva de pe-o altă planetă), Alstath Fulthor îi destăinuise ceea ce el, în sinea lui, vedea drept funcţia de *steward* al imperiului. Nu prea înţelegea el cum de se întâmplase aşa ceva. Doar că se luptase atât de mult împotriva nisipurilor mişcătoare ale amintirilor de După-amiază (fiindcă, după trecerea lui tegeus-Cromis în lumea celor drepţi şi după dispariţia lui Tomb, Piticul de Fier, cine mai rămăsese să-i ofere sfaturi Reginei?) iar acum lupta înceta şi era obosit de moarte. Doar că flerul bătrânului era imens, silueta lui bătrână şi fragilă profilându-se cumva peste orice viitor previzibil, o avertizare sau ameninţare.

Aşadar, chiar înainte de apariţia în casa sa la primele ore ale zilei a femeii Fay Glass, incoerentă şi singură, începuse să se comporte cu indiferenţă, consumat de sentimentul că nu avea nimic de ales dintre frigurile din sinea sa şi cele ale lumii de afară. Când închise ochii, ciudate siluete de ceară se mişcară prin grădină; când îi deschise la loc, descoperi că-i permisese fetei (ca un profet dement) să-l conducă prin jumătate de oraş în căutarea unui asasin de duzină. Undeva pe traseu îl adunase pe bătrân, care-l privea acum sardonic şi nu-i oferea niciun ajutor… „Nu pot face legătura dintre nimic şi nimic…“ Apartamentul din Rue Sepile

îl umplea de dezgust pentru oamenii printre care trebuia să-şi ducă acum viaţa. Şirurile lui de scări se înălţau ca o discuţie plictisitoare, ademenind o parte din creierul său cu ele până ce descoperi că-şi spune, apropo de nimic: Dacă morţii au un oraş al lor, ca acesta este, şi miroase a şobolani şi priboi ofiliţi…

— Dar uită-te cum cad frunzele…

În vreme ce băiatul îi lua răbdător sânge, asasinul mârâia şi şoptea din patul dezordonat. Fulthor privea cu dezgust scena, observând cum faţa băiatului, delicată şi feminină în lumina inegală, se umplea de o ciudată compasiune detaşată. Mai târziu, urmărindu-l pe asasin cum se îmbrăca, simţi doar iritarea faţă de Oraşul de Jos care radia mândru din el, şi nu văzu cuţitul ascuns…

Acum, Hornwrack se apropie de victimă ca de o capcană pentru şobolani.

Se auzi un şuierat brusc de inspiraţie. O agitaţie de copite. Cuţitul scânteie ieşind de undeva, o limbă de oţel pătat în lumina cenuşie. Bătrânul icni o dată şi tăcu. Rămaseră uniţi laolaltă vreme de-o clipă lungă, ca nişte amanţi. Deasupra lor, undeva sus în dimineaţa întunecată, o pasăre uriaşă ţipă. Femeia nebună începu să călărească în jurul lor în cerc, scâncind şi fluturând din braţe. Hornwrack râse nebunesc.

— Mai departe nu merg, Fulthor! Am mai fost pe-aici. E-un drum ce duce spre nimic!

Brusc, se uită fix la chipul ostatecului de parcă-şi văzuse acolo propria moarte.

— Cum?

Teama îi întinse trăsăturile subţiri, abrutizate.

Bătrânul îşi deschise gâtul, tuşi, cârâi inuman, apoi păru să zâmbească.

— O! O! O! strigă Fay Glass, uitându-se ţintă spre cer.

Alstath Fulthor, al cărui creier era o plajă pustie, cu oasele înţelegerii împrăştiate pe întinderea sa, simţi, mai mult decât văzu, ceva desprinzându-se din norii suflaţi de vânt.

Căzu încet la început, rostogolindu-se fără vlagă pe o singură aripă mare, dând grai unui puternic ţipăt tânguit (aşa cad vulturii-pescari de la Hotarul Sudic ca un bob de plumb, aproape leneşi, nouă sute de metri în apa sărată a braţului lor nativ de mare: însă acesta avea un metru şi jumătate de la un vârf de aripă la celălalt şi o culoare cenuşie ciudată); plonjă tot mai repede până ce Fulthor fu sigur că voia să se îngroape în pavajul Circuit-ului; apoi, în ultimul moment, ţâşni pe orizontală intrând şi ieşind din

câmpul lor vizual într-o suflare iute de aer despicat, pentru a se izbi de cutia toracică a asasinului cu un sunet ca al unui topor ce se loveşte de o uşă din stejar. Strigând de furie şi teamă, Hornwrack căzu de pe cal pe spate. Îşi pierdu priza asupra bătrânului, ateriză pe drumul ud şi fu răpus într-o ceaţă de sânge şi pene.

Uşurat – dacă nu uluit – de această turnură a evenimentelor, Fulthor îşi scoase sabia energetică şi-şi blestemă calul să se apropie, descoperi că nu-l putea lovi sigur nici pe asasin, nici pasărea, şi-l ridică în schimb pe bătrân singur la loc. Asta-i oferi cel puţin iluzia participării.

Imediat după lovitură, vulturul avu avantajul surprizei: cu faţa prinsă de gheare, Hornwrack se rostogoli pe drum şi urlă, cu braţul în care ţinea cuţitul îmblăcindu-se în vreme ce cu celălalt încerca să-şi protejeze ochii şi gâtul. În privinţa ferocităţii, între ei nu prea existau diferenţe. Pasărea ţipa şi cârâia; bărbatul mârâia şi lăcrima; ploaia cădea asupra amândurora. Rămas fără cuvinte, Alstath Fulthor nu făcea decât să se uite. În cele din urmă, cu sângele şiroindu-i pe faţă şi pe antebraţe, bărbatul se împletici în poziţie îngenuncheată. Apucă pasărea de gât şi-o luă de pe el. Îi înfipse cuţitul în corp de multe ori, însă era ca şi când ai fi lovit într-un perete de cărămidă. Imensele aripi îl plesneau. Feţele lor se aflau la distanţă de câţiva centimetri şi amândoi strigau acum de parcă în sfârşit se recunoscuseră reciproc dintr-o altă ţară şi-şi continuau o ceartă începută acolo cu mult timp în urmă… Dintr-o dată, bărbatul îşi aruncă cuţitul, prinse pasărea de gât cu ambele mâini şi îl răsuci o dată.

Îşi ridicară capetele însângerate şi ţipară împreună. Bărbatul se înăbuşi. Pasărea era nemişcată.

Fulthor veni la el, descălecă şi-l privi pe Hornwrack cum se ridica nesigur în picioare. Mantia îi era ruptă, umerii-i erau un strat de sânge. Se uită în jurul său ca un idiot, cu ochi goi.

— Ea-l tău, presupun, îi spuse lui Fulthor pe o voce groasă şi aspră.

Abia dacă păru să observe sabia energetică ce-i scânteia la gât. Întinse pasărea moartă.

— E-o blestemăţie dezgropată de undeva.

Omul Renăscut se uită absent la ea. Era imaginea perfectă a unei *păsări făcute toată din metal:* o fantezie cu aripi armate, cu fiecare aripă bătută din iridiu subţire ca un biscuit; ciocul aprig, răpitor şi ghearele erau forjate din oţel şi încrustate cu ciudate desene delicate. Atârna însă în mâna lui Hornwrack aidoma

oricărui lucru mort de curând – cu picioare moi, cu gura deschisă şi vulnerabilă (de parcă în clipa morţii fusese surprinsă de vreun adevăr ce nu ţinea cont de ciocuri şi gheare), cu o aripă mare atârnând într-o curbură dublă, largă. Clătină prostesc din cap şi se întoarse cu spatele.

Bătrânul nu părea prea afectat de aventura sa, cu toate că pata părea să fi accentuat ceva nu tocmai uman în poziţia trăsăturilor sale – felul în care pielea aproape şofranie îi stătea pe pomete şi maxilar, întinsă ca un abajur din mătase ceruită.

— Ai face bine să-i spui de ce avem nevoie de el, Alstath Fulthor, şopti el răguşit.

Îşi masă gâtul slab şi chicoti.

— Cred că nu va veni decât de bună voie. Şi-aş prefera să nu mai distrugă nimic din ce-mi aparţine.

Fulthor nu reuşi să-şi ascundă surprinderea.

— Tu ai făcut pasărea? spuse el.

— Cu mult timp în urmă. S-ar putea să mai fi rămas câteva (– ridică ochii spre cerul cenuşiu –), dar au devenit timide de la război încoace. Nu mai sunt atât de nădejde şi nici nu mai vorbesc.

Încuviinţă din cap pentru sine, amintindu-şi ceva. Apoi:

— Spune-i de ce avem nevoie de el.

Fulthor nu se putu gândi la nimic pentru a spune. Se uită de la bătrân la pasărea distrusă şi înapoi, apoi la Hornwrack (care, departe de a arăta vreun semn de luptă, începuse să tremure vulcanic).

— Fata, începu el. A fost trimisă aici cu un mesaj, credem noi, vital pentru oraş, pentru imperiu. Pentru noi toţi în vremurile astea bizare. Dar uită-te la ea! Restul tovarăşilor ei trebuie să se fi rătăcit undeva între locul acesta şi Marea Pustie Brună: sunt departe pe drumul Trecutului, în satul ei, şi le este greu să se concentreze multă vreme asupra a ceea ce ei cred că este în proporţie de nouă zecimi un vis.

(În acel moment, siluete ca de ceară îi trecea prin minte, ducând cu ele ceva înfăşurat într-un cearşaf fantastic decorat, toate aplecându-se cu treizeci de grade pe verticală; cântau. În proporţie de nouă zecimi vis! O recunoscuse după ţesătura mantiei. Putea găsi locul, dar îl va mai părăsi vreodată?)

— Tu trebuie să ştii cum sunt ei acolo afară.

Asasinul părea preocupat. Cu tivul mantiei îşi ştergea buzele, obrajii; de la urechea stângă îi fusese rupt lobul. Se împotrivi unei

nou reprize de tremurături (se uita după un al doilea animal şi se temea, ca un om care se crede bolnav de-o boală fatală).

— Mie nu mi-a spus nimic. Nimic decât nişte bazaconii.

Îşi atinse osul acolo unde bărbia îi fusese despicată, se crispă.

— Uitaţi-vă la mine! Deja îmi vărs sângele pentru ea. Deja m-a adus de trei ori la asta, cu toate că bastardul ăla de Verdigris îşi vârâse coada aia murdară în poveste. (Rânji.) „Faţa mioarei albă-n pajişte sclipea”! Bazaconii!

Fulthor înţelese puţine din acestea. Îşi spuse în sinea sa că bărbatul era nebun.

— Nu ceea ce-a spus contează, explică el cu grijă, ci ceea ce-a adus cu ea. A avut ceva cu ea? Mă gândeam eu! Tu eşti singurul care l-a văzut. Trebuie să ştim. Ne eşti dator cu asta, şi numai fiindcă tu ai fost cauza pierderii lui!

Aceasta păru să-l înfurie pe asasin.

— Atunci, întreab-o pe ea, Renăscutule! strigă el.

Scuipă sânge în stradă la picioarele lui Fulthor.

— Datori îmi sunteţi voi. Am omorât cinci adoratori ai Semnului aseară în locul ei şi palma mi-e goală. Unul dintre ei ar fi făcut douăzeci de pfunzi de oţel pe piaţa liberă. Martin Fierro sub cuţitul meu! Aia a fost o nebunie neagră. Aici! – întinse palma făcută căuş a mâinii drepte. – O afurisită de nebunie neagră! M-am săturat să fac treaba celor din Oraşul de Sus şi să primesc în schimb doar privirile lor ipocrite!

Se întoarse dezgustat cu spatele şi dădu să-şi ridice cuţitul. Când arma lui Fulthor îl împunse la ceafă, îngheţă. Se uită în spate peste umăr, pe faţa lui chinuită întinzându-se un surâs batjocoritor.

— Vă temeţi de-un cuţit de oţel acum, acolo-n Oraşul de Sus? M-ai putea mărunţi ca pe-o ceapă cu treaba aia chiar de-aş avea cincizeci de cuţite ca ăsta!

Se aplecă repede şi-l înşfăcă.

— Uite că are vârful bont.

Dispăruse sub manta înainte ca Fulthor să se poată împotrivi. Simţise acum câtă nevoie aveau de el; cât era de în siguranţă.

— Ea nu ne poate spune, Hornwrack, zise Fulthor obosit. Tu poţi. De-asta ne-a adus pe noi la tine. A fost singurul ei mijloc de comunicare. Vino cel puţin la palat să discutăm despre asta. Sunt de acord că s-ar putea să fi fost tratat cu nedreptate.

Hornwrack îl ignoră. Scutură cadavrul păsării de metal. Îl duse la ureche.

— Încă mai zumzăie. Zumzăia chiar şi când l-am strangulat.

Îi tremurară mâinile, apoi şi le stăpâni.

— Îmi simt moartea-n toate astea.

Se îndepărtă câţiva paşi şi se uită drept în sus către palat, aflat la depărtare de un kilometru şi jumătate şi înceţoşat de ploaia înteţită.

— Sala lui Methven! îl auziră că spune.

Păru să asculte.

— Cândva am fost unul dintre voi, zise el. Am fost unul dintre conducători. Am ales să devin unul dintre conduşi.

Apoi:

— La dracu' cu voi toţi, zise. O să vin fiindcă aveţi în cârcă povara aia – arătă cu degetul spre palat – şi fiindcă tu ai *baan*-ul. Dar n-o să vă zic nimic.

Îl privi pe Fulthor cu un zâmbet rece, îşi trase mâneca zdrenţuită peste faţa înroşită.

— Ai face bine să stai cu ochii pe mine, Omule Renăscut, ameninţă el. Ai face bine să stau cu ochii pe mine tot timpul.

Aş prefera să fiu fantomă decât să joc jocuri atât de sterpe, îşi spuse Alstath Fulthor.

Hornwrack:

Calul o rupsese la fugă şi el refuzase să încerce să-l prindă pe jos.

— Atunci mergi la pas, îi spuse Omul Renăscut.

Îşi răsuci buzele învineţite şi scuipă. (Dacă închidea ochii, pasărea încă-l mai ataca, rupându-i fâşii lungi şi elastice din piept până ce i se vedeau coastele.)

— Aşa, făcu el.

Ridică din umeri.

Lord Galen Hornwrack, vlăstarul unei respectate – chiar dacă dispărute – case, cândva ofiţer şi pilot al Navei Reginei, acum un asasin profesionist cu o oarecare reputaţie în Oraşul de Jos, îşi croi drum pentru prima dată în optzeci de ani spre palatul din Viriconium. Mergea la pas. Rănile îi pulsau şi-l iritau. Amintirile nopţii îl măcinau. Dar la centură îi atârna o pasăre de metal pe care o distrusese cu mâinile goale, iar acesta simţea el că era simbolul continue sfidări: chiar dacă acum trebuia să recunoască că-i fusese luat controlul asupra propriu-i destin. Din când în când, de undeva din adâncul păsării curgeau rotiţe ce se rostogoleau neauzite în cercuri tot mai mici până ce le purta vântul pe Proton Circuit ca pe-un titirez. Înainte să intre în sala lui Methven, se uită către cer. Ceea ce începuse cel puţin pe lumină

acum era şters şi nepromiţător. Până şi pata de litargă mortală a zorilor se ştersese din stratul de nori, aşa încât, cenuşiu şi solid, acesta învelea pământul ca un enorm bol de plumb, o singură semilună subţire de argint arătându-se la extremitatea lui înclinată dinspre nord. Şi, privind, chiar şi aceasta se şterse.

4
În coridoare

Piticul Tomb intră în oraş dinspre sud-est, pe Poarta Gabelline, chiar înainte de zorii zilei, aproximativ după două săptămâni de la ciudata întâlnire de la marginea ţinutului Rannoch. Pe când îşi mâna poneii pe sub curburile grele şi fisurate ale clădirii – mai mult tunel decât arcadă – unde paznicul moţăia într-o gheretă părăginită şi oameni bătrâni, treziţi de hurducăitul roţilor pe pavaj, strânseră din ochi pe sub pălăriile din fetru făcute ciuciulete şi se uitară nepăsători la el cum trecea, cădea o ploaie fină. Acolo, într-un alcov din peretele arcadei, atârnase cândva celebrul Oracol Gabelline, căutat şi totuşi temut de toţi cei care intrau sau ieşeau din oraş: capul retezat al unui copil atârnând într-un cârlig, sub care fusese construit un „corp“ alchimic compus din rămurele de tisă legate între ele cu anumite ceruri şi unsori. Dacă se aprindea o lampă sub oracol sau, în împrejurări mai deosebite, dacă i se vâra sub limbă o spatulă din lemn gravat, acesta oferea pe o voce joasă dar penetrantă viitorul fie al consultantului, fie al oraşului însuşi. Niciunul dintre cei care auzise vreodată acea voce n-o mai uitase; mulţi alegeau Poarta lui Nigg doar ca s-o evite.

Tomb nu auzi nimic, cu toate că-şi ciuli urechea după ecouri; însă o răsuflare a trecutului îl urmări scurtă vreme dincolo de poartă, un aer rece şi deprimant generat în regiunile acelea periferice, revărsându-se pe alei şi jupuind bulevarde interlope prin suburbii unde frunzele de priboi prindeau o nuanţă de ocru şi unde pereţii igrasioşi emanau un miros vag asemănător cu cel al urinei de pisică. Viriconium, jomb al timpului şi copil alchimic, sacrificator de copii şi mângâietorul fantomelor – care nu poate decât să tremure şi să uite în aerele jilave, teatrale ale zorilor?

O pată cenuşie crescu pe cer deasupra Porţii Bântuite. Pe fundalul ei pluteau turnurile aeriene, suspendate parcă în sticlă lichidă, în vreme ce jos proiecta reflecţii schimonosite – o scânteiere de solzi, ulei de măsline, sticlă spartă şi vântul vestic făcând să tremure bălţile mari şi puţin adânci din pieţele goale. Dormind într-un minut şi conştient în celălalt, Oraşul Pastel se trezea ca o târfă, pentru comerţ şi trădare, pentru plăcere şi suferinţă – pentru metale rare şi resturi de mâncare, catifea şi pânză de sac, poftă carnală şi sfinţenie, litargă, săruri de litiu şi leacuri pentru cai. Pata cea roşie se întinse până ce umplu cerul. Podelele mâncate de viermi gemeau. Ochii răşinoşi se uitau înainte, jumătate orbi deja de plictiseală şi dezgust, ca să

privească răsăritul cum cade mort printre frunzele ude de castan în Rue Montdampierre! Piticul Tomb, recunoscând în suburbie aceeaşi târfă care golise buzunarele unui impresionabil fiu de tinichigiu din Mingulay cu o sută de ani în urmă, fu copleşit de emoţie. Inspiră de mai multe ori adânc şi încântat, le vorbi aproape cu blândeţe poneilor şi rânji în jur ca un panglicar.

Sub Minnet-Saba, piaţa Rivelin se revărsa în calea lui aidoma taberei unei armate asediate, punctată cu scăpărări pale şi micile enclave calde ale mangalurilor cu cărbuni. Era un asediu bine intenţionat, anarhic, zgomotos şi urât mirositor, plin de râsete şi sarcasm batjocoritor. Predominau standurile cu peşte, dar printre ele erau distribuite pe trotuare corturile tatuatorilor şi jonglerilor, ale prostituatelor şi preoţilor; alături de dughenele acelor bătrâne cu degete dibace care sunt la fel de fericite să joace cărţi pe orice miză ai dori sau să-ţi prezică viitorul cu ajutorul unei omilii bine învăţate. Şanţurile erau plin cu capete de peşti, cu pisici sclivisite şi goţi inconştienţi. Nevestele pescarilor stăteau cot la cot cu băieţii şi vindeau anemona de pe tăvi lungi (în vreme ce alţii ofereau marţipane mizerabile sau lăcuste caramelizate asemănătoare cu nişte bijuterii complicate aduse din oraşele uitate din Estul prăfos). Peste toate acestea plana o duhoare marină, o mantie de grăsime pentru gătit încinsă şi o muzică stridentă, incoerentă.

În mijlocul acestor lucruri veni căruţa cu coviltir a piticului precum un spirit al haosului – împingând în lături tarabe şubrede, trecând peste picioarele celor neatenţi, nepăsător la injurii, atrăgând când trecea pe lângă fiecare mangal huiduielile hoinarilor şi ţipetele nevestelor de pescari (care cereau ca piticul să vină în spatele unei gherete cu ele şi acolo să scoată adânciturile dintr-un vas pe care i-l vor arăta). Băieţii care vindeau anemone se urcau pe roţile lui mari şi galbene, îi rânjeau în faţă, îşi pierdeau echilibrul şi cădeau în stradă. În tot acest timp, înainta constant pe deal în sus către Minnet-Saba, pe când mulţimile se învolburau în urma sa, până ce ajunse la graniţa de sus a pieţei; şi acolo, exact în punctul de întâlnire dintre Oraşul de Sus şi cel de Jos, nimeri peste ghereta Grăsunei Etteilla.

În pofida vânzolelii din jurul gheretei, aceasta atrăsese puţini spectatori. Torţele palide dispuse în colţurile ei pâlpâiau în lumina tot mai puternică. Perdelele ei unsuroase din satin erau trase pentru a o expune pe Grăsună în persoană, ridicându-se mare deasupra scaunului cu trei picioare şi fără spătar şi tuşind ca un cal în aerul crud. În poala ei necuprinsă şedea un beţiv mic cu faţă

triunghiulară depravată, din al cărui creştet se ridica drept în sus o chică de păr aproape stacojiu. Vesta lui verde-sticlă nu era doar acoperită cu o crustă de mizerie veche, ci era şi lipicioasă din pricina unui strat proaspăt de jeg, şi părea să-şi mărturisească partea pe care o jucase în cine ştie ce încăierare sau crimă comisă noaptea trecută. Pe obraji îi curgeau lacrimile; corpul îi era chinuit de puternice convulsii; din el ieşeau din când în când, ca voma, spasme de versuri libere. („Renunţ la binecuvântata faţă”, intona el, „la tăcuta soră învăluită-n alb şi albastru”, şi făcu un sunet ca o pisică sugrumată. „Ce altceva aş putea face? Mie nu mi-a fost prieten!”)

Înaintea lor, pe o masă şubredă acoperită cu o dimie, erau aranjate cărţile – Patru Urne deasupra lui; în spatele lui se întorcea Vrăjitorul; CĂLUGĂRIŢA îi tăia calea; şi multe altele. Fiecare mică scenă ciudată strălucea de pe mucavaua soioasă văzută parcă într-o oglindă reductoare – coloane înclinate adunate mănunchi sub o constelaţie dispărută, sori stinşi şi credincioşi dezgoliţi, siluetele ierarhice umbroase ale unei simbologii la fel de bătrâne sau mai bătrâne ca Viriconiumul, moştenirea poate a vreunui fel de joc de societate din După-amiază.

— Asta, şopti ea, este cartea ta, MALADIA; iar aici sunt trei turnuri şi un câine, viitorul încă nedescoperit, de asemenea dizgraţia. (O altă socoteală vorbeşte despre frustrarea lăcomiei.) Uite! Aici este o plajă pustie, iar în valuri un crab-sihastru. Deasupra zboară trei lebede: APPUI. Între alternative nu e posibilă nicio căsătorie – pe de o parte măreţie; pe de cealaltă, boală. (De asemenea, o anume bucurie înnorată.)

Bărbatul cu păr roşu, însă, se uita oriunde în afară de cărţi. Dacă-i cădeau ochii asupra lor din întâmplare, se prefăcea că vede pe cineva cunoscut în mulţime.

Însă piticul văzu puţine dintre acestea şi din ceea ce văzu reţinu doar impresii fragmentare: o faţă albă, osoasă; cărţile împrăştiate ca nişte bucăţi de sticlă colorată. Auzi o voce ca gura unui canal colector spunând:

— O lăcustă de mărimea unui om; un cap cu diametrul de şaizeci de centimetri!

La acestea, Grăsana Etteilla se scutură ieşind parcă dintr-un vis. Se uită în jos la micuţul beţiv din poală şi-şi aşeză mâna mare şi grasă peste mâna lui.

— Mi-aş dori să te pot ajuta, dragă, spuse ea cu un suspin şi-l aşeză cu grijă pe pământ.

Când acesta ţopăi în faţa ei încercând să facă o plecăciune, o cuprinse o criză de tuse.

— Pişat şi sânge! strigă el brusc. Am văzut-o!

O rupse la fugă în piaţă şi dispăru.

— Aşteaptă! strigă Tomb, orice discuţie despre insecte părându-i-se de o vreme încoace foarte interesantă. Opreşte-te! – mai mult lui însuşi decât siluetei care se îndepărta.

Căruţa era purtată înainte, în ciuda eforturilor sale, de pura greutate a oamenilor din spatele ei. Se ridică în scaun să vadă mai bine: nimic în afară de un fes roşu de bufon şi un strigăt disperat.

— Cu capul de două ori mai mare ca al unui om!

Şi apoi absolut nimic în afară de capete, ţopăind şi învârtindu-se; piaţa îl aruncase afară din ea şi se găsea singur în spaţiile sumbre, formale, ale Oraşului de Sus. Vântul tulbura apa bălţilor, iar Proton Circuit se ridica aidoma unui semn de întrebare în aerul din faţa sa.

Nu-l recunoscu nimeni la porţile palatului. Un ofiţer îl făcu să aştepte cât ei verificară o secvenţă complexă de parole pe care i-o oferise cu douăzeci de ani în urmă cineva care era posibil să fi murit în urmă cu zece dintre aceştia. Poneii lui se agitau şi se muşcau pe ascuns unul pe celălalt. Servitorii veneau şi plecau, dar niciunul nu se uită la el.

— N-o să dureze mult. Uite, îţi poţi lua căruţa din drum? Chiar avem nevoie de loc.

Brusca indiferenţă a oraşului îl răni, cu toate că pretinse că o acceptă cu un anumit amuzament stoic.

— O, bine, îi spuse ofiţerului. O, bine.

Apoi sări din căruţă, evită braţele întinse ale paznicului de la poartă şi dădu fuga în palat. Vechile răni îi oferiseră un pas târşâit, inegal, aşa încât, văzut din spate, semăna cu o maimuţă evadată. După o linişte uluită, începură o mulţime de strigăte.

Puţin mai târziu se opri ca să-şi recapete respiraţia pe coridor unde lumina cădea parcă filtrată prin muselină. Se pierduse destul de repede în labirintul de pasaje care împânzeau zonele exterioare ale clădirii asemenea interstiţiilor unei bucăţi de piatră ponce – destul de repede în orice caz ca să scape de detaşamentul care încercase să pună mâna pe el la uşa din faţă. Rânji. Încă-i mai auzea vag, năpustindu-se pe holurile goale şi în depozitele uitate dintr-un cu totul alt sector, îndepărtându-se neîncetat de el. Dar îşi dădu seama acum că nu putea ajunge la Regină fără să intre în pasajele mai umblate şi astfel să fie văzut. O întoarcere acasă lipsită de demnitate. Îl durea pieptul. Se sprijini de peretele din

spate al alcovului, holbându-se la o maşinărie veche şi încercând să-şi amintească cu jumătate de minte dacă o dezgropase el sau altcineva o adusese acolo; şi, când în sfârşit se hotărî că într-adevăr o recunoştea, descoperi că uitase care deşert i-o oferise atunci când era tânăr. În sensul acesta, bucăţi întregi din palat erau „ale lui", lucru care nu făcea decât să-l întristeze şi mai mult…

Era deranjat de propriile-i acţiuni şi abia dacă putea să şi le explice. Un joc ironic cu paznicul palatului, conceput din nerăbdare şi mândrie rănită – aşa i se păruse la vremea aceea – dar acum se simţea ca un om care, căzând într-o gaură dintr-o stradă cunoscută, descoperă o copie bine făcută şi totuşi nu foarte reuşită a lumii pe care a cunoscut deasupra. În noua lui existenţă subterană se ia la ceartă cu obiecte familiare sau îşi îndepărtează prietenii – tânjeşte după evadare, dar descoperă repede că nu mai poate controla evenimentele; cauza şi efectul se despart ca nişte amanţi bătrâni, epuizaţi. Însă nu era vorba doar că îşi pierduse cumpătul faţă de sine. Cumpătul palatului îl nedumerea şi el.

Frumuseţea calmă dinainte, ordonată şi formalistă, devenise glacială; pasiuni monstruoase păreau pe cale de-a se cristaliza în interstiţiile lui. Ceva invadase coridoarele unde pluteau şoptitoarele sculpturi de lumină (râsetul lor fiind atât de străvechi şi de nepătruns, încât nu mai amintea de nimic uman); ceva era pretutindeni în spaţiile brusc nautiloide, răcoroase şi cavernoase. Împleticindu-se înainte în veşmintele sale prăfuite din piele încercase o bruscă *emaciere,* sentiment căruia-i permisese să treacă neobservat şi care, cu mici modificări, i se arătă doar în semnele cele mai subtile: visul unui pitic bătrân într-un loc înalt; un bărbat cu păr roşu într-o piaţă; zgomot de paşi într-un pasaj gol. Sunetele urmăririi se transformaseră pentru o clipă într-un ciudat foşnet uscat, geometria coridoarele în matematică, pură şi esenţială şi dincolo de el, şi se închipuise ultimul supravieţuitor uman dintr-o navă ce se roteşte încet prin spaţiul infinit, cu greementul plin de navigatori împietriţi şi cu feţe regale holbându-se pe ferestrele de la pupa…

Sunt un pitic, nu un filosof. Atinse zidul rece din spatele lui. Îşi recăpătase răsuflarea. De când sosise în alcov, vechea maşinărie scosese mici sunete moi, persuasive către el, de parcă ar fi avut nevoie de ajutorul său pentru a obţine vreo împlinire de sine pe care el nu şi-o putea imagina; acum îl abandonă dintr-o dată. *Oogaburundra!* şoptea aceasta. *Murunga!* râdea aceasta, şi întindea un ciudat film de lumină ca o aripă. Tomb scoase capul şi

se uită de-a lungul pasajului. Apăru o siluetă, ciudată la început, înfăşurată în licărirea galbenă instabilă sub forma unei călugăriţe rugându-se, parcă; piticul aşteptă până ce aceasta deveni aceea e unui paznic tânăr – un băiat încă, stângaci în cămaşa cu zale lăcuite în negru şi cu mantia de culoarea cositorului, cu pizmele cele noi bocănind pe lespezile roase, iar pe lanţul subţire de la gât purtând un straniu medalion din argint – apoi se retrase. Capul său rânjitor şi aparent fără corp se întoarse în peretele coridorului pentru a lăsa un tunel de lumină blândă, de culoarea şofranului, un gât pe lângă care băiatul trecu neştiutor. Tomb lăsă zgomotul de paşi să-l prindă din urmă. Aşteptă vreme de poate cincizeci de bătăi ale inimii, apoi ieşi.

Maşinăria cloncăni dezamăgită în urma sa.

Băiatul trecu dintr-un coridor în altul, urcă şi coborî scări înguste şi străbătu holuri abandonate – în tot acest timp avansând spre mijlocul palatului. Coloane pâlpâitoare de lumină îl acostau, dar el le ignoră; ignoră rugile slabe ale maşinăriilor vechi. Şi după el venea Piticul Tomb, cu mâinile ca două mănunchiuri de oase şi un rânjet ca moartea – atent la sunetul de voci, înaintând pe furiş pe după colţuri şi rămânând în urmă la intersecţii, sperând că băiatul va scoate din amorţeală paznicii care poate că fuseseră plasaţi acolo. Coridoarele erau reci ca un semn de rău augur, bântuite de o durere străveche. Ici, scările urcau în spirală spre întunecimea superioară a carapacei; colo, un zgomot slab de paşi vibra într-un alt pasaj, paşi care poate că fuseseră făcuţi într-o altă eră. Pe măsură ce-i crescu încrederea, Tomb începu să se joace cu băiatul: grăbind pasul până ce se afla la numai câţiva centimetri în urma lui, făcând mutre şi gesturi obscene (şi o dată atingându-i tivul mantiei) înainte să rămână iarăşi în spate. Reuşita nu făcea decât să-i sporească apetitul. Intra şi ieşea din alcovuri, cu capul vârât ca al unui gargui pe după fiecare colţ. Imită mersul ţeapăn al băiatului, întinzându-i extravagant degetele de la picioare şi ridicând nasul în aer. Aproape că uită să-l folosească pentru a ajunge fără probleme la Regină şi începu în schimb să-l chinuiască.

Se ascunse în spatele unei sculpturi. Râse pe înfundate în barbă. Când băiatul se uită în jur: nimic.

Îşi lăsă picioarele să târşâie într-un scop oribil.

Scoase sunete animalice tăcute.

Era pretutindeni şi nicăieri; era o şaradă crudă. Băiatul ştia. Grăbi pasul: se opri: ascultă: se uită peste umăr, strângând înfricoşat mânerul sabiei sale nou-nouţe. Nu spuse nimic, fiindcă

asta ar fi fost o recunoaştere. Avea ochii rotunzi, sclipind în albul lor ca două ouă fierte. Atinse medalionul de argint sub formă de insectă de la gât; începu să fugă. Tomb îl mai lăsă să audă încă un chicotit. Umbrele lor îmbinate fugeau odată cu ei când traversară un pod înalt şi elegant, se despărţiră la o răspântie nefolosită de două sute de ani, doar pentru a se uni din nou şi a dispărea în momentul unirii într-o scăpărare tăcută de lumină purpurie aruncată de un artefact străvechi. Tomb deveni neatent. Înaintând bălăbănit ca piticul îmblânzit al vreunui prinţ din Sud cu pieptar de culoarea cocoşelului şi şosete galbene, ajunse pe nepusă masă să dea nas în nas cu victima sa, care – găsindu-se înfruntată de un pitic bătrân şi nebun ce ţinea în mâna noduroasă un cuţit şi pe a cărui faţă se urmărea o serie de ciudate grimase copilăreşti – se holbă la el, îngrozită.

— Eu… – spuse Tomb.

Se uită în jos la propria-i mână. Se întrebă de cât timp ducea cuţitul fără s-o ştie.

Între timp, băiatul tremura disperat. Ochii îi lăcrimau. Depuse un efort chinuitor să-şi scoată sabia.

— N-o face! spuse Tomb. N-am vrut să…

Şi s-ar fi putut termina acolo dacă n-ar fi auzit sunetul de paşi venind pe coridor spre ei.

— Îmi pare rău, îi spuse băiatului, lovindu-l sub rotula genunchiului stâng.

Băiatul căzu la pământ, nemişcat, uitându-se în sus la el ca un animal rănit.

Tomb scoase sabia cea nouă din teacă şi o roti pentru a-i testa echilibrul. Se gândea s-o folosească în absenţa securii.

— Aiurea, făcu el şi o aruncă în pasaj departe de oricine-ar fi putut-o folosi. Ia-ţi ceva decent de-ndată ce-ţi poţi permite asta.

Îngenunche pe podea alături de băiatul care nu făcu nicio încercare de a-l opri, îi aşeză la gât vârful cuţitului şi se uită ţintă în ochii lui rotunzi, disperaţi.

— Ce-i asta de la gâtul tău?

Dar băiatul nu putea vorbi.

— Nu-ţi face griji, zise Tomb, te rog.

În felul acesta, amândoi aşteptară sosirea paşilor.

Nu mult după aceea, un Om Renăscut veni cu pas hotărât spre ei de-a lungul coridorului. Avea pe el fantastica platoşă roş-sângerie a unei importante Case, ideograma ei galbenă, contorsionată, scânteind pe mantia neagră care-i fâlfâia în urmă. Sclipirea tremurătoare a armurii îi făcea imaginea să pară mitică,

tranzitorie, de parcă intra şi ieşea din Timp aşa cum îl ştim noi; curioasele lui ţinte boante de la umeri şi încheieturile elongate îi ofereau aspectul unui crustaceu transformat genetic. Avea capul gol şi însoţitorii lui erau o adunătură pestriţă, incluzând o femeie de o rasă cu el, amarnic de slabă, cu capul ras, cu pasul inegal şi lipsit de graţie, de parcă scheletul i-ar fi funcţionat într-un fel nou, netestat (zâmbetul ei era gol şi cânta încet: *Am pornit spre Vegys acum, Fal di la di a*); un erou de rigolă din Oraşul de Jos, cu mersul unui prădător frustrat şi cu trăsăturile acre ale unui aristocrat de duzină; şi o siluetă întunecată şi tăcută, înfăşurată ca un cadavru într-o mantie brodată.

Tomb o luă din loc cu un ţipăt. Făcu un pas înainte, clipind confuz.

— Cromis? şopti el.

Îl umplu durerea şi uită de băiatul de pe podea. Se duse aproape de Galen Hornwrack (căci el era, desigur, ursuz ca un lup, irascibil ca o adolescentă descoperindu-se atât de nemişcat de vechea sa sperietoare, palatul, care nu era la urma urmei decât un loc ca orice altul) şi atinse pasărea de metal distrusă ce-i atârna la cingătoare în locul sabiei. Ridică ochii pentru o clipă spre faţa asasinului, apoi suspină: o dată ce priveai mai îndeaproape, erau puţine asemănări; şi găsi acolo doar o sălbăticie chinuitoare pe care n-o găsise niciodată pe faţa poetului-erou mort. Clătină din cap şi se întoarse spre Alstath Fulthor.

— Îmi pare rău, prieten vechi. Am crezut pentru o clipă…

Fulthor zâmbi absent în jos spre el.

— Ştiu, zise el. Asemănarea este superficială. Ce făceai pe podea cu băiatul ăla?

Înclină din cap pe-o parte de parcă ar fi ascultat ceva ce nimeni altcineva nu putea auzi şi păru să uite ce spusese. Urmă o pauză stânjenitoare. Apoi continuă:

— Ar trebui să fii mai răbdător, Piticule. Am auzit că-i un maniac sau un fel de maimuţă dezlănţuită pe coridoare. Când am văzut căruţa cu coviltir, am… – Fulthor clătină din cap ca pentru a şi-l elibera de o imagine dublă – … am ştiut că tu trebuie să fii. Ai de gând să-l omori pe flăcăul ăsta sau se poate întoarce la locul lui?

Tonul lui era curios, prietenos, dar ironic: absent.

Tomb îşi dezgoli dinţii bătrâni şi stricaţi. Era puţin deconcertat de-o asemenea primire după douăzeci de ani.

— Sunt prea bătrân ca să am răbdare, Renăscutule, zise el ţâfnos. Eşti teafăr?

Când nu primi niciun răspuns, îşi întoarse atenţia aproape cu mulţumire către băiat (care se ridicase în genunchi: începea să-i revină culoarea în obraji), spunându-şi: tot oraşul trăieşte într-un vis pe care nu vrea să-l împartă cu mine; coridoarele astea sunt blestemate.

— Ridică-te, îi spuse. Ce *este* chestia aia de la gâtul tău?

Când băiatul nu vru să-i răspundă, îl întrebă pe Fulthor, dar acesta nu-l auzi.

Lumina se revărsă brusc pe coridor: culoarea crimei. Trecu peste el ca fumul şi fu absorbită în labirintul exterior, unde se disipă; umbrele lor o urmară. Maşinăria veche din care ieşise, şi care-şi ascunsese până atunci scopul de folosinţă, începu să ţipe a oroare şi frustrare, zbătând din membrele ei corodate, trezindu-se parcă după milenii întregi pentru a descoperi adevărul poziţiei sale. Ecourile zburau ca liliecii.

Din nebunia aceasta bruscă se târî un grup de zece sau cincisprezece oameni. O echipă de paznici ai palatului care purtau aceleaşi uniforme negre cu arămiu ca şi băiatul, însă feţele lor erau distorsionate de o privire şovăielnică – trăsăturile lor proeminente alunecând spre formaţiuni noi, repulsive – şi se apropiară nu în pas militar, ci într-un ciudat mers pe vârful degetelor, cu ochii aţintiţi asupra piticului cu o intensitate sălbatică şi totuşi cumva neorganică. Să-i fi călcat ei pe urme aşa cum îi călcase el băiatului, pasaj după pasaj, încă din holurile exterioare? Cum de nu le simţise; ochii aceia asemănători cu ochii goi şi scânteietori ai animalelor într-o noapte întunecoasă? (Sau poate că-i simţise.)

— Fulthor?

Însă Fulthor se uita iarăşi în gol în aer, cu buzele mişcându-i-se mute. Din partea lui nu putea primi niciun ajutor.

Piticul se cutremură, prins în cursă de împrejurări. Ţesătura oraşului era acum încheiată şi el se descoperi prins în mreje. Nu era o întoarcere acasă prea reuşită. Şi totuşi nu avea să fie prima oară când îşi croise cu forţa drum prin acele coridoare. Se aplecă puţin înainte, aşa încât să nu lungească aşteptarea. Nu se gândea la mare lucru.

Aproape că se năpustiseră asupra lui, când Fulthor vorbi:

— Opriţi-vă.

Vocea lui parcă veni de foarte departe, iar el păru aproape surprins să o audă.

— Opriţi-vă!

Preţ de o clipă, nu se schimbă nimic. Tomb mârâi; Fulthor îşi atinse mânerul sabiei, pus în faţa măcelului fără motiv al propriilor săi oameni. Dar apoi lumea se cutremură şi alungă coşmarul. Vechea maşinărie se tângui cu disperare, se încovoie şi rămase tăcută (în frenezia ei, aceasta îşi topise părţi ale proprie-i coloane vertebrale, şi acum, îndoită ca o cotoroanţă, se zvârcolea şi se contracta în vreme ce metalul încins se răcea.) Lumina malefică se stinse. Oamenii care se apropiau se uitară nesiguri unul la celălalt şi-şi ridicară săbiile.

Fu un gest mărunt, şi fu executat cu mai reţineri: căpitanul lor aprobă ţeapăn din cap, uitându-se drept în faţă, în vreme ce în spatele lui se dispuseră pe două coloane, părând stânjeniţi şi dându-şi supăraţi coate unul altuia. Fiecare purta la gât câte un medalion ca al băiatului, o ciudată şi complicată răsucire de argint al cărei sens fugea din calea căutătorului precum o perspectivă absentă.

— Anulaţi căutările, le ordonă Fulthor.

Vorbi cu reţinere, ca un om căruia-i vine greu să controleze o durere sau o dorinţă ardentă.

— A fost comisă o greşeală. Acesta-i Piticul de Fier, care s-a întors să ajute oraşul la vreme de nevoie.

Îl priviră cu băgare de seamă câteva secunde, apoi îşi întoarseră capetele la unison şi plecară în pas de marş. După ce străbătură o bună distanţă pe coridor, băiatul sări brusc în picioare, îi aruncă Omului Renăscut o privire de ură amarnică şi o luă la goană, zburând de-a lungul pasajului pe urmele lor, abandonându-şi sabia acolo unde i-o aruncase Tomb. Acesta o ridică.

— Ce pricepi tu din toate astea? îl întrebă pe Fulthor.

Fulthor se uită cu ochi orbi după băiat, cu mâinile sale slabe precum un strat de ceară albă peste os.

— M-am rătăcit, spuse el şi întoarse faţa spre peretele coridorului. Nu-mi mai acceptă conducerea. Curând, unul dintre ei nu-mi va da ascultare şi va trebui să-l omor.

Făcu un sunet care ar fi putut fi un râset sau un suspin.

În tot acest timp, însoţitorii lui Fulthor abia dacă se mişcaseră; priviseră în schimb cu teamă sau ironie sau orice alt sentiment li se părea potrivit. Acum, Femeia Renăscută, simţindu-i istovirea, veni în faţă şi-i aşeză o mână nesigură pe umăr.

— Eu… – spuse ea, şi apoi zise ceva într-o limbă pe care Tomb n-o pricepu. *Mein Herz hat sein Liebe.* În gură am făcut…

Era limpede că nu-l putea ajuta, lucru care o sfârşea şi pe ea. Îl scutură. Se uită în jur după ajutor.

— În gură am făcut mica mea contribuţie. Blackpoll şi Veneţia au devenit una. Deasupra nopţii se-nvârtesc stelele, în circuitele ursului tremurător!

Aceste ultime cuvinte le strigă. Lăcrimă. Cât se poate de ciudat, spre asasinul din Oraşul de Jos se îndreptă pentru alinare. El îi atinse mâna şi trăsăturile sale sângerii, alterate, se înmuiară pentru scurtă vreme: după o clipă de nedumerire, Tomb se hotărî că aceea fusese o încercare de a zâmbi. Femeia zâmbi din nou şi faţa i se transfigura – acolo unde piticul văzuse înainte doar o lipsă înfiorătoare scânteia acum bucuria, şi o inteligenţă ca o lampă descoperită. Îi dădu drumul mâinii asasinului şi se depărtă de el în paşi de dans, cântând

Am pornit spre Vegys acum
Fal di la di a
Am pornit spre Vegys acum
Fal di la di a
Pe malurile lacului de diamant
Peştii o să-i privim
Pe piscurile munţilor
Striga-vom „Erecthalia!“
Fal di la di a
Fal di la di a
Di rol

Auzind acestea, Alstath Fulthor îşi acoperi urechile cu mâinile şi mormăi.

— Nu-i pot uita pe oamenii din grădinile cele frumoase! exclamă el.

Se lovi într-o parte a feţei cu podul palmei.

— Arnac san Tehn! Cât să fi trecut de când ţi-am văzut chipul tău dulce şi smintit la miez de noapte, sau de când am bătut cu pasul alături de tine pietrele din pavajul Bulevardului Rue Morgue?

Şi, încă mormăind, o luă la fugă pe coridor în jos către lumea de afară, rupându-şi armura de pe el.

Pe coridor trecu un vânt firav, mirosind a praf şi zambile; o dată cu el veni liniştea – o substanţă, nu o absenţă – pentru a umple urechile cu încăperi goale şi scări abandonate şi cu trăsăturile

nemişcate şi mute ale inocenţei pământului. În această linişte, Piticul Tomb căută disperat reconfirmarea. Dar femeia se retrăsese în amintirile ei, cu umerii gârboviţi şi cu ochii umbriţi de secret, cu o fantomă a tandreţii jucându-se la colţurile gurii ei; oricum, nimic din ceea ce zicea ea nu avea sens. Iar asasinul abia dacă zâmbi sardonic, ridicând din umeri ca pentru a se absolvi în cele din urmă de răspundere (mişcarea păru să-l doară undeva în zona coastelor de jos, iar expresia sa deveni imediat acră şi reflexivă).

— Toată lumea să fie, atunci, nebună? se întrebă Tomb cu iritare, întorcându-se într-un târziu – cu toate că ceva îi luă tragerea de inimă – spre bărbatul în mantia ca un linţoliu, care stătea puţin mai departe examinând maşinăria ce o luase razna ca şi când l-ar fi putut ajuta să spargă ultimul cod nebunesc al universului. Maşinăria, în durerea ei incomprehensibilă, îi fredona ceva sentimental, iar el, stând ca o misterioasă statuie înveşmântată, îi şoptea înapoi; niciunul dintre ei nu avea cum să-l înţeleagă pe celălalt. Tomb ieşi în faţă şi se postă între ei, cu mâinile în şold, uitându-se agresiv la întunecimea nedezvăluită a glugii bărbatului.

— Lasă asta, sire, spuse el, cu toate că-s sigur că trebuie să fie foarte interesant, şi spune-mi: să-şi fi pierdut oraşul minţile?

Tăcere.

— Prea bine, atunci: dacă eşti un prieten de-al lui Fulthor, spune-mi cel puţin când a început boala *lui.* Eu sunt Piticul de Fier (de care s-ar putea să fi auzit), care l-a trezit din somnul său eonic ca să ne ajute să înfrângem Nordul (lucru pe care l-am făcut cu ajutorul unor cunoştinţe dobândite de la un bătrân).

Îşi lungi gâtul, dar nu se vedea niciun chip în ciuda faptului că simţea doi ochi aţintiţi asupra lui de undeva de sub glugă. La aceasta, îşi pierdu cumpătul, îşi scoase cuţitul.

— Spune ceva, piftie sleită, sau o să te servesc pe felii! Chiar sunteţi cu toţii ignoranţi sau lunatici aici?

Dar bărbatul nu făcut decât să chicotească şi spuse:

— Ultima dată când ne-am întâlnit m-ai recunoscut, Piticule, când îţi luase foc barba şi aveai capul spart! Să fi uitat atât de repede? Te-aş fi întrebat atunci, dar n-am avut timp: ce-ai mai făcut de la cealaltă despărţire pe care ne-a adus-o soarta, acolo, sub turnul trist, în urmă cu optzeci de ani? Ce schimbare am pricinuit tu şi cu mine lumii prin ceea ce-am făcut! Mai vezi vreun copil de-al meu în drumurile tale dintr-un deşert în altul, dintr-o pustie în alta?

Şi-şi aruncă gluga pe spate, râzându-şi râsetul acela uscat, bătrân şi enigmatic, şi deveni Cellur, Stăpânul Păsărilor…

5
Galen Hornwrack şi Methvet Nian

Cellur, Stăpânul Păsărilor: trăise eoni întregi într-un turn cu cinci laturi plin de un semiîntuneric submarin. În tot acel timp, în jurul lui sclipeau şi zăngăneau instrumente, în vreme ce simţurile lui mângâiau aerul neliniştit, detectând noi forme şi anotimpuri. Din întinderile reci ale mlaştinii sărate şi ale estuarului, din strigătul prelung al vântului, din valurile mării şi din strigătul rândunicii de iarnă el vine acum la noi: din Războiul celor Două Regine, cu miile lui de păsări metalice moarte; din visul de mult uitat al Perioadei de Mijloc a pământului, clătinând din cap la gândul durerii şi al frumuseţii, demiurgi gemeni ai durabilei După-amiezi a omenirii!

Ce a văzut el, aceasta noi nu vom vedea niciodată? Uitarea-aceasta noi abia ne-o putem imagina?

Liniile şi formele de pe roba sa minunată se răsucesc şi tremură ca nişte animale străine torturate. Geometria îşi aminteşte, chiar dacă el nu. „Nimic n-a rămas aşa cum a fost“, suspină aceasta, „în acea ultimă lume perfectă. Turnurile ce-au stăpânit aceste pustiuri au căzut acum. Lumea, pe care au oprit-o în loc vreme de un mileniu, a început să se-nvârtească din nou. Nu găsim aici nicio compasiune la fel de sălbatică şi de sterilă ca a lor; nicio cruzime la fel de structurată sau formală; nicio artă. Vastul aer e înţepenit, unde ei s-au plecat sub cinci planete artificiale, trâmbiţând versuri în depărtarea îngheţată. Bibliotecile lor stau deschise ca paginile unei cărţi abandonate vântului deşertic, ultimele lor şoapte uscate se sting; filosofi şi clovni deopotrivă, se sting; acea prindere febrilă a stelelor…

Cellur. Zece mii de anotimpuri au fost cândva ale lui, anii băteau ca nişte inimi! Formele acelea geometrice ne-ar putea povesti. Ele sunt dovada Timpului însuşi, de-am şti noi măcar. Cellur, Stăpânul Păsărilor! Acum el vorbeşte…

Toţi sunt adunaţi în camera tronului, mai puţin Alstath Fulthor.

(Zvonurile spun că fuge pe aleile murdare din Cartierul Artiştilor, că urcă dealul spre Alves şi că trece peste terenul observatorului părăsit, iar trăsăturile-i mândre sunt roase de nebunie; zvonurile au spus că a părăsit Viriconium pentru a treia oară într-o lună – fără cal, fără armură, doar cu plămânii-i umflaţi şi urmat îndeaproape de propriu-i trecut. Oraşul de Jos e căzut în transă.)

Regina şede cu mâinile-i calme în poală; la picioarele ei îngenunchează Piticul Tomb, care se scobeşte între dinţi cu vârful

cuţitului; Fay Glass din dispăruta Casă a lui Sleth, îmbrăcată într-o mantie nouă, şopteşte aiureli Bestiei Reginei: în vreme ce Galen Hornwrack stă deoparte, cu o faţă ca moartea. Toţi aşteaptă, mai puţin poate femeia nebună. În jurul lor plutesc perdele de lumină mercurială, fuioare de aer oglindit. Înainte lor, cinci ferestre false tremură cu privelişti ale unui peisaj ce nu se găseşte niciunde în regat.

În Vremea Lăcustei ne este dat să vedem astfel de lucruri.

— Doamna mea (începu Cellur, aplecându-se înaintea lui Methvet Nian): Am avut de jucat, după cum ştii, un rol mic în războiul împotriva Nordului. Dar războiul acela aproape că mi-a adus moartea – după cum voi povesti mai încolo – şi mi-a distrus atât refugiul, cât şi păsările, lucru care m-a rănit foarte adânc. De mulţi ani încerc să mă obişnuiesc cu situaţia şi de-atunci viaţa mi-a fost cât se poate de ciudată. Mă întorc ca să găsesc regatul foarte schimbat şi mă tem că tocmai venirea mea pecetluieşte şi mai multă nesiguranţă. Sunt optzeci de ani de când am trimis vulturul de iridiu la tegeus-Cromis în turnul lui de la Balmacara din pădurea de scoruşi: mi-aş dori să fie aici astăzi să răspundă la o chemare asemănătoare. Cu toate că cred că se considera poet, avea un mare dar pentru crimă. Evenimentele cer din nou un asemenea căpitan. Dacă trebuie să explic de ce, trebuie să mă întorc pentru o clipă la Războiul celor Două Regine…

Că am supravieţuit măcelului forţelor Cannei Moidart a fost o surpriză la fel de mare pentru mine cum este pentru tine, care m-ai văzut ultima oară împresurat şi fără speranţe. Păsările mele erau de mult moarte sau, dacă nu, risipite. Geteit Chemosit stăpâneau podul din stânci. Nava lor, chiar dacă acostată în prima parte a schimbului de focuri, ascundea arme pe care nu mi le puteam imagina. Eram captiv în turnul meu, al cărui arsenal n-am avut niciodată înţelepciunea să-l analizez. A început o luptă în care singura piele pusă la bătaie era a mea, şi totuşi eu aşteptam neputincios, terorizat. Piatra se crăpa şi se prăbuşea în faţa tunului lor; apa sărată a estuarului fierbea şi se îmblătea din cauza tunului meu! Vârfurile care stăteau drept martori reverberau şi bubuiau, praful se scurgea la poalele lor imemoriale ca mortarul de pe un zid muced. Peste toată întinderea de apă plutea un giulgiu de fum strălucitor, prin care am prins imagini frânte ale acelor automaţi înfiorători venind şi pierind din preajma vasului lor, cu ochii aceia galbeni plini de venin. Părea că-i apără o armură bizară împotriva rachetelor mele.

Ziua a făcut loc unei nopţi lungi cu ceţuri albastre şi lumini corozive plutind în derivă. Turnul a început să arate semne de cedare. Vuia jalnic în tot acel tărăboi. Vârful lui se învârtea eratic, ameninţând duşmani inexistenţi. La fiecare cinci sau şase minute, armamentul lui defensiv trimitea raze ca nişte fulgere schiloade, dar de fiecare dată puţin mai pale. Curând, fundaţia a început să i se mişte. Soarta îi era scrisă. Ştiam că nu puteau supravieţui nopţii deasupra solului, chiar dacă turnul reuşea să dobândească vreo victorie schiloditoare: la două ore după ce tegeus-Cromis v-a dus în siguranţă peste stâncile estuarului, aerul şi apa au devenit contaminate cu o energie care-i otrăveşte pe peşti chiar şi acum, după atâţia ani. Turnul a gemut, vocile lui electrice încarcerate implorându-mă pe limbi marţiale ciudate, cerându-mi fie sfatul, fie uşurarea pe care nu le-o puteam da. Nu puteam face nimic. L-am părăsit, simţindu-mă ca un trădător, pentru pivniţele de dedesubt, spunându-mi că aş putea scăpa chiar prin tunelurile pe care le folosiserăţi voi cu o zi în urmă.

A fost inutil. Fundul estuarul se adâncise. Pasajele care nu se prăbuşiseră erau blocate cu mâl încins sau pline cu apă fiartă. Doar unul mi-a permis trecerea şi prin el am rătăcit o bucată de vreme, cu bufnetul îndepărtat al armelor dându-mi pinteni, până ce mi-am dat seama că am intrat într-o parte a sistemului ce-mi era necunoscută. Nu vă spun multe despre ce-am găsit acolo. Multe nu am înţeles. Multe nici nu-mi doresc să-mi aduc aminte. Sunetul încleştărilor de deasupra devenea tot mai înfundat, treptat tot mai iluzoriu, până ce nu l-am mai putut auzi. Cât de mult să fi continuat, nu ştiu. Care partea şi-a adjudecat victoria, n-am cum spune. Pe când mi-am croit drum înapoi la suprafaţă, piatra topită era iarăşi rece, turnul semăna cu o lumânare stinsă, Chemosit şi armele lor dispăruseră. Doi vulturi-pescari patrulau apa cenuşie; falezele erau tăcute. Trecuse mult timp.

Ştiam de-o bună bucată de vreme de existenţa unor asemenea regiuni sub turn. Se întindeau sub mine ca un nou continent, dar ceva mă împiedicase să le explorez. Erau, am impresia, încă prea aproape de trecutul milenial. Ecourile După-amiezii nu se stinseseră încă în ele. Însă astfel de ecouri nu sunt, în definitiv, închise sub suprafaţa pământului; ele se mişcă şi deasupra lui: oriunde s-ar duce cineva, acolo există întotdeauna senzaţia aceea de uşă închisă cu numai o clipă în urmă. Şi nu aveam de ales, căci deasupra mă aştepta doar moartea. Aşadar, am coborât în pământ.

Arhitectura de jos era rece şi complicată. Scările – care erau multe la număr – se îndoiau asupra lor însele, pentru a dispărea în arcuri înflorate, oarbe, sau pentru a mă duce în cine ştie ce galerie suspendată din care nu puteam găsi ieşire. Nu aveam impresia că mă aflu sub pământ; mai degrabă simţeam că mă rostogolisem într-un oraş gol sau într-un muzeu mare şi pustiu. Sute de magazii mici şi cubice mărgineau pasajele principale, fiecare conţinând câte un obiect excentric de mărimea unui om, înfăşurat împotriva influenţei timpului în cearşafuri cenuşii. Praful acoperea totul. În mare parte, aceste încăperi şi coridoare erau întunecate, deşi nu tăcute. Instrumentele ticăiau şi zăngăneau trezite la viaţă când treceam pe lângă ele. Mi-era teamă, lucru care pare ciudat acum, căci în scurtă vreme mi-am dat seama că eu construisem cele mai multe dintre lucrurile acelea, sau cel puţin le colectasem, într-un scop pe care acum l-am uitat. În cele din urmă am ajuns într-un loc luminat: la început, un coridor lung de nouăzeci de metri presărat cu broboane de un verde-pal; apoi, o parte dintr-o cameră, plină de-o lumină albastră scufundată răzbătând dintr-o sursă nevăzută; în cele din urmă, un întreg apartament luminat ca în miezul zilei, bântuit ca o după-amiază de vară de un zumzet ca de insecte, şi plin de voci adormite!

În acel apartament aveam să-mi petrec mulţi ani. Acolo m-am înfruntat pe mine (cu toate că acea întâlnire a fost mai degrabă metaforică decât practică, şi în fond neproductivă. Eram o enigmă). Acolo am aflat şi lucrul care m-am adus astăzi aici. Acolo am ajuns să blestem monstruoasa povară a nemuririi şi cursa fatală a compasiunii. Căci sunt sigur acum că sunt nemuritor, chiar dacă n-am habar unde şi de ce a început viaţa mea. Nu mai cred că sunt om. Însă fiinţele umane sunt cele care m-au ţinut aici atât de mult timp.

Am intrat, deci. Eram obosit şi înfometat. Locul era plin de lumini schimbătoare care adoptau forma unor coloane, sfere difuze sau lampioane dansatoare. Neliniştea mea a ajuns la ele imediat. Au pâlpâit în aerul rece şi aspru, plutind agitate în jurul meu şi şoptind pe voci electrice, reţinute. Fiecare era forma exterioară sau „personalitatea” unei maşinării. Una-şi întindea urechea la pământ, alta în aer, în vreme ce o a treia măsura însăşi stelele: erau animate de o curiozitate extremă, agitată, ca nişte cai pur-sânge. O întrepătrundere ritualică nesfârşită le permitea să schimbe informaţii sau – dacă o cerea situaţia – să-şi combine funcţiile, multiplicându-şi astfel marea lor receptivitate nativă. Una, totuşi, era deasupra celorlalte. Era o coloană magnifică din

ivoriu înaltă de peste şase metri. Din babilonia de voci – care se ridica acum ca apa de viitură sau vântul noaptea printre arini – aceasta mi s-a adresat. Toate celelalte încetară imediat, parcă din respect.

Am fost uluit, căci mi-a vorbit cu propria-mi voce. Îşi menţinea superioritatea în faţa celelalte prin virtutea faptului că era *păstrătoarea memoriei mele.* Craniul, vedeţi voi, nu poate cuprinde toţi anii. Memoria se şterge sau este distrusă în răbufniri periodice de nebunie sau de autodezgust. Înainte să se întâmple asta, cele mai bune amintiri trebuie depuse într-o arhivă. Norocul sau poate instinctul m-a adus în acea cameră la fiecare aproximativ o sută de ani ca să-mi uşurez povara. În coloana aceea de lumină ca de ivoriu sălăşluiesc fragmentele uscate ale tuturor identităţilor mele trecute, ca un depozit secret de vase sparte din lut aflat la temelia unei case vechi. Am aflat aceasta cu oroare (şi cu câtă oroare am contemplat-o de atunci încoace!): un sentiment care nu însemna nimic în comparaţie cu nefericirea cu care am înfruntat incompletitudinea mărturiei înseşi… Vreme de mai bine de zece milenii, maşinăria aceea a stat sub estuar – în propria ei memorie începuseră să apară goluri! Ceva din ea s-a rupt; de multe ori am pierdut şi eu din material înainte să-l pot transfera, şi au avut loc, se pare, ştergeri intenţionate. Ici lipseşte o decadă; colo un secol s-a stins încet, fără a lăsa vreun indiciu. La începutul mărturiei (dacă se poate spune că aceasta a existat vreodată) rămân doar imagini frânte, chinuitoare, care sugerează o perioadă de două ori mai lungă decât cea pe care o acoperă mărturia! Ceea ce-a rămas este ca o tapiţerie găurită şi subţiată de vârstă (ruptă, de asemenea, ici şi colo, într-o furie senilă), prin care le poţi uita pe vecie la un mare vid. La fiecare nouă încarnare a trebuit să învăţ din nou cum să manevrez maşinăria. Asta n-a fost greu. Dar ca să înţeleg scopul pentru care mă aflam acolo… puteam revedea zece mii de ani, însă nu aveam nicio identitate dincolo de cea pe care o puteam identifica în oricare dintre încarnări. Eu sunt, pe scurt, nimic altceva decât ceea ce aveţi în faţa voastră, un bătrân care a intrat în oraş pe uşa trecutului…

Anii pe care i-am petrecut în peştera aceea mă macină! Maşinăriile cu luminile lor ciudate şi cu voci ca nişte frunze moarte; aerul stătut de sub pământ; Trecutul năvalnic. Le-am privit pe toate pe ferestre care se alcătuiau din senin la o simplă poruncă! M-am văzut din multe unghiuri – o mână întinsă, o robă nouă, vorbind unei mulţimi, privindu-mi prima creaţie stângace planând deasupra apelor. Am privit După-amiaza – despre care nu

voi vorbi – cu nebunia ei. Am aflat: dar încă n-am aflat cine sau ce sunt, şi din indicii vagi trebuie să construiesc o imagine pasageră, o amintire care-mi scapă chiar în clipa când se formează. Mai rău, memoria din prezent îmi devine tot mai inegală cu fiece an care trece. Ajung să nu mai fiu sigur nici de propriu-mi nume. Curând îmi va fi greu să-mi amintesc de ce vă datorez o explicaţie a tuturor acestor lucruri, sau a persoanei mele. Pustiul se extinde.

Nu-ţi fie milă de mine, doamna mea. Mi-e destul de milă mie.

Lunile au trecut. Am învăţat. Maşinăriile aveau grijă de mine. Îmi încredinţau de bună voie secretele lor. În lungile nopţi deznădăjduite am căutat o imagine de-a mea în oglinda afumată a trecutului, dar pe timp de zi am învăţat să pun întrebări lumii naturale. Am devenit o ureche nepricepută lipită de acea tăcere care a copleşit pământului de la sfârşitul După-amiezii încoace. Unde cândva cânta aerul, acum se auzeau doar sunetele subţiri şi electrice ale instrumentelor mele, ca strigătelor unor copii morţi. Am auzit când Piticul Tomb a dezarmat marele creier din Deşertul Mic de Rugină. În peştera mea au pâlpâit luminile. Pe tot cuprinsul imperiului mănunchiuri de semnale au pierit imediat – luptătorii Chemosit s-au stins precum nişte lumânări de seu. Mai târziu, i-am urmărit triumfala înaintare pe continent alături de Alstath Fulthor. De la un loc secret la altul au mers ei, trezindu-i pe Oamenii Renăscuţi. Pentru o vreme, eterul a fost plin de voci. Apoi, pe când tragedia a început să-şi arate faţa şi centrele de renaştere s-au închis unul după altul, tăcerea s-a lăsat din nou. A durat până acum zece sau unsprezece ani, când am interceptat prima dintre transmisiunile ce m-au adus aici.

O auzeam doar când era luna pe cer. Venea sub forma unei şoapte sparte, umplând încăperile de sub estuarul din piatră. Era o voce inumană, ciudată, de necrezut, vorbind o duzină de limbi inventate. Dacă n-ar fi aparţinut atât de evident unui om, aş fi confundat-o cu monologul unui demiurg extraterestru naufragiat, scurgându-se accidental în golul dintre pământ şi satelitul lui palid. Nu vă pot spune cât de tare m-a impresionat vocea aceea! Cu înfrigurare, mi-am luat la întrebări maşinăriile. Ele nu ştiau nimic; nu-mi puteau da niciun sfat. I-am răspuns pe toate lungimile de undă: nimic!

Septemfasciata, şoptea ea fără-ncetare: Guerre! Guerre! Maşinăriile şi-au amintit fiecare silabă. Dai e quita la merez… o sută de ani pe partea rece a lunii… aripa vânoasă… „raiul ale cărui cercuri strânse sunt“… Am văzut grădina ce se află dincolo de lume. Acolo, rezervoarele se-ntorc împotriva oamenilor…

nomadacris septemfasciata... colonnes fleuries (douleureux paradis!), temps plus n’adore... O, aripa transparentă! Frigul mă pustieşte... Şi-apoi, îngrozitor de tare: Septemfasciata! Plantele dinafară! Methven!

Vreme de-un an am îndurat acest monolog, cu avertizările lui fără sens, cu referirile lui la o căutare a „naturii metafizice a spaţiului”, la nebunie şi moarte printre stele. M-au obosit obscenităţile pe care le-a chicotit şi digresiunile lui cabalistice, profeţiile aiuristice. M-am dat peste cap să înţeleg ceva din toate astea şi-am început să cred că luna a fost pătrunsă de-un imbecil cosmic depravat şi colosal. Încercările de-a stabili o legătură n-au avut sorţi de izbândă: n-a existat niciodată o pauză în şuvoiul de cuvinte când să-mi fac simţită existenţa. A încetat la fel de brusc cum a început. Am dat fuga la maşinării – nimic în afară de-un şuierat gol. Vreme de trei zile, peştera a fost tăcută şi întunecată. Maşinăriile nu voiau să-mi răspundă. Era ca şi când sfârşitul monologului fusese o indicaţie. Am simţit că ele nu erau atât în stare latentă, cât fascinate; atenţia lor era îndreptată într-altă parte. În a patra zi, s-a ivit o ceaţă purpurie, o iluminaţie pură şi fără sursă; în aceasta dansau jerbe agitate şi lampioane de lumină, rotindu-se, învârtindu-se şi întrepătrunzându-se într-un balet vioi, aiuritor. Niciodată nu le văzusem atât de agitate. Se revărsau din cavernă prin coridoarele dimprejur, şoptindu-şi isteric acel unic mesaj.

Ceva se desprinsese din lună şi-şi croia acum drum spre pământ.

N-am mai auzit de atunci vocea aceea dementă, singuratică. Dar fiecare lună sinodică de atunci a văzut câte o nouă lansare, o nouă aterizare. Le-am văzut şi eu, doamna mea! Sunt ca nişte vălătuci de fum alb ieşind din rânjetul osos al lunii; sunt ca nişte nori de polen. Cad pe pământ aici în imperiu. Nu ştiu cu exactitate unde. Instrumentele mele sunt confuze, descoperirile lor incomplete şi contradictorii. Anunţă existenţa unor interferenţe de-un fel nemaiîntâlnit în zece mii de ani de funcţionare. Dar ascultă: ieri am vorbit cu Alstath Fulthor, Omul Renăscut, în casa lui aflată mai sus de Cartierul Artiştilor. De la el am aflat că o forţă necunoscută hărţuieşte comunităţile de Renăscuţi din Marea Pustie Brună. Am fost de acord amândoi – aşa cum ţi-ar spune şi el dacă s-ar afla aici – că evenimentele acestea trebuie să fie legate între ele. Şi, chiar dacă instrumentele mele nu se pot arăta de acord asupra locaţiei şi originii sale, anunţă că se construieşte un oraş undeva la nord şi vest de Viriconium.

Doamna mea, nu este construit de către oameni.

Ochiul lui Cellur este ca al unei păsări, ironic şi luminos; profilul său e acvilin. Era altfel când îl credeam om. Expresia lui trădează atât de puţine acum că ştim că nu este. Uşurat de acea revelaţie, bea nişte vin şi se uită în jur pentru a-i măsura sau a se bucura de efectul ei.

Regina stă cu mâinile-i calme în poală, la picioarele ei stă îngenuncheat Piticul Tomb, cu gura deschisă şi cuţitul uitat în mână; încearcă de fapt să-şi amintească ceva, dar nu va reuşi decât peste o zi sau două. Fay Glass, aparţinând dispărutei Case a lui Sleth, ea ce încearcă să-şi amintească? Este irelevant. Ea stă şi-i cântă unei imperturbabile sculpturi din oţel şi lumină albă dezgropate cu mult timp în urmă din ruinele lui Glenluce, în vreme ce Galen Hornwrack stă deoparte – strângându-şi rănile, pe chip cu o expresie cinică şi amuzată. (E limpede că a uitat de întâmplările de la Bistro Californium şi-l crede nebun pe bătrân.) În jurul lor plutesc perdele de lumină mercurială, puternice culori primare pătate pentru o clipă – ca o bucată de aur murdar, dar vital – cu nesiguranţa reflectată a încăperii.

Nimeni nu ştie ce să spună.

Viriconium, remarcă Ansel Verdigris în ultimul său eseu ironic „Aliaţii”, *este o lume care încearcă să se amintească pe sine. Pietrele amorţite interpretează un nesfârşit act de aducere-aminte.* Această atotpătrunzătoare conştientizare a trecutului, recent sau îndepărtat, a insuflat personalitatea tuturor conducătorilor lui, şi nu în ultimul rând pe a lui Methvet Nian. Cellur adusese înapoi la viaţă amintiri vechi. Starea ei sufletească, atunci când i-a fost adus Galen Hornwrack în iatacul sau acea *salle* pe care o folosea ca bibliotecă şi cameră de zi, era deja una nostalgică. Acest lucru îi afectase, poate, părerea despre el: cu toate că evenimentele, în cele din urmă, se poate spune că i-o confirmaseră.

Ştia puţine despre el. Alstath Fulthor, întorcându-se palid la faţă şi înnoroit dintr-o neaşteptată misiune cu doar o oră-n urmă, îi subliniase nevoia pe care o aveau de el ca martor la incidentul din Oraşul de Jos.

— Tocmai fata l-a găsit, din noroc sau instinct; ea a insistat ca el să vină cu noi (cu toate că oricum l-am fi adus). E greu de ştiut de ce. Pare să fi luptat de partea ei – şi se mândreşte cu asta – dar nu

vrea să spună nimic de soarta mesajului pe care l-a adus ea, iar ăsta-i lucrul ce mai important. Motivele refuzului său par confuze.

Despre trecutul lui Hornwrack nu voise să spună altceva în afară de:

— Un nobil sărac ostil din ţinuturile de mijloc de lângă Soubridge. După război, pare să-şi fi şters pământul de pe cizme şi să fi încercat să se înece în băutură în Oraşul de Jos.

Cu toate acestea, în urma insistenţelor, recunoscu:

— Hornwrack a fost fiul cel mic. Fraţii lui au căzut alături de ceilalţi flăcăi al lui Waterbeck în Marea Pustie Brună. Mama şi sora lui au fost ucise mai târziu, când Chemosit au pus mâna pe Soubridge. La începutul războiului era ucenic pe lângă un pilot de ambarcaţiune de zbor şi avea şanse să ajungă la comanda propriei lui ambarcaţiuni, dar nu se văzuse îndeplinind o asemenea funcţie. La început era prea tânăr, mai apoi – o dată cu distrugerea vaselor sale – întreg corpul naval a fost dezarmat. Acest lucru pare să-l regrete mai mult ca moartea familiei lui. După înfrângerea Nordului, pare să fi eşuat ca fermier, iar domeniul familiei a revenit Coroanei când datoriile l-au făcut de nefolosit. Acum îşi duce viaţa cu ajutorul cuţitului în Cartierul Artiştilor, păstrându-şi titlul poate ca reclamă, dar mai sigur ca o insultă la adresa imperiului pe care i l-a conferit bunicul lui. La ultima numărătoare a omorât mai bine de optzeci de oameni, atât în Oraşul de Sus, cât şi în cel de Jos. O duzină se crede că încearcă să-l omoare pe el.

Îi pot înţelege cel puţin înverşunarea, îşi spusese ea.

Acum, când intră el, ea ridică ochii dintr-o partitură. Comportamentul lui era o prefăcătorie, sau aşa i se păru ei: simula pasul rigid al unui dansator profesionist; părul lung şi cărunt şi-l purta strâns cu o agrafă de oţel, imitându-i pe căpitanii aceia damnaţi de ambarcaţiuni care zburaseră în ultima lor misiune pe deasupra Marii Pustii Brune în toiul războiului; mantia lui era veşmântul soios de culoarea făinii al ucigaşului cu simbrie, croit pentru fanfaronadă, cu tivul vopsit cu o vulgaritate sardonică exact în nuanţa sângelui uscat. Cum să-i vrea rău asasinul ăsta bătrân cu oase la fel de fragede ca nişte fungii? Umplea camera de zi ca o crimă. Simpla lui existenţă era prea mult pentru delicatele ei ornamente de mărgean şi pentru colecţia de instrumente muzicale antice; le domină pe dată. Nu se poate spune că ea văzu prin Oraşul de Jos şi prin nobilul decăzut, prin hainele sale, omul de dedesubt: nu mai rămăsese, la urma urmei, aproape nimic din el.

Şi totuşi, în loc să intre pur şi simplu printr-o uşă, el păru să dea buzna către ea din trecut. Părul îi suflă pe spate în vântul timpului! Ea îl văzu pentru o clipă schiţat pe fundalul unui răsărit dispărut – trupul înalt şi slab ţinut cu o formalitate neputincioasă, chinul din ochi, marea pasărea de metal distrusă ce-i atârna la cingătoare. Doar o clipă, dar în ea se confundă grija de sine cu demnitatea; lăcrimă pentru poetul mort tegeus-Cromis; şi se întrebă în treacăt de ce trebuia să-i amintească huliganul acesta obosit de zambilele ei de iarnă ce înfloresc într-un turn de lângă mare.

Aceasta trecu, desigur.

Alstath Fulthor îl urmă pe asasin înăuntru. Dincolo de prag, ei se priviră unul pe celălalt ca nişte câini prevăzători; apoi Hornwrack ridică din umeri şi zâmbi slab, iar Fulthor se întoarse cu spatele, părând dezgustat. Ea le oferi răcoritoare. Fulthor refuză, luă o carte legată în piele oliv şi se uită furios la ea; între timp, Hornwrack se opri în faţa ei, legănându-se puţin. Nu se putea uita la ea. Mirosea a moarte. În clipa aceea, Cellur şi Tomb intrară în cameră. Cellur luă puţin vin de Mingulay, suspină – „Lămpile astea-mi amintesc cumva de viaţa mea îngropată” – şi se aşeză în umbre. Piticul îi făcu o plecăciune complicată, pretenţioasă, apoi se sprijini de perete cu un picior îndoit ca să-şi scarpine pulpa.

— Simţi că noi, Casa mea, am greşit cu ceva Casei tale, începu ea fără preambul. Ţi-am confiscat moşiile. Războaiele noastre ţi-au răpit familia.

Hornwrack îi acordă eu un zâmbet amar.

— Case? spuse el. Doamnă, familia mea a fost o familie de fermieri.

Îşi atinse maxilarul acolo unde, văzu ea, ceva i-l despicase până la os.

— Toate navele de zbor din regat au fost distruse pentru ca tu să-ţi poţi păstra tronul.

Se uită ţintă peste capul reginei.

— Ce mi-ai răpit tu a fost libertatea.

Dacă i se păru că putea vedea în ochii lui Avionul Reginei arzând (căzând în deşert ca o frunză veştedă, vărsând fum şi lumini ciudate şi siluete mici şi tăcute), se înşela. El nici măcar nu văzuse ultima lor înfrângere – stătuse doar, la şaisprezece ani, pe pământul clisos şi-i privise cum zburau ca nişte nave rapide cu vele înspre Nord: vase, prieteni, căpitani – toţi. Niciunul nu se întorsese vreodată, şi nici nu se aşteptase s-o facă. Restul

războiului şi-l petrecuse ucigând Nordici cu un cuţit pe aleile sleite de foame ale unui oraş capturat, practicând fără ştirea sa arta singurei îndeletniciri pe care i-o lăsase imaginaţia.

— Dimineţi, şopti el cu înfrigurare, continuaţi să mă căliţi. Mă trezesc şi privesc în aerul sterp şi mă-ntreb dacă tronul şi imperiul au meritat-o – băieţii care au ars şi vasele de cristal.

Îşi răsuci buza şi se uită în jur.

— N-am venit iarăşi aici de teamă că voi descoperi că n-a meritat.

Mâna i se duse repede sub mantie.

— Fulthor, nu face nimic! hârşâi el. Te-omor aici, dacă sunt nevoit!

Îşi frecă obrajii juliţi cu dosul mâinii. Afară, pe coridor o adiere rece vorbi de o schimbare a vântului, de o nouă vreme. Înăuntru, Alstath Fulthor îşi lăsă *baan*-ul să alunece înapoi în teacă. Piticul îşi îndoi gâtul ca un graur. Bătrânul continuă să privească dintre umbre. Hornwrack se relaxă încet.

— Doamnă, spuse el, următoarea răfuială a familiei tale va trebui să se poarte pe pământ.

— Şi totuşi, relele nu se îndreaptă ascunzându-te în Oraşul de Jos, îi spuse răbdătoare Methvet Nian.

El ridică din umeri.

— Îmi poţi da cerul înapoi? Dacă nu, plăteşte-mă pentru serviciul pe care ţi l-am adus noaptea trecută şi dă-mi voie să plec. Cred că fata are vreo valoare pentru tine, iar eu am vărsat sânge pentru ea. Nu mă ascund în Oraşul de Jos: îl resping pe cel de Sus.

Ei nu-i venea să îl creadă. (Cum să-i vină?) În schimb, îi oferi un mit personal: un loc printre piesele hieratice şi siluetele exemplare ale un vis de mult aflat în declin…

Într-un cufăr din palisandru cu chingi din cupru de întărire ea ţinea trei lucruri: un instrument muzical sub formă de tigvă adus din Est; o cămaşă scurtă de zale, lăcuită-n negru; şi o sabie din oţel nepretenţioasă cu mâner înnegrit de transpiraţie. Acum, ea îşi muşcă buza şi se duse la cufăr şi luă din el sabia şi zalele. Preţ de o clipă, stătu nesigură cu ele în mijlocul camerei, uitându-se mai întâi la Omul Renăscut – care nu voia să-i întâlnească privirea – apoi la Tomb (bătrânul pitic aruncă o privire la Hornwrack şi făcu o mişcare bruscă şi pe jumătate amuzată din cap) şi la Cellur, care nu făcu decât să se uite impasibil la ea – şi-n cele din urmă chiar la asasin.

— Acestea-ţi sunt o răsplată suficientă? întrebă ea. Sunt tot ce am.

Hornwrack păru surprins. Acceptă sabia, o ridică în aer; haina de zale o îndoi cu degete încercate. Luă de sub mantie o pilă scurtă şi o frecă de zale.

— Sunt din oţel, recunoscu el şi ridică din umeri. Un preţ cinstit, cu toate că l-aş fi preferat sub forma unui lingou.

Se uită la ea fix, acum nedumerit.

— Dacă asta-i tot, eu plec.

— Nu este tot! exclamă Fulthor. Methvet Nian, mesajul!

Se postă între Hornwrack şi uşă. Sabia energetică ieşi din teacă, cu scântei diabolice picurând din ea în semiîntuneric.

— Uite-aici un truc din Oraşul de Sus dacă vrei! râse Hornwrack, care nu avea nicio şansă împotriva ei. Se uită în jos la bătrâna sabie de oţel din mână.

— Totuşi…

— Opriţi-vă! strigă Methvet Nian. Alstath Fulthor, eşti nebun?

Cu faţa subţire albă şi posacă din cauza confuziei şi furiei, Fulthor lăsă *baan*-ul să-i cadă pe lângă corp.

— Să nu-l atingi. Ne-a făcut un serviciu.

Iar lui Hornwrack:

— Domnul meu, văd că eşti rănit. Treci pe la capelani înainte să pleci.

Hornwrack aprobă scurt din cap.

— Să nu te apropii de Oraşul de Jos după lăsarea întunericului, Fulthor, spuse el.

La uşă, se opri şi se uită în urmă.

— Prefer să nu datorez nimic Casei lui Nian, îi spuse Reginei.

Aruncă haina de zale pe podea şi peste ea lăsă să cadă cu grijă sabia.

— Fata avea cu ea un pachet înfăşurat în pânză, spuse el. Un poet numit Verdigris l-a furat. Când l-a desfăcut, a descoperit capul unei insecte de mărimea unui pepene. Nu l-a putut vinde nicăieri.

Methvet Nian se uită oripilată la el. Sprijinindu-se de stâlpul uşii şi uitându-se în gol, el păru să nu observe.

— Nu cred că l-am văzut vreodată atât de speriat, zise el gânditor. Se uită la ea. – Acum e-n rigolă, undeva în Oraşul de Jos. L-am lăsat acolo să putrezească, doamna mea. Rămâi cu bine.

Dincolo de Monar, vântul se schimba nesigur, adunând prima zloată a anotimpului de pe piscurile îngheţate şi de pe rutele

marine din Nord. Mai târziu, avea să asedieze oraşul cu brumă şi vânturi tăioase şi cu un miros vag de rugină; acum, înainta ca un câine negru şi rece printre marile dune şi nesfârşitele mormane de gunoi din Marea Pustie Brună, vizitând pietrele cenuşii şi pilonii afundaţi, epava pe jumătate îngropată a zece mii de ani. Ce altceva se mişca acolo, aruncându-şi umbra îndoielnică asupra comunităţilor de Renăscuţi (şi mimând mersul sacadat şi ezitant al susţinătorilor Semnului pe când străbăteau străzile din Viriconium, unităţile de măsură ale visului)? Implicaţiile declaraţiei lui Hornwrack erau mai reci decât orice vânt.

— Ce să fi vrut ei să spună? şopti Fulthor. Să trimită aşa ceva?

Însă Tomb era intrigat de asasinul care tocmai plecase, şi se uita căzut pe gânduri în urma lui. Se duse şi închise uşa.

— El *ştie* a cui a fost sabia aceea? îl întrebă absent pe Fulthor. A bănuit măcar?

Însă Fulthor îşi frecă doar ochii obosit şi spuse:

— Este un mincinos şi un hrăpăreţ.

Piticul râse pe înfundate.

— La fel sunt şi eu.

Ridică sabia şi zalele abandonate, îi zâmbi lui Methvet Nian.

— Aceea a fost o încercare dârză, doamna mea. Vi s-ar fi supus şi o piatră. Să duc astea de aici?

— Unul dintre voi să meargă după el şi să i le dea, răspunse ea. Aşteptaţi. O s-o fac eu.

Când se uitară miraţi la ea, ea râse.

— Vreau să le aibă.

Nu voia să-i lase să spună ceva, dar încheie:

— A salvat-o pe fată din compasiune, chiar dacă nu va înţelege niciodată asta.

Dacă n-ar fi fost o întrerupere ciudată, Fulthor, cel puţin, ar fi urmat problema: într-adevăr, avea gura deja deschisă ca să articuleze un protest, când Cellur – care stătuse tolănit de câteva minute pe scaunul său, cu o varietate de expresii, fiecare mai ilizibilă ca ultima, urmărindu-se pe chipul său – scoase un ţipăt ascuţit şi se ridică anevoie în picioare de parcă se trezise brusc dintr-un coşmar implacabil. Pielea lui era cenuşie. Ochii lui de vultur erau aţintiţi asupra uşii, de parcă Hornwrack s-ar mai fi aflat încă acolo; erau luminaţi puternic de suferinţă. Când Methvet Nian îi atinse umărul, abia dacă o observă (sub ciudata broderie a robei sale, oasele erau subţiri şi imprevizibile; sfărâmicioase), dar murmură disperat:

— Fulthor! Tomb! N-avem timp de pierdut!

— Bătrâne, eşti bolnav!

— Tu nu ai auzit-o, Methvet Nian, vocea din lună, cu „marile aripi din cer“. Capul de insectă; aterizările de noaptea; Semnul Lăcustei: toate sunt unul! Trebuie să merg imediat în nord. *Toate sunt unul!*

— Cellur, ce este? imploră Regina.

— Este sfârşitul lumii dacă ajungem prea târziu.

Noi ne ţinem suferinţa la mare preţ. Acesta e un lucru intrinsec, purgativ, şi care ne permite să percepem direct universul. Mai mult decât atât, este un lucru particular care nu poate fi nici împărţit, nici împuţinat prin contact. Aceasta era cel puţin părerea lui Galen Hornwrack, pe care, prin chiar natura chemării sale, îl preocupase foarte mult durerea. Era o părere păstrată cu sfinţenie în camera neaerisită de deasupra lui Rue Sepile, şi în relaţia sa cu băiatul, a cărui rol fusese mai puţin acela de îngrijitor, cât de hierofant al agoniilor purificatoare ale stăpânului său. Pe măsură ce Hornwrack se obişnuise cu mirosul autoînvinuirii – care, în Rue Sepile ca nicăieri altundeva, este compus din priboi morţi, putregai uscat şi propriul sânge al cuiva stors din prosoape – ajunsese şi el să-l primească cu braţele deschise, aşa cum primea stările de febră neagră provocate de rănilor mai adânci, în care redescoperea o reconstituire simbolică a crimelor sale.

În infirmeria lui Methvet Nian, însă, nu găsise nimic din toate acestea, ci numai ferestre deschise şi voci voioase şi, mai rău ca orice, competenţa aceea bine-dispusă cu ajutorul căreia asistentele profesioniste – care altfel n-ar putea îndura situaţia – îşi micşorează durerea şi umilinţa provocate de sarcina lor de serviciu. Pe scurt: îl cususeră, dar refuzaseră să-l lase să piardă vremea pe-acolo. La aproximativ trei zile după evenimentele din camera de zi a Reginei, prin urmare, plecase de acolo şi acum bătea cu pas ţanţoş coridoarele palatului copleşit de o stare nesigură.

Mantia îi fusese redată, spălată şi călcată. Sub ea purta cămaşa de zale a lui Methvet Nian, iar la şold îi atârna sabia aceea neobişnuită. Amândouă erau uzate, la fel ca şi maniera prin care intrase în posesia lor. Întâmpinase, e-adevărat, unele probleme să găsească o teacă pentru sabie din piele netăbăcită, mucegăită, şi-i stătea bine cu ea. Cu toate acestea, sabia e o armă cu precădere a Oraşului de Sus, iar el se simţea incomodat de ea. Avea puţin antrenament în mânuirea ei. Pe când se grăbea către camera tronului pentru ceea ce el spera că era ultima dată, atinse cuţitul

ascuns sub mantie, ca să se asigure că nu este neînarmat. Cât despre intenţiile Reginei, el nu înţelegea nimic. Încercase mai întâi să-l mituiască şi apoi să-l trateze cu superioritate; era plin de resentiment. Aceasta era o stare psihică periculoasă având în vedere că trebuia să dea ochii şi cu piticul Reginei, care avea pe buze rânjetul lui sardonic.

Picioarele lui scurte erau îmbrăcate în pantaloni de piele neagră crăpată, bustul gros într-o vestă fără mâneci dintr-un material ţesut, înverzit de bătrâneţe; antebraţele lui goale erau maronii şi noduroase; iar mâinile îi semănau cu un mănunchi de rădăcini de măceşi. Într-adevăr, semăna foarte tare cu un copac mic, plantat în faţa uşilor încăperii tronului, pipernicit şi cu o privire ostilă pe fundalul lor cu intarsii metalice întortocheate şi cu balamale ornamentale. Pe cap avea o bizară pălărie conică, secţionată, din piele şi ea, şi foarte uzată.

— Uite-l şi pe curajosul nostru, cu sabia lui cea nouă, zise el cu degajare.

— Aşa zis-a piticul, murmură Hornwrack, cât se poate de bine dispus. Dă-mi voie să trec.

Piticul strâmbă din nas. Se uită de-a lungul pasajului, mai întâi într-o parte şi apoi în cealaltă. Îndoi un deget, iar când Hornwrack se aplecă să-l asculte, el şopti:

— Problema, domnul meu asasin, este că nu înţeleg nimic din toate astea.

Şi arătă cu degetul său mare bătătorit peste umăr vrând să indice, probabil, camera tronului.

— Scuză-mă?

— Voci din cer. Insecte. Nebuni, bărbaţi şi femei deopotrivă. Unul se întoarce dintre morţi (cu toate că-i un bun prieten de-al meu), în vreme ce altul fuge ca un ogar la sunetul unui cântec. Amândoi, vechi prieteni de-ai mei. Tu ce-nţelegi din asta?

Se uită împrejur.

— *Regina,* spuse el, coborând vocea, dă pe degeaba sabia lui tegeus-Cromis!

Râse cu încântare la tresărirea de surprindere a lui Hornwrack, scoţând la iveală nişte dinţi bătrâni şi rupţi.

— Ei, tu şi cu mine suntem oameni simpli. Suntem doi luptători, cred că eşti de-acord. Eşti de-acord?

— Sabia asta, zise Hornwrack. Eu…

— Astfel stând lucrurile, noi fiind luptători de rând, trebuie să avem o înţelegere, tu şi cu mine. Trebuie să ne comportăm cumsecade unul cu celălalt în călătoria asta nechibzuită spre nord.

Şi trebuie să avem grijă de nebuni; căci, la urma urmei, ei nu pot avea grijă singuri de ei. Eh?

Hornwrack dădu să intre în camera tronului.

— Nu plec în nicio călătorie cu tine sau cu oricine altcineva, Piticule. Cât despre daruri, pot fi cu uşurinţă date înapoi. În ochii mei sunteţi cu toţii nebuni!

Nu făcu nici măcar un pas spre uşile încrustate când o lovitură năprasnică în moalele capului îl făcu să cadă în nas. Ochii i se umplură cu lacrimi. Uluit şi disperat – crezu că-l înjunghiase piticul – dibui după cuţit şi se ridică anevoie în genunchi: doar ca să-şi găsească torţionarul rânjindu-i ironic, neînarmat, în afara acelor mâini artritice disproporţionate. Înainte să se poată opinti în picioare, piticul – al cărui cap se afla acum la nivel cu al său – îl îmbrăţişă mai întâi uşor, apoi îl scuipă în ureche şi-l mai lovi o dată, acum undeva jos între coaste. Cuţitul îi zăngăni pe podea. I se tăie respiraţia. Printre gâfâieli şi tuse, îl auzi pe pitic spunând cu răceală…

— Îmi place de tine, Galen Hornwrack. Dar aia-i sabia vechiului meu prieten, care ţi-a fost dată cu bună credinţă.

Hornwrack clătină din cap şi profită de ocazie. Se întinse şi-l apucă pe pitic de ceafă cu ambele mâini, apoi îl smuci în faţă. Când li se izbiră capetele, nasul piticului se rupse ca un băţ uscat.

— Pişat negru, spuse el surprins, şi se aşeză jos.

Apoi trecură serios la treabă, şi niciunul nu reuşi să iasă în avantaj: căci, cu toate că piticul era viclean, bătrân şi dur, asasinul era iute ca un şarpe; şi amândoi cunoşteau bine fundăturile şi podelele prăvăliilor de vinuri unde cavalerii anonimi din Oraşul de Jos îşi rezolvă disputele printre mizerii şi rumeguş.

Cellur fu cel care-i descoperi douăzeci de minute mai târziu. În ochii lor se citea o pizmă galbenă în timp ce se bălăbăneau cu sânge la gură în semiîntuneric batjocorindu-se cu voci răguşite, înecate – însă se pierdea ca un apus de soare, şi-n vreme ce-i privi, în felul nedumerit al cuiva care nu prea ştie ce este ceea ce vede, auzi acest ultim schimb de replici:

— Îl implor pe domnul meu cur de oaie să se răzgândească.

— Creierul meu e la fel de stricat ca un ovul de târfă. Scoate-mă de aici, Piticule. Pute a bunătate. Du-mă în nord dacă asta vrei. Ce-mi pasă mie?

6
Brusca întrupare a lui Benedict Paucemanly

Cellur nu putea (sau nu voia) să dea glas temerilor sale mai limpede. O luă la întrebări pe Fay Glass, e-adevărat: dar nu află nimic, contribuţia ei fiind doar o bolboroseală de arhaisme şi cântece străvechi; frânturi – sau aşa susţinea Alstath Fulthor – scoase din memoria rasială în vreme ce-şi ducea mai departe singuratica ei coborâre prin timp.

— Ne înţelege: dar vorbeşte de la o mare depărtare, nu mai e sigură ce limbă să folosească, sau ce să spună.

În ciuda acestui lucru, arătă Cellur, era limpede că deţinea secretul capului de insectă – din ce alt motiv să manifeste un asemenea chin fiindcă nu reuşeşte să comunice cu noi? Dat fiind că nu le putea spune ce se întâmplase acolo, era, repetă el, esenţial să o urmeze înapoi în Nord.

— Ea însăşi este mesajul: şi-un strigăt de ajutor.

Când Fulthor protestă că, în calitatea sa de majordom, n-o putea abandona pe Regină când Semnul Lăcustei devenea atât de puternic, hărţuindu-i zilnic pe Renăscuţii din oraş şi pătrunzând în posturile cheie, Cellur spuse doar:

— Voi avea nevoie de tine. Oamenii tăi din Marea Pustie Brună nu vor sta de vorbă cu mine. Sunt prea departe plecaţi pe „drumul spre Trecut“ pe care l-ai descris tu. Când vom fi priceput sensul capului de insectă, atunci va fi timpul; când vom fi înţeles avertizarea venită din lună şi vom fi descoperit locurile de aterizare din Nord, atunci vom şti ce să facem în privinţa Semnului Lăcustei.

Iar Fulthor nu putu decât să se uite ţintă afară la Viriconium, unde noaptea, într-un clarobscur selenar de galben şi albastru, lungile procesiuni şerpuiau tăcute de la o stradă la cealaltă în acompaniamentul unui vânt slab, fără scop.

Cât se uită el, vremea se strică, iar un front de aer tăios se acumulă la baza masivului Oraşului de Sus, umplându-l pe cel de Jos cu umezeală. Sub un cer gros şi cenuşiu, pieţele ude adoptară un aspect palid şi ocult, în vreme ce în pensiunile de pe Rue Sepile, tuşind, bătrânele îşi vedeau de treburi ziua-ntreagă, iar aerul devenea lipicios din pricina mirosului de varză. Pe pereţi se prelingea apa. Nu era, se arătau cu toţii de acord, o vreme ca să locuieşti în Cartierul Artiştilor şi, poate ca o anexă la această teorie, zvonurile anunţau brusca dispariţie a lui Galen Hornwrack. Chiar se luase la harţă cu Ansel Verdigris, prietenul său de odinioară (unii spuneau că pentru o monedă, cu toate că alţii

susţineau că era vorba de o femeie din Nord, sau chiar de jocul de cuvinte dintr-o baladă despre peşti afumaţi)? În susul şi-n josul dealului de la Minnet-Saba, înghesuindu-se aproape de mangal şi de felinarul pâlpâitor, duşmanii şi rivalii săi se scărpinau în cap – sau, dacă nu, prost-dispuşi, se luptau între ei.

Subiectul acestor discuţii, între timp, lâncezea pe coridoarele expuse la curent din sala lui Methvet, unde îşi examina rănile din oră-n oră şi-şi ascuţea ursuz cuţitul, cuprins de ftizia şi melancolia iernii timpurii. Avea puţine legături cu noii săi tovarăşi. Îl evita pe Fulthor şi astfel, de nevoie, discuţiile din camera tronului. O dată sau de două ori o auzi pe femeia nebună cântând într-o cameră. Despre Tomb, care se împrietenise cu el într-un fel atât de ciudat (cel puţin, asta presupunea el că făcuse), nu avea nicio veste. Methvet Nian fiind în sfârşit de acord cu o expediţie, trebuiau prin urmare făcute provizii de hrană, cai, arme şi ghizi. Piticul se ocupase de aceasta, şi de pregătiri personale, şi nu prea stătea mult prin palat.

Hornwrack ridica din umeri, măsura cu pasul coridoarele noaptea, uitându-se într-un soi de abstracţie sălbatică la maşinăriile vechi şi la sculpturile şoptitoare, şi refuza chemarea uşii sale. În ziua plecării lor, trebui să fie adus din apartamentul său (se uita ţintă într-o oglindă). În ziua plecării lor căzu lapoviţa, udând repede pancartele franjurate din pieţele de pe străzi şi umplând rigolele cu o apă mizerabilă. În ziua plecării lor, le fu hărăzită o viziune; Piticul Tomb îşi aminti o legendă la a cărei naştere stătuse la loc de cinste cu mult timp în urmă; şi expediţia lor de rele prevestitoare îşi dobândi spiritul tutelar sau de conducere…

Apariţia aceasta, care avea să le rămână alături până la strania încheiere a călătoriei lor, se manifestă mai întâi în camera tronului din Viriconium. Pe lângă Păsărarul Cellur, doar Hornwrack era prezent. (Methvet Nian urma să le privească plecarea din oraş de lângă Poarta lui Nigg, şi plecase acolo mai devreme. Alstath Fulthor bătea din picioare într-o curte exterioară împreună cu Fay Glass şi cu caii. Piticul Tomb, după ce muncise toată noaptea în căruţa sa cu coviltir – o căldură albă tresărind deasupra clapei în acompaniamentul unui ciocan trist – moţăia într-un colţ pe undeva.) Nu era încă lumină: încăperea era răcoroasă, plină de ecouri, nautiloidă. Cellur, sperând să intre în legătură cu propriile-i maşinării din reduta de sub estuarul Lendalfoot, îşi trecu prin barbă o mână galbenă.

— Maro, verde, numărătoarea continuă, şopti el, şi drept răspuns un stol de imagini cenuşii se agită ca nişte lilieci pe cele cinci ferestre false din camera tronului. Era limpede că nu la rezultatul acesta se aşteptase. – Nu vezi nimic? spuse el nerăbdător. Trebuie să am veşti proaspete!

— Grăbeşte-te, bătrâne, zise Hornwrack pe un ton neutru.

Căscă şi se frecă pe faţă, simţind o tensiune ascunsă în muşchii gâtului. Aceasta o puse pe seama faptului că fusese trezit devreme. Asemenea lui Fulthor, pentru motive mai mult sau mai puţin complexe, era nerăbdător să plece la drum. Singur cu rana, cuţitul şi oglinda în ultimele douăzeci şi patru de ore, fusese surprins să descopere că nu-şi mai regreta despărţirea fizică de Oraşul de Jos. Se gândeam acum doar rareori la băiatul din Rue Sepile, la mirosul acru de priboi morţi, în schimb aştepta cu o nerăbdare seacă zilele ce aveau să vină, curios de soarta obsesiilor sale acum că le fusese luat cadrul ce le îngrădea. Îşi masă gâtul. Bătrânul murmura fără astâmpăr. În spaţiul superior al încăperii tronului lumina începea să se stratifice, fâşii foarte pale de roz şi galben scurgându-se prin luminatoarele dinspre est. Zorii sosiseră devreme. Veşti proaspete!

— Grăbeşte-te!

— *Anulaţi toate ritualurile,* spuse o voce blândă, confidenţială, de undeva de sus.

Surprins, el ridică privirea.

Vocea chicoti.

— *Ce bucată încântătoare de carne!*

Sus, aproape de tavanul boltit, un strat roz-portocaliu de lumină începuse să se închege în bulgări şi fâşii cenuşii, mucilaginoase, care pluteau asemenea unor bucăţi de grăsime într-o supă călâie, lovindu-se încet una de cealaltă. După o clipă sau două de slabe eforturi fluctuante, acestea se uniră la rândul lor pentru a forma un nucleu gros, lobat, din care ieşi silueta necioplită a unui om. Hornwrack studie cu dezgust acest proces, observând cum, în vreme ce se încordau pentru a deveni braţe şi picioare, lobii tresăltau şi se luptau ca un animal captiv într-o pungă de plastic. Îl surprinse pe păsărar cum se uita nedumerit spre tavan şi pufni sarcastic.

— Ai terminat cu joaca, bătrâne?

Cellur făcu un gest de nerăbdare cu o mână.

— Şşşş!

Omul care plutea în aer deasupra lor (dacă era într-adevăr om) purta haine dintr-un material dur, spălăcit, negru la origine, croit

într-un fel ce nu se mai practica în oraş de peste un secol. Unde se putea vedea, pielea lui era palidă, verzuie, acoperită cu petice argintii smochinite. Peste faţă avea prinsă un soi de mască sau aparat de respirat din al cărui bot negru ieşeau multe tuburi şi trompe retezate; acesta era prins cu patru curele negre care, săpându-i în carnea umflată a obrajilor, se întâlneau în părul galben ce-i stătea vâlvoi în spatele capului. Era incredibil de gras, de parcă-şi petrecuse mare parte din viaţă într-o sferă unde condiţiile umane de creştere nu mai aveau nicio noimă: fesele lui hipertrofiate le pluteau deasupra capetelor ca nişte luni umbrite, însoţite de-un monolog subţire, cabalistic şi futil, din care nu se putea înţelege nimic, indiferent ce…

— Uite-mă aici cum stau, un bătrân în *Neantul* vântului (*Prima convien che tanto il ciel),* naufragiat atât de lungă vreme în spaţiile albe fracturate, o sută de ani de tăcere sidefie în grădina din spatele lumii: acolo am zăcut în vântul înţepător – ABRACADABRA – acolo am mâncat la umbra aripii vânoase a mojdreanului *(perch'io indugiai al fine i buon sospiri);* şi pentru ce? RĂZBOI! Acum, ei se ascund în marea abracadabra împrumutată a sufletului meu supravieţuitor. Ah! Teme-te de moartea ce vine din aer! Ce bucată încântătoare de carne, dragul meu!

… Şi tot aşa, punctat de răcnete de durere sau furie în vreme ce, rostogolindu-se încet dintr-un colţ al încăperii în celălalt, încercă să-şi îndrepte imensul şi greoiul său corp sau să-şi potrivească înălţimea faţă de podea. De câteva ori, păru destul de solid, pe când alteori un miros îngrozitor umplu camera tronului şi conturul său deveni iarăşi vag şi mucilaginos. În momentele de soliditate, se lupta şi se zvârcolea; flutura din braţe, poate pentru a atrage atenţia, poate pentru a-şi ţine echilibrul în mediul acela grotesc în care plutea. (Era limpede că atmosfera pământului nu putea susţine un corp atât de masiv – acesta se bălăcea mai degrabă într-un soi de sticlă lichidă misterioasă, într-o dimensiune numai a sa.) Când dispăru, dispăru şi vocea lui, devenind slabă şi îndepărtată şi distorsionată, de parcă ar fi trecut printr-un eter neprimitor.

Păsărarul Cellur era încremenit.

— Asta nu-i o făcătură de-a mea! strigă el, plin de-o surescitare străveche. Hornwrack, asta-i vocea din lună!

(— Asta-i o voce dintr-un canal, declară Hornwrack şi, *sotto voce:* E vocea unui pantomim.)

Cellur se adresă bărbatului plutitor.

— Te-am ascultat în multe nopţi. Ce ai să-i spui? Vorbeşte!

— Blork, zise bărbatul plutitor.

După aceea, îl tratǎ cu indiferenţă pe Cellur, care îl scrută pe Hornwrack cu vigoare, cu ochi ingenui şi fără expresie în spatele feţei măştii sale. Mergând încet la asasin, trăgea timid din ochi şi începea o rugăminte incoerentă şi zeloasă, doar ca să se rostogolească neajutorat pe o parte înainte s-o poate duce la capăt, precum cadavrul unei balene mici aflate în descompunere.

— Ascultă la mine, băiatul meu (pederastie neagră!). Observ că eşti un zburător. Ascultă, cuvântul regenerat sălăşluieşte-n mine! Trebuie să discutăm, tu şi cu mine…

Apoi, făcând o mişcare înspăimântată de împingere:

— Nu mai, nu mai vreau asta!

Şi-apoi pleca, ţopăind prin camera tronului la înălţimea capului lui Hornwrack, de la marginea măştii lui şiroind un lichid urât.

Asta era prea mult pentru Hornwrack, care, uitându-se superstiţios la acea apariţie, scoase sabia lui tegeus-Cromis şi-o urmări, făcând tăieturi mortale prin aer.

— Du-te înapoi în canalul tău! strigă el. Înapoi în casa ta de nebuni!

Asta în vreme ce Cellur, într-o încercare de a-l reţine, îl trăgea fără vlagă de mantie, iar apariţia, chicotind şi rânjind, le scăpă amândurora.

Nu puteau scoate nimic de la el. Dacă-l lăsau în pace, le ţinea fără îndurare predici în fragmente din limbaje infernale. Când îl urmăreau, Cellur mânat de spiritul împăcării, Hornwrack cu lovituri criminale, nu făcea decât să sughită în spatele măştii şi continua să alerge. Această pantomimă continuă vreme o jumătate de oră, până ce, în lumina tot mai puternică a zilei, perioadele lui de stabilitate deveniră tot mai puţine, conturul cenuşiu şi îndoielnic. Vocea lui se pierdea într-o necuprinsă depărtare reverberantă în care se auzea cât se poate de clar sunetul valurilor de pe-o coastă inimaginabilă. În cele din urmă, dispăru în acelaşi amestec bizar de lumină care-i dăduse naştere, iar ei fură părăsiţi în camera tronului goală, furioşi şi neputincioşi.

Aşa îi găsi Alstath Fulthor: uitându-se în gol cu răsuflarea tăiată. Dacă ar fi ascultat cu grijă, aşa cum îl rugară ei, ar fi auzit o slabă voce zumzăită îndemnându-l să se „Teamă de moartea ce vine din aer!“. Sunetul valurilor, sau altceva asemănător cu acesta. Tăcere. Dar ce erau nişte voci pentru el, care acum le auzea neîncetat în minte?

— Zorii au apărut de mult, spuse el cu iritare, şi Regina ne aşteaptă.

Când sosi clipa, abia o văzură, căci era o zi crunt de friguroasă: doar o faţă albă într-o fereastră aproape de vârful turnului; o mână albă ridicată; şi-apoi nimic. Alstath Fulthor, cu calul lui mare şi negru şi cu armura roş-sângerie strălucind heraldic sub cerul acoperit de nori, scoase un chiot ironic de la adunătura de locuitori ai Oraşului de Jos care stăteau în noroi ca să-i privească ieşind pe Poarta lui Nigg. Viriconium rămase dincolo de curgea Timpului în spatele lor, asemenea unei barje regale imense abandonate în mâinile iernii! O dată această zonă a narcisismului monstruos şi a depresiilor uriaşe rămasă în urmă, Hornwrack simţi începutul noii faze anunţate de manifestarea din camera tronului. Acum suntem nebuni cu toţii, îşi spuse el. Sub imperiul unui impuls, scoase din teacă sabia din oţel cea veche şi o ridică în aer. Dar când se uită în urmă, Methvet Nian plecase deja din turn.

Acolo, pe colinele joase şi maronii de la poalele masivului Monar se întindea prima zăpadă a anotimpului, troienind zidurile împrejmuitoare de cărămidă şi ţarcurile pentru oi. Animalele de povară era neastâmpărate, vântul – amarnic. Călătoriră încet, dar piticul, care dormise undeva în paie, nu-i prinse din urmă decât mult mai târziu.

Când îi ajunse, spuse:

— „Fantoma asta umflată” de care vorbiţi: a fost cel mai priceput pilot de ambarcaţiune de zbor dintre toţi.

Şi-n noaptea aceea, ghemuit lângă un foc muribund în dealurile de deasupra oraşului îndepărtat, continuă:

— La Mingulay a zburat singur împotriva a opt aparate. Prăjind şobolani în bătaia soarelui de la amiază l-am privit, prietenii de mult dispăruţi şi cu mine, din oraşul asediat. Nava lui era veche, echipajul – buimăcit; drogurile pe care le luase ca să rămână treaz îl făcuseră să tremure şi să şovăie; dar cum se mai învârtea nava aia, cum se avânta ca un vultur printre fulgerele violete ale tunului energetic! Cum se reflecta lumina arămie a Sudului în fuzelajul lui de cristal! Benedict Paucemanly: şapte epave au rămas pe câmpia aridă înainte să fie respins asediul; pe a opta a lovit-o după aceea, din greşeală. Dar războiul nu i-a fost niciodată îndeajuns lui Paucemanly. Când lumea era încă tânără (şi când cavalerii Methven încă-şi mai aruncau umbrele în ea) el i-a făcut ocolul în zbor. Ştiu asta fiindcă am fost cu el, un pitic cu doar câteva veri la activ care se închipuia mare aventurier. Am

traversat oceane, Hornwrack, şi toate continentele frânte! Sub fuzelajul nostru treceau deşerturi, cufundate în visul lor milenar al decăderii. La poli, aurorele cădeau în cascadă şi tunau deasupra noastră ca nişte râuri spectrale. Am trecut tropicele; aerul ecuatorial a ars în jurul nostru. Acela a fost primul zbor al lui Paucemanly cu *Heavy Star.* Dar dacă războiul nu i-a ostoit poftele, nici lumea n-a făcut-o. S-a plictisit. A devenit melancolic şi a slăbit. A început să se uite în fiecare noapte la luna palidă şi suverană. O, tânjea după planeta aia tristă. Planul lui era să ajungă acolo. „Misterioşii navigatori ai După-amiezii“, cugeta el, „aveau de-a face cu ea zilnic, în bărci exact ca acestea. Spaţiul din afara pământului nu avea nicio importanţă pentru ei. Poate că“, se convingea singur, „bărcile îşi amintesc drumul.“ L-am privit plecând într-o noapte neagră cu nava aceea faimoasă. S-a ridicat în întunecime, dreaptă ca un ac de compas. În ea a revenit la viaţă un sentiment vechi. Tremura de nerăbdare, iar la pupă scânteiau lumini ciudate şi noi. N-am mai văzut-o niciodată de atunci, niciunul dintre noi. Nava *Heavy Star,* nava *Heavy Star!* Asta se întâmpla acum o sută de ani...

Ochii bătrânului pitic erau roşii şi şterşi în semiîntuneric, reflectând lumina focului ca ochii unui animal.

— Hornwrack, şopti el, nava ştia calea. Nu înţelegi? „Fantoma asta umflată” pe care ai descris-o este Benedict Paucemanly reîntors printre noi. A stat o sută de ani pe lună!

Hornwrack amestecă tăciunii cu cizma.

— Foarte bine până aici, spuse el cu puţină cruzime (căci îl invidia pe pitic pentru amintirile acelea, cu care nu avea nicio comparaţie). Dar ce-a adus cu el dincoace de porţile pământului? Şi de ce-i un idiot cu limba legată?

Piticul se uită la el căzut pe gânduri.

Mai târziu, Cellur, Stăpânul Păsărilor, avea să descrie călătoria lor spre nord în următorii termeni:

„Printre coroanele de piatră şi proeminenţele inutile de pe colinele pustii am primit indicii ale existenţei unei fiinţe pe care nu ne-o puteam închipui. Lumea era dezgolită de vechile-i sensuri chiar şi pentru aceia dintre noi care le acceptaseră înainte. (Eu nu mă număr printre aceştia. Cum aş putea?) Asta s-a întâmplat imediat după ce am părăsit oraşul. Era de parcă o mână protectoare ar fi fost ridicată de pe noi. Ochi mozaicaţi păreau să ne urmărească din spatele zidurilor de piatră uscată. Conturul unei culmi sau umbra unui călător putea ascunde urma unui cu

totul alt obiect – o aripă adunată, de pildă, sau limba încolăcită a unui fluture de noapte.

Alstath Fulthor deschidea drumul. Mintea-i era răpită de cine ştie ce gânduri. Începuse, poate, să memoreze cărările care duceau spre Trecut. Asta-i oferea un aer distrat, un aer iritat, de parcă prin prezenţa noastră întrerupeam cine ştie ce conversaţie particulară – cu toate că, dacă ar fi sugerat cineva asta, ar fi refuzat furios ideea. Încercând să trăiască simultan în două lumi, călărea tăcut în faţă şi părea să nu vadă nimic – cu fruntea aplecată în calea ploii, cu armura roş-sângerie pulsând ca un far călăuzitor. Dacă era vorba de nebunie, era doar nebunia care-i otrăvise pe oamenii lui de la Renaştere încoace. Vor afla în cele din urmă că drumul după care tânjesc este imposibil de parcurs, şi vor accepta lumea aşa cum este.

Călătoriile neobservate ale sufletului: pe când coboram colinele, am dat peste drumuri vechi străjuite de tise aplecate asupra pământului şi de bestii din piatră fără formă, roase. Acolo mai rămăseseră puţine lucruri care să umanizeze pământul pervertit; acesta e începutul sfârşitului, unde imperiul se contopeşte cu propria-i geografie. Pe fâşia îngustă dintre munţi şi pe platourile de coastă acum creşte doar cucuta uriaşă, iar printre ea ruinele După-amiezii putrezesc, oraşe alcătuite din iarbă sângerie scufundate sub lagune reci şi nămoloase: străvechile Oraşe Fen, printre ale căror turnuri frânte se strecoară acum luntrile negre ale Amurgului, navigând şi pârâind de la un plaur la altul pe urmele unui negoţ sumbru, tot mai slab. Dintre vechile drumuri niciunul nu mai e întreg. Largile magistrale contopite ale După-amiezii se pierd în lespezi sparte sau cuburi de calcar bătute pe vremea lui Borring, eventual în drumuri păstoreşti, urzici şi mici proprietăţi.

Cel mai bun dintre ele, însă, ocoleşte precaut atât mlaştinile de sare, cât şi masivele muntoase, îşi croieşte drum spre Duirinish, acel vechi avanpost al foştilor regi care reprezintă poarta de acces spre Marea Pustie Brună şi spre vechile oraşe din Nord; şi de-a lungul acestuia am apucat-o şi noi, sub îndrumarea pilotului ireal Benedict Paucemanly. Predicând, reclamând, bolborosind fără-ncetare pe limba ei ciudată, inventată de ea, dispărând la intervale doar ca să se întoarcă reîmprospătată, fantoma lui (dacă a lui era într-adevăr) ne bântuise cale de o sută şaizeci de kilometri sau mai mult. Acum, plutea deasupra noastră ca un copac îmbibat cu apă; acum se ascundea ca o fetişcană printre lujerii cărnoşi, etiolaţi, ai cucutei; acum bolborosea: «Pe lună erau

parcă nişte grădini albe. *Porc.*» Nu voia să-i răspundă lui Alstath Fulthor, lucru care-l scotea din fire; nici mie nu vru să-mi vorbească; pe Piticul Tomb îl evită constant, stânjenit parcă de stăruinţa lui, înaintând pe lângă luminişurile de cucută, rânjind şi pârţâindu-se apologetic. Iar dacă-i vorbea despre «zilele de odinioară», îl privea cu nişte ochi măriţi de panică şi lovea dezaprobator din mâinile-i penibil de mari.

Pe Galen Hornwrack, însă, îl curta cu ardoare, încercând să-i capteze atenţia cu un clipit din ochi sau cu un fluierat. «Ici-şa, puştiule!» striga el, ţopăind în aer înaintea lui, executând un elaborat act de mimă a descoperirii unei *terra incognita:* umbrindu-şi ochii cu o mână în vreme ce cu cealaltă arăta spre nord şi vest. (Fulthor nu acordă importanţă acestei pantomime, susţinând că arătarea era nebună, asta dacă se putea spune că exista măcar: totuşi, după câteva repetări, încercai un sentiment profund al urgenţei, de parcă o fărâmă evanescentă a pilotului dintru început se străduia să exprime ceva prin gesturi sau să insinueze ceva ce nu mai putea articula.) Răspunsul lui Hornwrack fu caracteristic. Ura să pară un nechibzuit. Cu cât îl curta mai mult arătarea, cu atât se ferea el mai mult de privirea sa. Iar noaptea, când credea că nu-l vede nimeni, îl urmărea tiptil şi cu răbdare prin lumina focului, cu cicatricele parţial vindecate de pe obraji arzându-i ca stigmatele ritualice ale unui vânător primitiv. Fiecare eşec în a-l omorî sau prinde îi sporea furia: când Fay Glass cântă: «Am pornit spre Vegys acum», şi-i zâmbi – care reprezentă în câteva zile singurul ei contact uman –, el nu-i zâmbi înapoi, ceea ce o făcu la rândul ei irascibilă şi greu de abordat.

În felul acesta am ajuns la Duirinish, pe care, neavând vreun motiv să-l vizităm, l-am ocolit pe la vest. Este un loc măreţ acesta; cele mai multe clădiri ale sale sunt construite cu faţa spre nord. Am trecut pe lângă el la lumina palidă a zorilor, când soarele cădea grav şi pieziş peste stejarii pitici din Leedale-ul de Jos. În aer plutea un miros acru, metalic, făcând caii greu de strunit; pietrele cenuşii ale oraşului aveau un aspect melancolic. Dintre parapetele şi crenelurile lui se puteau vedea uitându-se în jos siluete mici, mohorâte, însă nu aveau timp pentru noi. Vreme de cinci sute de ani, locuitorii din Duirinish apăraseră graniţa: ce vedeau acum din fortăreaţa lor când se uitau spre Nord, ce modificări şi difuzii ale realităţii, nu am dispoziţia să-mi imaginez. Din partea noastră, am găsit lumea un loc schimbător.

Ne dădeau târcoale vânturi viclene dinspre mare. De-a dreapta noastră mărşăluia un şir de faleze înalte. Sedimentate la origine

sub forma unui recif de calcar lung de câteva sute de kilometri, acestea fuseseră prelucrate în timpul lungii După-amiezi a pământului într-un lanţ de cariere despicate ici-colo de văi mici cu pereţi abrupţi şi ziduri de închidere năpădite de muşchi, năruite, înăuntrul şi în afara peşterilor ascunse şi a dolinelor din această regiune (de fapt buza unui mare platou, întinzându-se înăuntrul continentului cale de aproximativ un kilometru şi jumătate înainte să fie îngropat sub întinderile de culm şi sub pământul negru damnat al Marii Pustii Brune) curgeau pâraie alburii, poluate. Copacii erau cenuşii şi uscaţi. Atunci, am înaintat şi mai mult înăuntrul platoului, şi într-un fel de dislocare psihotică, croindu-ne drum printre bălţile cleioase, lipsite de viaţă, create de flux, în vreme ce mirajele veneau şi plecau deasupra capetelor noastre aplecate.

Nu aveam habar ce ne putea ieşi în cale zi după zi. La vreme de seară, am părăsit plaja şi am aprins focuri în labirinturile şovăitoare, unde straturile intercalate de bitum făcuseră ca roca să putrezească şi să fie uşor de erodat. Dar flăcările au fost greu de aţâţat. Erau palide şi reci. Mai târziu, ecoul pietrelor care se prăvăleau a huruit în întuneric ca sunetul unor popice rostogolindu-se pe o pistă goală. Dinspre terasele de sus plutea în jos o ploaie nesfârşită de mici cărăbuşi luminoşi. Toată noaptea vântul a scuturat ghemurile de iederă moartă; iar dimineaţa, când se ridicau ceţurile de pe mare, imense insecte apăreau în depărtare, proiectând reflecţii perfecte pe nisipul ud din zonele afectate de flux; plecau greoi înainte să le putem identifica. Toate acestea, cum am mai spus deja, au fost conţinute la început în crema lucrurilor normale, cam aşa cum poate fi întrezărită arhitectura umbroasă a colonadelor şi galeriilor străine pe pereţii unei cariere pustii, dar pe măsură ce înaintam spre nord peisajul însuşi a devenit subţire şi cenuşiu, texturat ca mucusul, răzbătând prin el mai mult sau mai puţin, oasele unui alt peisaj.

«Lumea se transformă-n fărâme», a spus Galen Hornwrack, şi cineva răspunse sec: «Lumea se schimbă cu altceva.»

Sunt încredinţat că fiecare dintre noi a suferit în această călătorie spre nord o golire sau pustiire a identităţii, pregătindu-se pentru un viitor pe care nu-l puteam descrie. Viriconium era în urma noastră. (Nici chiar cei care s-au întors acolo nu l-au mai văzut niciodată, ci au găsit un oraş schimbat, un oraş în care nu ne-am simţit acasă.) În sensul că nu ne mai ocupa gândurile de zi cu zi, ne-am uitat scopul. Am existat pur şi simplu pentru a ne strecura prin ploaie, o adunătură de siluete cu buzele sărate sub

falezele nesfârşite, vorbind pe voci joase, sepulcrale. Înainte mergea, ca un drapel, gloria impetuoasă a După-amiezii, cu marele lui cal şi în armură purpurie; în vreme ce un pitic care chicotea întruna, purtând pe cap o pălărie de piele, încheia coloana pe un ponei cât un câine de mare; şi deasupra noastră plutea forma ca de balon a bătrânului pilot, înconjurat ca o balenă muribundă de un stol de pescăruşi hrăpăreţi. Cifruri ambulante, trecem pe sub ochii ironici şi înfometaţi ai gâştelor de mare şi ai pinguinilor nordici – asasinul indignat şi desfigurat; femeia care se crede pierdută în Timp; şi eu însumi – un lucru, viu dincolo de anii lui legitimi, aflat mult prea departe de locul lui legitim! Peisajul, însă, ne anticipează eliberarea: această pregătire sau interludiu se apropie de sfârşit...

«Ar trebui să ne întoarcem repede spre est dacă vrem să găsim satul tău», a insistat Fulthor răbdător. Fay Glass s-a încruntat la el ca un copil, cu părul lipit de craniu. Purta două sau trei flori purpurii pe care i le oferise înainte lui Hornwrack şi, din cauza refuzului său, nu mai era de acord cu nimeni. «Nimeni căruia-i pasă de igienă n-ar putea citi mesajul de mai sus», declară ea cu o demnitate revoltată. «În primul rând, cum putem preveni abuzul?» Fulthor n-a putut decât să ridice din umeri. La scurtă vreme după acest schimb de replici, ne-am dat seama că pierduserăm drumul spre Glenluce: plaja se îngustă şi deveni mai abruptă, falezele erau săpate la bază, iar înaintarea noastră depindea de momentul fluxului, din calea căruia trebui să ne refugiem de două ori pe zi. În cele din urmă, ne-am îndemnat caii în sus pe prima înclinaţie care permitea accesul pe vârful falezelor.

Asta se întâmpla seara sau în ultimele ore ale după-amiezii. Lumina se stingea. Din ceaţa ce înainta de pe mare erau suflate rafale de ploaie, punctată cu fulgi mari şi uzi de zăpadă. O câmpie melancolică se cobora înăuntrul continentului – o iarbă umbroasă, mâncată de oi, răchită neagră şi măceşi îndoiţi. Către vest şi la colţurile drepte ale coastei, se succedau defileuri înguste, fiecare săpând în calcar spre metaforicele şisturi argiloase de dedesubt şi lărgindu-se pe măsură ce se-ntindeau către mare. Peisajul era presărat cu vechi poduri metalice. Avea un aer de lucru abandonat. Am petrecut noaptea ghemuiţi la poalele unui zid de piatră ruinat, neştiind că la aproximativ un kilometru şi jumătate înainte se afla oraşul-port Iron Chine, nexul unui ciudat război, cu bizarele lui stindarde şi cu prinţul său dement. Fierul ruginit scârţâia în suflarea vântului.“

Cellur nu povesteşte despre cum, în dimineaţa următoare, au descoperit că fantoma lui Paucemanly îi abandonase, sau despre cum dăduseră peste animalele lor ude şi posomorâte uitându-se apatice la pustiirea care se întindea înăuntrul continentului: acea fâşie pe jumătate fertilă de turbă întoarsă şi bălării negre aspre plină de pustulele gropilor cu infiltraţii letale care era abia periferia Marii Pustii. Canale imprevizibile pline cu apă maronie brăzdau nesfârşitele ei povârnişuri acoperite cu smocuri de iarbă udă, şi roci ciudate erau încastrate de-a lungul contururilor ei reumatice, roase de vânt sub forma unor siluete vagi, organice. Aceasta era destinaţia lor finală (este, într-un alt sens, destinaţia finală a oricărui lucru, căci pământul intră acolo în lungul lui Amurg), sau aşa îşi imaginară: dar în faţa iernii ei, şovăiră. În loc să se întoarcă înspre est, Alstath Fulthor îi conduse mai întâi de-a lungul falezelor şi apoi jos în Iron Chine. Ei îl urmară ca o mână de refugiaţi din calea unui dezastru cronologic, cu capetele aplecate împotriva loviturii năprasnice a Timpului.

Cheiurile ciclopice ale satului Iron Chine sunt mai bătrâne ca După-amiaza. Nimeni nu ştie cine le-a construit, sau în ce scop grosolan. Lespezile masive necioplite care le alcătuiesc nu sunt de-ale locului, ci tăiate din granituri formate mult mai la nord. Cine le-a adus de acolo ca să le lege cu fier şi să le aglomereze în marea cea rece, sau când, nu se ştie. Sunt negre, şi udate de ceaţă, ca pereţii verticali ai fiordului care le conţin, şisturile arhaice fără vegetaţie de pe care alunecă în marea de abanos. Enormele clădiri de lângă chei sunt şi ele negre; menirea lor s-a pierdut şi majoritatea au căzut pradă descompunerii. Portul modern subzistă din peşti, ouă de pescăruşi şi carne de oaie. Intimidate de geografie, Timp şi mare, bordeiele lui din var stins se înghesuie înfrigurate printre clădiri cu arhitectură mai măreaţă; deasupra lor, un drum a fost săpat printre plăcile de ardezie roasă, şi şerpuieşte primejdios în sus către păşunile de pe faleze.

Pe acesta călărea acum Galen Hornwrack (cu piticul alături croncănind aton), nedumerit de ceaţa care zăcea în adâncitura fiordului. Era cenuşie şi-n ea pluteau impurităţi. Curenţii interiori o învârteau încet. O pală de vânt, explodând peste buza falezei şi învolburându-se încet pe lângă el, o despică pentru o clipă, dar scoase la iveală doar apa neagră modelată de ploaie. Şi totuşi, el simţi că este locuită (cu toate că greu ar fi putut spune de ce): îşi opri calul, se ridică în scăriţe şi lungi gâtul neliniştit până ce fisura se închise la loc.

— Ce-i asta, atunci? se întrebă el. Scutură din cap. Fulthor, strigă în spate, s-ar putea să facem ceva nechibzuit.

Mai jos, unde aerul era mai calm, simţi miros de fum, urgent şi prăfos în spatele simţului său olfactiv. Acum, şi pititul deveni agitat, ştergându-se la nas cu dosul palmei, strângând din ochi şi adulmecând în jur ca un câine nervos. Dincolo de mirosul de fum era ceva mai ascuţit, mai greu de identificat.

Şi mai jos, la marginea ceţii, oprit înaintea ei ca un înotător la marginea unui lac necunoscut, deveni convins că acolo, în apă, se mişcau oameni într-un chip panicat şi dezorientat; şi, parţial înfundate de ceaţă, la ureche îi ajunseră strigăte îndepărtate – strigăte de ajutor.

— S-ar putea să fie riscant, Fulthor.

Dar Fulthor îi făcu semn să continue drumul, şi de-atunci încolo evenimentele părură să ajungă la el de la o oarecare distanţă, de parcă el nu lua tocmai parte la ele. Era un sentiment familiar, unul care-i amintea de Bistro Californium, de umbrele gălbui mortale din Oraşul de Jos…

Înăuntrul ceţii era un miros distinctiv de lămâi şi de pere putrede – o mireasmă jilavă şi chimică care se întindea şi ataca membranele sensibile ale corpului. Lumina nu avea sursă, dar avea efectul de a ascuţi contururile în vreme ce estompa detaliul dinlăuntrul lor: la dreapta lui Hornwrack, piticul arăta de parcă fusese decupat dintr-o coală de hârtie gri cu doar o clipă în urmă – o pălărie înaltă ciudată, profilul unui spiriduş, un cap de secure mai mare ca al său. În spatele acestei siluete de hârtie, poteca se prăvălea într-un gol albicios în care Hornwrack distingea ici-colo câte o strălucire carmin, spasmodică şi localizată. Pe când încerca să-şi aducă aminte de ce-i amintea aceasta, Alstath Fulthor ocupă locul din stânga lui. Cu gâturile iritate, cu ochii lăcrimându-le şi cu nasurile curgându-le, avansară într-o formaţie precaută până ce poteca începu să se piardă şi se găsiră fără veste pe un coridor larg din piatră care mărginea estuarul.

Acolo, ceaţa era infuzată cu o lumină galbenă slabă. Cu excepţia loviturilor de valuri pe scările de jos, cu excepţia tăcerii şi a mirosului ceţii, la fel de bine s-ar fi putut afla în Oraşul de Jos în orice noapte răcoroasă de octombrie. Hornwrack îi conduse la marginea apei cu copitele cailor bocănind şi târşâindu-se agitate pe câmpia de lespezi roase pe care scăpărau bălţi puţin adânci. Îi năpădi o curiozitate lâncedă. În pofida presimţirilor lor, îşi înclinară capetele pentru a auzi bufnetul îndepărtat de lemn pe

lemn, strigătele slabe ale oamenilor reverberând în estuar. Până şi Fay Glass era cât se poate de tăcută.

Hornwrack îngustă din ochi.

— Fulthor, în locul ăsta nu mai e niciun pescar.

Era imposibil de judecat distanţele. Se şterse la ochi, tuşi.

— Ceva a luat foc acolo.

Mirosul de fum se îngroşase perceptibil, purtat poate spre ei de un vânt de coastă. O dată cu el venea pârâitul de frânghii şi un miros de adânc de mare; vaiere şi strigăte surprinzător de apropiate. Acum, apăru un nod de lumină carmin, extinzându-se cu rapiditate. O mişcare rece a aerului începu să umfle ceaţa ca pe o perdea. Hornwrack clătină disperat din cap, uitându-se în jur cuprins de panică: brusc, simţi un obiect enorm mişcându-se foarte aproape de el. Ceaţa îi distorsionase tot timpul până atunci perspectivele.

— Înapoi! strigă el. Fulthor, du-i înapoi de lângă apă!

Chiar în timp ce vorbi, ceaţa se zvârcoli şi se sparse. Din ea ţâşniră părţile din faţă şi galionul unei mari nave cuprinse de flăcări.

Punţile ei erau pline de sânge. Cândva fusese albă. Acum se grăbea spre distrugere pe scările de apă, aruncând tăciuni aprinşi. Ciudatele ei vele din foiţă de metal, decorate cu simboluri necunoscute, se topeau chiar în timp ce se prăbuşeau. Comandată de disperare, aceasta ieşi din ceaţă ca un vas din Iad, cu galionul ei reprezentând o femeie cu cap de insectă care-şi străpunsese propriul pântece cu o sabie (gura ei, dacă putea fi numită gură, era căscată de durere sau extaz).

— Înapoi! strigă Galen Hornwrack, trăgându-şi calul de cap. Înapoi!

Fay Glass, însă, nu făcea decât să se uite fix şi cu dispreţ ca un animal, paralizată de dementul cap cioplit ce se căsca deasupra ei. Peste marginile navei cădeau oameni aflaţi pe moarte, mormăind „Înapoi!“ în timp ce corpul sfrijit, carbonizat al vasului se apropia orbeşte de mal; „Înapoi!” în timp ce se izbea de scările din apă şi cu prova despicată începu imediat să se scufunde.

Şi se scufundă, într-adevăr, se scufundată cu un tunet şi un cutremur. Apa adâncă şi rece bolborosi în scheletul ei distrus. Grijelele şi fungile căzură ca nişte ghirlande înflăcărate în jurul bompresului ei crăpat. Hornwrack trase femeia nebună de pe cal şi o târî mai departe. Ea se şterse la nas. În jurul capetelor lor zburară scântei. Carcasa vasului se clătină, se aşeză puţin mai jos în apă. O velă căzu, arătându-i lui Hornwrack pentru o clipă un

simbol curios – un hexagon cu laturi excentrice, prin care se târau şopârle cu gât portocaliu – înainte să sâsâie topită în mare. Sus în teuga blestemată, o siluetă singuratică stătea înfăşurată în sânge.

— Crimă! plânse ea, uitându-se sălbatic în jos la Hornwrack. Ne-au urmărit în estuar!

Lovi cu o sabie scurtă şi boantă într-o traversă în flăcări.

— O, ceaţa asta blestemată!

Brusc, fu catapultat de sus şi cu un urlet subţire căzu în apă.

— Hornwrack!

Nava arzândă îi amintea de un ritual din copilărie, un foc în aer liber la solstiţiu aprins în mijlocul terenului arabil întunecat şi ud. Se întoarse aproape în silă cu spatele la ea, cu faţa înţepenită de căldură. Fulthor, Tomb şi bătrânul stăteau puţin mai încolo; peste culoarul scânteietor fugeau spre ei oameni.

— La tine, Fulthor! strigă el, exact cum ar fi făcut sub înălţimile lui Minnet-Saba, unde facţiunile rivale din Oraşul de Jos se încleştau fără cavalerism la vreme de noapte; şi, împiedicat de femeia nebună, scăpă imediat sabia necunoscută. Jeg negru, fată. Dă-mi drumul.

Arma sună ca un clopot pe lespezile roase. Calul său călcă peste ea. Îl scutură un acces de tuse.

După ce se eliberă, însă, îşi dădu seama că ceaţa se aduna în jurul lui ca un vis pentru a scoate la iveală cheiurile uriaşe şi adăposturile pentru nave; micul oraş; falezele de ardezie. Păsările de mare ţipau zburând razant deasupra apei. Până şi norii se risipeau. În ciuda tuturor temerilor marinarului mort, nimic nu plutea acolo în radă. Cu excepţia epavei bolborositoare de lângă ţărm, estuarul era gol de orice ameninţare, cât se poate de gol. Nedumerit, el îşi scoase cuţitul şi-şi îndemnă calul să înainteze.

7
Sf. Elmo Buffin şi navigatorii din Iron Chine

Cu ceaţa împrăştiată, satul mirosea a peşte afumat şi a sare. Fulthor şi oamenii lui stăteau depăşiţi numeric şi nesiguri în mijlocul unei mulţimi neînarmate. Hornwrack îşi ridicase cuţitul în aer. Ca supravieţuitorii unui război colonial uitat (neorganizaţi, cu priviri agere, nu tocmai dârzi), locuitorii din Iron Chine se apropiau în cerc în jurul lor: femei subţiri şi aprige, câţiva copii cu picioarele goale. Nu era niciun bărbat tânăr de faţă, doar câţiva bătrâni care bocăneau din picioare şi-şi ridicau gulerele grele, cu ochii albaştri şterşi lăcrimându-le în vântul rece. Se uitau ţintă-n sus la el cu o lipsă de curiozitate sfidătoare şi el se uita înapoi la ei stânjenit, cu toate că n-ar fi putut spune precis de ce. Era o comunitate amestecată; la marginea mulţimii, o mână de Renăscuţi dădeau târcoale precum nişte animale ciudate cu gâturi lungi, cu trăsăturile delicate asprite puţin de nenumăratele lipsuri. Ce lăsaseră în urma lor în După-amiază, ce lucruri rafinate schimbaseră ei cu mirosul de peşti morţi?

Câţiva marinari care scăpaseră din epavă înotau acum spre mal.

Nimeni nu le oferi niciun ajutor, şi nici ei nu păreau să se aştepte la vreunul, ci se târau doar în sus pe chei şi se tolăneau acolo pe chipuri cu expresia aceea oarbă, gâfâită, a celor epuizaţi. După o clipă, doi dintre ei se ridicară la loc în picioare şi-ntre ei îl traseră pe un al treilea. Acesta tot încerca să le mulţumească. Bărbaţii îngenuncheară lângă capul său ars până ce de la colţul gurii i se scurse un firişor de lichid transparent; apoi îl lăsară să se holbeze orb la un stol de pescăruşi care smulgeau bucăţi din ceva aflat în apele estuarului. Cei doi aveau păr blond, un aer neprihănit, nu erau altceva decât nişte copii, însă feţele lor erau pline de disperare, de parcă purtaseră o viaţă-ntreagă lupte de rezistenţă şi retrageri nedorite. Alstath Fulthor se uită la ei grav preţ de-un minut sau două, apoi, negăsind o altă figură autoritară şi scăpând cu greu din mulţimea de civili, li se înfăţişă împreună cu escorta sa.

— Misiunea noastră este foarte importantă, le spuse el.

Într-un târziu, unul dintre ei zise:

— N-a fost un moment bun să veniţi aici.

Se întoarse cu spatele şi, distanţându-se încet de intruşi, vomită apă de mare. Tovarăşul lui îi aşeză pe umăr o mână conciliantă şi-i aduse aminte:

— Căpitane, aceştia vin din capitală…

Însă el nu făcu decât să se şteargă la gură şi să râdă sălbatic.

— Aha, ia uită-te la ei! Un bătrân gălbejit şi-o *femeie.* Doi coconi de la oraş şi piticul lor!

Îi scutură un acces de tuse uscată.

— N-o să primim niciodată ajutor din Viriconium, zise el ininteligibil.

În voce i se citea autocompătimirea şi, după o clipă sau două, o recunoscu cu o schimonosire dezgustată a gurii.

— Ai văzut ceva acolo? întrebă el, iar când celălalt clătină din cap, şopti: Mi-e milă de cei care-au văzut.

Încercă să-şi stoarcă apa sărată din păr.

— Ne-a lovit una dintre propriile noastre nave, asta-i sigur, continuă el căzut pe gânduri. Dar pe-atunci noi deja ardeam în flăcări.

Ridică din umeri.

— S-a întâmplat ca de obicei. Cei care-au văzut ceva şi-au pierdut minţile imediat. Cei care n-au văzut, s-au pierdut în ceaţă.

De unde şi înfrânţii, prizonieri ai propriilor vise ale înfrângerii.

— Sunteţi obligaţi să ne ajutaţi! strigă Alstath Fulthor brusc.

— Lasă-i în pace, Fulthor, îl sfătui Hornwrack.

Deseori, el însuşi se numărase printre cei înfrânţi. Brusca lui compasiune îl surprinse totuşi, iar că recunoscu acest lucru îl surprinse chiar mai mult. Se uită pieziş la Piticul Tomb să vadă dacă observase ceva, însă piticul nu era interesat – rânjea doar în mod plăcut şi cu inimă de piatră în jos la marinari şi spuse:

— Nu se vede niciun duşman la orizont acum.

— Sunt obligaţi de peceţile acelea să ne ajutaţi, zise Omul Renăscut nu la fel de tare.

Oamenii se uitară la el cu nedumerire, şi cu o urmă de dispreţ.

— Duceţi-vă sus în noua sală, a fost tot ce au spus ei, şi lăsaţi-ne în pace.

Şi se duseră de-a lungul cheiului spre locul unde ceea ce mai rămăsese din catargul navei naufragiate stătea ridicat într-un unghi ciudat în mijlocul unor bucăţi plutitoare de epavă. Acolo se simţea un miros de lămâi, de parcă se coborâse o rouă amăruie peste corpul navei în timpul ultimei sale călătorii. Era un miros nepământean, chimic. Caii îl urau.

Mulţimea de oameni, simţind că întâlnirea luase sfârşit, se mai uită un minut sau două, apoi începu să se împrăştie – copii atraşi de-un fel de magnetism către epavă în vreme ce vârstnicii o apucară pe drumul pietruit care duceau în Iron Chine, unde dispărură câte doi şi câte trei printre micuţele case cu două caturi cu acoperişuri de ardezie udă, cu năvoade puse la uscat şi cu

sârme pline de rufe lălâi. Înăspriţi de continue privaţiuni, aceştia păreau incapabili să reacţioneze la o tragedie care, după cum arătă unul dintre oamenii lui Fulthor mai târziu, trebuie că-i afectase pe toţi. O femeie chiar rămase locului pentru o vreme uitându-se în largul estuarului, cu câteva lacrimi uscându-i-se pe obraji în suflul vântului. Numai atunci îşi dădu seama Hornwrack că în accident fuseseră implicate mai mult decât numai o navă. Dinspre vest (unde, ca un mare peşte preistoric, stătea în aşteptare continentul-insulă Fenlen) îi bătea în faţă o ploaie deasă. Pe dealul la poalele căruia se afla satul văzu „noua sală". Se simţi lamentabil.

— Vântul ăsta-mi desface încheieturile, zise Păsărarul Cellur cu voioşie.

Când nu-i răspunse nimeni, ridică nerăbdător din umeri.

— Oamenii ăştia au nevoie de mai mult ajutor decât ne pot da ei nouă, îi spuse lui Fulthor. Când n-o să mai fii îmbufnat, o să vezi şi tu asta.

Începu să plouă în forţă pe când ei treceau pe străzile din Chine. Pereţii decojiţi fuseseră cândva frumos văruiţi, cutiile ferestrelor îngrijite; acum, feţe palide îi urmăreau din spatele ferestrelor şiroind de ploaie. Mai sus, descoperiră că se puteau uita în jos la şantierele navale de la Sf. Elmo Buffin, din care se înălţau în aer catargele şi scondrii navelor albe, cu scop precis – ambarcaţiuni zvelte cu trei carene dotate cu acele ciudate vele din foaie de metal pe care mişunau, desenate, şopârle portocalii, cărăbuşi verzi strălucind ca nişte tatuaje proaspete şi forme geometrice vag distorsionate. Proiectate de oamenii După-amiezii, construite de cei ai Amurgului, binecuvântate de o nouă nebunie a amândurora, acestea se înarmau pentru un război invizibil. MOARTEA proclama o velă, şi VIAŢA alta, într-un scris bogat şi fantastic; în vreme ce pe punţile de dedesubt, marangozi şi marinari mişunau ca şobolanii.

— La noi, în Oraşul de Sus, n-a ajuns nicio veste despre războiul ăsta, zise Alstath Fulthor cu uimire. Nu-i de mirare că-s loviţi de sărăcie aici.

Şi mai sus, „noua sală" plutea deasupra lor ca o ameninţare. Sumbră, columnară, cu scop misterios, aceasta avea un aer înspăimântător de îmbătrânit, o vârstă care depăşea încărcătura culturală a rasei dispărute a lui Alstath Fulthor – toate atrocităţile morale şi absurdităţile filosofice şi tehnologiile expirate – şi-o găsea fără noimă; făcând în cele din urmă să nu aibă noimă nici deşerturile care erau singura lor moştenire lăsată Amurgului.

Apropiindu-se de ea, crispându-se din pricina vremii, strângându-se în mantie împotriva unui vânt vechi de un milion de ani, aceasta îi vorbea lui Galen Hornwrack dintr-o vârstă tot atât de naivă, dar nici pe departe la fel de aiurită ca a sa. Era un supravieţuitor al Dimineţii.

Pe acoperişul ei stătea cocoţată o construcţie nouă şi dărăpănată asemănătoare cu o seră; de pe ea fluturau steaguri pe care nimeni nu le putea identifica, cu toate că Fulthor şi piticul se contraziseră când şi când cu privire la provenienţa lor. Iar jos, la străvechea ei uşă din faţă, cu degetele-i noduroase strânse ca un mănunchi de zaruri, stătea căpetenia singuratică a acelui domeniu maritim pierdut, geniul unei flote damnate, Sf. Elmo Buffin.

Elmo Buffin, travestitul trist, cu picioare ca nişte beţe decojite! Era înalt de doi metri şi zece, şi peste umerii-i osoşi avea trasă excentric o mantie galbenă. Bustul îi era învelit într-o armură de un verde mat din care ieşeau tot soiul de coarne şi pinteni bonţi, mici cioturi şi umflături ce păreau chitinoase şi organice. Pulsa şi tremura în culoarea ei, căci aceasta-i parvenise de la tatăl lui, un Om Renăscut aparţinând defunctei Case medina-Clane, unul dintre primii care fuseseră readuşi la viaţă de Piticul Tomb, şi care acum era mort. Ce-i lăsase mama – o Nordică severă, nevastă de pescar din Iron Chine, al cărei prim soţ murise în Războiul celor Două Regine – prin testament este greu de spus. Niciunul dintre strămoşi nu-şi lăsase clar pecetea asupra sa, căci între După-amiază şi Amurg există o mare falie genetică aşa cum există şi una temporală. Accesele de epilepsie îl chinuiau de două ori pe săptămână. Ochii-i erau galbeni şi uşor bolnăvicioşi pe faţa aceea lăsată, ca de clovn, ce părea prea mare pentru membrele-i slabe. Creierul îi tresălta ca marea; prin el veneau şi plecau viziuni asemănătoare cu velele pictate ale propriilor lui nave. Ani avea în total douăzeci şi şase; însă nebunia-i îl făcea să pară de patruzeci sau cincizeci. De la moartea tatălui său (el însuşi un excentric, dar om de principiu, care se arătase de acord cu amestecul de rase pentru a cimenta cele două jumătăţi ale comunităţii sale birasiale) întreaga povară a satului Chine se lăsase pe umerii lui.

Câţi dintre săteni credeau într-adevăr în duşmanul său invizibil, sau în flota lui experimentală? Pare un lucru nesemnificativ. Cei care muriseră pe mare cunoşteau adevărul, aşa cum îl cunoaştem şi noi. Cei care nu muriseră erau totuşi inspiraţi de el. Şi dacă acesta nu prospera, ei bine, atunci satul nu supravieţuia. Succesul lui Buffin era ca un simbol – insuportabil, dar trainic – care permitea trecutului şi prezentului să coexiste. (Eşecul lui se

datora subestimării – faptului că nu era, dacă vreţi, suficient de nebun –, dar asta nu avea să fie limpede până mai târziu, şi cine-ar fi putut fi atât de nebun încât să-şi închipuie starea de fapt a lucrurilor?) Acum, el stătea în cadrul uşii de la intrarea în străvechea sală, cu grozava ei nepăsare pentru trecerea Timpului şi cu năzdrăvăniile de pe acoperiş roase şi având aerul unei pălării ţuguiate, uitându-se cu colţul ochiului la ceata lui Fulthor pe când aceasta se apropia. Era micşorat de coloanele întunecate. Nu putea sta locului. Îşi freca mâinile ca să şi le încălzească în aerul rece. Se sprijinea indiferent de canatul uşii. Apoi trebuia să se uite la picioare ca să-şi admire cizmele. Apoi, bolborosind în sinea lui, să sară ca ars şi să dea mâna cu un vizitator imaginar.

— „Veşti din oraş!“ îl auziră ei că murmura. Asta trebuie să spun? Nu. Nu trebuie să par atât de nerăbdător. Atunci, să întreb (aşa, cu o preocupare diplomatică): „V-a fost comodă călătoria?” După cum se vede, însă, n-a fost…

Pocni din degete nerăbdător.

— O, ce să spun?

Brusc, se ascunse printre coloane şi se pierdu din vedere. (Cu toate că nu avea motiv, Hornwrack păstră pentru o vreme imaginea lui ghemuit acolo undeva în întuneric aşa cum s-ar ghemui cu respiraţia tăiată şi palid la faţă un copil în spatele marilor uşi întredeschise ale unui loc abandonat, plin de ecouri, în care a ajuns din întâmplare, locul acela fiind lumea.)

După o clipă, strigă pe-un ton ridicat:

— Alo?

Nu răspunse nimeni. Cu excepţia lui Fay Glass, cu toţii coborâseră de pe cai şi se uitau uluiţi spre umbrele masive şi canelate. Îşi făcu brusc apariţia capul său ca o desagă boţită din piele la capăt de băţ, iar el îşi lovi cu tristeţe obrazul.

— Suntem toţi nebuni aici, suspină el, de parcă satul, şantierele navale şi pietrele străvechi ar fi fost toate înglobate în fiinţa sa: care, bănuia Hornwrack, într-un fel chiar erau.

Acum, îşi recăpătă stăpânirea, zâmbind ironic, înaintă câţiva paşi şi-l prinse pe Fulthor de mâini.

— Cea mai scurtă aberaţie, se scuză el (la aceasta, femeia nebună îşi făcu pungă buzele, cu invidie, şi pufni). Vă rog să mă iertaţi – zise şi nu se mai referi la asta din nou. Viriconium a trimis, deci, observatori în sfârşit!

Stăpânit de această idee greşită, îi conduse în sus pe nişte scări urieşeşti. Nu-l putură corecta, fiindcă el nu-i lăsă să vorbească. El, le explică, renunţase la speranţa că va primi vreodată ajutor din

capitală. Nu dădea vina pe Oraşul de Sus pentru asta. O dată la şase lui erau trimişi mesageri la Duirinish, care era reşedinţa regiunii, însă, evident, mesajele nu fuseseră trimise mai departe. Lucrul acesta era de înţeles. În Duirinish oamenii păreau să creadă că el se afla în dispută cu un alt sat de coastă. Lucrul acesta nu fusese câtuşi de puţin ieşit din comun în anii de după război. Ce putea el face dacă nu să păstreze o atitudine filosofică?

Urcară în urma lui scările cele mari, ascultând acest monolog plutind în jos spre ei. Râsetul lui era forţat.

— Totuşi, acum aţi venit…

Încăperile lui erau pline de-o lumină sărăcăcioasă, instrumente de navigare ciudate, talmeş-balmeş. Într-o cameră, graficele căzuseră de pe perete şi zăceau la baza lui în pliuri bizare. Îi duse într-un loc asemănător cu o seră construită chiar pe acoperiş.

— De aici văd până la treizeci şi doi de kilometri spre mare.

Zâmbi plin de mândrie, puţin cam patetic.

— Mă gândesc că voi, în Sud, aveţi instrumente mai puternice.

Acolo se afla un mare labirint din tuburi făcute din bronz în care el îi invită să se uite. Ei se aplecară unul după altul spre vizor. Când îi veni rândul lui Hornwrack să se uite, tot ce văzu fu ceva de-un cenuşiu reticular trist şi, suspendat indistinct pe acel fundal, în depărtare, ceva ca o crisalidă sau un cocon, care se rotea la capătul unui fir.

— E greu să reuşeşti ceva cu acest instrument.

Hornwrack clătină din cap, dar Cellur părea fascinat. Pe când treceau la un exponat la altul ca nişte turişti şovăitori în studioul unui artist, Buffin stătu pe un taburet cu picioarele încordate. El însuşi semăna cu un exponat în lumina aceea bizară, directă care se filtra prin panourile alburii, cu picioarele încolăcite încordat, cu faţa asemănătoare cu o geantă magnifică.

— Nu-i un telescop de rând.

Pe mare nu se mişca nimic.

Încăperile erau străbătute de un curent de aer şi păreau pustii. Când comandă răcoritoare, acestea fură aduse de o femeie în vârstă, dar le servi el însuşi.

— Nu vreţi nişte hering uscat dintr-ăsta?

Banii şi oamenii erau cerinţele lui cele mai urgente, spuse el (mai era pe deasupra o penurie de lemn). Navele erau terminate, dar echipajul nu era complet.

— Scuzaţi-mă?

Le arătă grafice, desene, planul pentru o strategie pe care ei nu o putură înţelege. Pe acele hărţi, un simbol neconvenţional

întruchipa „ceaţa“. Continentul-insulă Fenlen nu era marcat. Hornwrack îl căută din priviri, dar nu-l putut găsi.

— Războiul, reuşi să spună Alstath Fulthor. Care este natura lui precisă?

Buffin păru surprins.

— Păi, este exact cum aţi văzut. Altceva nu mai este.

Se gândi vreme îndelungată. Apoi spuse că navele lui plecaseră pe mare bine înarmate. Erau conduse de oameni pricepuţi. Pe mare, întâlniseră mai întâi o apă agitată şi curenţi adverşi: apoi ceaţa. În ceaţă se aflase un duşman pe care nu-l văzuse nimeni.

— I-a copleşit nebunia şi s-au aruncat în apă.

Cei care nu se înecaseră, fuseseră omorâţi de foc, de arme inimaginabile. Câţiva se întorseseră. Vasele lor emanau un miros ciudat, iar ei vorbeau despre nişte sunete atât de înfiorătoare, că nu puteau fi descrise (cu toate că nu erau puternice).

Fulthor începu să arate semne de nerăbdare. Acel fel de ipoteze nu erau pe gustul său. Se uită lateral la Hornwrack, care ridică din umeri. Păsărarul Cellur, însă, ascultase fiecare cuvânt.

— Aţi fost vreodată atacaţi pe uscat? întrebă el.

— De zece ani, zise Buffin absent, purtăm un război pe care nu-l putem vedea. De la moartea tatălui meu se află ceva acolo în larg.

Fulthor se foi, trase aer în plămâni.

— Nu pricep nimic din toate astea, îi spuse el brusc lui Cellur. Nu ne putem ocupa de aşa ceva.

Buffin clipi spre el şi continuă:

— Când se rostogoleşte ceaţa spre ţărm noaptea îi putem simţi uneori acolo în fiord, navigând pe furiş spre continent. Încotro merg, nu avem habar.

Zâmbi obosit.

— Îmi cer scuze, peştele e îngrozitor.

Curăţată pentru moment de riduri, faţa lui îşi recăpătă aerul tineresc şi flexibil.

— Sunt bucuros că aţi venit în sfârşit.

Fulthor se ridică în picioare. Îi înmână biletul de liberă trecere şi scrisoarea de introducere.

— Misiunea noastră este foarte urgentă, spuse. Am nevoie de cai odihniţi dacă aveţi. Altfel, nu vreau nimic. Îmi pare rău că nu te putem ajuta.

Urmă o clipă de tăcere.

— Proastă tactică, Alstath Fulthor, zise Cellur.

Buffin se uită la amândoi. Lapoviţa lovea panourile lăptoase ale serei. Afară, vântul scutura ancorajele fanioanelor şi începu să

legene vârfurile catargelor ale navelor construite pe jumătate. Dinspre mare se apropia ceaţa.

— Am visat azi-noapte despre o crimă comisă în timpul somnului, zise Cellur pe când îşi croiau drum înapoi pe vârfurile falezei în lapoviţa înteţită. Un somnambul şi-a omorât propriul fiu.

— N-am făcut nimic cuviincios aici, se arătă de acord Hornwrack puţin absent.

Urmărind cu groază chinul lui Sf. Elmo Buffin, începuse brusc să se gândească la propria-i tinereţe, un anotimp al necredinţei petrecut pe ogorul ud din mijlocul ţării. Nu reuşise să facă legătura dintre cele două decât prin antiteză.

— Asta-i sigur. N-am făcut decât să cooperăm la încă o trădare din partea Oraşului de Sus.

Era mai târziu în aceeaşi zi. Erau toţi călare pe cai neobosiţi. Din reveria lui, îi oferi lui Alstath Fulthor o privire de repulsie. (Îşi aminti când ieşi din ea doar o atingere de crizanteme moarte pe piele într-o încăpere cu aer stătut; ciori trecând pe deasupra pământului greu. Ceea ce el crezuse că este lipsă de sentimentalism faţă de aceasta se dovedise a fi tocmai contrariul. În schimb, aceasta îi făcu să se gândească la Rue Sepile şi la tot ce presupunea asta.)

— Mi s-a părut că-l recunosc pe om, zise Cellur. Poate c-a fost o poveste auzită cu mult timp în urmă. Şi totuşi faţa lui îmi era cunoscută.

— Tocmai.

— Nu mă tot descătuşa de-o presimţire rea.

În vârful falezei, pe cale să se întoarcă spre continent, fură acostaţi de spectrul bătrânului pilot. Deschizând şi închizându-şi gura ca un peştişor auriu deformat, acesta se apropie de ei ieşind din lapoviţa învolburată, rotindu-se încet în jurul axei sale verticale. Cu toate că, precum înainte, părea să menţină doar cel mai slab contact cu lumea, pe umerii lui părea să se aşeze o zăpadă subţire, cenuşie, precipitaţiile fantomatice ale vreunui continuum străin. Era agitat. Veni foarte aproape de Hornwrack şi-l trase de mantie. (El nu simţi nimic până ce nu încercă să-l alunge cu dosul palmelor, când el manifestă o anumită rezistenţă slabă, gelatinoasă.)

— Few lawn, strigă arătarea prin mâinile făcute căuş, parcă de la mare depărtare. Fog… Forn… Fenling. O, crichei!

Arătă cu disperare înspre mare. Se uită spre continent şi scutură din cap.

— FENGLIN! nuktis ’agalma… 254 da parte… zece canistre pentru pentr-un echipaj… Fengle!

Şi se aşeză comod deasupra capului său asemenea unui înger obez, uitându-se tragic în spate pe când ei înaintau înăuntrul continentului şi făcând semne înnebunit de fiecare dată când acesta îi atrăgea atenţia.

Mai târziu, Piticul Tomb veni lângă el. Scoase arma pe care Hornwrack o pierduse la marginea cheiului.

— Ţi-ai scăpat sabia, soldat.

Hornwrack spuse cu amărăciune:

— Ascultă, Pitic bătrân, am crezut că m-am descotorosit de aia. *Eu nu sunt el.* Orice-ar fi fost el pentru tine. Nu pricepi asta?

Piticul rânji şi ridică din umeri, întinzând încă sabia în expectativă.

Hornwrack se uită în sus la arătarea care plutea deasupra lui. Văzând aceasta, arătarea se apropie repede de el, curăţându-şi gâtul. El oftă şi acceptă sabia. Amândouă nălucile se întorseseră să-l bântuie.

Vremea se schimbă. Norii joşi şi lapoviţa se rostogoliră spre est şi sud ca să fie înlocuite de un cer palid şi de o bună vizibilitate. Într-o succesiune de zile luminoase, dar amarnic de reci, străpunseră graniţa locuibilă a Marii Pustii Brune, pentru a descoperi o crustă de gheaţă peste turba udă şi adâncă. Înaintarea era înceată. Dacă striga o pasăre, *tac tac,* ca un ecou într-un făgaş de piatră, femeia nebună o urmărea cu privirea, înclinând capul, zâmbind. Era agitată, dar acum călărea în faţa lui Alstath Fulthor. Îi conduseseră într-o regiune de platouri înalte, despicate, peste care murmura vântul glacial, şi apoi, pentru o vreme, ca o căţea rătăcită, peste coastele sumbre ale dealurile. Poteci mici duceau pretutindeni, conturând domurile de pământ. Din câte-şi dădeau seama ei, femeia le urma la întâmplare. O conduseră într-un sfârşit la un povârniş aglomerat cu pietre, abrupt, care adăpostea printre câmpurile lui de bolovani păduri rare de stejari contorsionaţi. Pe pantele lui de mai jos se puteau vedea cărările şi curţile unei aşezări umane, cu pereţii răsturnaţi, cu ţarcurile pentru oi prost îngrijite. În spatele satului se înălţau formele erodate ale lui Agdon Roches, după care îşi luase numele: un lanţ de aflorimente din gresie extrasă cu mult timp în urmă ca piatră de construcţie, aşa încât alcătuiau o succesiune de golfuri şi promontorii dărâmate.

— Ăsta-i un loc afurisit de neprimitor.

Hornwrack: fantoma lui Paucemanly îl lăsase în pace pentru o vreme, dispărând cu un pocnet ud şi un rânjet slab amintindu-şi parcă de o întâlnire mai importantă. Era uşurat, dar descoperi că nu avea la ce altceva să se gândească în afară de frig. Era obişnuit cu oraşul, unde iarna este episodică. Vântul fluieră la răscrucea dintre Rue Sepile şi Bulevardul Vientiane. Femeile îşi strâng bine şalurile şi se dau fuga râzând de la o casă la alta. Întotdeauna ai o fereastră pe care să le urmăreşti în timp ce bei vin cald cu mirodenii pregătit de-un băiat. Nu şi acolo: degetele lui erau lipite de frâie ca degetele unui călăreţ de piatră ce se năruieşte într-o piaţă de provincie. De zile întregi se simţea mizerabil.

— Am văzut eu şi mai rele, spuse piticul speculativ, de parcă el s-ar fi întrebat dacă văzuse. Îşi purta pălăria de piele într-un unghi ciudat; braţele îi erau învineţite de frig.

De-a lungul cărării lor se întindea epava unui peisaj străvechi.

Disputele metafizice din ultima perioadă a După-amiezii, dezlănţuite acolo în valea inundabilă a cine ştie cărui râu dispărut, o transformaseră într-un coridor de pulbere neagră presărată cu pietre rotunjite. Era secţionat şi unduitor; în unele locuri dezgolit până la stratul de roci, gros de trei sau şase metri în altele, în fiecare vară se mai usca puţin din el şi era suflat înspre pustie. Unele dintre pietre erau destul de mari, altele doar cât un pumn, şi fiecare stătea pe câte un fronton mic din pulbere netezită de vânt. Câteva colonii izolate de afine şi mihalţ creşteau ici-colo, înălţate de acelaşi proces eroziv până ce semănau cu un lanţ de ostroave păroase. Dâmb-martor sau prefigurare a pustiei adânci care-i urma, acesta era lat de mai puţin de trei kilometri, şi de-a lungul lui se puteau vedea paleele crăpate ale lui Agdon Roches, măturate pe piscuri de o lumină trandafirie. O ceaţă subţire şi albă se revărsa la picioarele lor dinspre vâlcele şi defileurile pietroase, plutind prin pădurea de stejari agăţată şi umplând strada principală a satului aşa încât nu mai rămâneau vizibile decât acoperişurile şi etajele de sus ale caselor părăginite. Prin aerul nemişcat puteai auzi lătratul unui câine; oile behăiau la gurile văilor. Pe un câmp mic stătea o singură cioară. Pe toate acestea aproape că le puteai atinge, atât de precis smălţuite păreau pe suprafaţa sclipitoare a aerului: dar Fay Glass nu voia să facă nicio mişcare către ele.

— E speriată de labirint.

— Şi totuşi, spuse Fulthor, întorcându-se dintr-o scurtă incursiune, oamenii ei trebuie să le fi făcut.

Între degetele mănuşii sale de la armură i se încleiase pulbere udă. Descoperirea rambleului îl umpluse de-o surescitare obscură. Refuzul lui de după aceea de a intra sau măcar de a trece pe lângă el păruse să-i întărească doar sentimentul.

— Cei care au venit spre nord în ultimele zile disperate ale Resurecţiei hotărâţi să găsească o cale de întoarcere erau obsedaţi de tipare.

Zâmbi palid.

— De parcă degetele Trecutului nu ne mângâie deja obrajii, treji sau dormind…

Se uită în urmă înspre labirint.

— Ea-i un copil, mă tem.

(— Noi le-am dat viaţă, spuse piticul. De unde să ştim că vor înnebuni?

Nu-i răspunse nimeni.)

— Nu-i vorba numai de femeie, zise Cellur. Şi eu o simt.

Şi se uită în depărtare peste mica fâşie de pământ.

— Greşeală peste greşeală se adună.

— Chiar şi aşa, noi mergem mai departe, anunţă Fulthor, aşezând-o pe femeia cea nebună pe calul său.

— Poftim. Aici o să fii în siguranţă. A fost un lucru curajos că ne-ai condus până aici.

Ea se uită Fulthor de parcă acesta ar fi fost o piatră.

Rambleul propriu-zis, săpat în pulberea compactă, era suplimentat în parte de mormane de pietre, în parte de bancuri ridicate sau de întărituri de pământ: întregul având aproximativ o formă radială şi fiind adânc de aproximativ patru metri şi jumătate. Trebuie să-i ghicim scopul? În Vremea Lăcustei semnul şi substanţa deveneau fatal de amestecate: nu era atât un labirint, cât, poate, o mare ideogramă, un desen reprezentând o stare mentală la care ajungi cu greu; dar, zicând asta, n-am spus nimic. Jos, în brazde, pulberea arăta dovezi ale unui trafic regulat, iar curenţii reci şi jilavi de aer se mişcau fără nicio noimă. Motivele lui Fulthor erau neclare. Pentru a ajunge la sat la fel de bine ar fi putut să traverseze câmpia. Nu vru să discute despre asta. Se rătăci şi cu greu recunoscu lucrul acesta. Când o făcu, fata nu vru să-l ajute, cu toate că era limpede că ea mai fusese în labirint înainte. Fulthor îl puse pe Tomb să se caţere pe unul dintre ziduri, însă pământul se rupse sub el în ghemotoace fibroase când aproape ajunsese sus şi alunecă într-o ploaie de pulbere fără să fi văzut ceva.

— Mi s-a părut că stau cu faţa către sud.

De atunci încolo, călătoriră la întâmplare.

Trecu o oră (dădură peste urmele de copite ale propriilor lor animale, îndreptându-se în direcţia opusă) şi apoi încă una.

O pasăre care zbura deasupra lor; schimbul de replici la o răspântie; toate evenimentele normale se îndepărtară şi deveniră goale de sens. Stranii senzaţii contractile în craniul lui Hornwrack îi aduseră aminte de stările febrile colorate pe care le trăise în Oraşul de Jos, cu vestirile lor de eşec şi moarte. (În toate acele ocazii, auzul îi fusese umplut de-un zumzet discontinuu, ca zumzetul unei viespi prinse-ntre priboii morţi dintr-un pod fără aer: îl auzea şi acum.) Uitându-se ostenit în jur văzu că şi ceilalţi sufereau. Toată ceata se oprise. Alături de el, piticul clătina din capul său cel mare şi clipea cu disperare. Fay Glass căzuse cumva de pe cal şi zăcea la pământ uitându-se cu ochi nebuni către cer. Pereţii labirintului începură să se schimbe, şi-i făceau semn lui Hornwrack cu braţe asemănătoare cu primele frunze delicate, încolăcite ale unei ferigi primăvara. Acum, lumea se răsturna cu susul în jos cu o hurducătură, aşa cum face uneori când e pe punctul de-a adormi. În acelaşi timp, el începu să-l perceapă ca printr-un mănunchi de mici lentile hexagonale: pentru o clipă, se uită cu oroare la un univers faţetat. Nu pricepea nimic din el. Credea că e pe moarte.

Fay Glass vomită brusc, sări în picioare şi fugi în josul drumului. Hornwrack o urmă mai încet, mânându-şi calul, concentrându-se cu foarte mare grijă în caz că pământul s-ar fi înclinat şi mai mult şi l-ar fi aruncat în vidul mozaicat care acum înţelegea că-l înconjura. Îi auzea pe ceilalţi trei venind bălăbănit în urma sa, strigând ca nişte oameni cărora tocmai li se luase văzul.

Labirintul, înţelese el acum, stătuse în aşteptarea sa încă de când fugise din Bistro Californium, centrul lui coexistând cu miezul acelei întâmplări. Luptându-se să înainteze pe culoarele lui presărate cu zgură se închipui înjunghiind iarăşi şi iarăşi, o execuţie pe jumătate reuşită dominată de râsetul nebunesc al poetului Ansel Verdigris. Îşi pierdu calul. Strângându-şi rana fantomatică de la coaste, se crispă şi-şi scoase cuţitul din oţel ştirbit (de parcă un gest amintit dintr-un labirint l-ar putea elibera din complicaţiile altuia). În culmea disperării, se împletici într-un spaţiu circulat cu diametru de aproximativ şase metri, unde fu uşurat imediat de universul său mozaicat şi văzu iarăşi normal. Acea scenă centrală sau arenă era ridicată cu câţiva centimetri deasupra nivelului labirintului dimprejur, iar în mijlocul ei aştepta o *insectă mai mare ca un om…*

Siluirea, dacă avu loc vreuna, fu hieratică, noţională. Fay Glass zăcea ca un cadavru. *Creatura se apleacă asupra ei.* Nu semăna cu nicio insectă pe care o văzuse Hornwrack vreodată, ci era mai degrabă un *amestec din toate insectele.* Din *toracele ei segmentat,* care avea o curioasă *culoare galben-fumurie* şi strălucea ca bambusul lăcuit, ţâşniră *aripile vânoase ale unei muşte-mangustă,* masca sub formă de ic a unei viespi obişnuite, misteriosul *abdomen convex al unei călugăriţe ca un simbol* dintr-o limbă interzisă. *Ochii* ei erau luminaţi dinăuntru, sau aşa păreau. Erau de un *verde palid,* şi vârstaţi cu portocaliu. Un ghem de antene şi fălci îi atârna sub cap, clămpănind spasmodic. Se gândi la cosaşul de pustie cu picioarele lui zimţate şi ţârâituri aride. Se gândi la zborul prin vaste regiuni abandonate, şi lumea pe care o cunoştea alunecă de sub el atât de brusc, încât crezu că ameţeşte. Când putu să vadă din nou, femeia nebună îşi revenise la viaţă.

Nu făcu nicio încercare de a ieşi de sub insectă, dar, aidoma unui lucru care iese cu greu din stadiu larvar, dibui şi se zvârcoli până ce ajunse pe burtă, cu gâtul îndoit aşa încât faţa ei albă nemişcată era întoarsă spre asasin.

— Eu, spuse ea, şi tuşi sec. Îşi linse buzele. – Noi.

— Nu te pot ajuta, spuse Hornwrack.

Insecta, văzu el, era distrusă. Protoracele bombat şi elongat din care ieşeau membrele anterioare fragile era acoperit cu tăieturi şi găuri, dintre care unele destul de adânci să scoată la iveală ţesutul adipos albicios de dedesubt. Ochii ei nepământeni îi erau înconjuraţi de secreţii uscate. Din când în când, scurma fără noimă în pulberea de la picioare sau bătea sălbatic din aripile translucide.

— Vă vede lumea, spuse femeia nebună. Ucigând este toată lumea moartă. Lumea ucisă. Suntem cu toţii ucişi aici.

Vocea ei era plată şi tânguitoare. Părea să vină de la foarte mare depărtare. În pauzele dintre cuvinte, Hornwrack însuşi deveni o insectă. Zbură prin marile spaţii părăsite, zdruncinat de porniri pe care nu le înţelegea. Alături de el se aflau mulţi alţii. Îi mâna o foame atotputernică şi neproductivă. Căzură într-un aer înăbuşitor şi fură mistuiţi.

— Noi vă apăsăm acum capetele. Cuvintele noastre vă apasă capetele. Lumea voastră ne presează pe noi. Oh. Gah.

Creatura îşi zbătu de pământ membrele anterioare până ce unul dintre ele căzu.

— Gah, spuse Fay Glass. Ajutor. Oh.

Hornwrack dădu fuga înainte şi încercă s-o scoată de sub mandibulele clămpănitoare. Ea nu voia să vină. El simţi imensa mască triunghiulară aplecându-se către el. Strigă şi fugi iarăşi, lovind orbeşte cu cuţitul. Piticul Tomb ieşi din labirint şi-l atinse pe cot. Fugiră amândoi înainte şi de data aceasta o scoaseră. Piticul îşi pierdu pălăria.

— Eu. Noi. Oh, se tânguia Fay Glass, în vreme ce sistemul nervos al insectei suferea noi deteriorări, făcând-o să se zbată, să lovească aerul şi să-şi răsucească abdomenul în mod repetat deasupra capului. Aceste spasme fură înlocuite de o ciudată imobilitate, care la rândul ei o afectă pe femeia nebună. Aceasta zăcea pe jos ca o larvă ce devine pupă, cu terminaţiile degetelor ei sângerând acolo unde le muşcase. Insecta arăta ca o mare broşă smălţuită dezgropată dintr-un vechi oraş prădat. Hornwrack şi piticul o priviră cu precauţie. Aceasta se uita înapoi la ei cu ochi enigmatici, acoperiţi de-o crustă. Un miros vag de lămâi plutea în jurul ei, iar în spatele acestuia, unul de varză putredă.

— Ne vede, şopti Tomb. Îşi linse buzele. – Ce-a spus?

Apoi:

— Ne poate vedea?

Hornwrack era cu respiraţia prea tăiată să poată vorbi.

Oamenii Renăscuţi nu gândesc aşa cum gândim noi, dar trăiesc – urmăriţi de-un trecut incomprehensibil – printre vise maladive din stare de trezie. Alstath Fulthor rătăci spre mijlocul labirintului venind dinspre o cu totul altă intrare cu pas mare. Se uită la insectă cu uimire, ridică o mână în faţa feţei; din gură îi ieşi un geamăt prelung. Semăna cu o călugăriţă exotică în armura lui roş-sângerie. Atrasă poate de aceasta, insecta se întoarse cu un *clac clac* de încheieturi coxale pentru a-l înfrunta. (Hornwrack şi piticul reuşiră acum să vadă bizarele semne de pe abdomenul ei, cele trei dungi diagonale negre sau fesele ce-i brăzdau ambele aripi.) Bombănind, el îi dădu ocol, sucindu-şi capul de parcă gâtul i-ar fi conţinut un mecanism stricat. Era clar că el credea că se află într-un vis al După-amiezii, căci murmura ceva în barbă despre Arnac san Tehn şi „Grădinile Galbene”. Acum dădură ochii unul cu celălalt, iar dacă Fulthor arăta ca o insectă, atunci arătarea din faţa lui, cu protoracele ei galben, hăcuit, semăna cu un om îmbrăcat în armură. Fulthor se uită în jos la sabia energetică care-i scânteia şi scăpăra în mână. Lovi insecta peste cap cu ea, spărgându-i un ochi, tăindu-i toracele şi retezându-i unul dintre picioare.

Aceasta căzu pe-o rână şi se târî în cerc, iar dinspre aripile ei se auzi un sunet puternic, tânguit. Strigând, Fay Glass sări în faţă. Fulthor lovi insecta din nou; îi privi zvârcolirile înzecite cu capul înclinat inteligent pe o parte; apoi îşi aruncă arma, care începu imediat să topească pulberea din jurul ei în sticlă.

— Oh, marile cupe! strigă el. Miile de flori şi trandafiri! Gândul cu forţa unei senzaţii!

Se uită implorator către Hornwrack, apoi îşi ridică iarăşi sabia şi fugi în labirint cu ochii larg căscaţi şi cu trupul aplecat într-un unghi incredibil pe verticală.

Insecta mutilată se târâse lângă unul dintre zidurile de zgură şi încerca să-l escaladeze. Pulberea cădea ca o ploaie. Fay Glass plânse:

— Aşteaptă, suntem ucişi aici. Viena, Blackpool, Veneţia, înecate în propriile lor lacrimi. Ne presează lumea. Oh. Oh.

Deasupra capului ei se materializă brusc fantoma lui Benedict Paucemanly, cu faţa lui cărnoasă plină de teamă. Acesta făcu o grimasă de umilinţă – „Fenlen! Fenlen!” – şi fu purtat de-un curent psihic, fluturând din braţe. Norii negri se adunaseră dinspre vest şi acum o ninsoare grea şi rară umplea aerul cenuşiu, răpăind pe carapacea insectei, care zăcea nemişcată într-un colţ, cu ochiul ei teafăr animat doar de un licăr portocaliu. Pământul era răvăşit peste tot în jurul ei. Fay Glass, epuizată, dădea necontenit ocol zonei centrale cu palmele peste faţă, suspinând.

Hornwrack se uită ţintă la pământul pârjolit, la epava insectei. Se cutremură.

— Ai grijă de ea, îi spuse Piticului Tomb. Încearcă să-l găseşti pe Cellur. Spune-i despre astea. S-ar putea ca el să înţeleagă ce se întâmplă aici.

Şi, cu aceasta, porni la drum prin labirint în căutarea Omului Renăscut.

8
Galen Hornwrack şi noua invazie

Alstath Fulthor fugi fără oprire – ultimul reprezentant al Casei sale, o siluetă stacojie cu mers ca de struţ; şi fără oprire fugi după el asasinul Hornwrack, cu respiraţia huruindu-i în plămâni. Labirintul se afla în urma lor, satul înainte. În labirint, temându-se de răspântiile ascunse, de neaşteptatele gropi adânci şi de ghearele ca de călugăriţă, de colţii dezgoliţi ai unei ambuscade, Hornwrack îşi scosese sabia din teacă; acolo afară, pe câmpie, aceasta îi trăgea braţul spre pământ. Către vest, pământul era negru ca şi cerul, cu protuberanţele lungi şi negre întinzându-se sub norii reci, cu flancurile brăzdate de văi cu pereţi abrupţi şi punctate de mormane de pietre bântuite. La est rămase puţin din lumina dinainte pentru a evidenţia turnurile risipite din Agdon Roches, pentru a atinge povârnişul şi pădurea lui de stejari cu un cenuşiu ca de licheni. Ceaţa încă înăbuşea satul de jos, groasă şi înceată, însă un vânt nou se iscase în pustie şi începea s-o învolbureze pe la margini, ca lâna oilor prinsă într-un gard. Lumina infuza acele fuioare cu un galben delicat, iar acestea miroseau puternic a lămâie.

Alstath Fulthor ridică braţele în aer şi fu înghiţit. Hornwrack îl urmă cu un strigăt disperat.

Ceaţa îi înfăşură; le umplu plămânii cu vată. Tuşind, trecură ca două fantome de-a lungul tăcutei străzi principale din sat. Casele care se profilau pe ambele margini erau nelocuite, prăfuite şi reci, uşilor lor din faţă era deschise şi scârţâiau suflate de vânturile slabe care păreau să locuiască înăuntrul ceţii. Din încăperile goale dindărătul lor ieşeau mirosuri uscate. Sub streşini era împrăştiat clei pentru prinderea păsărilor, iar rigolele erau gâtuite de cuiburi vechi. Bucăţi de saci se ridicau în vânt; se ridicau, cădeau, şi se ridicau din nou.

Alstath Fulthor înaintă. Deveni o umbră, şi-apoi doar o pocnet de paşi. Hornwrack fugi mai departe, izolat şi puţin speriat. Moartea, văzu el, fusese pe acolo înaintea lor; poate cu o lună, poate cu două înainte. Un om mort atârna jumătate înăuntru şi jumătate afară pe o fereastră spartă sub o streaşină murdară. Un altul stătea ca un morman de beţe sprijinit de un perete de piatră. Se observară sec unul pe celălalt, de parcă schimbaseră recent o glumă veche. Armele lor erau portocalii din pricina ruginii, dar corpurile lor, în loc să se descompună, păreau să se fi micşorat, şi erau la fel de intacte ca nişte mănunchiuri vechi de paie strânse

tare într-o bucată de sac uitată de timp; de parcă ceaţa, accelerând un proces de descompunere întârziase un altul. Satul era plin de cadavre, care se holbau din cadrul uşilor, surprinse în poziţii contorsionate pe iarba din jurul jgheabului pentru cai – uitându-se surprinse sau mulţumite sau cu răsuflarea tăiată. Altele îşi scoseseră cuţitele şi fuseseră pe cale să le arunce spre duşman. Câţiva copii căzuseră la pământ în timpul unui joc în care se urmăreau tiptil unul pe celălalt printre case cu palmele împreunate deasupra capetelor.

„Toată noaptea navighează spre continent”, îşi spuse Hornwrack şi, pentru o clipă, faţa lui Sf. Elmo Buffin îi veni în minte, cumsecade, nedumerită, visătoare. *„Încotro merg, nu avem habar…”*

Merseseră acolo. De oriunde ar fi venit, acolo ajunseseră, stând la răscrucea dintre proeminenţele reliefului ca nişte maşinării abandonate, cu antenele lor rupte şi aripile crăpate legănându-se în vânt, cu ochii compuşi la fel de inexpresivi ca nişte pietre. Pete de putreziciune întunecau pământul de sub ei ca nişte umbre cătrănite, de parcă fluide vitale li se scurseseră din abdomen şi torace pentru a fertiliza o recoltă de ciuperci albăstrui şi mucegaiuri nepământene înainte să se usuce complet. O dată cu această deshidratare venise înceata retragere a inteligenţei în pleavă, secarea violentelor unde telepatice proprii insectelor, pe care le primise Hornwrack şi ceilalţi în labirint, acele transmisii incidentale din universul mozaicat care-i făcuse pe marinarii lui Buffin să-şi dea foc singuri la nave sau să se înece în marea stăpânită de ceaţă.

Noaptea, când energia ei negativă nu se risipise complet, un cap fără corp sălta prin rigolele viselor cu Oraşul de Jos ale lui Hornwrack, însoţit de râsul poetului ţicnit: era limpede că îşi avea originea acolo, printre epavele acelea prădate, dintre care una din trei căzuse sub săbiile energetice ale sătenilor Renăscuţi şi, cu bizarele viscere expuse în secţiune transversală, zăceau acum înconjurate de un amalgam de membre amputate. Cineva îl retezase şi-l trimisese la sud ca strigăt de ajutor. Restul, chiar dacă arătau câteva tăieturi şi zgârieturi superficiale cauzate de arme mai puţin exotice – ca nişte mâzgălituri violente făcute pe un panou lăcuit – sucombaseră în mod evident din pricina aceleiaşi boli precum singuraticul supravieţuitor din labirint. Încheieturile le erau umflate cu scursori închegate. Fuioare de mucus întărit atârnau de curioasele apendice prinse cu chingi din piele de

părţile feţelor lor. Stăteau unul în faţa celuilalt în poziţiile mecanice ale morţii lor, iar în jurul lor era ţesută ca o pânză de păianjen o şoaptă telepatică slabă. Pe când alerga visând printre ei, temându-se că şi-ar reveni la viaţă dacă ar zăbovi, aceasta îi atinse interiorul craniului.

Trecu aplecat de spate pe sub un bot complicat. Împinse în lături o aripă înclinată, pârâitoare. Lovi cu vechea sabie în stânga şi-n dreapta până ce-l duru braţul. Mai târziu, poate că avea să-şi amintească acestea: acum nu ştia nimic. Aripile lăcustelor de pustie îi foşneau neliniştite în cap, adunându-se pentru o mare migraţiune. Nu-i mai păsa de Alstath Fulthor, care alerga înaintea lui în ceaţă. Sărea şi cânta ca un cosaş, iar înaintarea îi devenise un zbor.

Vii sau morţi, reuşi el să gândească, au schimbat pământul; l-au schimbat vizibil. Ceva a venit peste el…

… Şi, gândind acestea, ieşi din sat. Fu întocmai ca o uşă care se deschise şi apoi se închise. Când se uită în urmă, ceaţa plutea departe de-a lungul poalelor povârnişului purtată de vântul cel nou, iar cele trei siluete mici ale lui Cellur, Tomb şi Fay Glass, ieşind nesigure din labirint, începuseră să traverseze câmpia.

Hornwrack şi Fulthor se întâlniră într-o despicătură de stâncă printre mesteceni pitici şi stejari. O lumină albicioasă, ce cădea pieziş printre crengile mici peste smocurile de buruieni şi afini, îl arătă pe Omul Renăscut şezând liniştit pe o piatră de moară neterminată, cu trăsăturile la fel de albe şi de măcinate de griji ca acelea ale unui rege care se roagă. Atenţia îi era absorbită de-o pasăre pestriţă: aceasta ţopăia de pe o piatră pe alta, înclinându-şi ochii mici şi luminoşi ca să-l privească. Curenţi răcoroşi de aer foşneau rămurelele de deasupra capului său, răvăşindu-i părul blond. *Baan*-ul din mâna lui scânteia ca un foc de artificii în mâna unui copil; uitase de el. Votiv şi calm în armura lui stacojie, semăna cu cavalerul invalid din vechiul tablou; iar turnurile proeminente din Agdon Roches, cu viroagele lor tăcute şi cu albiile nisipoase umede, se înălţau în spatele lui printr-o ţesătură de crengi negre precum contraforturile unei capele străvechi.

Când Hornwrack îşi croi drum printre stejari, frunze bătrâne şi praf de licheni căzură într-o ploaie peste el, şi micuţa pasăre îşi luă zborul.

— Fulthor?

Regele rănit se trezeşte şi se uită-n jur stăpânit de-o nouă teamă. A ieşit din mrejele unui coşmar şi-a intrat în ruinele altuia. „Unde-i locul ăsta?“ va şopti el. Nimeni nu va vorbi. „Înapoi, atunci!” va striga, rotind deasupra capului marele baan într-un arc ce scoate sunetul unor aripi înspăimântate. Umbrele zboară ca nişte porumbei răniţi de la un orizont la altul. Flori trecătoare îi înfloresc în străfundul sufletului…

— Hornwrack! Sunt nebun?

Un râset amarnic.

— Un alt vis. Alte vise pierdute în abisul infinit al Timpului. O, femeia învăpăiată, cu ochii ei inexpresivi! Cât am fost plecat?

Şi se apropie ameţit către Hornwrack, încă rotind sabia energetică.

— Fulthor! strigă Hornwrack, care nu vedea niciun rege magic (cine-l putea învinui? Se născuse cu trei milenii prea târziu) şi care nu auzea zumzetul acelui vis de mult apus: Eu sunt!

Se feri de lovitura mortală, scoase vechea sabie de oţel (vârful ei fu retezat pe dată), se apropie periculos de mult şi lovi încheietura mâinii lui Fulthor cu mânerul cuţitului său de încredere. Amorţită, mâna cea albă se deschise. *Baan*-ul căzu. Fulthor scoase un ţipăt de disperare şi se aşeză brusc.

— Trebuie neapărat să aleg mereu între acolo şi aici?

Se uită la Hornwrack printre mâini.

— Omoară-mă, atunci.

Se uită în jur.

— Unde ne aflăm?

Hornwrack, însă, nu mai era interesat.

Fantoma lui Benedict Paucemanly reapăruse şi plutea deasupra pădurii de stejari deschizând şi închizând gura ca un marinar care se îneacă; şi prin silueta lui instabilă, semi-transparentă el observase o frântură de orizont. Acolo, siluete ca de insecte înaintau încet pe fundalul cerului verzui, plin de o ninsoare amarnică. Păreau să poarte cu ele un halo zbuciumat de cobalt; pe laturile lor scânteiau sfenograme de un verde-acid; îşi ţineau picioarele din faţă delicat ridicate. Zburau peste piscurile lui Agdon Roches către sud stăpânite de o splendidă concentrare mecanică, neuitându-se nici în stânga, nici în dreapta.

Lumea începu să se topească precum o lumânare de seu.

Cumva, Hornwrack îl ridică pe Fulthor în picioare. Fără să rostească nicio vorbă, coborâră dealul.

Zăpada se învolbura în jurul lor. Rădăcinile li se agăţau de picioare. Paucemanly îi încuraja cu fluierături şi cu pârţuri.

— Chiar vorbesc serios, oameni buni – zece mii de nopţi au fost aşezate-n una singură! Acolo am zăcut, ascultând vânturile cum se adunau în locurile uscate, în locurile abandonate. Suntem cu toţii implicaţi acum, noi şi ei, orbi ca noaptea pe scara de apă de la Dana Shadwell ca nişte şobolani arşi de flăcări! Ptiu! Luna albă face astfel „scările coborârii noastre”…

Şi asta nu era tot.

— Ooh, nu ştiu ce trebuie că gândeşti despre mine, exclama bănuitor, dându-şi ochii peste cap în spatele feţei măştii sale abominabile, ţipând…

— Felneck! Fandle! FENLEN!

… strania lui voce hermafrodită răsunând peste dealuri ca un semnal în vreme ce, deasupra, procesiunea ca de insecte înainta imperturbabilă: spre sud, spre sud, spre sud…

Noul vânt, gonind orbeşte dinspre est sub un cer noros cavernos, adusese obscuritatea în sat, ale cărui străzi erau acum pline de gheaţă chimică zburătoare suflată dinspre Pustia cea Adâncă. Insectele moarte la fiecare colţ foşneau şi fojgăiau în vijelie. Ochii lor erau adânciţi şi împietriţi. Deasupra lor aşchii de chitină, bucăţi de antene şi aripi vânoase pluteau rupte şi se-nvârteau în vârtejurile de pe acoperişuri ca mizeria din Oraşul de Jos ce răpăia în jurul hornurile mai jos de Alves într-o noapte zgomotoasă. Hornwrack se sprijinea de Alstath Fulthor, cu ochii încercuiţi de gheaţă, cu vorbele suflate din gură şi fiecare gând izgonit din minte. Coborâră pe strada principală ca nişte beţivi în lumina slabă a armurii lui Fulthor. Tot restul era umbrit, greu de desluşit. Oameni morţi se-nclinau colocvial în faţă pe lângă ei, apoi cădeau pe feţele lor goale, cu membrele rupându-li-se precum acelea putrede ale sperietoarelor de ciori, pentru a se rostogoli pe drum în jos şi a se opri într-un gard.

Păsărarul Cellur îi aştepta în mijlocul satului, unde vântul împroşca apa din jgheabul pentru cai şi uşile de la intrare se zbăteau, reverberând în camere locuite doar de şoareci şi de copii sufocaţi. Îl avea cu el pe Piticul Tomb. De la întâmplarea din labirint îşi recuperaseră trei cai şi poneiul, care stăteau acum în stradă bătând neliniştiţi din picioare la fiecare nouă pală de vânt: Tomb redistribuia bagajele rămase între ei pregătindu-se parcă de o nouă călătorie înăuntrul nebuniei profunde a lumii. Această activitate crea o insulă de umanitate în întunecimea vertiginoasă,

în calea căreia stătea femeia nebună, înfăşurată din cap până-n picioare într-un veşmânt albicios gros şi întorcându-se fără ţintă în toate părţile ca un lucru ce atârnă de-o cracă de mălin negru.

Alstath Fulthor se uită cu ochi goi la această scenă de parcă n-ar fi recunoscut pe nimeni din ea, apoi se aşeză în drum. Hornwrack, trăgându-l de braţ, auzi strigătul păsărarului:

— Călăriţi! Spre vest, ca să vă salvaţi pielea!

Clătină din cap.

— Aşteaptă!

Nu era sigur că auzise bine. Bătrânul se urcase acum pe cal şi se uita le ei nerăbdător, cu mantia lui brodată fluturând în vânt. Piticul alerga să verifice desagii, strângând cingătorile cailor şi îndemnând-o pe împietrita Fay Glass să urce în şa cu ajutorul unor ameninţări pantomimice. Vântul se înteţea şi scădea cinic, trăgând de pleava uscată a insectelor. Caii băteau din picioare, simţind că plecarea era iminentă. Hornwrack îl lăsă pe Fulthor de încheietura mâinii („Pişat negru! Rămâi acolo, atunci, dacă aşa vrei!“) şi se prinse în schimb de scăriţa păsărarului. Calul îl trase de pe picioare, faţa galbenă a bătrânului pluti deasupra lui, însufleţită cu ceea ce el crezu că este teamă. Se aflau într-un vârtej sau buzunar al vijeliei.

— În labirint, spuse Cellur, mi-am dat seama de greşelile mele. Multe lucruri, dacă nu toate, îmi sunt acum limpezi. Nu pot explica încă fantoma – îl împunse pe Hornwrack în umăr, arătând în sus spre epava unde tresălta Paucemanly, zâmbind afectat şi înclinându-se ca un valet – dar am aflat cel puţin ce încerca să ne spună. Trebuie să mergi şi să-i stârneşti pe oamenii din Iron Chine. Roagă-te ca Sf. Elmo Buffin, un om chinuit de împrejurări, să nu fie atât de nebun pe cum pare! Spune-i că a sosit clipa să-şi lanseze flota la apă. Spune-i că ajutoarele sunt pe drum.

Zâmbi cu amărăciune.

— Lunatici şi fantome – tot timpul până acum ei au avut dreptate!

Preţ de o secundă se uită cu faţa lăsată şi speriat către vest, cu ochii lui umbriţi devenind în sfârşit umani. (În definitiv, acum a ieşit în lume, îşi spuse Hornwrack – care-l înţelegea, fiind şi el proaspăt ieşit – ca un crab ce-a ieşit din cochilie: ce garanţii i-au rămas? Şi din nou: De ce se poate teme după zece mii de ani?) Făcu o mişcare cu mâna ca şi când ar fi tăiat ceva.

— Totuşi, mi-a fost greu să fac legătura dintre lucruri. M-am mulţumit prea mult să stau deoparte şi să-l las pe Fulthor să conducă. Acum Fulthor a greşit faţă de mine, şi asta e situaţia.

Fenlen, continentul-insulă, este infestat. S-au stabilit acolo încă de când au curs din lună acum unsprezece ani. (M-am uitat ca un prost. Ce altceva aş fi putut face? Am uitat.) Dar nu suportă aerul de pe pământ: iar când avioanele lor de vânătoare zboară spre continent la nivel jos deasupra mării, lucru pe care-l fac zi şi noapte, zboară înconjurate de o atmosferă emanată de ei. Pe timp de zi dau peste marinarii lui Buffin. Sunt la fel de lipsiţi de motiv şi de nebuni ca şi oamenii pe care-i omoară. Locul lor nu este aici.

Făcu un gest spre satul gol, spre carcasele pârâitoare.

— Te poţi îndoi de asta? Şi totuşi încearcă să transforme aerul aşa încât să îl poată respira. Acesta nu-i decât începutul.

Se cutremură.

— Vor reface pământul, dacă vor putea. Ridică-i pe oamenii din Iron Chine, Hornwrack. Eu plec acum spre capitală. Nu mă mai întârzia din drum!

Hornwrack se ţinu de scăriţă. Tot ce-i veni în gând să spună fu:

— E ceva cu Alstath Fulthor. Sus pe coastă a încercat să mă omoare.

— Oh, sunt în Iad, zise Alstath Fulthor, clătinând din cap.

Venise în spatele lor pe furiş, ţinând în mână *baan*-ul ca pe-un lucru însufleţit.

— Nu sunt eu însumi.

Piticul Tomb, care strânsese ultima cingătoare, încercă să-i ia arma pentru a-l proteja.

— Haide, prietene vechi.

Se rostogoliră pe drum, înjurând şi muşcând. Fulthor se eliberă şi se ridică la loc în picioare.

— Coboară de pe cal, comandă el, şi explică toate astea. Păi, acolo sus, marii *gân-d-aci* se plimbă pe creastă!

Arătă în direcţia greşită. (Piticul se târî deoparte, stăpânindu-şi furia şi scuipând.)

— Sau asta-i în capul meu?

Ridică din umeri, zâmbi timid, o luă la goană. Fay Glass se trezi şi se uită la el tăios. Ţinând un ochi circumspect la pitic, ea coborî de pe cal.

Dintr-o dată, începură amândoi să cânte:

— Am pornit spre Vegys acum.

Hornwrack se uită la ei îngrozit.

— Fal di la di a.

(Când alergase prin Oraşul de Sus ca un rege rănit, udat de sudoarea fricii în crucea nopţii, şi sperase să nu-l vadă nimeni; când bolborosise în palat cele nouă nume lungi, alchimice, ale

Casei sale, şi sperase să nu-l audă nimeni: toţi auziseră, toţi ştiau, mai puţin el. Alstath Fulthor: trecutul îl răpunea la pământ.)

— Când ne-am întâlnit întâia dată, zise Cellur, îmi vorbea deseori despre memorie, pe care şi-o închipuia ca un pârâu ascuns, el însuşi stând pe malul lui şi uitându-se în apă. De asemenea, despre ceva care plutea ca o libelulă pe deasupra clipei retrezirii sale în deşertul Knarr.

Suspină.

— Ce-a omorât el acolo în labirint? Tu sau eu n-am văzut nimic. Toate acestea au grăbit inevitabilul. Curând, va fi la fel de nebun ca şi femeia. Ea îl va ajuta. Tu trebuie să-i ajuţi pe amândoi. Din motivul ăsta te-am adus.

— Eu am venit singur, bătrâne.

— Fie aşa cum zici, dacă vrei.

— Ce trebuie să fac?

— Câştigă ce ţi s-a dat, zise Piticul Tomb, şi se referea, poate, la sabie. Cred că altă răsplată n-o să primeşti.

Era într-o dispoziţie proastă. Îşi şterse nasul plin de pustule cu dosul palmei ca să arate ce credea el despre toate acelea, şi-şi apăsă pălăria conică plină de apă mai bine pe cap.

— Tu n-ai fost chemat, ci cumpărat, spuse el cu un rânjet de piatră. Rămâi cu bine, Hornwrack.

Ridicându-se în şa, adăugă:

— Noi vom traversa înapoi pustia către Duirinish – căci e mai scurt drumul dacă ştii potecile şi nu-ţi faci griji de bătălii sau de şopârle din vechime – şi de-acolo spre Viriconium. Cellur se teme de Semnul Lăcustei. Se teme pentru Regină. Nu ştie prea bine de ce se teme.

Se uită împrejur ca un om care aşteaptă ploaia.

— Eu mă tem de asta. Totuşi: într-un fel sau altul, îndrăznesc să spun că vom avea cu toţii în scurtă vreme de retezat nişte capete. Fii atent la oamenii nebuni.

Şi-i dădu poneiului pinteni viguroşi până ce acesta se hotărî să se mişte din loc. Legănându-se la marginea vizibilităţii pentru o clipă, piticul şi poneiul alcătuiau o ciudată siluetă deformată, o creatură compusă deasupra căreia zbura ca o flamură la capătul mânerului său lung tăişul curbat şi malefic al securii energetice.

— Să nu zici niciodată că mi-ai displăcut!

Înainte să se întoarcă, ochii poneiului fură de un verde plat şi gol.

Rămas acolo, Cellur aşteptă nerăbdător, uitându-se spre vest sau sud.

— Ridică oamenii din Iron Chine! se auzi un strigăt slab prin pârâitul şi foşnetul vijeliei.

Hornwrack nu mai văzu pe niciunul dintre ei vreodată.

— Pe malurile lacului de diamant, cânta femeia nebună pe o voce bizară:

Peştii o să-i privim,
Pe piscurile munţilor
Striga-vom „Erecthalia“!
Am pornit spre Vegys acum.

Vremea se închise. Era singur. Până şi fantoma lui Benedict Paucemanly, cel puţin cu o parte din scop atinsă, se stinsese ca o lumânare. În satul pustiu, la fel de bine ar fi putut fi seară, ca şi după-amiază. Din cerul crepuscular cădea o ninsoare slabă care plutea în spatele cadavrelor uscate, sufla în încăperile goale şi se lipea de streşinile expuse vântului. Din când în când, vântul dinspre Pustia cea Adâncă se împreuna cu o ploaie de gheaţă veche, aruncând-o pe stradă în jos ca doi pumni de mărgele din sticlă murdare. Îşi masă ceafa. Cum de ajunsese să călătorească prin Nordul friguros cu doi lunatici, şi neavând altă alegere decât să-şi continue drum în căutarea unui al treilea? După Iron Chine va porni spre sud de-a lungul coastei, dat fiind că nu cunoştea o altă rută (malul acela neprimitor, cu iluziile lui îndepărtate şi cu falezele instabile, i se părea acum familiar şi reconfortant); se va pierde iarăşi în Oraşul de Jos. Poate că-l va găsi pe băiat. Îl va omorî pe pitic dacă va avea vreodată ocazia.

În tot acest timp, la graniţa conştiinţei sale, vagi unde telepatice se târau ca nişte viermi pe buza unei farfurii. Acolo sus pe povârnişul Agdon se vedea o mişcare furişă şi hotărâtă, prea îndepărtată să-l afecteze însă, prea apropiată ca să stea liniştit. Brusc, se sperie că vor coborî pe nepusă masă şi că-l vor descoperi printre morţii lor. Ce răzbunare gingaşă îşi vor lua ei? În orice caz, nu le putea suporta gândurile în mintea sa. Îi fuseseră lăsaţi doi cai pentru trei oameni. Agitat, o îndemnă pe femeia nebună să urce pe unul dintre ei şi-apoi, cu mâna pe cuţit, se apropie de Omul Renăscut, dorindu-şi ca piticul să-i fi luat *baan*-ul în timpul scurtei lor trânte de sub cal. Uitându-se la el animat de-o plăcere tristă, Fulthor spuse:

— O să fug pe lângă tine. Nu-i atât de departe.

Sera părăginită a lui Sf. Elmo Buffin, cu steagurile ei inventate şi telescoape fantastice, se zărea mult deasupra docurilor pescăreşti ale portului, plină de tăcere, cu un aer sălciu şi mirosul mâncării pe care o serviseră acolo cu o săptămână sau mai mult timp în urmă. Buffin stătea de parcă nu s-ar fi mişcat de atunci într-un scaun cu spătar înalt înconjurat de farfurii cu hering congelat. Îşi dăduse jos armura tatălui şi pe dedesubt era înfăşurat într-o pânză albă murdară, olandă sau flanel, de parcă ar fi suferit cu încheieturile. Se uita în gol, cu picioarele lui lungi şi slabe întinse în faţă şi încrucişate de parcă ar fi aparţinut altcuiva, cu faţa buhăită, boţită şi disperată. Instrumentele lui erau distruse. Nu mai aveau câtuşi de puţin vreun sens pentru el: cuiburi de tuburi îndoite din alamă, complexe lentile colorate împrăştiate peste tot ca nişte anemone trase în zahăr. Graficele le rupsese şi lăsase pereţii goi. Îşi pierduse răbdarea cu el, poate.

Hornwrack şterse aburul de pe un panou crăpat, se uită afară.

— N-ar fi trebuit să-ţi faci asta, spuse el.

Era o mare risipă. Se simţea încins şi furios, rece şi distant, toate de-odată.

— Ce s-a întâmplat aici?

Buffin nu-i răspunse vreme îndelungată. După-amiaza îl trădase din nou, iar vechiul cuţit energetic cu care încercase să se sinucidă zăcea acum scânteindu-i slab în poală, cu energiile descărcate într-un sfârşit. Cursese nişte sânge, apoi se uscase şi devenise maro. Nu părea să fie în stare să-şi mişte capul. Tăcerea se adânci. Întrebându-se dacă nu era deja mort, Hornwrack aşteptă, respirând regulat şi încercând să priceapă ce se întâmpla în portul de jos.

— Ce mai contează? veni într-un târziu răspunsul. Apoi, după o altă pauză lungă: Am comandat ca navele încă neterminate să fie distruse. Nu ne mai sunt de niciun ajutor acum. Viriconium nu ne va ajuta niciodată acum. (Râse pe tăcute.) Celelalte au pornit pe mare către nebunie şi moarte. Ceaţa ne împresoară (n-o auzi? Sună ca nişte clopote?) şi totul a dat greş.

Îşi muşcă buza de jos.

— Nu îndrăznesc să-mi mişc capul, spuse el, uitându-se înainte în gol, mângâind mânerul cuţitului nefolositor. Nu vezi ce am făcut?

— Ţi-ai tăiat gâtul, zise Hornwrack, respirând pe sticlă. Dar nu bine.

Dacă ştergea un cerc pe sticlă cu palma mâinii putea vedea încadrate în ea vechile clădiri negre din fiord stând zgribulite ca

nişte broaşte râioase pe pantele de jos. La dreapta lui se înălţa o faleză, neagră şi ea, şi dantelată pe o distanţă de o sută cincizeci de metri, cu terase îngheţate. Până de curând, gheaţa blocase portul; acum, bucăţi rupte din ea tresăltau pe canalele întunecate despicate de navele care plecaseră. Sub el planau pâlcuri de aburi albi, plutind leneşi în jos pe pantele pietruite către cheiurile ascunse vederii. Pe alocuri, stratul de aburi era suficient de mare încât să acopere caturile superioare ale caselor pe când era purtat împotriva voinţei lui de vântul amarnic, intermitent; în alte locuri, unde era mai superficial, i se păru că putea vedea capete şi trunchiuri mişcându-se deasupra lui mânate de cine ştie ce treabă scrântită, criptică. Semnele mişcării de sub el încercă să le ignore. Deasupra tuturor acestora, în cerul verde subarctic, aurora scăpăra, şi fâşii mari de nori roşii şi negri imitau flăcările şi fumul de dedesubt, unde oamenii alergau disperaţi prin şantierele navale cu torţe în mână, dând foc muncii lor de ani întregi.

Moartea stătea scrisă pe ornamentaţia cu cartuşe de pe prove, moarte pe pupele vopsite şi pe clopotele din alamă ornate. MOARTE, proclamau velele vopsite, în vreme ce punţile albe de dedesubt se băşicau şi se carbonizau, generând o căldură suficient de cruntă ca să topească metalul catargelor. Cenuşa se-nvolbura în aer, necunoscute aliaje incandescente cădeau ca ploaia, ultim fruct al acelei colaborări dintre După-amiază şi Amurg (care-şi urmează acum cărările separate, după cum ştim). Rostogolindu-se în flăcări, ceaţa le oferea pe dată o nuanţă verde şi albastră, şi era ea însăşi transformată cu un tunet într-un fum cenuşiu prăfos care, absorbit sus în nemiloşii curenţi de înălţime, se revărsa deasupra ambarcaţiunii damnate într-un nor sferic înecăcios. Lonjeroanele prinseră flăcări şi căzură. Grijelele se depărtară cu sunetul unei vioare stricate. Ici şi colo mai era câte un om rămas prizonier în încâlceala de frânghii, sau prins printre odgoane sub bompresul în flăcări fără să-i audă cineva strigătele. În punctul maxim al focului, o singură velă vopsită scăpă din strânsoare, se desfăcu, o umflă vântul. Preţ de un moment scurt, două şopârle iluzorii dansară în aer! – doar ca să se scufunde cu o şoaptă plină de regret şi să fie consumate, zvârcolindu-se în fum într-o imitaţia durerii pe care o simţea Sf. Elmo Buffin în stare lui de înfrigurare, de înspăimântare.

— N-am avut nicio viaţă, zise Buffin, nici când am fost copil.

Hornwrack se aplecă mai aproape de buzele lui reci ca să audă.

— Tata mi-a poruncit: „Ai grijă de mare.“

— Nici eu n-am avut o viaţă, spuse Hornwrack.

Se chinui să se uite prin singurul telescop rămas teafăr. La început nu reuşi să vadă nimic. Un marinar intră grăbit în cameră în spatele său, strigând:

— Buffin, sunt printre noi în ceaţă!

Văzându-l pe Hornwrack, se opri nesigur. În voce i se insinuă o notă imploratoare.

— Buffin, ne-a mai rămas doar un vas. Dă-ne voie să te ducem la bordul lui!

— E mort, spuse Hornwrack, care acum desluşea un pământ cenuşiu şi trist, şi pe fundalul lui ceva care se învârtea la capătul unei sfori. Ce se întâmplă aici?

— Ceaţa ne-a urmărit la mal astă-dimineaţă. Femeile şi copiii au murit cu toţii din cauza ei.

Se uită ţintă la spatele lui Hornwrack.

— E locuită de *lăcuste* mari!

— Acestea sunt duşmanul vostru de demult. Încotro merge nava asta?

— Spre vest, după restul flotei, aşa cum şi-ar fi dorit el.

Se învârtea, se învârtea.

Se întoarse de la telescop şi merse la uşă. În încăperea goală, în aer deasupra cadavrului se materializă pentru scurtă vreme o figură mascată, după care dispăru.

În timpul călătoriei de la Agdon Roches, Alstath Fulthor îşi recăpătase oarecum sănătatea mintală – asta însemna că-şi amintea acum unde şi, într-o anumită măsură, cine era; dar fata îi tăiase părul până aproape de scalp într-o noapte în timp ce dormea, oferindu-i ceva din expresia ei permanent surprinsă, cu ochi goi, iar piele îi luase un aspect albicios, nepământean, ca a unui sfânt. Stăteau deseori împreună, recitind versurile care reprezentau vocabularul ei, practicând frânturile de dialog fără sens şi listele de oraşe inexistent care păreau să fie „cheile” ei către Trecut. Fulthor învăţa, aşa cum învaţă copilul unui exilat ce i-a mai rămas drept moştenire (lucruri care, după atâtea repetări, suferă o schimbare capitală, purtând din ce în ce mai puţine asemănări cu acea cultură dispărută dintr-o ţară unde el n-a fost niciodată). Hornwrack încercă să ignore gesturile lor publice de tandreţe, ciudatele, aproape insensibilele lor contacte sexuale, şi-şi înfăşură stânjeneala într-o proastă dispoziţie caracteristică lui.

Îi găsi acum jos în port, două siluete înalte, lălâi, învelite în mantii, stând incomode lângă şantierele navale cuprinse de flăcări. În ciuda căldurii şi a focului, ei aşteptau exact acolo unde-i lăsase, cu flăcările reflectate în ochii lor calmi, ciudaţi. Mai târziu,

la copastia ultimului vas, urmărindu-i pe marinari desprinzând-o jalnic de pe ţărmul sumbru, Fulthor păru dispus să vorbească. Era lucid, politicos, conştient; dar fiecare nouă imersiune în apele curgătoare ale memoriei îl purtase mai departe de experienţele şi întâmplările Amurgului său, şi uitase de tratamentul nedrept la care-l supusese cu ceva timp în urmă pe Sf. Elmo Buffin. Aşa că atunci când întrebă:

— Cum a murit, deci, constructorul de nave?

pentru Hornwrack a fost o cruzime să răspundă:

— Şi-a tăiat singur gâtul, dar din cauza ta a murit.

Iron Chine nu avea să-i supravieţuiască. Focurile se împrăştiaseră acum printre case, pus de marinari înainte să plece, şi flăcări mici dansau în spatele panourilor serei ruinate de deasupra orăşelului. Fâşia de apă neagră dintre barcă şi chei deveni tot mai mare. Falezele reci trecură pe lângă ei; ciudatele drapele şi fâşii de pânză colorată ce fluturau deasupra serei se aprinseră una după alta; deasupra tuturor arseră norii, precum aurora sângerie de la apus de pe o altă planetă.

Ce se întâmplă cu flota lui Sf. Elmo Buffin? Nu fusese bine aprovizionată. Se gândise foarte puţin la lansarea ei la apă. Multe dintre nave se pierdură imediat între apa albă şi uscatul mizer, între curenţii fioroşi şi insulele neexplorate care schiţează coasta zimţată a Viriconiumului. Multe dintre ele, împiedicate de gheaţa ce se forma pe punţi şi velaturi, se întoarseră încet ca o ţestoasă pe spate în marea îngheţată. Mai fură şi ceţuri, care se întindeau în bancuri de câte o sută şaizeci de kilometri printre strâmtorile care despărţeau Fenlen de Iron Chine; şi-n acestea se înregistrară cele mai mari pierderi. Fiecare vas se luptă singur, înfăşurat într-un linţoliu ca de vis de lumină perlată. Gheaţa ardea ca alaunul pe grijele şi straiuri. Avură loc ciocniri, revolte, focuri accidentale şi strigăte ca de oameni disperaţi şi pe moarte dincolo de zidul irizat al ceţii. A fost, sub toate aspectele, o încercare pierdută. Ceaţa mirosea a fructe putrede; iar la auzul fâlfâitului de aripi, oamenii săriră peste bord sau îşi tăiară singuri gâturile, uitându-se amorţiţi pentru ultimele câteva secunde la un univers faţetat ca ochiul unei insecte. Un singur vas supravieţui.

Închipuiţi-vă un litoral jos, întunecat, întinzându-se în spate printr-o serie de plaje fosile erodate într-o dezolare care face cea mai adâncă pustie a Viriconiumului să semene cu o luncă. Nu trăieşte nimic pe plajele acelea, doar melci turtiţi şi varec, câteva rândunele de mare curios de ascunse care supravieţuiesc în mare

parte mâncându-şi una alteia ouăle, iar în anotimp o mână de foci diforme. Râuri chimice îşi croiesc drum acolo dinspre mlaştinile din nordul şi vestul continentului; smoale şi uleiuri din jomburi vechi de o mie de ani şi aflate la depărtare de o mie şase sute de kilometri înăuntrul continentului se târăsc în jos pe terasele de piatră ponce neagră, pătându-le cu un verde smarald, ocru, purpuriu. Închipuiţi-vă un ocean verde-albăstrui; o umflătură mică aflată în punctul îngheţului, zbătându-se de ţărmul brut. Fâşii şi bulbi de pigmenţi minerali şerpuiesc pe sub apă ca buruienile, crescând din şistul chimic. Nu putem vorbi de niciun vânt. Pe mare, cam la un kilometri şi jumătate de ţărm, un nor de ceaţă se rostogoleşte către sud în paralel cu coasta.

Închipuiţi-vă un vas alb: fără cârmă, cu catargele îndoite sub greutatea lor de gheaţă.

Racordurile de pe punte sunt ridicate, îndoite ca nişte foiţe de plumb, timoneria este înnegrită de acelaşi foc care recent i-a rost centrul carenei. Galionul lui atârnă într-un mănunchi de straiuri, o formă parţial umană greu de descris precis. Este coborât la pupa şi canarisirea o are la tribord. Încet, prins de un curent invizibil dinspre mal, vasul este tras către plajă, repede, tot mai repede, până ce se loveşte cu un geamăt de brâurile de piatră ponce pătată şi, despicat, se răstoarnă pe la provă şi începe să se scufunde. De pe vergile lui îi iau zborul câteva păsări. Bucăţile de gheaţă cad şi răpăie. O velă, parţial desfăcută de şocul ciocnirii, înfăţişează plajei goale un cărăbuş mare şi beat. Înfipt în şistul toxic, vasul nu-şi va mai lăsa ancora altundeva, ci se-apropie de mal cu fiecare val.

După câteva minute, o siluetă grotescă începe să se formeze în aerul rece deasupra punţii lui spulberate, ca figura necioplită a unui om proiectată cumva pe-un norişor de abur.

9
Explicaţiile bătrânului pilot

Miezul iernii ţine strâns în gheare Oraşul Pastel, rece ca un gând.

În Cartierul Cispontine femeile s-au agitat toată ziua ca să adune combustibil. Până după-amiază, goliseră loturile părăsite până la pământul dur, ţopăind în şiruri zigzagate printre lujerii trişti ai ierburilor de anul trecut, cu şalurile lor negre oferindu-le alura unor corbi într-o plantaţie de cartofi. N-a mai rămas acum niciun mur sau soc care să nu fie altceva decât un ciot; iar acela va fi adunat până mâine de o săpăligă întreprinzătoare dintr-o mână osoasă. La crepuscul, care – emanat, cum se spune, din fiecare colţ dărâmat – vine devreme în părţile ruinate ale oraşului, ele umplură străzile din apropiere pentru o jumătate de oră, grăbindu-se spre vest cu legăturile lor mari spre locul unde, de-a lungul lui Avenue Fiche şi Rue Sepile, Margery Fay Road şi vechiul „Boulevard Saint Ettiene“, bătrânii stăteau în aşteptarea lor cu sufletele zbârcite ca nişte castane în frig. Acum şed lângă sobele urât mirositoare, folosind fantoma unui măceş pentru a fierbe varza!

Varză! Întregul Oraş de Jos a mirosit toată iarnă a această delicatese. Se află-n respiraţia şi-n hainele tuturor. S-a infiltrat în postavul din salonaşul tuturor. S-a insinuat în zidăria fiecărei latrine, s-a coagulat pe alei, pluteşte în colţurile nepopulate şi-şi conservă virtuţile, aşteptând ziua când va ajunge în sfârşit în Oraşul de Sus. În seara aceasta, ca o armie invizibilă, se filtră în etape de-a lungul Bulevardului Aussman, unde trezi iepurii închişi în cuşti în curţile din spate ale brutarilor şi-i făcu pe câinii prinşi în lanţ să scheaune de surescitare; se prelinse la poalele dealului de la Alves, învestind observatorul abandonat cu o nouă, extraordinară semnificaţie; şi trecu în sfârşit spre înălţimile din Minnet-Saba, unde se adună în valuri pentru a-şi începe tainicul asalt asupra lui High Nose. Pe drum, se revărsă în câteva spărturi ciudate: inundând, de pildă, un braţ puţin folosit al canalului plăcerii din Lowth, unde spiritul lui molipsi din întâmplare o curioasă tragedie pe gheaţă.

Aerul îţi înţepa nasul, cerul era negru ca antracitul. Stelele Numelui scânteiau cinic, comemorând un rege mai bine dat uitării. Jos, pe canalul îngheţat, se ridica o dugheană soioasă din satin, cu obloanele ridicare, cu felinarele reci. Din uşa ei, un mangal cu picioare lungi, întreţinut cu bălegar întărit, clipea ca un ochi roşu. În el, sub imaginile zodiacale şi dovezile măiestriei

proprietarului său, şedeau un poet şi o ghicitoare, trişându-se unul pe celălalt cu înfrigurare la un joc de „Michael cel orb“.

Poetul era o zdreanţă de om, scund şi cu obrajii găunoşi din cauza unei vieţi de sărăcie, cu părul de un roşu aprins ridicat în cap ca un moţ şi la colţurile rânjetului stând ascunsă lăcomia. Nu-şi odihnea nicio clipă mâinile mici – când nu încerca să palmeze cărţi sau să şterpelească sticla, le fâlfâia în lături ca o marionetă de lemn. În clipele când jocul lâncezea, se uita tăcut în sus cu faţa inexpresivă şi cu buzele atârnându-i, apoi, surprinzându-se, sărea de pe taburetul cu trei picioare pe care şezuse şi se scălâmbăia prin dugheană până ce, prin râs şi gesturi impulsive, îşi recăpăta buna dispoziţie. Când era vesel, sau când recita poezii burleşti, vocea lui avea un timbru isteric penetrant, ca un cuţit ce zgârie în disperare o farfurie. Mai devreme în seara aceea, compusese o „baladă a verzei fierte”, dar părea să urască şi să se teamă de mirosul acesteia, făcând grimase cu nările dilatate şi cu colţurile gurii întoarse în jos când trecea un val astfel mirositor prin dugheană. Numele lui era Ansel Verdigris, iar femeia grasă de cealaltă parte a mesei era ultima lui scăpare.

Grăsana Etteilla, cu gleznele ei dureroase şi tuse fatală, era cunoscută drept cea mai înţeleaptă femeie din Oraşul de Jos: totuşi, ea-i plătea datoriile poetului; îi admira versurile fără ca măcar să le înţeleagă; şi, chiar dacă el nu-i dădea nimic în schimb pentru aceasta, îi ierta atât perversiunile, cât şi frecventele stări de indispoziţie. Totul este posibil la umbra *Omului Negru.* În zilele lui calme, Verdigris stătea pe genunchii ei şi făcea pe ventrilocul pentru clienţii acesteia. Când stătea prost cu nervii, şi-i alunga scuipând pe cărţi, iar ea îl pălmuia peste cap. O făcea să râdă. Ea se temea de moarte, însă el se temea de orice: şi cu cât se apropia mai mult de moarte, cu atât îl îngrijea mai bine. Una dintre mâinile ei mari şi moi făcea cât trei de-ale lui! Formau o pereche bizară, care putea să facă o noapte albă în josul canalului plăcerii, pustiu, în vreme ce oamenii mai destoinici dormeau. În spatele dughenei se afla un cimitir, iar Verdigris nu-şi putea lua ochii de la el.

La miezul nopţii, se scărpină la subsuori şi dădu la o parte pentru a suta oară perdelele soioase din satin. Lespezile funerare păreau să se întindă la infinit în zare sub lumina lunii. Acolo unde se opreau ele, începea Cartierul Artiştilor, cu acoperişurile lui bălţate atârnând pe linia orizontului întunecat ca o cimilitură malefică. Ochii lui se plimbară pe pantă în sus, printre morminte şi în oraş; înapoi la loc.

— Să dormi cât se poate de bine acolo! zise el batjocoritor, şi apoi rosti un nume pe care ghicitoarea nu-l prinse.

Umerii lui înguşti, colţoşi, se cutremurară convulsiv. Ea îl strigă la rândul său, dar el abia o auzi. De când îl omorâse pe Galen Hornwrack, el însuşi nu dormise bine. Aceea fusese o noapte galbenă, înfiptă în creierul său veştejit şi mirosind ca pachetul acela cumplit cu ochii lui putrezi. De atunci, îl încercase sentimentul că este urmărit pretutindeni.

— Cineva mi-a călcat peste mormânt, zise el. Râse. – Ei bine, n-o să mă jelesc!

Lumina lunii care intra pe lângă el în dugheană era de un soi ciudat: în ea, după cum vom vedea curând, lucrurile păreau aproape mai solide decât păreau în toiul zilei.

— Ei dorm cât se poate de bine acolo pe All Men's Heath, spuse el, şi dădu să tragă perdeaua de satin.

Pe dată, izul de varză fiartă îşi dublă forţa, împietrindu-l locului. Îl năpădi o claustrofobie mortală.

— Hornwrack! ţipă el.

Se întoarse pe călcâie, trecu bălăbănit pe lângă ghicitoare (care se ridicase anevoie în picioare şi-şi depărtase braţele într-un gest elefantin de mângâiere) şi căzu afară pe gheaţă, unde picioarele alunecară de sub el. Într-o încercare de a-şi păstra echilibrul, se prinse de unul dintre picioarele de fier ale mangalului. Asta nu făcut decât să-l răstoarne peste el. Ţipând de durere şi teamă, se târî afară din lumină, lovind cu înfrigurare tăciunii scânteietori care i se agăţaseră de haine.

Grăsana era obişnuită cu spasmele lui. Abia mormăind, îndreptă masa. Dintre cărţile împrăştiate se uitau la ea mici şi bizare scene, străvechi îmbinări hieratice dintre turnuri şi insecte îndemnând-o la profeţii deja uzate. O căsnicie bună, îşi spuse ea, şi una rea; iar colo un om cu păr blond. (Fiecare carte era ca o mică intrare luminoasă de la capătul unui coridor. Era acum poate prea bătrână să păşească dincolo şi să fie aşezată într-o raclă din cărţi de jos alături de un crab-pustnic şi un stol de lebede.) În drum spre spatele dughenei pentru a vedea ce-l tulburase de data aceasta, se opri să întoarcă o carte la întâmplare; gâfâind, se uită ţintă la ea pentru o clipă; şi clătină greoi din cap. Apoi dădu perdelele în lături şi se uită afară.

Pentru o lună sau mai mult, agenţi şi emisari ai Semnului Lăcustei – acum având o forţă mult mai mare, cu toate că vederile lui deveneau zi de zi tot mai ezoterice, şi căutând răzbunare pentru (printre alte lucruri) înfruntarea sângeroasă din Bistro

Californium – îl căutaseră pe Ansel Verdigris prin labirintul de străzi din Oraşul de Jos. Umblau cu fereală, dar erau răbdători. Toate indiciile indicaseră canalul plăcerii. Acum, cu un mers extrem de ciudat, alergau pe tăcute în josul pantei de la All Men’s Heath spre Grăsana ce tremura. Erau înfăşuraţi în zdrenţe şi aveau capetele deformate, ciudat bandajate, iar când săreau în aer peste morminte, braţele le săltau în unghiuri bizare şi cuţitele erau albe în lumina lunii.

Verdigris, cu un scurt bolborosit anticipativ, se furişa tot mai adânc printre tufele umbroase de pe celălalt mal al canalului…

La scurtă vreme după ce intrară, dugheana începu să se clatine într-un chip violent şi excentric, ridicându-şi poalele şi şovăind dintr-o parte în cealaltă de parcă ar fi încercat să-şi aducă aminte cum să umble – în timp ce din ea ieşea un bubuit ritmic, egal, ca două sau trei securi care lovesc un buştean ud. În acompaniamentul acestora se ridică un groaznic urlet de uimire, modulându-se cu fiecare lovitură. Verdigris îşi muşcă buzele şi se afundă mai mult printre buruieni. Îşi acoperi urechile cu mâinile, dar asta nu schimbă nimic. Cuţitele adepţilor Semnului se ridicau şi cădeau ritmic; iar dugheana, precum un remarcabil motor în noapte, continuă să se mişte cu o nesigură mişcare târşâită de ici-colo pe gheaţă. După scurtă vreme, după ce ajunse în mijlocul canalului (unde nu de mult se fierbeau castane şi unde băieţi traşi la faţă patinau), se nărui. Siluete amorfe se zvârcoliră pentru o clipă sub ea; apoi dugheana îi expectoră şi aceştia se împrăştiară prin cimitir într-un val tăcut şi anapoda, ca umbra unui nor ce trece peste o câmpie presărată cu pietre. Dugheana gâlgâi şi rămase nemişcată. Se încâlcise cumva cu picioarele mangalului răsturnat. Focul linse, ezitant mai întâi, poalele ei soioase. Apoi fu înghiţită într-o bruscă răbufnire tăcută de flăcări.

Ansel Verdigris rămase pe gheaţă în lumina galbenă instabilă. Îşi scoase cuţitul şi, copleşit de un sentiment pe care nu-l recunoscu, urcă dealul strigând, fu prins în capcană şi omorât printre lespezile funerare.

Nu departe de All Men’s Heath, în acea noapte tăioasă şi mirosind a varză, Piticul Tomb îşi îndemna poneiul. Picioarele îi erau reci. Intrase de puţin timp în oraş pe Poarta lui Nigg după trei sau patru săptămâni petrecute în pustiurile adânci împreună cu Cellur, Stăpânul Păsărilor. Acolo îl aşteptaseră aventuri şi privaţiuni, aşa cum făceau întotdeauna: şopârle bătrâne urmărindu-i paşii, clipind în noapte la lumina săracă a focului;

poneiul se afunda necontenit până la genunchi în gropi de infiltraţie; şi o pasăre mare, mai întâi plutind sus pe cer deasupra lor, apoi aşezându-se agitată pe o stâncă pentru a-i inspecta cu ochii ei inteligenţi, nedumeriţi, cu toate penele făcute din metal! Avea câte un prieten înmormântat în fiecare acru din Nord – cavaleri ai Ordinului Methven, căutători bătrâni şi acri, toţi hoţii şi prinţesele care hoinăriseră cu el la un moment dat prin locurile inutile ale imperiului. Şi aceştia îl urmăriseră, pe când noaptea cobora peste vechile câmpuri de luptă din Marea Pustie Brună.

Anotimpul se legăna acum pe axul de fier rece al solstiţiului, iar Viriconium dormea în sfârşit, ghemuit împotriva frigului; îi puteai auzi sforăiturile catarale de la ferestrele de sus. Mozaicul acoperişurilor lui, albite de lumina lunii şi de ninsoarea îngheţată de săptămâna ce trecuse, se întindeau ca o demonstraţie a unei noi geometrii echivoce. Oraşul de Jos se retrăsese din faţa lui chiar din momentul când intră în el (în afara câinilor care tremurau în faţa gheretei portarului nu se vedea niciun alt semn de viaţă; peste tot se simţea mirosul jilav de urină, de gheaţă neagră şi al legumei ăleia nemiloase), aşa încât i se păru neîncetat că-l vede din depărtare. Nu-i înţelegea supărarea. O aşteptare tăcută, o sclipire rece, rezistentă la intuiţia lui piticească, vibra la suprafaţa lui: încercă pentru o clipă (fu doar o clipă) senzaţia existenţei a *două* oraşe, suprapunându-se într-o întindere de triunghiuri luminate de lună şi străzi principale încâlcite. Această trufie îl făcu să zâmbească, însă îi rămase totuşi alături, cât se poate de desluşită, de parcă el văzuse viitorul ca un oraş compozit nelocuit de fiinţe umane.

Pretutindeni erau mai mulţi cerşetori decât ar fi trebuit să încapă într-un singur oraş, mişcându-se în tăcere singuri sau câte doi, sluţenii care pe timp de zi puteau fi văzute pe Chamomile Street în faţa uşilor cârciumii acum pe jumătate ascunse sub zdrenţe ferfeniţite şi ciudate bandaje strânse tare – de parcă atunci când erau lăsaţi de capul lor căutau o formă de suferinţă mai estetică, şi o expunere mai subtilă a ei. Tomb se ridică în scăriţe ca să vadă peste parapetul unui pod. (*Toc-toc* făceau copitele poneiului, mici şi ascuţite pe bucăţile de pavaj.)

— Cel puţin cineva însufleţeşte noaptea, observă el.

La picioarele lui, Canalul Plăcerii se micşora către Lowth într-o curbă îngheţată, cu suprafaţa lui împodobită de reflecţiile palide ale lunii.

— Gheaţa e surprinzător de tare. Acolo au aprins un mangal pe ea.

Cellur, însă, părea preocupat.

— Acum e crăpată!

Strigăte şi vaiere slabe, ca de râs, pluteau în sus.

— Uite-aici, Cellur – cineva a dat foc la dugheana unui scamator.

— Eu nu văd nimic.

— Asta-ţi doreşti tu, să nu vezi nimic. Eşti un însoţitor plictisitor, asta ţi-o spun eu. Oricum, totul s-a stins acum, zise piticul dezamăgit.

Îşi lungi gâtul. Nimic. Poneiul lui încetini şi se opri. Când îl prinse iarăşi din urmă, bătrânul îşi dregea glasul şi chicotea agitat.

— Acum ne urmăresc pomanagiii ăia. Fii pregătit cu securea. Nu cred că sunt ceea ce par a fi.

— Pomanagii! Mai degrabă nişte afurisiţi de cerşetori.

Îşi mută securea de pe un umăr pe celălalt.

— Pişat negru!

Se uitase în spate şi-i văzuse pe cerşetori ţopăind pe urma lui, cu oase mai şi genunchi şubrezi, cu braţele fluturând în toate părţile după echilibru. Era o imagine oribilă.

— Nu-s atât de mulţi cerşetori pe lume!

Erau toţi numai cocoaşe şi guşi. Capetele lor deformate erau ascunse sub bucăţi soioase de muselină şi pălării cu boruri jerpelite. Sus, în Cartierul Artiştilor, şi de jur-împrejurul observatorului abandonat de la Alves, aceştia se adunau în grupuri mari, stând la pândă în cercuri cu bărbi albe, uitându-se alene cum Tomb şi Cellur treceau călare, alăturându-se procesiunii tăcute din spate. Dintre ei se auzea câte un oftat moale. Calul lui Cellur aluneca şi se împiedica dintr-un şanţ îngheţat în altul; şi, cu toate că poneiul se ţinea mai bine pe picioare, tot urcau încep pe Dealul Rivelin printre dughenele cu obloane trase şi tavernele goale.

Intrară în Oraşul de Sus, dar acesta nu se dovedi a fi un loc de adăpost. Când grăbeau pasul, cerşetorii îl grăbeau şi ei, izbucnind într-o parodie de fugă. Prin elegantele pieţe pustii din Minnet-Saba (unde drumul este făcut din ceva care înăbuşă pocnetul copitelor şi unde vântul a bombănit nedumerit de milenii întregi în jurul ciudăţeniilor din partea de sus a Turnurilor Pastel) aceştia curseră ca un râu, şi pe marea spirală exterioară a lui Proton Circuit, clătinându-se dintr-o parte în cealaltă, sărind şi ţopăind şi călcându-se unul pe celălalt în picioare, mereu departe de lovitura securii energetice: întreţinând o zonă de carantină în jurul

bătrânului şi a piticului, făcându-i să înainteze mânaţi doar de perspectiva unei lupte directe. Tomb îşi muşcă buza şi bătu zdravăn cu pintenii coastele poneiului. De jur-împrejurul lui se auzea un soi de foşnet surd, punctat de pauze şi de murmurele disperate şi tăcute ale deformaţilor. (Deasupra şi în spatele acestui sunet i se păru că aude o şoaptă uscată, de parcă o insectă enormă plana deasupra canalului pe imense aripi vânjoase.)

În faţă, luminile scăpărau. În vântul vijelios din vârful spiralei, carapacele filigranate suprapuse ale palatului scârţâiau de parcă făceau parte dintr-o structură fragilă. Sala lui Methven: luna era imensă deasupra ei ca un cap ferchezuit.

— Uite!

Pentru o clipă, imaginea lui tremură – două palate suprapuse; în spatele lui se ivi un alt peisaj. Din partea de sus a lui căzură particule albastre, o ploaie de insecte mici, luminoase. Galopară, totuşi, către el. Unde altundeva se puteau duce? Tremura ca aripa unei libelule; era reflectat ca un lucru văzut într-o apă curgătoare într-o zi însorită; şi-i acceptă aproape cu reţinere. Noua Curte a Palatului era aproape pustie. Acolo se afla căruţa cu coviltir a lui Tomb, cu oiştile goale şi culorile şterse de fumul iernii. Nu se afla niciun paznic de faţă care să observe scânteile pe care le iscau copitele poneiului sau să-l vadă pe pitic – cu securea în mână şi cu părul alb fâlfâindu-i în urmă – sărind la pământ şi avântându-se înapoi prin poarta pe care tocmai intraseră, hotărât s-o ţină locului cu orice preţ.

Cerşetorii, însă, uitaseră de el din clipa când intrase în palat, şi acum stăteau în faţa porţii, uitându-se cu ochi inexpresivi unul la celălalt. Nu erau cerşetori, observă el: erau brutari şi zarzavagii, purtând rămăşiţele unor şorţuri zdrenţuite; erau duci şi cămătari; erau măcelari. Semnul Lăcustei se vedea în privirile lor curioase. Stăteau în lumina albăstruie a lunii şi păreau să aştepte ceva; nu-şi dădea seama ce. (Nu mai aveau nicio raţiune pentru lucrurile pe care le făcuseră, dar el nu avea de unde şti asta. Acum îi stăpânea un singur instinct alb, ca un cântec firav răsunându-le în minte.) Se uită la ei vreme de cinci sau şase minute, simţindu-şi transpiraţia cum se usca pe el pe măsură ce secundele se-nşirau fără să aducă nimic nou şi corpul lui se relaxă. Cellur veni în spatele său şi i se uită peste cap.

— Poţi renunţa la secure, zise el cu o anumite satisfacţie ursuză. Oraşul este al lor, cel de Sus şi cel de Jos.

Şi porni călare repede pe coridoarele exterioare, îndreptându-se spre camera tronului. Tomb îşi luă ochii de la poartă cu un

mormăit lipsit de entuziasm şi, oprindu-se să adune mănunchiul de vergele lungi din argint pe care-l purtase în partea din spate a şeii spre Agdon Roches şi-napoi, merse după el.

Coridoarele erau pline de mizerii, mormane de legume putrede şi grămezi de cenuşă. Peste tot se vedeau uniformele abandonate ale paznicilor palatului. Mare parte din mâncare era stricată, pe jumătate mâncată, de parcă cel care o pregătise nu era obişnuit să pună de-o parte sau uitase ce trebuie făcut cu resturile. Cellur clătină din cap.

— Ne-au lăsat să intrăm, zise el, dar nu ne vor lăsa la fel de uşor să ieşim. Mă-ntreb ce ne aşteaptă.

Methvet Nian, Regina Jane, aştepta şi ea într-o încăpere friguroasă cu cinci ferestre false. Aşteptase multă vreme în inima deşertăciunii, pe coridoarele de afară nemişcându-se nimic omenesc.

Altundeva, trei siluete trec prin câmpul nostru vizual precum avangarda unei coloane de refugiaţi aflată încă departe. Pustiile adânci din Fenlen fug din calea lor în lumina slabă, variabilă a după-amiezii târzii, găunoasă ca un obraz afectat de febră. Chipurile lor sunt supte, dar omeneşti. Umblă – dacă *umblet* este termenul ce descrie înaintarea aceea târşâită, clătinată, prin noroi – cu capetele aplecate în bătaia ploii şi la distanţă de câţiva metri unul de celălalt. Rareori îşi vorbesc. Nebunia şi durerea i-au despărţit, şi acum nu mai pot fi apropiaţi. Toată ziua au urmărit o a patra siluetă (acolo! – ţopăind în aerul saturat de deasupra lor, precum o mare ceaţă spectrală, umflată!) printr-un şir de fabrici abandonate. Deseori se opresc şi se uită cu înfrigurare în jur, temători că acel ghid plutitor i-a abandonat: căci ei au plecat de patruzeci de zile dintre ruinele din Iron Chine, şi aproape au uitat cine sunt. Mlaştina din faţa lor este presărată cu gropi de cenuşă întrepătrunse, este punctată de şancrul unor iezere alburii cu ape superficiale, şi înţepată cât vezi cu ochii de conducte ceramice sparte – rămăşiţele, s-ar putea, ale unei străvechi încercări eşuate de asanare. De la mlaştinile şi jompurile continentale către nord, vântul aduce un iz metalic letal şi, adesea amestecat cu el, mirosul vag de lămâi, pentru a vesti o nouă perioadă de delir.

Femeia îşi închipuie că e reprezentatata unei rase nepământene. Părul ei tuns scurt este încleiat cu noroi, şi face gesturi complicate cu degetele pentru a simboliza mişcările unor aripi sau antene. Vorbeşte despre un oraş zburător.

— Noi nu ne-am dorit să venim aici, spune ea în mod natural, acesta nu-i locul nostru!

La colţul gurii are o băşică. În ultima oră, mersul ei devenise treptat tot mai inegal.

— Respiraţia voastră ne arde! exclamă cu un râset slab, enunţând parcă un principiu atât de evident, încât nu are nevoie de nicio demonstraţie, şi se prăbuşeşte în noroi.

Dă fără vlagă din picioare, apoi rămâne nemişcată. Câteva conducte sparte se desprind şi se rostogolesc peste ea. Însoţitorii ei continuă să urce panta joasă dinaintea lor. Într-un târziu, unul dintre ei se uită în urmă.

— Fulthor, spune el sec, nu poate merge mai departe neajutată.

Iar celălalt răspunde:

— Văd himerele cu piept mare şi ochi de fier, dar nu pot merge la ele! Devreme-n dimineaţa asta am avut o viziune cu Arnac san Tehn – cel cu cap ca de zeu – şezând în grădină.

Se loveşte de mai multe ori peste faţă şi peste cap.

— Praf şi zambile în biblioteca tatei; praf şi zambile mândra mea moştenire!

Această litanie pare să-i ofere un confort îndoielnic. O vreme, aleargă în cercuri neregulate prin noroi, cu gâtul îndoit şi cu faţa trasă spre o parte a craniului de parcă ar fi suferit un fel de atac cerebral. Într-un târziu, se alătură primei siluete (care s-a aşezat obosită jos pentru a-l privi) şi, după multe încercări, ridică femeia ţinând-o de picioare şi umeri. Ghidul lor pârţâitor, între timp, îi bombardează cu vorbe dintr-o limbă ce până atunci şi de atunci încolo nu s-a mai auzit pe pământ. Flutură o mână grasă, dojenitoare şi ei trebuie să-l urmeze; mai încet ca înainte, în susul lungii pante uşoare, alunecând în groguri de turbă şi iazuri ascunse cu ape puţin adânci, cu ochii îndreptaţi spre picioare şi cu femeia agăţată între ei ca un hamac putred... Închipuiţi-vă câmpul nostru vizual ca fiind static, şi că ei aproape au ieşit din el, târându-se de la stânga la dreapta în timp ce lumina se-mpuţinează. Ajung pe culme. Le vedem doar feţele nedumerite, micşorate şi colorate în cenuşiu de distanţă, pe când văd doar oraşul ce se întinde brusc la picioarele lor ca nişte excavaţii într-o grădină scufundată.

Peste scenă alunecă ceaţa – granulată, posomorâtă, mirosind a lămâi.

Camera tronului din Viriconium, într-o după-amiază friguroasă şi discontinuă la trei sau patru zile după moartea Grăsanei: ora

trei, şi noaptea deja se apropia, răspândindu-se prin pasajele străbătute de curenţi de aer unde vechile maşinării murmură şi îşi trag după ele şalurile subţiri de lumină. Methvet Nian: pe degetele ei subţiri şi rigide sclipeau reci şi cenuşii nouă inele de oţel. Purta o mantie făcută din blană albă încheiată cu ambră şi fier, şi-şi bea ciocolata dintr-o cupă rară de porţelan gri. Ochii ei erau purpurii şi inexpresivi. Păsărarul Cellur stătea lângă ea, aplecat puţin în faţă, cu faţa osoasă şi suptă în lumina slabă ce intra prin ferestrele luminatorului. Şoaptele lor reverberau în aerul răcoros.

— Nu ştim decât că lumea e invadată.

— Soarta noastră e-n mâinile lui Sf. Elmo Buffin.

— Nu se vede nimic de pe zidul exterior.

— Insecte mari mărşăluiesc spre sud.

Regina întinse o mână cu palma desfăcută spre flăcările mici şi albastre ale focului, simţind o căldură nesigură, trecătoare.

În jurul lor, palatul era tăcut, chiar dacă nu şi nepopulat. Garda Reginei, după cum se dovedise, se autodistrusese cu câteva săptămâni în urmă într-o serie de decimări sângeroase, fără motiv, şi dezertări episodice în favoarea Semnului Lăcustei: în ziua următoare sosirii sale, Piticul Tomb îşi adusese căruţa din curte, se aşezase ca un despot războinic nomad undeva în mizerabilele coridoare exterioare şi preluase comanda mâinii de supravieţuitori dezorientaţi pe care-i găsise trăind pe sponci în corpurile de gardă şi în sălile de mese abandonate. Era o situaţie care se potrivea atât înclinaţiilor, cât şi experienţei sale. Noaptea, sunetul surd al ciocanului său pătrundea prin pereţii despărţitori; îşi reînarma restrânsa armată. Dimineaţa, făcea rondul sistemelor sale de apărare – care constau în principal din baricade construite din maşinării vechi – sau se uita prin viziera pe care o descoperise în poarta principală la „cerşetorii” tăcuţi aflaţi de cealaltă parte. După-amiaza, bătea la uşa camerei tronului şi-i dădea voie lui Methvet Nian să-i servească ceai călduţ de muşeţel pe care el îl amesteca cu un rachiu de proastă calitate din Cladich.

— Mă aştept curând la un atac, dădea el raportul, şi mai trecea o zi fără evenimente neplăcute. Nu poate trece mult timp până atunci.

Era mai bucuros, explica el, acum că avea ceva de făcut. Cu toate acestea, visa mult la emoţiile pierdute din tinereţe.

Să pleci din palat în oraş era ca şi cum ai intra într-un cristal întunecat (mai cu seamă noaptea, sub „spectrul alb cărnos” al lunii); conturul lucrurilor devenea neregulat, refractat; bruşte

miraje uimitoare înghiţeau Turnurile Pastel sau acopereau oamenii de pe străzile de la poalele lor. Era de parcă Viriconium (oraşul fizic, adică, artefactul milenar care rezumă o mie de culturi moarte) îndurase un fel de furtună psihică, şi se uitase pe sine. Până şi moleculele lui păreau să se împrăştie.

— Pe măsură ce umbli, încercă Piticul să explice după o singură excursie clandestină în Cartierul Artiştilor, străzile par să se creeze singure în jurul tău. După ce ai trecut, totul alunecă înapoi în haos.

Mulţi dintre Renăscuţi îşi abandonaseră casele din Minnet-Saba şi-şi croiau drum spre nord – o coloană de cai masivi, căruţe cu roţi mari şi armuri viu colorate: îşi purtau ciudatele arme cu grijă. În Oraşul de Jos, aleile erau goale şi încremenite – nu ieşea nimeni din case decât după cocs şi varză. În afara palatului aşteptau adepţii Semnului, devenind pe zi ce trecea tot mai deformaţi sub mantiile şi bandajele lor…

În încăperea din mijlocul edificiului, lumina aproape dispăruse. Pe la colţuri, curentele de aer se plimbau ca şobolanii. Cu degete ţepene vârâte sub mantia de blană, Regina se strângea în braţe:

— E-atât de frig în după-amiaza asta. În Mlaştina Rannoch, când nu eram decât un copil, lord Birkin Grif a omorât un leopard de zăpadă. Atunci nu era atât de frig. M-a învârtit de braţe, strigând: „Ţine-te, ţine-te tare!“ (Asta era şi mai devreme.) Piticul întârzie-n după-amiaza asta.

— Nu e vina ta. Niciodată nu vine mai repede de patru.

— Pare că întârzie-n după-amiaza asta.

Pe când luminatorul se întunecă, îngreunând aerul cu umbre, iar ciocolata se răci în cupele de porţelan, flăcările din cămin atinseră înălţimi trecătoare, ftizice; şi, una după cealaltă, precum secvenţele unui vis, cele cinci ferestre false din camera tronului se umplură de-o strălucire cenuşie şi tremurătoare. Pe fundalul acestei iluminări intermitente se mişcau siluetele lui Cellur şi ale Reginei, contururi şoptitoare dintr-o piesă de teatru al umbrelor. Reuşita stăpânului păsărilor de a controla ferestrele – prin care era posibil să vezi uneori şiruri lungi de insecte traversând un teritoriu necunoscut – fusese doar parţială. Nu putea nici să le deschidă, nici să le închidă. Şi chiar dacă trei din toate cele cinci putură fi mai târziu constrânse să arate o parte recognoscibilă a imperiului, modul cum fură alese acele imagini nu-i era limpede. De când ajunsese acolo, el căutase:

O legătură cu propriile lui maşinării de sub estuarul din Lendalfoot;

Imagini cu flota lui Sf. Elmo Buffin;

Vreo veste despre împrejurările în care se găseau acum Hornwrack şi cei doi pe care-i avea în grijă.

Norocul nu fusese de partea sa. Lucrul acesta avea acum să se schimbe, dar nu într-un chip pe care să-l fi putut întrevedea.

Ferestrele erau aranjate într-un semicerc înalt şi strâmt care semăna cu luminile de pupă ale unei nave bătrâne. Sclipirea lor îngheţă şi deveni schimbătoare. Pe al treilea panou de la stânga (vreme de două sute de ani înaintea domniei lui Methven acesta înfăţişase aceeaşi imagine, ajungând să fie cunoscut drept „Panoul Ulcioarelor“ şi dând naştere unui proverb popular) se condensă în trei sau patru cheaguri mucilaginoase, plutind ca nişte peşti într-un acvariu poluat. După o clipă, această activitate se împrăştie şi la celelalte patru panouri, şi o ulterioară definire sau condensare scoase la iveală faptul că cheagurile erau de fapt contururile proeminente a patru capete deformate – sau patru imagini ale aceluiaşi cap (dintre care două erau cu susul în jos). Capul suferea dureri. Un dispozitiv întunecat, elastic, îi fusese pus cu forţa peste nas şi gură. Curelele care închideau acel căluş sau mască săpau adânc în carnea buhăită a obrajilor lui, care avea o culoare mucezită, alb-verzuie, punctată de o acnee argintie. Dacă expresiile ce contorsionau trăsăturile vizibile reflectau speranţă sau fatalism, furie sau panică, era imposibil de spus. Ochii lui, chiar dacă apoşi, erau alerţi.

Vreme de câteva minute, această apariţie se luptă în tăcere şi neobservată în spatele sticlei, încercând parcă să evadeze în camera tronului. Spectrul şi substanţa erau despărţite de-un abis psihic atât de mare, încât părea că faţa îşi menţinea focalizarea doar prin propria-i disperare, printr-un act de voinţă istovitor şi degradant. Îi putea vedea pe Cellur şi pe Regină şi încerca să vorbească. În cele din urmă şopti puţin, o vorbă ca un şuvoi de vomă pe o voce cât se poate de nepotrivită cu efortul cerut de rostirea ei.

— *Gorb,* spuse.

Ochii i se căscară victorioşi. *Gorb.* Cellur şi Regina continuară să şuşotească. Cupele zăngăniră, ziua se întunecă şi alunecă ineluctabil către noapte; flăcările subţiri şi albastre dănţuiau în vatră, lăsând imagini delicate, de neşters, pe suprafaţa ochiului.

— *Gorb.*

Capul se lăsă pe-o parte, cu gura lui ascunsă căscându-se, până ce

— GORB!

căzu în încăpere ca un cadavru.

Ferestrele pâlpâiră dement, amestecând imaginile capului aşa cum Grăsana Etteilla amesteca atuurile. Cellur sări în picioare, cu mantia lui răsturnând porţelanul pe podea.

— Ne vede! În sfârşit ferestrele au ajuns să-şi îndeplinească adevărata funcţie!

(Aceasta era o bănuială: încă nu ştia nimic sigur.)

Cinci panouri arătară îngrozitoarea faţă malformată a bătrânului pilot – profilul stânga, trei sferturi din profilul dreapta. Arătară bruşte prim-planuri aleatorii ale unor trăsături particulare – o ureche, un ochi, masca cu nenumăratele ei tuburi şi cili. Pentagonală, imensă, aceasta clipi din ochi spre camera tronului.

— Eşti omul din lună? Vorbeşte!

Să vorbească?

În tot acest timp asta a-ncercat să facă!

Acum, în sfârşit, stăpâneşte limbajul – Benedict Paucemanly cu mesajul său de pe o planetă albă şi-ndepărtată:

— Gorb, zise el. *Foderia di ferro în Venezia…* dzeu mieu ăi… elemente constituante nearticulate… Aici stau eu la umbra mojdreanului vânos, adăpostit în ABRACADAVRUL absolut al pământului… Pământ! – toate lucrurile sunt unul pe pământ… dzeu mie ăi totu ui… *Teme-te de moartea ce vine din aer!*

Chicoti slab şi clătină din cap.

— E mai simplu de-atât.

Încercă din nou.

— În Vremea Oaselor, în Vremea Viselor, când, pe partea îndepărtată a lunii, am stat ca o legumă, cu vine albăstrii şi cu un colac de sârme-albastre în loc de creier… Nu. Şi mai simplu de-atât… Uite, tânăr fiind am zburat pe lună. Acum n-aş mai face un asemenea lucru. Ceva mi s-a întâmpla acolo, o transformare specifică atmosferei planetei ăleia triste, şi-am adormit. Am înţepenit, m-am cufundat fără veste într-o transă în care am ascultat vreme de o sută de ani zăbrelele zornăitoare ale propriului meu creier. A fost un dar, înţelegi, sau o pedeapsă. (Nu-mi mai pasă ce, cu toate că întrebarea m-a nedumerit atunci şi numai datorită implicaţiilor ei metafizice.) Acolo, n-am mai fost câtuşi de puţin un om, ci o teorie; am fost un gând primit cu claritatea unei senzaţii – dur, complex, reverberând de dovezi. Am fost un serviciu de cristal, şi-am crezut că pot auzi stelele. Am zăcut pe-o lespede de marmură într-o grădină pavată, printre privelişti formale, cu trupul meu gol electrizat de lumina ce cădea din spaţiu. Lângă mine creştea un singur trandafir, ca un chist de

alaun pe o tulpină lungă. Uneori emitea o melodie tăcută, dar inadmisibil de frumoasă, cuprinzând patru sau cinci note dintr-o gamă muzicală dispărută. Aerul îngheţat îmi umplea gura. Curând mi-am dat uitării nava, pe *Saucy Sal.* Am comunicat cu vânturile firave, costelive din acea regiune, care suflau dintre stele. Luna e un loc ciudat. Acolo sus, umbrele cad nemişcate şi strâmbate vag. Este un nexus. A *fost* schimbat de multele rase care au încercat să vină pe pământ (sau să plece de pe el) în timpul îndelungii decăderi a Culturilor După-amiezii. Este o ureche ascultătoare. Este un avanpost.

În şemineul din camera tronului flăcările mici şi albastre fură misterios înlocuite de un morman de tăciuni portocalii. Întunericul se strecură prin geamurile luminatorului. Piticul nu venise. Afară, vântul de seară adusese şi mai multă zăpadă în oraşul amorţit, împingând-o pe străzi aşa cum un ghid împinge turiştii în josul străzilor pitoreşti, dar periculoase, ale unei capitale măcinate de revolte. (Străzi care se vor transforma mai târziu în dovezi geometrice negre şi argintii sub influenţa suverană a clarului de lună.) Benedict Paucemanly şoptea ca valurile pe o plajă îndepărtată, uneori audibil, uneori nu. Suferea frecvente crize de afazie. Mare parte din vocabular încă îi era alcătuit din obscenităţi amestecate cu versuri îndoielnice. Încă mai confunda gramatica unei duzini de limbi străvechi cu aceea a zeci de altele inventate. Însă partea esenţială a monologului său era inteligibilă. Cellur şi Regina, hipnotizaţi de îngrozitoarea lui imagine pentagonală, îl ascultară şi mai târziu îl rezumară:

„Luna, sau o rămăşiţă secretă a După-amiezii care încă o locuieşte, îl capturase pe aviator la sosire şi-l transformase într-un fel de ureche cu care să asculte universul populat (cu toate că *a asculta* poate că nu e termenul potrivit). Aceasta, am aflat de la el, fusese o practică obişnuită cândva. A fost paralizat şi aşezat pe o lespede. Mesajele curgeau prin el ca un lichid transparent. În jurul lui şiruri de alte lespezi se pierdeau în depărtare, şi pe ele văzuse cochiliile goale ale altor „urechi” abandonate cu milenii în urmă când lungul lor somn se preschimbase în moarte. Multe dintre corpuri erau frânte; erau ca nişte figurine de porţelan goale în interior. Descoperise că poate trage cu urechea la transmisiile ce treceau prin el, dar era ca şi cum ai trage cu urechea la Turnul Babel. Universul material, se părea, are puţină substanţă absolută. Abia dacă există. Este un lucru zdrenţuit, un mănunchi de gaze, o amintire a unei stări de odinioară. Fiecare specie

simţitoare percepe într-un mod diferit slaba dovadă a acestei stări, generându-şi din această percepţie *Umwelt*-ul său fizic şi metafizic: mica lui bulă sau înveliş al „realităţii”. Sistemele acestea perceptuale sunt ermetice şi nu permit nicio alternativă. Sunt produsul unui set anume de organe de simţ, începuturi evolutive şi origini planetare. Dacă o pisică ar trebui să definească lumea, ar exclude existenţa lumii unei muşte din gura sa. Fiecare specie are ficţiunea ei, iar acea ficţiune este în toate intenţiile şi scopurile ei reală; şi însăşi substanţa subţire a universului devine din ce în ce mai discutabilă, mai onirică, mai greu de atins, ca nişte contururi albe ce nu vor să se focalizeze la graniţa câmpului vizual…

Stelele sunt populate de zece mii de specii simţitoare. Toate jargoanele lor nebuneşti întretaie eterul. Paucemanly le-a ascultat, dar nu le-a putut răspunde. «Toate erau îndepărtate, îngrozitor de îndepărtate. Vocile lor erau o şoaptă evanescentă, ininteligibilă; un zvon bolnăvicios al neasemănării.» Astfel a zăcut el acolo pe catafalc: destul de departe de *Umwelt*-ul uman încât să poată percepe miriada realităţilor cosmosului; nu destul de departe încât să-şi poată uita propria umanitate. Starea aceasta a persistat vreme de o sută de ani sau mai puţin, până ce spaţiul de-acolo a fost invadat de noi, puternice transmisii.

La început, i-au cântat noi voci. Aceasta a fost prima atingere uşoară a veşmântului sau atmosferei lor spirituale. Mai târziu, i-a văzut sub forma unei mari aripi translucide întinse peste neprimitorul meridian selenar. Mai aproape, erau un val imens. A fost curând inundat, îmbibat cu noua lor „realitate”. Toate celelalte transmisii au încetat. Trandafirul care înflorise lângă lespedea lui s-a spulberat cu sunetul unei dureri nepământene. O înfloritură bogată de crăpături a apărut pe lespedea însăşi. Grădinile albe s-au prefăcut în praf în jurul lui. Era liber. În clipa aceea, şi-a pierdut definitiv umanitatea. (Dar nu putea încă obţine o altă formă. Carnea are inerţia ei.) Transmisiile lui către pământ erau începute prea târziu: pe-atunci, slabele fronturi de valuri ale noii conştiinţe măturaseră Oraşul Pastel, şi-n rigolele şi aleile şi marile Case a fost conceput „Semnul Lăcustei” – imaculată şi seducătoare, o filosofie ca o singură picătură de otravă în mijlocul unei oglinzi curbate, o intuiţie perfectă a *Umwelt*-ului extraterestru şi a implicaţiilor lui asupra *Umwelt*-ului nostru; prima contaminare a realităţii umane!

Cu mult timp în urmă erau insecte. Nu au nevoie de niciun vehicul, ci plutesc precum un roi de lăcuste prin crăpăturile şi

prin zonele de clivaj ale spaţiului (pe care le concep drept un întins pământ pustiu presărat de-a valma cu deşeurile pietroase ale planetelor şi reverberând de propriile lor ţârâituri uscate). Motivele lor sunt neclare: instinctul – sau ceva ce seamănă cu el – le îndeamnă să cerceteze neîncetat continuum-ul în căutarea unei soluţii pe care nu şi-o pot defini nici măcar lor însele. Acum, acea pasiune rece este în ruine, şi încearcă să trăiască pe pământ. Menirea lor n-a fost niciodată aceea de-a veni acolo şi de-a construi un oraş. Este tragedia lor în aceeaşi măsură în care este a noastră.

Aşa ne-a explicat lucrurile marele aviator. Din zăpăceală, s-a oferit să le conducă pe pământ. (Cine-l poate învinui? Trezit dintr-o moarte aparentă pe partea îndepărtată a lunii, descoperise că nu este nici insectă, nici om, nimic din ceea ce fusese cândva! Ele erau singurele lucruri de care se putea agăţa.) Dintr-o zăpăceală şi mai mare, ele îl urmaseră. Acum – totem sau zeitate sau simplu interpret – era închistat în inima noului lor oraş, petrecându-şi orele imobile în scăpărarea albastru-mozaicată a viselor sale pe jumătate proprii insectelor, amplificator involuntar al *Umwelt*-ului roiului.

«Este deja prea târziu pentru conştiinţa umană să mai recapete vreodată stăpânirea asupra lumii; noul vis se scurge ca ceaţa pentru a o învălui şi transforma.» Şi totuşi, roiul fusese molipsit la rândul său: «Unde cândva se vedeau membranele cornoase ale lăcustei, călugăriţei sau viespii, acum îşi imaginează carne, piele, păr. Se uită la sine cu oroare. Pierde lupta pentru a-şi păstra viziunea lăuntrică, siguranţa ermetică în faţa golului.»

În strânsoarea acestui impas perpetuu, însăşi substanţa planetei a începu să dispară, să se-ntindă şi să se rupă, ca o veche perdea de la o fereastră de pe Bulevardul Aussman. Dacă ar continua, conflictul dintre Om şi Insectă n-ar deveni altceva decât un amalgam de întâmplări umbroase fără sens răsucindu-se în jurul unui punct decadent în spaţiu şi Timp. În zonele de mare conflict, materia, în încercările ei de înglobare a amânduror „realităţilor”, deja se distorsiona, alunecând în noi forme şi amestecuri de rase. În Nord apăruseră noi lanţuri muntoase; liniile de coastă adoptaseră noi forme, elastice, curioase, nestatornice, acoperite de-o vegetaţie nouă care ieşise din mare de-a lungul culoarelor de zbor ale insectelor şi acum adoptau o transparenţă cenuşie, etiolată, mucilaginoasă; ample manifestări halucinatorii umplură cerurile noaptea, mari cortine modulare schimbătoare, ca o imagine văzută printr-un ochi mozaicat. Toate

acestea se adăugaseră simptomelor minore deja observate – Semnul Lăcustei, ploile de lumini. Pe deasupra, conflictul dintre două vise trezise vise mai vechi: fabricile După-amiezii se reconstruiră parţial în Marile Pustii, producând nori de aburi corozivi; figuri ciudat îmbrăcate vorbind limbi străvechi puteau fi văzute pe străzile din Lendalfoot şi Duirinish.

«Lumea», şoptea Benedict Paucemanly, «încearcă cu disperare să-şi aducă aminte de sine… blork… *nomadacris Septemfasciata! …* ce încântătoare bucată de carne…»

Tăciunii se aşezau în vatră. Uşile încăperii tronului zăngăniră brusc, motivele lor din alamă reprezentând coelacanţi şi tritoni mişcându-se agitate în semiobscuritatea albăstruie, după care rămaseră nemişcate. Fusese vântul, poate; sau poate se izbise ceva de ele. Din pasajul de afară se auzi un scurt icnet indistinct; o larmă stinsă şi-ndepărtată; tăcere. Se întâmpla ceva acolo afară, dar cei dinăuntru erau captivaţi de spectrul pentagonal pâlpâitor al bătrânului aviator, cu vocea lui slabă şi carnea chinuită de masca ce, explică el, era singurul său mijloc de percepere a „realului”, a umanului, a lumii. Methvet Nian nu spuse nimic, ci privi doar cu oroare şi compasiune la mişcarea clătinată a capului acela rănit, desfigurat, şi clătină şi ea încet din cap, în vreme ce Păsărarul Cellur îşi strânse roba mai tare în jurul pieptului său slab şi tremură. Îl durea capul de frig şi din cauza efortului de-a urmări şoapta aceea ştearsă, venind ca dintr-o latrină. Observase în gesturile spectrului o anumită conştiinţă de sine. Felul în care trăgea din ochi şi apleca din cap avea ceva arcuit; narcisismul confesiunii îi prevestea pârţurile.

— Ce trebuie să facem, atunci? întrebă el, puţin nerăbdător.

Paucemanly scoase un râgâit puternic. Imaginea lui înotă, se retrase şi fu înlocuită de ceva cât se poate de nou: libelule mari, împodobite şi schiloade, se târâră peste panourile pâlpâitoare în timp ce-n spatele lor peisajul tresăltă şi se curbă sub forme născânde şi organice.

— Se transformă şi mor în noii aburi ai pământului: dar celulele lor de reproducere sunt pline.

Fără aripi şi topindu-se, insectele fură înghiţite de ciudatele dealuri din jurul lor. Acestea, la rândul lor, se pliară pentru a scoate la iveală o faţă, maronie şi osoasă precum craniul descărnat şi lustruit al unui cal în care au fost introduşi în chip de ochi două jumătăţi de rodii. Se uita ţintă în camera tronului.

— Hopa, spuse aceasta. Verde, maro, testăm. Alo?

Paucemanly reapăru într-o ceaţă galbenă, gelatinoasă, părând nedumerit.

— Orice-ar ieşi din ei, continuă el, va silui lumea conform propriilor scopuri… testăm?… *Septemfasciata…*

Din ferestre ieşi un fluierat puternic. Una dintre ele se sparse. În cameră căzură cioburi. Nu se văzu nimic, cu excepţia unei găuri prăfoase care mai târziu se dovedi a conţine doar filamente de aur şi câteva oase mici. (Cellur, însă, se feri de parcă s-ar fi aşteptat ca o mână de extraterestru să sară după el.)

În panourile rămase, un fum înecăcios ascundea când şi când imaginea verzuie a aviatorului. Apăru un mănunchi de degete grase sinistre – ale lui –, pipăindu-i faţa, încercând parcă să şi-o amintească dintr-o întâlnire anterioară. Rămaseră gânditoare peste mască, apoi, cu o mişcare rapidă, de animal de pradă, o apucă de cureluşe şi-o smulse. Din trăsăturile desfigurate de dedesubt ţâşni vomă. Paucemanly dispăru pe dată.

— Să fi ajuns, atunci, lumea la sfârşit? întrebă Cellur.

— Nu vreau decât moartea, veni răspunsul, o şoaptă îndepărtată gâtuită de vină şi milă faţă de sine. O sută de ani pe lună! Doar moartea.

Pe ferestre apăru o serie de imagini şterse cu insecte de rând, corpurile uscate ale unor viespi strivite sub picior într-un pod cu mult timp în urmă, şi molii-sfinx ca nişte flori presate într-o carte veche. Le mişcă o pală de vânt. Se întunecară una după alta până ce nu mai rămase absolut nimic. Cellur rămase vreme îndelungată în semiobscuritate, fără a se gândi la nimic. Nu se putea convinge să-i spună ceva Reginei.

Piticul intră cu securea într-o mână şi un mănunchi de vergele subţiri de oţel, lucioase, în cealaltă. Era cu respiraţia tăiată şi avea sânge în păr. Îşi bău ceaiul de muşeţel călduţ cu o grimasă. Când observă ferestrele întunecate şi cioburile de sticlă, clătină sumbru din cap.

— Au primit semnalul să treacă de porţi acum o jumătate de oră, zise el. Şederea noastră aici s-a sfârşit.

Lăsă vergele de oţel să cadă la podea şi, cu un set de unelte pe care-l scoase de sub vestă, începu să le asambleze. Munci cu repeziciune. Curând, în faţa lui se afla un schelet pe jumătate omenesc înalt de trei metri sau trei metri şi treizeci de centimetri – celebra lui „soţie mecanică”, adunată cu mult timp în urmă dintr-un deşert neprietenos din Nordul îndepărtat. Pe când îi puse cap la cap oasele-i metalice, în încăpere fu linişte. Cu toate

acestea, se opri din când în când ca să-şi aplece capul într-o parte şi să asculte; iar într-un moment anume spuse cu nepăsare:

— Cineva o să trebuiască să blocheze uşile. Eu nu ajung la ele, iar flăcăii de-afară n-or să mai reziste mult.

(Cellur nu răspunse. Din fereastra spartă începuseră să curgă mici particule de lumină albastră ca nişte cărăbuşi luminoşi. Cădeau din ce în ce mai repede, ca ploaia. Umpleau încăperea cu o strălucire bizară, care lumina obrazul alb al lui Methvet Nian aşa cum stătea ea acolo, uitându-se tăcută în gol.)

Un strigăt îndepărtat se insinuă dinspre coridoarele exterioare asediate, întregul palat părea să tremure. Piticul se scărpina în cap. După o viaţă lungă, înţelegea astfel de situaţii cu o forţă supranaturală. Oţelul se freca de oţel, de piatră, pe când el întindea cu grabă pe podea soţia mecanică, aşa încât picioarele ei să stea drepte şi să-şi ţină braţele pe lângă corp. Îi făcu ceva până când aceasta zumzăi şi eliberă şi ea particule luminoase. Apoi se aplecă aşa încât să stea cu membrele suprapuse peste oasele ei reci. Partea de sus a corpului şi-o prinse cu nişte chingi de cutia ei toracică scăpărătoare; craniul ei fără fălci şi-l trase peste cap precum o cască.

— Acesta-i tovarăşul meu rece pe care n-am crezut că-l voi mai îmbrăţişa vreodată, murmură el.

O putea controla cu ajutorul unor manete, dar pentru moment rămase nemişcat în ciudata lumină albastră, încercând să-şi amintească ceva. Ozonul şi-un zumzăit jos umpleau aerul. Scheletul pocni fără îndemânare din degete. Se cutremură şi se întinse, şi din voinţă proprie făcu mişcări de apucare; însă când el mişcă în sfârşit manetele, acesta nu reacţionă.

Ceva se izbi cu un bufnet de uşile camerei tronului.

Piticul era prins în harnaşament. Se zvârcoli.

— Unul dintre voi să încuie uşile sau s-a sfârşit cu noi!

Se eliberă şi se adresă cu înfrigurare maşinăriei. Din aceasta ieşiră scântei; eliberă licurici galbeni şi lenţi care se alăturară luminii albastre care ieşea din fereastra spartă. Aerul fu umplut de un miros ca de păr de cal ars. Cât despre Cellur şi Regina, niciunul dintre ei nu părea în stare să se mişte. Aveau feţele albe ca varul de disperare, ochii de lemur. Pentru Tomb nu erau decât un dezastru fizic, nu erau decât încă un război; pentru ei era un dezastru al *sensului.* Murmurau între ei pe voci joase, neclare, ca nişte străvechi animale inteligente – „Sfântul Elmo Buffin“; „o ocazie fatală“. Tomb îşi rupse unghiile pe maşinăria antică. Era un

pitic, nu un filosof; nu era decât un alt război: şi credea că încă mai avea timp să-l câştige…

Se legă înapoi în chingi. Soţia mecanică se ridică de pe dalele de piatră cu un icnet şi-o clătinare neîndemânatică, ca o cămilă supraîncărcată. Era uzată, ca toate celelalte maşinării din Viriconium. Nimeni nu ştia la ce fusese folosită cu atâtea secole în urmă în damnatele Regate ale După-amiezii. Legănă stângaci din braţe, distrugând bucăţi de mobilier în încercarea de-a sta în picioare. Dibui pe podea până ce găsi securea energetică a piticului, pe care o legănă apoi în arcuri periculoase, vâjâitoare.

— Ha, ha, râse piticul.

Îşi trase craniul peste cap. Ochii lui bătrâni clipiră roşiatici. Se simţea viu. Nu trebuia decât să bată din picioare şi se clătinau pereţii. Mişcă manetele. Presărând firişoare albe, cremoase, ca nişte fluturi de varză, soţia mecanică merse târşâit către uşi, întinzând triumfal o mână enormă către încuietorile de sus…

Afară, într-un semiîntuneric victorios, cu cei rămaşi din garda palatului bolborosindu-le pe moarte la picioare, se adunaseră adepţii Semnului. De la crima de pe Canalul Plăcerii pierduseră legătura cu eşalonul superior în labirinturile fosforescente şi vântoase ale Cartierului Artiştilor; priorităţile lor ideologice deveniseră insondabile până şi pentru ei; şi chiar carnea lor suferise violente şi nefolositoare evoluţii. În nesfârşitele lor preumblări prin Oraşul de Jos dezrădăcinaseră grilaje, îşi construiseră bâte din lemn ţintuite cu cioburi de sticlă, furaseră de la măcelari satâre şi cuţite de bucătărie vechi înnegrite de rugină, adunând o armată potrivită pentru cei transformaţi, pentru faliţii motivaţionali şi pentru pungaşi. Durerea provocată de transformare îi făcuse să-şi lărgească sau să-şi desfacă bandajele care până atunci le ascunseseră cocoaşele şi tumorile, şi acestea fâlfâiau acum pe lângă ei în fâşii soioase în vreme cei ei ţopăiau şi săreau alandala pe coridoarele palatului pe picioarele lor puternice, îndoite.

Ochii lor erau nedumeriţi şi plini de agonie. Nu puteau deveni insecte. Carnea, în fond, opune rezistenţă: există un conservatorism al celulei şi-a măduvei. Însă niciodată nu vor mai deveni oameni…

Din rănile ca nişte buze de femeie înflorise o anatomie fantastică, irelevantă: antene împănate lăsate în jos, picioare tremurătoare cu mai multe încheieturi, o mie de ani mozaicaţi, cili vibratili şi plăci chitinoase fără noimă. Acolo unde aceste noi organe deformate intrau în carne se vedea o substanţă

intermediară, cenuşiu-rozalie, care curgea ca o grefă nereuşită. Niciunul dintre aceste organe nu se afla la locul potrivit. Dintr-un bust mutilat ieşeau şase picioare subţiri, zăngănind ca nişte beţe uscate suflate de vânt. (Păreau să facă semne de chemare. Omul din care crescuseră striga fără voia sa ori de câte ori se vedea reflectat undeva.) Ici ieşiseră mandibule cu margini ca de ferăstrău din leziuni ca nişte flori la nivelul genunchiului sau al cefei şi acum vorbeau limbi necunoscute pe voci stridente, scârţâitoare; colo fâlfâia ca o mantie o membrană cartilaginoasă punctată cu cioturile abortive ale unor aripi. Organele genitale ale unui magistrat din Alves fuseseră înlocuite de o limbă încolăcită ca de molie ce ieşea afară la intervale regulate fără s-o poată controla. Unii dintre ei săreau în mod neaşteptat, ca nişte cosaşi într-o zi însorită; alţii îşi pierduseră complet abilitatea locomoţiei în poziţie verticală şi se târau în cercuri ca nişte musculiţe schiloade. Degradarea aceasta nu le aparţinea în întregime numai lor: dincolo de murmurele disperate care le scăpau se putea simţi şoapta foşnitoare a unui demiurg schilod, durerea Ideii luptându-se să prindă formă.

Mânaţi de oroarea neagră a propriei lor condiţii, vag dar amarnic conştienţi de umanitatea de care se descotorosiseră de bună-voie, sparseră uşile şi împinseră soţia mecanică a Piticului Tomb prin camera tronului, lovind-o cu vechile lor lopeţi şi cu săbiile rupte. Atârnat acolo printre membrele ei sclipitoare, el legănă securea; se clătină; se retrase. În acest timp, în spatele lui, Păsărarul Cellur se trezi dintr-un vis al dezintegrării şi descoperi că nu fusese deloc un vis.

10
Toate rănile pământului

Galen Hornwrack coborî în misteriosul oraş ca un legendar conchistador ratat. (Febra şi magia i-au înfrânt priceperile. Ţinuturile pustii pe care a pornit să le traverseze în tinereţe nu i-au scos în faţă niciun duşman, ci doar propria-i ambiţie. Toate puţurile erau otrăvite; nisipul i-a înghiţit trupele şi speranţele. Se întoarce clătinându-se înapoi în ţara natală doar ca să afle că şi ea devenise schimbătoare, nestatornică, transformată pentru totdeauna…) Cicatricele lăsate de lupta cu pasărea de metal, o întâlnire pe care şi-o amintea numai vag, i-au deviat şi întărit liniile caracteristice ale feţei, aşa încât un ascetism ciudat îi modifica acum obişnuita expresie de nerăbdare şi participare. Îi curgea nasul. Sabia lui tegeus-Cromis o purta în mâna stângă, fiindcă-i pierduse teaca undeva în peisajele decadente din urma sa. Mantia lui ruptă scotea la iveală zalele pe care i le dăduse Regina, acum ruginite. Ochii lui erau goi şi privirea aparent directă, de parcă, obosit de a încerca să distingă între real şi ireal, atribuia acum exact aceeaşi valoare tuturor obiectelor care-i intrau în câmpul vizual, de parcă renunţase să judece întâmplările, şi acum nu făcea decât să le trăiască.

Dorinţa de a vedea oraşul îl împiedicase să adoarmă.

Alstath Fulthor îl urma, susţinând-o pe femeie şi nesfârşitele ei profeţii. O aureolă, ea însăşi incoloră, ieşind fără-ndoială din armura sa crustaceană cornoasă şi lobată, părea să le umple amândurora corpurile, iluminând de sub lucrurile pe care le purtau, stacojie şi albastră, ca în unele tablouri vechi. Prezenţa necunoscută a oraşului, contractul lui echivoc cu „realitate”, împrumutase nebuniei lor o forţă nouă.

— În gură, cânta femeia, mi-am făcut slaba contribuţie. Blackpool şi Chicago devin una cu nimicul; colonadele lor ce dispar răsună de sunetul orchestrelor deja dispărute.

La aceasta, se opriră să se uite unul la celălalt jumătate cu încântare, jumătate cu oroare, iar părul lor tuns scurt, ţepos, şi mâinile lungi neastâmpărate le ofereau aerul unor copii prinşi într-un joc al conspiraţiei. (Ei doar sperau să manipuleze Timpul, după cum ştim: crezând că prin combinarea şi recombinarea câtorva imagini comune – care ele însele nu sunt decât nişte simboluri, şi nu amintirile în sine ale unor fapte ciudate pentru Culturile După-amiezii – ar putea obţine „codul” care-i va elibera de Amurg. Astfel, Grăsana Etteilla, amestecându-şi cărţile de joc…)

Ei rămaseră în urmă, iar Hornwrack se aşeză obosit în noroi ca să-i aştepte.

— Ajunge cu asta! spuse el tăios.

Îi trata în cea mai mare parte a timpului cu o mare indulgenţă severă, dar încerca să preîntâmpine ciudatele şi stânjenitoarele lor contacte sexuale, alungând-o pe femeie cu latul sabiei în timp ce avea grijă să stea cu coada ochiului la arma cea mare a lui Fulthor.

— Ajunge! îl imitară ei. Ajunge!

Nu ştia de ce se afla acolo, îndreptându-se spre cea mai adâncă rană a lumii. Neavând niciun scop în dimineaţa când îl înşfăcaseră din camerele lui din Rue Sepile, se întreţinuse cu energia vechilor trădări şi resentimente, dintre care niciuna nu supravieţuise călătoriei prin Adâncile Pustii. Ridică din umeri. Era o epavă. Deasupra lui plutea manifestarea amorţită şi deformată a lui Benedict Paucemanly, care era singura lui speranţă. Din zori acesta îndurase o criză de voinţă, dizolvându-se sporadic într-o masă de cheaguri cenuşii şi pierzându-şi puterea de a vorbi. Se readuna încet după o astfel de răbufnire, îl îndemna pe Hornwrack mai departe spre oraş, râgâia tragic.

— Nu-mi doresc decât moartea, explica el.

Iar Hornwrack, cu un suspin, îi conducea protejaţii nebuni puţin mai aproape de destinaţie.

Oraşul acesta apăruse pe câmpie o dată cu pogorârea insectelor în urmă cu zece ani, crescând din cioturile de piatră roasă, coloane înclinate şi caldarâmurile scufundate ale unui ancestral sit al După-amiezii. Nu-l construiseră, ci mai degrabă îl aşteptaseră. Nu era un oraş, cât mai degrabă un răspuns al materiei de rând la constantele lor cerinţe metafizice, presiunile pervertite ale „noii lor realităţi”. La origine constase dintr-un număr de structuri mari, dar şubrede, dispuse fără o noimă aparentă pe, şi în jurul, unei coline joase. Cea mai mare dintre acestea avea poate treizeci de metri înălţime. Erau ca nişte cuiburi de viespi uscate, şi aveau aceeaşi construcţie celulară, subţire ca hârtia. Foşneau în suflarea vântului. Insectele săreau printre ele pe cărări ciudate şi fără destinaţie, de o parte şi de alta a cărora se adunaseră de-a lungul anilor stranii rambleuri cristaline, recifuri suspendate şi spirale instabile, galerii compuse din oxizi metalici sfărâmicioşi brăzdate cu serpentine şi sticle nemaivăzute. Structuri mai mici crescuseră în cele din urmă în umbrele acestei înfăptuiri: hexagoane excentrice parţial acoperite formate din nisip compactat amestecat cu anumite secreţii

corporale ale locuitorilor lor, care intrau şi ieşeau anevoie prin deschizături făcute în pereţi.

Dar dacă insectele începuseră mai întâi să schimbe pământul în locul acela, aşa începuse şi acesta să le schimbe pe ele; iar plasticitatea primitoare a materiei se transformase brusc într-o capcană.

Gravitaţia le prinsese în cursă: acolo îi simţiseră pentru întâia oară atracţia şi pierduseră puterea zborului extraatmosferic. Le devenise dintr-o dată imperios necesar să respire, şi totuşi nu putură respira aerul, şi trebuiră să inventeze un substitut: acolo construiseră maşinăria pufăitoare care să-l împrăştie. (Niciodată nu funcţionase foarte bine.) Fluidele le fuseseră necunoscute în timpul migraţiei milenare şi glaciale prin spaţiile sterpe: acolo îşi umpluseră pentru întâia oară ţesuturile cu ele ca tampon împotriva otrăvurilor pământului. Acolo îşi puseseră măştile respiratorii şi-şi construiseră armele, văzându-se drept nişte colonişti fără voie asediaţi, victime ale unui accident cosmic: ceea ce şi erau. Acolo, *Umwelt*-ul omenesc le pătrunsese pentru întâia oară în ciudatele sisteme nervoase, insuflându-le nebunia aşa încât nu mai putură înţelege ce vedeau sau simţeau, şi începuseră să moară din pricina unei boli noi.

În momentul în care Galen Hornwrack îşi întâlni sfârşitul acolo, toată ordinea şi simţul scopului dispăruseră de acolo. Clădirile, nepământene încă de la început, începuseră să se micşoreze ca sticla încinsă, căutând parcă un nou centru de gravitaţie. O arhitectură parţial transparentă, cu balcoane coşmareşti şi pereţi suspendaţi care se formaseră când materia, luptându-se să găsească un compromis între cerinţele oamenilor şi ale insectelor, începuse să se legene şi să bâjbâie după verticalităţi şi orizontalităţi ce nu-i satisfăceau pe nici unii. Străzile întinse fără vreun plan bine gândit sfârşiseră în gropi, sau în scări care ele însele se pierdură după un colţ sau două în susul lateralelor unui cilindru enorm fără ferestre. Turnurile se clătinară şi se cutremurară, vibrând între condiţia umană şi cea extraterestră, apoi se prăbuşiseră şi se dizolvaseră ca jeleul. Un zumzet languros însoţi acest proces, şi dincolo de el se auzise dangătul unor clopote imense, de parcă materia ar fi încercat să se dizolve prin sunet. Vânturi îngrozitoare urlaseră în josul străzilor principale aflate într-o continuă reformare. Pâraie de particule mici şi albastre se rostogoleau de pe cornişele înalte; afară, în scuarele deschise (prin care, ca într-un vis, se puteau discerne copiile pieţelor din Viriconium – un pol opus, sursa coşmarurile, sinistrul

oraş), se zbăteau indivizii schimbaţi din roi; în timp ce, printre aleile provinciei aceleia dezintegrate, proliferau tulpinile groase şi galbene ale unei plante mutate genetic.

Deasupra, nori necuprinşi de insecte pluteau pe cerul purpuriu pulsatil, alcătuind desene adventive, fără sens, încercând să copieze sau să reînceapă nesfârşitul pelerinaj spaţial. Se înfigeau în gropi adânci săpate în deşert. Inventară vehicule inutile care rulau ca nişte grepfruturi mucegăite printre dune, ridicându-se câţiva metri deasupra pământului pentru a emite gaze urât mirositoare. („Din păcate”, şopti femeia nebună, „aceasta-i o parte dintr-o combinaţie pe care nu o poţi înţelege.”) În acest haos Galen Hornwrack fu convins să-şi conducă ceata, neştiind că împrejurările aveau să-i aducă înapoi un fragment sau două din îndepărtata – ba chiar, acum, aproape imaginara – sa adolescenţă.

Sub un cer ca o mantie de sticlă, la o intersecţie în planul de sol dezintegrat al oraşului, două insecte executau un dans în lumina sinucigaşă. Boala le schilodise, ochii lor erau ca nişte pepeni putrezi, şi totuşi de-o parte şi de alta a corpurilor lor albastre şi verzi scăpărau însemne heraldice vii ca luminile unor peşti de apă adâncă. Ţepene şi tremurând, cu abdomene încreţite şi aripi desfăcute, mişcându-şi câte un picior afectat o dată, păreau că sunt pictate pe una dintre velele lui Elmo Buffin, sau tatuate în cerneluri strălucitoare pe un biceps. Nori de aburi coloraţi curgeau prin galeriile care se încolăceau deasupra lor într-un val mineral solzos. Balansându-se pe picioarele din spate, acestea se îndoiau pe spate sub forma simbolurilor circulare ale unui alfabet organic; se târau printre pilonii ca nişte oase ai colonadelor, urmând nervurile de serpentin şi de obsidian de parcă ar fi fost nişte pâraie răcoroase; trăgeau cu membrele din faţă de măştile pe care le purtau – poate pentru a obţine alinare, căci o parte din scopul acestora era de a le permite să perceapă lumea în care se găsiseră naufragiaţi.

— Lasă-mă să le omor, se oferi Alstath Fulthor.

Perioadele lui de echilibru psihic, rare de la plecarea din Iron Chine, erau acum caracterizate de o cruzime visătoare, detaşată, un ecou, credea Hornwrack, al inimaginabilului şi stilizatului sadism al Culturilor După-amiezii.

— Nu.

Galen Hornwrack, trăind în două lumi: ţopăia şi fluiera fără voia sa în josul perspectivelor sparte-n milioane de locuri ale universului mozaicat, în timp ce imnul subţire şi strident al roiului

umplea spaţiile sterpe din jurul său. Vidul îl îngheţa. Infinitul îl făcea să înainteze ca o promisiune. Triste planete de piatră se învârteau sub el cu rezervoarele goale. Nu înţelegea nimic din toate acestea... În acelaşi timp, era conştient de Fulthor, care tuşea şi se îneca lângă el, cu faţa suptă luminată de scânteierea bizară, desfigurantă, a sabiei energetice. Stăteau la umbra unei imense lăcuste moarte, sau poate că era o călugăriţă. Picioarele din faţă îi erau pliate hieratic deasupra lor, strângând ceva ce ei nu puteau vedea. Din încheieturile ei ventrale şi deschizături atârnau cortine coriacee de mucus uscat. Evanescentele ei unde telepatice treceau prin craniul lui Hornwrack într-un contrapunct strident faţă de perpetua dezorganizare care se umfla deasupra lui ca un triumfal organ muzical al locuitorilor din oraş. Îi lăcrimau ochii în ceaţa cu miros de lămâie emanată de distileriile atmosferice de ventilaţie; îi curgea nasul. O ciupercă neagră ca smoala care înflorea la umbra marelui cadavru începuse să-i roadă tălpile cizmelor.

— Dă-mi voie să le omor, spuse Fulthor.

— S-ar putea să nu mai stai aici multă vreme.

Avea dreptate. După o vreme, îşi abandonară exerciţiile futile şi se târâră adânc în întunecimea recifurilor, urmând striaţiile de minerale scânteietoare.

— Încercau să-şi aducă aminte cum să zboare.

Spectrul lui Benedict Paucemanly părea speriat de oraş. O culoare albicioasă viciată când era cât de cât vizibil, acesta înainta greoi prin galeriile superioare, pierzându-şi conturul ca o bucată de săpun ud. Părea să aibă loc o disoluţie nu doar a imaginii lui, dar şi a personalităţii. Acest lucru se accentua cu cât intra mai adânc în confuzia din oraş. Cu degetul arătător ridicat la buze (sau acolo unde s-ar fi aflat acestea), se uita furtiv pe deasupra balustradelor deformate, ferindu-se timid dacă apărea o insectă într-o piaţă îndepărtată sau rămânea vibrând ca un motor delicat la capătul unei alei întunecate. Se temea de-o întâlnire inevitabilă.

Cu toate acestea, nu le permitea nicio pauză. Fulthor tremura la graniţa vechii sale nebunii, cu armura lui schimbându-şi înfiorător culoarea, adoptând nuanţele de cenuşiu şi verde dungat ale cosaşului de pustiu. Hornwrack, ameţit şi vomitând, înainta alături de el. (Carnea îl mânca pe os. O simţea cum tânjea să capete noi şi extravagante forme.) Curând, trebuiră s-o târască pe femeia nebună de subsuori. Valuri de distorsiuni emanând din haosul dinainte o azvârliseră într-o stare de rigiditate din care se trezea doar ca să-şi muşte limba sau să scoată sunete fără sens cu

buzele-i amorţite. Călcâiele ei săpau şanţuri în pământul care era acum un nisip compactat, acum turba udă din jompurile continentale. În şănţuleţe se scurgea încet o apă maronie. Mai era oare oraşul acolo? Pe creasta fiecărui val pământul bubuia şi zăngănea; clădirile se lichefiau, scoţând la iveală pentru o clipă turnurile desfigurate ce aşteptau în Viriconium (care, la distanţă de o mie şase sute de kilometri, încerca să devină un oraş de cuiburi de viespi uscate); şi particule albastre cădeau învolburate din aer ca o ploaie luminoasă. Lumea era erodată în mod regulat; dedesubt se putea discerne rânjetul osos al nimicniciei, *Neantul* din pachetul soios de cărţi al Grăsanei Etteilla.

Fantoma lui Paucemanly aluneca precum un mormoloc printre coloanele prăbuşite, o picătură de mucus înaintând prin acea arhitectură de ceară topită cu ajutorul mişcărilor mici şi energice ale mâinilor lui ca nişte înotătoare de peşte.

Seara veni, şi o dată cu ea veni şi o întunecime purpurie prin care ţâşneau flăcări curioase.

Din aceasta, înfăşurate într-o ceaţă galbenă lipicioasă, se târâră câteva insecte neîndemânatice. Erau trei sau patru la număr. Alstath Fulthor îşi puse mâinile pe cap şi căzu la pământ.

— Oh, oh, oh, strigă el.

— Oh, oh, şoptiră insectele.

Se apropiară cu o stranie reţinere, aplecându-şi marile măşti. Elitrele lor cenuşii şi pântecele galbene blindate erau brăzdate de răni pe care singure şi le pricinuiseră. Din acestea creşteau ca nişte muguri o varietate de membre noi, roz, pe jumătate omeneşti, lipite de carapacele lor înţepate şi roase, ca o substanţă intermediară, membranoasă, nici carne, nici chitină. Erau grupuri de mânuţe cu degete mobile perfecte, fiecare având câte un unghie minusculă ca de sidef. Erau feţele unor copii foarte tineri cu ochii închişi. Erau numai ochi (după cum, într-adevăr, erau picioare şi busturi şi organe interne), cârpiţi de somnul postnatal, şi de un albastru foarte desluşit, ca emailul de pe-o broşă veche. Unele dintre feţe murmurau somnoroase.

Nu era clar dacă aceste insecte erau ambasadori sau soldaţi. Îi recunoscuseră pe însoţitorii lui Hornwrack ca fiind oameni, şi fuseseră atrase de lustrul magistral al armurii stacojii a Omului Renăscut. (Când se apropiată de el, propriile lor însemne scăpărară, portocalii şi verde-smarald.) Nu puteau vorbi, însă, şi el nu le putea ajuta. Rămaseră nemişcate, pe dată heraldice şi degradate. Femeia cea nebună fu cea care se ridică brusc în picioare să vorbească în numele lor.

— Nu am cerut să venim aici, zise ea.

Se uită la Hornwrack, care la rândul lui îşi umezi buzele şi se uită la travestiul unui cap de copil.

— Ce? spuse el.

— Duceţi-vă şi aşteptaţi, imploră ea. Lăsaţi-ne să ne terminăm treaba aici. Nu putem trăi aici mult.

Deschise gura şi din limba ei ulcerată se scurse sânge.

— Lăsaţi-ne în pace, şopti ea, întinzând palma într-un gest de ascultare, cu gura plină de flori strivite. Oh!

La capătul acestui discurs ea stătea cu spatele la insecte, cu ochii luminaţi de o inteligenţă înfiorătoare. Propriile lor orbite faţetate îl observară pe Hornwrack cu calm peste umerii ei. Erau nemişcate. Hornwrack începu să dea înapoi, râzând.

— Gata cu asta! se auzi că exclamă.

Ridică mâinile în aer.

— Nu mai vreau să aud nimic.

Se uită în jur după îndrumare, dar Fulthor mormăia pe jos, iar spectrul bătrânului aviator dispăruse cât se poate de inconvenabil. Dintr-o dată, teama îi fu răpusă de un soi de furie falsă. Scoase de la curea sabia lui tegeus-Cromis, împinse femeia în lături şi le străpunse cu ea. Însă nu era făcută decât din oţel şi se rupse imediat în jumătate. Ambasadorii căzură pe spate fără să i se opună, foşnind, ducând cu ei acei îngrozitori muguri umani. (Unul dintre capete se trezi. *„Lasă-ne în pace“,* şopti acesta, uitându-se direct la el.) Apoi, din miezul oraşului, care se afla acum foarte aproape, se iscă un alt val de dezintegrare. Hornwrack se clătină pe picioare. Ambasadorii se zvârcoliră şi zbătură, cu un fel de lichid curgându-le de la încheieturi. Fay Glass strigă.

— Lăsaţi-ne în pace! Curând o să murim aici!

Hornwrack nu mai putea suporta asta. Era obişnuit cu o violenţă mai puţin echivocă. Tuşind, se împletici spre corpul nemişcat al lui Fulthor şi-i luă sabia energetică din teaca de ceramică. Nu mai folosise niciodată aşa ceva. Se întoarse şi lovi cu neîndemânare spre membrele din faţă şi ochii complecşi ai ambasadorilor. De data aceasta, insectele ripostară cu jumătate de inimă în timp ce se retraseră în semiîntunericul purpuriu. Însă armele lor ciudate, roase, nu făcură decât să scapere slab în aerul jilav, emanară dâre de lumină palidă, şi ratară. Când el le reteză picioarele, căzură pe-o rână. Bâzâiră în cercuri, împingând pământul în mormane inegale. Curând, erau moarte. Hornwrack se uită cu uimire la ele; la sâsâitul remanent din mintea sa; la Fay Glass. În ultimul moment încercaseră să-i distragă atenţia de la

matahala ambarcaţiunii de zbor a lui Benedict Paucemanly, de la *Heavy Star.*

Carena acestei nave se contura deasupra lui, năpădită de enigmaticele coroziuni ale şederii de o sută de ani pe lună. Era încastrată într-un morman înalt de nisip compactat, care se curba la dreapta şi stânga ca scheletul unui stadion imens. Hornwrack se plimbă în jurul lui, înfiorat, exultant. Maşinăria aceea celebră! Luminile erau vag vizibile prin bordajul exterior fisurat; vine cărnoase îl înfăşurau; câţiva fulgi de vopsea neagră şi argintie mai stăteau lipiţi de pupa – culorile Casei Methven, aşezate acolo în toiul asediului aerian asupra Mingulay-ului.

— „Teme-te de moartea ce vine din aer!“ strigă Hornwrack.

Râse. În entuziasmul său, o apucă pe femeia cea nebună de încheietura mâinii şi-o trase după el.

— „Teme-te de moartea de vine din aer!“

Se gândi la Grăsana Etteilla şi la Bistro Californium cu clientela lui de perverşi şi pozeuri. Se gândi la piticul care-l bătuse în palat şi apoi îl abandonase în umbra lui Agdon Roches. Se gândi la Oraşul de Sus, care-l curtase numai pentru ca apoi să-l trădeze. Se gândi la Oraşul de Jos, la băiatul din Rue Sepile, la valurile de frunze ude de castani suflate de vânt în lumina unei după-amiezi târzii de noiembrie, la femeile care râdeau în camerele de la etaj. Se gândi la luminarea din noapte, la o pisică ce se furişează în cameră, la mirosul priboaielor – un răsărit de soare urmându-l pe altul până ce alcătuiesc optzeci de ani de răni şi febre. Nimic din toate acestea nu avea vreo însemnătate. Era ca şi când ar fi fost uşurat de aceste lucruri, doar ca să fie schimbate cumva şi să-i fie oferite înapoi doar ca amintire.

— Dacă reuşesc s-o scot de acolo, o să ne croim drum afară din casa asta de nebuni! spuse el.

Va zbura spre Oraşul Pastel cu ultima ambarcaţiune de zbor rămasă în regat. Acolo va vorbi cu piticul, poate şi cu Regina. Acolo îşi va enunţa condiţiile.

— N-o să mai zboare niciodată în spaţiu, spuse el, frecând cu degetul mare excrescenţele subţiri, albicioase, ca de licheni, reţeaua de crăpături mici care acoperea bordajul de cristal.

Chiar şi numai acest uşor contact îl făcu să tremure de surescitare. Lovi cu piciorul uşa de la pupa să vadă dacă nu se deschide, şi fu răsplătit cu un bubuit cavernos.

— Dar motoarele ei încă funcţionează. Uite!

Aruncă pe data sabia din Oraşul de Sus, o apucă pe fată de braţe. Ea se uită la el cu ochi goi.

— Cândva am pilotat astfel de vase! strigă el. Nu mă crezi?

Şi-apoi:

— Fantoma aia mi-a dat înapoi cerul. Mi-a dat înapoi cerul!

Alstath Fulthor veni în spatele lui în patru labe şi ridică *baan*-ul abandonat. Pe mintea lui pusese stăpânire un coşmar din trecut. Zâmbi cu înţeles.

— N-o să îndur nimic din partea filosofilor acelora frumoşi, spuse el. N-o să mă mai plimb prin grădinile *lor* metalice!

Sări în picioare, răsucind sabia în arcuri scăpărătoare în jurul capului. Scânteile cădeau ca o ploaie din ea în aerul ud, mort. Nedescoperind un alt duşman, se apropie de Hornwrack, care îşi scoase defensiv cuţitul de oţel, strigând:

— Fulthor, gata cu duşmănia! Opreşte-te!

Fulthor nu se putu opri. Hornwrack îi permise să vină mai aproape; se feri de *baan* când acesta se avântă spre coşul pieptului său; şi lovi spre mâna lui Fulthor, retezându-i două degete şi tăind două tendoane importante. Fulthor scăpă sabia energetică. Îşi studie mâna cu mirare.

— Mâna asta n-o să mă mai necăjească niciodată, spuse el.

Înainte să-l poată opri, fugi în întunecime, cântând.

Hornwrack spuse:

— N-am vrut să fac asta. Cuţitul ăsta m-a trădat.

Îl aruncă la pământ şi-l călcă în picioare, dar lama nu vru să se rupă în ciuda ştirbiturilor din ea şi, după o clipă, o dădu uitării. Recupera *baan*-ul şi începu să-şi croiască drum în *Heavy Star* prin uşa de la pupa. Loviturile lui iscară un icnet răsunător în carena de cristal. O trase pe femeia nebună înăuntru cu el. Aceasta se uită înapoi peste umăr.

Nava era abandonată şi goală. Motoarele ei ridicau în aer printr-o spărtură din punte particule violete şi lente: mici viermi de lumină care se agăţau de suprafeţele metalice, se prindeau de cămaşa de zale a lui Hornwrack şi se strângeau mănunchi pe fileul de oţel care-i ţinea părul prins la spate. Mai înăuntru, instrumentele de navigare ticăiau şi cântau; le putea auzi. Era plin de praf acolo înăuntru. Se mişcă încet, atingând lucrurile cu care era familiarizat. Tremura puţin. Pe puntea de comandă era o lumină ca un răsărit de soare filtrat printr-o sticlă verde.

— Du-te şi aşează-te, îi spuse lui Fay Glass.

(Prin trapa distrusă intrase o insectă; o auzea cum se mişca prin magazie.)

Prora navei ieşea direct prin peretele „stadionului” pe care-l văzuse de afară, dar nu era nimic vizibil prin hublouri, care

păreau acoperite de o substanţă gelatinoasă ca agar-agar-ul. La pupa, insecta înainta, îşi croia drum zgâriind prin magazie; făcu o pauză. Aripile ei zumzăiră slab. Plecă. Hornwrack eliberă aerul din plămâni.

Înghiţi.

— Stai cuminte, îi spuse femeii.

Încercă să-şi amintească ce să facă.

Sub mâinile sale stângace, vasul mârâi şi se scutură. (Era bătrân. Pe lună, ceva vital ieşise din el; vreun rezervor milenar fusese golit.) Dedesubt, motoarele pulsau, scăpărând lumină şi generând un tremur percutant rapid. Acesta continuă preţ de câteva minute şi, transmis spre carena exterioară, o despică producând un pârâit puternic. Peste pod zburară cioburi de sticlă neagră; în peretele de lângă umărul lui Hornwrack apăru o fisură de cincizeci de centimetri lăţime, lăsând să intre înăuntru un gaz fetid; Fay Glass fu ridicată şi izbită de un batardou, după care zăcu pe punte ca un prosop abandonat, cu picioarele subţiri şi pline de vânătăi trase sub bărbie. Nava se ridică trei sau cinci centimetri şi deveni iarăşi stabilă. Fluide gelatinoase se scurgeau de pe hublourile din faţă şi şiroiau pe punte, unde, amestecate cu nisipul de pe peretele de afară, alcătuiră o secreţie noroioasă şi urât mirositoare. Hornwrack se prinse de scaun.

— Târfă, zise el. Târfă bătrână.

Afară, nisipul putea fi văzut ţâşnind ca o fântână arteziană pe fundalul cerului purpuriu. Cu un icnet disperat, *Heavy Star* se desprinse de zidul care o ţinuse captivă şi se avântă spre tăriile nebuneşti de sus. Hornwrack suspină cu uşurare, în jurul lui, instrumentele îi cereau atenţia cu şoapte isterice, dar el uitase la ce foloseau majoritatea dintre ele. Mirosul materiei din cabină îl făcea să aibă greţuri. Se aplecă înainte ca să se uite pe hublouri. Nava plutea deasupra unei gropi eliptice împrejmuite de un zid, lungă de aproximativ nouăzeci de metri. Aceasta era plină cu o substanţă cenuşie, vâscoasă, parţial organică, care acum curgea prin zidul spart ca albuşul unui ou. Pe măsură ce nivelul acelei materii puturoase scădea, ea scotea treptat la iveală o colosală figură umană întinsă în groapă.

Benedict Paucemanly!

În toţi acei ani albi petrecuţi pe lună, carnea lui suferise o înflorire monstruoasă şi deformantă. Strâns într-un costum de cauciuc gros care să-l împiedice să explodeze, ţintuit cu noi organe senzoriale, spirale şi frânghii de carne care dădeau seama doar de mutaţii şi durere; el zăcea acolo într-o stare de prostraţie,

încercase să devină altceva şi eşuase. Îşi ţinea braţele pe lângă corp şi marile picioare grase depărtate. De acolo îşi transmisese el spectrul disperat, spre Viriconium şi dincolo de el. „Nu-mi doresc decât moartea.” Bălăbănindu-se între două realităţi, nu putuse percepe niciuna dintre ele decât sub forma unui vis agonic – şi totuşi acolo era un semizeu, un demiurg sau o sursă din care se împrăştiau ca undele pe un iaz stagnant toate noile coşmaruri ale pământului: devenise, cât se poate de fără voie, amplificatorul *Umwelt*-ului roiului, aşa cum devenise cândva urechea ce asculta stelele. Zăcuse în felul acela de zece ani, mormăind şi scâncind şi vomitând în masca ce-i fusese cu mult timp în urmă îndesată pe capul umflat aşa încât să nu poată vedea nimic din lumea ce-l înconjura. Mai rău: în mătăhălosul său corp erodat îşi săpau tuneluri larvele parazite ale roiului, depozitate acolo când le lovise întâia oară gravitaţia şi le făcuse muritoare. La distanţă de o mie şase sute de kilometri, pe ferestrele false din camera tronului din Viriconium, cealaltă imagine a sa îi spunea lui Cellur: „Celulele lor de reproducere sunt pline. Orice-ar ieşi din ei, va silui lumea conform propriilor scopuri.”

El era celula de reproducere. Era un sfârşit ciudat pentru un om legendar.

O pală de vânt prinse ambarcaţiunea de zbor, făcând-o să se rotească încet câteva grade de cerc. Se ridică un miros. Hornwrack se cutremură. Enorma jumătate de cadavru se răsuci sub el, afişându-şi rănile fermentate, carnea despicată care se umfla între cureluşe. Larvele intrau şi ieşeau cu forţa. De cât timp să-l fi căutat înainte să dea peste el în sala lui Methvet? Ce legătură psihică îi unea oare acum? Pe când se uita în jos, spectrul se formă iarăşi în spatele său, încercând să-i atragă atenţia pocnind din degete şi tuşind încet. El ştia că era acolo. Nu îndrăznea să întoarcă privirea.

— Mă scoţi din sărite, puştiule, zise el, dar am văzut câteva locuri ciudate, tu şi cu mine.

Împotriva propriei voinţe se întoarse cu faţa spre el. Tresălta sub tavan, făcând mişcări stânjenite de plutire cu mâinile-i grase.

— Acum că m-ai văzut cum sunt de fapt, puştiule, vrei să-mi faci o favoare?

— Pleacă. De ce m-ai adus aici?

— Porc! se înecă el. *Porcit me te bonan…* Moarte! Nu-i decât jungla acolo afară, fiule. Butoiul cu apă e contaminat şi căpitanul tre’ să aplaude…

— Ce tot spui? Lasă-mă în pace!

— … atârnă acolo legat la ochi în grijele ca stârvul unui câine.

Spectrul tremură brusc, strănută, de parcă ar fi fost ceva nou în aer.

— Malul de apărare! strigă el. Malul de apărare!

Apoi, mai încet:

— Şi doar noi doi mai suntem la bord, colega.

Înclină gânditor capul pe-o parte.

— Christoase, ascultă-i pe papagalii ăia! spuse într-o şoaptă aspră.

(În vreme ce în groapă, prins între aceste metafore şi limbaje inventate, Paucemanly se lupta să-şi depăşească nebunia şi să comunice. Membrele lui colosale, parţial scufundate într-un noroi cenuşiu-lăptos, loveau şi se răsuceau, în spatele găurilor pentru ochi ale măştii sale – care, ca panourile unui acvariu abandonat într-o încăpere prăfuită, erau acoperite de o depunere verde – ochii lui albaştri slabi se roteau şi ieşeau din orbite. Vântul mirosea puternic a delir, cangrenă şi false relevmente de compas. O lacrimă de autocompătimire i se scurse pe obraz. Era în derivă printre universuri.)

— Omoară-mă, imploră în sfârşit spectrul. Omoară-mă, puştiule. O poţi face.

Hornwrack se apropie de el cu braţe tremurânde. Spectrul se feri din calea sa, râgâind îmbufnat.

— De asta m-ai condus încoace? îl întrebă el.

Spectrul dispăru brusc şi nu-l mai văzu niciodată. Îşi muşcă buza şi se întoarse la manete.

— Eu conduc nava asta, zise el.

Făcu *Heavy Star* să se îndepărteze greoi de acel oraş şi să intre în goliciunea calmă de dincolo de el. Nu putea suporta degradarea bătrânului aviator. Nu-şi suporta propria disperare (pe care şi-o imagina drept compasiune). În ura lui, în groapă, o mână mare ieşi, dibui, smulse chinuitoarea mască: şi cu un muget teribil care răsună peste iazurile cu apă otrăvită şi de suprafaţă şi peste nesfârşitele mlaştini de turbă din pustia continentală, Benedict Paucemanly se afundă cu totul în coşmarul propriei lui descompuneri.

Pustia era traversată de un singur şir neregulat de urme de paşi. De-a lungul lui, la anumite intervale, erau împrăştiate bucăţi de armură care zăceau ca nişte cioburi de porţelan stacojiu în mijlocul nisipului viscolit, strălucind şters luminate parcă din interior. Era noapte acum, sau era sfârşitul lumii. Cerul, golit de

tonurile lui dureroase de purpuriu, cu excepţia locului unde enigmaticul oraş putrezea la orizont, era de un verde atât de întunecat, încât aproape că devenea negru; avea strălucirea unei bucăţi de cremene proaspăt desprinse din perete. În spatele acestui giulgiu, coloane de insecte intrau în oraş din toate direcţiile, însoţite de ocazionale miraje enorme şi de scăpărări de lumină trandafirie. Liniştea acelei cezuri se întindea peste tot; judecată în suspensie. Hornwrack, izolat şi indiferent, permise vasului să alunece încet deasupra urmelor de paşi, în vreme ce femeia nebună, întoarsă din ultima ei stare cataleptică, stătea cu faţa lipită de hublouri şi cânta pe o voce slabă, vineţie:

Pe malurile lacului de diamant
Peştii o să-i privim
Fal di la di a

Toate hotărârile fură amânate. După o jumătate de oră petrecută astfel, dădură peste Omul Renăscut.

Alerga spre nord de-a lungul grogurilor adânci de turbă care se întorc aici din drum înapoi spre cumpăna mlăştinoasă şi plată a apelor punctată de pietre de hotar ruinate şi stâlpi de lemn putred. Membrele lui erau umbrite, dar pe materialul larg şi negru pe care-l purtase sub armură strălucea ca un semnal luminos ideograma Casei sale. Preţ de câteva minute, păru că nu e conştient de sosirea lui *Heavy Star* şi continuă să alerge ignorând-o, rotindu-şi braţele pentru echilibru în timp ce-şi alegea drumul printre canalele cu pereţi abrupţi şi clinele fibroase. Apoi se uită în sus, şovăi şi scutură din pumn. Gura i se deschise şi se închise cu furie. Se clătină, îşi acoperi urechile cu palmele şi căzu în vadul unui pârâu îngust, unde rămase pentru o clipă sau două cu capul în apa plină de turbă, părând încurcat. Când Hornwrack, fiindcă maşinăria aterizase puţin mai departe, îl găsi din nou, el stătea din nou în picioare.

— Unde am fost? întrebă el.

— Nu ştiu, zise Hornwrack. Uite, îmi pare rău că ţi-am tăiat degetele. Nu-ţi mai port deloc pică.

(Examină această declaraţie cu surpriză. Era adevărată.)

Fulthor se uită în jos la mâna mutilată.

— Mintea mi se pare foarte clară, spuse el. Unde-i piticul?

Uitase totul, şi nu putea pricepe explicaţiile lui Hornwrack. Cauzalitatea nu însemna nimic pentru el.

— Am fost deja la Iron Chine, atunci? întreba el. Sau urmează să vedem velele alea arzând?

Sau, ţinându-se tandru de cap ca şi când ar fi putut simţi Timpul încolăcit şi înnodat acolo în el ca o panglică purpurie:

— Trebuie să-l întâlnim pe Arnac san Tehn. Astă-seară, în Grădina Rănilor Goale!

Zâmbind pe ascuns, femeia nebună îi luă mâna şi se prefăcu că-i numără degetele. El suportă aceasta cu calm. Stătură amândoi acolo pe fundalul pustiei negre şi a cerului de obsidian; şi în imaginaţia lui Hornwrack îi înconjură o lumină. Era ca şi când s-ar fi despărţit deja de lume, pregătindu-se pentru coborârea în trecut. Fu umplut de un profund resentiment faţă de frumuseţea lor (la care, drept răspuns, imagini cu Rue Sepile îi trecură prin creier ca nişte cărţi de joc fatale, sau ca versurile recitate de un poet prost în noaptea purgatorială – „Aici e mirosul ceţii; văd priboi morţi pe pervazul geamului tău, şi femeile şoptesc în camerele luminate”), dar acesta fu depăşit imediat de o similară pornire de a-i proteja, atât din calea lumii, cât şi a propriei sale invidii.

— Va trebui să aveţi grijă unul de celălalt acum, îi spuse lui Fulthor.

Se uită la oraşul ce fulgera ca o punct de fosfor la orizont.

— Nu ştiu cum o să vă întoarceţi în Viriconium, chiar dacă vreţi să mergeţi acolo.

Încercă să se gândească la ceva ce să spună.

— Noroc.

Ei se uitară încurcaţi în timp ce el merse greoi înapoi la *Heavy Star,* care se scufunda puţin în noroi sub apăsarea propriei greutăţi. Pentru o clipă, păru că femeia nebună ar fi vrut să fugă după el. Peste chipul ei trecu o expresie de firească inteligenţă umană. Apoi, femeia râse. Bătrâna maşinărie se ridică fără graţie în aer şi se întoarse către oraş.

Oraşul! Sfârşitul lui e aproape. Se extinde şi se contractă ca un plămân. Spasme regulate de disoluţie îl scutură ca accesele de vomă şi indispoziţie ale unui rege aflat pe moarte. Este plin de focuri, nu toate reale; amintiri ale unei istorii niciodată înfăptuite, un viitor nerealizat. Schematice şi contrafăcute, turnurile oraşului său frate Viriconium înaintează şi se retrag printr-un fum trandafiriu. De sus de pe clădiri se ridică fântâni de pământ! Curg spre cer de parcă gravitaţia ar fi fost inversată, şi acolo unde cad pe câmpia dimprejur sunt împrăştiate insecte cu miile, bucăţi de

insecte moarte care zac precum maşinării distruse printre pietrele brute. În culmea fiecărui spasm, pământul sună ca un clopot; pe străzi se plimbă fantome inexplicabile (femei fără cap, cu sandalele împodobite afundându-se într-un covor de cadavre uscate de cosaşi; ploi de cranii urât mirositoare şi cărăbuşi luminoşi; o velă mişcându-se în josul unui inexistent Canal al Plăcerii: visele ratate ale unui compromis cu scheletul osos al pământului); şi, din inima oraşului, se înalţă un mare vuiet nebunesc, un geamăt de durere şi oroare în care se poate distinge vocea aviatorului amuţit strigându-l pe asasinul pe care-l ademenise cale de o mie şase sute kilometri pentru a-l servi…

Omoară-mă.

Insectele ignorară strigătul mugit – de parcă un animal mare dar extrem de organizat ar fi fost eviscerat – şi intrară şi ieşiră cu forţa ca nişte viespi în jurul unui măr putred. Bâzâiră anapoda peste câmpie; se înfipseră în gropile pe care le săpaseră; şi se adunară pe cerul întunecat sub forma unor nori zumzăitori difuzi. Între timp, *Heavy Star,* cu pupa în jos, cu structura rănită de ciudatele presiuni ale spaţiului, înainta greoi către ele cu luminile-i albastre curgând din camerele motoarelor. Ele erau conştiente de ea. Le fascina. Făceau bruşte salturi şi incursiuni abortive pe direcţia ei. Făceau oare vreo legătură între ea şi zborul lor în jos de pe lună? Îl percepeau oare pe Galen Hornwrack închistat în inima sistemului ei nervos simplu? Unele dintre cele mai îndrăzneţe se izbiră de carena navei, doar ca să se rostogolească apoi în curenţii de convecţie şi-n râurile de rămăşiţe plutitoare, care le consumă. Agitaţia spori pe când Hornwrack se apropie de oraşul eruptiv. Incursiunile lor deveniră mai hotărâte, şi mai prelungi. Oraşul pulsa şi tresălta, generând o strălucire liliachie sălbatică, iar ele ieşeau din ea ca fumul.

Sus, pe cumpăna apelor, Fulthor şi femeia nebună, întrerupţi dintr-un rit parţial al După-amiezii, o fărâmă dintr-un păcat vechi, îşi acoperiră ochii împotriva noii lumini. (Calmul lor iconic reprezentând acum o condiţie mai înţeleaptă – sau, cel puţin, mai ordonată – a lumii, o cultură care cu siguranţă şi-ar fi asumat asemenea focuri de artificii…) Câmpia era plină de insecte mutilate, mici ca nişte păduchi şi îmbăiate în radiaţiile magnetice ale oraşului. Se iscă un vânt rece, biciui pustia mlăştinoasă şi – răsucindu-le corpurile fără aripi înaintea lui ca pe nişte găteli abandonate după o piesă misterioasă de teatru – alegă în grabă către Nord; în timp ce, pe cer, *Heavy Star,* o particulă neagră

agitată în aerul fierbinte, se ridică pentru a întâlni căldura aflată în expansiune şi apoi fu înghiţită.

Se prinseră de carena ei externă ca lăcustele de o creangă de copac. Continuă să zboare anevoie înainte de parcă aerul s-ar fi solidificat în jurul ei, şi fu forţată să se oprească deasupra perimetrului oraşului, unde epava lui Benedict Paucemanly o întâmpină cu bubuituri şi răcnete de autocompătimire, fluturându-şi membrele infestate. (De sus, de pe cumpăna apelor, această acţiune semănă cu mişcările unei mici jucării mecanice stricate.) Îşi pusese masca la loc, dar nu reuşise să o strângă, aşa că atârna anapoda pe capul lui umflat asemănător cu un tub, precum o şapcă de lână pe capul unui copil arierat. Noile lui organe pulsau, congestionându-se în timp pe ritmurile oraşului.

— Pe lună, spuse el, erau ca nişte grădini albe.

Se rugă după libertate într-o limbă abandonată. Clipi în sus, uitându-se la insecte, pe când acestea continuau să aterizeze pe vechea sa navă. Când nu mai putură găsi niciun loc unde să se aşeze, se prinseră unele de altele într-o parodie a copulaţiei. Sub acest strat fojgăitor, *Heavy Star* se lupta să câştige înălţime. Dintr-o dată, câţiva bolizi violeţi săriră de pe provele lui! Prinse în descărcarea bătrânului tun, multe dintre insecte căzură, pârâind şi prăjindu-se şi dându-le foc insectelor din apropierea lor, aşa încât căzură pe lângă urechile aviatorului aflat în descompunere ca nişte frunze arzând.

Teme-te de moartea ce vine din aer! Acolo sus, putem vedea, Hornwrack nu se teme de nimic. Îşi face nava una cu el. Cu grupurile motopropulsoare slăbite de inimaginabilele ei călătorii, cu structura scârţâind ca o uşă veche, nava se zbate totuşi extatic sub mâinile sale, de la pupa aruncând lumină. O vedem chiar şi acum, cu mult după momentul povestirii, rostogolindu-se şi învârtindu-se pe fundalul cuadrantului sudic al cerului. Desenele pe care le creează sunt cenuşii, adventice, periculoase. Se prăvăleşte din vârful unei spirale şi cade ca o piatră. Se ridică în zbor cinci sute patruzeci de metri pe verticală, împrăştiind foc violet aproape la întâmplare în vopseaua verde întunecată a cerului. Persistenţa imaginilor face din ea o pensulă, tuşe violete pe un suport de obsidian, în vreme ce insectele cad ca nişte comete în jurul ei, lăsând în urmă un fum negru înecăcios, pentru a se spulbera şi exploda cărnos în câmpia de dedesubt! Până şi privitorii de pe cumpăna apelor şi-au abandonat calmul brut. S-ar putea ca încă să poată scăpa! şopteşte ceva înlăuntrul lor. S-ar putea ca încă să poată scăpa!... Dar acum tunul energetic a

încetat să funcţioneze, şi pare să fi încercat o ezitare sau răzgândire fatală. Îşi muşcă buzele şi continuă să-l susţină. Un soi de apatie, însă, îl ţine captiv: ceva inhalat din aerul mirositor a varză din Oraşul de Jos cu mult timp în urmă. Acum, *Heavy Star* pluteşte imediat deasupra scheletului lui Paucemanly ca un peşte-pilot epuizat. Insectele coboară. Toate eforturile lui Hornwrack nu le-au afectat deloc numărul. Una câte una, acestea se apropie de vehiculul oscilant. Una câte una, acestea se aşează pe carena lui bătrână, crăpată şi spartă, şi încep s-o împingă la pământ…

Fay Glass, ţinându-şi mâna streaşină la ochi, se uită peste câmpie.

Oraşul era un sepulcru pulsatil de lumină. În culmea fiecărui spasm, din el lumina era expectorată în lume, aducând cu ea o nouă realitate haotică şi provocând vastele umbre rarefiate să pâlpâie peste câmpia aridă; în vreme ce deasupra ei plutea roiul ca un geamăn antitetic, o gigantică planetă umbrită compusă din aripi întrepătrunse, abdomene curbate şi picioare de insecte încâlcite, din care scânteiau mii de ochi mozaicaţi. Adânc înlăuntrul ei erau îngropată *Heavy Star,* iar geamătul şi vaierul motoarelor ei erau acoperite de o stridenţă nepământeană – un cântec triumfal uscat, precum cântecul lăcustei de pustie pe când zboară grăbită peste spaţiile colţuroase ale Sudului. Ademenit de propriul lui psalm sterp, roiul se încălzea la lumina viitoarei lui transformări, anticipând ziua când larvele lui, ajunse complet la maturitate, vor părăsi refugiul aviatorului metamorfozat şi vor ieşi într-o realitate nouă în chip nici de om, nici de insectă, şi se vor încălzi ele însele la lumina unui soare total necunoscut.

— Un drum atât de lung, spuse ea visătoare (şi referindu-se, poate, la altceva: căci de unde putea ea să ştie?). Un drum atât de lung, şi atât de multe aripi.

Dar acum *Heavy Star* apelă o ultimă resursă. Roiul, luat prin surprindere, se împrăştie în densitatea unui nor format din fum de iarnă. Din acesta ţâşni Galen Hornwrack şi legendara lui ambarcaţiune – care, devorându-şi propria-i substanţă, revărsa o lumină galben-lămâie din fiecare crăpătură şi hublou!

Urmă o pauză grea, de parcă el şi-ar fi calculat şansele.

Apoi, înainte ca roiul să poată acţiona din nou, opri motoarele şi nava începu să cadă direct spre oraş; încet la început, apoi din ce în ce mai repede.

Cât despre Viriconium – Oraşul Pastel şi odinioară centru al lumii – în această conjuncţie disperată, în mijlocul abdicării în

masă a lucrurilor reale şi a triumfului metafizicii? Frate geamăn cu oraşul din acea câmpie îndepărtată, el se apropie cu toate acestea de propria-i disoluţie cu un soi de calm fatalist (izvorând poate dintr-un simţ al istoriei – „o ironie însăşi a pietrelor” – şi din sentimentul că toate s-ar putea să se mai fi întâmplat cândva. Cine a trăit aici multă vreme, ne întreabă Ansel Verdigris, în polemica fragmentară a *Răspunsurilor,* fără să fi încercat unele dintre senzaţiile acestea?) Pieţele lui reci şi anticele alei puţind a varză îşi acceptă soarta. Aranjamentele sale geometrice îşi acceptă soarta. Oamenii lui îşi acceptă soarta: sunt atât de superstiţioşi, încât cred aproape orice, şi atât de vulgari, încât abia dacă au observat ceva.

În Cartierul Artiştilor, în Bistro Californium, aceştia se uită unii la alţii şi la uşă; şezând în umbrele albastre şi galben-aurii ca nişte figurine din ceară aşteptând o crimă, aşteptând propriul lor sfârşit demult presimţit care pe dată îi fascinează şi-i înspăimântă. „Am *cinat* cu hertis-Padnas.” „O, taci din gură.” Structuri nepământene s-au insinuat printre turnurile de pe dealul din Minnet-Saba: galerii atârnate sub luna albă şi grasă, ca nişte vene de cuarţ; domuri nisipoase şi lucruri pergamentoase ca nişte cuiburi de viespi. Toate au o senzaţie imaterială, aerul unei intruziuni din partea unei alte imaginaţii, dar străzile din Oraşul de Jos sunt în general atât de reci, încât nu se află nimeni pe ele care să observe, iar Renăscuţii au plecat. (Toată noaptea, pe potecile din înaltul munţilor Monar, coloanele compuse de ei se mişcă agitate către nord. Mulţi vor muri de frig. Printre vârfurile şubrede ale gheţarilor, echipele lor de cercetare vestesc existenţa mirajelor.) Aşadar, nu este nimeni în tot Oraşul de Sus care să vadă palatul lui Methvet Nian cum pulsează ca un mare trandafir alchimic acolo sus, în capătul lui Proton Circuit, cu învelişul lui exterior filigranat desfigurat de lumină. Deasupra sălii nu se vede nicio stea; există doar senzaţia unei mari greutăţi, cu un mare nor neobişnuit stând în echilibru deasupra ei. Coridoarele palatului sunt pustii, cu excepţia supravieţuitorilor Semnului care se târăsc, încercând să devină insecte…

Oraşul îşi aştepta sfârşitul, respirând ca o femeie bătrână: şi cu fiecare inspiraţie superficială, un aer galben îmbâcsit de miros de varză era tras înăuntru din oraşul de afară, pentru a se scurge în josul pasajelor, a-i răcori pe devotaţii Semnului acolo unde aceştia stăteau ghemuiţi în coridoare deasupra pungilor lor abdominale lăsate sau a elitrelor tremurătoare, şi pentru a trece în cele din urmă printr-o regiune unde maşinării vechi stau în nişe, ajungând

apoi în camera tronului Reginei – camera pe care Piticul Tomb a baricadat-o cu cadavre, şi în care zăcea acum incapabil să se ridice în picioare.

În cele din urmă nu fusese o luptă foarte impresionantă; mai bună decât unele pe care le purtase, dar mai rea decât cele mai multe. Obişnuitele strigăte şi mirosuri; un pic de sânge împrăştiat cu sete de secure într-un colţ; încăperea încremenită în bruşte unghiuri ciudate pe când soţia mecanică îl purta spre concluzii în semiîntunericul albăstrui; umbre dănţuind pe pereţi. Când venise vorba să-l slujească, adepţii Semnului se comportaseră mai degrabă ca nişte victime ale lui – curios de letargici şi de reflexivi, încercând parcă să-şi redobândească stadiul uman. Aceia suficient de norocoşi să fie nestingheriţi de malformaţiile lor fuseseră totuşi preocupaţi de ele, şi li se păruse dificil să se apere de secure; restul o întâmpinaseră cât se poate de deschis. Securea aceea! Acum şi-o amintea. Cum vâjâise şi scăpărase în întuneric, picurând focul Sfântului Elmo! Îşi amintea de lumina ei malefică pe străzile slab luminate şi depopulate din Soubridge la sfârşitul Războiului celor Două Regine. Fusese alături de el pe Proton Circuit, când stătuse pe un morman de cadavre ca să-i strângă mâna lui Alstath Fulthor; fusese alături de el când fusese înfrânt Waterbeck, când, împreună cu tegeus-Cromis, legendarul luptător cu sabia, privise cum o mie de flăcăi de la ţară fuseseră măcelăriţi în zece minute: şi amândoi aceşti prieteni erau pierduţi acum în favoarea morţii sau a nebuniei. Îşi amintea bine cum o dezgropase, dar nu-şi amintea aduce aminte unde… În orice caz, fusese un lucru îngrozitor să o avânte asupra unei mâini de negustori deformaţi, care nu i se putură opune decât cu nişte cuţite de bucătărie şi coşmaruri, într-o cameră plină de umbre la lumina „lumânării de seu din capătul timpului”. Nu înţelegea cum de-l doborâseră.

În cameră se simţea un puternic miros de moarte, iar imaginea lui asupra ei era ascunsă de morţii înşişi. Îl înconjurau ca nişte metereze peste care fuseseră aruncate braţe şi picioare ţepene ce încadrau ici o parte de tapiserie, colo un scaun cu spătar înalt rupt; iar lumina albastră cădea pe pielea lor lăptoasă ca o vânătaie. Soţia mecanică îl îmbrăţişa. Când căzuse, delicatele ei lonjeroane plesniseră ca nişte ţurţuri; avea coloana vertebrală fisurată; şi din misterioasele ei centre de energie se ridica un râu mic de particule albicioase, întrerupte din când în când de o trâmbă de radiaţii galbene şi o momentană zvâcnire ca de viaţă a membrelor. Cellur şi Regina încercaseră şi nu reuşiseră să-l

elibereze, agitându-se prin faţa lui, purtând pe feţe expresiile zăpăcite ale figurilor stilizate de pe nişte cărţi de joc soioase.

Acum aşteptau liniştiţi sfârşitul, uitându-se spre Nordul invizibil de parcă ar fi putut prin forţa voinţei să înţeleagă ce se întâmpla acolo; de parcă îl simţeau pe Galen Hornwrack stând acolo în înalt, pe culmea lungii sale căderi. Vocile lor erau inegale în semiîntuneric.

— Păsările nu mai coboară din tării să mă vadă, şopti unul; în vreme ce celălalt zâmbi cu regret şi spuse:

— De curea i se legăna o pasăre moartă în timpul drumului de coborâre de pe Rannoch. Nu mi-am urât vărul, dar a fost o iarnă grea.

Tomb îşi umezi buzele. Era pe moarte. Surescitarea crimei, care se întorsese la el ca o veche durere familiară, era acum în declin. Era naufragiat pe ţărmul sinelui său, stors de forţe şi totuşi plin de mistere pe care le recunoştea vag drept dovada propriului său psihic rănit. Luase puţine hotărâri, înainte sau după împlinirea faptului: astfel, întâmplările vieţii sale, şi figurile din ea, îşi păstraseră integritatea, rămânând – era surprins să descopere – ca nişte efigii în creier, clare şi puternic luminate. Acum i se înfăţişau drept o serie de neaşteptate daruri – o ploaie de primăvară transformând în pastă praful rozaliu al Litoralului Mogadon, unde ies din mare înclinaţi pe-o parte crabii-pustnic; mirosul de plevuşcă prăjită într-o cafenea de pe Rue Montdampierre; cineva care spunea: „Aici băiatul anemonă a vărsat vin pe mantia ei“ – timide, neaşteptate, periferice amintiri nesemnificative. Era captiv. Cât aşteptă, le revăzu. Le trăi şi el cu timiditate, un sentiment pur şi lipsit de ironie pentru propriu-i trecut.

(Piticul Tomb! Mult mai târziu, Methvet Nian îi descoperi căruţa cu coviltir neatinsă în Vechea Curte a Palatului. Culorile ei ţipătoare erau încă puternice sub negreala iernii. Interiorul ei era foarte curat. Nu găsi în niciunul dintre bufetele inteligent construite sau în ascunzători vreun lucru personal de-al său, nimic ce să fi păstrat din sentimentalism. Acolo era vechea lui cazma, însă nu era decât o cazma simplă. Obiectele lui erau strict utilitare, însă aveau miturile – şi, prin urmare, existenţele – lor personale: micul cuptor, de pildă, care forjase din nou Sabia Fără Nume cu atâţia ani în urmă. Nu era nimic acolo care să aducă aminte de el – aşa îşi spuse ea. Cu toate acestea, în loc să plece, ea trase de-o parte albiturile reci pentru pat şi atinse o cană mică

din cositor. Afară, în curte, se auzea răpăitul ploii; o lumină galbenă şi bocănit de paşi pe pietrele de pavaj; noaptea, apropiindu-se. Stând singură în întuneric, se întrebă ce se întâmplase cu poneii lui.)

Oraşul, piticul, Regina: cu toţii aşteptau.

Bătrânul Cellur, cu nenumărate milenii străine ştergându-i-se din minte, aştepta.

În Nord, Fay Glass şi Alstath Fulthor aşteptau în câmpia care se cutremura. Înnebunit, îndurerat, torturat de persistenţa universului, Benedict Paucemanly nu putea decât să aştepte.

Hornwrack aştepta şi el, căzând veşnic spre misteriosul oraş.

Îşi trăsese părul fără milă la spate, şi-l prinsese cu o agrafă din oţel precum damnaţii căpitani ai unui război acum dat uitării. În jurul corpului îşi înfăşurase mantia albă ca varul specifică ucigaşilor din Oraşul de Jos (care, cu tivul ei grotesc vopsit, stă drept mărturie că a absorbit sângele a cincizeci de oameni). Mâinile lui, descoperi el, îl trădaseră, preferind să salveze cuţitul. Se ascunseseră sub mantie. Acum, cuţitul îi stătea în poală, cu lama-i ştirbită neagră şi enigmatică. Una peste alta, el era aşa cum îl văzuse Regina ultima oară în camera ei de zi de la Viriconium. Refuzase mitul pe care i-l oferise şi aderase la propriul lui mit. Acele simboluri ale poziţiei care l-a susţinut de-a lungul a optzeci de ani de răsărituri ude în Rue Sepile îl ajutau acum, poate, să se reasigure de asta.

Nava cădea. Nu voia să se atingă de butoanele de control. Ţinea cuţitul strâns ca să-şi ocupe mâinile. O clipă, faţa lui slabă fu în eclipsă. Următoarea, fu scoasă în evidenţă de o scăpărare de lumină roş-trandafirie venind dinspre oraşul ruinat de dedesubt.

Nu am spus nimic despre motivele sale. Toată viaţa nu căutase viaţa în sine, ci o anumită revelaţie care s-o unifice şi să-i ofere sens: o anumită – orice – întâmplare semnificativă. Dacă era sau nu capabil să-şi dea seama că aceasta venise acum, nu putem spune. Este oricum nesemnificativ. În cazul de faţă, se sacrifică pentru a-l elibera pe bătrânul aviator dintr-un coşmar nemeritat. Era o misiune de salvare.

În momentul impactului, nava se despică în jurul lui ca o tigvă goală, dar el nu simţi nimic.

În schimb, pe când cioburile de cristal îi intrau în creier, încercă două vise ciudate cu Oraşul de Jos, venind atât de repede unul după celălalt, încât părură simultane. În primul, umbre lungi se mişcau peste frescele de pe tavanul din Bistro Californium, sub

care clica lordului Mooncarrot îi aştepta întoarcerea pentru a juca o partidă de zaruri. În prag se auziră paşi. Femeile îşi duseră mâinile streaşină la ochi şi zâmbiră, sau poate îşi înăbuşiră un căscat, ridicând mănuşi gri-porumbel la buzele albastre, ftizice. Viriconium, cu toate relaţiile lui narcisiste şi invitaţii echivoce, îl întâmpina din nou cu bineţe. Urâse oraşul acela, şi totuşi acum el reprezenta trecutul său şi el era tot ce avea de regretat… A doua dintre aceste viziuni se petrecea pe Rue Sepile. Erau zorii zilei, vara. Pe pavajul pustiu îşi ridicau capul ca nişte lumânări din ceară albă flori de castan porcesc. Lumina cădea pieziş pe stradă – aşa încât lungile şi de obicei neproductivele ei perspective păreau să ducă drept spre inima unui oraş mai tânăr, mai ingenuu – şi lumina faţadele caselor unde el trăise cândva, încălzind cărămizile roase şi oferindu-le o culoare rozalie deloc neplăcută. Sus, la ferestrele celui de-al doilea cat, un băiat era ocupat să îngrijească priboaiele de-un roşu aprins aranjate pe pervaz în oale din teracotă. Se uită în jos la Hornwrack şi zâmbi. Înainte ca Hornwrack să poată spune ceva, el coborî geamul şi se întoarse cu spatele. Sticla care-i despărţea acum reflecta lumina soarelui de dimineaţă într-o explozie tăcută; şi Hornwrack, nedumerit, confundând lumina cu un zâmbet, îşi imagină imediat o incandescenţă care să topească toate străzile acelea bătrâne!

Rue Sepile; Bulevardul Copiilor; Margery Fry Court: toate topite! Toate dependinţele părăginite din Piaţa Timpului Nerealizat! Toate prăbuşite, scufundate în ele însele, erodate până când în câmpul său vizual să nu mai rămână nimic în afară de un insuportabil cer alb deasupra şi de luminoasele mănunchiuri de puncte ale frunzelor de castan de pe jos – şi-apoi doar o opacitate fără adâncime, în spatele căreia să poată detecta pulsul propriului său sânge, umoarea vitroasă a ochiului. Îşi imagină vechile cărămizi soioase curgând, sticla crăpându-se şi topindu-se din canaturi chiar în timp ce acestea se scofâlceau, fâşiile de vopsea pâlpâind verzi şi aurii, priboaiele veştejindu-se în flăcări şi căzând ca nişte comete prin aerul încins; îşi imagină castanii dispărând complet, nemairămânând nici măcar o cenuşă albă sub această greutate a luminii! Totul se stinsese ca reflecţiile dintr-un recipient cu sticlă solubilă, şi nu rămase decât mediul, luminos, vâscos, neocupat. Încercă sentimentul intolerabilei concizii a materiei, disperatele ei atingeri şi semnalizări, declinul ei; şi, în acelaşi timp, una dintre rezistenţele ei irezistibile.

Îşi spuse: Ceva se află în spatele tuturor realităţilor universului şi le ia locul aici, ceva mai puţin solid şi mai permanent. Apoi lumea încetă pentru totdeauna să-l mai bântuie.

Este greu să exprimi simultaneitatea:

În timp ce Hornwrack visa, asta făcea şi Piticul de Fier Tomb, care murea la distanţă de o mie şase sute de kilometri în al o sută cincizecilea an al vieţii, vechi prieten al regilor şi prinţilor; pe când Cellur şi Regina stăteau în friguroasa cameră a tronului, uitându-se spre Nord şi şoptind pe vocile uscate ale celor bătrâni, aşa stăteau şi Fay Glass şi Alstath Fulthor în pustia îndepărtată şi-l priveau pe Benedict Paucemanly deschizându-şi braţele ca pentru a îmbrăţişa ambarcaţiunea de zbor aflată în picaj. Vocea lui vui către ei purtată de vânt: „Te-ai întors acasă“, încercă să spună: cărui om sau lucru nu era limpede, doar dacă nu lui însuşi. Era oricum prea târziu. *Heavy Star* se îngropă în arcul umflat al pieptului său şi se dezintegră cu o bufnitură înfundată. Se rostogoli ca o balenă lovită, scoţând un sunet moale, aproape feminin, de durere sau plăcere; şi din el ieşi brusc o lumină albă, un nimb care umplu groapa şi se răspândi atât de repede, încât într-un minut tot oraşul fu transfigurat, arcadele lui nepământene şi construcţiile pergamentoase părând să strălucească din interior.

Lumina se răspândi peste pământ, subţiindu-se pe măsură ce înainta. Pe când trecu de coastele amarnice ale insulei Fenlen, nu era altceva decât o vagă tulburare a materiei care, alergând chiar prin rocile lumii, elibera totul în calea ei de „noua realitate”. Curăţa ruinele din Iron Chine, unde pentru o lună mari cărăbuşi verzi fojgăiseră printre rămăşiţele albicioase ale navelor lui Elmo Buffin. Revărsându-se peste meterezele oraşului rece Duirinish, îi eliberă pe agenţii de acolo de viziuni – ţânţari bântuind fantastice litorale îndepărtate, copaci transformaţi în oameni, oameni transformaţi în figuri geometrice. Se infiltră printre contraforturile dărâmate ale povârnişului Agdon, şi când trecu de pădurile de stejari pitici de pe pantele de jos acestea deveniră iarăşi nelocuite. Pâlpâi printre înaltele trecători din Monar, îmbăindu-le cu o lumină glaciară, şi-n cele din urmă trecu de zidurile Oraşului Pastel pentru a goli străzile acelea străvechi de toate iluziile, mai puţin de cele umane, cuvenite.

(Acolo, pe câmpia nepământeană, Fay Glass şi Alstath Fulthor o simţiră pulsând prin ei, şi fură traşi în trecut. „Arnac san Tehn!“ strigă el triumfal. „Ne întâlnim în Grădina Femeilor! La miezul

nopţii!” Dar ea şopti: „Atât de multe aripi”, puţin întristată, poate, că pleca. „Atât de multe aripi”, văzând cruzimea tuturor lucrurilor. Zăboviră o vreme sub forma unor fantome cenuşii printre pietrele de hotar urât mirositoare de la cumpăna apelor, Culturile După-amiezii revendicându-i din ce în ce mai răspicat. Acum au plecat dintre noi pentru totdeauna.)

Benedict Paucemanly se cutremură în linişte hotărât parcă să expectoreze ceva. Toate se făcuseră, mai puţin lucrul acesta: moartea sa. Icnea şi se încorda. Brusc, larvele din roi îi ţâşniră prin porii deschişi, căzură de pe el într-o groapă şi se uscară ca nişte lipitori moarte. El urlă a victorie. Lumina mai ţâşni din el câteva minute, toată lumina pe care o absorbise în timpul lungii sale întemniţări pe lună, toată durerea lui. Era beatificat, dizolvându-se în propria-i lumină. Deţinător şi simbol, el elimină toate energiile celor două realităţi ce se ciocneau înlăuntrul său: şi, eliberându-le pe acestea, eliberă pământul.

Câmpia se întunecă. O vedem de foarte departe. Bătrânul aviator este mort. Cerul dispare încet, un vânt rece se iscă; soseşte o noapte şi mai adâncă. Oraşul misterios clipeşte ca un tăciune la marginea câmpiei, trecând de la alb la purpuriu, la un roşu şters şi apoi pierzându-se în nimic. Preţ de o clipă, roiul pluteşte deasupra lui, prima şi ultima lui fortăreaţă, dispunându-se într-un desen complex, ca de grilaj, în aerul de obsidian – o ultimă încercare de comunicare cu lumea umană, un simbol strălucitor, fără sens şi totuşi plin de semnificaţie în acea întunecime. Imnul lui strident coboară încet, o celebrare seacă a spaţiilor pustii ale universului. Apoi, pierzându-şi elanul ontologic, cu poziţia în continuum-ul material devenind discutabilă, viaţa se scurge din el. Acele insecte care supravieţuiesc vor deveni simple insecte şi vor rătăci prin câmpie pe vecie cu aripile adunate, la fel de rătăcite ca toate celelalte rase care-au venit vreodată pe pământ, şi ai căror descendenţi populează acum Adâncile Pustii. Când se vor întâlni, se vor uita lung una la cealaltă încercând parcă să-şi amintească ceva; sau copulându-se fără speranţe într-o ploaie neagră, vor deveni brusc imobile, aşa încât vor semăna cu nişte broşe de argint rătăcite în deşert de hetairele unei civilizaţii dispărute…

Epilog

Viriconium.

Grădinile lui dureros de formale şi ciudatele forme geometrice; străzile lui care miros puternic a fructe stropşite şi a peşte; florile lui ca nişte răni purpurii pe peluzele „Ermitajului” din Trois-Vertes; palatul lui ca o cochilie: cum poţi transpune aşa ceva în cuvinte?

Viriconium.

Dacă mergi şi stai în picioare la poalele masivului Monar îl poţi vedea atârnând la picioarele tale într-o mantie de calm milenar. De la buza lui Hollin Low Moor îl poţi urmări cum se pierde într-o altă noapte. Istoriile lui fac din însuşi aerul din preajma lui o ambră, o cuşcă. Lumina scapără din înălţimile vii şi obosite ale Minnet-Saba, din curbura fluvială a străzii Proton Circuit, din turnurile neverosimile şi pieţele din Cartierul Atteline; sub un soare aflat la apus bancuri de anemone şi de *sol d'or* plantate lângă mormintele lui tegeus-Cromis şi ale Piticului Tomb strălucesc ca nişte bucăţi de vitralii glorioase; şi cineva aflat departe în crepusculul nemişcat citeşte cu voce tare o poezie de Ansel Verdigris, poetul oraşului.

Viriconium.

Primăvara. Jos în Cartierul Cispontine, vegetaţia a început să înflorească din nou. Femeile care adună combustibil nu mai sunt de văzut. Planta de rugină înveşmântează toate zidurile dărăpănate şi toate cicatricele pământului, încolţeşte deja infestată de omizi negre şi galbene (mai târziu în curgerea anului, acestea devin fluturele stacojiu atractiv care a fost cândva simbolul oraşului). Sus în Alves, ceucile se dondănesc cât e ziua de lungă din pricina locurilor unde să-şi ridice cuiburi în domul crăpat al observatorului. Şi în acea *demimonde* care-şi are centrul în Piaţa Timpului Nerealizat, femeile zâmbesc în jos de la ferestre, ridicând o mână pentru a-şi mângâia părul proaspăt spălat. Omenirea a recolonizat bulevardele inimaginabile din Oraşul de Sus – uitându-se în sus cu gura căscată la inexplicabila arhitectură a Culturilor După-amiezii în vreme ce aceasta îşi goleşte vezica în rigolele ei milenare – şi şi-a atârnat din nou la uscat rufele în cel de Jos. „Iarna Lăcustei” s-a încheiat. Numai o subită creştere a numărului de cerşetori (dintre care unii au cele mai bizare malformaţii) de-a lungul lui Rivelin Way ne mai convinge că a avut vreodată loc, că am ascultat vreodată cântecul acela firav, alb.

Auzim că lord Mooncarrot este văzut umblând prin oraş cu Chorica nam Veil Ban, peştele acela de gheaţă. A primit-o pe

mama ei în casa sa din Minnet-Saba: zvonurile prosperă. Auzim că înfrigurata Madam „L“ şi-a încetat vizitele pe Bulevardul Aussman, că s-a vindecat de toate mai puţin de prostul ei gust, şi că săptămâna aceasta îşi redeschide salonul. Auzi că Paulinus Rack, poetastrul cel gras şi agent al antreprenorului de pompe funebre, a dat peste un manuscris în împrejurări deloc indiscutabile, şi că plănuieşte să editeze curând un volum cu opera papagalului. Poate fi văzut în fiecare zi, cu mâinile lui grase şi bastonul de jad, bând gin cu lămâie în Bistro Californium. (Are o teorie în privinţa Iernii Lăcustei şi a nebuniei ei. Cine nu are? Invitaţi-l la cină şi şi-o va vărsa pe jiletcă o dată cu crema de ou şi lapte.) Cât despre ceilalţi din Oraşul de Jos: poeţii mai tineri întreţin un gnosticism de Bistro – lumea, spun ei, s-a sfârşit deja, şi noi ne trăim orele de care nu dă seama nicio cronologie. Aruncă priviri atroce când se plimbă ţanţoşi prin Cartierul Artiştilor şi-şi practică polemica. Iar în zilele de acum atât de mulţi pozeuri poartă mantia albă ca varul pe care asasinii năimiţi au adoptat-o ca reacţie la catifeaua galbenă.

Pe scurt, Oraşul Etern stă aşa cum a stat cândva, mânios, frumos, vulgar – toate pe rând. Lipsesc doar Renăscuţii. Nu-i mai vezi acum în Cartierul Atteline sau pe Proton Circuit alergând de la palatul într-o misiune comandată de Alstath Fulthor. (El nu s-a întors niciodată. Oraşul de Jos a ştiut dintotdeauna că se va întâmpla aşa ceva. Îşi loveşte nasul pe o parte; pufneşte.) După persecuţiile pe care le-au îndurat din partea Semnului, majoritatea dintre ei nu se vor întoarce niciodată aici. Vor trăi acum în deşerturi pentru multe generaţii, iar genele lor vor deveni la fel de nepământene ca acelea ale marilor şopârle din Marea Pustie Brună, rafinându-şi teoria despre Timp, redefinindu-şi moştenirea, înnebunind şi devenind tot mai ciudaţi.

Serile, Regina Jane, Methvet Nian a Viriconiumului, şede în iatac sau acea *salle* pe care o foloseşte ca bibliotecă şi salon, meditând uneori la această pierdere, care este una dintre multele pierderi din viaţa ei. „O lume care încearcă să-şi aducă aminte de ea însăşi”: înconjurată de partiturile ei şi de micuţii corali delicaţi, are crispatul, dar suplul calm al unei balerine în vârstă; într-un cufăr din lemn de trandafir întărit cu bande din cupru ţine un instrument muzical sub formă de tigvă adus din Estul îndepărtat; aude trecutul în fiecare zgomot de paşi; şi se întreabă deseori ce s-a întâmplat cu sabia şi zalele şi cu asasinul căruia i le-a dat.

— Am sperat atât de multe lucruri de la Renăscuţi, se confesează ea noului ei sfătuitor, bătrânul care e atât de rar văzut

în public. Ne-am fi putut reclădi cultura. Şi totuşi, poate că au fost prea preocupaţi cu propria lor salvare ca să ne mai înveţe pe noi ceva… iar noi am fost mereu prea simplişti pentru gusturile lor delicate…

Îşi închide ochii.

— Chiar şi aşa, ne-au îmbogăţit. Îi mai poţi vedea, Cellur, cum erau când i-a trezit Tomb? Ce spectacol grandios au dat, acolo în camera creierului din Knarr, cu armele alea ale lor ciudate!

El nu poate vedea nimic. El nu era acolo. Însă el a uitat până şi asta (sau poate că îşi dă seama că ea a uitat) şi, cu o mică mişcare sfioasă din mâini, spune:

— Sunt sigur că da, stăpână.

Apoi, amintindu-şi altceva, zâmbeşte imediat.

— Nu cumva trăiam atunci într-un turn lângă mare?

În mintea sa, ca o furtună, zece mii de aripi cenuşii bat vântul sărat!

ÎN VIRICONIUM

Prima carte**Depouillement**

Această carte indică o boală de o gravitate nesigură. Nelinişte, teamă şi amânare pe termen incert. Aşteaptă-te la greutăţi în muncă.

„Există corespondenţe peste tot; dar unele corespondenţe sunt mai clare decât altele.”

CHARLES WILLIAMS, *Mai marile atuuri*

Ashlyme, pictorul de tablouri, despre care s-a spus cândva că „mai întâi şi-a pus într-o sticlă ucigaşă sufletul surorii, după care l-a aşezat pe pânză ca toată lumea să-l admire ca pe un fluture mort“, ţinea un jurnal. Într-o noapte scrise în el:

Zona de flagel a suferit etapele ei periodice de transformare şi şi-a extins graniţele cu încă un kilometru şi jumătate. Mi-ar păsa la fel de puţin ca tuturor celorlalţi de aici din Oraşul de Sus, dacă nu ar fi vorba de Audsley King. Camerele lui de deasupra lui Rue Serpolet cad acum pradă influenţei lui. Ea e deja bolnavă. Nu sunt sigur ce să fac.

Era un om mic şi ciudat pentru genul de reputaţie pe care o avea. La prima vedere, clienţii lui, care se descriau deseori mai târziu ca victime, nu dădea mult pe el. Capul său în formă de ic era acoperit de o chică de păr roşu care-i conferea o permanentă expresie şocată. Faţa accentua acest lucru, fiind palidă şi fără trăsături, mai puţin ochii, care erau foarte mari şi larg deschişi. Purta hainele obişnuite vremii, şi un inel din oţel despre care i se spusese că e de valoare. Avea puţini prieteni apropiaţi în oraş. Provenea dintr-o familie de moşieri de undeva din mijlocul ţării; nu-i cunoştea nimeni. (Acest accident natural al naşterii îi lăsase un venit mic, şi-i oferise dreptul să poarte sabie, chiar dacă niciodată n-o purta. Avea una undeva într-un bufet.)

Trebuie scoasă de aici, continuă el, scriind puţin mai repede. De la întâlnirea din seara asta cu Paulinus Rack, cu buzele lui grase şi aparteuri intime, nu m-am gândit la altceva! Cum de a ajuns el agentul ei? În mâinile-i uleioase ţinea câteva schiţe demonstrative ale desenelor ei pentru producţia lui cu Die Traumenden Knaben – Băieţii visători. M-am uitat la ele şi am ştiut că ea trebuie ocrotită. Sunt inexplicabile, figurile acelea în posturi ca de transă, şi totuşi pline de durere. Sugerează o linie şi o formă cât se poate de străine nouă, fiinţelor mai umane, mai calde. E posibil să fi înţeles ceva despre natura crizei acesteia pe care noi să n-o fi înţeles?

Îşi muşcă stiloul.

Dar cum s-o conving să plece? Şi cum să conving pe cineva s-o ajute?

Aceasta era o întrebare retorică. Îl convinsese deja pe Emmet Buffo, astronautul, s-o ajute. Dar la ce bun un jurnal, dacă nu pentru lamentaţii? Lumea a văzut deja prea multă istorie cu sârg documentată: aceasta era credinţa inconştient întreţinută a celor de vârsta lui Ashlyme.

După ce se uscă cerneala, închise caietul, apoi luă uşorul şevalet pe care-l folosea la studii preliminare şi coborî la parter. „Vino câteodată, noaptea”, îi spusese ea când el acceptase comanda, şi a râs. „O lampă poate fi la fel de nemăgulitoare ca şi lumina zilei.” (Atingându-i mâneca cu o mână băieţoasă.) La baza scărilor, rămase nemişcat pentru o secundă sau două, apoi ieşi în strada pustie şi în noaptea plină de ecouri. De acolo avea o privelişte a Oraşului de Jos, o calitate bizară a luminii de lună oferind planului lui din faţă şi celui din spate o valoare egală, aşa încât nu avea nicio perspectivă, ci era numai o îngrămădire de acoperişuri albastre şi galben-aurii ce umplea spaţiul dintre ochii săi şi dealurile din afara oraşului.

Îşi croi drum în josul celor o mie de scări care, în zilele de atunci, ofereau acces spre înălţimile din Mynned, ascunse în spatele faţadelor de pe Margarethestrasse şi a arcelor ei triumfale, şerpuind printre pieţele de peşte şi plăcintăriile unde Cartierul Artiştilor se gudură pe lângă Oraşul de Sus ca bătrânul animal nedorit al cuiva. Aceştia erau oameni care nu voiau să fie văzuţi venind sau plecând între Oraşul de Sus şi cel de Jos. Puteau fi auziţi urcând sau coborând scările acelea cât era noaptea de lungă, printre ei numărându-se acei ciudaţi prinţi gemeni din oraş, fraţii Barley. (Cum să-i descriem? Nu erau oameni, asta e sigur. Dacă ar fi ştiut Ashlyme că soarta lui era una cu a lor, s-ar fi mişcat oare cu mai multă precauţie prin zona de flagel?) La baza scărilor, intrau printr-o poartă de fier. Era construită în aşa fel încât să permită numai trecerea unei persoane o dată, iar numele ei comemora în Oraşul de Jos o atrocitate demult uitată în cel de Sus. Ashlyme avea motivele lui pentru care nu se apropia de Margarethestrasse. Poate că-l stânjeneau vizitele sale nocturne în zona de flagel.

Era tentat să treacă în grabă prin Cartierul Artiştilor. În drumul lui, o lumină albastră se revărsa prin uşile de crom ale braseriilor şi ale bistrourilor. În Bistro Californium, sub celebrele fresce ale lui Kristodulos, se afla în desfăşurare o sărbătoare agitată. Afară se auzea vocea piţigăiată a poetului, trâmbiţând neinteresantele

lucruri pe care le găsise în spatele minţii sale. Se auzea un râs ciudat; câteva aplauze; tăcere. Mai departe, în Piaţa Timpului Nerealizat, cerşetorii trândăveau în faţa camerelor femeilor, cu ciudate bandaje accentuându-le mai mult decât acoperindu-le malformaţiile pe când se relaxau după travaliile unei zile. Unul sau doi dintre ei îi făcură cu ochiul şi-i zâmbiră. Ashlyme îşi strânse şevaletul şi grăbi pasul până ce aceştia rămaseră în urmă. În felul acesta, cât se poate de repede, intră în zona de infecţie.

Flagelul e greu de descris. Începuse cu câteva luni în urmă. Nu era un flagel în sensul propriu al cuvântului. Era un fel de slăbiciune, de transparenţă. Cuprinşi de el, oamenii îmbătrâneau mai repede, sau cădeau pradă unor boli istovitoare – tuberculoză, gripă, emaciere galopantă. Până şi clădirile se năruiau şi începeau să pară şubrezite, neîntreţinute. Afacerile dăduseră faliment. Toate proiectele se lungeau la infinit şi, în cele din urmă, nu ieşea nimic din ele.

Dacă urcai pe colinele de afară, susţinea Emmet Buffo, şi te uitai în jos la oraş prin telescop, puteai vedea zona afectată răspândindu-se ca o ceaţă subţire. „Instrumentul scoate la iveală ceva cât se poate de nou!” Străzile din Oraşul de Jos, şi oamenii pe care îi vedeai pe ele (iar el avea un instrument care-i permitea să vadă destul de limpede) erau puţin şterse sau ceţoase, de parcă n-ar fi fost bună lumina sau lentilele ar fi fost murdare. Dar dacă întorceai acelaşi telescop spre turnurile pastel şi marile pieţe din Oraşul de Sus, acestea ieşeau în evidenţă la fel de luminoase şi de precise ca un banc de flori în bătaia soarelui. „De vină nu este lumina, totuşi, sau instrumentul!” Că-l credeai sau nu, puţine zone aflate la sud de Bulevardul Aussman rămăseseră sigure; iar înspre est, periferia infecţiei ameninţa acum însuşi Oraşul de Sus de-a lungul liniei trasate de Margarethestrasse, făcând o burtă mică pentru a cuprinde labirintul de bulevarde înfrânte, micile apartamente cu chirie şi pieţele de legume care se aflau sub dealul de la Alves. Observaţiile lui Buffo s-ar putea să fie, s-ar putea să nu fie de încredere. În orice caz, ele nu spuneau decât o parte a poveştii. Restul se afla în Oraşul de Jos, iar pentru a o recunoaşte trebuia să mergi acolo.

Ashlyme, care era acolo şi n-o recunoştea, îşi lăsă jos şevaletul şi-şi masă cotul. O dată cu declanşarea flagelului, toate străzile din colţul acela al oraşului începuseră să semene între ele, mărginite de identici castani prăfuiţi şi balustrade de metal rupte. Mersese în josul lui Rue Serpolet cu zece minute în urmă, descoperise el, fără s-o recunoască. Casele din stânga şi dreapta

sa erau goale. Mormane de tencuială, şipci şi mortar întărit zăceau peste tot, dovezi ale grandioaselor şi complicatelor reparaţii care, asemenea planurilor rentierilor care le comandaseră, nu vor fi niciodată duse la capăt. O astfel de speculaţie era inutilă în zona de flagel: în Oraşul de Sus se spunea o poveste în care o întreagă stradă îşi schimba stăpânii de trei ori într-o singură săptămână, iar locuitorii ei rămâneau letargici şi neinteresaţi.

Audsley King avea un apartament aiuritor la unul dintre etajele superioare. Casa scărilor mirosea vag a priboaie şi flori uscate de portocali. Ashlyme rămase nesigur pe palier şi o pisică mirosi locul din jurul picioarelor sale.

— Hei! strigă el.

Nu ştiuse niciodată la ce să se aştepte de la ea. Odată, îi sărise în cârcă dintr-un dulap, râzând descătuşat. Auzea voci joase răzbătând din una dintre camere, dar nu-şi dădea seama din care. Îşi aşeză zgomotos şevaletul pe podelele goale. Pisica fugi.

— Sunt Ashlyme, spuse el.

Merse din cameră în cameră, căutând-o. Erau pline de tablouri sprijinite de pereţii de o culoare crem neutră. Se trezi că se uită în jos, într-o grădină pătrată ca o cisternă, plină de plante târâtoare negre.

— Sunt aici, strigă – dar era?

Îl făcea să se simtă ca o fantomă ce pluteşte fără scop aşteptând să fie observată. Deschise ceea ce crezu că este un bufet, dar se dovedi că era un culoar mic în capătul căruia se aflau nişte perdele de catifea verde, care ducea în studioul ei.

Şedea acolo pe podea împreună cu Grăsana Etteilla, ghicitoarea şi cititoarea în cărţi. O lampă oferea o lumină galbenă care se reflecta în cărţile întoarse cu faţa în sus: le scotea pe femei în relief, dar nu reuşea să lumineze restul încăperii, care era destul de mare. Prin urmare, păreau proiectate, în atitudinile lor rigide şi fără graţie, pe fundalul unei goliciuni galbene în care pluteau doar cele mai vagi aluzii ale obiectelor – un vas cu anemone, colţul unui şevalet sau cadrul unui geam. Aceasta împrumuta o uluitoare ambiguitate scenei pe care mai târziu el avea s-o picteze din memorie cu titlul „în vizită la femei în camera de sus“. În tablou o vedem pe Grăsană şezând cu fusta ridicată pe coapse şi cu picioarele întinse, stând cu faţa către cărţi (acestea nu au simboluri şi, chiar dacă sunt aranjate pentru divinaţie, nu prezic nimic). Ghemuită între coapsele ei şi stând şi ea cu faţa către cărţi

se află o femeie mult mai subţirică, cu părul tuns scurt ca al unui adolescent şi un corp numai coate şi genunchi. Abordarea de către Ashlyme a acestor siluete este extraordinară. Braţele lor sunt împletite şi par să se legene înainte şi-napoi – cuprinse de durere, poate, sau de excesele unui spasm sexual ciudat şi trist. Le încadrează câteva linii brute; tot restul e gol. Există o urmă de umanitate în felul cum a colorat fustele Grăsanei. Dar Audsley King se uită sfidător afară din pânză cu ochi vicleni.

Rămaseră în această poziţie pentru aproximativ treizeci de secunde după ce el desfăcu draperiile. Studioul era tăcut, cu excepţia respiraţiei aspre a ghicitoarei. Audsley King îi zâmbi somnoroasă lui Ashlyme; apoi, când el nu spuse nimic, întinse mâna cu premeditare şi împrăştie cărţile. Brusc, începu să tuşească, îşi acoperi cu grabă gura şi întoarse capul, scuturând din umerii ei înguşti într-o încercare de a scăpa de ceva.

— Oh, du-te de aici, hoaşcă bătrână, îi spuse ea indistinct ghicitoarei. Vezi şi tu că n-a mers.

Când Ashlyme îi luă mâna, aceasta era plină de sânge. O ajută să se aşeze comod pe un scaun în vreme ce Grăsana îşi adună cărţile, aduse apă, aprinse şi celelalte lămpi.

— Cât sunt de obosită, zise Audsley King, zâmbind în sus spre el, să-mi aud plămânii scârţâind cât e ziua de lungă ca nişte cizme noi.

Îşi şterse gura cu dosul palmei.

— Mă face atât de agitată.

Hemoragia o lăsase dezorientată, dar pretenţioasă, ca un copil ce se trezeşte în mijlocul unei călătorii lungi. Îşi uitase numele, sau aşa pretindea. Dar nu voia să-l lase să plece: nu voia să audă de aşa ceva. Trebuia să-şi instaleze şevaletul ca un pictor serios şi să lucreze la portret între timp, ea îl va distra cu anecdote, iar Grăsana îi va citi viitorul în cărţi. Îi vor face ceai sau ciocolată, ce prefera el.

Ashlyme, însă, n-o văzuse niciodată atât de palidă. N-ar fi trebuit să meargă la culcare? Ea nu voia să se culce. Voia să-i picteze portretul. În faţa unei asemenea hotărâri, ce putea face el în afară de a-i admira profilul dur, bărbătesc, şi obrajii albi, şi să se supună? După ce desenă vreme de aproape o oră, lăsă jos creta neagră şi spuse cu băgare de seamă:

— Dacă ai vrea măcar să vii în Oraşul de Sus. Rack e un şarlatan, dar va avea grijă să fii tratată bine, fie şi numai pentru a-şi proteja investiţia.

— Ashlyme, mi-ai promis.

— Curând o să fie prea târziu. Politica de carantină...

— Deja e prea târziu, prostule.

Mişcă irascibilă din umeri.

— Flagelul e aici – se arătă pe sine şi apoi întreaga încăpere, cu mobila ei posac decorată şi ramele de tablouri goale – şi aici înăuntru. Pluteşte pe străzile de-acolo de jos ca o ceaţă. Ei nu fac nicio excepţie, am aflat deja asta.

Pentru o clipă, o foame teribilă îi aprinse ochii. Dar se transformă încet în indiferenţă.

— Pe lângă asta, zise ea, dacă ei merg, eu nu merg. De ce să merg? Oraşul de Sus e-un mare catafalc. Arta a murit acolo, iar Paulinus Rack e cel care o îngroapă. Nu-i scapă nimic – nici lui, nici bătrânelor acelora care-l finanţează – pictura, teatrul, poezia, muzica. Nu-mi mai doresc să merg acolo.

Ridică vocea.

— Nu-mi mai doresc să-mi cumpere lucrările. Locul meu e aici.

Ashlyme ar fi continuat discuţia. Ea spuse că va tuşi până ce va muri dacă mai continuă. El se întoarse chinuit la muncă.

Peste studio se pogorî o ciudată apatie – surda, prietenoasa tăcere a zonei de flagel, care întindea timpul ca pe un fuior de mucus. Grăsana Etteilla amesteca pachetul de cărţi. (Ce căuta ea acolo, femeia aia grasă şi răbdătoare, departe de dugheana ei soioasă de satin din Piaţa Timpului Nerealizat? Ce înţelegere fusese încheiată între ele?) Împrăştie cărţile; le citi; le adună fără nicio vorbă. Făcu toate acestea şezând pe podea, în vreme ce Audsley King se uita fără expresie, căci era indiferentă faţă de situaţia ei actuală, de parcă ar fi visat-o. Forţa febrilă a hemoragiei părea s-o fi părăsit; se afundase în scaun cu ochii pe jumătate închişi. Simbolurile de pe cărţi îi atrase atenţia numai o singură dată. Se aplecă înainte şi spuse:

— În tinereţe am trăit la o fermă. Se afla undeva în umeda şi nesfârşita zonă arabilă de lângă Soubridge. În fiecare săptămână, tatăl meu omora şi jumulea trei pui de găină. Atârnau pe dosul unei uşi până ce-i mâncam. Uram să trec pe lângă ei, cu capetele lor mici şi aiuritoare atârnând inerte, dar era singura cale de a ajunge la lăptărie.

Într-o zi, deschizând uşa, văzuse o pleoapă închizându-se brusc peste un ochi ca o mărgea de sticlă.

— Acum visez că acele care atârnă pe dosul uşii sunt nişte femei moarte: şi-mi imaginez că una dintre el îmi face cu ochiul.

Prizând privirea uluită a lui Ashlyme, râse şi-şi plimbă mâna pe braţul scaunului.

— Poate că nu s-a întâmplat niciodată. Sau nu mie. M-am născut în Soubridge, sau m-am aflat aici dintotdeauna, în zona de flagel? Aici suntem înclinaţi să avem o imaginaţie febrilă.

Îşi mai privi o clipă mâna ce se plimba pe braţul scaunului, apoi păru să adoarmă.

Ashlyme, uşurat, îşi adună imediat creta şi şevaletul.

— Ar trebui să plec cât e încă întuneric, îi spuse Grăsanei.

Ea îşi lipi degetele de buze. Ridică una dintre cărţi (el nu putu vedea ce se afla pe ea, doar reflecţia galbenă a lămpii), dar altfel nu răspunse. Mă voi întoarce, gesticulă el, mâine seară. Când trecu pe lângă scaunul ei, femeia murmură şoptit tulburător:

— Durerea are fantomele ei, Ashlyme. Am pictat astfel de fantome, după cum bine ştii. Nu de plăcere! A fost o obligaţie. Dar tot ce-şi doresc în Oraşul de Sus sunt lucruri neînsemnate.

Îşi strânseră mâna cu ochii încă închişi.

— Nu vreau să mă întorc acolo, Ashlyme, şi, chiar dacă aş vrea eu, n-ar vrea *ei:* şi-ar dori o umbră neutră, palidă, de-a mea. Eu aparţin acum zonei de flagel.

Ghicitoarea îi deschise uşa spre stradă. Pisica se frecă de picioarele lui. Pe când pornea în direcţia Oraşului de Sus, auzi ceva greu căzând în camera de la etaj, şi o voce confuză, devastată strigă:

— Ajută-mă! Ajută-mă!

Continuă să facă vizite în Rue Serpolet o dată sau de două ori pe săptămână. S-ar fi dus mai des, dar avea şi alte comenzi. O letargie inexplicabilă îl ţinea în gheare: deşi încă avea acces la femeia muribundă, găsea că-i venea greu să finalizeze planurile pentru salvarea ei. Totuşi, portretul făcea progrese. În schimbul schiţelor şi caricaturilor preliminare pe care le făcuse şi care o încântaseră cu cruzimea lor, ea îi oferi câteva pânze mici de-ale ei. Era stânjenit. Nu le putea accepta; în comparaţie cu ea, el era, protestă el, doar o calfă talentată. Ea tuşi deranjată.

— Aş fi onorat să le primesc, spuse el.

Mai aproape de atât nu reuşi să ajungă de înţelegerea relaţiei sale cu ghicitoarea, care era acum de văzut tot mai rar în dugheana ei galbenă din Cartierul Artiştilor, şi-şi petrecea în schimb timpul spălând batiste însângerate, pregătind mâncăruri pe care Audsley King le lăsa să se răcească nemâncate şi întorcând la nesfârşit cărţile.

Cărţile!

Imaginile de pe ele străluceau ca nişte vitralii grosolane, ca o fereastră ce dă într-o altă lume, spre o evadare. Că ghicitoarea le vedea astfel era un lucru clar. Dar Audsley King continua să se uite fără expresie, ca înainte. Se folosea de ele, credea el, într-un alt scop: o autoamăgire a ei complexă.

Toate vizitele lui au fost făcute folosind Scările Gabelline. Acolo, în lunile cât ţinu flagelul, se înregistra un trafic remarcabil. Ashlyme făcea o mică figură serioasă printre poeţii şi pozeurii, prinţişorii, politicienii şi populiştii care puteau fi găsiţi urcând şi coborându-le la răsărit şi la apus. Însă ciudata lui chică roşie îl trăda drept unul dintre ei. Într-o dimineaţă, chiar înainte de răsăritul soarelui, întâlni doi tineri beţivi pe scări acolo unde ele treceau pe lângă faimoasa plăcintărie a lui Agden Fincher. Alcătuiau o pereche grosolană, cu mâini soioase şi pe capetele mari şi rotunde cu păr de o culoare galben-murdar tuns aiurea. Purtau haine neobişnuite, acoperite cu pete de mâncare, şi mai rău.

Când îi văzu prima oară, şedeau de-o parte şi de alta a scărilor, aruncând între ei un pepene mălăieţ. Cântau afoni:

„Suntem fraţii Barley.

Izgoniţi din Birmingham şi Wolverhampton,

Stăpâni ai Creierului Stâng,

Umbrele faptelor răzleţe ne urmăresc prin noapte,”

dar se opriră curând.

— Oferă-ne binecuvântarea ta, vicare! strigară ei.

Se împleticiră spre Ashlyme şi-i căzură la picioare, aplecându-şi capetele. Habar nu avea cu cine-l confundaseră. Poate că aşa s-ar fi comportat cu oricine.

Unul dintre ei îi prinse gleznele cu ambele mâini, se uită în sus la el şi-i vomită copios pe încălţări.

— Hopa!

Ashlyme era dezgustat. Îi ignoră şi merse mai departe, dar ei îl urmăriră, încercând din curiozitate să-i înşface şevaletul de sub braţ.

— Ar trebuit să vă fie ruşine, le spuse cu violenţă, evitându-le ochii mari, albaştri, sfioşi; ei icniră şi clătinară din cap.

Îl însoţiră în felul acesta cale de o sută de paşi către Mynned, făcând în mod conspirativ cu ochiul când credeau că nu se uită. Apoi părură să-şi amintească altceva.

— Fincher! strigară ei.

Începură să se bombardeze unul pe altul cu fructe şi carne.

— Fincher, fă-ne o plăcintă!

Plecară clătinându-se, căzând şi bătând în uşi la întâmplare.

Ashlyme grăbi pasul. Izul de fructe strivite îl urmări tot drumul până în Oraşul de Sus, unde pantofii lui atraseră câteva comentarii.

Cine erau fraţii aceia beţivi? Nu e sigur. Oraşul era al lor, sau aşa pretindeau ei. Dăduseră peste oraş, spuneau ei, în timpul unei călătorii misterioase. (Uneori pretindeau că ei îl creaseră, într-o singură zi, din nimic altceva decât din praful care suflă printre dealurile scunde ale masivului Monar. De atunci trecuseră milenii întregi, explicau ei.) La început, apăruseră sub o formă cât se poate de diferită: două siluete materializându-se o dată sau de două ori la zece ani pe cerul de deasupra Pieţei Atteline din oraş, imenşi şi ireali ca nişte homari în armurile lor stacojii, uitându-se în jos într-un chip interesat. Călare pe mari cai albi, se mişcaseră prin aer ca o constelaţie, dispărând în răstimpul a câteva ore.

Acum locuiau undeva în Oraşul de Sus cu un pitic din Mingulay. Încercau să devină oameni.

Acesta-i un joc pentru ei, sau aşa pare să fie, scria Ashlyme în jurnalul său: un joc curios şi violent. Nu trece nicio noapte fără ca un beţiv să facă scandal. Îşi pierd vremea toată ziua în pisoarul câte unei crame, încrustându-şi iniţialele în tencuiala de pe pereţi, şi după lăsarea întunericului aleargă de-a lungul lui Margarethestrasse îndopându-se cu tăiţei şi plăcinte, pe care le vomită apoi pe scările Mausoleului Ceciliei Metalla la miez de noapte.

Erau ei de vină oare pentru năpasta de acum a oraşului? Ashlyme dăduse întotdeauna vina pe ei. Dacă sunt într-adevăr stăpânii oraşului, scria el, sunt nişte stăpâni nestatornici, cu a lor „mâncare chinezească la pachet” şi argoul lor mizerabil.

În timp ce fraţii Barley se luptau cu noua lor umanitate, flagelul se lovea de poalele Oraşului de Sus ca un lac. Un aer de inexplicabilă abandonare se răspândea peste întregul cuprins al Cartierului Artiştilor. Cimitirele erau pline de margarete luxuriante, străzile erau tapetate cu afişe politice rupte. Din Bistro Californium şi Luitpold Cafe ieşea un râset ironic, sec. Dimineţile, bătrânele se uitau cu expresii de inteligenţă intensă în vitrinele plăcintăriilor de pe Via Gellia, în ploaie. În timp ce, în Oraşul de Sus şi în josul dealului de sub Alves, servitori exasperaţi erau traşi pe străzi de câini ca nişte lupi în lese împodobite. Aceştia erau agenţii secreţi ai fraţilor Barley. *Toată lumea îi cunoaşte,* îi spuse Ashlyme jurnalului său. *Se prefac că sunt necăjiţi şi că le cade părul, se prefac că antrenează acei câini uriaşi. Pe cine spionează*

ei? Cui dau ei raportul? Unii spun că fraţilor, alţii că piticului lor, care şi-a atribuit de curând titlul de „Marele Cairo”. Acum că fraţii Barley sunt printre noi, nimic nu mai e de încredere.

O altă poliţie întreţinea carantina zonei afectate. Erau ciudat de apatici şi de imprevizibili. Vreme de o lună nu-i vedea nimeni; dintr-o dată, îmbrăcau uniforme negre, vioi, şi arestau pe oricine încerca să părăsească zona, ducându-i ca să li se facă „teste”. Oamenii astfel reţinuţi erau eliberaţi la întâmplare, fără o logică anume.

Nu-i pot lua în serios, scrise Ashlyme. Or fi măcar poliţişti?

Erau. Data următoare când se duse s-o vadă pe Audsley King, îl opriră la baza Scărilor Gabelline înainte să poată intra măcar în zonă. Era o nouă politică.

Dat fiind faptul evident că venea din Oraşul de Sus, fură politicoşi, dar fermi. Îi luară şevaletul, aşa încât să nu-l deranjeze la mers. Îl conduseră înapoi pe scări în sus şi într-o parte a oraşului care se întindea în spatele caselor elegante şi a pieţelor din Mynned, unde parcurile împădurite şi micile lacuri, potecile însorite şi boschetele din Haadenbosk se uneau imperceptibil cu acel bătrân şi uşor sinistru cartier care fusese cândva cunoscut drept Montrouge. Acolo, spuseră ei, va avea ocazia să se explice.

Se uită surescitat în jur. În Montrouge, marile turnuri caracteristice ale oraşului, cu inscripţiile lor geometrice şi piscuri răsucite, fuseseră lăsate să cadă în paragină după un război civil demult dat uitării. Delicatele lor culori pastel erau şterse sau înnegrite de foc, etajele superioare erau locuite de păsări; şi, cu toate că freamătul şi negoţul din Margarethestrasse se afla la distanţă de numai la o aruncătură de băţ, nimeni nu mai locuia acolo. Când Ashlyme le aminti de lucrul acesta, paznicii săi nu făcură decât să zâmbească şi se interesară de desaga în care-şi ţinea culorile şi pensulele: nu era prea grea pentru el? Curând, începu să observe urmele unor recente lucrări de construcţie, şanţuri săpate de-a latul bulevardelor, pereţi pe jumătate terminaţi printre plantele de rugină şi răscoage, stive joase de cărămizi zăcând abandonate în mijlocul excavaţiilor. Ici şi colo câte o clădire nouă şi nefinisată, semănând cu o primărie sau un centru civic, fusese terminată. Însă nimeni nu părea să lucreze acum, iar majoritatea amplasamentelor rămăseseră neterminate, micşorate şi apăsate de străvechile structuri care se clătinau deasupra lor.

Ashlyme trebui să intre într-unul dintre turnuri ca să fie chestionat. De afară, acesta semăna cu un buştean ars, însă era

îndeajuns de locuibil. Noi pereţi despărţitori din lemn, încă mirosind a lipici de tâmplărie, îi redusese spaţiile interioare. Pe coridoarele înguste se înregistra un mare du-te-vino. Un bărbat mohorât, prost îmbrăcat, îl preluă în grijă pe Ashlyme şi-l conduse printr-o succesiune de cămăruţe goale, în fiecare trebuind să explice unor oficiali de ce încercase să intre în zona de flagel. Aceştia îl priviră indiferenţi cât vorbi, şi povestea sa începu să sune şubredă şi reîncălzită.

Ştia de ce, îl întrebară ei, era închisă zona aceea?

— Mă tem că nu. Am avut o lucrare acolo.

De săptămâni întregi, pe toţi pereţii se lipiseră afişe, spuseră ei: nu le observase?

— Îmi pare rău, eu sunt pictor de portrete, vedeţi, şi am avut o lucrare în Oraşul de Jos.

Nu o pomeni pe Audsley King după nume.

— Întotdeauna merg seara. Trebuie să plătesc o amendă?

Ei primiră această dovadă de naivitate cu ochi goi. Dintr-o dată, văzu că, deşi-l aduseseră acolo, nu ştiau cu adevărat ce să facă cu el. Cât se poate de ciudat, lucrul acesta îl făcu şi mai agitat. Îi căutară cu neatenţie prin geantă şi-i examinară şevaletul. Brusc, începură să-i adreseze întrebări despre fraţii Barley; îi văzuse în ultima vreme prin Oraşul de Jos? Erau însoţiţi de cineva? Ce credea despre ei?

— Toată lumea-i vede pe fraţii Barley, zise el nedumerit. Ridică din umeri. – N-am absolut nicio opinie despre ei, zise.

Puneau oare în scenă şarada aceasta ca să-l sperie? Ashlyme nu-şi dădea seama. Când tuşi şi întrebă dacă se putea duce acasă, nu-i răspunse nimeni. De fiecare dată când îl transferau într-o altă încăpere i se părea că este purtat tot mai adânc înăuntrul clădirii. Arhitectura ei interioară avea o curioasă calitate găunoasă, pe care noile pasaje mohorâte şi scări n-o puteau umple cum se cuvine. Dacă închidea ochii, se putea imagina cu uşurinţă plutind în derivă într-o pustietate şuierătoare, în care se vorbeau ciudate limbi străvechi. Şi nu-şi putea forma nicio idee despre cine locuia acolo: sticle goale şi cotoare putrede de mere i se rostogoleau sub picioare, şi totuşi, din când în când, observa printr-o uşă întredeschisă câte un apartament bogat mobilat, sau vedea în treacăt câte un servitor grăbindu-se pe palier cu un câine prin într-o lesă împodobită cu bijuterii. Într-un sfârşit, se trezi într-un birou dotat cu o portavoce din alamă, prin care îi erau transmise răspunsurile. Când pomeni de meseria pe care o avea, aparatul

acela scoase un cârâit slab, agitat. El nu-i pricepu aluzia, însă paznicii săi ascultară cu atenţie şi apoi discutară între ei.

— Întreabă-l cum îl cheamă, se îndemnară unii pe alţii, şi după ce numele le fu oferit pentru a suta oară, şi de două ori transmis prin portavoce, îi spuseră lui Ashlyme:

— Măria sa ar vrea să te vadă.

Marele Cairo era un om foarte scund, de o vârstă incertă, cu gâtul gros, cu mijlocul grăsuliu.

— Îmi place să cred că sunt un luptător, spunea întotdeauna, şi-un veteran al războaielor ciudate.

Se mişca, într-adevăr, cu un pas uşor, agresiv, cam ca şi acela al unui scandalagiu profesionist din Piaţa Timpului Nerealizat, şi uneori cât se poate de deconcertant: însă avea o privire prea vicleană până şi pentru un soldat de rând; şi bând *bessen genever,* un gin gros de coacăze foarte popular în Oraşul de Jos, îşi distrusese dinţii. Îşi împrumutase o căutătură apoasă, pizmaşă a ochilor, şi-şi fleşcăise antebraţele. Cu toate acestea, se ţinea la mare preţ. Era mândru de mâinile sale, în special de degetele lor mari pătrăţoase; îşi arăta cu orice ocazie muşchii vânoşi ai coapsei de la micuţul său picior stâng; şi-şi ţinea părul rămas bine uns cu o substanţă numită „Balsam Altaean“, pe care i-o cumpăra unul dintre servitori de la o tarabă din Piaţa de Tinichea.

Ashlyme îl găsi aşteptând nerăbdător lângă fereastră. Avea pe el o vestă cu umeri bine căptuşiţi, făcută din minunate piei roşii netăbăcite, şi se aşezase într-o curioasă poziţie, cu spatele îndoit – cu mâinile împreunate la spate –, despre care el credea că-i accentua demnitatea pieptului.

— Vino aici, maestre Ashlyme, zise el, şi spune-mi ce vezi.

Acum era deja întuneric afară. Geamurile reflectau lumina de lampă şi mobilierul ca un iaz. Dacă strângea din ochi, Ashlyme putea întrevedea câteva acoperişuri, unele destul de aproape, despre care crezu că erau cele din partea mai puţin elegantă a Mynned-ului, de lângă Cheniaguine şi Spitalul Coictier. În stânga, abia vizibile şi semănând cu pregătirile pentru un război nocturn îndelung plănuit, se aflau ciudatele şanţuri şi fundaţii abandonate care fuseseră vizitate în districtul Montrouge.

— Dacă n-ar fi amestecul *lor,* spuse Marele Cairo, oferind cuvântului un straniu accent virulent şi în acelaşi timp aruncând o privire peste umăr de parcă s-ar fi aşteptat să tragă cineva cu urechea, partea asta de oraş ar fi fost deja transformată. Transformată!

— Ştiu foarte puţine lucruri despre planificarea urbană, spuse Ashlyme, atent să nu se înscrie în cine ştie ce gâlceavă dintre fraţii Barley şi piticul lor.

Marele Cairo îşi lăsă capul prompt pe-o parte.

— Întocmai, spuse el pe o voce plată.

Brusc, deschise fereastra, lăsând să intre aerul călduţ dintr-un balcon mic, unde câţiva trandafiri timpurii, plantaţi în ciudate cristelniţe vechi şi legaţi de balustrada din fier forjat, emanau o miasmă grea, vulgară.

— Vino aici afară şi vezi dacă poţi ghici cum de pot face asta, îl invită.

Scoase un fluierat jos, tânguitor, *ulululu,* care răsună pe deasupra acoperişurilor ca strigătul unei bufniţe de vară. Nu se întâmplă nimic. Râse şi încercă să-i prindă lui Ashlyme privirea.

Acesta, stânjenit, se eschivă uitându-se afară peste balcon.

— Nu suntem deloc sus aici, zise el şi descoperi că este uşor dezamăgit.

— Uite! Uite! spuse piticul cu voioşie. Vezi?

Balconul era plin de pisici care torceau şi mieunau, care se ridicau pentru o clipă pe labele din spate ca să-şi frece capetele de genunchii lui. Piticul le luă în braţe una după cealaltă, chicotind şi rostindu-le numele:

— Aceasta-i Nounoune... Sexer... aicea-i Zero cu coada lui îndoită... şi-aici e apriga mea Planchette... Namenloss... Eamo... Elbow, şi aşa mai departe, o listă cumplită rostită cu grijă în noaptea înmiresmată. Mai mult de o duzină de animale mici şi slabe veniseră la el din întuneric. Era, în felul său, un lucru cât se poate de impresionant.

— Niciuna dintre pisicile astea nu-i a mea, spuse el. Vin din tot oraşul, fiindcă le vorbesc limba.

Se uită încordat la Ashlyme.

— Ce părere ai de asta? Sau de posibilitatea unui asemenea lucru?

— Ce animale adorabile! exclamă Ashlyme în doi peri.

Încercă să mângâie una dintre ele, dar aceasta îi întoarsă o privire atât de rece şi de conştientă, încât el îşi trase imediat mâna.

— Foarte impresionant, spuse.

La aceasta, piticul păru să-şi piardă interesul. Îi ceru lui Ashlyme să vină şi să se aşeze alături în ceea ce el numea „iatac”, o încăpere monstruos de înaltă, aparţinând turnului încă de la început, în care el semăna cu un copil răsfăţat care se plimbă fără

ţintă noaptea printr-un palat. Până şi mobila era prea mare, imense fotolii cu rezemători laterale pentru cap şi dulapuri cu filamente din cositor. Erau mese rotunde complicat încrustate, draperii grele şi vechi din brocart şi perne brodate cu fir metalic. Pereţii fuseseră vopsiţi în negru şi auriu mat, cu panouri roşii în care erau încastrate tablouri de Audsley King, Kristodulos şi Ashlyme însuşi.

— Sunt un colecţionar, vezi! spuse piticul cu mândrie.

Era până şi o acuarelă cu valoare sentimentală semnată de Paulinus Rack, aproape invizibilă în decorul încărcat în care se afla. Încăperea mirosea a tămâie şi a prăjituri râncede, mirosul unei vârste înaintate. Pisicile îl adorau: se întindeau în şiruri de câte una şi umpleau aerul cu un tors adormitor, însă Ashlyme se simţea ameţit şi – când îşi văzu propria lucrare atârnând în spaţiile acelea antice – puţin încurcat.

Marele Cairo suspină. Se uită cu un aer gânditor la un peisaj în ulei şi creion de Audsley King, care înfăţişa un bătrân pod turnant ce era reparat pe Cheiul Line Mass.

— Ce vezi când te uiţi la mine? spuse el într-un târziu. Îţi spun eu. Vezi un om care s-a frecat mult de colţurile lumii; un om care a trebuit să îndure privaţiuni şi atacuri, şi să îndeplinească mereu rolul de proscris. – Râse batjocoritor. – Proscris! repetă, şi continuă: Poate că te uiţi admirativ la camera asta şi-ţi spui: „În aluatul omului ăstuia e-amestecat un dram de ceva sinistru cu multe calităţi bune.” Ai dreptate!

Şi clătină satisfăcut din cap, ca şi când această apreciere dramatică i-ar fi aparţinut într-adevăr lui Ashlyme.

— Chiar şi aşa: sunt un om cu sensibilităţi puternice – să nu uiţi asta – care s-ar putea să fi fost el însuşi cândva un artist, un atlet, un matematician!

Aruncă tabloului semnat de Audsley King o ultimă privire admirativă.

— Dacă am putea fi măcar cum este ea! Totuşi, nu putem decât să dăm ce-i mai bun în noi. O să comand nişte răcoritoare, şi-apoi o să stau – sau o să mă aşez – unde vrei tu. Vrei profilul din dreapta sau cel din stânga?

Şi, când îl văzu pe Ashlyme că se uita neputincios la el:

— Vreau să-mi faci portretul, maestre Ashlyme. Tu eşti cel care mă va surprinde aşa cum sunt!

Era un subiect exasperant, plin de energie nervoasă şi niciodată mulţumit de poziţia în care stătea. Începu stând în picioare cu o mână întinsă în faţă ca un orator populist. Apoi se aşeză şi-şi

sprijini bărbia în palmă. Dar curând nici asta nu-l mai mulţumi şi trebui să se ridice iarăşi în picioare pentru a-şi afişa muşchii trapezi. La început crezu că lumina care-l îmbăia era prea puternică pentru a evidenţia esenţiala dualitate a caracterului său, apoi prea slabă ca să scoată în relief linia maxilarului. Zâmbi până ce-şi aminti că asta-i scotea la iveală dinţii, apoi se încruntă.

— Nu mă pot hotărî cum să mă prezint, recunoscu el cu un suspin.

Vorbea fără încetare.

— Ştii de ce sunt atât de chipeş? întrebă. E din cauza picioarelor mele drepte.

Era limpede că îşi ura şi se temea de stăpânii săi. Unul dintre subiectele lui preferate de discuţie era inelul de oţel pe care-l purta pe degetul mare de la mâna dreaptă. Era un obiect foarte mare, cu un pinten ascuţit încastrat în el în loc de o piatră. Angajatorii lui, sugera el sumbru, îl mai atacaseră înainte; avea ea să vină ziua când va trebui să se teamă din nou de ei. Dintr-o dată, sări în picioare şi strigă:

— Închipuie-ţi scena! Sunt atacat! Lovesc spre fruntea oponentului! Pe dată, *propriul lui sânge* îi umple ochii, şi l-am adus acolo unde vreau să fie!

Îşi însoţi această explicaţie cu o mişcare violentă a braţului, care răsturnă o vază mică din cositor, cu anemone.

În felul acesta îşi petrecură restul nopţii. La cererea lui Ashlyme fură aduse alte câteva lămpi, iar la cererea piticului fu adusă o tavă cu prăjituri de anason şi un preparat pe care-l numi „cafea de casă”, făcută din lapte foarte îndulcit încălzit încet în timp ce în el era fărâmiţată pâine prăjită unsă cu unt şi apoi era fiert până ce prindea o crustă groasă. Bău această licoare cu multă plăcere, dându-şi ochii peste cap şi frecându-şi coşul pieptului, în timp ce Ashlyme îl privea pe ascuns de după şevalet, căscând şi prefăcându-se că desenează. Pe măsură ce se răcea camera, pisicile se înghesuiră în jurul lui sau fugiră să adune bucăţile de mâncare pe care li le arunca.

Spre zori, se auzi pocnet surd în afara clădirii. Piticul se ridică şi se duse în grabă în camera alăturată. Ashlyme îl găsi stând în vârful degetelor pe micuţul balcon, uitându-se jos la fraţii Barley.

— Cântă-ne ceva, piticule! strigau aceştia. Spune-ne o poveste!

Se înălţă o cântare de beţivi, amestecată cu râsete şi accese de tuse uscată. Încercară să se caţere pe zidul scorojit de sub balcon. Îşi dublară eforturile ca să deschidă uşa, şi un bubuit spart răsună prin şantierele din Montrouge. Piticul întâmpină acest lucru fără

niciun cuvânt, uitându-se peste acoperişuri, cu muşchii maxilarului zvâcnindu-i spasmodic. Ashlyme, intimidat, păstră tăcerea.

Se deschiseră şi se închiseră uşi altundeva în turn. Servitorii alergară în stânga şi-n dreapta. În cele din urmă, se lăsă din nou liniştea, dar piticul rămase la balustradă. Când se întoarse într-un târziu, era limpede că se aşteptase să descopere că e singur. Se uită la Ashlyme cu o ură oarbă pentru un moment, apoi spuse fără niciun efort:

— Vezi cum mă otrăvesc? Nu-i vreau în portretul meu. Grăbeşte-te. O să dea totul peste cap dacă te găsesc aici!

Ashlyme clătină din cap şi se duse să-şi ia şevaletul.

Piticul rămase în cadrul uşii uitându-se la el cum îşi aduna creta şi hârtia.

— Ce cauţi tu în zona de flagel, Ashlyme? întrebă el încet.

Expresia sa era detaşată. Când văzu confuzia lui Ashlyme, râse.

— Du-te unde pofteşti! Oamenii mei or să te lase în pace dacă nu le dau alte ordine. Dar nu uita de noua comandă.

Afară, noaptea era complet tăcută; şi, pe când Ashlyme îşi urmă drumul printre turnurile părăginite şi şanţurile pline de mizerii, i se păru că întregul oraş se restrânsese la dimensiunea unui punct pe imensa hartă inexpresivă a sfârşitului lumii.

Săptămâna asta, scrise el în jurnal, Oraşul de Sus nu se poate gândi la altceva în afară de fraţii Barley. Ce poartă ei, unde merg, ce fac după ce ajung acolo, toate astea sunt dintr-o dată de un interes suprem. Cea mai supărătoare întrebare este: unde locuiesc ei? Ieri, la Angina Desformes acasă mi s-a spus în secret că fraţii Barley trăiesc în coliba unui muncitor în Cartierul Cispontine; azi dimineaţă am aflat, din contră, că stau într-o barcă jos la Line Mass şi că-şi petrec timpul aruncând în canal diverse lucruri. Mâine mă aştept să aud că au cumpărat toate casele de pe Uranium Street, unde, într-un mormânt sub pavaj, au aranjat în secret un sepulcru pentru ei înşişi şi pentru piticul lor…

Era o preocupare prostească, simţea el, una care nu putea decât să le justifice fraţilor Barley urâtul comportament. *Acum că am vizitat turnul din Montrouge şi că am văzut curioasele lucrări din spatele lui Haadenbosk,* adăugă el, *nu încurajez asemenea speculaţii.* Atât cât putea, îşi alunga din minte întâlnirea cu Marele Cairo. Nu era nerăbdător să recunoască, poată, că ţesătura vieţii sale putea fi atât de uşor răsfirată. Ca antidot, lucră din greu la comenzile pe care le avea în Mynned.

Cele mai multe dintre acestea, încredinţa el hârtiei, sunt femei ajunse la vârsta de mijloc, plictisite, educate, „artiste”. Pentru ele, eu sunt ceva la modă. În prezent, desigur, fraţii Barley le-au sucit minţile şi sunt pline de-o încântătoare teamă datorită apropierii zonei de flagel: dar sunt la fel de nerăbdătoare să vorbească despre Paulinus Rack, care încă este drăguţul lor în pofida discuţiilor tot mai aprinse pe marginea lui Die Traumenden Knaben, pe care multe dintre ele o consideră o producţie prea riscant de montat în Oraşul de Sus. Ca noi toţi, Rack se bazează pe finanţare din partea acestor femei, şi picioarele i se răcesc cu fiecare minut ce trece. Dacă piesa se dovedeşte un eşec, Audsley King va eşua o dată cu ea. Băieţii visători sunt ultima ei legătură cu Oraşul de Sus, ultima ei investiţie în viaţă şi nu în moarte. Femeile din Mynned, care nu s-au gândit la asta, sunt scandalizate de ceea ce-şi închipuie că ar putea fi condiţia ei. Să-i trimită bani? mă întreabă. „Mă tem că asta contravine regulilor carantinei” le spun eu. Ele găsesc acest răspuns cât se poate de nesatisfăcător.

Îşi pierdea întotdeauna două sau trei dintre aceste cliente când portretul final ieşea puţin mai „neînduioşător” decât se aşteptau ele.

„La Petroleuse” se plânge că am făcut-o să pară provincială. Nu e adevărat. I-am dat chipul unui băcan, care-i cu totul altceva, şi nici pe departe o judecată. Sunt atât de multe alte lucruri la care să mă gândesc, încât nu pot regreta asta. Audsley King pare mai doborâtă la pământ de fiecare dată când o văd. Emmet Buffo este nerăbdător cu privire la rolul lui în planul nostru, şi-n ultima vreme mi-a trimis mai multe scrisori pe subiectul deghizărilor. Nu vrea să intre în zonă fără aşa ceva. Crede că amândoi ar trebui să ne deghizăm. Ştie el unde este un bătrân care ne poate face rost de ele.

După ce se gândi puţin, Ashlyme se hotărî: Nu-mi pasă de ideea asta.

Chiar şi aşa, lui Buffo îi scrise: O să ne întâlnim să-l vedem pe bătrânul ăsta de-ndată ce am nişte timp liber.

Era o dimineaţă răcoroasă şi luminoasă în Oraşul de Sus.

— Cât eşti de norocos să locuieşti aici sus! exclamă Buffo. Flagelul abia dacă pare să fi schimbat ceva.

— Nu-s prea sigur de asta, zise Ashlyme.

— Păi, îmi place să vin aici, insistă Buffo, mai ales dacă lucrez până târziu. Uite-l pe Livio Fognet care merge să ia masa de prânz la Charcutier Vivien.

Făcu vesel din mână.

— N-are nicio grijă!

Buffo era înalt şi slab, cu un mers şleampăt, necoordonat, care-l făcea să pară că i-ar fi fost lipite la naştere picioarele care nu trebuiau. Faţa lui era asimetrică şi cu maxilar lung, avea păr blond moale şi un ten palid. Anii cât se uitase prin lentile şlefuite artizanal oferiseră ochilor săi o privire vulnerabilă şi necăjită. Cercetările lui, care aveau ceva de-a face cu luna, erau privite cu deriziune în Oraşul de Sus. El nu bănuia nimic. În ultima vreme, însă, nu prea avusese fonduri. Asta îl făcuse să fie distrat; când credea că nu se uită nimeni la el, faţa îi cădea şi expresivitatea îi pierea.

— În Mynned până şi vremea e mai bună, continuă el, întinzându-se, umflându-şi pieptul şi clipind în lumina slabă a soarelui. Unde locuiesc eu e-ntotdeauna atât de vântos.

Îşi cumpărase o jumătate de kilogram de prune şi le mânca din mers.

— Nu ştiu de ce-mi plac aşa de mult prunele, zise. Ai văzut cerul imediat după răsărit astăzi? Extraordinar!

Se îndreptau spre Cartierul Cispontine, un district al Oraşului de Jos încă neatins de flagel. Pentru a ajunge acolo, trebuiau să treacă prin Mynned şi să meargă în josul canalului. Cu o oră sau cam aşa ceva în urmă plouase destul de tare. Pe când îşi croiau drum printre cheiurile şi depozitele pustii, culoarea de coajă de ou a cerului se reflecta în bălţile de pe drum. Peste lacul din Line Mass sufla o briză răcoroasă, oferindu-i ceva din imensitatea vântoasă a unei întinderi şi mai mari de apă şi amintindu-i lui Ashlyme fără veste de Câmpiile din Mijlocul Ţării, unde se născuse. Se gândi imediat la amarnicele inundaţii de iarnă, la ţiparii graşi şi nemişcaţi stând încolăciţi în noroi şi la bâtlanii ce stăteau imobili de-a lungul marginilor argintii ale pâlcurilor de sălcii. Se cutremură.

Buffo i-l descria pe omul pe care urmau să-l întâlnească.

— Este un mare colecţionar de păsări împăiate. El le şi face. Vinde, printre alte lucruri, hainele pe care le poartă cerşetorii. Locuieşte în spatele „Ocrotitoarei Noastre a Zincarilor“ şi crede ca şi mine că viitorul lumii este în mâinile ştiinţei.

(Ashlyme, auzind doar cuvântul *viitor,* se uită vinovat în direcţia pe care se întâmpla s-o indice Buffo. Nu văzu decât o veche poartă de ecluză, în spatele căreia se adunaseră zoaiele maronii şi cremoase pline de mizerii plutitoare.)

— Cercetările pe care le face îi poartă paşii în vechile turnuri ale oraşului şi la etajele lor superioare părăginite. N-o să crezi asta, Ashlyme, dar acolo, printre coloniile de ceuci şi cuiburile de vrăbii, pretinde că a găsit păsării vii ale căror pene sunt făcute din metal!

— Ar trebui să nu umble prin turnurile alea vechi, zise Ashlyme. Pot fi periculoase.

— E-un lucru interesant, însă. Vrei ultima prună sau pot s-o mănânc eu?

În clipa aceea, ajunseră în Cartierul Cispontine şi-l găsiră pe bătrân în magazin. Micuţa fereastră prăfoasă a acelui loc era plină de păsări şi animale conservate în ipostaze ireale, şi deasupra ei atârna un anunţ parţial şters. Se afla într-o parte a unei vechi pieţe pavate, în care se intra printr-o mică boltă de cărămidă. Într-un capăt al pieţei se vindea peşte dintr-o căruţă; la celălalt se înălţa corpul întunecat al „Ocrotitoarei Noastre a Zincarilor"; copiii fugeau cu veselie între cele două, certându-se pentru o bucată de pavaj însemnată pentru jocul ţopăit „Michael cel orb". Când Ashlyme păşi pe sub boltă, auzi vocea unei femei, piţigăiată, nazală, cântând acompaniată de o mandolină; iar aerul era plin de mirosul de cod şi şofran.

Bătrânul era fragil şi avea ochi apoşi. Stătea în mijlocul talmeş-balmeşului din spatele magazinului, strângându-şi mâinile ţepene şi zâmbind nesigur. Pielea era întinsă peste craniu-i lung ca o hârtie galbenă. Avea pe el un halat spălăcit care fusese cândva brodat cu fir de argint. Câteva urme ale acestuia încă se mai vedeau la revere şi pe coatele rărite. Îl luă pe Emmet Buffo de braţ şi-l trase de lângă uşă.

— Vino şi uită-te! şopti el cu entuziasm.

Într-o mansardă de lângă Alves găsise o pană de metal. Era prima dovadă a teoriilor sale. Zâmbind şi clătinând din cap, i-o întinse lui Buffo s-o examineze. Aruncă scurte priviri iuţi şi neliniştite peste umăr la Ashlyme. Acesta se uită în altă parte şi se prefăcu interesat de păsările împăiate care stăteau pe rafturi ca şi când ar fi aşteptat să fie resuscitate. Privirea din ochii lor mici şi luminoşi îl făcu să mişte agitat din picioare. Bătrânul arăta el însuşi ca o pasăre, cu oasele lui subţiri şi cum clătina din cap. Este speriat c-o să-i fur descoperirea, îşi spuse Ashlyme. Buffo ar fi trebuit să vină singur.

— Grăbeşte-te, Buffo.

Însă Buffo era captivat.

Ashlyme îşi croi drum printre mormanele de zdrenţe şi haine la mâna a doua care alcătuiau depozitul de marfă din magazin. Găsi ceea ce crezu că este o bucată frumoasă de brocart, împăturită într-un pătrat gros şi greu din pricina umezelii. Când îl despături şi-l ridică la lumina ce intra prin uşă, acesta se dovedi a fi o tapiserie răsfirată, în care era înfăţişat un oraş noaptea. Clădiri imense şi monumente erau udate de lumina lunii. De-a lungul bulevardelor largi dintre ele, oameni purtând măşti de animale se urmăreau unul pe altul de la o umbră la alta cu săpăligi şi cazmale ascuţite. Îl aruncă imediat şi se şterse pe mâini. Îl auzi pe bătrân că spune:

— Indiciul pe care-l căutam.

— La ce te gândeşti, Ashlyme? întrebă Buffo.

— Mie mi se pare o pană de rând, zise Ashlyme, mai sec decât voise. În afară de culoare, adăugă.

— Păsările astea sunt reale! spuse bătrânul în chip defensiv.

Se apropie de Ashlyme, ţinând bine pana.

— Vrei o ceaşcă de ceai de muşeţel?

— Cred c-ar fi mai bine să ne uităm doar la ce-am venit să vedem, spuse Ashlyme.

Buffo şi bătrânul se aplecară şi începură să scormonească într-un morman de bandaje aflate în descompunere. Ashlyme se uită stânjenit la ei.

— Ce căutaţi acolo? spuse el. Cine ar purta asemenea lucruri?

Plecă iritat.

— Nu vrei să-ţi alegi singur costumul de deghizare? strigă Buffo în urma lui pe o voce nedumerită.

— Nu, spuse Ashlyme.

Stătu afară în piaţă, uitându-se la copii cum fugeau în lumina rece a soarelui. Deasupra lui, anunţul parţial ascuns vederii pârâi. Dacă-l studia cu atenţie, putea citi cuvântul VÂNZĂTOR. Negustorul de peşte îşi împingea roaba pe sub arcadă; femeia încă mai cânta. Ashlyme închise ochii şi încercă să-şi imagineze cum ar picta dacă ar locui acolo şi nu sus în Mynned. Se hotărî că într-o bună zi va afla lucrul acesta. Mirosul de mâncare gătită îl înfometă. Brusc, îşi dădu seama cât de necioplit fusese cu Buffo şi bătrânul. Se duse înapoi înăuntru şi-i găsi bând ceai de muşeţel.

— Pot arunca o privire la pană? întrebă el.

Bătrânul o întinse.

— Vezi? spuse el. Uită-te la măiestria lucrării. Păsările astea au fost construite cu mult timp în urmă, de către cine şi-n ce scop încă nu ştiu.

Se aplecă în faţă.
— Cred, zise el într-o şoaptă atât de scăzută, încât îl forţă pe Ashlyme să se aplece şi el, cred că într-o zi o să-mi vorbească.
— E-o lucrare interesantă, spuse Ashlyme.
Mai târziu, pe când se pregăteau să plece, bătrânul îi atinse mâneca hainei.
— Asta o să te surprindă, spuse el. Nu ştiu cât de bătrân sunt.
Dintr-o dată, ochii i se umplură de lacrimi. Se frecă la ei nestânjenit cu dosul palmei.
— Înţelegi ce vreau să spun?
Se uită la Ashlyme preţ de un moment sau două, cu o privire în care se putea citi doar o vagă anxietate, apoi se întoarse cu spatele.
— Rămas bun, spuse Ashlyme.
Şi afară, lui Buffo:
— Tu ştii despre ce vorbea?
— Mie nu-mi spune nimic, recunoscu Buffo, cântărind pachetul din hârtie maro în care se aflau costumele lor. Abia aştept să duc astea acasă şi să le încerc.
Dar, pe drumul de întoarcere în Mynned prin Line Mass, se opri brusc:
— Uite, spuse el. Ne urmăreşte negustorul de peşte. L-am văzut în Oraşul de Sus în dimineaţa asta, şi avea nişte merlucius frumos. Cred c-o să prăjesc câtva lângă ceai.
Nu avu noroc. Din cine ştie ce motiv, de îndată ce-l văzu pe Buffo apropiindu-se, negustorul de peşte intră pe o alee lăturalnică şi dispăru, cu roaba zăngănind pe pietrele de pavaj.

A doua carteStăpânii succesului iluzoriu

Această carte sugerează o tranzacţie care te lasă nesatisfăcut. Fii pregătit pentru întâmplări neaşteptate. Dacă iese aproape de Nr. 14, o să-ţi pierzi un palton preferat.

„Viriconium este toate oraşele care au existat vreodată.”

AUDSLEY KING, *Reminiscenţe*

Ashlyme rareori mânca acasă. Înainte de flagel, mânca împreună cu prietenii la Luitpold Cafe în Cartierul Artiştilor. Acum, cât se poate de des, putea fi găsit la Vivien, sau la unul dintre celelalte restaurante de pe Margarethestrasse, mâncând cotlet.

Într-o seară cină acolo cu Madame Chevigne, care voia ca el să-i deseneze caietul-program pentru o producţie numită *Căluţul cocoşat.* Acest spectacol fusese gândit special pentru Vera Ghillera, noua dansatoare principală din oraş, fiică nelegitimă a unei spălătorese, cu un *port de bras* liric, şi avea să fie o contrapondere la *Die Traumenden Knaben,* dacă piesa aceea avea să fie pusă vreodată în scenă. Ashlyme nu era entuziasmat, dar se lăsă convins. (Mai târziu avea să facă două sau trei schiţe pentru această comandă; dar întruchipau tinere dansatoare surprinse pe neştiute în timpul unor exerciţii deseori pe departe graţioase, şi n-au fost niciodată folosite.) Chevigne cea scundă şi cu nas ascuţit, care dansase la anii ei la fel de bine, dacă nu mai bine decât Ghillera, îl distră până târziu cu scandalurile ei. Când ajunse acasă, o lună albăstruie strălucea prin luminatorul studioului său, oferind o impresie ciudată de mişcare încremenită şevaletului şi marionetei sale, de parcă s-ar fi aflat în mişcare exact când intrase el.

Pe sub uşa de la intrare îi fusese strecurat un bileţel. Acum zăcea pe covor.

Vino imediat, spunea într-o caligrafie sigură. Nu era semnat, dar o dată cu el Marele Cairo trimisese un mare inel-sigiliu de argint pe care-l ţinuse noaptea în praf de sulf ca să-i păstreze luciul. Ashlyme suspină, dar plecă imediat spre Montrouge.

Noaptea era tăcută şi uscată. Se iscase un vânt ce împrăştia praf peste bălţi. În Montrouge, fraţii Barley căzuseră peste un priboi în ghiveci, pe care-l furaseră în timpul unei aventuri din miez de noapte pe Via Gellia. Se împleticeau în lumina lunii printre zidurile de cărămidă pe jumătate construite ale proprietăţii municipale a piticului, lovind cu piciorul în stivele de conducte din lut şi muşcându-se unul pe celălalt când prindeau

ocazia. Ashlyme descoperi că se uita la ei în tăcere din umbrele de pe cealaltă parte a drumului. Nu-şi dădea seama de ce. În clipa aceea, Gog Barley se urcă peste fratele lui şi-i aplică un pumn în piept.

— Mucosule, spuse el. Dă-ne trandafiru' înapoi mie.

Îi răsuci braţul lui Matey până ce primi priboiul înapoi. Era mai mult un mănunchi de frunze decât o floare. Sări în picioare şi o luă la fugă cu el, dar Matey îi „puse piedică”, şi acesta căzu într-un şanţ. Se zvârcoliră acolo pentru un minut sau două, apoi săriră afară cu nişte ţipete de furie. Dintr-o dată, îl observară pe Ashlyme.

— O, mămucă, zise Matey. E vicaru'.

Aruncă floarea şi rămase acolo respirând greu, crispându-se şi strângând din ochi şi ducându-şi mâna streaşină la frunte de parcă Ashlyme ar fi îndreptat pe neaşteptate o lumină puternică spre el. Îşi înghionti fratele în coaste şi o rupseră amândoi la goană strigând în direcţia Haadenbosk-ului. După o clipă, noaptea fu iarăşi tăcută şi goală. Ghiveciul cu priboi se rostogoli încet pe drum şi se opri la picioarele lui Ashlyme. Se aplecă să-l ridice şi apoi se răzgândi. Printre frunzele priboiului rămăsese o singură floricică albă, fantomatică, luminoasă în bătaia lunii; dinspre ea se ridica şi-l învăluia un miros mucegăit.

Intră în turn arătând inelul piticului.

Locul de onoare în *salle* fusese oferit acum unui mic desen delict de Audsley King. Era cu nişte bărci, făcut în cărbune şi cretă albă pe hârtie cenuşie; Ashlyme nu-l văzuse cu ocazia ultimei sale vizite acolo.

Îl găsi pe pitic plimbându-se agitat de colo-ncoace. O pereche de ochelari îi confereau un aer judiciar. Părul îi strălucea uns cu Balsam Altaean. În pofida noii lui achiziţii, era într-o dispoziţie periculoasă, şi-l întâmpină pe Ashlyme cu bruscheţe.

— Începe să desenezi, spuse el, adoptând imediat o poziţie şezută rigidă care-i scoase în evidenţă tendoanele gâtului îmbătrânit.

Tulburat de ora târzie şi de spaţiile ameţitoare ale bătrânei clădiri, Ashlyme făcu câteva încercări să-şi aşeze şevaletul. Piticul se uită dezaprobator la el, foindu-se în scaun ca şi când poziţia i-ar fi fost deja incomodă, şi spuse de-ndată ce se instală Ashlyme:

— Ce noi secrete crezi că e nevoie să-mi mai ascunzi şi astăzi, maestre Înjunghie-pe-la-Spate?

Nu-i lăsă timp lui Ashlyme să răspundă la această acuzaţie.

— Nu sune nimic pentru moment, îl avertiză cu un gest de iritare. Nu te deranja să-ncerci să mi te justifici.

Dintr-o dată, izbucni într-un râset viclean. Sări din scaun şi-şi scoase ochelarii.

— Mi i-am făcut pe când locuiam în Nord, spuse el. Dar pot vedea foarte bine şi fără ei. Ce crezi despre desenul ăsta nou cu mine?

Ashlyme, neconvins de această schimbare a dispoziţiei sale sufleteşti, înghiţi în sec.

— N-aş vrea să crezi că te-am amăgit cu bună ştiinţă… – începu el.

Îl văzu pe pitic cum îl privea cu ochii răbdători şi ironici ai unui poliţist, aşteptând un răspuns. Nu-şi putea pune ordine în gânduri.

— Este foarte bun, spuse el într-un târziu.

— Şi recunoşti artistul, desigur?

Ashlyme clătină din cap.

— Audsley King, şopti el.

Marele Cairo aprobă cu o aplecare a capului.

— Întocmai.

Se aşeză la loc.

— Continuă-ţi lucrul, îl sfătui. Cred că asta ar fi mai bine pentru tine acum.

Dar, curând, era din nou în picioare, rearanjând o expoziţie de *sol d'or.* Ridică una dintre pisici şi-i mângâie blana cenuşie. De fiecare dată când îi rostea numele, animalul torcea zgomotos şi-şi vâra capul la subsioara lui.

— Nu eşti un om croit pentru secrete, Ashlyme, spuse el contemplativ deschizând uşa şi uitându-se la felină cum fugea pe coridor cu coada în aer. Să nu crezi niciodată c-ar fi aşa ceva.

Ascultă o clipă la uşă.

— Eu sunt croit pentru secrete, spuse el visător. La mine sunt în siguranţă.

Se duse la schiţa executată de Audsley King, o privi cu mâinile la spate, apoi îi ciocăni rama.

— De ce nu mi-ai spus de planul pe care-l ticluieşti ca s-o scoţi pe ascuns pe femeia asta din zona de carantină?

— Eu… – zise Ashlyme.

Era confuz şi speriat.

— Ea este cel mai mare pictor al vremurilor noastre. Noi…

Piticul îl studie în linişte pentru o clipă cu capul înclinat într-o parte.

— „Ea este cel mai mare pictor al vremurilor noastre”! îl imită imediat. Ştii, Ashlyme, că nu te prea dibui. Asta nu-i o atitudine foarte responsabilă în lumina stării noastre de acum, nu-i aşa?

Scoase un carneţel îmbrăcat în piele.

— Cum stă treaba cu omul ăstalalt, „Emmely Buffo” ăsta, căruia-i plac atât de mult peştii? L-a speriat destul de serios pe omul meu, urmărindu-l aşa cum a făcut-o! Ce speră să obţină din asta?

Râse de expresia de pe chipul lui Ashlyme.

— Oh, să nu faci nicio greşeală. Totul e scris aici. Ştiu cine te mai ajută.

Închise hotărât carneţelul.

— Eu sunt omul croit pentru secrete, spuse el. La mine trebuie să le aduci întotdeauna. Asta-i singura cale sigură.

Ashlyme se uită la el cu spaimă.

— Ce-o să faci cu noi? spuse.

Marele Cairo lăsă carneţelul din mână.

— Mă alătur vouă, ce altceva? răspunse el, şi făcu cu ochiul.

Nimic nu-l putea face să se răzgândească. Nu vru să asculte niciunul dintre argumentele lui Ashlyme. Avea un temperament romantic, spuse el. Avea nevoie de acţiune! Pe lângă asta: Audsley King era cel mai mare pictor al vremurilor lor. Numai o neglijenţă criminală o putuse pune într-un asemenea pericol. Era o resursă. Îl convinse pe Ashlyme să ia loc, turnă două pahare de *bessen geneuer* şi insistă să bea în cinstea aventurii lor.

— Între noi fie vorba, recunoscu el, mă plictisesc toate astea.

Gestul său cuprinse întregul Montrouge.

— În dimineaţa asta m-am trezit dorindu-mi să fiu iarăşi în Nord.

Îşi goli paharul.

— Nu-ţi poţi închipui cât de înfricoşător este acolo sus, spuse el. Intrigi şi trădări constante, şi noroi în tot ce mănânci. Vântul nu scade niciodată. Oraşe ruinate pline de ologi, şi insecte mari cât un cal!

Se cutremură.

— Până şi ploaia era neagră. Dar îţi spun ceva, Ashlyme: cel puţin eram vii atunci! Intrigile noastre aveau măruntaie. În joc era un regat, chiar dacă un regat de noroi!

— Dar cum rămâne cu poliţia ta? contracară Ashlyme, care nu înţelesese mare lucru din amintirile acelea, cu aluziile lor la conspiraţii zilnice într-o ţară care abia dacă putea întreţine viaţa. Dacă te prind împreună cu noi?

Acesta era argumentul său final. Vinul îl făcuse să se simtă rău, dar puţin mai neînfricat. Era sigur că piticul nu-i va ierta niciodată minciuna; bănuia că poziţia sa era numai puţin mai nesigură de cum fusese când intrase pentru prima dată în acea încăpere.

— Nu te-ar face asta să cazi în dizgraţia angajatorilor tăi?

Marele Cairo râse dispreţuitor.

— Să nu-mi pomeneşti niciodată de fraţii ăia! exclamă el.

Clătină din cap, uitându-se în gol.

— N-am fost niciodată de acord să venim aici, nici când am fost înfrânţi…

Se frecă la ochi.

— Uită-te la ei acum!

Îi reumplu paharul lui Ashlyme, şi-l goli pe al său.

— Oh, atunci se trăia de azi pe mâine, era o situaţie de care pe care. Ar fi trebuit să-i vezi pe unii dintre flăcăii pe care-i aveam cu mine atunci; omorau cu mâinile goale o vacă! E foarte bine că eşti speriat de imbecilii ăia de la parter: în definitiv, sunt aici ca să-i sperie pe civili. Dar niciunul dintre ei n-ar fi rezistat măcar o săptămână acolo. Niciunul.

Examină această idee cu o satisfacţie posacă.

— Nu-ţi face griji din pricina lor. Ăsta-i un plan care nu poate da greş!

Se aplecă înainte entuziasmat şi-l prinse pe Ashlyme de mâini.

— Închipuie-ţi scena…

Trei siluete informe, bine înarmate şi deghizate, o susţin pe a patra. (Ea nu poate merge neajutată. Faţa ei e vrednică de milă, ciupită, aproape albă, încadrată într-un guler mare din blană de lup. Sub piele sunt vine mici şi vineţii aidoma celor pe care le ascunde sub floare carpenul alb. Ochii ei sunt albaştri ca fosforul în semiîntuneric.) Ca nişte fantome, acestea traversează capătul unei alei, mergând în linişte prin noaptea adâncă, şi-şi croiesc drum pe furiş de la o lespede funerară la alta prin Allman's Heath, în jos la apele Canalului Plăcerii. Îi va aştepta oare barcagiul, aşa cum a promis? Sau a fost racolat de duşmanii lor? Aproape că au ajuns acasă acum. Dar stai! Din ceaţa de la marginea apei vin urmăritorii! Acum trebuie să se lupte!

Pe faţa piticului îşi făcuse loc o expresie visătoare, surescitată. Se ridică în picioare şi mimă oboseala conspiratorilor, îndeplinind pe rând rolul fiecăruia, apoi ciudatul mers clătinat al femeii bolnave. Îşi lăsă pleoapele să stea pe jumătate închise şi spuse pe-un soi de falsetto piţigăiat:

— Nu pot merge mai departe.

Se prăbuşi, şi se redresă înainte să cadă la pământ. Scoase un cuţit imaginar şi se uită precaut în jur. Această pantomimă îl purtă în jurul încăperii şi sus, la un imens şifonier din lemn negru de păr, cu mulurile desfigurate acolo unde-şi frecase chibriturile de ele. Ajungând la acesta, întoarse spre Ashlyme privirea asexuată, atemporală a celor obsedaţi, plină de-o ironie incomprehensibilă; şi, rostind cuvântul *luptă,* deschise şifonierul cu o smucitură rapidă, puternică.

Era plin de arme de toate soiurile: bâte, măciuci şi bastoane din lemn cu cap îmbrăcat în metal; *misericordes* şi stilete, cu sau fără teci; zbanţuri ţintate, cuţite false ale căror lame ieşeau acţionate de arcuri şi sfori de strangulat făcute din mătase sau fir ceruit, toate atârnând în şiruri în cuie. Cele mai multe dintre acestea păreau ruginite şi prost păstrate, cu toate că într-o vreme fuseseră folosite zilnic. Într-un rastel din lemn se aflau trei flacoane făcute din sticlă de un albastru intens, care conţinuseră cândva acizi. Câteva obiecte cu miros putrid din partea de jos a bufetului se dovediră a fi cartofi şi calupuri de săpun parfumat în care fuseseră înfipte cioburi de sticlă; printre ele se aflau alte dispozitive artizanale cu scop mai puţin evident. Piticul le scoase afară unul câte unul şi le aşeză pe podea, cuţitele într-un loc, ştreangurile în altul. Îi făcu semn lui Ashlyme să se apropie.

— Haide, spuse el. Ia ce pofteşti. Trebuie să mergem pregătiţi.

Ashlyme se uită la el cu gura uscată. Piticul scotea sunete încurajatoare.

Într-un târziu, Ashlyme luă cel mai mic cuţit pe care-l putu găsi. La jumătatea lamei avea o pată ciudată. Piticul tresări puţin când văzu că Ashlyme îl alesese tocmai pe acela; dar îşi reveni imediat şi-i spuse mai multe poveşti despre el.

— Am luat cuţitul din Insula Fenlen din Nord, zise el. Era sânge pe el şi când l-am luat.

Însă spuse aceasta cu o bravadă atât de neconvingătoare, încât Ashlyme fu sigur că-l furase pur şi simplu de la fraţii Barley cu ani în urmă, şi acum era bucuros să se descotorosească de el, în caz că aceştia aflau.

Ashlyme avea să se deprindă cu acea armă, ascuţindu-şi creioanele cu ea şi uneori mângâindu-i pata de pe lamă, care nu semăna deloc cu rugina şi avea o textură plăcută la atingere: însă în noaptea aceea o duse acasă cu oroare, întrebându-se ce avea să se întâmple cu el.

Emmet Buffin locuia la ultimul etaj al unei case vechi din Alves, la jumătatea distanţei faimosului deal (a cărui culme îi zădărnicise multe dintre observaţiile sale cele mai radicale şi novatoare). Alves era un loc ciudat. Era o proeminenţă vântoasă sau un polip al Oraşului de Sus azvârlit în cel de Jos, împărţind din caracterul amândurora. Deşi străzile lui erau mai largi decât cele din Cartierul Artiştilor, erau la fel de desfundate. Turnuri vechi şi stranii se înălţau de pe o pantă împădurită înghesuită într-un braţ curbat al mizerabilului Canal al Plăcerii. La poalele lor se îngrămădeau vilele scorojite ale reprezentanţilor clasei de mijloc dispărute, cu toată tencuiala mucegăită, cu scări rupte, cu porticuri înclinate şi scurgeri mirosind a pisici. Ashlyme urcă anevoie dealul. Sus într-o casă sună un clopoţel; o faţă se mişcă la o fereastră. Vântul învârteji praf şi frunze moarte în jurul lui.

Cât aşteptă ca astronomul să-i deschidă uşa, se gândi la cea mai cunoscută acuarelă a lui Audsley King, „Pe podul de la New Man’s Staithe“.

În această imagine a Alves-ului, o lumină de culoarea mierii părea să se ridice din apele sticloase ale canalului abandonat şi să înfăşoare dealul din spatele lui, oferind arhitecturii sale excentrice o familiaritate misterioasă, ca nişte clădiri văzute într-un vis. Turnurile, culorile lor pastel îngroşându-se romantic, strălucesc ca un vitraliu.

Ashlyme zâmbi. Câte o copie a acestui tablou atârna în fiecare salon din Oraşul de Sus. Cea mai frecvent rostită întrebare cu privire la el era: „Silueta aceea nemişcată de la parapetul podului este bărbat sau femeie?” Audsley King răspundea: „N-am vrut să ştiţi“. Îl pictase în timpul unei întâmplări amoroase din urmă cu şaisprezece ani. Acum îi nega luminile visătoare şi sentimentalismul. „Nu este conform cu realitatea”, se plângea ea. „Şi totuşi, lor le place!”

Emmet Buffo îşi iţi capul de după uşă şi clipi.

— Intră, intră! spuse el.

Luă mâna lui Ashlyme de parcă nu-l mai văzuse niciodată până atunci şi, sub impresia că fusese trimis de un comitet pentru a studia posibilităţile de finanţare a achiziţionării unui nou telescop, îl conduse pe scări în sus. Aproape că renunţase, îi explică el, la speranţa că va mai primi vreodată bani pentru experimentele sale. Nu dădea vina pe Oraşul de Sus pentru asta.

— O dată la şase luni merg la biroul de patentare şi stau pentru o oră, poate două, pe bănci alături de ceilalţi. Înţeleg necesitatea

birocraţiei. Îi înţeleg inerţia. Ce pot face, dacă nu să-mi păstrez o atitudine filosofică?

Ashlyme urcă scările în urma lui, ascultând acest monolog fără să găsească ocazia de a vorbi şi, în orice caz, fără a şti ce să spună. În colţurile palierelor erau ghemotoace de praf.

— Totuşi, spuse Buffo. Te-au trimis pe tine. Asta e ceva!

Râse.

Locuia într-un fel de mansardă pe care, în mare parte, o construise el însuşi. Era frig acolo până şi vara. Într-o încăpere îşi făcea de mâncare şi dormea; era ordonată, dar în aerul din jurul patului scund de fier şi a lavoarului făcut de el plutea un miros stătut. Într-o altă încăpere mică îşi şlefuia lentilele. Bucăţi mici de sticlă colorată ca nişte petale de anemone stăteau împrăştiate pe o masă, unele încastrate în rame complicate făcute dintr-un metal albicios. Graficele astronomice se desfăcuseră în dimineaţa aceea de pe perete şi zăceau îndoite la baza lui. (Desenele de igrasie din tencuială sugerau că sub ele se ascunsese un alt univers.)

— Umezeala e de vină, se scuză Buffo.

Îi arătă lui Ashlyme împrejurimile cum i-ar fi arătat unui turist Margarethestrasse-ul.

— Acesta-i „creierul meu exterior”, spuse el. Aşa îi spun eu. Pot apela la el oricând. E mai mult decât o simplă bibliotecă.

Arătă un set deloc ieşit din comun de rafturi pe care erau aranjate cărţi de specialitate şi instrumente, modele de telescoape şi bucăţi de hârtie pe care se aflau desene tehnice.

Încăperea alăturată, unde îşi petrecea cea mai mare parte a timpului, era o structură şubredă ca o seră, cu un sistem complicat de rotiţe şi tije care-i permiteau să-i ridice acoperişul şi să-şi scoată afară telescoapele. Era compusă din panouri inegale de sticlă, unele colorate, altele lăptoase; erau crăpate şi de mărimi diferite.

— Acesta-i observatorul. De aici pot vedea la distanţă de treizeci şi doi de kilometri în orice direcţie.

Ashlyme se uită afară. Un sfert din cer era ascuns de cocoaşa Alves-ului, cu domul de cupru crăpat şi ameninţător al vechiului palat stând strâmb pe el ca o coroană. Din cealaltă parte se putu uita în jos peste Canalul Plăcerii la faimoasele morminte din Allman’s Heath.

— A fost construit după placul meu acum zece ani, spuse Buffo.

Era plin de invenţii năstruşnice. Pe când Ashlyme trecea de la una la cealaltă, prefăcându-se că nu le mai văzuse înainte, Buffo

rămase aşezat pe un taburet. Dar nu putea sta locului. Sări în picioare ca să-i explice:

— Acestea-s proiectele pentru noul aparat.

Şi se aşeză la loc. El însuşi era ca un exponat în acea lumină ciudată.

Una dintre invenţii era un labirint din tuburi de cupru în care Buffo lăsase două sau trei vizoare, aparent la întâmplare. Ashlyme se îndoi de spate ca să se uite prin unul dintre ele. Tot ce văzu fu ceva cenuşiu reticulat şi trist şi, plutind indistinct pe fundalul ei în depărtare, ceva ca o crisalidă sau cocon, rotindu-se la capătul unui fir. Buffo zâmbi cu timiditate.

— Mai am de lucrat la asta, recunoscu el. Eşti, totuşi, de acord că are un mare potenţial?

Continuă prin a-i explica metoda sa experimentală, dar curând văzu că Ashlyme nu-l înţelegea. Părăsi observatorul pentru o clipă şi se întoarse cu o tavă.

— Nu vrei nişte vin? Nişte sardele dintr-astea?

Cu recunoştinţă, Ashlyme se aşeză şi luă una. Mâncară în linişte. După ce termină, Ashlyme îşi frecă faţa cu mâna.

— Buffo, spuse el. Ştii că sunt eu şi nu vreun funcţionar de la biroul de patente. Sunt Ashlyme. Am văzut toate astea de o sută de ori până acum.

— Poftim?

Buffo se uită la el cu o expresie ce se schimba încet.

— Presupun că le-ai văzut, zise el gânditor. Presupun că le-ai văzut.

Suspină.

— Bănuiesc c-am ştiut de la început cine eşti. Îmi pare rău, bătrâne.

Ashlyme îi explică mijloacele prin care ajunsese să aibă de-a face cu Marele Cairo.

— Şi acum piticul ăsta vrea vă vină cu noi în Rue Serpolet, îi spuse lui Buffo. Nu acceptă un refuz. Ce ne facem?

Buffo se uită sumbru prin observator.

— Te trezeşti dintr-un coşmar într-altul, spuse el pe o voce liniştită.

Îşi inspectă palma mâinii ca şi când aceasta i-ar fi reprezentat întreaga viaţă.

— Îmi pare rău, peştele ăsta-i îngrozitor. Lasă-l dacă nu-ţi place.

Brusc, râse şi împinse tava pe podea cu un zăngănit.

— Trebuie să facem noi planuri, atunci! exclamă.

Atinse braţul lui Ashlyme.

— Vino, Ashlyme, mă-nveseleşte numai să te văd!

Deja avea o idee, şi continuă.

— Lasă-l pe el să împingă căruciorul dacă-i atât de dornic să vină! Avem nevoie de cineva să facă şi asta, la urma urmei; şi-i planul nostru, nu al lui.

Ashlyme şterse aburul de pe un panou de sticlă şi se uită afară. Cartierul Artiştilor se afla la abia două sute şaptezeci de metri distanţă dincolo de Canalul Plăcerii şi Allman's Heath. Se uită la bucla întunecată de apă, la amestecul de acoperişuri dinspre vest, la lespezile funerare înclinate care umpleau cimitirul dintre acestea. (Îşi instalase oare Audsley King şevaletul printre ele ca să picteze „Pe podul de la New Man's Staithe", cu anemonele şi *sol d'or*-urile arzându-i la picioare? Acum, cimitirul era plin de măceşi şi praf de tencuială suflat dinspre şantierele inutile de pe Endingall Street şi Piaţa de Monfreid.) Canalul era destul de puţin adânc. Într-o zi însorită îi puteai vedea fundul. Intenţionaseră să-l treacă pe jos după ce-o salvau şi s-o aducă pe Audsley King direct în Alves. Lunga experienţă în arta conspiraţiei îi permisese piticului să ghicească asta imediat.

— Nu cred c-o să se mulţumească cu atât, Buffo. Chiar dacă l-am putea convinge, nu e demn de încredere. E predispus la schimbări de temperament, la accese de entuziasm, tulburări, furii bruşte. Este îndrăgostit de urzeli. Până şi stăpânii lui, fraţii Barley, crede el, urzesc ceva împotriva lui.

— Nu contează, spuse Buffo. O să ne gândim la ceva.

Ieşi pentru un minut şi se întoarse cu ceea ce părea a fi o legătură de zdrenţe înfăşurate în jurul a ceva mai solid.

— Nu te uita o clipă, spuse el.

Ashlyme zâmbi fără voie. Închise ochii; îşi plimbă limba prin gură ca să desprindă bucăţile de sardele. Când deschise iarăşi ochii îl văzu pe Buffo stând acolo, purtând un fel de mască de gumă vopsită. Îi acoperea capul în întregime şi semăna cu craniul descărnat şi lustruit al unui cal, cu două rodii încastrate în orbitele goale în chip de ochi. Era grotesc. Buffo îşi dăduse jos hainele şi-şi înfăşurase corpul cu fâşii de material verde. Braţele lui erau ca nişte beţe, cutia toracică era imensă. Din fruntea măştii ieşeau două coarne mari, ramificate, cu pene. Nu semăna cu ceva omenesc.

— Sunt destul de bine lucrate, nu-i aşa? spuse el, cu vocea înfundată de cauciucul ce-i era tras peste nas. Nu vrei s-o vezi pe a ta?

În mâna întinsă ţinea o altă mască.

Ashlyme se dădu în spate.
— Nu, spuse el. Nu vreau s-o văd. De ce trebuie să ne îmbrăcăm aşa?
— Mi s-a părut că bătrânul a explicat destul de bine lucrurile. O să arătăm exact ca nişte cerşetori. N-o să ne recunoască nimeni!
Se apropie de Ashlyme şi-l apucă de umeri. Îl întoarse pe călcâie într-un dans stângaci.
— Ce idee! cârâi el. Ce succes!
Ashlyme era neajutorat. Craniul de cal i se vârî sub nas. Era greu de crezut că trăsăturile familiare ale lui Buffo se aflau undeva sub acea mască. Era la fel de speriat de forţa braţelor subţiri ale astronomului ca şi de sunetul respiraţiei care intra şi ieşea hârşâit prin mască. Apoi, fără voia lui, începu să râdă.
— Bine lucrat, Buffo!
Buffo, încurajat, cântă un cântec popular vioi, dar răsuflat. Terminară sticla de vin şi chiar şi sardelele. Soarele apuse. Cârâind şi cântând, ţopăiră prin observator, lovindu-se de tot soiul de lucruri şi căzând la pământ, până ce ce obosiră.
Mai târziu, o dată cu cuvenita lăsare a întunericului, observatorul deveni rece şi nelocuibil; dar cei doi bărbaţi rămaseră acolo, vorbind la început, apoi contemplându-şi planul într-o linişte camaraderească. Discutară despre viitor. Buffo se va muta din Alves în Oraşul de Sus, unde credea că munca sa va fi mai bine apreciată; Ashlyme îşi va împărţi studioul cu Audsley King şi împreună vor face lucrări măreţe. Când se înteţi vântul, structura şubredă a serei începu să scârţâie în jurul lor. Prin panourile crăpate suflă înăuntru un aer jilav, oferindu-i lui Ashlyme impresia unei mişcări, a unei călătorii grabnice printr-o dimensiune fragmentară, dar benignă. Unde aveau s-o sfârşească? Îi zâmbi lui Buffo. Astronomul îşi îngropase capul în pieptul său; adormise cu gura deschisă şi începu să sforăie. Cu fitilul micşorat, lămpile emanau o lumină crepusculară stranie. Ashlyme îşi luă mantia şi şi-o adună pe lângă corp. Era prea târziu să meargă acasă. Pe lângă asta, se simţea cumva răspunzător pentru astronom, care părea chiar mai sincer când dormea decât atunci când era treaz. Se plimbă fără ţintă o vreme, uitându-se prin vizoarele telescoapelor. Apoi se aşeză şi moţăi. O dată sau de două ori se trezi brusc, gândindu-se la mormanul de haine şi măşti de pe podea.

Vreme de o săptămână se simţi destrămat şi irascibil, nedorind să se implice în nimic. Îl mai ţinea oare piticul sub supraveghere?

Era oare Emmet Buffo dus cu pluta? *Flagelul,* scrise el în jurnal, *ne acceptă toate hotărârile, ca o ceaţă.* Amână mereu acţiunea de salvare şi în mare parte a timpului stătu în studio, uitându-se posac cum ploaia necaracteristică anotimpului mătura Oraşul de Jos şi biciuia faţadele caselor din Mynned. *Vara asta e un travesti,* scrise el, ca şi când platitudinea aceasta i-ar fi permis să-şi uite condiţia. Şi, când găsi apă printre obiectele din pod: *Sunt îngrozit, dar este numai vina mea. Nu am reparat acoperişul.* Nu-şi reparase nici părerea despre clicile de artişti din Oraşul de Sus. *Merită oare să faci ceva? Pe scurt, nu: aici totul se reduce la cine simandicoase şi afaceri amoroase. Rack are deja de două luni setul de desene pentru Băieţii visători, şi totuşi n-a avut loc nicio audiţie, nicio lectură. El speră (aşa spune) „să-l consulte pe artist” dar el nu merge niciodată în Oraşul de Jos.*

Nu putu lucra la porterul lui Audsley King. În schimb, începu să înrămeze tablourile pe care i le dăduse ea. Descoperi cu încântare vechiul peisaj „Incendiul de miercurea asta din Lowth“ şi ceea ce părea să fie o guaşă incompletă a faimosului „Autoportret semi-nud“, în care artista este văzută uitându-se viclean într-o oglindă, cu mâinile-i lungi atingându-şi părţile intime. Agăţă tablourile în mai multe locuri pentru a găsi lumina cea mai bună şi stătu în faţa lor perioade lungi de timp, emoţionat de câmpiile succesive din peisaj, de neliniştitorul eros al lumii ei interioare.

Într-un sfârşit, o rază piezişă de lumină solară răzbătu printre norii de deasupra oraşului şi-i umplu cu o strălucire schimbătoare, convulsivă. Pe malurile Canalului Plăcerii lumea se grăbea. Oraşul de Sus se revărsă pe Lime Walk şi pe Terasa Frunzelor Căzute, şi acolo, cutezător de aproape faţă de zona de flagel, primi soarele.

Mese mici din fier fură instalate şi femeile băură ceai din porţelanuri „strălucitoare ca nişte urechi de bebeluş”; în vreme ce poeţii care scăpaseră de exil în Californium şi Luitpold Cafe recitară pe voci muzicale. Toată lumea avea o teorie cu privire la flagel. Toată lumea o avea dintr-o sursă de încredere. Cei mai mulţi erau de acord că nu va ajunge niciodată în Oraşul de Sus. Închipuiţi-vă scena! Femeile aveau pe ele rochiile de muselină. Bărbaţii purtau săbii şi mantii albe copiate cu grijă după cele care fuseseră la modă în rândul ucigaşilor năimiţi din Oraşul de Jos cu două sau trei secole în urmă. Peste podurile albe cădea delicat o lumină argintie udă, zugrăvind curbura largă a canalului şi ascunzându-i perfect aspectul ponosit. Toată lumea se distra pe cinste; în vreme ce jos, printre ferigile de pe drumul animalelor, se zvârcoleau cele o mie una de omizi ale fluturelui de cinabru,

unele grase şi abile, întorcându-şi în sus capetele boante şi urâte, altele slabe, murdare şi amorţite. Fraţii Barley le mâncau şi se simţeau rău.

Ashlyme, care fusese plecat să cumpere fistic, ajunse din greşeală pe Terasa Frunzelor Căzute şi nu-şi putu găsi drumul de întoarcere. Mulţimea de oameni îl nedumerea. Dădu peste Paulinus Rack, care şedea la o masă cu Livio Fognet, litograful, şi cu protectoarea lor, Marchiza „L“. Lângă scaunul Marchizei stătea un tânăr romancier, care-i admira faimoasa curbură a braţului superior. Fură cu toţii încântaţi să-l vadă pe Ashlyme. Ce scump era la vedere!

— S-a ridicat flagelul, atunci? spuse el, uitându-se încurcat în jurul lui.

Era singurul motiv de sărbătoare la care se putea gândi.

Ei se amuzară. Nu auzise niciodată de vreme senină? Acceptă o ceaşcă de ceai pe care Marchiza o turnase special pentru el, dar refuză să se uite la caraghioslâcurile fraţilor Barley de pe malul canalului. Nu se putea gândi la ei, explică el, ca la nişte bufoni.

— Nu eşti puţin cam naiv, bătrâne? spuse Livio Fognet.

Îi făcu cu ochiul romancierului Marchizei.

— La urma urmei, îl mustră Marchiza, trebuie să ne gândim la ei cumva!

Râse piţigăiat şi apoi păru că-şi pierde convingerea.

— Nu-i aşa?

Urmă o linişte năucitoare. După un minut, romancierul ei spuse:

— Cred că nici Rack însuşi n-ar fi putut-o spune mai bine.

Roşi în obraji. Fu salvat de o mişcare generală înspre balustrade. Un murmur de râsete străbătu terasa dintr-o parte în cealaltă.

— Oh, uită-te, Paulinus! strigă Marchiza. Unul dintre ei a căzut în apă până la genunchi!

Rack îi aruncă o privire automată şi-şi răsuci buzele grase. Se cutremură.

— Draga mea Marchiză, spuse el şi se apropie cu scaunul de Ashlyme. Avea puterea să creeze un mic cerc de intimitate în orice mulţime. Noi, reuşi el să sugereze cu o singură atingere a mâinii sale durdulii, nu avem nimic în comun cu oamenii ăştia. De ce ne aflăm, totuşi, aici? Numai fiindcă au nevoie de noi. Era un şiretlic flatant, şi-l datora în mare parte succesului său social şi financiar.

— Fognet e-un bufon, mă tem, murmură el, aplecându-se puţin înainte. Iar Marchiza un parazit. Îmi doresc să ne fi întâlnit în împrejurări mai bune.

— Dar eu o iubesc pe Marchiză, spuse Ashlyme cu voce tare. Tu nu?

Rack se uită nesigur la el.

— Mă surprinzi.

Râse. Ridică vocea.

— Apropo, zise el, *cum* mai este Audsley King?

— Oh, da, zise Marchiza pe un ton plângăreţ. Suntem cu toţii îngroziţi de situaţia ei.

Fraţii Barley, încurajaţi de râsetele de pe terasă, îşi uniră braţele şi săriră împreună în canal, stropind mesele de pe marginea terasei cu picături luminoase şi mici. Găsiseră un loc unde apa era mai adâncă. Nivelul ei se ridică şi la suprafaţă ieşiră bule de aer; apoi, pufăind şi suflând, feţele lor mari şi roşii îşi făcură apariţia.

— Mămucă! ziseră ei. Nu-i dăstul dă rece!

Tuşiră şi scuipară, îşi scuturară capetele şi-şi îndesară degetele în ochi ca să scape de apă. Ţipetele reţinute ale femeilor îi încurajară să-şi facă de cap (cu greu se putea numi înotat ceea ce făceau ei); să sufle bule; şi să se împingă unul pe celălalt sub apă. Numaidecât, se târâră afară, cu apa curgându-le în valuri din pantaloni şi în josul drumului animalelor. Rânjiră prostesc spre cer, prea epuizaţi acum ca să intre înapoi după încălţări.

Ashlyme era înfuriat de acest spectacol.

— Audsley King tuşeşte din toţi plămânii, Marchiză, spuse el cu amărăciune. E pe moarte, dacă vrei să ştii. Ce ai de gând să faci în privinţa asta?

Râse.

— Nu te prea văd prin zona de flagel!

Marchiza clipi în ceaşca de ceai. Păru pentru o clipă că nu va răspunde. Într-un târziu, spuse:

— Îi judeci pe oameni după nişte standarde neconforme cu realitate, maestre Ashlyme. Din cauza asta sunt atât de crude portretele tale.

Se uită gânditoare la frunzele de ceai, apoi se ridică în picioare şi-l prinse de braţ pe romancier.

— Chiar dacă îndrăznesc să spun că suntem la fel de proşti cum ne faci tu să părem.

Îşi îndreptă mănuşile de-un alb imaculat.

— Sper c-o să-i spui lui Audsley King că încă suntem prietenii ei, zise ea.

Şi plecă printre mesele din jur, schimbând câte un cuvânt ici-colo cu oamenii pe care-i cunoştea. O dată sau de două ori,

tânărul romancier se uită cu furie înapoi la Ashlyme, dar ea îi atinse umărul într-un fel împăciuitor şi curând se pierdură din vedere.

Paulinus Rack îşi muşcă buza.

— La naiba! spuse el. O să am de plătit pentru asta mai târziu.

Se uită de cealaltă parte a canalului.

— Într-o bună zi o să vezi că ai întreţinut prea multă vreme atitudinea asta, Ashlyme.

— Ce ai de gând să faci când flagelul o să ajungă în Oraşul de Sus, Rack? întrebă Ashlyme cu o urmă de dispreţ.

Rack îl ignoră.

— Opera ta s-ar putea să nu mai fie atât de la modă în viitor. Dacă aş fi în locul tău m-aş pregăti pentru asta. Nu-i insulta niciodată pe clienţii care dau banul.

Făcu un gest de alungare.

— Oricum, n-o poţi salva pe Audsley King, spuse el.

Ashlyme era furios. Îl apucă pe Rack de braţ. Acesta păru speriat şi şi-l trase. Ashlyme îl prinse, în schimb, de degete. I le răsuci.

— Ce ştii tu? îl batjocori el. Într-o săptămână o s-o scot de acolo.

Rack nu făcut decât să-şi răsucească buza. Nu făcu nicio încercare de a-şi elibera degetele, aşa că Ashlyme, îngrozit că se dedicase încercării de salvare în public, le răsuci şi mai tare.

— Ce spui de asta?

Voia să-l vadă pe Rack crispându-se de durere, sau să-l audă cerându-şi scuze, dar nu se întâmplă nimic de felul acesta. Şezură acolo o vreme, uitându-se sfidător unul la celălalt. Rack trebuia că suferea destul de tare. Livio Fognet, care nu părea să înţeleagă situaţia, clipea şi le rânjea imparţial. Începu să plouă. Oraşul de Sus îşi deschise umbrela şi plecă din Mynned, unde fraţii Barley îşi puseră mâinile peste cap ca să se apere de ploaie şi, mârâind, îşi priviră încălţările ce pluteau pe ape către Alves. Ashlyme dădu drumul degetelor lui Rack.

— Într-o săptămână, repetă el.

— Eu mă duc să schimb o vorbă cu Angina Desformes, spuse Livio Fognet.

— Există un moment anume al după-amiezii, spuse Audsley King, când toate mi se par respingătoare.

Oraşul era din nou nepotrivit de întunecat, aerul răcoros şi fără vlagă. Cărţile de tarot erau împrăştiate pe podeaua studioului ca şi când le-ar fi aruncat cineva acolo într-un acces de furie. Audsley

King zăcea pe sofaua spălăcită într-un cuib de perne din brocart, cu trupul ei subţire sprijinit într-un cot. Pe şevaletul din faţa ei avea o schiţă în cărbune mică şi grotescă, în care un dirijor, bătând ritmul cu legănări exagerate ale baghetei, tăia capetele macilor din care era alcătuită orchestra sa. Era plină de-o violenţă făţişă, cât se poate de necaracteristică lucrărilor ei obişnuite. Era neterminată, şi o privea cu trăsături înroşite şi gesturi furioase, frustrate. Cuprinsă de preocupare, lăsase focul din studio să se stingă, dar nu părea să simtă frigul. Acesta nu era un semn bun.

Ashlyme stătea stânjenit în mijlocul camerei. Se simţea timid, vinovat, nepotrivit: nu atât de mult datorită trădării pe care venise s-o pună în practică, cât incapacităţii sale de a aduce vreo schimbare reală situaţiei în care se afla ea. Niciodată nu mai fusese atât de conştient de goliciunea podelelor, de aerul efemer al pânzelor stivuite în colţuri, de vârsta şi starea mobilei. Deschise gura ca să spună: „În Oraşul de Sus vor avea mai bine grijă de tine“, dar se răzgândi. În schimb, studie cele două tablouri noi care atârnau neînrămate pe perete. Amândouă o înfăţişau pe Grăsana Etteilla şi-o surprindeau stând ghemuită pe podea amestecând cărţile. Sub unul dintre ele artistul scrisese cu litere înclinate: *uşa spre larg!* Erau grăbite şi neglijente, ca şi desenul de pe şevalet, de parcă-şi pierduse încrederea în tehnicile sale – sau răbdarea cu suportul însuşi.

— N-ar trebui să munceşti atât de mult, spuse el.

Ea era amuzată.

— Să muncesc? Asta nu-i nimic.

Atinse schiţa cu cărbunele, se uită dezgustată la linia care rezultă şi-o mânji cu degetul cel mare.

— Când trăiam la ţară, spuse ea, pictam de la şase dimineaţa şi până se făcea întuneric.

Râse.

— „Şase dimineaţa, şi galbenul de crom s-a întors în natură!” Ştii citatul ăsta? Ochii nu mi-au obosit niciodată. Câmpiile arate se întindeau în zare ca un vis întunecat, acoperite de ceaţă. Deasupra ei cârâiau ciorile, dând târcoale ulmilor. Soţul meu…

Se opri. Gura i se curbă de regret, şi-apoi de dispreţ faţă de sine.

— Ce capodoperă e asta!

Lovi pânza atât de tare, încât i se rupse cărbunele. Şevaletul se clătină, se plie singur şi căzu cu un zăngănit.

— Câmpul de maci pe care-l vezi este acela pe care l-am sădit noi! strigă ea, uitându-se în faţă ei în gol. Este ca o orchestră ai cărei cântăreţi nu-l văd deloc pe dirijor. Delirez cumva?

Dintr-o dată, se prăbuşi între perne şi din gură îi curse sânge. I se prelinse pe braţ şi începu să intre în brocart. Ea se uită neputincioasă la propriu-i corp.

— Şi soţul meu a fost un artist. A fost mult mai priceput ca mine. Să-ţi arăt?

Încercă să se ridice, căzu la loc, se şterse cu o batistă.

— N-a rămas nicio lucrare de-a sa, desigur.

Ochii ei se aţintiră asupra lui Ashlyme. Începură să-i curgă lacrimile.

— Nu, sunt cât se poate de bine, mulţumesc.

Ashlyme era îngrozit. Ea nu fusese niciodată măritată. (Înainte să se mute în oraş, locuise, din câte ştia el, cu părinţii. Asta se întâmpla cu mai mulţi ani în urmă, şi din perioada aceea nu se păstrase niciun tablou.) Hemoragia adusese la suprafaţă în acea inexplicabilă iluzie o dramă lăuntrică adânc îngropată. Ea îl strânse de încheietura mâinii şi-l trase mai aproape. Stânjenit, el se uită la faţa ei slabă, albă ca o gardenie, cu trăsăturile ei săpate adânc şi cu ciudatele riduri vorace de lângă gură. Ea mai şopti ceva, dar adormi în mijlocul propoziţie. După o clipă, el se desprinse cu blândeţe din strânsoare şi, mergând ca un om într-un vis, ieşi afară în pasaj.

— Vino, Buffo, spuse el.

Intenţionaseră să o adoarmă pe Audsley King cu laudanum, cu toate că niciunul dintre ei, sincer, nu ştiuseră bine cum se face asta. Mânca atât de puţin. Se gândiseră să i-l pună într-un pahar cu vin. „Dar cum să fim sigur că-l bea?“ Drogul părea acum inutil, dar Buffo era un conspirator inflexibil şi insistă să i-l dea, totuşi. Nu îi dădu însă destul: când substanţa îi atinse limba, ea gemu şi-şi răsuci capul cu îndărătnicia exersată a unui invalid (care se teme că fiecare cedare în faţa somnului ar putea fi ultima), aşa încât mare parte din doză i se prelinse pe obraz. Cât înghiţi, însă, avu un efect înfiorător. După un moment, ea se ridică iute şi, cu ochii ferm închişi, spuse cu claritate:

— *Les morts, les pauvre mortes, ont de grand doleurs. Michael?*

Buffo, vinovat, efectuă un mare salt şi vărsă pe jos restul poţiunii.

— Ce? strigă el. Suntem deja descoperiţi?

Ashlyme, care văzuse că femeia nu făcea decât să vorbească în somn, încercă să-l tragă de lângă ea. El se opuse cu încăpăţânare, trăgându-l de haine şi păr.

— Gălăgia! îl rugă Ashlyme într-o şoaptă urgentă. Vrei s-o trezeşti, nebunule?

Se clătinară pe podelele goale în lumina slabă, gâfâind, şuierând, împungându-se unul pe celălalt, în vreme ce mirosul greu al drogului se ridica în jurul lor.

— Nu l-a luat!

— Chiar şi aşa!

Audsley King mormăi brusc, căutându-le parcă atenţia, şi se lăsă între perne. Ei încetară lupta şi o priviră cu băgare de seamă. Gura i se deschise. Începu să sforăie.

Spre surprinderea lui Ashlyme, Marele Cairo fusese de acord să aştepte jos în Rue Serpolet cu căruciorul. Planul lor era s-o ducă la el într-un cearşaf vechi de-al lui Buffo. Între timp, el trebuia să aibă grijă să nu intre nimeni în casă. Ashlyme era, totuşi, îngrijorat. Membrele lui Audsley King erau laxe şi necooperante, şi era mai grea decât s-ar fi aşteptat de la aspectul ei devastat.

— Grăbeşte-te! Dacă devine nerăbdător o să urce aici şi-o să-şi vâre nasul!

Din pielea ei părea să radieze o căldură cumplită. Răsturnată, faţa ei, cu orbitele albăstrui şi firişorul de sânge uscat, părea acuzatoare, ironică, amuzată. O apucară şi nu o putură duce de pe sofa în stradă. Ashlyme nu vru să meargă mai departe.

— Am omorât-o! spuse el.

Toată acea idee era o nebunie. Nu voia să mai aibă nimic de-a face cu ea.

— În orice clipă, creatura aia o să fie aici cu cuţitele şi zbanţurile lui!

În cele din urmă, Buffo trebui s-o aşeze singur pe cearşaf, în timp ce Ashlyme stătu alături cu un ac bont de tapiţer, pregătit s-o coasă înăuntru cu ochiuri lungi şi largi.

— Acum costumele. Repede!

Buffo îşi scoase hainele într-un colţ. Pe când ţopăia de pe un picior pe altul pe podeaua rece, încercând să se ascundă, dinspre el răzbătu un miros puternic de camfor. Ashlyme, ruşinat de modestia prietenului său, întoarse cărţile de tarot împrăştiate şi se uită pe fereastră la pântecele galben al norilor de deasupra lui Rue Serpolet. Începea să creadă că planul avea, totuşi, să reuşească. Îi va oferi lui Audsley King spaţiu în propriu-i studio cât ea-şi va reorganiza viaţa. O va duce departe de Rack şi de

Marchiza „L“. Existau şi alţi sponsori, alţi distribuitori, dornici s-o ajute şi s-o reprezinte. Lovi cu degetele pervazul geamului.

— Grăbeşte-te, îl îndemnă pe Buffo. S-ar putea ca Grăsana să se întoarcă tocmai acum.

Buffo, în sfârşit înfăşurat în bandajele acelea mizerabile, îşi trase masca de cauciuc peste cap şi se întoarse cu faţa spre interiorul camerei.

Întrebă:

— E dreaptă?

Ashlyme auzi aceste cuvinte sub forma sunetelor sepulcrale şi ameninţătoare: *„I da mtă?“* Lumina galbenă reflectată în norii de afară se lovea de o parte a măştii. Semăna cu capul unui cal, proaspăt descărnat până la os în curtea unui măcelar şi împodobit cu panglici de hârtie verde pentru cine ştie ce festival, însă coarnele şi ochii ei nu aparţineau nici unui animal de pe faţa pământului. Astronomul o mângâie cu o mână făcută căuş, ca o femeie care-şi potriveşte pălăria pe cap şi veni spre Ashlyme, care se cutremură şi se dădu în spate, spunând:

— Chiar trebuie să port un lucru atât de oribil?

Buffo râse.

— A ta nu e nici pe jumătate la fel de frapantă. Poftim!

Ashlyme o acceptă cu dezgust. Era udă şi transpirată. Şi-o îndesă repede peste faţă, aşa încât să nu-şi ofere timp să se gândească, şi îi fu pe dată imposibil să respire. Îngreţoşat de mirosul ei, cu nasul strivit într-o parte, cu ochiul stâng acoperit, se luptă s-o dea jos, găsi mâinile astronomului încercând să i-o îndese la loc.

— N-am nevoie de ajutor! Lasă-mă în pace!

Era dezgustat de el însuşi în egală măsură ca şi de Buffo. Acel potir fetid, mai mult ca orice altceva, făcea planul de nesuportat. Îi curgeau ochii. Când putu vedea din nou, se uită cu pică la mâinile ca două beţe înfăşate ale lui Buffo.

— Eu n-o să mă bandajez aşa, orice ai spune tu!

Buffo ridică din umeri.

— Cum vrei tu, atunci.

Scările de jos ale casei erau îmbăiate într-o lumină galbenă, palã, şi presărate cu şipcile şi tencuiala desprinse zilnic de muncitorii proprietarului. Materiale de construcţie abandonate zăceau pe fiecare palier. Ashlyme şi astronomul îşi croiră drum în jos printre aceste mizerii, cu Audsley King atârnând între ei ca un covor furat. (În vreme ce, în spatele uşilor, ceilalţi locatari ai casei ignorau pocnetele furtive de pe scări şi vorbeau pe tonurile

sincopate şi certăreţe ale celor din zona de flagel, întrebându-se unul pe altul dacă stătea să plouă şi ce să ia de la măcelar mâine.)

Audsley King clătina din cap cu încăpăţânare şi mormăia.

— Nu pot creşte aici crinii ăia minunaţi, spuse ea pe o voce joasă, chibzuită. Ştii cât îmi e de greu să respir.

Tremură o dată sau de două ori şi rămase nemişcată.

Ashlyme şi Buffo îşi dublară efortul. Femeia părea să ia în greutate cu fiecare pas, amorţindu-le braţele şi alunecându-le din degetele care-i dureau. Nu erau obişnuiţi cu munca şi se văicăreau ca doi bătrâni: dacă Buffo nu trăgea înainte prea tare, atunci Ashlyme îl ţinea în urmă. Niciunul nu îndrăznea să ridice vocea la celălalt, dar, încorsetaţi în căştile acelea cu miros rânced, îndrăzneau doar să înjure hârâitul gros al respiraţiei în propriile urechi şi să-şi dorească să fie înapoi în Oraşul de Sus. Picioarele li se târşâiau pe scări.

— Nu *trage!*

— Dacă ai înceta măcar să împingi aşa tare!

Fără veste, Audsley King – visând, poate – îşi trase genunchii sub bărbie, şi cearşaful se contractă ca o crisalidă fantomatică în semiîntuneric. Ashlyme pierdu priza asupra umerilor ei. Femeia alunecă în faţă, îl doborî pe Buffo din picioare şi se rostogoli pe scări după el, lovindu-se şi gemând la fiecare treaptă, pentru a se opri cu un bufnet înfundat printre sacii cu nisip şi var de pe următorul palier.

— Buffo! se rugă Ashlyme. Fii mai atent!

Buffo se uită la el cu ură, cu absurdul lui piept gol înălţându-se sub zdrenţe. Cearşaful se mişcă uşor; din el se auziră sforăituri. Se apropiară de el cu precauţie.

— Unde mă aflu? spuse Audsley King.

Îşi recăpătase conştiinţa şi, evident, credea că e singură.

— Sunt în Iad? Oh, nimic n-o să mă consoleze vreodată pentru situaţia asta înfiorătoare!

Era vocea cuiva care se trezeşte într-o cameră goală într-un oraş necunoscut; se uită pierdut la lavoar şi la patul dezordonat; şi, după ce a deschis toate sertarele goale, se întoarce într-un sfârşit spre fereastră şi spre străzile pustii de sub ea, doar ca să descopere că a locuit acolo toată viaţa ei.

— Încă o hemoragie. Măcar dacă aş putea muri.

Se gândi la aceasta, apoi uită de ea.

— Tatăl meu a zis: „De ce desenezi mizeria asta?“, continuă ea. „Dacă abuzezi de talentele tale, o să le pierzi. Or să-ţi fie luate

dacă desenezi mizerii.” E-atât de întuneric aici. Nu vreau să merg la culcare aşa de repede.

Se auzi un plânset scurt. Se zbătu puţin, ca pentru a vedea cât de larg era spaţiul în care stătea captivă.

Rămase împietrită.

Din cearşaf ieşi un ţipăt sfredelitor.

Ashlyme încercă să o apuce de picioare, dar ea se smuci din strânsoarea lui şi începu să se rostogolească înainte şi-napoi pe palier, lovindu-se de pereţi şi strigând:

— Nu sunt moartă! Nu sunt moartă!

La aceasta, uşile se deschiseră sus şi în jos pe scări şi prin ele ieşiră vecinii ei ca să se plângă de zgomote. Câţiva se traseră înapoi când văzură ce se întâmpla, dar alţii, în special femeile, schimbară clătinări încurcate şi totuşi ironice din cap şi rămaseră să se uite. Emmet Buffo, care se pregătise pentru o astfel de eventualitate, le explică tuturor celor care vrură să-l asculte:

— Treburi oficiale. Politica de carantină. Păstraţi distanţa!

Acest lucru fu de un ridicol atât de evident, încât fu ignorat (cu toate că, în discuţiile aprinse care aveau să se işte mai târziu, îi făcu mai mult rău decât bine).

Audsley King, între timp, rupsese cearşaful de-a lungul cusăturii stângace a lui Ashlyme şi scoase o mână lungă şi puternică pentru a se prinde cu disperare de aer. Acum era deja atât de speriată, că începuse din nou să tuşească într-o serie de spasme profunde, distructive, între care nu putu decât să gâfâie. În partea de sus a cearşafului apăru un boboc roşu şi se extinse cu rapiditate. Ashlyme o ridică în poziţie de şezut.

— Te rog, fii calmă, o imploră el.

Convulsiile scăzură puţin. Era pregătit să-i mărturisească întreaga afacere sordidă, dar nu ştia cu ce să înceapă. Cu blândeţe, îi eliberă din cearşaf capul şi braţele. Femeile se îngrămădiră mai aproape, tăcute, nesigure, acum deloc amuzate; se văietară furioase la vederea obrajilor ei albi şi a buzelor însângerate. Ea clipi în sus la ele. Mâinile îi erau încinse; prinse între ele mâna lui Ashlyme.

— Te implor, oricine ar fi, să mă scoţi din giulgiul ăsta, spuse ea.

Dintr-o dată, observă lucrul pe care-l avea tras pe cap bărbatul. Începu din nou să strige, fluturând din braţe şi implorându-l să n-o rănească.

Asta era prea mult pentru femei, care se apropiară de Ashlyme, batjocorindu-l şi sumeţindu-şi mânecile. Emmet Buffo păşi

înaintea lor, făcând gesturi pe care şi le închipuia împăciuitoare. Încasă mai multe lovituri urâte în cap şi piept, şi fu împins într-o grămadă de nisip, unde rămase dând zadarnic din picioarele sale lungi şi repetând:

— Poliţia oficială, poliţia oficială.

Audsley King îl împinse pe Ashlyme în lături.

— Peştele-n om: omul în peşte! strigă ea, într-un puternic accent de Soubridge – amintindu-şi, poate, de vreun foc în aer liber la solstiţiu, de vreun ritual al fetelor în ţinutul agricol. Criminalule!

Ashlyme căzu pe spate, uluit.

Un peşte?

Pipăi masca cu degetele. Era capul unui păstrăv, căruia cineva îi adăugase buze groase de cauciuc şi o creastă grotescă de ţepi. Se prinse cu mâinile de cap şi, învârtindu-se cuprins de dezgust, încercă zadarnic să-şi scoată masca. Mirosul ei spori îngrozitor. De ce fusese de acord să devină atât de absurd? Nu se putea gândi decât să scape de acolo. Audsley King trebuia abandonată. În Oraşul de Sus el va fi un cal de bătaie. Se aruncă asupra femeilor, care-l loveau cu pumnii şi picioarele pe Buffo cu un soi de sălbăticie preocupată, năucă, şi încercă să-l scape pe astronom din ghearele lor.

— V-aţi apucat de o treabă prea grea pentru voi, eh? rânjiră ele. Hai să dăm jos măştile alea şi să vedem cine sunteţi cu adevărat!

Ieşind, însă, victorioase, nu făcură nicio încercare de a pune în practică ameninţarea. Una dintre ele se ocupă de Audsley King, în vreme ce celelalte rămaseră cu mâinile în şolduri, pufnind sfidător, sau îşi trecură agitate degetele prin părul încâlcit.

Aşa ar fi şi rămas dacă n-ar fi venit Marele Cairo, care se plictisise să stea de gardă lângă cărucior. Urcă uşor scările din stradă şi se apropie de femei cu pas vioi, de parcă era obişnuit să preia comanda oricărei situaţii. Purta un costum de piele maro, parcă militar, în a cărui cingătoare îşi îndesase o armă ciudată – un cuţit lung de treizeci de centimetri cu mâner rotund din lemn lăcuit sub forma unei bufniţe şi o lamă nici pe departe mai groasă ca o andrea. La capătul unei cureluşe prinse la încheietura mâinii se legăna o măciucă din cauciuc ca de muncitor. Avea picioarele încălţate în cizme cu şireturi cu bombeuri din oţel. Era foarte conştient de efectul pe care-l producea apariţia sa. Cu mâinile împreunate la spate şi cu pieptul scos în evidenţă, le oferi femeilor o privire prelungă, concentrată.

— Ce-i asta? întrebă el. Avem probleme cu oamenii ăştia?

— Nu, spuse Ashlyme. E-n regulă.

Auzind asta, femeile râseră sarcastic. Răspunseră la căutătura pătrunzătoare a piticului cu priviri îndrăzneţe, curioase.

Între timp, Emmet Buffo stătea neajutorat într-un colţ, respirând cu greu, istovit, pe când una dintre femei se apleca asupra lui ca să-i scoată masca.

— Opreşte-te, comandă piticul.

Merse ţanţoş spre ea şi o lovi peste fund cu măciuca. Femeii i se înroşi faţa.

— Măi, să fie, mucos mic şi jegos, spuse ea pe jumătate amuzată.

Îi ciufuli pârul, încreţind din nas când simţi mirosul de Balsam Altaean; apoi, repede ca fulgerul, îl doborî din picioare cu o smucitură de cot. Îl privi cum se rostogoli pe podea ţinându-şi mâinile la ochi şi spuse:

— N-o să mai faci repede asta, nu-i aşa, scumpule?

— Târfă neruşinată! strigă Marele Cairo.

Sări în picioare cu imprevizibila violenţă a unui acrobat (care trece de la repaus la mişcare fără nicio stare intermediară aparentă), scoţându-şi de la curea cuţitul cel lung. Înainte să-l poată opri cineva, o apucase de păr, o trăsese în jos în poziţie îngenuncheată şi-i vârî cuţitul în gura deschisă cât de tare putu. Ochii ei se căscară pentru o clipă.

— Am terminat-o, atunci, spuse el.

Ashlyme căzu la pământ şi vomită în masca de cap de peşte; în jurul lui le auzea pe celelalte femei strigând panicate. Emmet Buffo rămase unde fusese, şoptind: „Poliţia oficială”. Piticul dansă pe palier, înjunghiind orice femeie îi cădea în faţă, până ce înfipse cuţitul opt centimetri într-un toc de uşă şi-l rupse. Legănă măciuca pe care o avea prinsă de mână.

— Atât! strigă Ashlyme. De ce faci asta?

Lăcrimând de teamă şi repulsie, coborî scările în fugă şi ieşi în stradă, unde ploaia începuse să cadă din burţile norilor, udând castanii prăfoşi şi făcând un ciment unsuros din praful de tencuială şi frunzele căzute pe pavaj. Buffo se împletici afară după el, confuz şi sângerând, cu zdrenţele desfăşate şi cu masca strâmbă. Văzând că nu erau urmăriţi, se sprijiniră de cărucior.

— Femeile astea nenorocite, gâfâi astronomul. Întotdeauna îţi dau peste cap planurile.

Ashlyme se uită la el fără grai pentru o clipă, apoi o luă din loc.

Ploaia cădea.

Buffo strigă:

— Cum rămâne cu căruciorul? Ashlyme?

Strigătele şi ţipetele care continuau să se audă din casă atraseră curând atenţia poliţiei flagelului. Buffo îi văzu în depărtare. Tresări, apucă mânerul căruciorului şi alergă haotic cu el în josul lui Rue Serpolet până ce i se desprinse una dintre roţi. Urcă pe bordură şi căzu pe-o parte. Buffo se uită panicat în jur, de parcă şi-ar fi pierdut simţul orientării, apoi porni cu paşi mari în întunericul tot mai profund dintre două clădiri, strigând:

— Ashlyme? Ashlyme?

Poliţiştii flagelului intrară în casă câte doi odată. La scurt timp după aceea, se lăsă liniştea. Grăsana Etteilla, ghicitoarea, se făcu apoi văzută venind din direcţia pieţei. Ploaia îi lipise rochia din bumbac galben de sânii plini şi de şunci. Ochii ei erau flegmatici, braţele pline de zarzavaturi şi fructe. Intră în casă. Se auzi un ţipăt puternic atunci când o descoperi pe Audsley King pe scări. Se trântiră uşi, se aprinseră luminile în studiul lui Audsley King, se înregistră un mare du-te-vino între etaje.

Ashlyme, care se ascunsese de Buffo într-un portal unde bătea ploaia, aşteptă până ce încetă zarva şi apoi se duse acasă, ud până-n măduva oaselor.

Mai târziu, se uită în oglinda de deasupra lavoarului, abia văzând lugubrul totem cu buze vineţii care se uită înapoi la el, cu ochii ieşindu-i solemn din orbite şi cu solzii desprinşi căzându-i în chiuvetă. Tot drumul de întoarcere se temuse să încerce s-o dea jos, dar, în cele din urmă, o scoase cât se poate de uşor.

A treia carte**Oraşul**

Te vei amesteca printre oameni importanţi fără apetenţă pentru artă. Gusturile lor diferă mult faţă de ale tale. Ai grijă la „Omul cel Mic“ care vine după această carte.

„Îngerii, se spune, deseori nu ştiu dacă se plimbă printre vii sau printre morţi.”

RAINER MARIA RILKE, *Elegii*

Perioada care urmă fu liniştită şi greu de suportat. Se trezi împovărat de vină din fiecare somn. Când întindea o pânză sau îşi făcea menajul se întâmpla să-şi amintească de un detaliu al acelui dezastru şi să fie copleşit de-un val de repulsie şi ruşine. Nu-şi putea refuza clienţii când veneau să pozeze, şi totuşi se temea de fiecare bătaie la uşă, aşteptându-se să fie poliţia de carantină sau – şi mai rău – vreun mesaj plin de dispreţ din partea lui Audsley King, livrat de ghicitoarea răzbunătoare. Dar nu veni nicio veste din niciunul dintre cartiere.

N-am auzit nimic din partea lui Emmet Buffo, scrise el în jurnal. Şi continuă, poate nedrept: De ce să-l caut eu? Toată tevatura aia a fost din vina lui. Îşi reaminti cu aceeaşi răsuflare: Trebuie să-l evit pe Rack şi clica lui. Cum pot da ochii cu ei acum, cu rânjetele şi insinuările lor?

De fapt, nu avu nicio problemă s-o facă. Cât se poate de ironic, întâlnirea cu ei pe Terasa Frunzelor Căzute nu făcu decât să-i ridice statutul în Oraşul de Sus. Zvonurile referitoare la încercarea eşuată de salvare – care, când ajunseră în Mynned filtrate de exilaţii din Bistro Californium şi Luitpold Cafe, erau indulgent de vagi – nu făcură decât să se adauge noii sale poziţii romantice. Era popular în saloane. Marchiza „L“ îi făcu vizite însoţită de un nou romancier. Fu nevoit pentru prima dată în cariera sa să refuze comenzi. Cele două sau trei portrete pe care le termină în acest timp păreau să fie mai blânde ca de obicei. Asta îl stânjeni, şi-i cam dezamăgi pe clienţi. Pentru prima dată, nimeni nu voia un Ashlyme cu care să se înţeleagă. Tânjeau după părerea lui nefavorabilă. El era conştiinţa lor. Nu c-ar fi putut el concura cu flagelul, sau cu fraţii Barley: iar despre aceştia din urmă scrise curând următoarele:

În saloane nu auzim altceva decât ce haine poartă ei, ce crame frecventează săptămână aceasta, cum au lăsat însărcinată o cusătoreasă tânără şi prostuţă din Piaţa Tendinţelor Moştenite. „Oare cinează acasă fraţii Barley în seara asta?” se întrebă femeile una pe cealaltă. „Sau iau cina altundeva?“ Vor cina, cum

ştie toată lumea, ca nişte porci, într-o plăcintărie din spatele lui Margarethestrasse şi-o să-şi piardă cunoştinţa în rigole. „Fraţii Barley au inventat Egg Foo Yung!“ Când se gândea la Marele Cairo, Ashlyme era umplut de-un dezgust violent care se răsfrângea şi asupra sa. Visa cu femeia aceea cu gura deschisă şi ochi bulbucaţi, de parcă el îi înfipsese cuţitul în gât. O asemenea întâmplare nu mai avusese nicicând loc în viaţa lui; chiar şi treaz fiind, continua să o vadă de fiecare dată când închidea ochii. Vedea de asemenea şi expresia piticului când spusese: „Am terminat-o, atunci.” Era o expresie de satisfacţie, satisfacţia normală pricinuită de-o faptă normală, de parcă tocmai terminase de mâncat micul-dejun. Ashlyme se temea de următoarea întâlnire cu el, chiar şi numai fiindcă umbra acelei expresii s-ar fi aflat – aşa cum se aflase întotdeauna, numai că acum era vizibilă – sub pielea lui, alături de vanitatea sau încredinţarea sa că înţelegea limbajul pisicilor.

Cu toate acestea, întâlnirea era inevitabilă. Ashlyme păstră distanţa faţă de turnul din Montrouge, dar într-o seară, după ce luă masa la Vivien, se întoarse acasă şi găsi uşa din faţă lovindu-se de canaturi în bătaia vântului, iar piticul îl aştepta în studioul întunecat.

Piticul părea obosit. Se plânse, ca de obicei, că fraţii Barley îi puneau gând rău.

— Încă nu-i iau în serios – n-au întins atât de mult coarda – dar curând o să fiu nevoit s-o fac.

Se plânse de plictiseală. Pentru a şi-o alina, spuse el, îşi petrecuse toată săptămână cu prostituatele din Line Mass. Ele îi spuseseră „micuţul meu cancelar” şi „cocoşelul meu de companie”, dar asta nu-i oferise nicio bucurie, doar migrene şi o tuse seacă. Când îi spuse acestea lui Ashlyme, se uită la el cu atenţie. Şedea pe pervazul unui geam, balansându-şi picioarele. Luă marioneta lui Ashlyme şi-i răsuci mâinile şi picioarele în poziţii incomode, nu tocmai omeneşti. Râse.

— Haide, Ashlyme, care-i problema? Ce mai face bătrânul Emmley Burwash? Întotdeauna mi s-a părut un om fragil!

Ashlyme se uită la el din cealaltă parte a studioului.

— Ei bine, dacă nu vrei să vorbeşti, n-o face, spuse piticul. Nu te pot constrânge.

Îşi vârî nasul printre lucrurile lui Ashlyme până ce atenţia îi fu captată de un portret cu Audsley King făcut în grabă.

— Ce s-a întâmplat aici?

Ashlyme punea deseori deoparte banii pe care i-ai fi dat pe o pânză nouă refolosind una veche. În cazul acesta făcuse tabloul peste un portret de grup cu Baroneasa de B… şi familia ei, care nu fusese niciodată ridicat din studio. Pe măsură ce vara cea ploioasă înainta şi noua vopsea începea să se şteargă, imaginea Baronesei începea să iasă din nou la suprafaţă sub forma unei femei foarte bătrâne ţinând în mână o floare, absorbind încet şi distorsionând figura lui Audsley King. Era ceva intenţionat şi sinistru în acest act de substituire. Era ca şi când Baroneasa, împiedicată de propria-i vanitate să ridice tabloul original, avea totuşi intenţia să-şi pretindă pânza pe care era pictat. Ashlyme urmărise procesul cu un soi de oroare fascinată.

— De vină sunt pigmenţii de proastă calitate, spuse el. Vremea. Nu ştiu. Oricum, n-a fost un portret prea reuşit.

Îşi curăţă gâtul; înghiţi.

— Se-ntâmplă uneori.

Acum că descoperise că putea vorbi, nu mai avea răbdare să aştepte.

— Cum ai scăpat din mâinile poliţiei? se auzi că întrebă neliniştit. Ce le-ai spus? M-am uitat din Rue Serpolet, dar nu ai coborât în stradă. Ce s-a întâmplat după ce am plecat eu?

Piticul, care aşteptase asta, clipi cu cruzime.

— În Rue Serpolet, spuse el într-o parodie a unei voci autoritare, am surprins doi bărbaţi în timp încercau să scoată pe furiş o femeie sărmană din zona de carantină împotriva voinţei ei. Am încercat să-i arestez, dar m-au lovit până ce am leşinat, au înjunghiat o nefericită femeie într-un fel extrem de oribil şi au scăpat. Nu-i pot descrie. Erau deghizaţi într-un chip cât se poate de grotesc. E evident că erau criminali foarte experimentaţi. Oh, nu face faţa asta jalnică, omule! Nu ştii de glumă?

Ashlyme îşi muşcă buza.

— Chiar şi aşa, spuse el. Eşti sigur că te-au crezut?

Piticul se uită la el enervat.

— De ce să nu mă fi crezut? Eu sunt Marele Cairo. Tot ce au ei, de la mine au. – Râse. – Pe lângă asta, acum eu sunt responsabil de ancheta asta.

Ridică insolent din umeri, îşi lovi nasul cu un deget.

— Am jurat să-i prind pe răufăcători. O crima ca asta e-o chestiune de onoare pentru mine, s-ar putea spune.

— Dar mărturia celorlalte femei!

— Din nefericire a trebuit să arestăm câteva. Erau confuze, şi ajunseseră cumva la ideea că eu o rănisem pe una pentru ele.

Brusc, îl prinse pe Ashlyme de braţ.

— Pentru pacea ta sufletească, spuse el pe o voce joasă, urgentă, te sfătuiesc să dai uitării toată treaba aia periculoasă. Eu asta am de gând să fac, ceea ce-i un mare noroc pentru tine. Şi încă un lucru, Ashlyme…

Îl strânse tare până ce lui Ashlyme îi dădură lacrimile.

— Să nu mă mai laşi niciodată să aştept cum m-ai lăsat atunci, sau vei fi următorul care să-mi simtă ciomagul pe spinare. Suntem înconjuraţi de duşmani!

Ashlyme încercă să-şi tragă braţul. Plin de dispreţ, piticul îi privi zvârcolirile pentru o clipă sau două, apoi îi dădu drumul.

— Ţine minte!

Rămase tăcut după asta, uitându-se la Ashlyme ca şi când nu l-ar fi văzut cu adevărat. Apoi spuse pe un ton cât se poate de diferit:

— Mi s-a întâmplat un lucru curios când mă întorceam din Line Mass astă-dimineaţă. Îţi zic, Ashlyme, a fost unul dintre incidentele alea care te pun pe gânduri! Mergeam pe malul canalului printr-un district plin de depozite. Pereţi din cărămidă roz cu maro. Miros de apă stătută. Scripeţi ruginiţi legănându-se în vânt deasupra capului. S-a apropiat de mine un bărbat foarte bătrân şi, când a ajuns în dreptul meu, s-a oprit şi s-a uitat direct la faţa mea. Mi-a aruncat o privire sinistră. În jurul scalpului său galben părea să plutească un halo insuportabil! Preţ de o secundă sau două fu foarte frumoasă acea lumină incandescentă care-i ardea în jurul capului, dizolvând cărămida roz din spatele lui aşa încât tot cerul păru să se deschidă ca pagina albă a unei cărţi… Dar apoi se iscă iarăşi vântul şi soarele intră din nou după nori, iar eu am văzut că faţa lui era roasă de o boală contractată în tinereţe. Îi tremura gura. Părea suferind şi preocupat. Din el emana o forţă vagă, ca un vânt ce mă împingea din faţă. Ashlyme, cred că flagelul o să ne răpună pe toţi într-un sfârşit!

Piticul se cutremură ca de-o superstiţie şi rămase iarăşi tăcut. Aceasta era o parte a caracterului său pe care n-o mai afişase înainte. La început, Ashlyme bănuia că născocise povestea, sau cel puţin că o garnisise ca să pară mai impresionantă; dar când îşi trecu mâinile cu inele grele peste faţă şi se întoarse ca să se uite sumbru pe geam afară, îi fu aproape imposibil să nu creadă că ceva îl tulburase cu adevărat în Line Mass. Când Ashlyme îi oferi ceai, el refuză cu un gest care sugera că nimic nu-l putea face să iasă din starea aceea proastă. Era un ciumat, recunoscu el, cu

depresii nervoase care veneau şi plecau o dată cu vremea. Fără-ndoială, această nouă melancolie era de felul acela. Brusc, spuse:

— La drept vorbind, m-am gândit mult la o femeie pe care am văzut-o când eram în Rue Serpolet, o femeie mare care prezice viitorul şi se spune că locuieşte cu Audsley King. Îndrăznesc să spun că tu ştii de o astfel de femeie?

Ashlyme clătină încurcat din cap.

Piticul îi oferi un zâmbet curios, cu gura tremurândă şi totuşi conspirativ, şi scoase din jacheta sa din piele ţintată un plic cu o pecete de ceară roşie la fel de mare ca un rubin.

— Chiar şi aşa, spuse el. Vreau să ajungă asta la ea.

Se gândi pentru o clipă.

— Spune-i că mă interesează mult cărţile. Asigur-o de consideraţia mea. Ridică-mă în ochii ei. Asta-i o treabă romantică, Ashlyme, şi-mi pun încrederea în tine. Du scrisoarea în Rue Serpolet cât de repede poţi.

Ashlyme fu cuprins de panică.

— Dar cum rămâne cu Audsley King? insistă el. S-ar putea să-mi fi recunoscut vocea în zarva de pe scările alea afurisite! Cum pot da iarăşi ochii cu ea?

Piticul se uită la el fără nicio expresie, întinzând scrisoarea. Ashlyme petrecu o noapte fără somn şi, a doua zi, făcu o vizită la casa din Rue Serpolet ducând în leagănul braţului o duzină de crini albi ca varul şi grei.

— Cum te simţi?

— Cum mă vezi.

În cameră era frig. Audsley King stătea întinsă pe sofa – slabă, nemişcată, cu o privire pierdută – înfăşurată într-o haină de blană cu mâneci ciudat de lungi. Vorbea cu reţinere despre „hoţi“; ochii i se mişcau cu teamă de fiecare dată când pe lângă casă trecea câte o roabă de construcţii. Pe fiecare suprafaţă plată stăteau boluri cu anemone, de începuse să se jelească singură. Florile erau purpurii şi roşii ca vinul, culorile bolii ei; gâturile lor erau îndoite cu ascultare. Discuta despre lucruri mărunte: situaţia sa domestică („Acum stau aici în studio toată ziua“) şi mesele pe care le lua. „Brusc, nu-mi mai place peştele!” El o studie îndeaproape, dar nu-şi râdea de el.

— Nu vrei să mergi la geam şi să te uiţi afară? Ne-au călcat nişte hoţi şi sunt foarte neliniştită.

Nu, spuse ea, nu făcuse nicio lucrare nouă. Acolo, după cum putea vedea, se afla şevaletul ei, adunat şi sprijinit de perete.

Făcuse nişte desene, dar nu voia să i le arate tocmai lui. Nu erau destul de bune. Le păstrase numai o zi, după care le rupsese. De ce nu trecuse s-o vadă? Ar fi bucuroasă să-i pozeze din nou, dacă asta-şi dorea. Viaţa părea atât de tăcută. Nu trebuia să se trudească. Nu era goală, ci foarte tăcută.

— Ghicitoarea este amabilă, dar îmi lipseşte Oraşul de Sus, spuse ea.

Apoi, din nou, avea atât de multe pe cap, abia dacă-i ajungeau orele dintr-o zi!

El îi promise c-o va vizita din nou curând. Când ieşi, ea se uita deja înfrigurată în colţurile camerei.

În strâmtul coridor cu linoleum rupt şi stive de pânze, Ashlyme o găsi pe Grăsană aplecată deasupra unei găleţi, cu corpul mătăhălos şi chinuit îmbrăcat într-o rochie largă cu mâneci mici, imprimată cu flori. Spălatul podelei o făcuse să respire greu cu gura deschisă şi sub braţe avea pete mari de transpiraţie. Culoarul era luminat doar de o fereastră în evantai, care dădea spre casa scărilor; în obscuritatea maronie pe care o oferea aceasta, femeia părea monumentală, de nezdruncinat. Dar, când se apropie el, se ridică ştergându-şi obrajii cu un antebraţ puternic şi-şi făcu impasibilă loc. Din găleată ieşeau aburi. Fără să ştie ce să spună, îi înmână plicul de la pitic. Ea îl întoarse pe toate părţile, îi examină pecetea înflorată, îl cântări o clipă în mâinile mari şi aspre de parcă nu era sigură ce să facă cu el.

— Nu vrei un pahar de anason? întrebă ea încet.

— Mulţumesc, spuse Ashlyme, dar trebuie să plec.

Atunci vorbiseră pentru prima oară.

El se uită la degetele ei boante, atât de neobişnuite cu acea mişcare, cum rupse şi umezi plicul. Îl văzu că o privea şi se întoarse cu un fel de modestie instinctivă ca să citească foaia de hârtie pe care o găsise. I se mişcară buzele. Ashlyme, care i-ar fi oferit o mare intimitate dacă ar fi putut, se uită în susul zidului. Cu colţul ochiului văzu o pată de-un roşu aprins întinzându-se încet dinspre gâtul ei gros pe obrajii palizi cu puful lor de păr şi pelicula de transpiraţie. Femeia aceea monolitică, cu umerii ei masivi, mişcări împietrite şi calm de catâr, roşea! Ashlyme îşi lovi agitat piciorul cu palma şi se uită cât de intens putu la găleata din care curgea apa.

Zăngănitul unei roabe de construcţii intră înfundat în coridor prin geamul în evantai. Simţea miros de mâncare gătită în josul pasajului, în bucătărie. Încercă un brusc sentiment de normalitate şi stabilitate, apoi cineva strigă în stradă şi sentimentul dispăru.

În cele din urmă, ghicitoarea împături scrisoarea şi o vârî, cu un oarecare efort, cu grijă, înapoi în plic. O lăsă să cadă între imenşii ei sâni şi mângâie locul unde se opri.

— Prietenul tău e-un omuleţ de caracter, spuse ea. Şi foarte săritor.

Ashlyme nu se aşteptase la aşa ceva. Dintr-o dată, văzu, suprapus peste faţa ei, faţa femeii pe care o omorâse piticul – cu capul dat pe spate, cu gura căscată pe cuţitul ăla subţire, îngrozitor. Simţea că ar fi trebuit s-o fi prevenit de asta.

— S-ar putea să afli că piticul este predispus unor perioade de… entuziasm, spuse el după ce se gândi puţin. Vreau să zic că s-ar putea să nu fie atât de vrednic de încredere cum ţi-ai dori tu.

Văzu imediat că spusese deopotrivă prea multe şi prea puţine. Poate că trecuse, oricum, momentul ca el să spună ceva, orice, despre comportamentul piticului: deja i-l trecuse cu vederea prin faptul că păstrase tăcerea. Ghicitoarea se uită la el bănuitoare. Apoi zâmbi. Preţ de o secundă, ochii ei părură să devină de un albastru foarte pur şi clar. Era ca un semnal transmis de inteligenţa lăuntrică, care se detaşase pentru scurtă vreme ca să se ocupe de el înainte să se întoarcă la eterna ei misiune de a căuta logică în trecerea aleatorie a unui pachet de cărţi lăuntric.

— Sunt sigur că e un om cu mari resurse, spuse ea, şi un om bun. Mulţumeşte-i pentru invitaţie. Dar ce propune el nu este posibil.

— Înţeleg, spuse Ashlyme, care nu înţelegea nimic.

În loc să aştepte să-i vadă ochii devenind din nou sticloşi, îi oferi o plecăciune uşoară din cap şi ieşi. Când se uită înapoi din uşă, femeia stătea în mâini şi genunchi lângă găleată, frecând tare ceva de pe podea.

Îi dădu raportul piticului despre această întâlnire în turnul din Montrouge.

— Bun, spuse piticul, frecându-şi mâinile. Excelent. Mai bine decât mă aşteptam. Dar trebuie să ne mărim avantajul, eh? Ea trebuie să vină aici şi să mă vadă aşa cum sunt, un om care şi-a organizat viaţa folosindu-se de minciuni albe, dar care e dispus să o împartă cu alţii!

Era într-o bună dispoziţie uimitoare. Clipea şi făcea cu ochiul cu o trufie contemplativă şi mulţumit. Mâncă o pară cu plăcere, îşi lustrui viguros ochelarii. Puse să se aducă o sticlă de *bessen genever* şi-l făcu pe Ashlyme să toasteze în cinstea a ceea ce el numi „reuşita sa romantică”. O dată sau de două ori, veselia lui

păru puţin obosită: îşi trecea încontinuu mâinile prin păr şi, când nu vorbea, în ochi avea o privire nefocalizată. Se ridică în picioare fără veste şi deschise violent uşa de parcă s-ar fi aşteptat să prindă pe cineva trăgând cu urechea. O dată spuse:

— Jumătate dintre oamenii mei au fost şi ei arestaţi ieri dimineaţă, din cauza unei boacăne administrative sus în Uriage şi Montdore.

Scoase un râset crispat.

— Îţi poţi imagina asta?

Însă, în general, era mulţumit.

— Data viitoare dă-i astea, ordonă el. Ce flori sunt de sezon? Nu contează. Ţine mine, gata cu „încă nu e posibil”! Gata cu sfiiciunea! Vino şi spune-mi răspunsul ei.

Se gândi pentru o clipă.

— Data viitoare când vii o să avem o şedinţă pentru portretul meu.

Însă era limpede că-şi pierduse interesul.

Ashlyme părăsi turnul ducând cu el un pachet care se dovedi a conţine nimic altceva în afară de doi pui de iepure proaspăt ucişi, fiecare cu câte o panglică de hârtie verde legată cu grijă în jurul gâtului. Pe aceştia, femeia cea grasă refuză să-i atingă şi, cu toate că piticul pretinse mai târziu că erau un dar de nuntă tradiţional în peninsula Mingulay, Ashlyme se cam îndoia.

Curând, ajunse să facă pe samsarul de la unul la celălalt o dată sau de două ori pe săptămână.

La început, aceasta nu fu o îndatorire apăsătoare; şi, chiar dacă era conştient că rolul de delegat al piticului îl făcea să pare un nătăfleţ, i se potrivea destul de bine, prin aceea că-i permitea să-şi reia vizitele la Audsley King în chip regulat. Cu nesăbuinţă, pentru a intra şi ieşi din Oraşul de Jos, începu să folosească din nou Scările Gabelline, făcându-şi socoteala că, din moment ce umbla cu o misie din partea piticului, nu va fi arestat de poliţia acestuia. Începu de la capăt portretul lui Audsley King, uitându-se neputincios la ea cum în fiecare zi i se topea câte un strat nou de carne, adâncindu-i găurile albăstrui de sub pometi. Faţa i se redefinea întruna, căutând expresia exactă a structurii osoase de dedesubt pe care numai moartea o poate arăta. Nu părea interesată de pictură. Se uita cu indiferenţă la ce făcuse el şi-l îndemna să „caute formele lucrurilor”. Ca s-o distreze în lungile ore reci cât picta, îi spuse minciuni despre Paulinus Rack şi inventă scandaloase afaceri amoroase pentru Marchiza „L“; pe

Livio Fognet îl vârî în faliment. Minţi fără milă, iar ea se arătă dornică să creadă orice.

Pentru prima dată, simţi el, curajul ei avusese de suferit, şi hotărârea de a rămâne în Oraşul de Jos îi era întreţinută numai de mulţumirea ei de sine, de înfricoşătoarea ei voinţă. Lucrul acesta, care, înainte de încercarea de răpire, l-a fi încurajat, acum îl dezamăgi profund.

Dincolo de pereţii studioului, Oraşul de Jos se ruina pe zi ce trecea, relaţiile lui comerciale nesemnificative şi perioadele de letargie prostrată imitând declinul lent al spiritului lui Audsley King. Afişe politice rupte fluturau pe balustradele din fier. Ploaia bătea peste iarba înnoroită. Florile de castani porceşti pâlpâiau ca nişte lumânări din ceară gri. Flagelul izolă mai întâi Moon Street, apoi Piaţa Uranium, făcând din ele peninsule, apoi arhipelaguri – în cele din urmă, înghiţi toate insulele mici în timp ce locuitorii lor nevinovaţi dormeau. În cimitirele ude şi-n pieţele goale poliţiştii fraţilor Barley stăteau în grupuri mici, bătându-şi joc de poliţiştii Marelui Cairo. Poeţii zumzăiau în bistrourile abandonate.

Audsley King pare să observe toate acestea dintr-un vis, scrise Ashlyme, începând o nouă pagină în jurnal. Expresia feţei ei e înspăimântătoare: înfometată, disperată, optimistă, toate deodată.

Nu se putea descotorosi de sentimentul de vinovăţie. Un autoportret pictat aproximativ în perioada aceea, „Îngenuncheat cu braţele ridicate”, îl înfăţişează cu ochii strâns închişi, aparent târându-se şi bâjbâind prin propriu-i studio, un spaţiu alburiu gol. Pare să fi dat peste un fel de barieră invizibilă, de care îşi lipeşte o parte a feţei, aşa încât aceasta este deformată şi albită într-o mască a frustrării şi disperării. (Obstacolul acesta era probabil oglinda cea mare pe care o adusese cu el în oraş cu câţiva ani în urmă, pe când era student. În ciuda dimensiunii şi greutăţii ei, o lua întotdeauna cu el când se muta dintr-un studio în altul.) Uleiul original al tabloului s-a pierdut, dar un studiu în acuarelă ni-l arată drept una dintre lucrările lui cele mai puternice. Lui îi displăcu mult, şi scrise: *Am desenat astăzi un lucru cât se poate de neplăcut după ce l-am întâlnit pe Marele Cairo. Asta din cauza felului în care mi-a mutilat el libertatea.*

Relaţiile piticului cu fraţii Barley suferiră atunci o şi mai mare înrăutăţire. Nu era clar ce intrigi şi contra-intrigi erau la mijloc. Dar Ashlyme observă: S-a abandonat. Cizmele îi sunt murdare şi miroase puternic a ulei de păr. Mă întorc noaptea târziu şi-l găsesc că mă aşteaptă. Dacă pomenesc de fraţii Barley, face crize de furie, denunţându-le ultimul act de trădare şi strigând: „În

şanţuri au stat până să-i scot eu de acolo!” şi „Ce mulţumire am primit vreodată de la ei?” Accesele astea par să-l obosească, şi apoi îşi petrece mare parte din timp tolănit într-un scaun aducându-şi aminte de vremurile bune pe care le-a trăit într-un bordel sau altul de pe Rue des Horlogers.

Dincolo de ipocrizia şi de temperamentul lui josnic, este un copil. Cu toate că nu i-au făcut niciun rău din câte-mi dau seama eu, consumă atâta ură asupra stăpânilor săi, încât a născocit pe seama lor până şi o poveste transparentă cu tente mitologice. Detaliile acesteia variază de la o zi la alta, însă punctul de pornire este întotdeauna cam acelaşi.

Fraţii Barley, susţine el, sunt tot ce-a mai rămas dintr-o rasă de magicieni şi demiurgi izgoniţi din Viriconium cu sute sau mii de ani în urmă într-un război cu nişte „cărăbuşi uriaşi“. Găsindu-se exilaţi în jompurile neprimitoare şi deşerturile din nord, aceste creaturi au construit mai întâi oraşe din cuburi de piatră „cu spaţii între ele prin care vântul tună“, apoi au început să se proiecteze înapoi în timp într-o perioadă îndepărtată, mai fericită, a lumii. Acum, cei mai mulţi dintre ei şi-au atins deja ţinta, iar oraşele lor sunt o ruină, locuite doar de miraje, simulacre sau fiinţe omeneşti de rând care încearcă să le imite cultura. Fraţii Barley au fost lăsaţi în urmă drept pedeapsă pentru un viciu de morală din natura lor şi, în încercările lor de a căuta un loc unde să fie bine primiţi, au rămas cumva blocaţi în oraşul nostru.

Această poveste arată cât sunt de complicate şi de puternice sentimentele piticului. Tot ce are el se datorează fraţilor Barley, chiar dacă el îşi doreşte să nu fie aşa. Când spune povestea, ochii lui sunt lucioşi şi întorşi spre înăuntru, de parcă întâmplările s-ar afla încă în faţa lui, dar nu pot fi desluşite decât printr-un mare efort. Face gesturi largi şi totuşi ezitante. Este foarte atent la amănunte, mai ales cele de arhitectură, şi stăruie cu o remarcabilă ingenuitate asupra păcatului fraţilor Barley, care i-a împiedicat să-şi urmeze semenii în trecut. Dacă la început nu şi-a crezut pe deplin propria poveste, acum nu şi-a lăsat altceva de ales.

Într-o noapte, piticul vorbi despre un oraş construit de această rasă în Nord (sau poate în cer, cu toate că nu explică cum era posibil aşa ceva):

— Oamenii în paltoane negre păreau să plutească deasupra pământului cu câţiva centimetri. Când şi când, vântul trăgea peste ei umbre, aşa încât scena tremura ca apa. Feţe lor erau albe din pricina uneltirilor. Ochii erau larg deschişi, pasivi; se

abandonaseră vântului dintre blocuri care-i împingea cu blândeţe de la spate. Când şi când, se auzea un râset, repede înăbuşit. Le dădusem importanţă. Oricare ar fi făcut orice pentru tine dacă credea că-i fusese împărtăşit un secret necunoscut celorlalţi. Seara, dinspre pustie urla şi ţipa un vânt nou, aducând cu el imense şopârle şi insecte. Bulgări de cenuşă şi gheaţă erau aruncaţi pe străzi în jos ca nişte bile de sticlă. Duminica, străzile ude erau acoperite cu un covor de lăcuste moarte. Fraţii Barley au inventat multe oraşe, dar acesta a fost cel mai rău. I-am găsit în şanţurile de acolo, şi curând au început să mă târască după ei!

Tăcu pentru cinci minute. Apoi ceru să vadă cuţitul pe care i-l dăduse lui Ashlyme înainte de încercarea de răpire. Mereu cerea să-l vadă: poate că, în ochii lui, acesta însemna reconfirmarea unei legături.

— Am făcut rost de cuţitul ăsta sus în Nord, spuse el, şi-a trebuit să mă mişc repede ca să-l păstrez. Să te mişti repede! Ştii ce vrem să spunem cu asta? Să te mişti repede înseamnă să faci paşi sau să treci la perete!

Şi dansă prin studio, arătându-şi dinţii pătaţi şi făcând mişcări neîndemânatice cu cuţitul până ce rămase fără răsuflare.

— Oh, da, era sânge pe cuţitul ăsta din clipa când l-am primit. Am locuit în câteva locuri bizare, asta-ţi pot spune sigur. Cuţitul ăsta şi cu mine am fost în câteva locuri bizare!

Ochii lui adoptară o privire distantă, romantică, şi-şi frecă degetul în sus şi-n jos pe lama ciudat pătată înainte să i-o dea înapoi.

— Cuţitul ăsta o să te slujească bine într-o zi, spuse el pe un ton sumbru. Asta-ţi pot spune sigur.

Ashlyme era impresionat de puterea lui de invenţie. Într-un sfârşit, însă, însemnă el, ascult fără să-i dau crezare. Oboseşte, bâiguie, îşi lasă capul să-i cadă pe piept, sforăie. Dintr-o dată, se trezeşte cu o tresărire şi pleacă acasă muşcându-şi unghiile, speriat că a luat sifilis în Rue des Horlogers, şi uită tot ce a spus. Până a doua zi inventează altceva care să-i pună pe fraţii Barley într-o lumină negativă.

În fiecare seară, înainte să plece, îi oferea lui Ashlyme câte un dar pentru ghicitoare. Nu voia nici în ruptul capului să-şi abandoneze apartamentul. Cu cât i se opunea mai mult, cu atât mai nepotrivite erau cadourile pentru ea: un ghem de păr, inele-sigiliu cu desene obscene, un amnar ruginit cules dintr-un deşert cu mult timp în urmă. Ea le accepta fără nicio expresie pe chip, repetând: „Ce propune prietenul tău nu este încă posibil.

Îndatorirea mea este aici." Piticul îşi pierdu cumpătul cu Ashlyme. Avea motive să creadă, spuse el, că florile lui scumpe îi fuseseră date lui Audsley King şi nu Grăsanei Etteilla; unele dintre cadourile lui fuseseră găsite într-o pubelă de gunoi; scrisorile nu erau duse la destinaţie. Nu luă în considerare nicio explicaţie de-a lui Ashlyme.

— Adu-mi-o sau n-o să-ţi fie deloc bine, spuse el.

Vlăguit, Ashlyme îi reproduse acestea Grăsanei data următoare când se află în Rue Serpolet. Femeia se uită tăios la el, apoi spuse:

— Prea bine.

În dimineaţa aceea, Audsley King suferise o mică hemoragie şi se odihnea cu gura deschisă şi buzele albăstrui pe *fauteuil*-ul din birou, întorcându-se când şi când agitată pentru a murmura ceva într-o limbă pe care Ashlyme nu o cunoştea. Ca să n-o trezească, ei stăteau în pasajul de după draperii, vorbind pe voci joase.

Ashlyme era surprins.

— Ai de gând să te duci să-l întâlneşti în casa lui?

— Da, spuse ghicitoarea. De ce nu?

Dintr-o dată, roşi şi-şi netezi părul cu o mână mare, cu pielea crăpată.

— Până la urmă, un om puternic face întotdeauna ce pofteşte, spuse ea mulţumită.

Ashlyme se uită la ea cu ochi ficşi.

Întâlnirea avu loc într-o seară cu o săptămână mai târziu în propria *salle* a piticului.

Muncise cu fervoare să-l pregătească pentru acea ocazie. Toată săptămână, echipele de tâmplari şi decoratori de interioare se mişcaseră de ici-colo, lucrând după instrucţiunile lui preţioase.

Podeaua fusese vopsită în negru şi lustruită. Colecţia de tablouri fusese luată cu grijă de pe pereţi şi pusă de-o parte. Pereţii fură acoperiţi cu pânză albă până la înălţimea de aproximativ şase metri. Aceasta fusese bine întinsă şi bătută în suie pentru a servi de fundal pentru o sumedenie de obiecte făcute din paie, păr şi metal, dar şi multe unelte cum ar fi cleşti, ciocane, pensete şi dalte, care atârnau în cuie arămite sau fire împletite din mătase sau colţare special construite după imaginaţia piticului. Erau legături vechi de porumb pline de praf şi şoareci uscaţi; modele ţesute din păr de fată; două sau trei curse negre de rugină; şi o maimuţă făcută din fire de iută împletite pe un schelet de sârmă moale. Toate lucrurile acestea fuseseră ornate cu spirale largi de panglici galbene şi verzi. Peste

ele cădea o lumină cenuşie. Deasupra lor pândea golul fumuriu, roşiatic, al camerei originale, un spaţiu de culoarea timpului şi-a descompunerii.

Mobila fusese decorată în chip asemănător. Drapate cu material alb, legate cu panglici colorate, fotoliile, dulapurile şi bufetele adoptaseră aspectul unor pachete imense, vag ameninţătoare.

Nu era limpede câţi oameni aştepta piticul. O masă lungă demontabilă aşezată în mijlocul încăperii era încărcată cu mâncare, în mare parte păsări sălbatice având încă pe ele penele, plăcinte sticloase, cremă de ou şi lapte, şi hălci mari de carne decorată cu volănaşe de hârtie. „Păpuşele de porumb” neîndemânatic lucrate, aşa cum ar face un copil din fir de rafie sau paie într-o după-amiază ploioasă pe câmpiile din mijlocul ţării, fuseseră aşezate printre coşurile cu fructe, sticlele de *genever* şi platourile groase şi albe. În mijlocul mesei se afla un cap de oaie adevărat, descărnat şi vopsit, cu portocale în loc de ochi. De-o parte şi de alta a acestuia stătea câte o vază cu flori de măceş târziu, umplând încăperea cu o miasmă groasă, soporifică, de mai.

Grăsana Etteilla se uită agitată la toate acestea. Nu trădase niciun sentiment pe când trecuse prin Haadenbosk, nu se uitase nici la dreapta, nici la stânga. Dar straniile împrejurimi ale Montrouge-ului o încurcaseră, iar atenţiile poliţiştilor piticului, chiar dacă prietenoase, îi slăbiseră hotărârea interioară. Se uită în sus spre bolta vechii încăperi şi-şi jucă între degete bizeţurile înflorate ale pălăriei. Deja îşi doreşte să nu fi venit, îşi spuse Ashlyme şi, încercând s-o facă să se simtă mai bine, spuse cu voioşie:

— Ei bine, a pus la cale un spectacol pe cinste pentru tine. Uită-te câtă mâncare! Crezi că s-ar supăra cineva dacă aş lua o prună de aici?

Când sosi piticul, îl luă pe Ashlyme deoparte şi spuse pe-o voce joasă:

— Am visat numele unei străzi două nopţi la rând, Ashlyme. O stradă din Nord.

Îşi turnă nişte *genever* într-un pahar şi-l bău până la fund.

— Ce zici de asta? M-a făcut al naibii de agitat, nu mă deranjează să-ţi spun.

O observă pe ghicitoare. Imediat, era tot numai un zâmbet.

— Scumpa mea femeie! strigă el, zâmbindu-i în sus cu toţi dinţii înnegriţi. Te simţi bine? Ţi-ai *revenit complet* după evenimentele ale îngrozitoare din Rue Serpolet?

Se uită viclean peste umăr la Ashlyme, care se întoarse şi pretinse că e interesat de altceva.

— Trebuie să ne spui imediat ce te vei simţi câtuşi de puţin obosită!

Femeia cea grasă, ţinându-şi pălăria cu ambele mâini înaintea ei, roşi de modestie spre podeaua sclipitoare şi permise să fie condusă prin faţa ciudatei colecţii de pe pereţi.

Marele Cairo nu pierdu nicio ocazie de-a o impresiona. Se întorcea când într-o parte, când în cealaltă, ca să-şi afişeze cel mai bun profil. Stătu cu spatele arcuit şi cu pieptul umflat, şi cu mâinile la baza coloanei vertebrale, uitându-se în sus pieziş la ea ca să estimeze efectul pe care-l avea asupra ei. Se îmbrăcase pentru ocazie în pantaloni de catifea verde legaţi deasupra genunchilor cu şnur roşu, cizme ale căror bombeuri din oţel lustruit ofereau o reflecţie curbată, uimitoare a marii încăperi, şi o cămaşă fără guler peste care purta descheiată o vestă neagră, strălucitoare. La gât avea o bucată de material verde; iar părul îi fusese culcat cu aplicări repetate de Balsam Altaean, al cărui puternic miros umplea camera şi se amesteca ciudat cu miasma de mai.

Alcătuiau o pereche stranie cum îşi târşâiau aşa picioarele de la o expoziţie la alta în lumina cenuşie. În timp ce-i arăta toate bucăţile lui de os, păpuşile din păr şi secerile tocite din fier înfăşurate cu panglici ca rochiţa-rândunicii, explică semnificaţia fiecărui obiect şi, de asemenea, locul de unde-l avea. Pe acela îl câştigase la cărţi; pe acesta îl dezgropase dintr-un deşert; pe acela nu l-ar da pentru nimic în lume. Vorbi cu convingere.

— Poţi avea oricare dintre lucrurile astea. Sunt toate foarte norocoase.

Însă ea era agitată şi-şi întoarse privirea. Marele Cairo nu vru să se lase deprimat. Îi făcu cu ochiul lui Ashlyme cu galanteria vulgară a unui poliţist sub acoperire, ca pentru a spune: „N-am terminat încă, nu, nici pe departe!”

Pe o masă avea o maşinărie într-o cutie. Când îi făcu ceva cu mâinile, aceasta scoase o muzică slabă şi tânguitoare ca sunetul unui clarinet în depărtarea unei nopţi vântoase, la care el bătu din picioare şi clătină energic din capu-i mare, rânjind de jur-împrejur prin cameră. Însă asta nu făcu decât s-o zăpăcească şi mai tare pe ghicitoare şi, de-ndată ce văzu că nu voia să danseze, ridică din umeri şi se grăbi s-o reducă la tăcere.

— Aveam multe dintr-astea în Nord, spuse el.

— Uită-te aici, o invită. Poţi să-l iei pe ăsta.

Întinse mâna şi o făcu să se uite la inelul pe care-l avea pe ea.

— În el, se lăudă, pot ţine cea mai mortală otravă de pe pământ, făcută din excremente de pisică. Port inelul ăsta tot timpul, chiar şi când dorm. Şi dacă s-ar întâmpla vreodată să mă găsesc într-o poziţie intolerabilă pentru mândria mea…

Deschise locaşul inelului. Ghicitoarea se uită cu ochi inexpresivi la pudra mată din el.

— Îl poţi avea, spuse el, închizându-l.

Ea scutură încet din cap în felul ei bovin. El zâmbi şi se uită direct în ochii ei.

— Citeşte-mi viitorul, atunci, comandă el.

Noaptea se apropia. Grăsana Etteilla se aşeză, odihnindu-şi sânii pe marginea măsuţei acoperite cu aba verde, iar două pete întunecate de transpiraţie i se întindeau încet la subsuorile rochiei. Amestecă pachetul de cărţi, îl împrăştie şi se uită la el cu surprindere. Piticul, uitându-i-se peste umăr, râse puternic. Aprinse o lampă şi se aşeză în faţa ei.

— Asta-i ceva, eh? spuse el. Ce zici de asta?

O lumină aurie mată scăpără pe cărţile soioase, colorate. El înclină capul într-o parte şi le privi concentrat.

— Din nou! comandă el.

Femeia cea grasă continuă să se uite ţintă la el.

— Din nou!

Ashlyme şedea uitat într-un colţ al camerei. Întrebase dacă putea merge acasă, dar piticul nu voise să-l lase.

— S-ar putea să am nevoie să duci un mesaj din partea mea, spusese fără băgare de seamă.

Mâncarea caldă se răci; capul de oaie se holba în semiîntunericul tot mai profund cu ochii lui bulbucaţi; la parter, poliţiştii piticului veneau şi plecau, veneau şi plecau, cu veştile lor urgente din Cartierul Artiştilor, cu zvonurile din Cheminor şi cu bănuielile din Pont de Nile. Nimic din toate acestea nu era interesant pentru ghicitoare şi clientul ei. Numai capetele lor erau vizibile, înclinându-se avide deasupra cărţilor în văpaia aurie a luminii. Uneori schimbau murmure surde: „Două râuri – un mesaj!” „Evită o întâlnire!“ În cameră era răcoare. Ashlyme se înfăşură în mantie şi dormi incomod.

Mai târziu avu loc o ceartă; sau poate c-o visă. Cineva răsturnă masa în întuneric. Un taburet zgârie podeaua. O sticlă căzu şi se sparse. Ashlyme o auzi pe Grăsană respirând greu pe gură, apoi cuvintele:

— Am de lucru în Rue Serpolet! Ce-mi ceri nu este încă posibil!

Avu confuz impresia că acele cărţi se rostogolesc prin aerul rece aşa cum un vrăjitor le rostogoleşte dintr-o mână în alta, fiecare imagine mică şi schematică părând luminoasă şi crudă şi vie şi foarte îndepărtată.

Când se trezi încă o dată se vedeau primii zori de zi. Dacă fusese răsturnată masa, o ridicaseră la loc şi acum stăteau cu coatele pe ea, uitându-se mai întâi la cărţi şi apoi unul altuia în ochi. Piticul îşi ciufulise părul; stătea ridicat în ţepi, iar sub el faţa lui era emaciată şi nesănătoasă. Lângă cotul Grăsanei se afla o farfurie cu mâncare pe jumătate mâncată şi o cană cu „cafeaua servitoarei”, iar pe perii de pe buza superioară avea lapte uscat.

Păreau să vorbească într-o limbă pe care Ashlyme nu o înţelegea. Clătină din cap, îşi curăţa gâtul, sperând să-l observe şi să iasă din singurătate. Grăsana Etteilla se uită la el cu ochi goi pentru o secundă, de pe trăsăturile feţei ştergându-i-se o expresie de lăcomie. Marele Cairo se ridică în picioare şi se întinse. Se duse la masă şi scoase o portocală din capul de oaie, apoi merse în cealaltă cameră, decojind-o. Ashlyme auzi prin perete un *ulululu* înfundat. O clipă mai târziu, pisicile începură să intre venind din Montrouge. Înconjurară masa pentru cărţi, îşi frecară capetele de gleznele ghicitoarei, din ce în ce mai multe până ce încăperea se umplu cu torsul lor amorţit.

— Niciuna dintre pisicile astea nu-i a mea, îi spuse piticul cu mândrie, terminându-şi portocala. Au venit la mine din tot oraşul fiindcă vorbesc limba lor. Ce zici de asta?

Ea îşi netezi părul mulţumită.

— Foarte frumos, spuse.

Ashlyme îi părăsi şi ieşi cu paşi ţepeni în oraş, unde slaba lumină lăptoasă a răsăritului cădea peste săpături şi peste feţele noilor clădiri ale piticului. Când se uită în urmă, turnul era întunecat cu excepţia unei singure ferestre galbene, unde putea distinge două siluete. Se frecă la ochi.

A patra carte
Stăpânul primei operaţiuni

Haosul şi nesiguranţa urmează acestei cărţi. O călătorie sau o întreprindere al cărei sfârşit nu se poate întrevedea. După o altă interpretare, şovăială.

I-am auzit pe filosofii de cafenea spunând: «Lumea e atât de bătrână, încât substanţa realităţii nu mai ştie ce trebuie să fie.»”

ANSEL VERDIGRIS, Câteva observaţii pentru câinele meu

Dacă stăteai la geamul studioului din Mynned şi te uitai afară spre Oraşul de Jos, simţeai că Timpul era zăgăzuit şi se răspândea în linişte în jurul tău ca un eleşteu stătător. Cerul avea culoarea zincului.

Ashlyme îşi duse viaţa mai departe cu plictis, nesigur de ceea ce declanşase când prilejuise întâlnirea dintre pitic şi ghicitoare. Într-o noapte visă că stătea într-o galerie care privea de sus parterul unei clădiri mari. Tot acest parter, scrise el, era abandonat în seama unor mormane de haine la mâna a doua, printre care rătăceau sute de femei în vârstă cu obraji pudraţi şi ochi umezi furioşi. Amestecau hainele cu repezeală: semănau cu nişte cărăbuşi în hainele lor negre. Apoi intraseră fraţii Barley însoţiţi de Marele Cairo, care începură imediat să împartă baloane colorate. Nu reuşeau să acopere toată camera. Femeile se luptau pentru ele pe culoare, călcându-se furioase pe picioare, cu feţele roşii. M-am trezit transpirat: era ca şi când m-aş fi aflat în Iad.

Popularitatea portretelor lui persistă, dar îşi găsi clienţii distraşi şi greu de convins să stea în poză. Pentru moment, scrise el, sunt puţin supuşi. O să le treacă. Sunt iritaţi de izolarea lor. Spun că e ca şi cum a locui pe o insulă, şi bănuiesc că au dreptate.

Ceva nou, sub forma lui Paulinus Rack şi a necazurilor lui, veni curând să le ia minţile de la situaţia lor proastă. Am auzit, observă Ashlyme, nu fără satisfacţie, că a făcut investiţii neînţelepte în proprietăţi din Oraşul de Jos. Dacă Die Traumenden Knaben nu are succes, se va prăbuşi, iar protectorii o să-l renege. Şi totuşi, aceştia se amestecă întruna în producţie, cerând să fie făcută „mai acceptabilă”. Trebuie să aibă decorurile pictate de Audsley King, dar nu le vor pe cele deja oferite. Acestea sunt, se pare, „prea sumbre”; sunt „mohorâte”; sunt în acelaşi timp „prea sugestive” şi „prea ostentative”. Rack înclină să cineze singur la Charcuterie Vivien (unde nu-mi vorbeşte). Între timp, cineva a sugerat să facem o piesă despre fraţii Barley.

Se gândea la asta cu o urmă de dezgust.

Nătărăii ăştia ne ocupă şi aşa destul din gânduri. Noapte de noapte, se bălăbănesc de-a lungul rigolelor din Mynned, holbându-se la stele printre crengile copacilor. Chiar trebuie să-i punem să defileze prin faţa noastră şi la Teatrul Prospekt, cu buzunarele pline de sticle zornăitoare, urmaţi pe scenă de şase câini Dandy Dinmont lătrători pe care i-au cumpărat de la vreun neguţător din Line Mass care pretinde că i-a antrenat pe Stockholm Tar şi de pisici vii?

Şi mai târziu adăugă:

Marele Cairo pare să se teme de ei mai mult ca niciodată. „Urechile lor sunt pretutindeni!”, pretinde el, şi a trimis ordine pentru sporirea vigilenţei spionilor lui. Îmi face vizite la studio la primele ore ale zilei şi stă cu picioarele încrucişate în singurul scaun bun, la fel de plin de propria-i importanţă ca-ntotdeauna şi împovărat de secrete pe care abia aşteaptă să le divulge – zona de flagel s-a mişcat din nou, cincisprezece oameni vor fi arestaţi în Alves mâine pentru că au încercat să-şi scoată pe furiş rudele, şi aşa mai departe. Dar uneltirile lui nu merg bine. Este irascibil, certăreţ, nesigur. Dacă aude o uşă trântindu-se în depărtare tresare vinovat, apoi încearcă să alunge impresia râzând sarcastic sau făcând un acces de furie. Bea gin de coacăze negre fără oprire; şi, când licoarea asta îi inflamează imaginaţia, tema lui predilectă de discuţie se învârte mai puţin în jurul a cum îşi va păcăli stăpânii şi din ce în ce mai mult în jurul evadării din oraş.

„Spune-mi, Ashlyme”, suspină el. „Va ieşi vreodată vreunul dintre noi din capcana asta pe care ne-am întins-o singuri?” Nu pomeneşte niciodată de Grăsană.

Pe măsură ce anxietăţile piticului se înmulţiră, renunţă la vizitele sale în Mynned. Dar nu voia să-l vadă pe Ashlyme în turnul din Montrouge. În schimb, aranjă întâlniri pe fugă în Shrogg’s Dene, Cheminor şi Poarta Bântuită, toate – cele mai abjecte zone din Oraşul de Jos, deseori în scopuri nu mai mari decât o plimbare de o jumătate de oră prin ploaie de-a lungul unei fortificaţii năpădite de răscoage, în timpul cărora ridica şi arunca în lături zeci de bucăţi de piele, tigăi ruginite şi alte ustensile domestice distruse. Într-o seară, întorcându-se dintr-o astfel de ieşire, Ashlyme se trezi pe Clavescin Crescent, o stradă al cărei nume nu-i era cunoscut.

Venise dintr-o suburbie depopulată aflată la distanţă de un kilometru şi jumătate nord de Cheminor, unde poteci noroioase de zgură mărginite de plopi şerpuiau printre casele goale ale leproşilor şi crematorii. Sperase să ajungă la baza Scărilor

Gabelline înainte să-l prindă întunericul: dar era deja târziu şi se instalase un crepuscul de-un albastru greu, făcându-l să nu-şi mai aprecieze bine distanţele. Recunoscu casele terasate cu trei etaje, cu faţadele lor scorojite şi ferestre cu obloane crăpate, ca aparţinând Cartierului Artiştilor. Cărei părţi din el, nu era tocmai sigur, cu toate că spera să fie aproape de labirintul familiar de străzi din spatele lui Monstrance Avenue şi a Pieţei Timpului Nerealizat.

Mici ganguri arcuite părăseau la intervale regulate dealul. Pe când se grăbea pe lângă gura unuia dintre ele, auzi un ţipăt slab – nu tocmai de durere, dar nici tocmai de suferinţă.

Era un sunet atât de ciudat chiar şi-n zona de flagel, încât el se opri şi se uită pe alee. Era udă şi neprimitoare, dar se lărgea după nouă metri sau aşa ceva spre o curte ca un puţ adânc, ale cărui margini erau proptite cu traverse imense de lemn. Noaptea deja venise acolo printre molozurile constructorilor. La baza unui perete bombat, sub o fereastră bătută în scânduri grele, mai mulţi saci de mortar stăteau în şir. Printre ei căzuse cineva. Ashlyme putea vedea o siluetă indistinctă susţinându-se pe mâini şi genunchi. Nedorind să intre pe alee, strigă nesigur:

— Nu te simţi bine?

— Da, spuse o voce înfundată.

Apoi:

— Nu.

Ashlyme îşi muşcă buza.

— Poţi veni încoace? întrebă el.

Linişte.

— Nu te pot ajuta decât dacă ieşi afară, spuse Ashlyme.

Din spatele unei traverse de lemn se auzi un chicotit slab. Ashlyme spuse:

— Mai e cineva acolo?

Îngustă ochii să vadă în curte. Bărbatul de pe jos îşi puse mâinile pe cap şi mormăi brusc.

— Eşti singur acolo? îl întrebă Ashlyme.

Fraţii Barley, care-şi petrecuseră toată după-amiaza vânând şobolani în grădinile năpădite de buruieni din spatele dealului, nu mai putură păstra liniştea.

— Nu-i nime’ aci, domnia voastră, zise Matey pe o voce sepulcrală.

Niciodată nu auziseră ceva mai comic. Îşi îndesară batistele în gură şi se tăvăliră pe jos. Săriră dintre umbrele care-i ascunseseră vederii şi, râzând dezlănţuit, ieşiră de pe alee.

— Ce priveliște înspăimântătoare! strigară ei.

Și:

— Dă-i cu gârbaciu', vicarule!

Fețele lor rânjitoare săriră la Ashlyme în lumina apusului ca niște baloane roșii; miroseau puternic a dihori și bere îmbuteliată. Pe lângă picioarele lor încălțate în cizme cu ținte se învârteau câini Dandy Dinmont pociți, scheunând isteric.

— Fac pipi pe mine, zise Gog. Chiar o fac!

Ashlyme era înfuriat.

— Lăsați-ne în pace! strigă el. Duceți-vă înapoi unde vă e locul și terminați cu prostiile astea!

Dar ei nu făcură decât să râdă mai tare și o rupseră la fugă pe deal în jos, râgâind și pârțâindu-se și împiedicându-se în câini.

După ce ecoul pașilor lor se stinse în sfârșit, Ashlyme se duse să arunce o privire la bărbatul din curte. Tremura cu înfrigurare. Din când în când scotea un oftat, apoi șoptea ceva pentru el care suna cam așa: „Unde mă aflu? Oh, unde mă aflu?“ Nu avea nicio rană vizibilă. Hainele lui, chiar dacă boțite și acoperite cu praf alburiu, erau de bună calitate; încă avea pe cap o pălărie de fetru cu boruri largi de genul celor la modă în Orașul de Sus. Dar nu voia să spună cine este sau de unde venea; iar când Ashlyme îl îndemnă: „Dacă ai vrea doar să te ridici...“, acesta nu făcu decât să scâncească și să afundă și mai mult între sacii cu ciment. Ashlyme îngenunchea și încercă să-l ridice. Bărbatul se opuse fără vlagă și-i căzu pălăria. Ashlyme se trezi că se uită la trăsăturile puhave și la ochii îngroziți ai lui Paulinus Rack.

— Pe tot cerul și pământul, Rack, ce cauți aici? spuse el.

— M-am rătăcit, scânci impresarul neputincios. M-am rătăcit.

Se prinse de mâneca lui Ashlyme.

— Ne înconjoară cerșetorii, spuse el. Să nu faci ceva care să-i provoace.

Dintr-o dată, se cutremură și șuieră:

— Livio, toate drumurile astea sunt la fel! Livio, *nu duc nicăieri!* Livio, nu mă lăsa! Nu mă lăsa!

Respirând cu greu, ținându-se de umărul lui Ashlyme pentru sprijin, se trase în picioare și rămasa așa cu gura deschisă, uitându-se în jur într-un fel înspăimântat, orb.

La Luitpold Cafe țineau noaptea la distanță într-o tăcere încremenită.

Madame ședea în spatele tejghelei de zinc pe care stăteau farfuriile întinse de sticlă cu agrișe înmuiate în *genever* de lămâie,

vreme de treizeci de ani specialitatea casei. Câţiva vălătuci slabi de aburi ieşeau pe uşa bucătărie din spatele ei. Când nu era nevoie să servească pe cineva, îşi împreuna mâinile slabe în poală şi se uita în gol, ca un animal care aşteaptă în faţa porţii. Insectele se izbeau de lămpile pâlpâitoare, albăstrui, dibuiau orbeşte prin încăpere şi zburau iarăşi spre lămpi. Cu o generaţie în urmă, locul acesta fusese chiar inima Cartierului Artiştilor, centrul lumii: acum, pereţii lui aveau o patină nepieritoare de mizerie pe care fuseseră zgâriate semnăturile indescifrabile ale ariviştilor şi pozeurilor; şi în locul faimoşilor poeţi şi pictori de odinioară, numai câţiva escroci şi polemişti rataţi şedeau la mesele cu tăblie de marmură, scriind nesfârşite scrisori oamenilor influenţi.

Carantină era singurul cuvânt pe care-l cunoşteau. Îi simţeau gustul în gură. Îl contemplau fără încetare, în timp ce flagelul, ca şi praful cenuşiu, li se strecura pe umeri.

Paulinus Rack îşi revenise în simţiri, chiar dacă ochii lui încă mai erau apoşi şi temători. Nu era limpede ce se întâmplase cu el. Se contrazicea cu fiecare propoziţie. Mai întâi pretindea că intrase singur în Oraşul de Jos, apoi că fusese cu Livio Fognet şi câţiva prieteni fără nume de-ai lor, „care-au şters-o de-ndată ce ne-au înţeles planul”. Spuse că veniseră în dimineaţa aceea la ora unsprezece, dar susţinu mai târziu că-şi amintea că petrecuse toată noaptea în curtea unde-l găsise Ashlyme. Spuse că fusese urmărit de cerşetori şi că trebuise să se ascundă de ei, dar susţinu sus şi tare mai târziu că aceştia fuseseră membri ai poliţiei flagelului deghizaţi, cu un mandat special pentru arestarea sa.

Oricare ar fi fost adevărul, zona de flagel îl înspăimântase şi-l dezorientase.

— Copaci, clădiri, rigole, fiecare stradă la fel cu cealaltă, Ashlyme! continua el să repete. Ne-am pierdut curând orice simţ al orientării.

Şi apoi, vorbind despre chinul său din curte:

— Ştii, le-am auzit pe creaturile ale scârboase înăuntrul casei, ore întregi, omorând diverse lucruri, râzând de mine.

Se cutremură.

— Ce ţipete şi chelălăieli! A fost cel mai rău lucru care mi s-a întâmplat vreodată!

Ashlyme se uită la el neiertător.

— Ai fost un prost să intri acolo. Ce s-a întâmpla cu Livio Fognet?

Rack se uită în jos la mâinile-i grase şi zâmbi firav.

— Ştiu, suspină el. Ştiu c-a fost o nebunie, dar asta-i firea mea. Cum ţi-aş putea vreodată mulţumi?

Bău zgomotos din paharul cu ceai.

— Acum mă simt mult mai bine.

Despre Fognet nu putu spune decât:

— Am rămas lângă el cât de mult am putut, Ashlyme. Dar îşi tot lua pulsul. Era convins că luase ceva boală. Apoi ne-am certat cu privire la direcţia pe care se afla Oraşul de Sus. M-a lovit. Se smiorcăia la sfârşit: se smiorcăia.

— Întotdeauna o să te rătăceşti aici, zise Ashlyme, care credea în sinea lui că Fognet s-ar putea să spună o altă poveste. Dar nu trebuie niciodată să intri în panică. Când am început eu să vin aici, nu mergeam mai departe de Piaţa Timpului Nerealizat. În cele din urmă, ajungi să te obişnuieşti. Îşi va găsi Fognet drumul de întoarcere? Sau ar trebui să-l caut eu?

Rack îşi şterse buzele.

— Cel de-acolo nu-i cumva Gunter Verlac? spuse el.

Zâmbi nesincer spre cealaltă parte a încăperii.

— Trebuie să mergem să discutăm ceva cu el.

Şi Ashlyme nu mai scoase altceva de la el.

În jur de ora unsprezece, se ridicară ca să plece, înfriguraţi de goliciune şi obscuritate. La masa de lângă ei, B… de V… poetul, era ocupat cu scrierea unei scrisori. Când trecură pe lângă el, îşi ridică faţa albă, inofensivă, ca de oaie.

— N-o să scăpăm niciodată de aici, niciunul dintre noi, spuse degajat, de parcă ei i-ar fi cerut părerea.

Madame şedea în spatele tejghelei şi-i privea cum plecau, cu mâinile în poală, în faţă cu o ceaşcă de ciocolată albăstruie care se răcea. Ashlyme îl conduse pe Rack până la baza Scărilor Gabelline. Acesta îi scutură mâna şi, cu nerăbdare, porni clătinându-se pe picioare spre Mynned. *N-o să auzim niciodată toată povestea asta,* scrise Ashlyme mai târziu, *acum că a fost în zona de flagel.* Şi: *Singura lui speranţă a fost s-o convingă pe Audsley King să redeseneze schiţele pentru Băieţii visători. Dar nu cred că ea l-ar fi ajutat, chiar dacă el ar fi ajuns până pe Rue Serpolet.*

Vizitele lui Ashlyme la Audsley King continuară, însă. Într-o după-amiază, la insistenţele ei, aprinse un foc în micuţa grădină din spatele casei şi o duse afară să-l vadă.

— Cât de frumos este, spuse ea.

Vântul nu sufla deloc. Între zidurile înalte de cărămidă – care, cu plasele lor de muri, siminichie şi iederă roşiatică, estompau sunetele de pe şantier care veneau din ambele părţi – aerul era usturător şi încântător, iar lumina era de un curios lămâi-pal. Fumul pe care-l scotea focul lui Ashlyme, de care era foarte mândru şi pe care-l alimenta energic cu crengi uscate de soc şi foi de siminichie galbenă, plutea imobil deasupra casei, cu miasma lui păstrându-se ascuţită şi autumnală chiar şi când se combina cu fumul de la focurile constructorilor. Audsley King îl privi cu afecţiune, zâmbind puţin de-o aducere aminte. Dar când el începu să rupă bucăţi din iedera verde, ea îl mustră:

— Ai grijă, Ashlyme, ca tulpinile ale încovoiate să nu-ţi lege visele. Îşi vor lua ele revanşa.

Dar era limpede că propriile ei vise o preocupau mai mult ca ale lui.

— Haide să ardem mobila dinăuntru. Curând n-o să mai am nevoie de ea.

Ochii lui era precauţi. Nu-şi dădea seama dacă-l lua peste picior. Toată ziua, dispoziţia ei fusese schimbătoare, capricioasă.

— Pictează-mă! comandă ea pe nepusă masă. Nu ştiu cum de suporţi să iroseşti lumina asta!

Fu o după-amiază lungă şi ciudată.

Gulerul prea mare al hainei de blană a lui Audsley King conspiră cu lumina alburie la estomparea şi înmuierea masculinităţii trăsăturilor ei până ce arătă, aşa cum se uita în foc, ca un copil care se uită afară pe-un geam cunoscut. Ashlyme, încurajat, lucră fără pauze; ea nu fusese niciodată un model atât de cuminte. Între timp, Grăsana Etteilla venea şi pleca, manifestând un calm monolitic pe când ardea lucrurile de prisos din casă. Focul înghiţi rame vechi de tablouri, batistele însângerate ale lui Audsley King, un scaun cu un picior lipsă, o cutie de carton care, atunci când, arzând, se deschise încet, scoase la iveală o masă compactă de hârtii legate cu o panglică veche. Ea le privi pe toate transformându-se în cenuşă, cu faţa ei plăcută înroşită de căldură, cu pete de transpiraţie apărându-i sub braţe. Era ca un mare cal răbdător, uitându-se cu buza de jos căzută peste un câmp pustiu.

(Ashlyme o studie pe ascuns. Îl mai văzuse oare pe Marele Cairo de la întâlnirea aceea ciudată din Montrouge? Nu era sigur. Gândurile ei erau invizibile.)

Mai târziu, femeile bătrâne veniră ca să şadă afară în balcoane, uitându-se în sus la cer ca nişte animale pe cale să fie înecate.

Grăsana Etteilla îşi aduse cărţile, le întinse pe o masă veche acoperită cu dimie şi prezise: „O căsnicie bună, un sfârşit urât.“ Muncitorii de vizavi dărâmară un zid, mai mult din întâmplare decât intenţionat, şi femeile bătrâne, chicotind apreciativ, priviră ciuperca de praf cum se ridica spre văzduh. Lumina scăzu pe nesimţite puţin câte puţin, până ce lăsă în urmă lucrarea lui Ashlyme. Audsley King, oricum, îi dejucase din nou planul: căldura focului îi relaxase faţa îngustă, unghiulară, şi-i înmuiase liniile de lângă gură. El ezită să-i ceară să-şi schimbe poziţia, căci pârâitul confortabil al focului îi indusese o stare hipnotică de timp suspendat, timp regăsit: aşa că începu în schimb un nou studiu în cărbune. După ce lucră la acesta câteva minute, Audsley King spuse:

— Înainte să vin în oraş, mi-am tăiat părul. A fost unul dintre multele gesturi fatalmente simbolice.

Contemplă această declaraţie încercând parcă să-i judece desăvârşirea, în timp ce Ashlyme, intrigat, se uită la ea pieziş şi, prudent, nu spuse nimic.

— Era toamna dinainte să mă căsătoresc, continuă ea. Servitorii au adus afară toate mizeriile care se acumulaseră în casă în ultimul an şi le-au ars în grădină, aşa cum facem noi aici. Părinţii noştri au asistat, în timp ce copiii alergau chiuind, sau se uitau gravi în inima roşie a flăcărilor. Iubeam focurile alea de toamnă!

Clătină din cap.

— Cum să mă explic? Mi-am tăiat părul şi l-am aruncat în foc. A fost vorba de disperare sau de intoxicare? Mergeam la oraş să-mi încep o nouă viaţă. Urma să mă căsătoresc. De atunci înainte aveam să pictez ce vedeam, să văd ce voiam să văd. Viriconium! Cât de mult însemna pentru mine!

Râse. Ridică din umeri.

— Ştiu ce o să spui. Şi totuşi…

— Cu toţii aveam să fim faimoşi atunci – Ignace Retz, graficianul în lemn, croindu-şi drum cu coatele pe Rue Montdampierre în jos, în haina neagră şi ponosită a lui la vremea prânzului, Osgerby Practal, de numele căruia nu era nimic legat pe atunci în afară de bruştele lui apatii narcotice şi pofta lui pentru „toate experienţele omeneşti”; până şi Paulinus Rack. Ah, poţi râde, Ashlyme, dar atunci îl luam cât se poate de în serios pe Paulinus Rack, care-şi vedea de treburi într-o căruţă trasă de un măgar, cu papagalul ăla de-un galben sulfuros aşezat pe umăr! Era mai slab. Încă nu transformase o întreagă generaţie de pictori în acuarelişti

răsuflaţi şi damnaţi esteţi tuberculoşi în numele colecţionarilor de artă din Oraşul de Sus.

Făcu un gest defensiv trist.

— Odată, când eram bolnavă, mi-a adus o pisicuţă neagră.

Zâmbi.

— Odată, spuse ea, a încercat să se sinucidă pe malul Canalului Plăcerii. Şi-a lipit de faţă o eşarfă îmbibată în eter până ce i s-au muiat picioarele, dar a fost scos din apă înainte să se înece. L-am admirat oarecum cu toţii pentru asta. Mai târziu, am înţeles irelevanţa acestui vis şi a oamenilor care-l populau prin fumul din Bistro Californium, din Locanta Antwerp. Oh, cu toţii aveam să fim faimoşi atunci – Kristodulos, Astrid Gerstl, „La Divinette". Dar soţul meu a contractat un sifilis rebel şi s-a spânzurat într-o după-amiază înăbuşitoare în salonul din spate al magazinului unui botanist. Avea douăzeci şi trei de ani şi nu pusese niciun ban deoparte. Eram prea mândră ca să mă întorc la mama. Eram prea hotărâtă. *N-ai avut dreptul să-ţi tai părul,* îmi scrisese ea. *Numai eu aveam dreptul ăsta. Eu l-am îngrijit de când te-ai născut. Ce drept aveai tu să trădezi o asemenea încredere?* Am mai vorbit numai o dată înainte să moară.

În cele din urmă, spuse:

— Nu regret nimic din toate astea. Mă înţelegi?

Şi rămase iarăşi tăcută. Închise ochii.

— Nu face nimeni focul? Mi-e frig.

Vreme îndelungată nu se întâmplă nimic în grădină. După-amiaza se târî spre seară; focul se stinse de la sine; ghicitoarea vorbea somnolent cu cărţile ei. Ashlyme făcu crochiul mâinilor ciudat de lungi ale lui Audsley King. (Mai târziu, avea să folosească desenele ca punct de pornire pentru ambigua secvenţă „Studii asupra unor dintre prietenii mei", cincizeci de mici tablouri în ulei pe lemn care ne uimesc prin repetiţia unei singure imagini diferenţiate doar de schimbări minore ale luminii de fundal.) Din când în când, se uită la faţa ei. Îşi ţinea ochii pe jumătate închişi, imitând transa epuizată a celor invalizi, în timp ce de sub pleoapele cenuşii, pergamentoase, îi judeca reacţia la scurta ei fabulă bibliografică. El se hotărâse să-şi ţină gura. Va lua povestea cu el şi va spera ca într-un târziu sensul ei să-i fie limpede.

— Într-o lună iulie, spuse ea brusc, nouă zile la rând veniră furtuni de sus de pe Radiopolis şi-ntotdeauna la aceeaşi oră seara. Stăteam în casa de vară, surorile mele şi cu mine, uitându-ne la apă cum îmbiba lemnul colorat care forma domul acoperişului.

Vorbi repede şi sincopat, de parcă scosese această amintire ca pe un paravan care să ascundă un alt lucru.

— Când vremea era mai uscată...

Se întrerupse, confuză.

— Viaţa mea e ca o scrisoare ruptă acum douăzeci de ani, spuse ea pe o voce joasă, chinuită. M-am gândit la ea atât de des, încât sensul ei originar s-a pierdut.

Portretul neterminat îi atrase atenţia. Se ridică nesigură în picioare şi se împletici pe lângă vatra focului, cu tivul hainei ei împrăştiind cărbunii şi cenuşa. Luă pânza de pe şevalet şi se uită cu atenţie la ea.

— Cine-i asta? vru ea să ştie. Ce mai travesti!

Râse zgomotos şi aruncă portretul în foc. Acesta zăcu inert acolo înconjurat de flăcări, apoi, cu un neaşteptat fâsâit surd, se aprinse scăpărând în culori de alb şi portocaliu.

— Cine este, Ashlyme?

Se întoarse pe călcâie şi dădu să-l lovească; gemu ameţită de vertij; îi căzu în braţe, caldă şi fragilă ca o pasăre. El o apucă de încheieturile mâinilor.

— Nimic n-o să iasă acum, şopti ea. Cum m-ai putu lăsa să mor aici, Ashlyme?

Era atât de nedrept ce zicea, încât el nu se putu gândi la nimic ca să zică.

Clipi neputincios spre portretul care ardea.

Grăsana Etteilla, obişnuită cu acele scurte şi febrile accese de răzvrătire, se ridicase răbdătoare în picioare: acum îşi depărtă braţele mari şi capabile într-un gest elefantin de alinare şi încercă s-o prindă pe Audsley King în ele. Aceasta, tuşind şi lăcrimând, o evită cu o răsucire ca de peşte.

— Du-te înapoi în canalul tău blestemat! spuse ea.

Observă pachetul cu cărţi de tarot împrăştiate pe masa ghicitoarei.

— Cărţile astea n-or să mă salveze niciodată. Miros a lumânări. Miros de pofte vechi.

Le oferi flăcărilor, unde fluturară, se înnegriră şi în cele din urmă arseră ca nişte cânepari prinşi de incendiu în casele lor de pe Rue Montdampierre.

— Unde e remediul pe care mi l-ai promis? se lamentă Audsley King. Unde e tihna pe care ai prevăzut-o?

Şi ţâşni spre cealaltă parte a grădinii ca să se lase tuşind cu disperare pe vine la baza zidului.

Patru sau cinci dintre cărţi, chiar dacă arse pe la margini, scăpaseră întregi. Fără să ştie prea bine de ce, Ashlyme le scoase din foc şi i le dădu înapoi ghicitoarei. Se privi cât se poate de surprins făcând asta – lingându-şi degetele, îmbărbătându-se, vârându-şi mâna în foc înainte să se mai gândească un pic – şi regretă gestul aproape imediat. Grăsana Etteilla primi cărţile ca răsplată, îndesându-le fără niciun comentariu ca pe o batistă în mâneca hainei ei soioase de bumbac. De-ndată ce văzu că se arsese, Ashlyme se simţi rău şi nemulţumit. Comportamentul lui Audsley King îl făcuse să acţioneze fără să se gândească. Se duse cu pas grăbit la ea.

— N-a fost corect să arzi portretul, spuse el, sau cărţile. Nu te putem face nemuritoare.

Femeia se uită în sus la el până ce-l forţă să-şi ferească privirea.

— Totu-i o joacă pentru tine! strigă el. Am crezut că te-ai lepădat de afectarea Oraşului de Sus.

Plecă furios, fluturând din braţe.

— Dacă vrei să te ajut, trebuie să te hotărăşti ce vrei cu adevărat.

Ea tuşi dureros.

— În ochii celor din Oraşul de Sus sunt deja moartă, strigă ea în urma lui. De ce să aibă un portret cu mine? Stau cu toţii acolo, aşteptând să liciteze pentru el, ca nişte vulturi!

El se strădui să ignore asta, cu toate că ştia că acesta era probabil adevărul. Luă un băţ şi împinse în foc cu el, încercând să-şi dea seama care dintre fulgii negri fusese pânza lui, care nenorocitele cărţi ale Grăsanei. Încet, furia i se potoli şi încetă să mai tremure. Îşi suflă peste vârfurile usturătoare ale degetelor. Când fu în stare să se întoarcă, o găsi pe ghicitoare stând răbdătoarea în spatele lui, ţinând-o pe Audsley King în braţe ca pe un copil obosit. Era prea slăbită ca să le mai facă probleme. În linişte, o duseră înăuntru. Când Ashlyme se uită în jos de la primul etaj, focul se stinsese şi colţurile grădinii se umpluseră de umbre. Un vânt slab mângâia tăciuni, aşa încât aceştia scăpărau palid cu flăcări de culoarea florilor de siminichie, conturându-i şevaletul aşa cum stătea acolo ca un mic animal costeliv priponit şi aşteptându-şi stăpânul.

La jumătatea scărilor, de la colţul gurii lui Audsley King se scurse un firişor de sânge. Ochii i se căscară; se luminară; se stinseră.

— Am vise cu peşti atât de urâte, spuse ea amorţită. Nu putem urca pe altundeva?

Ce putea să facă Ashlyme?

Audsley King s-a răzgândit, scrise el optimist într-un bilet către prietenul lui, Buffo, cu toate că nu era nici pe departe sigur că se răzgândise. *Vin să te vizitez imediat.*

Nesigur de primirea pe care o va avea – la urma urmei, nu făcuse doar să-l abandoneze pe astronom în timpul încleştării de pe Rue Serpolet, ci îl şi ignorase după aceea – aşteptă agitat un răspuns. Nu veni niciunul.

Trebuie să facem planuri noi, scrisese el. Şi totuşi, când venea vorba să plănuiască îşi găsea creierul plin de consideraţii contradictorii sau, dacă nu, gol ca o pânză nouă. *Audsley King trebuie să aibă unde să locuiască, de pildă, dacă vine aici. Trebuie să aibă bani.* Oricât de neplăcut era pentru el, trebuia, ştia, să meargă şi să-l vadă pe Paulinus Rack, cu care ar fi putut pune la punct astfel de lucruri. Dar, cu cât îi lua mai mult lui Buffo ca să-i răspundă la mesaj, cu atât mai puţină încrederea avea el în hotărârea lui Audsley King de a veni în Oraşul de Sus – şi cu cât stătea mai mult în studio, muşcându-şi stiloul, ascultând apa de ploaie cum picura în pod, încercând să invoce în ochiul minţii o imagine a fetei provinciale subţiri şi arzătoare care venise în Viriconium cu douăzeci de ani în urmă pentru a şoca lumea artistică a zilei cu violenţa reprimată şi cu somnambulismul sexual încremenit al autoportretelor ei.

În acea perioadă îl întâlni de puţine ori pe Marele Cairo.

Mesaje mai mult sau mai puţin urgente încă veneau la studio, de obicei noaptea, iar în ele erau pomenite locuri de întâlnire mai mult sau mai puţin izolate. Însă piticul rareori îşi făcea apariţia *seara devreme lângă Poarta Bântuită,* sau adânc în umbrele dese din Cartierul Cispontine, unde nu trăiau acum decât bufniţele; aşa că Ashlyme începu să creadă că le putea ignora fără probleme. Se duse, într-adevăr, în Montrouge într-o seară – se întorcea prin Haadenbosk de la o cină oferită de Marchiza „L“ pentru Madame Chevigne, Vera Ghillera şi actorii din distribuţia *Căluţului cocoşat* – sperând poate să reaprindă entuziasmul piticului pentru Audsley King. Însă, în spatele faţadelor de teracotă pe jumătate terminate ale clădirilor din cadrul programul de locuinţe civile, nu se vedea nicio lumină. Iar când ajunse la turn, acesta era întunecat şi preocupat.

Două sau trei pisici au fugit din şanţul săpat de-a latul drumului de rezistenţă pe care stăteam, scrise el în jurnal. Ochii lor erau verzi şi goi. Să fi plecat deja piticul din Viriconium? Sau stătea

ghemuit acolo sus în întuneric printre cuţitele ruginite şi totemurile lui păroase, încercând să-şi ţină socoteala urzelilor împotriva fraţilor Barley?

La această întrebare primi un fel de răspuns câteva zile mai târziu în zona de flagel.

Plecat într-o vizită în Rue Serpolet, fu nevoit să se abată din drum din cauza interesului cu care-l urmăreau cerşetorii din Piaţa Timpului Nerealizat. Se trezi la periferia părăginită a cartierului Cheminor, acea suburbie cu ziduri de cărămidă scorojite unde străzile sunt mărginite de cimitire, biserici vechi şi pensiuni. Noaptea, lămpile de acolo emană o strălucire portocalie care tulbură simţul perspectivei şi oferă feţelor inexpresive ale oamenilor un aspect chinuit. Par să plutească spre tine în hainele lor ieftine şi sobre, apoi să se depărteze din nou ca nişte fantome. Este deseori numit „Cartierul Groparilor”. Ashlyme, nestânjenit pentru prima dată de şevalet, îşi croia drum în josul unei alei care se deschidea în strada principală cu numele de Endingall, când auzi sunetul unor paşi care alergau.

Îşi îţi capul din gura aleii. În susul şi-n josul lui Endingall Street, lămpile portocalii se întindeau în depărtare. Avu impresia unei mulţimi de oameni venind în grabă către el. Îşi trase capul şi aşteptă.

O clipă după aceea, pe lângă el alergă o siluetă mică şi agitată. Era Marele Cairo. Într-o mână ţinea o măciucă din piele, iar în cealaltă ceva care semăna cu un cuţit de bucătărie lung. Trecu cât ai clipi de gura aleii, cu poalele hainei negre lovindu-i genunchii şi cizmele cu bombeuri de oţel bocănind grăbite pe când înainta pe mijlocul drumului cu capul dat pe spate şi cu respiraţia şuierându-i printre dinţii dezgoliţi. Pe mâini avea pete mari înnegrite de lumina portocalie, ca şi pe lama cuţitului. Ochii lui erau albi şi privirea chinuită. Aruncă o privire furişă peste umăr, gemu şi continuă să alerge, neuitându-se nici la dreapta, nici la stânga.

Aproape pe urmele lui venea o ceată de *poliţişti de-ai lui,* fluturând din braţe şi trăgând în spate lesele câinilor lor enormi.

Se termină pe dată: într-o clipă, Endingall Street era plină de oameni care alergau într-o linişte sumbră cu excepţia bocănitului de paşi, a gâfâielilor aspre şi a chelălăitului câinilor; în clipa următoare, nu mai era decât o boare trecătoare de Balsam Altaean care sugerea numai că piticul fusese pe acolo. Să fi omorât iarăşi pe cineva? Dacă nu, de ce să-l urmărească propriii lui oameni? Ashlyme clipi în strălucirea portocalie. Endingall Street era mărginită de un zid înalt, înroşit de funingine. Pe

deasupra lui observă imediat un obelisc ornamental cioplit sub forma unei păsări de piatră surprinse în zbor. Era un cimitir. În el să-l fi fugărit pe pitic? Pentru o clipă, Ashlyme stătu pe gânduri dacă să meargă să vadă. Apoi porni repede pe direcţia Cartierului Artiştilor. Când se găsi pe teren cunoscut, întreaga întâmplare căpătase aerul îndepărtat şi ireal al unei scene dintr-o piesă de teatru veche, şi aproape că se convinsese că nu fusese Mare Cairo cel pe care-l văzuse, ci un alt om foarte scund.

Mai târziu în seara aceea o întâlni pe Grăsana Etteilla care venea din Rue Serpolet şi se grăbea spre Oraşul de Sus. O ploaie rară îi udase braţele goale şi părul cărunt; îi oferea obrajilor acelaşi aspect smălţuit ca şi fructului de pe pălăria ei. Ţinea strâns în mâinile-i înroşite mânerele unui soi de plase pentru cumpărături burduşite cu haine vechi. Părea retrasă în sine şi gânditoare, împovărată de o hotărâre anume. Merse împreună cu ea în linişte vreme de câteva minte, uitându-se din când în când la corpul ei monumental care se înălţa deasupra lui şi admirând ceea ce mai devreme descrisese drept „simplitate implacabilă”.

— Cum se simte Audsley King? întrebă el. Acum merg s-o văd. Să înţeleg că te vei întoarce acolo curând?

Când ea nu-i răspunse, el continuă neliniştit:

— Crezi că e bine să fie lăsată singură la ora asta de seară?

Ghicitoarea ridică din umeri.

— Nu o pot ajuta, spuse ea, uitându-se cu ochi întunecaţi la ploaie, dacă nu vrea să se ajute singură. Nu are deloc încredere în mine sau în cărţi.

Făcu un gest ciudat, nedumerit, disperat, ridicând plasele pentru cumpărături pentru ca Ashlyme să le vadă.

— Mi-a spus să-mi fac bagajele, zise ea. Exact asta a făcut acum.

Îşi şterse apa de ploaie de pe faţă cu o mişcare bruscă şi nervoasă. Ochii ei erau duri şi răniţi.

— E ca un copil, protestă Ashlyme. Nu vorbeşte serios.

Grăsana Etteilla pufni.

— Mi-am făcut bagajele, aşa cum mi s-a spus, făcu ea cu încăpăţânare. Trebuie să mergi acolo unde există credinţă.

Clătină din cap.

— Aş fi putut-o ajuta, spuse ea. M-a implorat s-o ajut, cum bine ştii.

Se îndepărtă de Ashlyme, repede şi furioasă, lăsându-l în urmă de parcă i-ar fi amintit prea mult de Audsley King.

— M-a implorat s-o ajut, repetă ea cu un soi de demnitate monumentală. Dar nu mai pot face nimic dacă nu-mi respectă cărţile.

Ashlyme nu ştia ce să spună. Se strădui să ţină pasul cu ea, dar, în furia şi în mândria ei rănită, aceasta îl lăsă repede în urmă. El rămase pe pavajul ud simţindu-se izolat şi abandonat.

— Mi s-a părut că-l văd pe Marele Cairo cu o oră în urmă, strigă el dintr-o dată. Părea să se grăbească.

Dacă sperase s-o surprindă, greşise. Femeia merse mai departe ca un cal obosit, cu spatele ei lat îndepărtându-se cu hotărâre spre Piaţa Timpului Nerealizat. În cele din urmă, se uită în urmă la el şi clătină din cap.

— Ştiu că tu eşti cel care a venit îmbrăcat în peşte, spuse ea. Oh, ai fi putut-o ajuta cândva, meritul ăsta ţi-l pot recunoaşte. Dar ar fi trebuit s-o scoţi de acolo cât încă mai aveai curajul propriilor tale convingeri.

Apoi plecă.

Stătu în Rue Serpolet vreme de o oră şi jumătate, fluierând şi strigând spre geamul luminat de la studioul lui Audsley King. În faţa umbrei şevaletului o umbră se mişcă înainte şi-napoi, dar ea nu vru să-l lase să intre, şi tot ce putu auzi el fură suspinele ei aspre, bărbăteşti. Aerul era plin de frunze uscate de castan, care-i atingeau faţa ca nişte mâini ude.

Nici mai apoi nu află nimic despre Emmet Buffo. Îl ignora oare astronomul din duşmănie? Să meargă, totuşi, în Alves şi să-l vadă? Cumva, nu-i venea să facă drumul acela. Trimise, în schimb, un alt bilet.

După ce-şi irosi astfel energia, neştiind că mai avea foarte puţin timp la dispoziţie, toamna, ca o melancolie palidă, se înstăpâni în zona de flagel. Acolo jos, lumea părea că devenise la fel de fragilă ca şi perdelele de muselină de la fereastra unei bătrâne din Via Gellia: de parcă însăşi esenţa lumii era prea bătrână ca să-i mai pese să păstreze aparenţele. O dată cu primele îngheţuri, în Oraşul de Jos se răspândiseră necunoscute boli istovitoare; iar poliţiştii de carantină, incapabili să facă faţă situaţiei, neştiind dacă noile ftizii şi febre erau contagioase, intraseră în panică şi începură să sigileze şi să ardă casele celor morţi. Zile întregi, bulevardele prăfoase şi aleile abandonate fuseseră pline de focuri mocnite, pâlpâind noaptea cu flăcări albastre ca de gaz, la fel de plăpânde şi de slabe ca însăşi zona, care se târa acum încet peste graniţele ei normale trasate de Canalul Plăcerii, inundând Lime

Walk şi Terasa Frunzelor Căzute şi furişându-se către casele mari şi greoaie, bancurile de anemone, înaltele turnuri pastel ale Oraşului de Sus. Alves rezista pe contrafortul lui abrupt, excentric şi insular într-o mare cenuşie.

Aşa cum îşi strângea priza flagelul, la fel tare se străduiau şi fraţii Barley să devină oameni.

Dacă într-adevăr au creat oraşul „dintr-un bulgăre de ţărână”, îi spunea Ashlyme jurnalului său, fraţii aceştia par s-o fi făcut doar ca să-l vandalizeze. Nu contribuie la nimic. Intră în crame noaptea şi fură din butoaie. Când merg la pescuit pe Canalul Plăcerii fac asta doar ca să-şi umple un borcan de gem cu noroi şi să se împleticească spre casă la miez de noapte cu o falcă-n cer şi una-n pământ ca şi tritonii pe care au reuşit să-i desluşească, întotdeauna departe de atingerea lor, în apa tulbure.

Dar dacă fraţii Barley simţeau de la distanţă intensitatea dezaprobării lui Ashlyme, nu o arătau. Continuară să rânjească şi să chicotească noapte de noapte la rândul din faţa plăcintăriei lui Agden Fincher; continuară să vâneze şobolani cu reteveie şi câini Dandy Dinmont prin suburbiile abandonate ale zonei de flagel, adunând o sumedenie de astfel de rozătoare din depozitele cu ferestre bătute în scânduri şi din pivniţe goale şi încercând să le vândă la un şiling bucata patronilor de restaurante simandicoase de pe Margarethestrasse. *Imaginaţia lor,* se plânse Ashlyme, *este abjectă şi nestăpânită.* Ca răspuns parcă la aceasta, fraţii inventară jachete din piele de măgar, cizme Wellington şi tăvi mici din plastic alb pline cu mâncare închegată cu care umplură străzile şi rigolele din Mynned.

Oraşul de Sus, care-şi recăpătase curajul, urmări aceste aventuri cu un ochi indulgent, „ambetat”, cum se exprimă Ashlyme într-o zi în faţa Marchizei „L“, „de o vitalitate pe care o admiră, dar pe care nu îndrăzneşte s-o imite.”

Marchiza îi oferi un zâmbet vag, împăciuitor.

— Sunt sigură că niciunul dintre noi nu le poartă pică pentru tinereţea lor, spuse ea. Şi chiar ne distrag atenţia de la problemele momentului!

Se aplecă înainte.

— Maestre Ashlyme, mă tem că Paulinus Rack va trebui să renunţe la *Băieţii visători.*

Flutură din mână în direcţia aproximativă a Oraşului de Jos.

— Dată fiind situaţia de acum, suntem cu toţii foarte convinşi că ar trebui să vedem ceva mai puţin sumbru la teatru. Desigur, e

păcat că nu vom putea vedea acum minunatele decoruri ale lui Audsley King…

Aici, ea lăsă o pauză de aşteptare, iar când Ashlyme nu răspunse, îi aminti cu blândeţe:

— Maestre Ashlyme, ne bazăm atât de mult pe tine când vine vorba de veşti despre Audsley King.

— Audsley King e aproape de moarte, răspunse el. Nu vrea să se odihnească, dar nu poate picta. Şi-a pierdut credinţa în artă, în ea însăşi, în orice. De fiecare dată când merg acolo e tot mai aproape de prăpastie.

Păşi agitat dintr-o parte în cealaltă a studioului.

— Chiar şi aşa, ar mai putea fi salvată. Dar n-o voi obliga să plece de acolo. Cred că nu pot acţiona decât dacă hotărârea o va lua ea.

Îşi muşcă buza. Spre marea lui oroare, se trezi că recunoaşte:

— Marchiză, sunt disperat. *Îţi* vine să crezi că-şi doreşte să moară?

Această întrebare păru s-o ia prin surprindere pe Marchiză. Se uită gânditoare la el o vreme, încercând parcă să-i evalueze sinceritatea (sau poate propria ei sinceritate). Apoi spuse meditativ:

— Ştiai că Audsley King a fost cândva căsătorită cu Paulinus Rack?

Ashlyme se uită la ea cu uimire.

— A fost cu mult timp în urmă. Eşti cu siguranţă prea tânăr să-ţi aminteşti. Căsnicia s-a încheiat când Rack a devenit un nume în Oraşul de Sus, cu acuarelele alea sentimentale despre viaţa în Cartierul Artiştilor. Le numea „Zilele boeme”. La Bistro Californium şi în Luitpold Cafe nu l-au iertat niciodată pentru asta. Vezi tu, el fusese vârful de lance al „noii lor mişcări”. Se presupunea că sunt cu toţii mai presus de bani şi de lucrurile de felul ăsta. Au ţinut o înmormântare, cu sicriu ornat cu tot, despre care au spus că era „Înmormântarea Artei în Viriconium”. Audsley King a fost prima care a aruncat cu ţărână peste sicriu când l-au băgat în pământ în Allman’s Heath. Mai târziu, a susţinut că soţul ei a murit de sifilis: o pedeapsă simbolică.

Marchiza căzu pe gânduri pentru o clipă.

— Desigur, continuă ea, comportamentul de după aceea a lui Rack le-a cam confirmat părerea despre el.

Se ridică pe picior de plecare. Trăgându-şi mănuşile pe mâini, spuse:

— Ţii foarte mult la ea, maestre Ashlyme. Nu trebuie să-i dai voie să te ia peste picior din cauza asta.

Se opri la uşa din faţă a lui Ashlyme ca să admire oraşul. Lumina soarelui şi ploile umpluseră străzile din Mynned cu lumina piezişă a unui acuarelist; un pâlc de nori înainta dinspre vest, argintat în partea de sus şi zugrăvit în cea de jos în griul-purpuriu pal al penelor de porumbel.

— Ce după-amiază încântătoare! exclamă ea. O să merg pe jos.

Dar zăbovi în drum încercând parcă să se hotărască dacă să mai adauge ceva la cele deja spuse.

— Audsley King, ştii tu, a fost un copil răsfăţat. Nu s-a hotărât niciodată ce-şi doreşte mai mult dintre ovaţiile publicului – pe care le vede, bine sau rău, ca forţe cu efect distructiv asupra adevăratului impuls artistic – şi anonimat, pentru care temperamental nu este croită.

Ashlyme spuse pe un ton neutru:

— Nu respectă judecata Oraşului de Sus.

— Chiar şi aşa, spuse Marchiza, uitându-se în depărtare peste acoperişurile îngrămădite din Cartier. Bănuiesc că ai dreptate.

Zâmbi cu tristeţe.

— Să sperăm că are mai multă încredere în judecata ta.

După ce plecă, Ashlyme stătu în studio ca o piatră.

— Căsătorită cu Paulinus Rack! vorbi el singur.

Şi:

— „Ceva mai puţin sumbru la teatru”! Nu le-a spus nimeni pe-aici că lumea se apropie de sfârşit?

Se ridică brusc în picioare şi ieşi în mare grabă. Marchiza îl convinsese, aşa cum probabil că intenţionase, că încă se mai putea face ceva.

A cincea carteOspăţul ermetic

Dintr-o ţară îndepărtată vei primi o moştenire. Lumină, adevăr, destrămarea lucrurilor încâlcite. În cartea aceasta totul este dat pe faţă. Dacă iese lângă Nr. 4, prezice că vei cădea în mare.

„Cred că «Ţara pustie» este chiar miezul problemei noastre; o apreciere justă a poziţiei şi a semnificaţiei ei ne va oferi indiciul care ne va conduce în siguranţă prin cele mai uimitoare labirinturi.“

JESSIE L. WESTON, De la ritual la roman cavaleresc

După-amiaza aluneca spre amurg când el îşi croi drum în sus pe lungul deal spre Alves. Văzu imediat că ceva nu era în regulă. O ciudată lumină plată plutea în jurul turnurilor bătrâne, aşa încât i se părea că se uită la ele printr-o sticlă murdară; strigătele ceucilor pe când dădeau ocol în zbor domului palatului pustiu aveau o notă îndepărtată şi nemodulată, de parcă ar fi venit de mult mai departe; vilele scorojite ale clasei de mijloc de pe pantele de jos îmbătrâniseră de la ultima lui vizită, iar grădinile lor năpădite de buruieni erau pline de gunoaie menajere şi cărămizi putrede. Un câine se furişa fără ţintă pe drum înaintea lui, amuşinând praful care se învârtejea în cercuri reci. Dealul părea nesfârşit. La jumătatea urcuşului, o rupse la fugă. N-ar fi putut explica de ce.

Uşa lui Emmet Buffo era deschisă şi ploaia fusese suflată în camere. Un miros stătut venea dinspre alcovul unde se găsea. El zăcea sub o pătură colorată ieftină în patul scund din fier de lângă lavoar. Era mort. Pe podea lângă el erau împrăştiate rămăşiţele a două sau trei mese şi – de parcă le-ar fi scăpat din mână şi n-ar fi găsit forţa să le ridice din nou – câteva lentile mici din sticlă rotundă de diferite culori. Sub pătură, corpului lui adoptase o poziţie incomodă, răsucită parţial pe-o rână: era ca şi când s-ar fi contractat inegal după moarte, încolăcindu-se ca o insectă. Un braţ slab era îndoit după cap, în vreme ce celălalt atârna peste marginea patului, iar palma lui lungă, cu degete având încheieturi ciudate, atingea podeaua. Poate că încercase să se răsucească. Părea bătrân. Părea, cu ochii lui inteligenţi, obosiţi, cu faţa ridată, nebărbierită, şi cu urechile mari, descărnate, la fel de lipsit de apărare, onest şi nepretenţios cum fusese întotdeauna.

Pe o masă de lângă pat se aflau câteva foi de hârtie pe care le acoperise cu însemnări numerotate într-o scriitură ascuţită, haotică. Chiar dacă însemnările nu aveau legătură între ele, numerele le ofereau o aer nebunesc de continuitate, de parcă ar fi

fost intenţionate ca paşi într-o argumentaţie logică. *Nimeni n-a venit să mă viziteze pe patul de suferinţă,* spunea una. *Să-l zădărniceşti pe-un om de ştiinţă este o crimă, înseamnă să omori cunoştinţele în faşă!* pretindea o alta. *De ce n-am primit niciodată suficiente fonduri?* se întreba el, şi-şi răspundea: *Fiindcă nu i-am convins niciodată de importanţa stelelor, printre care omenirea a zburat cândva.*

De cât zăcea acolo, scriind când putea, uitându-se la desenele igrasioase de pe perete când îl dovedea oboseala şi somnul nu-l primea, incapabil să se înfrâneze de la speculaţii, formulări, raţionări? *Trebuie să-mi amintesc mereu că Arta este la fel de importantă ca şi Ştiinţa, şi să-mi înfrânez nerăbdarea!*

Sărmanul Emmet Buffo!… Lumea îl nedumerise prin indiferenţa ei, dar nu dădea vina pe nimeni.

Prin cameră erau împrăştiate la voia întâmplări ciudatele bandaje de flanelă în care se înfăşurase pentru „salvarea” lui Audsley King. Ashlyme se uită tâmp la ele. Cu ochiul minţii îl vedea pe Buffo cât se poate de limpede: certându-se cu femeile de pe casa scărilor plină de praf; împingând căruciorul gol cu eforturi inegale de-a lungul lui Rue Serpolet în ploaie; sărind de pe un picior pe celălalt în observatorul părăsit când uitase să-şi dea jos potirul urât mirositor al măştii sub formă de cap de cal. Cât timp aşteptase ca Ashlyme să vină şi să-l asigure că e în siguranţă?

Observatorul era în dezordine. Luminatoarele fuseseră lăsate deschise pentru a lăsa să intre aerul rece şi ud, care dezlipise de pe pereţi şi ultimele grafice ale lui Buffo. Vreo criză provocată de boală îl îndemnase să-şi târşâiască picioarele acolo înăuntru şi să se prăbuşească printre telescoape: sau poate că le distrusese pur şi simplu din disperare. Pe podea erau tuburi de alamă îndoite, iar când se duse să le examineze, Ashlyme simţi micile lentile sfărmându-i-se sub picioare ca nişte anemone candel. Şterse aburul de condens de pe un panou de sticlă şi se uită afară pe deasupra Oraşului de Jos. Nu văzu nimic. Nu simţi nimic. Noaptea se apropia. Sera părăginită părea să avanseze în goană prin crepuscul ca un vapor. Încerca un sentiment copleşitor al dezastrului. Ştia că dacă o admirase pe Audsley King, pe Emmet Buffo îl iubise.

Se aplecă spre vizorul unuia dintre telescoapele sparte.

Pentru o secundă, i se păru că vede o câmpie albă, vastă, aranjată geometric, pe care se aflau sute de catafalcuri de piatră, întinzându-se în depărtare spre orizontul curbat. O lumină

implacabilă cădea pieziş peste ele, dar începu să scadă înainte ca el să fi înţeles scena din faţa sa.

Auzi un sunet în camera de alături.

Când se duse să vadă ce era, află că venise un detaşament al poliţiei de carantină. Umpluseră locul. Uniforme negre, ochelari albăstrui şi câini imenşi în lese le ofereau un aer de bravadă şi eficienţă. Dar, în spatele ochelarilor, ochii le erau hărţuiţi şi agitaţi, şi, după o examinare rapidă a cadavrului lui Buffo, doi dintre ei începură să toarne ulei pe hainele de pe pat, pe lemnărie şi pe pereţii de deasupra patului. Alţi doi intrară pe lângă Ashlyme în observator şi începură să spargă geamuri ca să lasă aerul să intre. Ceilalţi rămaseră deoparte, râzând pe înfundate despre lenjeria intimă a lui Buffo, frunzărind hârtiile şi trăgând câinii de la mâncarea stătută din alcov. În ciuda acestor lucruri, nu erau oameni răi, şi fură surprinşi să-l găsească pe Ashlyme în casă.

— Ce cauţi aici? cerură ei să ştie. Lasă lucrurile alea în pace! Cine te-a trimis aici?

Îl luară în linişte deoparte. În astfel de situaţii, explicară ei, de regulă cadavrul era incinerat: cu toate că, personal, nu le plăcea s-o facă.

— Tatăl tău a murit acum trei zile, nu ştim din ce cauză, spuseră ei.

Datorită presiunii muncii, de-abia acum ajunseseră la el.

— E-atât de greu să găseşti acum locuri unde să-i incinerezi cum se cuvine.

Recent, cu bătrâna din Henrietta Street făcuseră trei încercări; cu familia unui brutar din capătul de jos al Margarethestrasse – cinci: toate astea îţi luau timp.

— Camerele astea ar fi trebuit sigilate până la venirea noastră.

Nu ştiau cum de intrase Ashlyme. Nu era vorba de faptul că nu-i admirau curajul. Dar acum nu avea ce face acolo.

— N-a fost tatăl meu, spuse Ashlyme fără intonaţie. De ce-l incineraţi? S-ar putea salva cel puţin opera lui! Uite, ăsta e „creierul lui exterior”: nu-i nici pe departe o bibliotecă obişnuită.

— Totul trebuie să ardă, repetară ei răbdători.

Erau obişnuiţi cu protestele celor îndureraţi.

— Vezi tu, nu ştim din ce cauză a murit. Alves se află acum în zona de flagel. Ai face bine s-o ştergi de-aici cât mai poţi!

Zona de flagel.

Câteva minute mai târziu, Ashlyme stătea în strană uitându-se în sus la acoperişul clădirii. O explozie înăbuşită, aproape ezitantă, îl scutură brusc, şi cioburi de sticlă căzură ca o ploaie

dinspre mansardă. De pe ferestrele de sus ieşiră ciudate flăcări albastre, leneşe, flăcări atât de palide, încât păreau transparente pe fundalul marii movile negre a dealului din spate.

— Casa asta s-a aflat întotdeauna în zona de flagel, spuse Ashlyme cu amărăciune. Din cauza asta s-a ales praful de toate planurile noastre.

Dintr-o dată, fu îngrozit că acelaşi lucru era posibil să se întâmple de cealaltă parte a oraşului, acasă la Audsley King: uleiul gros, ferestrele sparte, flăcările zăbavnice. Singura persoană la care se putea gândi şi care l-ar fi putut ajuta să preîntâmpine asta era Marele Cairo. Coborî dealul în fugă. Când se uită în urmă, straniul foc îşi pierduse deja din forţă şi văzu doar un mănunchi de siluete negre în mijlocul străzii.

Oraşul de Sus era înfrigurat şi strălucitor sub lumina incoloră de toamnă. Ecoul paşilor lui Ashlyme se întorcea la el schimbat şi înfundat, venind parcă dintr-un loc aflat la mare depărtare. Am fost cu toţii complici la moartea lui Buffo, îşi spuse el cu frenezie în timp ce alerga, suntem vinovaţi cu toţii. Habar nu avea ce voia să spună cu asta, şi nu-i oferea nicio uşurare. Când ajunse în sfârşit la turnul Marelui Cairo din Montrouge, fu prea speriat ca să intre. Toate uşile şi ferestrele lui stăteau deschise în lumina necruţătoare.

Înăuntru, sute de adepţi de-ai piticului se omorâseră între ei în prima parte a nopţii. Zăceau în principal pe scări şi în coridoarele dintre birourile construite în grabă şi camerele de interogare, cu umbrele lor violente şi confuze îngheţate pe pereţi. Nu avuseseră timp să se pregătească. Unii dintre ei ţineau în pumnii încleştaţi păr sau gulere smulse în timpul luptei; alţii aveau cuţite şi brice, sau funii de strangulare improvizate; cei mai mulţi erau muşcaţi pe faţă şi pe mâini. Imense muşte nepământene scânteietoare, cu forţele sleite puţin de frig, treceau de la o rană la alta într-o rotaţie riguroasă în lumina puternică a lunii, scoţând un bâzâit uscat, discontinuu, pe când se ridicau în zbor şi aterizau.

Ashlyme se uită la ei amorţit. Urcă la etaj într-o cameră pe care o recunoscu dintr-o vizită precedentă, sperând să găsească acolo pe cineva care să-l poată duce la Marele Cairo. Se făcuseră încercări de a-i da foc. Ocupanţii ei despicaseră masa de scris şi-şi îmbibaseră propriile haine cu ulei, apoi îşi aruncaseră veşmintele arse în şubredul zid despărţitor, care era acum plin de găuri înnegrite. Încercaseră de asemenea să ardă documentele care se revărsau din şemineu şi erau împrăştiate prin cameră. În cele din

urmă, renunţaseră şi se omorâseră unul pe altul cu un cuţit de tăiat hârtie înainte ca flăcările să preia controlul. Ashlyme luă câteva documente.

Zi după zi, poziţia noastră devine tot mai precară… Fraţii Barley au dat nume… Avem acum câte o gardă cu grijă aleasă la fiecare poartă… Le aruncă la loc pe jos, dar nu înainte ca acestea să-i işte în cap un soi de zumzet hidos care-l urmări dintr-un coridor în altul şi de pe o scară pe alta pe când urcă în turn.

Toate birourile erau la fel. Dintr-o portavoce de alamă lui Ashlyme i se păru că aude o şoaptă, dar când vorbi în ea nu primi niciun răspuns, doar un prelung suspin reverberant. Ştia că se afla acum în ţara despre care piticul vorbise atât de des. *Intrigi şi trădări şi muşte mari în tot ce mănânci.* Ashlyme îşi şterse faţa cu mâna: dacă nu era atent, ştia, putea rămâne prizonier acolo pentru totdeauna. Era o ţară care-l însoţea pe pitic oriunde mergea; era o atmosferă care-l înconjura, pestilenţială şi atotpătrunzătoare, ca mirosul de Balsam Altaean; o adusese cu el din Nord sau din cer şi o aruncase asupra oraşului. *Două mii de oameni au fost aruncaţi în foc într-o singură zi. Oamenii ăia s-au abandonat singuri în braţele uneltirii.*

Muştele se ridicau în nori pe când Ashlyme îşi croia drum înăuntrul vechilor locuri din turn. Chiar şi acolo, oameni morţi zăceau cu feţele în jos printre coji de portocale şi alte mizerii în pasajele sumbre străbătute de o lumină carmin. Aşteptând să moară, mânjiseră slogane pe pereţi cu propriile lor fluide – *Du-te-n Nord, Piticanie, Duceţi-vă înapoi, gălbejiţilor* –, motivele lor fiind atât de tribale, încât puteau fi confundate cu lipsa de motive. *Noi suntem băieţii de la etajul doi!*

O muscă i se aşeză pe încheietura mâinii. Aripile ei erau lungi şi pergamentoase, şi părea să aibă mai multe picioare ca orice altă muscă din Viriconium. Se cutremură şi o alungă. Ochii ei scăpărară în direcţia lui.

În cele din urmă, îşi găsi drumul spre apartamentul Marelui Cairo, unde vreme de o săptămână sau mai mult piticul, speriat de flagel, speriat de fraţii Barley şi de informatorii lor care ştiau deja totul, speriat mai mult ca orice de propria lui gaşcă pe cale de destrămare, le interzisese tuturor să intre. Încăperile erau mizere şi reci, şi le dăduse voie pisicilor (care, spunea el, erau singurele creaturi în care puteai avea încredere în viaţa asta) să fugă pe unde pofteau. Chiar după uşă stătea lăţit un servitor. Se afla acolo de câteva zile. Cineva îi vârâse prin cap, de la o ureche la cealaltă,

o bucată de sârmă. Dinspre podeaua lustruită se ridica un miros gros, acru, acolo unde pisicile târâseră oase de cotlet şi plăcinte din vasul de lut spart de pe tava pe care o aducea acesta şi-şi muiau limbile mici şi nedelicate în lunga dâră de „cafeaua menajerei”. Ashlyme se duse să deschidă ferestrele.

Când se uită afară, aşteptându-se că vadă Oraşul de Sus întinzându-se în depărtare sub lumina lunii, descoperi că se uita acum în schimb peste sumbrele cumpene ale apelor de pe un platou înalt din Nord. Dintr-un cer plumbuit ploaia curgea în torente peste el, spălând potecile noroioase care şerpuiau fără ţintă printre pietre de hotar năruite şi fabrici ruinate. Auzi un sunet ca un dangăt îndepărtat de clopot. La aceasta, apărură câteva siluete mici, alergară dintr-o parte în alta prin noroi şi apoi se întinseră pe pământ. În cameră intră un miros metalic otrăvitor. Ashlyme trase repede aer în piept, închise ferestrele şi se întoarse.

Două sau trei pisici veniseră în fugă din balconul de afară şi acum îl însoţiră torcând în *salle* sau iatac.

Pe pereţi atârnau falduri mari de material protector; pe jos erau mormane de oase roase, bucăţi de prăjitură şi cozi de fructe, printre care Ashlyme văzu cărţi, pătrate de hârtie acoperite cu desene jumătate gnostice, jumătate obscene, şi – spre mare lui oroare – două pânze mici de-ale lui Audsley King: „Construirea unui scaun în Cartierul Vitelotte“ şi o guaşă timpurie a „Marii arcade de sub Poarta Ascunsă”, ultima fiind ireparabil tăiată şi mâzgălită. Într-un colţ, împreună cu câteva ghemuri de păr şi o sabie ruginită, se afla capul de oaie care fusese piesa centrală pe masa de banchet a piticului în noaptea când o convinsese pe Grăsana Etteilla să-i citească viitorul. Îl aruncase acolo într-un acces de furie sau ciudă, şi acum, cu o portocală scofâlcită încă îndesată în orbita stângă, se uita cinic în sus la bolta înnegrită a camerei ale cărei grinzi înduraseră în timpul Culturilor După-amiezii un mileniu de ciudate fumuri şi parfumuri.

În mijlocul acestora stătea Marele Cairo, înconjurat de un cerc format din obiecte de mobilier trase în huse.

Avea pe el ciorapi lungi de-un verde întunecat şi o vestă făcută în întregime din romburi de piele verde; pe cap avea o pălărie de paie cu boruri largi şi o coroană rotundă şi mică, împodobită cu mănunchiuri de pene de bufniţă, urechi de porumb şi agrişe stafidite. Orice ar fi fost cândva, acum lui Ashlyme i se părea că este un copil neruşinat, bătrân. Într-o mână ţinea strâns ceva ce Ashlyme nu putea vedea; în vreme ce cu cealaltă strângea

degetele mari, înroşite de muncă, ale Grăsanei, care-i arunca priviri indulgente, de matroană. În Piaţa Timpului Nerealizat ea fusese recunoscută după o fustă mare din satin galben: pe aceasta o purta acum. Panglici de aceeaşi culoare îi strângeau slab partea superioară a braţelor puternice, iar pe cap purta o cunună din *sol dor.*

La picioarele lor aranjase cele cinci cărţi rămase întregi, cele pe care Ashlyme le scosese din focul de crengi uscate şi scrisori vechi care arseseră în grădina înconjurată de ziduri a lui Audsley King:

DEPOUILLEMENT (*Pierderea*) – Un ţărm pustiu. Creaturi din adâncuri plutesc jumătate sub apă la reflux. Cerul e plin de bufniţe.

BĂIEŢII LILYWHITE, „Stăpânii succesului iluzoriu” – Câţiva copii palizi ţopăie dintr-o parte în alta ca nişte broaşte în jurul unui foc din ilice marine şi tisă.

ORAŞUL (*Nimicnicia*) – Un câine între două turnuri.

STĂPÂNUL PRIMEI OPERAŢIUNI – în cartea aceasta, o maimuţă într-o jachetă roşie dirijează cu bagheta bufoneriile unui om şi ale unui şobolan.

ECLAIRCISSEMENT (*Iluminarea*, sau „Ospăţul ermetic”) – Medicul acestui mister se află în apa mării. Într-o mână ţine o ramură de măceş, în cealaltă un clopoţel.

— Ce faci? întrebă Ashlyme în şoaptă.

Piticul îi oferi un zâmbet sfios, apoi îşi mişcă puţin mâna liberă, aşa încât să-i arate un calup de săpun plin cu lame de ras rupte.

— Aşteaptă! strigă Ashlyme.

Avea să se întâmple ceva îngrozitor. Alergă de cealaltă parte a încăperii, strigând:

— Cum rămâne cu Audsley King?

Ghicitoarea ridică mâna. Piticul clipi din ochi. Din cărţile de tarot de pe podea ieşi o jerbă de lumină intens colorată, de parcă ar fi fost brusc iluminate de dedesubt. Ashlyme o simţi trecându-i prin faţă, verde şi galbenă, stacojie şi de un albastru închis, ca lumina care intră printr-un vitraliu topit. Avea o *noutate* insuportabilă cum cutreiera aşa străvechea cameră. Ashlyme se împletici înapoi.

— Aşteaptă! strigă el, ridicându-şi mâinile în faţa ochilor, dar nu înainte să-l fi văzut pe pitic şi pe ghicitoare începând să se micşoreze, pulverizaţi şi scofâlciţi de strălucirea aceea curioasă, în nişte ghemuri de păr şi panglici de hârtie care se-nvârtiră din ce în ce mai repede pe podea ca mizeria învârtejită de vânt într-un

colţ de stradă, până ce se rostogoliră brusc peste cap şi căzură înăuntrul cărţilor cu un ţipăt stins.

Camera fu umplută de o strălucire albă atât de intensă, încât el îşi putu vedea, prin pleoape şi ţesuturi musculare, oasele antebraţului. Oftă şi căzu greoi la podea.

Când reuşi să-şi deschisă din nou ochii, era singur cu cărţile. Acestea fuseseră împrăştiate şi arse de forţa luminii care încă radia din ele în fiecare colţ al camerei. Îngenunche şi le adună la un loc, şuierând şi suflându-şi peste vârfurile degetelor. I se păru că vede două noi siluete alergând printre turnurile de pe cartea numită ORAŞUL.

— Aşteaptă! şopti el, înnebunit de frică şi frustrare.

Lumina muri la fel de brusc cum apăruse.

Moarta şi dezertarea singurilor lui aliaţi îl lăsară singur într-un loc pe care abia îl recunoştea. Într-o noapte, zona de flagel îşi extinsese graniţele cu trei kilometri, poate cinci. Oraşul de Sus sucombase în cele din urmă. Mai târziu, scrise:

Părea să fi coborât neobservată o uzură lentă asupra cartierelor şi bulevardelor. Pe când mergeam pe Atteline Way, pe lângă picioarele mele se învârteau hârtii aruncate; cupele fântânilor veşnice din Piaţa Depline erau secate şi pline de praf, pietrele de pavaj erau alunecoase din cauza cleiului pentru prins păsări; insectele zburau în cerc şi cădeau în lumina portocalie a felinarelor de pe Camine Auriale. Flagelul pătrunsese peste tot. Toate saloanele de seară şi camerele de zi din Oraşul de Sus erau bântuite de tăceri, pauze, faux pas: dacă m-a auzit cineva când m-am izbit de uşa unei bine-cunoscute case ca să-mi recapăt răsuflarea, a fost doar ca o intruziune, un sunet aspru şi singuratic care a întrerupt pentru scurtă vreme o discuţie ridicolă, nesfârşita cină compusă din sosuri călâi şi carne de oaie prea tare rumenită, sau ciudatul ton plat al violonistului venit în vizită (care după aceea şi-a scuturat instrumentul şi s-a plâns: „Găsesc că publicul este cât se poate de neînţelegător în seara asta.“)

Această dezordine psihologică a oraşului se reflecta într-o nouă dezordine a străzilor lui. Era un oraş pe care-l cunoşteam şi totuşi din care nu-mi puteam găsi calea de ieşire. Fiecare stradă dădea într-o altă stradă nesfârşită. Aleile dădeau în ele însele. Drumurile familiare se repetau la infinit în şiruri de castani prăfoşi şi balustrade de fier. Dacă-mi găseam drumul în grădinile din Haadenbosk, mi-l pierdeam din nou pe Pont des Arts, şi ajungeam să-mi privesc propria reflecţie dizolvându-se în apa uleioasă de

sub el. Cu toate că întâmplările la care fusesem martor în turnul Marelui Cairo le amorţiseră puţin, durerea şi ruşinea pe care le simţeam pentru moartea prietenului meu erau încă puternice. Mă confruntam de asemenea şi cu o teamă tot mai mare pentru siguranţa lui Audsley King. Toată lumea o părăsise, mai puţin eu. În felul acesta, am ajuns într-un sfârşit – din noroc sau datorită sorţii – în vârful Scărilor Gabelline.

Acolo îi întâlni pe fraţii Barley, Gog şi Matey, care veneau clătinându-se din Oraşul de Jos către el cu braţele pline de sticle. Toată noaptea scuipaseră pe podeaua plăcintăriei lui Agden Fincher. De-ndată ce-l văzură pe Ashlyme că se apropia de ei, îi oferiră rânjete îngreţoşate şi merseră clătinat înapoi de unde veniseră, împingându-se şi înghiontindu-se cu imputare unul pe celălalt şi şoptind:

— Blimey, acela-i vicarul!

Dar la baza scărilor, aproape de poarta aceea mică din fier prin care trebuia să treacă Ashlyme dacă voia să intre în Oraşul de Jos, părură brusc să ezite. Rămase astfel, adulmecând şi holbându-se şi ştergându-se la nas cu dosul palmelor.

— Daţi-mi voie să trec prin poarta asta! gâfâi Ashlyme. Credeţi că vreau să-mi pierd vremea cu voi? Din cauza voastră, unul dintre prietenii mei e deja mort!

Ei se uitară stânjeniţi în jos.

— Uite-aci, domnia ta, zise Matey. Nu ştiam că e duminică. Scuze.

În timp ce vorbi, se şterse pe furiş de pământul ud de pe talpa uneia dintre cizmele sale Wellington cu talpa celeilalte. Fratele lui încercă să-i îndrepte hainele – trăgând de basma, periindu-i inutil cu mâna petele de noroi, mucozităţile de peşte şi sângele de şobolan care i se închega pe jachetă. Emana un miros oribil. Se uită ruşinos în altă parte şi începu să fredoneze:

„Izgoniţi din Butlins, Bilston şi Mexboirough,
Acei îndrăzneţi fraţi Barley,
Stăpâni ai Firului Stâng.“

— Sunteţi nebuni? ceru să afle Ashlyme.

— N-am mâncat nimic la cină, spuse Gog.

Îşi scuipă în palmă şi netezi părul urât mirositor al fratelui său.

Ashlyme se gândi la Emmet Buffo, care toată viaţa nu reuşise altceva decât să fie ridicol, şi care zăcea acum liniştit şi nebărbierit, înconjurat de flăcări pale, în patul de fier din Alves. Se gândi la Audsley King tuşind sânge în lumina mohorâtă din studioul pustiu de la etajul casei din Rue Serpolet. Se gândi la

lăcomia lui Paulinus Rack, la vieţile triviale ale lui Livio Fognet şi Angina Desformes, la inteligenţa frustrată a Marchizei „L“, care se irosise în scandaluri şi „artă“.

— Dacă sunteţi într-adevăr zeii locului ăsta, spuse el, nu i-aţi adus decât nenorocire.

Făcu un gest care cuprinse întregul oraş.

— Nu vedeţi? insistă el. Când aţi coborât din cer ne-aţi greşit tuturor. Am pierdut numărătoarea dăţilor când aţi fost târâţi plini de vomă şi neajutoraţi din Canalul Plăcerii! Acesta nu-i comportamentul unor zei sau prinţi. Şi-n vreme ce vă umpleţi timpul cu astfel de lucruri, ne condamnaţi pe toţi la irosire şi mediocritate, la nebunie şi dezordine, la mizerie şi moarte vremelnică!

Se uită direct în ochii lor mari, albaştri, timizi.

— Asta vreţi? Dacă da, aţi devenit nişte ticăloşi, iar noi mai bine ne lipsim de voi!

La început, fraţii Barley se dădură în spectacol prefăcându-se că sunt atenţi la acest discurs. O aplecare de cap era la fel de bună ca făcutul din ochi pentru el, parcă spunea unul; în timp ce, cu ajutorul unor grimase agitate, oftaturi şi ridicări din umeri, celălalt încercă să spună că ştia şi el când scăpaseră lucrurile de sub control. Uşor de plictisit, însă, nu trecu mult şi încercară să-l descumpănească pe Ashlyme – imitându-i expresiile faciale, bolborosind şi râzând pe înfundate la unele expresii nefericite, împingându-se pe ascuns unul pe celălalt când credeau că el nu se uită. În cele din urmă, chiar atunci când el îi îndemna: „Duceţi-vă înapoi la locul vostru din cer înainte să fie prea târziu!”, se uitară unul la celălalt cu viclenie şi scoaseră o succesiune răsunătoare de râgâieli şi pârţuri.

— Măiculiţă! strigă Matey. Ce bine e!

— Calmează-te! Calmează-te! îl preveni fratele lui. Uite că mai vine unul!

De pe Scările Gabelline se ridică un miros pestilenţial.

Ashlyme îşi muşcă buza. Dintr-o dată, în el se adună toată durerea pe care o simţise de când eşuase în a o salva pe Audsley King. Cu un ţipăt incoerent, se avântă asupra torţionarilor săi, prinzându-i de haine şi lovind orbeşte cu pumnii. Biruiţi de pârţuri şi un râset dezlănţuit, aceştia se împleticiră în spate din calea lui. El se auzi plângând cu suspine de frustrare.

— Băieţi abjecţi şi proşti ce sunteţi! plânse el.

Îi apucă de braţe şi încercă să-şi răsucească degetele în părul lor soios; îi lovi cu piciorul în tibie, lucru care-i făcu să râdă şi mai

tare. Nu ştia cum să-i rănească. Apoi îşi aminti de cuţitul scurt pe care i-l dăduse piticul. Gâfâind şi tremurând, îl scoase din buzunare şi-l ţinu întins în faţa sa.

La aceasta, trăsăturile de pe feţele fraţilor Barley suferiră o ciudată schimbare. Râsetul lor de cruzime muri. Se uitară la Ashlyme cu oroare şi uimire. Apoi, smiorcăindu-se cuprinşi de-o teamă care le depăşea cu mult condiţia, începură să alerge fără ţintă încoace şi-ncolo, fluturând din braţe într-un chip dezorganizat şi împăciuitor. Prinşi în cursă în spaţiul acela înghesuit care nu era nici Oraşul de Sus, nici cel de Jos, nu făcură nicio încercare să scape fugind pe scări în sus, ci se înghiontiră disperaţi unul pe celălalt în vreme ce Ashlyme îi alerga cu lama pătată a misteriosului cuţit al Marelui Cairo scânteind în lumina de sus.

— Haide, vicarule! îl implorau. Fii omul cel bun!

Se ciocniră de pereţi; se izbiră de poartă şi o scuturară cu sălbăticie, dar aceasta nu vru să se clintească. Alergară în cerc. Feţele lor mari şi roşii erau ude leoarcă de sudoare, ochii erau larg căscaţi şi sunete mici, panicate, le ieşeau din gurile deschise; şi, dintr-un motiv pe care niciodată nu fu în stare să-l explice, această slăbiciune făţişă nu făcu decât să-l ofenseze şi mai tare pe Ashlyme, aşa încât îi urmări cu forţe proaspete, cu un soi de surescitare dezgustată, alergând în cerc până ce fu la fel de confuz şi de ameţit ca şi ei.

Matey Barley, clătinându-se în semiobscuritate, se izbi de fratele lui, tresări cu un scâncet de surprindere, şi fugi drept în cuţitul cel scurt.

— Ooh, făcu el. Asta m-a durut.

Se uită în jos la propriu-i corp. Un zâmbet naiv de neîncredere apăru şi dispăru repede pe faţa sa mare şi grasă, care se prăbuşi apoi ca o pungă goală, şi începu să suspine blând, de parcă în clipa aceea văzuse gravitatea stării sale. Căzu în genunchi, dezorientat şi îngrozit, cu ochii aţintiţi asupra lui Ashlyme; apucă palma însângerată a lui Ashlyme şi o ţinu cu blândeţe între palmele sale; îl străbătu un fior, şi se pârţâi brusc în liniştea absolută, temătoare, care domnea pe Scările Gabelline.

— Fă-ne o plăcintă, Fincher! şopti el.

Apoi căzu cu faţa în jos şi rămase nemişcat.

Prizonier într-o clipă de aşteptare înfrigurată, Ashlyme nu-şi dădu bine seama ce făcuse. Voia să încheie socotelile cu orice preţ.

— Repede! i se adresă fratelui rămas în viaţă. Trebuie să-ţi accepţi acum responsabilităţile statutului pe care-l ai!

Strânse cuţitul atât de tare, încât partea de sus a braţului îi fu prinsă de cârcei şi spasme.

— Spune-mi de ce ne-aţi adus toate necazurile astea! Sau trebuie să te omor şi pe tine?

Gog Barley îşi recăpătă stăpânirea de sine cu o bruscă demnitate.

— Responsabili de starea oraşului sunt locuitorii lui, spuse el. Dacă te-ai fi întrebat măcar care era problema cu oraşul, totul ar fi fost bine. Audsley King ar fi fost vindecată. Arta s-ar fi întregit. Energia Oraşului de Jos ar fi fost descătuşată şi Oraşul de Sus eliberat din robia propriei lui mediocrităţi.

Sughiţă cu tristeţe.

— Acum, fratele meu zace mort pe scările astea, iar voi trebuie să vă vindecaţi singuri.

Se aplecă şi începu să caute printre sticlele pe care le scăpase mai devreme.

Ashlyme era dezgustat, dar nu reuşi să găsească nimic potrivit de spus.

— Va muri, atunci, în ciuda tuturor lucrurilor? şopti el pentru sine.

Iar apoi, într-o încercare slabă de a-şi restabili autoritatea:

— N-ai spus destul!

Gog Barley primi această observaţie cu o privire dispreţuitoare.

— Pe lângă asta, spuse Ashlyme, speriat, n-am vrut să-l omor. Am stat prea mult timp cu piticul ăla blestemat.

— Matey era fratele meu! strigă Gog.

Nu reuşise să găsească o sticlă plină.

— A fo’ singurul meu frate!

Îl părăsi orice urmă de inteligenţă. Îşi smulse părul. Se călcă pe picioare, îşi lăsă gura imensă să-i atârne deschisă. Făcu isericale în faţa porţii de fier, ridicând sticle şi spărgându-le de pereţii pe care, în vremuri mai fericite, el şi fratele lui îşi scrijeliseră iniţialele. Îndesându-şi pumnii diformi în ochi, răcni şi lăcrimă şi ţipă de durere. Şi, rostogolindu-se, lacrimile păreau să i se dizolve în carnea obrajilor, aşa încât faţa lui chinuită se schimonosi înaintea ochilor lui Ashlyme.

Nasul său diform fu spălat, pomeţii topiţi şi scurşi, la fel ca şi urechile roşii şi descărnate şi coşurile de pe bărbia-i ţepoasă – bărbia însăşi se topi ca o bucată de săpun înmuiat în apă. Din ce în ce mai repede, lacrimile i se revărsară printre degetele osoase,

până ce se transformară într-un pârâu – un torent – o cascadă care se spărgea peste pieptul gol, i se prăvălea peste picioare şi se scurgea într-o întunecime exterioară inimaginabilă, curăţind zeul din el de izul de peşte mort şi vin stătut, de toate mizeriile pe care le acumulase în timpul lungii sale şederi în oraş. Pentru aceasta fu nevoie de atât de multă apă, încât se ridică în jurul gleznelor lui Ashlyme într-un râu negru, plin de bulboane periculoase şi purtând o povară de obiecte mici luate pe valuri din buzunarele zeului. Ashlyme se aplecă şi aruncă cuţitul în râu. Acesta îl înghiţi, şi el nu-l mai văzu niciodată. Îşi spălă mâna însângerată până fu curată. Într-un târziu, totul fu dus de ape sau, dacă nu, iremediabil schimbat. Haina mizerabilă şi cizmele a lui Gog Barley fură purtate de viitură: şi când totul luă sfârşit, se putu vedea că el se reînnoise complet.

Era mai înalt. Picioarele lui, la fel de maleabile ca ceara sub efectul propriilor lui lacrimi, se lungiseră şi adoptaseră proporţii mai nobile. Părul îi crescuse până ce-i căzu pe umeri ca al unui zeu adevărat, încadrând o faţă care se subţiase, cu nas coroiat şi frumos formată, o faţă plină de forţă şi umanitate, binecuvântată cu doi ochi detaşaţi, milostivi şi vag amuzaţi.

Dar cu mult înainte ca această transformare să se încheie, Ashlyme ridicase din umeri şi se întorsese cu spatele. Ce legătură avea cu el suferinţa unui zeu? Traversă micul pârâu, care curgea clipocind în Oraşul de Jos, şi intră pe poarta de fier în Cartierul Artiştilor.

Când se uită în urmă, nu văzu altceva decât întunericul de pe Scările Gabelline, şi deasupra lui doar flăcări albastre, reci, pâlpâitoare, de parcă întregului Mynned i se pusese acum foc de către poliţia flagelului într-un ultim mare act de disperare.

Puţin mai târziu, văzu că cizmele-i erau cât se poate de uscate. Cu un oftat, îşi aminti de Audsley King.

Începu să alerge.

Ora de dinaintea răsăritului îl găsi în studioul de la etajul casei din Rue Serpolet.

Când trase în lături draperiile de la capătul scurtului pasaj, înăuntru se revărsă un aer rece. Văzu imediat că studioul nu se schimbase. *Fauteuil*-ul era încă acolo, cu husa lui cu şnururi verzi aflată în dezordine şi mormanele de perne din brocart. Acolo erau şi ghivecele de pe pervaz, pline cu priboi în pământ maroniu dur, sau mănunchiuri mici de anemone şi *sol d’or* tăiate. Acolo erau şevaletele tăcute, unele trase în huse, pânzele folosite şi cele

nefolosite stivuite lângă pereţi, podelele cenuşii goale care emanau în aerul nemişcat şi vlăguit un miros de praf, terebentină, priboi, apă stătută pentru flori.

Acolo, pe podea, îmbrăcat în palton, şedea Paulinus Rack. Cum de găsise drumul până acolo, Ashlyme nu ştia. Faţa lui era lăsată şi suptă, mâinile-i erau murdare; în ochi avea o privire vineţie. În faţa lui erau împrăştiate într-o doară, ca şi când ar fi sperat să poată citi ceva din ele, două sau trei schiţe în cărbune neterminate. Ashlyme nu înţelese nimic din ele: erau numai nişte linii, linii trasate alandala. Între coapsele lui Rack, ca un copil bolnav şi uitându-se şi ea la schiţe, stătea adăpostită Audsley King. Braţele lui Rack erau înfăşurate în jurul pieptului ei cavernos pentru a-i oferi alinare; capul lui i se odihnea pe umăr de parcă tocmai în clipa aceea terminase să-i şoptească ceva.

Audsley King, încotoşmănată în vechea ei haină de blană într-o ultimă încercare de a-şi opri substanţa să se evaporeze în golul care o înconjurase întotdeauna, se uita la schiţe cu o expresie amuzată, crispată, iar la colţul buzelor ei zâmbitoare se vedea sânge închegat.

— Eram liberă! îşi aminti Ashlyme cum spusese ea odată, vorbind despre venirea ei din provincie în Cartierul Artiştilor. Eram liberă în sfârşit, să pictez, să pictez, să pictez!

Acum, pictura o sleise.

Muncise cu disperare în acele ultime zile, umplând pânză după pânză. Cele mai multe dintre ele erau peisaje simple, aproape sentimentale, rememorative: o culoare aurie fantezistă aplicată în straturi groase cu un cuţit de paletă, de parcă – într-o soi de calm fervent, un uimitor act de echilibrare a disperării şi calmului – căutase să surprindă din nou un nivel al personalităţii pe care-l pierduse sau abandonase cu mult timp în urmă. Sau să fi căutat doar refugiu din nopţile sterpe, întinse la infinit, din zona de flagel? Cărţile ghicitoarei nu-i fuseseră de ajutor: deschizând o uşă diferită, aceasta, spre peisajele idealizate ale tinereţii ei, să fi comis în cele din urmă actul de evadare pe care şi-l dorise întotdeauna atât de mult? Ashlyme nu avea cum să fie sigur. Bănuia că acum asta nu mai conta.

Pietre de culoarea mierii, stejari şi iederă, sălcii şi pâraie. Din ele se revărsa plăcerea ei, făcând să pălească lămpile galbene, copleşind primele gene de lumină cenuşie ale zorilor! Un drum îngust şerpuia spre nicăieri, acoperit de frunzele anului trecut, mărginit de muri şi trunchiurile năpădite de ierburi ale copacilor. Din acele peisaje sudiste plate nostalgia ardea ca o durere. Şi le

populase nu cu figurile încordate, reprimate, violent-statice din autoportrete şi din „fantezii”, ci cu muncitori şi fermieri, în ale căror ţinute clasice injectase o tihnă chinuită.

Totul este nou pentru mine, scrijelise ea în grabă cu o bucată de cărbune pe peretele de deasupra lor. Nou şi de nerecunoscut. Ce păcat că trebuie să mor acum. Şi: A muri e ca şi cum ţi s-ar închide ochiul. Ca şi când ai fi abandonat de toată lumea. Au bătut în uşă şi au plecat.

Ashlyme citi acest mesaj cu voce tare pentru sine. Clipi. Se postă în faţa lui Paulinus Rack şi se uită la schiţele de pe podea.

— Ce vezi acolo atât de interesant? întrebă, căci el nu vedea nimic.

Ochii albaştri epuizaţi ai lui Rack îl urmăriră fără a-l recunoaşte, ca ochii unei figurine de porţelan. Brusc, din gura lui ieşi un sunet înfricoşător, un vaier prelung în care Ashlyme nu reuşi să distingă niciun cuvânt; şi începu s-o legene pe Audsley King înainte şi-napoi, înainte şi-napoi, până când, pentru o clipă, ea păru să se trezească şi să clatine din cap în ritmul suspinelor lui aspre. O parodie a vechii ei energii umplu faţa albă şi slabă; făcu liniile din jurul gurii să pară din nou vorace; şi animă mâinile lungi care fuseseră atât de pline de forţă.

Ashlyme nu putu suporta durerea lui Rack. Se duse la fereastră.

— Ai venit aici prea târziu, spuse el distant. Nu ajută la nimic să scoţi sunetul ăla.

Era aproape în zorii zilei, iar cerul avea o ciudată culoare galben-cenuşie.

— Totuşi, ce drept ai tu să te afli aici?

Râse cu amărăciune.

— Ai venit să-ţi salvezi cariera cu noile ei tablouri? Sau s-o convingi să transforme *Băieţii visători* în ceva „puţin mai vesel“ pentru bătrânele leneşe din Oraşul de Sus?

— Nu-mi pasă dacă o să le mai văd vreodată pe femeile alea! strigă Rack cu violenţă.

Sări în picioare şi-l prinse pe Ashlyme de umeri.

— Am încercat de atâtea ori să vin aici! Mi-era teamă, dar tu nu voiai să mă ajuţi. Lasă-ne cel puţin acum singur împreună!

Ashlyme rânji şi se eliberă.

— Du-te la Canalul Plăcerii şi miroase eter până ce cazi în el, spuse.

— Nu vrei să mă ajuţi? întrebă Rack pe o voce mai moale. Cred că e încă-n viaţă.

— Eşti nebun, Rack.

Împreună, o purtară în jos pe Rue Serpolet. Nu era genul de lucru cu care să fie obişnuiţi, aşa că merseră încet şi cu băgare de seamă. Afară, pe stradă, o mulţime de oameni se adunase ca să se uite la cer. Când Ashlyme ridică ochii, se crăpase de ziuă şi nu reuşi să vadă cei doi imenşi prinţi ai oraşului plutind în aer deasupra Cartierului Artiştilor, strălucitori în armurile lor purpurii crestate şi lobate. Aflaţi în spatele unor mari cai albi, se mişcau pe cerul de dimineaţă ca o nouă constelaţie. Unul dintre acei prinţi are o rană care nu se va vindeca niciodată. Din ea, sângele curge ca o ploaie de flori albe peste oraşul de dedesubt: care începe chiar acum să se trezească din lungul, cenuşiul, istovitorul lui vis.

Epilog

Într-o zi, cu mult timp după aceea, când Ashlyme căuta printr-un sertar nişte creioane pe care ţinea minte că le pusese acolo, dădu peste masca sub formă de cap de peşte pe care Emmet Buffo îl făcuse s-o poarte în timpul vizitei lor blestemate în Rue Serpolet. Nu-l mai speria aşa cum îl speriase. „Ce lucru absurd!” îşi spuse, în timp ce aceasta se uita la el cu o privire lugubră – buze cărnoase, solzi prosteşti, care cădeau. Îl umplu de un soi de afecţiune ruşinată faţă de Buffo şi faţă de el însuşi, aşa cum fusese atunci. Îi aminti brusc de cod şi şofran, de o dimineaţă luminoasă în Cartierul Cispontine şi de bătrânul care locuia în spatele „Ocrotitoarei Noastre a Zincarilor”. Se hotărî s-o ducă înapoi unde-i era locul.

Vechea piaţă pavată era exact cum şi-o amintea. Chiar dacă nu era la fel de cald, era la fel de însorit afară: lumina palã şi clară a după-amiezii de decembrie târziu cădea pieziş peste pietrele de pavaj şi se lovea de corpul masiv şi înnegrit al vechii biserici. Copiii, ca odinioară, jucau zgomotoşi „Michael cel orb”, şi Ashlyme le auzea pe femei râzând şi ciorovăindu-se în case. Se simţi brusc în culmea fericirii, cu toate că n-ar fi putut explica de ce.

VÂNZĂTOR, spunea anunţul parţial şters de deasupra magazinului bătrânului. Ashlyme stătu pentru o clipă zâmbitor la ferestruica lui prăfuită, unde o rază de lumină încălzise blana animalelor împăiate până ce căpătase culoarea frunzelor de stejar proaspăt căzute, apoi intră.

Păsări, înţepenite şi tăcute, îl priveau de pe toate rafturile, cu capetele înclinate pentru totdeauna inteligent într-o parte, cu ochi de sticlă. Camera de lucru din spate avea mirosul dulce, lemnos, al cărţilor vechi şi al ceaiului de muşeţel. Ashlyme îşi croi drum printre sulurile de material spre baza scărilor.

— Hei! strigă el.

Nu primi niciun răspuns, dar simţi că bătrânul era acolo sus: atent, timid, respirând încet şi aşteptând ca el să plece.

— Nu te teme, spuse. Am venit aici odată cu prietenul tău, Emmet Buffo.

Tăcere.

Ashlyme ridică din umeri. Dacă aştepta în linişte, curiozitatea avea să-l aducă pe bătrân la parter. Poate că-i va mai arăta o pană de metal. Între timp, scoase masca sub formă de cap de peşte şi o despături cu grijă. O aşeză pe o masă de lucru de lângă scheletul

din sârmă moale care va susţine într-o bună zi aripile întinse ale unui şoim mic cu ochi furioşi.

— Bătrâne? Nu pot rămâne mult timp…

Încreţindu-şi nasul, întoarse câteva dintre materialele de pe podea. Printre ele găsi o bucată de tapiserie bogat lucrată care crezu că era potrivită ca draperie. O împături agitat, ştiind cum să o facă de când, ultima dată când mai alesese una. Era pătată, însă luminoasă; fusese splendidă cândva. Înfăţişa un bărbat în galbenul extrem al vârstei, chel ca un ou, umblând printre două clădiri uriaşe. Drumul de sub picioarele lui era aşternut cu corpurile strivite ale unor insecte iar în partea stângă îl însoţea o siluetă neclară, un copil sau un pitic călare pe un măgar. Această siluetă, cu faţa parţial ascunsă de praf, îl fascină pe Ashlyme. Ridică tapiseria în lumină, aşa încât s-o vadă mai bine.

Când făcu aceasta, din camerele de sus se auzi un fâlfâit puternic de aripi. Dintr-o dată, magazinul păru plin de umbre.

Prin fereastra deschisă intrase o pasăre mare, scrise mai târziu în jurnal. Mi s-a părut că aud o voce ascuţită vorbind indistinct în întuneric. Am lăsat tapiseria jos şi am ieşit repede afară, în lumina soarelui.

LAMIA ŞI LORD CROMIS

Apologeţii şi istoricii oraşului – Verdigris, Kubin, Saent Saar – erau înclinaţi să-l descrie la vremea aceea în termenii emblemelor şi emblematicelor lui contradicţii. *Un as în rigolă, un leopard făcut din flori,* spune Verdigris în *Câteva observaţii pentru câinele meu,* sperând să sugereze o gamă întreagă de aluzii, lacune ocazionale, ierarhii inversate: *Acolo unde oraşul este cel mai gol, noi suntem plini.*

Pentru Saent Saar, trăind comod sub patronajul marchizei, aceasta era mai mult decât destul. Mai puţin disperat, poate, şi mai conştient de un fel de alunecare a percepţiei de sine a oraşului, cu siguranţă mai conştient de responsabilităţile lui, susţine că vedem în judecata lui frântă o îngemănare de contingenţă şi impuls al formei. Oraşul se inventează singur, în locuţiuni parţiale şi accidentale, ca o femeie care-şi repetă în gând conţinutul unei vechi scrisori. A pierdut-o cu mult timp în urmă. S-ar putea chiar să fi uitat de la cine venise. Dacă ar vedea-o acum, propoziţiile ei conştiincioase ar surprinde-o prin lipsa de asemănare cu ce îşi aminteşte ea.

O astfel de imagine, acceptată deopotrivă în Cartierul Artiştilor şi în Mynned, ar fi fost priviră în provincii cu teamă. Acolo, oamenii îşi îndreptau privirile spre capitală, pe care o numeau „Uriconium“, „Vriko“ sau, uneori, „Giuvaierul de pe Ţărmul Mării Vestice”, pentru stabilitate. Unul dintre prinţii lui mici află pe pielea lui de ironia acestui lucru. Numele lui era tegeus-Cromis.

Sosi la Duirinish – atunci, un oraş prosper de pescari şi păstori aflat pe coastă, la o distanţă de o sută şaizeci de kilometri nord de capitală – spre sfârşitul lui decembrie şi, după ce puse câteva întrebări într-un anticariat şi un atelier de taxidermie, se duse seara la Blue Metal Discovery, unde luă loc în salonul lung şi plin de fum la o masă destul de departe de foc. Se dovedi că venise călare prin trecătorile din Monar, care, la vremea aceea din an, începeau să îngheţe şi să fie greu de trecut. Unul sau doi dintre ceilalţi clienţi ştiau asta; clătinară din capete admirativ. Alţi doi (sau unul), care credeau că ştia de ce venise, îl priviră circumspect în timp ce vântul mătura lapoviţa peste sumbrele pietre de pavaj din Piaţa Replica. Ceilalţi – rentieri, moşieri mici din Leedale-ul de Jos, neguţători de blănuri şi metale – îl priviră pur şi simplu fiindcă era un mic prinţ şi nu mai văzuseră până atunci vreunul ca el.

Fusese o după-amiază aprigă şi el arăta înfrigurat. Altfel, era greu să-l cântăreşti din priviri. Purta o sabie, dar avea cu el o

carte *(Vânarea pitulicii vesele).* Deşi umbla repede şi energic, ca un tânăr, când te apropiai vedeai că avea păr cărunt şi privire preocupată, şi pentru o clipă aceasta era descurajant. În cele din urmă, ei îşi spuseră că, deşi inelele de oţel de pe degetele lui erau masive, aristocratice, tăiate chiar în peceţile foarte complexe ale Casei sale, cizmele erau cam ieftine şi murdare. Nu se aşteptaseră ca cizmele unui prinţ să arate aşa.

Îl întrebară dacă nu voia să vină aproape de foc. Era destul loc!

Dar, dacă le lăsă impresia că era singuratic, chiar dificil, era de asemenea de o placiditate absolută, cum numai un mic prinţ putea fi. Erau interesaţi de el, însă el nu era atât de interesat de ei; curând, îl lăsară în plata lui, înalt şi politicos, aşa cum era îmbrăcat într-o mantie de catifea grea şi lucioasă. Amurgul se pierdu în noapte şi el zâmbi vag la resturile de la masă. Părea să aştepte ceva.

(Îşi spunea: În decembrie trecut am privit ninsoarea timpurie cum cădea în Oraşul de Sus. În dimineaţa aceea, când a părut că vremea se va îmbunătăţi, am stat în Charcuterie Vivien sperând să iasă soarele dintre nori. Cineva pe care-l aşteptasem a sosit, sau a vorbit, sau a zâmbit. Dacă îngheţa a doua zi, aveam să mergem să patinăm. Astfel de momente par veşnice, dar nu pot fi repetate; nu le pot reînvia acum. Şi asta n-ar însemna să merg prea mult în trecut.)

Chiar după miezul nopţii, un băiat coborî din camerele de sus ale hanului şi începu să treacă de la un grup la altul în salon, râzând şi vorbind cu însufleţire. Nu i se acordă multă atenţie. Din câte-şi dădea seama prinţul, încerca să adune bani – un copil ciudat, lipsit de graţie, în vârstă de paisprezece sau cincisprezece ani, care putea întinde mâna foarte repede să prindă un fluture de noapte, după care să-i dea drumul nevătămat. În jurul fiecărei lămpi roiau frenetic zece sau o duzină de astfel de creaturi, cu aripile lor purpurii şi verzi: băiatul putea să-şi repete trucul la nesfârşit. Cei de lângă foc se făcură că nu-l văd, cu toate că el prinse câte un fluture pentru fiecare dintre ei. Oamenii părură incomodaţi.

— Ei bine, spuse băiatul cu voce tare în cele din urmă. Niciunul dintre cei născuţi astăzi nu se va îneca şi nu va fi spânzurat, e ceva asta.

Chiar dacă nu înţelese gluma, prinţul descoperi că râdea. O clipă după aceea, băiatul veni să vorbească cu el.

— Uite, priveşte fluturele.

— Nu mi s-a părut că ai avut prea mult noroc acolo, spuse tegeus-Cromis după ce examină insecta; descoperi că o putea prinde destul de uşor, dar nu fără să-i rupă aripile. Totuşi, sunt nişte oameni destoinici care se ocupă cu comerţul de blănuri şi metal.

Băiatul se uită la el chiorâş, apoi râse şi el.

— Oh, mă cunosc cu toţii, spuse el. Mă cunosc cu toţii, domnul meu.

Se aşeză.

— Aşteptam pe cineva, dar nu pe tine, îi spuse tegeus-Cromis. Trebuie să te plătesc pentru fluture?

— Ai străbătut trecătorile în cârca unei mârţoage bătrâne, spuse băiatul. Am auzit.

Îşi duse mâna la gură.

— M-am exprimat prost? Întotdeauna spun ceva de felul ăsta, nu ştiu de ce. Tu spui vreodată lucruri pe care nu vei să le spui? Bănuiesc că-i un cal frumos, probabil un pur-sânge, iar acum eşti supărat. Îmi pare rău. Poftim, uite unui viu: încearcă din nou. Repede, dar nu atât de dur. Poftim! Ai prins ideea.

Se cutremură.

— Am fost în Vriko o dată, spuse el. Cartierul Artiştilor. Ptiu! Ăla nu-i un oraş pentru un puşti ca mine. La şase dimineaţa a ieşit un miros atât de greţos din Canalul Yser, încât ai fi zis că face lampioanele să ruginească. Totul era mizerabil, dar dacă voiam să ne spălăm trebuia să mergem la băile din Mosaic Lane. Ştii unde e Mosaic Lane, domnul meu? Aveau nişte tablouri faimoase acolo, dar nu le puteai vedea din cauza mizeriei; băiatul cu care eram a curăţat unul şi a văzut o faţă exact ca a lui. Sincer. Uneori, apa nu seamănă deloc cu apă; miroase a cauciuc ars.

Se uită gânditor în faţă. Părul lui, de-un roşu întunecat şi tuns într-o *coup sauvage* cândva populară în Piaţa de Tinichea, îi făcea ochii să pară foarte mari şi tineri. Hainele îi erau prins cu panglici de diferite culori. Avea gâtul gol, pielea netedă şi măslinie.

— Am locuit într-o casă de lângă Ox Lip Lane.

tegeus-Cromis râse.

— A trecut multă vreme de când Cartierul Artiştilor n-a mai arătat aşa, spuse el. Băile Yser au căzut în propriul lor rezervor; atunci s-a scris sfârşitul picturilor murale. Acum, acolo se află o curte în care este un măr, iar Ox Lip Lane e numai magazinaşe în faţa cărora, pe caldarâm, se află ghivece cu priboi. Dacă l-ai vedea acum, bănuiesc că ţi-ar plăcea.

— Chiar aşa? zise încet băiatul. L-aş urî. N-ar avea deloc suflet.

— Suflet! zise tegeus-Cromis, care gândise deseori acelaşi lucru. Nici măcar nu cred c-ai fost vreodată acolo. Câţi ani ai? Treisprezece?

Îşi zâmbiră unul altuia.

Vreme de câteva minute, niciunul nu spuse nimic. Apoi prinţul, uitându-se la rămăşiţele cinei, gândindu-se ce să-i ofere, întinse tabachera sa din cositor. Băiatul clătină încet din cap, dar, după ce se gândi puţin, rupse o bucată de pâine şi o mâncă. Bău şi nişte vin, lăsându-şi capul pe spate şi gâfâind. Cineva din grupul de lângă foc veni spre ei, aşeză cu dispreţ o monedă pe masă în faţa lui şi spuse:

— Ei, şi?

Băiatul ridică din umeri. Se ridică şi se duse în mijlocul salonului, recită repede de trei ori pe o voce ascuţită fără inflexiuni sau afectare:

Johnny Jack păpuşi de cârpe aduna
Chiar dacă el e mic a lui familie mare era

şi începu să danseze într-un fel care reuşi să fie deopotrivă stângaci şi graţios. Nu se auzea niciun fel de muzică. Papucii lui mari din lemn bocăneau pe scândurile goale; se încrunta de concentrare şi efort, respirând zgomotos pe gură. Panglicile de pe braţe se răsuceau în lumina lămpilor, lăsând imagini persistente colorate şi spiralate. „Efortul a fost de admirat”, avea să-i spună tegeus-Cromis mai târziu: „Dar ai braţe prea slabe.“ Nu aplaudă nimeni. După ce termină, băiatul nu făcu altceva decât să rămână unde era până ce-şi recăpătă răsuflarea, apoi făcu din nou turul salonului, prinzând fluturi, adunând bani, râzând şi chicotind afectat. Nu fusese un spectacol, observă prinţul. Dezamăgit că băiatul nu se întorsese direct la masa lui, îşi deschise cartea şi se prefăcu că citeşte:

— Fă-i un pat din scoarţă de pământ, cojoc de margarete, floare cu cinci degete.

Se uită nedumerit la coperta cărţii, o lăsă jos şi închise ochii. Era obosit.

Văzu cât se poate de limpede marile crevase ale gheţarilor din Monar. Trecu pe sub ei o dată, de două ori: din nou.

Sub pometţi băiatul avea bujori când se întoarse totuşi la masă, şi încă mai gâfâia puţin.

— Sunt mai bătrân de-atât, spuse el, de parcă nu fuseseră întrerupţi.

Apoi:
— De ce ai venit aici?
tegeus-Cromis deschise ochii.
— Ce spun cei de lângă foc?
— Să vânezi. Ştiam şi eu asta.
Se aplecă imediat în faţă şi luă palmele prinţului între palmele sale, care erau calde şi aveau o atingere blândă, dar pergamentoasă.
— Uite, scumpul meu, zise el, de ce să-l laşi să te omoare şi pe tine?
Se uită prin cameră. Focul arsese, salonul se golea, cineva aduna vasele goale. Se deschise o uşă undeva în spate şi, pe o pală de aer rece, veni un miros de urină. Îi dădu drumul mâinilor prinţului şi făcu un gest care cuprinse nu doar salonul, sau hanul, ci şi piaţa pavată cu piatră cubică şi oraşul de dincolo de ea.
— Locul ei e-aici. E responsabilitatea lor. Nimeni n-ar vrea să te vadă mort.
La aceasta, prinţul îşi strânse mai bine mantia în jurul său.
— Vin nişte oameni să mă ajute, explică el. Trebuiau să fie aici deja. Când s-a deschis uşa, am crezut că ei sunt.
Mai târziu, băiatul îl întrebă:
— Cărei Case îi aparţii?
— A Şasea.
— Care-i emblema voastră?
tegeus-Cromis îi arătă unul dintre inelele pe care le purta.
— Lamia. Uite. Vezi?
Băiatul ridică din umeri.
— Nu seamănă cu nimic.
În cele din urmă, numai ajutorul de hangiu se mai afla în salon ca să-i vadă ridicându-se şi plecând împreună; prietenii prinţului fuseseră reţinuţi din drum.

Băiatul plecă în noapte.
— O să mă poţi găsi oricând vei avea nevoie, spuse el.
Dimineaţă, prinţul fu trezit de o altercaţie în spatele hanului. I se dăduse una dintre camerele de acolo de-ndată ce sosise. Erau căutate fiindcă erau mari, dar tocmai asta le făcea să pară reci şi goale; şi, deşi se presupunea că erau mai liniştite ca încăperile din faţă, care dădeau spre Piaţa Replica, aveau dezavantajul că dădeau direct spre curtea grajdului. Grajdurile, spre deosebire de restul hanului, erau construite din cărămidă – din cele roşii şi călduroase pe care le vezi cel mai adesea în Sud – şi acum stăteau

luminoase şi cu contururi bine definite sub cerul albastru de iarnă. În curte, el putea vedea, dacă-şi lipea obrazul de geam şi-şi răsucea capul ca să vadă pe după colţ, doi sau trei ponei cu poveri mari în spinare şi un cal oarecum de soi, cu căpăstru scurt şi puternic, cu „terminaţii” bune şi multe oase, înalt de aproximativ nouăsprezece palme. Aceştia erau încadraţi de o arcadă sau un pasaj care-i limita şi mai mult raza vizuală, dar care amplifica strigătele şi exclamaţiile oamenilor adunaţi în jurul lor.

Îngheţase: o pojghiţă groasă încă se mai vedea pe pavelele din colţul curţii unde încă nu ajunsese soarele. Aerul era rece şi transparent, oferind scenei – sau acelei părţi din ea pe care o putea vedea prinţul – o claritate, o vigoare, care aproape că se putea confunda cu o atmosferă veselă. Calul cel mare sărea în faţă, lovea agitat cu copitele. Făcu o găleată să se rostogolească pe drum, vărsând apa într-o spirală în lumina dimineţii. Sub copitele animalului săreau panicate câteva siluete, încercând să-l priponească; sau trândăveau râzând şi oferind sfaturi; sau mergeau în grabă de colo-colo prin arcadă fluturând din braţe, dispărând înainte ca el să-i poată identifica.

Unul dintre ei era îmbrăcat într-o mantie albă: lui să-i fi aparţinut calul? tegeus-Cromis ştia că aşa era, dar acum totul dispăru o dată cu respiraţia sa, care se aşeză pe sticla rece a geamului ca roşeaţa pe un strugure. O şterse, apoi, obosit de incomoda poziţie pe care trebuia s-o păstreze ca să vadă ceva, încercă să deschidă geamul. Când acesta i se opuse, ridică din umeri şi se duse înapoi în cameră, călcând desculţ pe duşumeaua de stejar răcoroasă, la lucrurile pe care le aranjase pe masa de lângă pat – tabachera de cositor care trebuia lustruită, inele lui împrăştiate ca nişte zaruri, una sau două cărţi. Sabia, care fusese a tatălui său, era proptită într-un colţ. Se îmbrăcă repede, simţindu-se bine dispus fără niciun motiv.

În sud, în special în Peninsula Mingulay, unde căruţele cu coviltir sunt pline de ghicitoare cu cărţile lor soioase de tarot, femeile deseori împiedică creşterea primului copil, aşa încât profitabila carieră de pitic să-i surâdă mai târziu în viaţă. Fac asta închizându-l într-o cutie neagră de stejar, pe care o numesc *gloottokoma,* şi hrănindu-l cu zgârcenie, în timp ce, cu ajutorul cărţilor, se uită paralizate către un viitor nesigur. Piticul care stătea acum într-o parte a vetrei din salon, încălzindu-şi spatele deformat la câteva flăcări reţinute, avusese mare succes în arena din Uriconium ca clovn şi saltimbanc. Pentru o vreme figură atât de bine-cunoscută în Unter-Main-Kai, încât fusese pictat pe un

pieptar roşu cu purpuriu drept „Calabacillas, Stăpânul dezordinii” de către Audsley King (pe atunci aflată în culmea scurtei ei cariere), era membru fondator atât a Codului Hârtiei Galbene, cât şi a Umblătorilor pe Catalige, sub a căror pavăză omorâse – înăuntrul şi-n afara ringului, şi mai mult sau mai puţin corect – o seamă de oponenţi mai mari ca el.

Numele lui era Morgante, dar era deseori strigat Rotgob. Picioarele lui îndoite îi ofereau un mers care părea firav, rostogolit şi nesigur, până ce-l vedeai alergând ca o maimuţă pe un câmp pustiu la vreme de noapte, sus lângă Allman’s Heath. Avea trăsături inteligente şi un zâmbet dulce, dar era predispus ca multe alte progenituri ale cutiei *glottokoma* unor accese de depresie şi ticăloşie, în timpul cărora plângea amarnic şi lovea pe oricine se apropia de el. Când încetase să mai crească atinsese (avea şaisprezece sau şaptesprezece ani şi ţinea deja mulţimea din arenă în palma sa mică, grasă şi nedezvoltată) o înălţime de aproximativ un metru douăzeci.

De obicei era văzut în tovărăşia prinţului şi a unui om foarte înalt numit Dissolution Kahn, care stătea de cealaltă parte a vetrei spunând pe o voce rece când tegeus-Cromis intră în salon:

— Şi totuşi ai fost de acord. Ieri te-ai grăbit să fii de acord.

— Sunt un mincinos şi un pitic deopotrivă.

— Da, recunoscu acum Kahn cu un suspin reţinut. Cu toţii ştim asta.

Când Rotgob îl văzu pe tegeus-Cromis, alergă prin salon făcând tumbe şi strigând: „Sunt un mincinos şi un pitic deopotrivă! Sunt un mincinos şi un pitic deopotrivă!”, până ce rămase fără răsuflare. Apoi începu să tragă de sabia prinţului.

— Dă-mi asta pe dată! spuse el. Vrei să te răneşti singur?

Când încercă prinţul să intre în jocul acesta, opunându-i-se cu un zâmbet, piticul nu făcu decât să izbucnească în hohote fantastice de râs şi sări pe şemineu, unde rămase legănându-şi picioare şi uitându-se în jos parcă de la o mare înălţime; mai târziu, scoase şi începu să-şi ascută propria armă, un lucru aflat undeva între un stilet extrem de lung şi o floretă destul de scurtă, pe care o ţinea într-o teacă împodobită uimitor de frumos.

Prinţul insistă să ia împreună micul dejun.

Dissolution Kahn îşi trase scaunul aproape şi spuse:

— Am venit cât am putut de repede.

Era un om masiv, şi prefera haine despre care credea că-l avantajau în sensul acesta: pantaloni bufanţi portocalii îndesaţi în cizme mari de culoarea sângelui de bou; enorme mantii din păr de

cămilă; cămăşi din batist violet sau roz, cu mâneci tăiate în zigzag. Oamenii îl indicau drept un exemplu excelent de călăreţ, iar pentru a purta pe el şi armura din zale – pe care abia dacă o purta vreodată – prefera întotdeauna să aibă cai masivi, nărăvaşi. Părul lui blond răvăşit se bucla haotic în jurul trăsăturilor fălcoase şi bărboase. Avea o reputaţie periculoasă în oraş, dar o dată ce-l cunoşteai îi observai ochii albaştri apoşi şi buza inferioară care-i atârna.

— Am venit cât am putut de repede. Ştii ceva sigur?

tegeus-Cromis clătină din cap.

— Semnul e bun, iar zvonurile spun că animalul este unul dintre Cei Opt. Dar ce ştiu ei în locuri ca ăsta? Se pare că a omorât de două ori aproape de Orves, lăsând semnul; de trei ori în nişte case de pe dealul de lângă marginea oraşului – un copil şi două femei acolo; iarăşi, semnul a fost bun, foarte clar – şi o dată, probabil, în piaţa din spatele nostru. De atunci, oamenii sunt foarte agitaţi.

Kahn ridică din umeri.

— La ce te poţi aştepta? spuse el cu dispreţ.

— Înainte să terminăm, o să fii speriat, prezise piticul. O să faci în pantaloni.

Sfărâmă nişte pâine şi o mâncă încet, încercând să-şi menajeze dinţii.

— Care-i problema cu asta?

Căzu pe gânduri o clipă, apoi spuse:

— O să fie în mlaştină. Când începem?

— Până ce nu mai e omorât cineva, nu pot face nicio legătură, fu nevoit să recunoască prinţul. Ar fi o greşeală fatală să ne mişcăm prea curând; cărţile spun limpede lucrul ăsta, chiar dacă altceva nu mai spun. Vechiul semn poate însemna totul sau nimic. Am răspândit vestea cum că aparţin Casei a Şasea: mă vor chema imediat ce se întâmplă ceva.

— Vor fi bucuroşi s-o facă, spuse Kahn.

Râse. Se ridică.

— Mă duc să văd ce fac cu iapa, zise el. Asta-i un pic mai greu de stăpânit.

Când deschise uşa salonului, un aer rece suflă peste masa de mic-dejun, mirosind acru şi metalic şi uscându-le saliva în gură.

— Mlaştina, spuse Dissolution Kahn, de parcă o putea vedea în faţa ochilor. Nimic nu pute mai urât, remarcă el, şi asta o deranjează.

— Asta am simţit în nări toată dimineaţa? zise prinţul.

Începuse să citească *Vânarea pitulicii vesele.* Ridică ochii, dar Kahn ieşise deja. Piticul se urcă neobservat pe şemineu, unde era mai cald.

— Dacă-mi dai sabia, ţi-o ascut, spuse el. Prinţul meu.

tegeus-Cromis petrecu unele dintre zilele următoare împreună cu băiatul care prindea fluturi; în cele din urmă, nu reuşi să-l cunoască mai bine.

Odată, urcară spre Orves şi se aşezară pe marginea vechilor fortificaţii ca să se uite la ţinutul Leedale cu câmpiile şi oile lui. Pe pantele de jos, prinţul observă mai multe drumuri spiralate la fel de abrupte ca nişte scări, dispuse într-un fel complicat pe deal şi despărţite între ele de garduri vii roase de vânt. Căzuse o zăpadă udă. Lumina de decembrie, reflectată înainte şi-napoi între câmpuri şi cerul albastru şi greu, se stingea încet, prelungind după-amiaza spre amurg, aşa încât părea că anul era mai tânăr decât era. În ultimul minut, când aerul deveni cenuşiu şi rece, iar zăpada părea să absoarbă lumina în loc s-o emane, totul păru să iasă brusc în evidenţă foarte negru şi dezolant: copacii ca un coral în evantai, casele cu trei etaje ale ţesătoarelor, pereţii de piatră şi carierele de piatră suspendate în zona deluroasă din Leedale. În ziua următoare, zăpada se transformase în ploaie; după aceea, se lăsă iarăşi îngheţul.

Odată, îi spuse băiatului:

— Ştii tu, vechiul Cartier al Artiştilor n-a fost aşa de rău. Întotdeauna au fost flori în scoruşul ornamental din spatele balustradelor din Piaţa Mecklenburgh; şi-mi amintesc cât se poate de limpede mirosul de gin din coacăze negre vărsat pe tăblia netedă a unei mese din colţ în Cafeneaua Clar de Lună! Rack, Ashlyme, Kristodulos, încă erau cu toţii în viaţă şi lucrau în Cartier. Simţeai Yser-ul ca pe-un avertisment în spatele tău, dar serile atârnau lampioane din hârtie colorată în grădinile din Mynned, şi toată lumea vorbea. Aveau de toate: o artă nouă, o filosofie nouă, noi gânduri: în zilele de atunci, toată lumea părea să inventeze ceva!

— N-am fost niciodată acolo, spuse băiatul. Nu-i aşa?

Râseră amândoi.

Odată, băiatul îi spuse:

— Lasă pe altcineva să scape de el. Nu vreau să fii rănit.

Iar el nu putu răspunde decât:

— Animalul ăsta, orice ar fi, s-a luptat cu câte un strămoş de-al meu în fiecare generaţie. Mi-a omorât tatăl, iar tata l-a omorât pe

el. Mi-a omorât bunicul, iar bunicul l-a omorât pe el. Înţelegi ce înseamnă asta? În felul ăsta, spun cărţile cu care mi-am petrecut viaţa, se păstrează un fel de echilibru; ceva care, altfel, ar fi constant în lume este ţinut departe de ea. Mare parte din celelalte lucruri pe care mi le spun sunt neclare, recunosc.

Se gândi la asta pentru o clipă, apoi ridică din umeri.

— Dacă aceasta e a Şasea Bestie – şi cred că este – datoria mea e clară. Eu sunt vlăstarul Casei a Şasea: vezi, aşa spune şi inelul, acolo sub şarpe. Sângele e un alt fel de carte. Nu pot fugi de ceea ce scrie acolo.

— Nu-ţi pasă de mine, atunci?

— Unele texte sugerează, sau par s-o facă, că, dacă supravieţuiesc confruntării, animalul nu se va mai întoarce niciodată.

Odată, crezu că înţelese expresia din ochii băiatului. Dar când se trezi, uitase, iar în noaptea aceea târziu îl chemară să vadă un om mort într-o casă posacă de pe o stradă pietruită şi tăcută din apropierea hanului. Atacul avusese loc la etaj, într-o încăpere mică pe ai cărei pereţi erau agăţate câteva grafice cu cerul văzut noaptea, executate de o mână pricepută. Un luminator deschis încadra evanescentele Stele ale Numelui şi lăsa din când în când să intre o pală de aer rece.

Doi sau trei dintre vecinii victimei – nesiguri dacă fuseseră treziţi de ţipăt sau de un alt sunet care-l imita – se aflau deja în cameră când ajunse prinţul acolo, strâmbând din nasuri din pricina unui miros puternic, stătut, dar nu tocmai neplăcut. Imediat ce observă aceasta, prinţul ordonă să fie stinse lămpile. Aprinse o bucată mică de lumânare portocalie pe care o adusese cu el şi-i studie concentrat flacăra vreme de aproximativ treizeci de secunde. Orice ar fi văzut acolo, nu-l satisfăcu; făcu un gest de nerăbdare. tegeus-Cromis îşi închipuia deseori că făcuse cu mult timp în urmă o presupunere fundamental nerealistă despre oameni, o presupunere care-i subminase judecata în direcţia aceea: dar comportamentul celei de-a Şasea Bestii, în măsura în care era clar pentru cineva, era clar şi pentru el. Nu se putea ascunde de el.

— Puteţi aprinde lămpile la loc, spuse el şi, ciupind brusc fitilul lumânării, adăugă pentru sine: M-aş fi aşteptat la mai mult.

Toată lumea fu impresionată de modul rapid în care examină victima.

Omul acesta, care era bine cunoscut celor din jurul focului din salonul de la Blue Metal Discovery, purta o robă grea de blană. Pe sub ea nu avea nimic. Carnea lui cenuşie, observă prinţul, avea consistenţa unei sugative aspre; ce-i rămăsese din craniu era acoperit de cârlionţi. Se prăbuşise din picioare în mijlocul colecţiei sale de instrumente astrologice şi acum zăcea printre ele cu o expresie jenată, de parcă ar fi căzut greoi în timp ce făcea o demonstraţie în faţa cuiva. O mână încă strângea un planetariu mic din alamă. Cealaltă, albă ca varul şi deformată, fusese ruptă şi zăcea lângă o şipcă de bordură destul de departe de restul corpului, de parcă animalul ar fi acţionat sub imperiul momentului. Cât observă toate acestea, prinţul păru să se concentreze asupra unghiilor de la mâna care rămăsese lipită de corp. Examină cu mare atenţie forma lor (de fapt, o compară pentru scurtă vreme cu unele ilustraţii dintr-un catalog compact, legat în piele).

De îndată ce văzu destul, luă planetariul de la omul mort şi-l puse în mişcare. Era un lucru încântător. Planete cu lagăre de rubine se mişcau iute în jurul unui soare mic; abia dacă auzeai mecanismul. Era conştient, poate, de efectul pe care acesta îl avea asupra celorlalţi ocupanţi ai camerei.

— Nu aţi văzut nimic?

Nu văzuseră nimic, spuseră ei, fiindcă dormeau. Ce-i trezise fusese zgomotul.

— Cu toţii am crezut la început că era el cel care striga.

— Cu toţii am crezut asta la început.

Vru să ştie apoi dacă fuseseră alertaţi portarii. Cineva fu trimis să afle. O vreme, rapoartele fură confuze, dar mai târziu fu limpede că nici ei nu văzuseră nimic, cu toate că se găsise destul de repede o urmă – anormală, dar ducând în cele din urmă afară din Duirinish –, o urmă de sânge.

— Ah, făcu prinţul, aparent gândindu-se la altceva: Sângele.

Se uită la rotaţia planetelor până îşi încheiară parcursul; începu un altul, dar fu întrerupt aproape imediat de un freamăt pe scări.

— Ce dezastru aici! spuse Morgante, piticul, dând buzna înăuntru şi plimbându-se plin de importanţă în jurul cadavrului, cu mâinile împreunate la baza spatelui, în vreme ce Dissolution Kahn studie nedumerit graficele stelare. Asta-i o lucrare foarte neprofesionistă. Cine a fost el?

— Cineva implicat în comerţul cu blănuri şi metale. Kahn, ai face bine să ne pregăteşti caii.

Părăsiră Duirinish-ul la scurtă vreme după ce se lumină de ziuă, atenţi la o urmă greu de găsit.

După câţiva kilometri, potecile şi cărările înguste începură să se împrăştie în toate direcţiile înăuntrul ţării, pierzând din înălţime prin micile şi identicele văi uscate şi prin rupturile teraselor de calcar. Animalul le tăiase calea cu o oră sau două în urmă. Era frig; vântul mirosea a metal; Dissolution Kahn fu deseori nevoit să fie strict cu calul.

În două ore, ajunseră la graniţa nord-estică a Leedale-ului. Ferigile şi răchitele caracteristice văii lăsară curând loc unui teren mlăştinos prost drenat unde fuseseră ridicate diguri în toate direcţiile pentru a împiedica oile să se rătăcească. Piticul cânta singur pe o voce adormită; la fiecare şanţ se uita în jos şi spunea:

— Nu ţi-ar plăcea să cazi aici, nu-i aşa?

Pe la jumătatea dimineţii, trecură de ultimul şanţ şi intrară în adevărata mlaştină.

Începu cu câteva desişuri de copaci pitici având forme ciudate, dar încă recognoscibili ca fiind porumbari şi goldani, printre care şerpuia un râu flancat de bancuri dense de rădăcini de un ocru nenatural puternic. Desişurile se închideau; râul se pierdu curând, ducându-se să alimenteze bălţi de fier, apoi nisipuri mişcătoare de magneziu suspendat sau aliaje de aluminiu, şi-n cele din urmă jompuri de mâl gros şi alb vârstat de linii mov sau galben-cadmiu uleios. Puţinele poteci care existau, şerpuiau printre gropi cu pereţi abrupţi, de-a lungul culmilor instabile şi a promontoriilor de pământ moale, decolorat. Copacii din interior erau de-un soi cât se poate de necunoscut, negri şi portocaliu ars, cu trunchiuri acoperite de scoarţă netedă; frunzele lor dese, care se ridicau rareori la mai mult de patru metri şi jumătate deasupra mocirlei, ofereau luminii o nuanţă roz-portocalie fragilă, care părea uneori străbătută de vine ca lobul unei urechi foarte delicate. Mişcându-se pe furiş, de parcă ar fi fost schilodiţi, sau de parcă tocmai învăţaseră cum să respire aer, broaştele şi şopârlele mici săreau dintr-un jomp în altul; înotau la fel de greu, răniţi probabil de apă, şi după o activitate aparent fără ţintă, nedirecţionată, se luptară în toate chipurile să iasă din ea prin acelaşi loc pe unde intraseră. În copaci erau insecte cu aripi inutile, pergamentoase, lungi de treizeci de centimetri; păreau să aibă prea multe picioare.

La prânz, copacii se răriră puţin.

Era amarnic de frig. În lumina palidă şi piezişă de iarnă, vântul ce sufla dinspre est acoperea totul cu o membrană transparentă mai flexibilă ca gheaţa, dar nici pe departe ca aerul. Vreme de

treizeci de minute, reuşiră să călătorească de-a lungul unui drum vechi, abandonat. Se scufunda în pământul moale. Umbrele copacilor cădeau desluşite, dar spălăcite peste suprafaţa lui albă, înclinată.

— Cine-ar construi un drum într-un loc ca ăsta?

Frigul încremenise umezeala în toate lucrurile – noroi, piatră, vegetaţie –, aşa încât acestea semănau cu nişte oase, iar ei se bucurară să intre iarăşi sub bolta de copaci.

Caii erau nărăvaşi. Dezorientaţi de „cerul” de culoarea crevetei, refuzau să se mişte, înfigându-şi picioarele în pământ şi tremurând, apoi întorcându-şi ochii albi spre Dissolution Kahn care, descălecând, înjură şi se afundă până la carâmbul cizmei în mocirlă, făcând să iasă din ea enorme bule caustice. Spre mijlocul scurtei după-amiezi de iarnă, pierduseră un ponei în nisipurile mişcătoare. Celălalt muri după ce bău dintr-o baltă cu apă limpede: după ce i se umflară repede picioarele, din glandele şi organele interne corodate curseră şuvoaie de sânge. Rotgob reuşi să recupereze unul dintre desagi. Celălalt, care conţinea mâncare, fu pierdut.

Peste toate acestea domnea mirosul de metal ruginit. Gura lui tegeus-Cromis era plină de depuneri amărui; se simţea otrăvit şi-i venea greu să vorbească. Chiar dacă ştiuse întotdeauna la ce să se aştepte, păru amorţit mare parte din zi, uitându-se mecanic la orice-i cădea în faţa ochilor în timp ce-şi lăsa calul să se împiedice şi să alunece sub el. Căzuse într-o reverie în care se văzu călărind pe pavajul scăldat în soare al unei curţi de undeva din Cartierul Cispontine, în care se intra pe sub o arcadă îngustă din cărămidă. Îi era cunoscută, cu toate că în acelaşi timp nu-şi amintea să fi fost vreodată acolo. Într-un capăt al pieţei se vindea peşte dintr-o căruţă; în celălalt, se ridica masiva construcţie a bisericii „Ocrotitoarea Noastră a Zincarilor”: copiii fugeau vioi de la una la cealaltă în lumina soarelui, certându-se pentru o bucată de pavaj marcată pentru un joc de sărituri, „Michael cel orb”. Când calul prinţului intră bocănind din copite pe sub arcadă, el auzi vocea unei femei cântând acompaniată de o mandolină, iar aerul era plin de mirosuri de cod şi şofran.

Conştient dintr-o dată de sânge şi de insuportabila lui moştenire, se trezi cu o tresărire şi spuse:

— Trebuie să mergem mai departe!

Piticul se uită la el plin de compasiune. Era seară. Erau obosiţi şi murdari. Pierduseră de mult urma animalului.

Ajunseră la un loc numit pe unele dintre hărţile prinţului Eleşteul de Cobalt, iar pe celelalte Sour Pent Lay sau Pent Lay.

— În cazul ăsta trebuie să citim *lay* ca *lac,* le spuse el.

Acolo aprinseră focul şi-şi ridicară o tabără incomodă.

— Mă dor măruntaiele de când am ajuns aici, recunoscu Dissolution Kahn. Mare noroc că nu avem mare lucru de mâncat.

El şi cu piticul se uitau în depărtare peste lac. Pe apele lui puţin adânci se vedeau plase de un fel de vegetaţie plutitoare tuberculoasă, care, în lumina orizontală a apusului, fusese însufleţită pentru scurtă vreme cu pete de un albastru închis şi cârmâziu lungi de kilometri întregi; bucăţi din acestea pluteau necontenit spre mal, elastice şi mate. De-a lungul malurilor îndepărtate se aflau şiruri de cioturi umbroase şi movile acoperite cu excrescenţe jilave, ca nişte mormane de roci sterile pe terasa unei cariere abandonate. Era uşor de văzut că-l fascinau pe pitic, care spuse de mai multe ori cu uimire:

— Acelea au fost clădiri. Mlaştina asta a fost cândva un oraş.

— Cunosc o hartă unde aşa este trecut, îi spuse prinţul, cu toate că eu n-am văzut-o niciodată. Unele autorităţi îl recunosc, dar noi le socotim drept prea speculative. Cei mai mulţi îl consideră o formaţiune naturală, iar pe malul de-acolo consemnează existenţa unor „blocuri de piatră”.

Piticul nu putea accepta asta.

— A fost un oraş odată, spuse el cu o emfază potolită.

Dintr-o dată, sări în picioare şi se ciupi de şaua nasului aşa cum făceau clarvăzătorii de la Curtea lui Margery Fry.

— Îl văd limpede în perioada lui de înflorire! exclamă el. A fost Uriconiumul Nordului! Eu îi spun antiVriko, şi-l revendic în numele lui Mammy Morgante, Regina tuturor imperiilor de pe pământ!

Făcu un gest amplu cu mâinile şi un sunet trâmbiţat, pârţâit, cu gura.

— Îl cuprind în numele tuturor supuşilor mei – chiar şi al acestuia de faţă.

— Poţi face, atunci, primul de pază.

O dată ce apuse soarele, din Eleşteul de Cobalt se ridică o lumină ciudată, egală. Avea un efect învăluitor. Focul părea portocaliu şi îndepărtat. Tot restul avea un aspect săpunit, un colorit care-l făcu prinţ să-şi imagineze că, dacă-l atingea pe pitic sau pe tovarăşul lui, aceştia vor avea textura unui săpun cenuşiu. Şi totuşi, era destulă lumină să poţi scrie: pe pagină, umbra mergea înaintea stiloului. *„Pitulicea“*, cită el, *„poate fi apoi*

atârnată de picior în mijlocul a două inele intersectate în unghiuri drepte. Dacă avea să moară, era de sperat ca unul dintre ceilalţi să-i ducă însemnările înapoi în oraş ca să fie adăugat în biblioteca vechii sale Case; acolo, acestea aveau să fie catalogate.

— Stau eu de pază până dimineaţă, spuse Rotgob. Numai un ţăran ar putea dormi aici, în Giuvaierul Mlaştinii Nordice!

Insistă asupra acestui lucru şi, după aceea, ei îl văzură la anumite intervale, pe când discutau, dând încet ocol luminişului, intrând şi ieşind din câmpul lor vizual, fredonând şi murmurând în barbă sau ciulind urechea să audă sunetul apei infiltrându-se printre rădăcini.

— Nu putem decât să dibuim orbeşte după semn.

— Cred că suntem la jumătatea malului sudic.

Nu putură hotărî nimic. Dissolution Kahn adormi brusc, ca să mormăie şi să râgâie în vis. În cele din urmă, tegeus-Cromis adormi şi el: numai ca să fie trezit cândva înaintea zorilor de frig. Se mişcă mai aproape de tăciunii din vatră şi rămase acolo tulburat cu degetele împletite sub cap. Atunci, piticul era încă fericit. Îl puteai auzi căscând, frecându-şi mâinile una de cealaltă, liniştind caii. Odată, spuse încet, dar clar: „A fost un oraş“, şi scoase un suspin profund.

Dimineaţa îl găsiră ghemuit cu genunchii strânşi la piept. Se scufundase deja puţin în noroi. Pe faţa lui se afla o expresie de mizerie şi singurătate. Tremura neputincios: din cine ştie ce motiv, se simţise constrâns să-şi smulgă hainele şi să le arunce în lături. Tot ce-l putură convinge să spună fu ceva care sună ca „Mizerie, mizerie”. Dintr-o dată, o rupse la fugă şi încercă să sară în eleşteu; chiar dacă nu reuşi decât să aterizeze cu faţa în el, înainte să-l poată scoate era deja mort.

— Stăpâneşte-te, spuse Dissolution Kahn. Încă mai suntem doi.

Mai târziu, luă sabia scurtă a piticului.

— Oamenii i-au oferit întotdeauna bani pentru teaca ei, spuse el. O studie. – Este făcută din copite de cal, cred. Aşa le fac în Sud.

Săpă o groapă adâncă în noroi şi-l aşeză pe pitic în ea.

— Micuţul ăsta a fost unul dintre cei mai buni luptători pe care i-am văzut vreodată. Era atât de iute!

Înghiţi şi se uită în depărtare peste eleşteu.

— Morgante! spuse el. Morgante!

Şi:

— Trebuie să fi fost otrăvit. Probabil că a băut apă sau a mâncat ceva, ca să fi murit aşa.

Zorii abia dacă încălziseră aerul. Acum, din cer cădeau fulgi firavi de nea, cu fereală la început, după care tot mai cu forţă, până ce Eleşteul de Cobalt fu ascuns vederii şi mlaştina din jurul lui începu să semene cu grădinile ornamentale ale lui Harden Bosch văzute printr-o perdea cu ochiuri largi în Montrouge. Dacă te concentrai pentru o clipă asupra fulgilor care alcătuiau orice parte din această perdea, ţi se părea că planează încet sau chiar că rămân suspendaţi în aer: apoi, cu aceeaşi mişcare ca şi a muştelor într-o încăpere goală vara, se învârtesc unul în jurul celuilalt într-o bruscă spirală complicată înainte să se despartă, ca şi când firul ce-i ţinuse uniţi fusese tăiat. În felul acesta, aterizară pe malul lacului; aterizată pe faţa piticului. Prinţul, înfăşurat în mantie, atinse cu piciorul pământul răsturnat. Împinse câţiva bulgări în groapă.

— Animalul a fost, spuse el. Îi recunosc semnele.

— S-a sinucis, repetă Dissolution Kahn cu încăpăţânare. Cum e posibil să-l fi omorât un animal din moment ce s-a sinucis?

— Recunosc semnele.

Continuară să împingă pământ în groapă până ce o umplură.

— Ei bine, mai suntem totuşi noi doi.

— Am aflat prima oară de Lamia când aveam şase ani, spuse tegeus-Cromis. Am auzit un sunet muzical în noapte. Mi-au explicat despre ce era vorba şi apoi am ştiut… Istoria ne e potrivnică, spuse el, şi-ar fi trebuit să vin singur.

— Acum suntem aici.

Prinţul reuşi cu uşurinţă să identifice un semn nou. Îl urmară şi, nu departe de lac, lângă marginea nordică a mlaştinii, descoperiră un turn vechi. În jurul lui, vegetaţia redevenea normală. Cârcei de iederă de rând se căţărau pe piatra cafenie; din crăpăturile de aproape de vârf creştea un goldan uscat, iar crengile lui foşnitoare erau ocupate de păsări mici şi necunoscute; de baza lui se loveau crengile de măceş şi soc.

— În cărţi se face aluzie la existenţa unui turn scufundat, chiar dacă acesta e plasat în Est.

Prinţul îşi îndemnă calul înainte. Din măceş, păsările îşi luară zborul. El îşi scoase sabia.

— Mă tem să mă apropii prea făţiş.

Turnul, deveni repede limpede, se înfipsese atât de mult în pământ, încât ferestrele lui de jos nu mai erau decât nişte tăieturi dreptunghiulare dispuse la o înălţime de treizeci sau patruzeci şi cinci de centimetri faţă de sol.

— N-o să intri acolo, spuse Dissolution Kahn.

Pe una dintre ele ieşea un miros care-l făcu să tuşească. Merse puţin mai aproape şi-l înfruntă, inspirând profund pe gură, în vreme ce zăpada se învolbura în jurul siluetei lui greoaie, nemişcate. În cele din urmă, clătină din cap şi repetă:

— N-o să intri pe acolo. Niciunul dintre noi n-o să intre. E prea strâmtă.

Prinţul crezu să se putea târî prin ea.

— Sunt mai slab ca tine şi poate că dacă-mi dau jos mantia o să-mi fie mai uşor.

— Eşti nebun dacă intri acolo singur.

— Am de ales?

— Ştii că aş intra şi eu dacă aş putea!

— Nu asta am vrut să spun.

Prinţul îşi aruncă mantia peste crupa calului, apoi se întoarse şi merse pe jos cât putu de repede spre fereastra scufundată.

— N-a mai fost nimeni aici de o sută de ani, şopti el în barbă.

Când se uită înapoi prin zăpada vălurită, îl văzu pe Dissolution Kahn privindu-l într-un fel rănit. Voia să mai spună ceva, dar simţind Lamia atât de aproape de el acum, şi probabil descoperind că-l bucura să-şi ia în sfârşit răspunderea asupra sa, nu făcu decât să strige:

— Du-te acasă! N-ar fi trebuit să te iau cu mine!

Pentru a-l împiedica pe Kahn să răspundă, se lăsă pe mâini şi genunchi şi-şi vârî faţa în ciudatul amestec de mirosuri care ieşeau prin despicătură. Tuşi; îi lăcrimară ochii; fără voia lui, se dădu în spate. Îl auzi pe Kahn strigându-l de la mare depărtare – dar, ruşinat şi, oricum, incapabil să priceapă cuvintele, îşi vârî brusc capul în gaură. Încercând să-şi ţină sabia îndreptată înainte, se îndesă înăuntru. Era întuneric. Când se ridică în picioare, se lovi cu capul de ceva; nu credea că era tavanul. Ghemuindu-se, începu să meargă împleticit prin întuneric, lovind cu sabia în toate direcţiile. Aşa se aşteptase întotdeauna să se întâlnească cu animalul. Ceva rece îi picură în păr şi pe obraz. Picioarele îi alunecară pe o suprafaţă moale şi putredă; căzu; sabia îi zbură din mână şi, lovindu-se de un perete, iscă scântei albastre.

Se ridică încet şi rămase acolo în întuneric.

— Omoară-mă, atunci, spuse el. N-o să te împiedic acum.

Propria-i voce i se părea spartă şi artificială. După un minut, poate două, când nu se întâmplă nimic, scoase bucata de lumânare pe care învăţase s-o folosească la diagnosticări şi o aprinse. Se holbă îngrozit la flacăra ei pentru câteva secunde, apoi, icnind, o aruncă. Bârlogul, dacă aşa ceva era, era gol.

— Nu am cerut eu asta, zise tegeus-Cromis.

Era un lucru pe care-l repetase deseori în sinea lui când era copil. Se văzu citind cărţi, învăţând felurile acestea de a recunoaşte Bestia.

Dibuind prin întuneric după sabie, o apucă de lamă şi se tăie în palmă. Şerpui înapoi prin fereastra scufundată şi ieşi în zăpadă, unde făcu câţiva paşi nesiguri, căutând caii. Plecaseră. Se uită la sângele care i se prelingea pe sabie. Alergă de trei ori în jurul turnului, strigând din toţi bojocii. Trei degete de la mână îi erau nefolositoare acum. Legă rana, aşa încât să nu trebuiască s-o vadă. Aplecat în faţă ca să înfrunte vremea, văzu în zloată două perechi de urme de copite ce duceau înapoi spre Sour Pent Lay. Dacă mă grăbesc, îşi spuse, încă-l mai pot prinde din urmă. Sau poate că va veni el să mă caute.

La Eleşteul de Cobalt, observă prin ninsoare bancuri de noroi şi recifuri lungi şi pustii. Calul şi-l găsi zăcând cu gâtul lungit şi cu capul în apă. Mantia lui era încă înfăşurată în jurul crupei. Corpul lui era umflat; din gură şi din anus îi curgea sânge. Vinişoarele din ochi erau galbene.

Se uita nedumerit în jos la el, când auzi un strigăt vag mai departe pe mal.

Acolo, Dissolution Kahn stătea în şaua calului său celui mare. Iapa se lăsa greu stăpânită, dar avea multe calităţi – avea nişte umeri, spunea el deseori, cât o jumătate de casă. Îşi arcui gâtul şi-şi scutură imensa coamă. Frâul ei, care era făcut din piele roşie moale – o strunea bine cu mâinile pe care le avea, delicate ca ale unei femei? –, era încrustat cu filigran de metal; respiraţia ei aburea în aerul rece. Kahn îmbrăcase cămaşa de zale, pe care o lăcuise într-un albastru intens cu câteva săptămâni în urmă în Piaţa de Tinichea; şi peste ea, având grijă să nu-l păteze, un vindiac din mătase având acelaşi galben caustic ca şi cioltarele iepei. Iubea culorile acelea. Părul îi flutura în bătaia vântului ca o flamură. Deasupra capului învârtea o sabie cu plăsele de argint. Prinţului, care trăise atât de mult timp într-o lume a semnelor, i se păru pentru o clipă că mlaştina nu-i putea cuprinde: erau transformaţi în propriile lor embleme şi astfel deveniseră invincibili. Însă era o festă a luminii, şi trecu, iar el văzu că arătau destul de mici în faţa Bestiei celei de-a Şasea Case.

Lamia!

Îşi scutură iritată penele spre ei. Se pârţâi. Când se mişcă, solzi chitinoşi zăngăniră ca nişte trestii uscate. Răcni şi ţiui sardonic, închise o pleoapă grea peste un ochi bulbucat, ca de insectă.

Execută un stângaci dans sexual pe copitele din spate şi-şi scutură clopoţeii a invitaţie.

Chiar dacă nu-i voia, avea să-i atace. Era hotărâtă să articuleze cuvinte.

— Snork.

Râse încântată, ridică o aripă şi se curăţă cu pliscul. Lamia, şarpele cu pene: un miros plăcut de mosc umplu aerul. Lamia! Întinse nişte degete lungi şi îndoite ca să apuce omul damnat şi frumosul lui cal! Spuse desluşit:

— Sunt un mincinos şi un pitic deopotrivă.

Trimise un jet puternic de urină caldă în pământul îmbibat cu apă.

— Mă piş pe voi.

Îşi spori mărimea corpului de două ori, se clătină, chicoti, îşi recăpătă echilibrul şi se năpusti asupra lui Kahn.

— Fugi! Fugi! îl avertiză tegeus-Cromis.

Cioltarele iepei fură stropite de sânge: curajoasă, ea ascultă de frâu. Dissolution Kahn tuşi şi vomită: nu voia să fugă. Se agăţă în schimb de şa, clătinându-se şi gemând, în timp ce zăpada cobora învârtejit şi Lamia îşi arunca umbra peste ei. Se convinse să se uite în sus.

— Îţi fac eu felul, spuse el.

Îşi avântă disperat sabia cea mare şi nimeri Bestia din plin. Aceasta începu să piardă din înălţime.

— Nu, vezi tu, spuse ea.

După aceasta, fu clar că nu ştiu ce să facă. Era atât de obosit. Iapa încă asculta de frâu, având grijă să nu-l doboare din şa. El îşi scăpă sabia. Zalele de care fusese atât de mândru erau zdrenţuite; fâşii întregi din ele păreau săpate în carnea pieptului şi-a umerilor săi. Stătea cât mai nemişcat putea, temându-se să nu-şi deschidă vreo rană, şi se uită la a Şasea Bestie cum se micşora, lepădându-se de aripi, de solzi, de toate. Fiecare faţetă a ochilor ei se opaciză.

— Te rog, spuse el. Tu ştii.

Un miros de păr ars veni şi plecă: zgură, praf, coji de legume. Majoritatea membrelor ei se scofâlciseră, lăsând în urmă nişte cioturi pline de negi care dispărură şi ele curând. Fluide sclipitoare se amestecară cu apa mlaştinii. Gură după gură pârâi slab şi dispăru.

— Te rog.

Kahn ridică ochii numai după ce Lamia îşi repetă toate încarnările. Faţa lui era puhavă şi cenuşie. Coborî din şa şi rămase în picioare ca un beţiv.

— Iapa asta are umerii ca nişte contraforturi de biserică, spuse el răguşit.

Îşi curăţă gâtul, uitându-se la tegeus-Cromis de parcă nu-l mai văzuse niciodată înainte, apoi clătină din cap pentru sine.

— Ar fi trebuit s-o omori când ai avut ocazia, spuse el.

Se clătină înapoi. Gura i se deschise de surpriză. Când se uită în jos şi văzu sabia prinţului ieşindu-i din pântece, scânci. Îl străbătu un tremur rapid şi violent. Sângele îi curse pe coapse. Întinse mâinile şi apucă sabia de parcă ar fi vrut s-o scoată, apoi îi dădu drumul.

— De ce ai făcut asta?

— Trebuia să fiu omorât când o omoram. Acum cine sunt?

Dissolution Kahn se aşeză cu băgare de seamă. Tuşi şi se şterse la gură.

— Nu mă aşteptam la asta, spuse el. Ai văzut arătarea aia? I-am făcut felul, iar acum uite ce păţesc. Dacă m-ai ajuta, încă aş putea ieşi cu viaţă din mlaştina asta. Îţi pot spune eu ce să faci dacă tu nu ştii.

El râse.

— Tu şi toţi strămoşii tăi aţi fost bine păcăliţi. A fost uşor s-o omor. Uşor. Vrei să mă ajuţi să plec de aici?

— Ce mă voi face acum? şopti prinţul, care nu-l auzise.

Dissolution Kahn se întoarse şi dădu cu ochii de trupul băiatului de la han. Văzu cât de slab şi alb era, cum, pe lângă faptul că era îndoit într-un unghi ciudat, nu era marcat de propria-i transfigurare, şi cum, în clipa aceea, i se părea că este un băiat oarecare. După care se aplecă în faţă, propti mânerul sabiei prinţului în coastele lui şi se împinse cu toată forţa. Icni.

Cu tabachera de cositor pe genunchi, tegeus-Cromis şezu lângă lac până târziu spre seară, când strania lumină începu să iasă din apă. Ninsoarea se oprise; nu se aşezase multă. *Micuţul Johnny Jack,* notă el pe marginea uneia dintre cărţile sale: *Chiar dacă el e mic a lui familie mare era.* După aceasta, nu se putu gândi la ce anume să facă altceva. Revăzu tot ceea ce făcuse vreodată; nici asta nu era nimic. În cele din urmă, îşi scoase sabia din pântecele lui Dissolution Kahn şi o aruncă în eleşteu. Asta nu păru să-l satisfacă, aşa că-şi scoase inelele şi le aruncă după sabie. Se urcă în spinarea iepei; în desagi găsise o mantie mare şi groasă în care

să se înfăşoare. Fiindcă evitase toată după-amiaza s-o facă, se convinse să se uite în jos la băiatul mort.

— Când mă gândesc la tine prinzând fluturi de noapte, îmi vine să plâng, spuse el. Ar fi trebuit să mă omori la han.

Prinţul călări spre sud toată noaptea şi, când ieşi de sub copaci, nu vru să ridice ochii spre cer de teamă că Stelele Numelui vor reflecta o imensă şi nenaturală schimbare pe pământ.

CAVALERII DIN VIRICONIUM

Asasinii aristocraţi din Oraşul de Sus fluieră în timp ce-şi văd de jocurile lor de răufăcători printre observatoarele dărăpănate şi fortificaţiile abandonate din Lowth. Departe sau aproape, aceste schimburi – răbufniri scurte şi răspunsuri prelungi care deseori se termină în ceea ce-ai putea numi o notă interogativă – alcătuiesc fundamentele unui limbaj complex, din pricina cărui ecou te trezeşti brusc în ora grea dinainte de răsăritul soarelui. Du-te la fereastră: strada e goală. S-ar putea să auzi paşi alergând, sau un suspin. Într-un minut sau două, fluierăturile s-au îndepărtat în direcţia Pieţei de Tinichea sau Margarethestrasse. În ziua următoare, un mic prinţ este descoperit în rigolă cu gâtul tăiat, şi tot ce-ţi rămâne este impresia unor războaie secrete, o răbdare fatală, o mişcare inteligentă în întuneric.

Copii din Cartier se prefac că înţeleg aceste semnale. Cunosc trecutul tuturor celor mai disperaţi oameni din oraş. Dimineaţa, în drum spre Lyceumul de pe Simeonstrasse, ei analizează fiecare faţă epuizată.

„Uite-l pe Antic Horn“, şoptesc ei, „directorul Asociaţiei Filosofice Anemona Albastră” şi: „Noaptea trecută, Osgerby Practal a omorât doi oameni ai Reginei chiar sub geamul meu; a făcut-o cu cuţitul – aşa! – şi-apoi a fluierat sloganul „găsit şi ucis” al celor din Clanul Lăcustei…”

Dacă ai fi urmărit fluierăturile într-o seară aspră de decembrie la câţiva ani după Războiul celor Două Regine, te-ar fi dus într-o curte infamă din spatele hanului numit Şaua Driadei aflat la intersecţia lui Rue Miromesnil cu Salt Lip Lane. Soarele a coborât cu o oră în urmă sub trei şiruri de nori portocalii. De atunci a căzut lapoviţa. Fum şi aburi ieşeau din han în lumina unei uşi întredeschise; în aer plutea un miros de unguent, cârnat uscat şi antracit ars. Curtea era plină pe trei laturi de bărbaţi ale căror mantii de lână aveau tivul vopsit în culoarea sângelui uscat, bărbaţi care stăteau „în poziţia afectată proprie exclusiv luptătorilor cu sabia şi dansatorilor”. Erau tăcuţi şi încordaţi, şi-n mare parte ignorau râsetele care se auzeau în han.

Cu mult timp în urmă, cineva instalase în curte patru stâlpi de lemn. Înnegriţi şi nemişcaţi, acoperiţi de zăpadă, aceştia alcătuiau un pătrat cu latura de câţiva metri. Şase ucenici munceau la curăţarea acestuia, folosind mături cu cozi lungi pentru a înlătura zloata şi mistrii boante pentru a desprinde bucăţile întărite de gheaţă lăsate de întâlnirea din ziua precedentă.

(Dimineţile, aceşti flăcăi vând anemone candel în piaţa Rivelin. Fac diverse lucruri pentru jucătorii de cărţi. Dar, după-amiaza, ochii lor devin distanţi, gânditori, tulburaţi: abia aşteaptă venirea nopţii, când îşi vor îmbrăca jachetele de lână largi, ca pentru femei, şi pantalonii de piele strânşi pe picior pentru a deveni îngrijitorii bărbaţilor care poartă mantii de culoarea laptelui. Ce să credem despre ei? Sunt slabi şi prost hrăniţi, dar atât de devotaţi. Umblă cu un pas uşor. Nici măcar stăpânii lor nu-i înţeleg.)

Un bărbat cam bătrân şedea pe un taburet printre membrii bandei lui, în timp ce doi ucenici îl găteau. Îi dăduseră jos deja mantia şi cămaşa de zale, şi-i susţineau încheietura mâinii drepte cu o faşă de canava. Îi trăseseră de pe faţă părul cărunt, îl prinseseră cu o agrafă ornamentală din oţel. Acum îi frecau cu unguent muşchii înţepeniţi ai umerilor. El îi ignora, uitându-se cu ochi goi la stâlpii înnegriţi care-l aşteptau ca nişte cadavre scoase dintr-o mlaştină. Abia dacă părea să simtă frigul, cu toate că braţele lui goale erau vineţii din cauza lui. O dată, îşi vârî două degete sub cingătoarea de la brâu ca să se asigure că era destul de tare strânsă. Sabia îi stătea proptită de genunchi. Fără tragere de inimă, îi împinse vârful între două pietre de pavaj şi începu să le despartă.

Când se aplecă în faţă unul dintre ucenici şi-i şopti ceva la ureche, păru că el nu avea să răspundă: apoi îşi drese vocea de parcă nu mai vorbise cu nimeni de mult timp şi spuse:

— N-am auzit niciodată de el. Şi, dacă aş fi auzit, nu i-aş fi dat satisfacţie. Un mucos mic din Mynned?

Băiatul îi zâmbi cu afecţiune.

— Întotdeauna te voi urma, Practal. Chiar şi dacă-ţi va reteza picioarele.

Practal întinse o mână şi-l apucă pe băiat de încheietura mâinii.

— Dacă o să mă omoare, tu o să fugi cu primul pozeur care va veni aici încălţat în pantofi moi!

— Nu, spuse băiatul. Nu!

Practal îl mai ţinu o clipă de braţ, apoi scoase un râset scurt.

— Mare prost mai eşti, spuse el, dar părea satisfăcut.

Se întoarse la încercarea de a desprinde cele două pietre de pavaj.

Omul lui Mammy veni în curte mai târziu, înconjurat de curtenii în mantii de catifea galbenă care-l escortaseră din Mynned. Practal aruncă o privire la ei, după care scuipă pe jos. Hanul era tăcut acum. Prin uşa lui întredeschisă, câţiva curioşi – în mare

parte neguţători ambulanţi din Rivelin, dar şi câteva iscoade şi băgători de seamă fideli locantei Şaua Driadei – se uitau, făcând pariuri pe voci joase în vreme ce fumul şerpuia încet în lumina şi căldura din spatele lor.

Omul lui Mammy îl ignoră pe Practal. Intrând în curte, lovi nepăsător cu piciorul în fiecare stâlp de lemn şi se uită în jur de parcă uitase ceva, un tânăr înalt cu ochi în care se citea o privire aprigă şi cu păr care fusese tuns şi vopsit în aşa fel încât arăta pe capul lui ca o creastă de ţepi stacojii. Avea pe el o mantie de un verde pal, pe spatele căreia era brodat un fulger portocaliu; când şi-o dădu jos, mulţimea văzu că, în loc de o cămaşă de zale, purta un fel de bluză largă cu şnururi. Ceata lui Practal se distră pe cinste văzând-o, râzând şi arătând cu degetele. Acesta se uită cu ochi goi la ei, apoi, cu o mişcare detaşată, îşi scoase bluza peste cap şi o rupse în două. Lucrul acesta păru să-i deranjeze pe curteni, care se depărtară de el şi rămaseră în coloană de-a lungul celei de-a patra laturi a curţii, adulmecând ostentativ cutiile cu mirodenii.

Practal spuse cu dezgust:

— Au trimis un copil.

Asta trimiseseră. Pieptul lui era slab şi alb; mai jos, două imense abcese se vindecaseră sub forma unor găuri conice. Spatele lui era lung şi scobit. La gât avea legată o batistă verzuie. Părea nedezvoltat, dar în acelaşi timp solid.

— Nu-i de mirare c-a avut nevoie de-o escortă.

Băiatul trebuia să fi auzit aceasta, dar continuă să se plimbe fără scop prin jur, mestecând ceva între dinţi. Se scărpină apoi vânjos în chică, îngenunche şi cotrobăi printre veşmintele pe care le împrăştiase pe jos, până ce găsi o teacă de ceramică lungă de treizeci de centimetri. Când mulţimea văzu asta, pariurile se înteţiră, cele mai multe împotriva lui Practal; Clanul Lăcustei părea agitat. Şuierând printre dinţi ca şi când ar fi calmat un cal, omul Reginei scoase cuţitul energetic din teacă şi execută câteva mişcări cu el. Acesta produse un vâjâit înfiorător, mortal, şi un nor de scântei palide care se ridicară în aerul jilav ca nişte fluturi amorţiţi; şi, pe unde trecea, lăsa în urmă în semiîntuneric o dâră precisă de lumină.

Osgerby Practal ridică din umeri.

— Ca să folosească aia are nevoie de braţe lungi, spuse el.

Cineva strigă regulile. În clipa când unul dintre combatanţi era tăiat, pierdea. Dacă păşea vreunul dintre ei afară din pătratul definit de stâlpi, se va considera că-şi recunoscuse înfrângerea.

Nimeni nu trebuia să moară (cu toate că, cel mai adesea, tocmai asta se întâmpla). Practal nu fu deloc atent. Băiatul aplecă din cap plin de interes la rostirea fiecărei reguli, apoi se îndepărtă, zâmbind şi fluierând.

Luptele mixte erau neobişnuite. Practal, care avea o oarecare experienţă în privinţa asta, îşi ţinu sabia jos, departe de atingerea cuţitului energetic, în parte ca să reducă riscul de a fi tăiată în două, în parte pentru ca oponentul să fie tentat să vină spre el. Băiatul adoptă o postură stabilă şi, după câteva secunde de mers necoordonat în cerc, începu să gâfâie din greu. Dintr-o dată, cuţitul energetic îşi croi drum între ei, vâjâind şi scăpărând ca un foc de artificii. Mulţimea îşi pierdu răsuflarea, dar Practal nu făcu decât să păşească în lături şi să-l lase să treacă pe lângă el. Înainte ca băiatul să-şi poată recăpăta echilibrul, latul sabiei lui Practal îl izbi în ureche. Căzu, lovindu-se de stâlpii din colţ, ţinându-şi mâna lipită de o parte ca feţei şi clipind des.

Curtenii plescăiră nerăbdători din limbi.

— Ieşi din colţul ăla şi arată-ne cum se luptă, i se adresă un membru al Clanului Lăcustei.

Se auziră râsete.

Băiatul vorbi pentru prima dată.

— Du-te acasă şi uită-te între picioarele nevesti-tii, partenere, zise el. Cred c-am uitat ceva acolo noaptea trecută.

Răspunsul amuză şi mai tare mulţimea. Cât el rânjea spre oameni, Practal îl lovi din nou tare în ureche. De data aceasta, cuţitul energetic îi căzu din mână şi începu să roadă piatra cubică centimetru cu centimetru la picioarele lui, scoţând un bâzâit surd. El rămase locului uitându-se în jos la cuţit şi frecându-şi urechea.

Vârful sabiei lui Practal stătea lipit de coşul pieptului său. Dar băiatul refuza să se uite la el, aşa că Practal lăsă sabia jos şi se întoarse la taburetul său. Se aşeză cu spatele la piaţă în vreme ce ucenicii lui îi şterseră faţa cu un prosop, murmurând încurajări pe voci joase, şi-i oferiră o ploscă ştirbită. El o ridică în aer.

— Vrei şi tu? strigă peste umăr.

Mulţimea se bucură de asta: se auziră ovaţii până şi din partea oamenilor care-l susţinuseră pe băiat.

— Ce-i aia, pişat? spuse băiatul. Curând, o să beau cât poftesc.

Practal sări în picioare atât de repede, că doborî scaunul.

— Prea-bine, atunci! strigă el cu faţa roşie. Haide!

Dar nu se întâmplă nimic. Băiatul nu făcu decât să lovească cu călcâiul o bucată de gheaţă pe care ucenicii n-o văzuseră în mijlocul pieţei, în timp ce cuţitul energetic, ţinut cu neglijenţă

lângă piciorul drept, pâlpâia şi scăpăra scântei albe care pluteau deasupra mulţimii, emanând un miros bolnăvicios. Părea îngrijorat.

— Piaţa asta a fost prost pregătită, spuse el.

Ceata de curteni se agită iritată; mulţimea râse zeflemitor.

— Nu-mi pasă de asta, spuse Practal, şi se avântă într-un atac susţinut, strâns, foarte tehnic, controlând avântul sabiei cu mişcări exersate, sub formă de opt, aşa încât aceasta străluci şi fulgeră în lumina care ieşea pe uşa hanului. Ceata lui Practal scanda şi flutura din braţe. Băiatul fu nevoit să bată într-o retragere stângace, iar când piciorul i se opri în bucata de gheaţă din mijlocul pieţei, căzu la pământ ţipând. Practal coborî sabia cu toată forţa. Băiatul zâmbi. Îşi mişcă repede capul din calea ei şi, cu un zăngănit, sabia se înfipse între două pietre de pavaj. Pe când Practal încerca s-o scoată, băiatul întinse mâna după picioarele lui şi-i tăie tendoanele din spatele genunchilor.

Practal păru surprins.

— Nu aşa se luptă cu o asemenea armă, începu el, ca şi când i-ar fi dat sfaturi ucenicului său.

Dădu drumul sabiei şi merse clătinându-se fără ţintă prin piaţă, cu gura deschisă, ţinându-se de spatele genunchilor. Băiatul îl urmă cu interes până ce se prăbuşi, apoi îngenunche şi-şi lipi faţa de a lui Practal ca să fie sigur că-l ascultă.

— Numele meu este Ignace Retz, spuse el încet.

Practal muşcă pietrele. Băiatul ridică vocea, în aşa fel încât să-l poată auzi mulţimea.

— Numele meu este Ignace Retz şi-ndrăznesc să spun c-o să mai auziţi de mine.

— Omoară-mă, spuse Practal. Acum n-o să mai pot umbla.

Ignace Retz clătină din cap. Mulţimea fu străbătută de un oftat. Retz se duse la ucenicul care ţinea cămaşa de zale şi mantia de culoarea laptelui ale lui Practal.

— O să am nevoie de-o cămaşă şi de-o mantie noi, anunţă el cu voce tare, aşa încât oamenii ăştia buni să nu mai fie tentaţi să râdă iarăşi de mine.

După ce luă hainele, la care avea dreptul după reguli, îşi vârî cuţitul energetic înapoi în teacă, mânuindu-l cu mai multă grijă decât o făcuse în timpul luptei. Părea obosit. Unul dintre curteni îl atinse pe braţ şi spuse cu răceală:

— A sosit timpul să te întorci înapoi în Oraşul de Sus.

Retz aplecă din cap.

Pe când se îndrepta spre uşa hanului, cu cămaşa de zale adunată într-o minge grea sub un braţ şi cu mantia aruncată peste umeri, ucenicul lui Practal veni şi-i aţinu calea, strigând:
— Practal a fost cel mai bun! Practal a fost cel mai bun!
Retz se uită în jos la el şi aprobă din cap.
— Aşa a fost, într-adevăr.
Ucenicul începu să lăcrimeze.
— Clanul Lăcustei nu te va lăsa în viaţă pentru asta! spuse el cu sălbăticie.
— Nu mă aşteptam să mă lase, zise Ignace Retz.
Îşi frecă urechea. Curtenii îl duseră în grabă afară de acolo. În urma lui, mulţimea fusese redusă la tăcere. Până atunci nu fusese plătit niciun pariu.

Mammy Vooley avea o curte deprimantă. Era bătrână când o aduseseră Nordicii în oraş după Războiul celor Două Regine, iar acum corpul său semăna cu un stâlp de fildeş însufleţit pe care-l îmbrăcaseră în rochia purpurie spălăcită a predecesoarei ei. Pe el stătea un cap foarte mic, care părea că fusese în parte scalpat, în parte ars şi în parte supt de foame într-o cuşcă suspendată deasupra Scărilor Gabelline. Îi lipsea un ochi. Şedea pe un tron bătrân din lemn cioplit cu roţi de fier în mijlocul unei camere înalte cu pereţi văruiţi, care avea cinci ferestre. Nimeni nu ştia de unde venise ea, nici măcar Nordicii pe a căror regină o înlocuise. Inteligenţa ei nu se-mpuţina niciodată. Noaptea, servitorii auzeau o voce tânguitoare cântând într-o limbă pe care niciunul dintre ei n-o cunoştea, pe când şedea printre anticele sculpturi şi maşinării stricate care reprezintă moştenirea oraşului.
Ignace Retz fu condus înăuntru s-o vadă de către aceiaşi curteni care-l duseseră la luptă. Aceştia se aplecară în faţa lui Mammy Vooley şi-l împinseră înainte, nemaideranjându-se să-şi ascundă dispreţul pe care-l simţeau pentru el. Mammy Vooley le zâmbi. Întinse o mână şi-l trase pe Retz mai aproape de capul său chel. Se uită surescitată la faţa lui, plimbându-şi degetele pe bicepşii lui, pe maxilar, pe creasta-i stacojie. Examină vânătăile pe care i le lăsase Practal pe o parte a capului. De-ndată ce se convinse că băiatul nu venise cu gânduri rele, îl împinse în lături.
— A reuşit campionul meu să-i apere onoarea? întrebă ea.
Când vorbi, în spatele ferestrelor se aprinseră câteva lumini, scoţând la iveală nişte feţe albastre neclare care păreau să repete muteşte ceea ce spunea ea.
— A murit omul?

Imediat, Retz văzu că făcuse o greşeală. L-ar fi putut omorî pe Practal, şi acum îşi dorea s-o fi făcut. Se întrebă dacă nu i se spusese deja asta reginei. Ştia că, orice ar fi spus el, curtenii aveau să-i spună adevărul, dar, ca să evite un răspuns direct, aruncă pe podea la picioarele ei cămaşa de zale a lui Practal.

— Îţi aduc cămaşa lui, doamnă, spuse el.

Ea se uită la el fără nicio expresie. Din gurile feţelor din ferestre se iviră bule de salivă. Din spatele lui, Retz auzi pe cineva spunând:

— Ne temem că omul nu e mort, Majestatea Ta. Retz a purtat un meci leneş şi apoi l-a ologit printr-un truc ieftin. Nu înţelegem de ce, dat fiind că instrucţiunile au fost limpezi.

Retz râse în mod periculos.

— N-a fost un truc ieftin, spuse el. A fost un truc isteţ. Într-o bună zi o să găsesc şi pentru voi un asemenea truc.

Mammy Vooley şedea ca un morman de beţe, cu singurul ei ochi îndreptat spre tavan.

După o clipă, păru să ridice din umeri.

— Pentru moment, ajunge, spuse ea fără vlagă. Dar pe viitor trebuie să-i omori, trebuie întotdeauna să-i omori. Vreau să fie omorâţi.

Şi mâna ei marmorată ieşi din nou de sub faldurile robei, pe care fulgi mici de var şi tencuială umedă se aşezaseră ca praful pe frunzele răsucite ale unei plante nepământene.

— Acum, dă-mi arma înapoi până data viitoare.

Retz îşi masă urechea. Cuţitul energetic îi lăsase în oase un fel de reziduu, o vibraţie care-l făcea să se simtă ca de plumb şi ameţit. Se temea de Mammy Vooley, şi era chiar şi mai speriat de feţele moarte, albăstrui, din ferestre; se temea de curtenii care se plimbau de colo-colo prin spatele lui, şoptind între ei. Dar îşi făcuse atâţia duşmani în Oraşul de Jos, încât în seara aceea trebuie s-o convingă să-l lase să păstreze cuţitul. Ca să câştige timp, îşi lăsă un genunchi în pământ. Apoi îşi aminti ceva ce auzise într-o piesă de teatru populară, *Războiul cu Marii Cărăbuşi.*

— Doamnă, spuse el cu urgenţă, dă-mi voie să te slujesc mai departe. La sud şi est se-ntind pustiile acelea necuprinse care ameninţă să înghită Viriconiumul. Acolo se află noi imperii care trebuie ridicate, noi comori care trebuie dezgropate! Dă-mi doar cuţitul ăsta, un cal şi câţiva oameni, şi eu mă voi aventura acolo în numele tău!

Când tegeus-Cromis, teribilul luptător cu sabia din *Războiul cu Marii Cărăbuşi,* o rugase pe Regina Methvet Nian în felul acesta,

ea îl trimisese imediat (chiar dacă însoţindu-şi vorbele cu un zâmbet firav, profetic) în călătoria care-l dusese la înfrângerea Piticului de Fier, şi de acolo la dobândirea unei imense puteri. Mammy Vooley nu făcu decât să se uite în gol şi şopti:

— Despre ce vorbeşti? Toate imperiile din lume sunt deja ale mele.

Pentru o secundă, Retz îşi uită poziţia socială, atât de reală era râvna lui pentru acea comoară care zace abandonată printre mlaştinile pustii şi oraşele scufundate, bântuite de leneşi, din Sud. Limpezimea propriei lui halucinaţii îl uluise.

— Atunci, ce-mi vei da? ceru el să afle cu amărăciune. Că doar nu ţi-am pricinuit vreun neajuns.

Mammy Vooley râse.

— Îţi voi da cămaşa de zale a lui Osgerby Practal, spuse ea, dat fiind că ai abandonat hainele în care te-am îmbrăcat. Acum – repede! – dă-mi înapoi arma. Nu este croită pentru tine. Rolul ei este doar acela de a-mi apăra onoarea, cum bine ştii. Trebuie returnată după luptă.

Retz îmbrăţişă picioarele slabe şi ciudat articulate ale lui Mammy Vooley şi încercă să-şi aşeze capul în poala ei. Închise ochii. Îi simţi pe curteni cum încercau să-l tragă în lături. Cu toate că lovi tare din picioare, ei îl dezbrăcară curând de mantia de culoarea laptelui – exclamând dezgustaţi la vederea albiciunii corpului său – şi găsiră teaca din ceramică prinsă la subsuoară. Se gândi la ce avea să i se întâmple dacă-l prindeau neînarmat cei din Clanul Lăcustei printre ruinele din Lowth, sau jos lângă Insula Câinilor, unde trăia mama lui.

— Doamna mea, imploră el, *împrumută-mi* cuţitul. O să am nevoie de el înainte de răsărit…

Dar Mammy Vooley nu vru să-i vorbească. Cu un ţipăt de disperare, îi aruncă în lături pe curteni şi scoase cuţitul. Scântei albe, leproase, zburară prin camera friguroasă. Oasele braţului i se transformară în pastă.

— Asta-i tot ce-am primit vreodată de la tine, se auzi el că spune. Şi uite cum ţi-l dau înapoi, Mammy Vooley!

Cu o brăzdare iute de cuţit, reteză braţul pe care-l ridicase ea ca să-l expedieze. Ea se uită la capătul braţului, şi apoi la Retz: faţa ei părea să înoate spre a lui printr-o apă întunecată, încordată, cu un singur ochi, incapabilă să înţeleagă ce-i făcuse.

Retz îşi duse mâinile la cap.

Aruncă arma, îşi adună obiectele personale şi – în timp ce curtenii încă se călcau pe picioare de teamă şi confuzie,

ştergându-şi amorţiţi mantiile acolo unde sângele lui Mammy Vooley îi stropise – o rupse la fugă gemând afară din palat. În urma lui, toate buzele albastre neclare din ferestrele camerei tronului se deschiseră şi se închiseră agitate, ca nişte vietăţi de eleşteu deranjate.

Afară, pe Proton Way, căzu tremurând în zăpada noroioasă şi-şi vomită sufletul. Rămase acolo spunându-şi: Acum doi ani eram un nimic; apoi am devenit campionul Reginei şi un mare luptător; acum, ei mă vor hăitui şi voi fi iarăşi un nimic. Rămase acolo vreme de douăzeci de minute. Nu veni nimeni după el. Era foarte întuneric. După ce se calmă şi adevărata dimensiune a poziţiei sale disperate i se revelă, se îmbrăcă în hainele lui Osgerby Practal şi se duse în Oraşul de Jos, unde se plimbă fără ţintă până ce ajunse la un loc pe care-l cunoştea, numit Bistro Californium. Şezu acolo bând gin cu lămâie până ce începură fluierăturile şi teama îl scoase înapoi pe străzi.

Era ultima oră dinainte de răsărit, şi un ger atotcuprinzător transformase zăpada pângărită în gheaţă. Retz păşi printr-o arcadă pe o alee de undeva aproape de Cheiul Line Mass şi se trezi într-o curte adâncă şi îngustă unde faţadele proeminente ale caselor erau ţinute la distanţă de imense traverse de lemn. Fundul acestui puţ năruit era îngrozitor de rece şi plin de un întuneric neafectat de zi sau noapte; era presărat cu cioburile unor vase de lut şi de alte mizerii. Retz se cutremură. Trei laturi ale curţii aveau geamuri cu obloane; a patra era un perete gol, acoperit de funingine, înţepat ici-colo de şuruburi din fier ruginit; deasupra, el reuşi să vadă un pătrat mic de cer luminat de lună. Pentru moment, reuşise să-şi piardă urma pentru urmăritori. Îi auzise ultima oară cutreierând străzile de lângă canal. Se asigură pentru scurtă vreme că era singur şi se aşeză în pragul unei uşi ca să aştepte prima lumină a zilei. Îşi înfăşură pe lângă corp mantia de lână.

Lângă ureche îi răsună un fluierat slab. Sări în picioare cu un ţipăt de teamă şi începu să bată la uşa casei.

— Ajutor! strigă el. Crimă!

În spatele lui, în întuneric, auzi un râset tăcut şi ironic.

Susţinătorii Clanului Lăcustei îl alungaseră din Cartierul Artiştilor în Lowth. Acolo, pe cunoscutul deal, recunoscuse cu o panică crescândă cârâielile, ţipetele şi fluierăturile joase, tânguitoare, ale unei duzini de alte bande, printre care şi Derbedeii din Oraşul de Sus ai lui Anax Hermax, Sindicatul Iarba

Moale cu supranaturalul lor slogan „Ne-am adunat cu toţii”, Oamenii Hârtiei Galbene şi Cinci Septembrie – până şi trufaşii mercenari ai Anemonei Albastre. Îl aşteptau pe el, rivalităţile naturale dintre ei fiind suprimate. Făcuseră noaptea să răsune ca interiorul unui aviariu. Apoi îl urmăriseră de colo-colo prin Lowth prin frig şi lapoviţă până ce-l durură plămânii, arătându-se doar atât cât să-l facă să nu se oprească, împingându-l încet către Oraşul de Sus, spre palat şi Mammy Vooley. Credea că nu-l vor ataca într-o casă particulară, sau la lumina zilei, dacă reuşea să supravieţuiască până atunci.

— Ajutor! strigă el. Vă rog, ajutor!

Brusc, unul dintre obloanele de deasupra se deschise şi apăru un cap înclinat alert pe o parte. Retz flutură din mâini.

— Crimă!

Fereastra se trânti la loc. El suspină şi lovi mai tare în uşă, în timp ce-n urma lui fluierăturile sfredelitoare ale Oamenilor Hârtiei Galbene umpleau curtea. Când se uită în sus, traversele de lemn viermuiau de siluete desenate pe fundalul cerului. Voiau să-l gonească din curte şi înapoi în oraş. Cineva îl înşfăcă de umăr, şoptind. Când lovi cu palma, atacatorul îl tăie uşor pe dosul palmei. O clipă mai târziu, uşa se deschise şi el căzu prin ea într-un hol slab luminat unde un bătrân într-o robă sinilie îl aştepta cu o lumânare în mână.

Deasupra scărilor din spatele draperiei grele din aba de la capătul holului se afla o încăpere mare cu podea de piatră şi ziduri albe tencuite, păstrate deasupra punctului de îngheţ de un taler cu tăciuni strălucitori. Era mobilată cu scaune de lemn masiv, un bufet foarte vechi şi un pupitru sub forma unui vultur ale cărui aripi întinse susţineau o carte veche. Pe un perete atârna o tapiserie franjurată şi în dezacord cu restul camerei, care era aceea a unui egumen, a unui judecător sau a unui soldat ieşit la vatră. Bătrânul îl convinse pe Retz să se aşeze pe unul dintre scaune şi ţinu lumânarea ridicată, aşa încât să-i poată examina creasta stacojie, pe care era evident că o confundase cu rezultatul unei răni la cap.

După un moment, suspină nerăbdător.

— Chiar şi aşa, spuse el.

— Domnule, zise Retz, uitându-se în sus la el cu ochii îngustaţi, eşti un doctor?

Şi:

— Domnule, nu văd nimic din cauza lumânării.

Asta nu era tocmai adevărat. Dacă mişca din cap putea desluşi o faţă galbenă emaciată, lungă şi inteligentă, cu pielea subţire întinsă peste oase ca o hârtie ceruită peste o lampă.

— Aşa este, spuse bătrânul. Ţi-e foame?

Fără să aştepte vreun răspuns, se duse la fereastră şi se uită afară.

— Ei bine, ai fost mai isteţ decât ceilalţi lupi şi vei mai trăi încă o zi. Aşteaptă aici.

Şi părăsi încăperea.

Retz îşi trecu obosit mâinile peste faţă. Greaţa îl lăsă, transpiraţia i se uscă în scobitura spatelui, fluierăturile Oamenilor Hârtiei Galbene se mişcară către est, spre canal, şi-n cele din urmă se stinseră. După câteva minute, se ridică şi se încălzi la talerul cu tăciuni, depărtându-şi degetele deasupra lui ca un evantai, apoi frecându-şi mecanic palmele una de cealaltă în timp ce se uita la pupitrul din mijlocul camerei. Era făcut din oţel de calitate, şi se întreba cât de mult ar fi putut scoate pe el la magazinele de amanet de pe Margarethestrasse. Respiraţia îi vălurea în aerul rece. Cine era bătrânul? Mobila lui era scumpă. Când se întoarce, îşi spuse Retz, o să-l întreb cu ce se ocupă. Poate c-o să-mi dea vulturul ca să-mi pot cumpăra un cal şi să plec din oraş. Un bătrân ca el îşi poate permite uşor aşa ceva. Retz examină farfuriile de porţelan din bufet. Se uită la tapiserie. Mari părţi din ea erau atât de degradate, încât nu reuşi să înţeleagă ce trebuiau să înfăţişeze, dar într-un colţ desluşi un deal şi poteca abruptă care şerpuia în sus printre stânci şi rădăcinile unor copaci bătrâni. Îl făcu să se simtă incomodat şi singur.

Când se întoarse bătrânul, aduse cu el o tavă pe care era o plăcintă şi nişte pâine. În cameră îl urmară două sau trei pisici, uitându-se în sus la el aşteptând parcă ceva în lumina maronie, instabilă, a lumânării. Îl găsi pe Retz în faţa tapiseriei.

— Vino de acolo! spuse el tăios.

— Domnule, zise Retz, aplecându-se mult, mi-ai salvat viaţa. Spune-mi cum te pot sluji.

— Nu-mi doresc un ucigaş drept slujitor, răspunse bătrânul.

Retz îşi muşcă furios buza de jos. Se întoarse cu spatele, se aşeză şi începu să-şi îndese pâine în gură.

— Dacă ai trăi acolo afară, ai face ca mine! spuse el nedesluşit. Ce mai e acolo?

— Am trăit în oraşul ăsta mai mulţi ani decât pot ţine minte, spuse bătrânul. Nu am omorât pe nimeni.

Aceasta fu urmată de o tăcere prelungă. Bătrânul îşi propti bărbia în piept şi păru pierdut în gânduri. Talerul cu tăciuni se răcea, păcănind. O pală de aer mişcă tapiseria, aşa încât aceasta se umflă ca o draperie ruptă în Bulevardul Aussman. Pisicile îşi ascuţiră ghearele în umbrele din spatele scaunelor. Ignace Retz mâncă, bău, se şterse la gură; mai mâncă şi iar se şterse la gură. Când fu sigur că bătrânul nu se uita la el, măsură îndrăzneţ din ochi vulturul de oţel. O dată, sub pretextul de a merge la fereastră, reuşi chiar şi să-l atingă.

— Cu câte orori suntem confruntaţi zi de zi! exclamă brusc bătrânul.

Suspină.

— Am auzit că filosofii de cafenea spun că: „Lumea e atât de bătrână, încât substanţa realităţii nu mai ştie prea bine ce ar trebui să fie. Şablonul originar este ireparabil deformat. Istoria repetă fără încetare oraşul acesta şi câteva întâmplări înspăimântătoare – nu strict, dar într-un chip umbrit, nesigur, de parcă n-ar înţelege nimic, dar ar vrea să afle.“

— Lumea este lume, spuse Ignace Retz. Orice-ar zice ei.

— Uită-te la tapiserie, zise bătrânul.

Retz se uită.

Desenul pe care-l desluşise mai devreme, cu poteca lui de munte şi tisele pitice, era mai vast decât crezuse. În el era înfăţişat un bărbat pleşuv care înainta anevoie pe potecă. Deasupra lui în aer plutea o pasăre mare. Dincolo de aceasta, alţi munţi şi alte văi se întindeau spre orizont. Nu se vedea nicio cusătură, întreaga tapiserie fuseseră lucrată cu foarte mare grijă şi în mod realist, aşa încât Retz avu impresia că se uita printr-o fereastră. Bărbatul de pe potecă avea o piele gălbuie, iar mantia lui era albastră. Se apleca peste toiag de parcă rămăsese fără suflare. Fără veste, se întoarse şi se uită afară din tapiserie la Retz. Făcând asta, tapiseria se mişcă într-o briză rece, emanând un miros jilav, şi întreaga scenă dispăru.

Retz începu să tremure. În depărtare, îl auzi pe bătrân spunând:

— Nu e nevoie să fii speriat.

— Este viu, şopti Retz. Mammy Vooley…

Dar înainte să explice ce voia să spună, i se prezentă o altă scenă.

Erau zorii zilei în Viriconium. Cerul era un cazan de nori cu o pată de litargă la margine. Peste Proton Way cădea ploaie, acolo unde, susţinut de o sută de stâlpi din piatră neagră, acesta spirala în sus către palat. La jumătatea distanţei, două sau trei siluete în

armuri stacojii sclipitoare stăteau uitându-se la un bărbat care se lupta cu un vultur făcut din metal. Faţa bărbatului avea tăieturi îngrozitoare; sângele şi ploaia alcătuiau o mantie întunecată pe umerii lui, aşa cum stătea el îngenuncheat în mijlocul drumului. Dar ieşea câştigător. Curând, se ridică obosit în picioare şi aruncă pasărea la picioarele privitorilor, care se întoarseră şi nu vrură să-l ia în seamă. Bărbatul se uită afară din tapiserie. Obrajii îi erau despicaţi acolo unde-l ciupise pasărea; era bătrân şi avea păr cărunt, iar ochii erau plini de regret. Buzele i se mişcară şi dispăru.

— Eu am fost! strigă Ignace Retz. N-am fost eu?

— Au existat multe Viriconiumuri, spuse bătrânul. Uită-te la tapiserie.

Doi bărbaţi cu săbii ruginite se împleticeau printr-o mlaştină înaltă. Mult în urma lor venea un pitic care purta catalige mecanice din fier. Capul îi era brăzdat de o rană. Ei îl aşteptară să-i ajungă, dar piticul rămase din nou în urmă aproape imediat. Se lovi de un scoruş şi porni în direcţia greşită. Unuia dintre bărbaţi, care semăna cu Ignace Retz, i se legăna la brâu o pasăre moartă. Se uită descurajat afară din tapiserie la Retz cel adevărat, apucă pasărea într-o mână şi o ridică în aer ţinând-o de gât. Când făcu gestul acesta, piticul trecu prin faţa lui, din cataligele lui ieşind gaze albe, nesănătoase. Trecură împreună prin apa unui pârâiaş, şi toţi trei dispărură în depărtare unde oraşul aştepta pe deal.

După aceea, bărbaţii se luptară între ei la umbra unei stânci, în timp ce deasupra lor, pe linia erodată a orizontului, patrulau imenşi cărăbuşi strălucitori. Un explorator lovit de febră cu ochi disperaţi şedea într-o căruţă şi se lăsa tras de un animal ca un leneş înalt şi alb până ce ajunseră la marginea unui iaz într-un oraş inundat. În deşert, şopârlele dădeau fără zăbavă ocol unui morman de cadavre.

În cele din urmă, Retz se obişnui să se vadă în centrul acestor întâmplări, cu toate că fu uneori surprins de felul cum arăta. Dar ultima scenă fu prea mult pentru el.

I se păru că se uita printr-o fereastră mare şi boltită, în jurul montanţilor de piatră ai căreia se împleteau tulpinile unui trandafir ornamental. Spinii şi florile acestuia încadrau o cameră unde perdele de lumină argintie pluteau ca o ploaie printre coloane enigmatice. Podeaua camerei era făcută din cristal roşu şi în mijlocul ei fusese aşezat un tron simplu. Stând lângă acesta, cu doi lei albinoşi culcaţi la picioarele ei, se afla o femeie zveltă

îmbrăcată în rochie de catifea. Ochii ei erau de un violet adânc, simpatic, părul avea cafeniul frunzelor de toamnă. Pe degetele-i lungi purta zece inele identice, iar în faţa ei stătea un cavaler a cărui armură stacojie sclipitoare era parţial acoperită de o mantie neagră cu argintiu. Bărbatul avea fruntea plecată. Mâinile lui erau albe. La brâu purta o sabie de oţel.

Retz o auzi pe femeie spunând cu claritate:

— Îţi dau lucrurile acestea, lord tegeus-Cromis, fiindcă am încredere în tine. Ţi-aş da şi un cuţit energetic dacă aş avea unul. Du-te la Sud şi câştigă mari comori pentru noi toţi.

Din tapiserie ieşi un miros de trandafir într-o seară călduroasă. Se auzea sunetul blând al apei care cade şi, undeva, o singură notă melodioasă se repeta fără oprire cântată la un instrument cu coarde. Cavalerul în armură stacojie luă mâna reginei sale şi o sărută. Se întoarse ca să se uite pe geam afară şi flutură din mână ca şi când pe acolo ar fi trecut cineva cunoscut. Părul lui negru era pieptănat cu cărare pe mijloc ca să încadreze chipul transfigurat al lui Ignace Retz. În spatele lui, regina zâmbea. Întreaga scenă dispăru, lăsând în urmă un miros de umezeală, şi tot ce mai putu fi văzut prin rupturile materialului fu tencuiala de pe perete.

Ignace Retz se frecă furios la ochi. Sări în picioare, îl trase pe bătrân din scaun, îl apucă de partea superioară a braţului şi-l târî până la tapiserie.

— Lucrurile alea de la urmă! se răsti el. Chiar s-au întâmplat?

— Nu toate reginele sunt Mammy Vooley, spuse bătrânul, de parcă ar fi câştigat o dispută. Nu toţi cavalerii sunt Ignace Retz. S-au întâmplat, sau se vor întâmpla.

— Fă-o să-mi arate din nou.

— Eu nu sunt decât îngrijitorul ei. N-o pot constrânge să facă nimic.

Retz îl împinse în lături cu o asemenea violenţă, încât bătrânul se lovi de bufet şi doborî tava. Pisicile o rupseră agitate la fugă, adunând în gură bucăţi de mâncare.

— Nu sunt obligat să cred asta! strigă Retz.

Trase tapiseria de pe perete şi o examină cu concentrare, de parcă ar fi sperat să se vadă mişcându-se în ea. Când aceasta rămase o simplă bucată de material, o aruncă pe podea şi o lovi cu piciorul.

— Cum aş putea trăi dacă aş crede în asta? se întrebă el.

Se întoarse la bătrân, îl apucă de umeri şi-l scutură.

— De ce ai vrut să-mi arăţi asta? Cum să mă mai mulţumesc acum cu oraşul ăsta înfiorător?

— Nu eşti nevoit să duci viaţa pe care o duci acum, spuse bătrânul. Lumea în care trăim noi o facem.

Retz îl aruncă deoparte. Bătrânul se lovi cu capul de bufet, scoase un ciudat icnet de furie şi rămase nemişcat. Nu părea să fie mort. Vreme de câteva minute, Retz îşi târşâi paşi de colo-colo între geam şi peretele pe care stătuse tapiseria, repetând:

— Cum pot trăi? Cum pot trăi?

Apoi, se duse în grabă la pupitru şi încercă să smulgă de pe el vulturul de oţel. În oraş trebuia să se fi crăpat deja de ziuă; urmăritorii probabil că tuşeau şi-şi încălzeau mâinile la flăcările de petrol în Piaţa de Tinichea. Ar avea câteva ore în care să vândă pasărea, să cumpere un cal şi un cuţit, şi să plece înainte ca ucigaşii cu simbrie să înceapă să-l vâneze din nou. Va ieşi călare pe Poarta Bântuită şi va merge spre sud şi nu va mai vedea niciodată locul acesta.

Pasărea se mişcă. La început, crezu că aceasta pur şi simplu se desprinse de pe soclul de lemn negru pe care fusese aşezată. Apoi simţi o durere ascuţită în palma mâinii stângi şi, când se uită în jos, pasărea era vie şi se zbătea cu forţă în pumnul său. Înclină din cap, se uită în sus la el cu un ochi rece, violent. Îşi eliberă o aripă, apoi pe cealaltă, îşi dublă eforturile. El reuşi s-o ţină încă o secundă sau două, apoi, strigând de repulsie şi panică, îi dădu drumul şi se împletici în spate, scuturându-şi mâinile rănite. Căzu peste ceva de pe podea şi se trezi că se holbează în ochii buimăciţi, albaştri ca porţelanul, ai bătrânului.

— Ieşi din casa mea! strigă acesta. M-am săturat de tine!

Pasărea se ridică între timp triumfal în aer şi fâlfâi în jurul camerei, lovindu-se cu aripile de pereţi şi ţipând, în vreme ce reflecţii arămii îi scăpărau din pene şi pisicile se lăsară înfiorate pe vine sub mobilă.

— Ajută-mă! ceru Retz. Vulturul e viu!

Dar bătrânul, zăcând pe podea ca paralizat, strânse din buze şi nu răspunse decât:

— Singur ţi-ai cerut-o.

Retz se ridică în picioare şi traversă camera spre uşa din capul scărilor. Pasărea, care-şi atacase obsesiv propria umbră de pe perete, se năpusti asupra lui, lovindu-l cu pliscul în ochi şi zgâriindu-i gâtul şi partea de sus a pieptului cu ghearele. El ţipă. Îl trase de pe el şi-l izbi de baza zidului, unde acesta se zbătu într-un chip dezorientat pentru un moment înainte să se avânte asupra

uneia dintre pisici. Retz îl privi îngrozit, apoi îşi duse palmele la faţa-i sângerândă şi ieşi orbecăind din cameră, coborî scările înguste şi ieşi iarăşi în curte. Trânti uşa în urma lui.

Era încă întuneric.

Stând în pragul uşii, Retz îşi pipăi precaut gâtul ca să vadă cât de grav era rănit. Se cutremură. Nu erau zgârieturi superficiale. Deasupra, încă mai auzea pasărea captivă ţipând şi lovind din aripi. Dacă scăpa, avea să-l găsească. De-ndată ce încetă să sângereze, ieşi tremurând cu spatele din curte şi intră pe sub arcadă într-un loc pe care nu-l cunoştea.

Se afla pe un drum larg, deschis, flancat de clădiri ruinate şi mormane de gunoi. Ici şi colo fuseseră săpate de-a latul lui şanţuri fără noimă, şi pe ambele margini ardeau focuri sporadice. Praful acoperea castanii frânţi şi balustradele scoase din pământ. Cu toate că nu se vedea niciun semn de ivire a zorilor, cerul reuşea cumva să arunce asupra tuturor lucrurilor o lumină ciudată, firavă. În spatele lui, curtea împrejmuită de ziduri stătea acum singură ca un fel de turn dreptunghiular gol. Crezu că încă se mai uita la tapiseria bătrânului; crezu că poate avusese loc noaptea un soi de război cu armele devastatoare ale lui Mammy Vooley; nu ştia ce să creadă. Porni agitat la pas în direcţia canalului, apoi o luă la fugă. Alergă vreme îndelungată, dar nu reuşi să-l găsească. Acri întregi de ţigle sparte produceau un sunet muzical scrâşnit sub picioarele lui. Dacă se uita în urmă, încă mai putea vedea turnul; dar devenea din ce în ce mai mic, şi în cele din urmă uită unde să-l caute cu privirea.

Toată acea noapte lungă nu ştiu unde se afla, dar i se păru că era pe un platou înalt, vântos şi acoperit în întregime cu praful şi molozul acestui oraş nefamiliar. Vântul îi înţepa rănile pe care i le făcuse pasărea. Praful răpăia, căzând ca o ploaie peste pereţii dărâmaţi. O dată, auzi un fel de muzică ieşind dintr-o casă îndepărtată – respiraţia febrilă a unei tobe mari şi plate, scâncetul strident şi spasmodic a unui clarinet –, dar, când se apropie de acel loc, era din nou linişte, iar el se sperie şi o rupse la fugă.

Mai târziu, dintre ruinele aflate destul de aproape de el o voce omenească scoase un lung şi crescând *u lu lu lu,* şi i se răspunse imediat de foarte departe printr-un urlet ca de câine. Fugi de el printre mormanele lungi de moloz şi, pentru o vreme, se ascunse în carapacea eviscerată a unei clădiri ca o catedrală. După ce stătu acolo pentru aproape o oră, afară apărută mai multe figuri indistincte şi începură să sape energic şi în linişte în mijlocul

drumului. Brusc, însă, fură deranjate; se uitară toate în sus la ceva ce Retz nu putea vedea, şi o luară la fugă cu cazmalele în mâini. În acest timp, auzi nişte paşi mişcându-se în jurul lui în întuneric. Urmă un suspin adânc. *U lu lu* răsună, şocant de aproape, şi el rămase iarăşi singur. Îl examinaseră, oricine fuseseră ei, şi-l găsiseră neinteresant.

Spre răsărit, părăsi clădirea ca să se uite la şanţul pe care-l săpaseră în drum. Era puţin adânc, neterminat, umplându-se deja cu nisip cenuşiu. La distanţă de aproximativ un kilometru şi jumătate, găsi un om mort ascuns vederii de un colţ de zidărie care se ridica puţin de înălţimea taliei.

Retz îngenunche şi-l studie cu curiozitate.

Acesta zăcea de parcă ar fi căzut în timp ce fugea de cineva, cu picioarele strâmbe şi o mână evident ruptă. Avea o constituţie masivă, era îmbrăcat într-o cămaşă albă şi largă şi pantaloni negri din catifea legaţi sub genunchi cu şiret roşu. Avea pe faţă o mască sub formă de cap de peşte, un fel de somon cu buze de culoarea afinelor, cu ochi bulbucaţi, lugubri, şi o creastă de ţepi rigizi; o purta într-un asemenea fel, încât, dacă ar fi stat în picioare, peştele s-ar fi uitat cu ochi sticloşi spre cer. La bicepşi avea legate panglici verzi care trebuiau să fâlfâie şi să foşnească în bătaia vântului. Lângă el, unde îl scăpase, zăcea un cuţit energetic din care, pe când îşi ardea drum în jos prin moloz, se ridica o jerbă constantă de scântei galbene, otrăvitoare.

Îi scoseseră cizmele. Picioarele lui albe şi goale erau decorate cu tatuaje albastre care se-ntindeau în toate părţile ca nişte vene.

Retz se uită ţintă în jos la el. Se căţără pe zid şi se uită gânditor în ambele direcţii de-a lungul drumului pustiu. Oricare ar fi fost locul în care-l trimiseseră bătrânul şi pasărea, trebuia să aibă o Mammy Vooley a lui. Zece minute mai târziu, ieşi de după zid îmbrăcat în hainele mortului. Erau prea mari şi avea probleme cu capul de peşte, care puţea pe dinăuntru, dar îşi legase şiretul roşu şi panglicile, şi luase cuţitul. Pe când termină această operaţiune, răsăritul venise în sfârşit, un capac de nori maronii ridicându-se în partea dinspre est pe dâre de lumină galbenă şi verde-smarald, scoţând la iveală un deal abrupt pe care nu-l văzuse înainte. Pe el se aflau turnuri, vechi fortificaţii şi domurile arămii ale străvechilor observatoare. Retz porni în direcţia pe care o luaseră săpătorii de şanţuri. SHROGGS ROYD, anunţau plăcile de marmură din colturile străzii devastate: OULED NAIL. Apoi: RUE SEPILE.

În după-amiaza aceea avu loc o furtună uscată. Particule de praf fură spulberate pe sub un cer de plumb.

CAPUL NOROCOS

Uroconium, spunea Ardwiclk Crome, în ciuda tuturor frumuseţilor lui, era un oraş indiferent. Locuitorii lui iubeau arena; în fiecare seară ardeau sau cruţau viaţa cuiva pentru crime politice sau religioase. Nu prea aveau timp pentru altceva. De unde locuia el, la ultimul etaj al unei case de raport aflate la periferia cartierului Montrouge, puteai deseori vedea în întuneric focurile de artificii sau puteai auzi ţipetele purtate de vânt.

Avea două camere. Într-una, se afla un pat cu cadru de fier pe care erau câteva pături, şi foarte aproape de el se afla un lavoar pe care rareori îl folosea. De obicei, mânca mâncare rece, cu toate că o dată încercase să gătească un ou aprinzând sub el un ziar. Avea un scaun şi un ibric alb şi înalt pe care era desenată curtea unui han. Pe cealaltă cameră, un studio mic situat spre nord, ocupat cândva – aşa spunea o vorbă din Cartierul Artiştilor – de Kristodulos Fleece, pictorul, o ţinea închisă. Înăuntru se aflau câteva din cărţile lui, dar şi hainele cu care fusese îmbrăcat când venise prima dată în Uriconium şi despre care atunci crezuse că erau la modă.

Nu era un poet cunoscut, cu toate că avea discipolii lui.

În fiecare dimineaţă scria vreme de poate două ore, mai întâi priponindu-se singur de pat cu ajutorul a trei curei curele late de piele pe care i le dăduse tatăl lui şi cu care se lega de glezne, şolduri şi în cele din urmă peste piept. Îngrădirea libertăţii sau conştiinţa pedepsei indusă de aceasta, descoperise el, îl ajuta să gândească.

Uneori, striga sau se zbătea; deseori, zăcea cât se poate de nemişcat şi se uita tâmp la tavan. Se născuse în acele vaste şi plictisitoare zone arabile care se întind spre est de la Soubridge până la Câmpiile din Mijlocul Ţării ca o mare de culoarea ciocolatei, şi cele mai consistente lucrări ale sale proveneau din încercarea de a recupera şi ordona obiceiurile şi întâmplările din copilăria petrecută acolo: înmormântarea „Omului Sfânt" în Lunea Plugarului, sunetul seminţelor negre de lupin sărind şi lovindu-se de fereastră în august în timp ce mama lui cânta încet în bucătărie străvechile colinde din ciclul *Oei'l Voirrey.* Îşi amintea pajiştile şi stufărişurile de lângă Canalul Yser, peştii care se mişcau prin el. Când îl rodeau curelele, în faţa lui se aflau vechile poduri făcute din cărămidă roşie călduroasă şi curbate protector peste propria lor imagine de pe apă!

Aşa trăia Crome în Uroconium, aducându-şi aminte, lucrând, publicând. Îşi petrecea uneori seara în Bistro Californium sau în

Luitpold Cafe. Mai mulţi critici din Luitpold (în special Bartelletta Angst, care, în *L'Espace Cromien,* ignoră complet cronologia convenţională – exprimată în ideea de *recherche* – din lungul poem al lui Crome *Plătica în om)* încercau să-i prezinte opera ca pe o serie de imagini sincopate, unite doar de eul lui artistic. Crome le combătuse într-un pamflet. Era mulţumit de asta.

În pofida obiceiului său sedentar, dormea buştean. Dar, înainte să sufle noapte peste acoperişurile ţuguiate din Montrouge, vântul sud-vestic trebuie mai întâi să treacă printre turnurile abandonate din Vechiul Oraş, la fel de tăcut ca nişte buşteni arşi, plin de păsări, bucăţi de maşinării şi de filosofii depăşite: iar Crome abia dacă se afla acolo de trei ani, când începu să aibă un vis în care urmărea ceremonia numită „Capul norocos".

Pentru o bună desfăşurare, această ceremonie necesită construirea pe un ţărm de mare, între punctele de demarcare ale fluxului şi refluxului în Ajunul Simulării, a două garduri sau „garduri vii". Acestea sunt făcute din împletituri de răchită – de obicei tăiate la prima lumină în aceeaşi zi – în jurul unor stâlpi de măceşi pe care au fost lăsate frunzele. Bărbaţii din oraş stau într-un capăt al coridorului astfel format; femeile, cu degetele mari legate împreună la spate, în celălalt. La un semn, bărbaţii dau drumul între garduri unui miel decorat cu medalioane, panglici de hârtie şi fâşii de zdrenţe. Femeile fug după el, îl prind şi merg de-a buşilea ca să se ţină la distanţă, câştigătorul fiind cel care reuşeşte să prindă animalul de ceafă cu dinţii. În Dunham Massey, Lymm şi Iron Chine, înainte să fie făcut pateu, mielul este purtat în paradă vreme de trei zile legat pe o prăjină; şi este un mare noroc să obţii pateul făcut din cap.

În visul lui, Crome se trezea stând pe nişte dune de nisip, uitându-se în depărtare peste pustiurile de iarbă perenă la gardurile de răchită şi la maree. Femeile, cu capetele lor mici şi veşminte lungi şi cenuşii, stăteau respirând greu ca nişte cai, sau se plimbau agitate în cercuri evitându-şi ochii una alteia pe când puneau pe furiş la încercare rezistenţa şiretului roşu cu care le erau legate degetele. Crome nu vedea acolo pe nimeni cunoscut. Cineva spuse: „O sută de ouă şi coada unui viţel", şi râse. Panglicile fâlfâiau în aerul rece: dăduseră drumul mielului. Acesta rămase cât se poate de nemişcat, până ce femeile, care fuseseră aliniate şi calmate după destule ciorovăieli, se năpustiră asupra lui. Fustele lor se ridicară în aer ca penele pescăruşului argintiu, şi dinspre mare veni o ploaie deasă.

— Se omoară una pe cealaltă! auzi Crome pe cineva spunând.

Fără nicio veste, una dintre ele ieşi din încăierare cu mielul între dinţi. Alergă pe dune în sus cu un pas greu, mare, şi căzu la picioarele lui. El se uită în jos la ea.

— Nu-i al meu, zise el.

Dar toată lumea plecase.

Se trezi ascultând vântul şi uitându-se la lavoar, coborî din pat şi se plimbă prin cameră ca să se liniştească. Focuri de artificii, verzui şi ameţitoare în acea oră a nopţii, aprindeau intermitent cerul deasupra arenei îndepărtate. Unele dintre aceste scăpărări, intrând prin luminator, îi cădeau în valuri palide peste braţele şi picioarele slabe, fixându-le în poziţii disperate.

Dacă se ducea din nou la culcare deseori descoperea, într-un al doilea episod sau răsfrângere a acestui vis, că deja acceptase mielul mort şi că el însuşi fugea cu el într-un trap egal, premeditat, în josul dunelor, către oraş. (Pe acesta îl recunoscu după acoperişurile lui din ardezie ca fiind Lowick, un loc pe care-l vizitase o dată în copilărie. Pe străzile lui, câţiva oameni micşoraţi de distanţă loveau la uşi cu beţe, aşa cum făcuseră atunci. Îşi amintea foarte limpede bucata de piele de oaie semnată pe care le-o dădeau oamenilor să o miroasă.) Sub un cer nemişcat, de-o parte şi de alta a lui, se întindea un pământ sterp; totul – mănunchiuri de ciulini, friza arbuştilor ţepoşi deformată în bătaia vântului, cerul însuşi – avea o tentă maronie, văzut parcă printr-o pâclă de fum. În cele din urmă, şi Lowick dispăru, cu toate că el începu să alerge cât de repede îl ţineau picioarele, şi-l lăsă într-o ceaţă sau un fum prin care răzbătea o lumină puternică, doar pentru ca imediat să se risipească.

Atunci, mielul devenise deja ceva care producea un bâzâit gros, o vibraţie care, strecurându-i-se în oasele braţului şi în umăr, apoi în partea dreaptă a gâtului şi a feţei unde-i transformă muşchii în apă, îl făcea să se simtă scârbit, slab şi foarte speriat. Orice ar fi fost, nu o putea arunca din mână.

În mod clar – în acel oraş şi la marginea lumii – i-ar fi fost mai uşor lui Crome să caute înăuntrul lui sursa acelui vis. În schimb, după ce se trezise într-o zi cu lumina de dimineaţă intrând prin obloane ca un lapte stricat şi cu o vagă durere reumatică la gât, se duse afară în Uroconium ca să-l urmărească. Era convins că, dacă o vedea, o va recunoaşte pe femeie, sau mielul.

Aceasta nu era în Bistro Californium când el se duse acolo luând-o pe Via Varese, şi nici în Piaţa Mecklenburgh. O căută pe Aleea Proton, unde cerşetorii se uită după tine cu ochi goi şi

artiştii de stradă se oferă să-ţi deseneze, în acel ciudat amestec de cretă pudră şi lapte condensat care le place, imagini cu Lamia, fără haine sau fără piele, cu mai puţine membre sau organe ca de obicei, sau cu mai multe. Nu putură desena femeia pe care o căuta el. Pe Unter-Main-Kai (era opt dimineaţa şi flăcările de petrol scoteau mult fum şi erau slabe) un băiat se învârtea şi mergea clătinat printre oamenii din arenă, declamând ceva într-o limbă necunoscută tuturor. Îşi dezgoli craniul ras, îşi ridică faţa osoasă, cu gura deschisă. Brusc, îşi înfipse în gât un spin lung: la aceasta, femeile alergară spre el şi-l loviră cu prăjituri, smaralde cosmetice, monede. Crome le studie feţele: nimic. În Luitpold Cafe îl găsi pe Ansel Verdigris şi pe alţi câţiva mâncând agrişe înmuiate în gin.

— Sunt bolnav, spuse Verdigris, prinzând mâna lui Crome.

Mai înfulecă o lingură de agrişe şi apoi, lăsând lingura să cadă în vas cu un zăngănit, îşi aşeză capul pe faţa de masă lângă el. Din acea poziţie, era nevoit să se uite chiorâş la Crome şi să vorbească numai cu o parte a gurii. Pielea de sub ochii lui avea sclipirea argilei albe plastice ude; chica lui de păr roş-gălbui atârna umedă şi alandala; lumina electrică, picând pieziş şi albăstruie peste faţa lui albă, triunghiulară, îi împrumuta o expresie de uimire.

— Creierul meu e otrăvit, Crome, spuse el. Hai să mergem pe deal şi să fugim prin zăpadă.

Se uită în jur cu dispreţ la prietenii lui, la Gunter Verlac şi Baronul de V… care-i rânjiră sfioşi la rândul lor.

— Uită-te la ei! zise el. Crome, noi suntem singurele fiinţe umane de aici. Hai să ne reînnoim puritatea! O să dansăm pe buzele trecătorilor îngheţate!

— Nu-i anotimpul zăpezilor încă, spuse Crome.

— Păi, atunci, şopti Verdigris, hai să mergem unde scapără vechile maşinării, şi-o să auzi strigătele nebunilor din ospiciul de pe Wergs. Ascultă…

— Nu! spuse Crome.

Îşi eliberă mâna.

— Ascultă, inspectorii sunt pe urma mea din Cheminor până în Mynned! Împrumută-mi nişte bani, Crome, m-am scârbit de crimele mele. Noaptea trecută s-au ţinut după mine pe potecile de zgură de printre plopii de lângă spitalul de izolare.

Râse şi începu să mănânce agrişe cât de repede putea.

— Morţii nu-şi amintesc decât străzile, niciodată numerele caselor!

Verdigris locuia cu mama lui, o femeie de o oarecare stare şi educaţie care-şi spunea Madam „L“, în Piaţa Delpine. Era mereu la fel de îngrijorată de starea sănătăţii lui cum era el de a ei. Zăceau bolnavi de febre trecătoare şi astenii profunde, în camere care comunicau, aşa încât să se poată încuraja reciproc în după-amiezile cu insomnii. De-ndată ce se simţeau suficient de bine, se lăsau purtaţi dintr-un salon în altul în scaunul cu rotile, spunându-şi unul altuia în acest timp povestioare amuzante. O dată pe lună, Verdigris o lăsa singură şi-şi petrecea toată noaptea la arenă cu câte o prostituată; cădea în inconştienţă în Luitpold sau Californium; şi se trezea zăpăcit câteva ore mai târziu în propriu-i pat. Cea mai mare temere a lui era că va lua sifilis. Crome se uită în jos la el.

— N-ai fost niciodată în Cheminor, Verdigris, zise el. Niciunul dintre noi n-a fost.

Verdigris se uită ţintă la faţa de masă. Dintr-o dată, şi-o îndesă în gură – farfuria goală căzu pe podea, unde se rostogoli în cerc pentru o clipă, din ce în ce mai repede, şi se sparse – doar ca să-şi arunce capul pe spate şi s-o scoată afară, centimetru cu centimetru, ca un mediu care scoate din el ectoplasmă în Curtea Margery Fry.

— N-o să mai fii aşa mulţumit de tine, zise el, după ce-o să citeşti asta.

Şi-i dădu lui Crome o foaie de hârtie galbenă groasă, împăturită în trei, pe care cineva scrisese:

Un om poate avea multe feluri de vise. Sunt vise pe care-şi doreşte să le continue şi altele pe care nu. La o anumită oră din noapte, oamenii pot avea vise în care totul este învăluit în violet; la alte ore, se pot transmite adevăruri intangibile. Dacă un anumit om vrea ca anumite vise pe care le are să înceteze, va aştepta noaptea lângă Eleşteul Aqualate şi va discuta cu oricine s-ar afla acolo.

— Asta nu înseamnă nimic pentru mine, minţi Crome. De unde o ai?

— Mi-a aruncat-o în mână o femeie acum două zile, când coboram Scările Ghibbeline. Ţi-a rostit numele, sau unul care semăna cu numele tău. N-am văzut nimic.

Crome se uită la foaia de hârtie din mână. Plecând din Luitpold Cafe câteva minute mai târziu, auzi pe cineva spunând:

— În Aachen, lângă Poarta Bântuită – ţi-aminteşti? – o femeie pe caldarâm îndesându-şi prăjituri în gură? Prăjituri cu zahăr în gură?

În noaptea aceea, pe când Crome îşi croia cu reţinere drum către Eleşteul Aqualate, lumina lunii se ridică într-un val galben-lămâi peste turnurile năpădite de pisici ale oraşului; în Cartierul Artiştilor, violoniştii se tânguiau convulsiv; în timp ce, dinspre arena îndepărtată – dinspre douăzeci şi cinci de mii de feţe slab luminate de flăcările *auto-da-fe*-ului – se ridica interminabilul şopotit de râsete.

Era aniversarea eliberării Uriconiumului de sub Regii Analeptici.

Gospodarii acopereau dealul abrupt dinspre Alves. Flamuri mari de catifea, înfăţişând cruci negre pe un fundal roşu şi alb, atârnau de la balcoanele de deasupra capetelor lor goale. Ochii lor erau răbdător aţintiţi asupra domului de cupru crăpat al observatorului din vârful dealului. (Acolo, aşa cum aminteşte textul uneori numit *Contele Scoruş,* Regii şi-au predat armele de-o forţă îngrozitoare lui Mammy Vooley şi luptătorilor ei; acolo au fost forţaţi să-şi îndoaie genunchii.) Un singur clopot sună, apoi se opri – o sută de copii purtând lumânări trecură încet pe lângă ei şi dispărură! Alţii veneau din urmă, târşâindu-şi picioarele în ritmul străvechiului cântec U lu lu. În mijlocul tuturor acestora (noaptea – drapelele – luminile), legănându-se nesigur înainte şi-napoi la patru metri şi jumătate deasupra procesiunii ca o păpuşă pironită într-un scaun împodobit, venea însăşi Mammy Vooley.

Uneori, când suflă vara peste Marea Pustie Brună, vântul descoperă câte o bucată de lemn pietrificat. Din ce stejar sau frasin de munte, viu în urmă cu incomensurabil de mult timp, provine acesta, ce tratate secrete au fost încheiate sub el în timpul După-amiezii lumii doar ca să fie apoi încălcate de Amurg, nu avem cum şti. Nu vom şti niciodată. Este un fel de lemn plin de linii contradictorii: presărat de cioturi inutile: dur.

Capul lui Mammy Vooley avea forma şi aspectul cenuşiu, sclipitor, al unui astfel de lemn. Avea un singur ochi teafăr, de parcă ar fi crescut cândva în jurul unei bile de sticlă vârstate cu un albastru lăptos. Îl clătina ţeapăn de la dreapta la stânga spre mulţimile de oameni, care stăteau în picioare ca s-o vadă apropiindu-se, îngenunchea când trecea pe lângă ei şi se ridicau iarăşi în picioare după ce trecea. Purtătorii ei mormăiau răbdători sub greutatea stâlpului care o susţinea. Aducând-o încet mai aproape, se putu vedea că rochia ei – atât de curbată între genunchii ei osoşi, ciudat articulaţi, încât în poală i se adunaseră frunze moarte, bucăţi de tencuială şi firimituri de pâine din făină

integrală – avea o culoarea portocaliu-cafenie, şi că pe cap purta strâmb o chică de păr purpuriu-pal, cu fire subţiri ca ale unei femei foarte bătrâne. Mammy Vooley, sărbătorind cu flamuri negre şi femei tinere care cântau; Mammy Vooley, Regină a Uroconiumului, Moderator al oraşului, la fel de tăcută ca un buştean.

Crome se ridică în vârful degetelor de la picioare ca să vadă; n-o mai văzuse până atunci. Pe când ea ajunse în dreptul lui, păru să plătească în aer, cu umbra ei proiectându-se pe un nor de fum de la o lumânare ridicat lângă luna galben-lămâie. În după-amiaza aceea, pentru ceremonie, în *salle* sau camera ei de toaletă (unde, noaptea, putea fi auzită cântând singură pe diferite voci), îi pictaseră pe faţă o altă faţă – aproximată, ca a unei păpuşi, cu obraji roz. În jurul picioarelor lui Crome, gospodarii din Alves îngenunchează în rigolă. Se uită la ei. Mammy Vooley îl surprinse stând în picioare.

Flutură din mână către purtători.

— Staţi! şopti ea.

— Îmi binecuvântez toţi supuşii, spuse ea spre mulţimea îngenuncheată. Chiar şi pe acesta.

Şi-şi lăsă mâna să cadă obosită pe lângă corp.

Într-o clipă, trecuse. Ceilalţi membri ai procesiunii o urmară, purtându-i mai departe mirosul de lumânări din untură şi de picioare transpirate, şi dispărură după un colţ către Montrouge. (Bărbaţi şi femei tinere se luptau pentru privilegiul de a o purta pe Regină. Când noii purtători încercau să ia stâlpul de la cei vechi, acesta se clătina în arcuri periculoase, aşa încât Mammy Vooley tresărea în vârful lui ca un pămătuf de şters praful. Bălăngănindu-se fără niciun cuvânt pe picioare, micile siluete o purtau mai departe.) Pe străzile de sub Alves plutea un sentiment de uşurare: zâmbind şi sporovăind şi spunând cât de bine arătase Mammy în ziua aceea, gospodarii coborau steagurile şi le înfăşurau în hârtie de mătase.

— … atât de regală în rochia ei cea nouă.

— Atât de curată…

— … şi o culoare atât de sănătoasă!

Dar Crome continuă să se uite de-a lungul străzii multă vreme după aceasta rămase goală. Printre picăturile de ceară căzuseră pe macadam petale de margarete. Nu-şi dădea seama cum de ajunseseră acolo. Luă în mână câteva şi le duse la faţă. Îl năpădi imediat amintirea vie a mirosului florilor de mălin din suburbiile Soubridge-ului pe când era copil, a gurii-leului şi condurului

doamnei din grădini. Brusc, ridică din umeri. Cineva îi arătă cum să ajungă la drumul îngust care avea să-l ducă la vest de Alves către Eleşteul Aqualate şi, după ce-l găsi, porni repede la drum. Din arenă izbucniră focuri de artificii, fâşâind şi fulgerând chiar deasupra lui; pereţii caselor dansau şi se încovoiau în lumina roşie caldă; propria-i umbră îl urmărea profilată pe ei, imensă, deformată, intermitentă.

Crome se înfioră.

„Orice s-ar afla în Eleşteul Aqualate“, îi spusese cândva Ingo Lympany, dramaturgul, „nu este vorba de apă.“

Pe malul din faţa unei terase de case mici şi părăginite găsise deja un fel de spânzurătoare făcute din două oase mari, arcuite şi albite. În ea atârna un cadavru al cărui sex nu-l putu desluşi, stând drept într-un coş strâmt de nuiele care pârâia în bătaia vântului. Eleşteul era la fel de nemişcat cum prezisese Lympany, şi mirosea a plumb.

„Iarăşi, vezi, toată lumea e de acord că este un iaz mic, un iaz foarte mic. Dar când stai înaintea lui, pe partea cu Henrietta Street, ai putea jura că se întinde până la orizont. Vânturile de acolo par să fi străbătut mari distanţe. Din cauza aceasta, locuitorii de pe Henrietta Street au impresia că stau lângă ocean, şi fac toate observaţiile pe care le fac pescarii. De pildă, spun că un om poate muri doar când iazul scade. Patul lui trebuie orientat pe direcţia scândurilor din duşumea, iar în clipa morţii uşile şi geamurile trebuie deschise, oglinzile acoperite cu o bucată de material alb, curat, şi toate focurile trebuie stinse. Şi aşa mai departe.”

„Cred, de asemenea – cel puţin, cei bătrâni cred – că acolo trăiseră cândva nişte peşti uriaşi.”

„Nu sunt valuri, desigur, şi acum rareori se găseşte acolo peşte, de orice fel. Chiar şi aşa, pe Henrietta Street aduc afară odată pe an o mare ştiucă împăiată, proaspăt lăcuită şi cu un buchet de ciulini în gură, şi se plimbă cu ea în susul şi-n josul drumului de pe dig, cântând şi strigând. Şi-apoi – e-atât de greu de explicat! – oricând te-ai mişca, peste chestia aia din iaz străbat *ecouri,* mai ales seara, când e linişte în oraş: ecouri şi ecouri ale ecourilor, de parcă ar fi închise într-o imensă clădire de metal goală. Dar când te uiţi într-acolo, nu vezi decât cerul.”

— Ei bine, Lympany, spuse Crome cu voce tare. Ai avut dreptate.

Căscă. Fluierând încet şi fluturând din mâini ca să se încălzească, păşi de colo-colo pe sub spânzurătoare. Când stătu pe fâşia îngustă de prundiş de pe malul lui, din iaz păru să iasă o răceală şi să-i intre în oase. În spatele lui, Henrietta Street se întindea în depărtare, lugubră şi desfundată. Îşi promise, aşa cum o mai făcuse de mai multe ori în noaptea aceea, că, dacă se răsucea şi se uita de-a lungul ei şi tot nu vedea pe nimeni, se va duce acasă. După aceea, niciodată nu-şi putu explica ceea ce văzuse.

Focurile de artificii scăpărară pentru o clipă în întuneric, ca reflecţiile tremurătoare proiectate de un lighean cu apă pe pereţii şi tavanul unei camere goale, şi dispărură. Cât ţinuseră, Henrietta Street nu fu decât nişte ferestre oblonite şi nişte umbre albăstrui. Crome avu impresia că, atunci când se întoarse, din stradă tocmai dispărură câteva siluete energice – oameni tăcuţi, agili, care se ascunseră în colţuri întunecate sau se aruncară peste garduri putrede şi balustrade de fier, sau pur şi simplu alergară foarte repede prin mijlocul drumului *tocmai ca el să nu-i poată vedea.* În acelaşi timp văzu, sau crezu că vede, o singură siluetă reală făcând toate aceste lucruri, de parcă ar fi fost lăsată în urmă de ceilalţi, uitându-se, cu faţa albă, peste umăr la el într-o linişte totală, pe când alerga haotic dintr-un refugiu precar în altul, şi apoi dispărând brusc printre case.

Suprapusă, cum se spune, atât peste această acţiune, cât şi peste potenţiala sau încheiata acţiune pe care o sugerase aceasta, era o femeie îmbrăcată într-o mantie maro. La început, fu mică şi îndepărtată, târşâindu-şi picioarele pe Henrietta Street către el; apoi, fără absolut nicio etapă intermediară, apăru în bancul din mijloc, stând ca o statuie între bălţi, albă şi goală, cu un braţ ridicat (în spatele ei putură fi văzute pentru o clipă alte trei femei, însă nu şi ceea ce făceau ele – doar că păreau să împletească flori); în cele din urmă, cu o iuţeală îngrozitoare, femeia îi umplu tot câmpul vizual, de parcă, pe Unter-Main-Kai, un trecător i-ar fi sărit fără veste în faţă şi i-ar fi strigat în urechi. El tresări şi făcu un pas în spate atât de repede, încât căzu la pământ. Pe când reuşi să se ridice, cerul era din nou negru, Henrietta Street era goală, totul era aşa cum fusese.

Femeia, însă, îl aştepta în linişte în umbrele de sub spânzurătoare, înfăşurată în mantie ca o statuie înfăşurată în hârtie maro, şi purtând pe cap o complicată mască bătută din metal subţire în aşa fel încât să reprezinte un soi de insectă a pustiului. Crome descoperi că-şi muşcase limba. Se apropie

precaut de ea, ţinând întinsă înainte hârtia pe care i-o dăduse Verdigris.

— Tu mi-ai trimis asta? spuse el.

— Da.

— Te cunosc?

— Nu.

— Ce trebuie să fac ca să pun capăt viselor ăstora?

Ea râse. Ecourile îşi luară zborul peste Eleşteul Aqualate.

— Omoar-o pe Mammy, spuse femeia.

Crome se uită la ea.

— Trebuie că eşti nebună, zise el. Oricine-ai fi tu.

— Aşteaptă, îl preveni ea, şi-o să vedem cine-i nebun.

Coborî cadavrul din coşul de nuiele – lanţurile şi scripeţii spânzurătorii scoaseră un scrâşnet de rugină – şi îl trase de picioare spre ea. O clipă, îi scăpă şi dansă în cerc, sfios şi trist. Îl prinse din nou cu un murmur.

— Gata, acum. Şşşş.

Crome se dădu înapoi.

— Uite, şopti el, eu…

Înainte să mai poată spune ceva, ea îşi strecură mâna cu dibăcie printre nuielele de răchită şi, ca o femeie care eviscerează un peşte într-o dimineaţă rece de miercuri în Lowth, despică trupul neînsufleţit de la diafragmă şi până la vintre.

— Bărbat sau femeie? îl întrebă ea, cu mâinile vârâte până la coate în cadavru. Ce crezi că este?

Un miros infect umplu aerul şi apoi se risipi.

— Nu vreau… – zise Cromis.

Dar ea se întorsese deja spre el şi-i întindea palmele făcute căuş într-un fel care nu-i lăsă de ales decât să vadă ce găsise – sau făcuse – femeia pentru el.

— Uite!

Ceva bombat i se zvârcolea în palme, umflându-se repede de la dimensiunea unei boabe uscate de mazăre până la aceea a unui căţel nou-născut. Era înconjurat, văzu el, de lumini vagi şi ciudate care veneau şi plecau; apoi, de o ceaţă cremoasă care era poate doar o estompare a propriilor lui limite spaţiale; şi-n cele din urmă de o membrană jilavă, roză şi gri, care se crăpă brusc. Era mielul pe care-l văzuse în vise, tremurând şi behăind şi clătinându-se pe picioare, încercând să se ridice, cu ochii aţintiţi pe vecie asupra lui, cu faţa albă ca varul, binevoitoare. În respiraţia rece şi grea a eleşteului, părea deja să sufere.

— Omoar-o pe Mammy, zise femeia cu cap de insectă, şi-n câteva zile o să fii liber. Curând o să-ţi aduc o armă.

— Bine, spuse Crome.

Se întoarse şi fugi.

Auzi mielul behăind după el cât era Henrietta Street de lungă, iar peste acesta auzi sunetul mării, rostogolind şi măcinând pietre mari în valuri.

Imaginea aceasta îl urmări vreme de câteva zile. Mielul îşi croi drum fără mari probleme în viaţa sa conştientă. Oriunde se uita, i se părea că-l vedea uitându-se la el: de la geamul de sus al unei case din Cartierul Artiştilor sau încadrat de balustradele de fier prăfuit care mărginesc străzile de acolo, sau dintre castanii dintr-un parc gol.

Izolat într-un fel cum nu mai fusese de când sosise prima oară în Uroconium, îmbrăcat în jiletca aceea de pluş verde şi pantofi galbeni cu vârf ascuţit, se hotărî să nu spună nimănui ce se întâmplase lângă Eleşteul Aqualate. Apoi îşi spuse că-i va povesti lui Ansel Verdigris şi Ingo Lympany. Dar Lympany plecase în mlaştinile Cladich ca să scape de creditori – iar Verdigris, care, după ce mâncase faţa de masă, nu mai era binevenit în Luitpold Cafe, plecase şi el din Cartier: în marea şi vechea casă din Piaţa Delpine nu mai era decât mama lui – puţin singuratică în căruciorul cu rotile, cu toate că era încă o femeie izbitoare, cu nasul ei mare şi coroiat şi cu zâmbetul slab, impetuos, ca o floare de soc – care-i spuse vag: „Sunt sigură că-mi amintesc ce-a spus“, dar în cele din urmă nu-şi aminti.

— Mă-ntreb dacă ştii, Ardwick Crome, cât de mult mă îngrijorează *intestinele* lui, continuă ea. Ca prieten al lui, şi tu trebuie să te îngrijorezi, căci sunt foarte leneşe, iar, dacă noi nu le încurajăm, el singur n-o va face!

Era, spuse ea, un lucru ereditar în familia lor.

Îi oferi lui Crome ceai de muşeţel, pe care el îl refuză, şi apoi îl puse să-i aducă ceva de la un farmacist celebru din Mynned. După aceea, el nu mai putu face altceva decât să meargă acasă şi să aştepte.

Kristodulos Fleece – pe jumătate mort din cauza opiumului şi-a sifilisului, şi autocritic până la cer şi-napoi – lăsase în urma lui, când părăsise studioul orientat spre nord, un tablou mic. Prin tradiţie, acesta rămăsese acolo. Toţi foştii locatari îşi umpluseră sufletul cu tehnica lui iscusită şi cu neobişnuitul simţ al umorului (deşi se ştia că Audsley King îl întorsese cu faţa la perete în timpul

scurtei ei şederi în Montrouge, fiindcă depistase în el un sentimentalism impardonabil de un fel sau altul) şi niciun dealer din Cartier nu voise să-l cumpere de teamă că-i va aduce ghinion. Crome îl mută acum în colţul de deasupra lavoarului ieftin de tinichea, aşa încât să-l vadă din pat.

Ulei pe pânză, un pătrat cu latura de aproximativ treizeci de centimetri, acesta înfăţişa în detaliu o scenă pe care artistul o numise „Copiii îndrăgiţi de zei au puterea să plângă trandafirii”. Copiii, în principal fete, erau văzuţi dansând sub un soc ale cărui crengi desfrunzite fuseseră decorate cu fâşii de zdrenţe. În spatele lor se întindea un teren viran, cu pâlcuri de răchită şi câţiva puieţi dezgoliţi şi mlădioşi de mesteceni, până unde se puteau desluşi ferestrele de sus şi acoperişul de stuf al unei case ţărăneşti scunde. Vitalitatea veselă a dansatorilor, care se învârteau în jurul celei mai înalte dintre fete într-o spirală ca un arc de ceas, era pusă în contrast cu nemişcarea după-amiezii de iarnă târzie, cu aerul ei transparent şi tăios şi lumina orizontală. Crome văzuse deseori acest dans în copilărie, cu toate că el nu avusese niciodată voie să ia parte la el. Îşi amintea umbrele calme pe iarbă, cântecul, culorile trandafirii şi verzi ale cerului. De îndată ce dansatorii strângeau bine cercul, începeau să se calce unul pe altul pe picioare, râzând şi strigând – sau, trecând la o altă melodie, să ţopăie sub copac în timp ce unul dintre ei striga: „O legătură de zdrenţe!”

Poate că era un tablou sentimental, aşa cum pretinsese Audsley King. Dar Crome, care vedea un miel în fiecare colţ, acolo nu-l văzuse; iar când veni, aşa cum promisese, femeia cu cap de insectă îl găsi uitându-se atât de liniştit în sus la el dintr-un trapez de lumină aruncată de lună peste patul său, încât semăna cu o efigie pe un mormânt. Ea rămase în pragul uşii, probabil spunându-şi că murise şi că scăpase de ea.

— Nu mă pot desface singur, spuse el.

Masca sclipi vag. O auzise oare respirând sub ea? Înainte să se poată hotărî, pe scările de jos se auzi zarvă şi femeia se întoarse ca să spună ceva ce el nu reuşi să înţeleagă – chiar dacă se putea să fi fost: „Tu nu intra.”

— Curelele astea sunt atât de vechi, explică el. Tatăl meu…

— Bine, dă-mi-l mie, atunci, spuse ea cu grabă celui sau celei care era afară. Acum, du-te.

Şi închise uşa. Nişte paşi coborâră scările; era aşa de linişte în Montrouge, încât îi puteai auzi limpede cum treceau de la un etaj la altul, târşâindu-se prin praful de pe palier, împiedicându-se într-

o crăpătură din linoleum. Uşa dinspre stradă se deschise şi se închise. Femeia aşteptă sprijinindu-se de uşă până ce se îndepărtară pe macadamul gol către Mynned şi Pasajul Ghibbeline, apoi spuse:

— Ar fi mai bine să te dezleg eu.

Dar, în schimb, se duse la capătul patului lui Crome şi, aşezându-se acolo cu spatele la el, se uită gânditoare la tabloul cu dansul de sub arborele de soc.

— Ai fost inteligent să-l găseşti, îi spuse ea.

Se ridică din nou în picioare şi, uitându-se la tablou cu ochii îngustaţi, îl ignoră când spuse:

— Era în cealaltă cameră când am venit.

— Presupun că te-a ajutat cineva, spuse ea. Ei bine, nu contează.

Pe nepusă masă, ceru să ştie:

— Îţi place aici, printre şobolani? De ce trebuie să locuieşti aici?

El era nedumerit.

— Nu ştiu.

În depărtare se auzi un strigăt, lung şi şoptit ca o inspiraţie profundă. Una după alta, artificiile se ridicară spre cerul întunecat, explodând către est sub zenit, aşa încât acoperişurile cu olane povârnite din Montrouge ieşiră în evidenţă negre şi precise. Lumina se revărsă înăuntru, mătură spatele scaunului şi pântecele glastrei smălţuite şi, descoperind ici o carte sau o cutie, colo un creion rupt, le scoase într-un relief necruţător. Galben şi auriu, rubiniu, alb-verzui: cu fiecare nouă pulsaţie, unghiurile încăperii deveneau tot mai ambigue.

— Oh, e pe stadion! strigă femeia cu cap de insectă. Au început devreme în seara asta!

Râse şi bătu din palme. Crome se uită la ea.

— Clovnii or să facă tumbe în lumina puternică! spuse ea.

Cu iuţeală, îi desfăcu cataramele.

— Uite!

Proptit de peretele văruit de lângă uşă, lăsase un pachet lung înfăşurat în hârtie maro legat în grabă cu sfoară. Din el se scursese ceva unsuros şi arăta ca şi când ar fi conţinut un peşte. Când i-l aduse, Crome se aşeză pe marginea patului cu coatele pe genunchi, frecându-se pe faţă. Ea îl aduse cu sfinţenie pe braţele întinse, iar imaginea ei avansă şi se retrase în lumina intermitentă.

— Vreau să vezi limpede ce-ţi vom împrumuta.

Când focurile de artificii se opriră în sfârşit, din hârtie ieşi o teacă veche din ceramică. Era lungă de aproximativ şaizeci de centimetri şi stătuse în pământ multă vreme, îngălbenindu-se până la culoarea fildeşului şi adunând o ţesătură de linii fine ca o chiuvetă veche. Substanţele chimice care se infiltraseră prin pământul din Marea Pustie lăsaseră ici şi colo pe ea pete albăstrui vagi. Arma pe care o conţinea avea un mâner asortat – cu toate că acum, după ani întregi de mânuire, avea o culoare mult mai închisă –, iar de la îmbinarea celor două se scursese o substanţă verzuie, cleioasă, pe care femeia cu cap de insectă avu grijă să n-o atingă. Îngenunche pe podeaua goală la picioarele lui Crome, cu spatele şi umerii curbaţi în jurul armei, şi scoase încet sabia din teacă.

Pe dată, camera fu umplută de un miros gros şi stătut, ca de cenuşă udă dintr-o ladă de gunoi. Particule ovale şi palide de lumină, unele de mărimea unei frunze de mesteacăn, altele abia vizibile, se ridicară încet spre tavan. Se adunară în colţuri şi nu se risipiră, în vreme ce arma, zumzăind somnolent, lăsa în urma ei prin semiîntuneric o dâră violetă, mată, pe când femeia cu cap de insectă o mişca încet dintr-o parte în alta în faţa ei. Părea fascinată de ea. Asemenea multor lucruri, şi aceasta fusese dezgropată de undeva. Venise în oraş prin Regii Analeptici, cu cât de mult timp în urmă nimeni nu ştia. Crome îşi trase picioarele pe pat din calea ei.

— Nu-mi trebuie asta, spuse el.

— Ia-o!

— Nu.

— Nu înţelegi. Mammy încearcă să schimbe numele oraşului!

— N-o vreau. Nu-mi pasă.

— Ia-o. Atinge-o. E-a ta acum.

— Nu!

— Foarte bine, spuse ea încet. Dar să nu-ţi închipui că tabloul o să-ţi fie din nou de ajutor.

O aruncă pe pat lângă el.

— Uită-te la ea, spuse.

Râse dezgustată.

— „Copiii îndrăgiţi de zei“! spuse ea. Din cauza asta îi aştepta în faţa spălătoriilor de două ori pe săptămână?

Dansul era în mare parte cel care fusese, dar acum, în lumina tot mai puţină, copiii se retrăseseră în grădina casei, unde păreau împietriţi şi stingheri, de parcă nu puteau decât să imite veselia pe care o simţiseră înainte. Dansau la umbra *bredogue*-ului, pe

care-l agăţase cineva la o fereastră deschisă sub streşinile de culoarea pământului. În Soubridge, şi-n ţinuturile din mijlocul ţării în general, lucrul acesta jalnic – cu ochii lui de sticlă şi hamuri din hârtie creponată – este făcut din craniul descărnat şi lăcuit al unui cal înfipt într-un băţ acoperit cu un cearşaf obişnuit. Acesta, însă, avea craniul unui miel bine-cunoscut, care părea să se mişte după privirea lui Crome.

— Ce ai făcut? şopti el. Unde-i tabloul aşa cum era înainte?

Mielul îşi deschise maxilarul deasupra copiilor inocenţi ca să-şi vomite ghinionul peste ei. Apoi, îmbrăcat din nou în carne, îşi întoarse faţa albă şi rugătoare spre Crome, care icni şi aruncă tabloul de cealaltă parte a camerei, apoi întinse mâna.

— Dă-mi, atunci, sabia de sub pământ, spuse el.

Când mânerul ei îi atinse mâna, el simţi un slab şoc bolnăvicios. Oasele braţului i se muiară şi mirosul putrid de cenuşă îl învălui. Era mirosul unui continent de tăciuni uzi, bâzâind plin de muşte cu aripi pergamentoase sub un cer maroniu otrăvitor; mirosul cartierului Cheminor şi al lui Mammy Vooley, mirosul Eleşteului Aqualate; era mirosul nesfârşitelor pustii care înconjoară Uroconiumul şi tot ce a mai rămas din lume. Femeia cu cap de insectă se uită la el cu satisfacţie. La uşă se auzi un ciocănit.

— Du-te! strigă ea. O să distrugi totul!

— Trebuie să văd că a atins-o, spuse o voce înfundată. Trebuie să fiu sigur de asta înainte să plec înapoi.

Ea ridică nervoasă din umeri şi deschise uşa.

— Grăbeşte-te, atunci, zise ea.

Înăuntru intră Ansel Verdigris, puţind a *genever* de lămâie şi purtând o extraordinară cămaşă din satin galben care-i făcea faţa să semene cu a unui cadavru. Chica lui, proaspăt vopsită în după-amiaza aceea la un bărbier din Piaţa de Tinichea, îi stătea ridicată pe scalp sub forma unor ţepi şi pene stacojii exotice. Ignorându-l pe Crome şi oferindu-i femeii cu cap de insectă doar o aplecare împăciuitoare din cap, se uită la armă cu un interes disimulat. Adulmecă aerul. Ridică teaca abandonată şi o adulmecă şi pe aceasta. (Îşi linse degetele şi dădu să atingă substanţa care se scursese din ea, dar în ultima clipă se răzgândi.) Se uită în sus la particulele hoinare de lumină din colţurile camerei, de parcă ar fi putut profeţi ceva din felul cum se mişcau şi se loveau de tavan.

Când ajunse lângă pat, se uită atent, dar fără niciun semn de recunoaştere, la faţa lui Crome.

— Oh, da, spuse el. A atins-o, sigur că da.

Râse. Îşi atinse o parte a nasului şi făcu cu ochiul. Apoi alergă de jur-împrejurul camerei cântând ca un cocoş cu gura larg deschisă şi cu limba scoasă, până ce căzu peste tabloul lui Kristodulos Fleece, care zăcea lipit de şipca de bordură unde-l aruncase Crome.

— Oh, a atins-o, sigur că da, spuse el, sprijinindu-se epuizat de tocul uşii.

Ţinu tabloul la distanţă şi se uită la el cu capul înclinat pe-o parte.

— Oricine ar putea vedea asta.

Expresia lui deveni pasivă.

— Oricine.

— Sabia e-n mână la el, spuse femeie cu cap de insectă. Dacă ne poţi spune doar ceea ce putem vedea deja, ieşi afară.

— Nu tu eşti cea care vrea să ştie, răspunse plat Verdigris, de parcă s-ar fi gândit la altceva.

Îşi propti tabloul de coapsă şi-şi trecu de mai multe ori degetelor de la ambele mâini prin păr. Dintr-o dată, se duse şi rămase în mijlocul camerei într-un picior, poziţie din care îi rânji insolent şi începu să cânte într-un falset slab şi muzical, ca un băiat la un ospăţ:

„Te-aleg pe tine singur, v-aleg pe voi toţi,
Te rog să nu dai în minge dacă poţi.“

— Ieşi afară! strigă ea.

— Mingea-i a mea, cântă Verdigris,

„şi nu a voastră, trişori,
Duceţi-vă-n pădure şi-adunaţi flori.
Pisoii şi pisicile-s tare flocoase
Dar noi, *doamnele de curte,* suntem focoase!”

Aluzia din ultimul vers păru s-o înfurie. Îşi încleştă pumnii şi-i ridică de-o parte şi alta a măştii, ale cărei antene penate vibrară şi tremurară ca ale unei viespi.

— Înţeapă-mă! o tachină Verdigris. Dă-i drumul!

Ea se cutremură.

El luă tabloul la subsuoară şi se pregăti să plece.

— Aşteaptă! îl rugă Crome, care-i privea cu o nedumerire şi groază crescânde. Verdigris, trebuie să-ţi dai seama că sunt eu! De ce nu spui nimic? Ce se întâmplă?

Verdigris, deja în cadrul uşii, se întoarse pe călcâie şi se uită la Crome pentru o clipă cu o expresie aproape benignă, apoi, răsucindu-şi buza de sus, îl imită cu dispreţ:

— „Verdigris, tu *n-ai fost* niciodată în Cheminor. *Niciunul* dintre noi n-a fost.“

Scuipă pe podea şi atinse cu degetul de la picior flegma emisă, uitându-se la ea cu o dezaprobare studiată.

— Ei bine, acum am fost, Crome. Acum am fost.

Crome văzu că, sub pelicula lor de triumf, ochii lui erau plini de teamă; paşii lui răsunară jos în stradă şi departe, în spaţiile reverberante din Montrouge şi Vechiul Oraş.

— Dă-mi mie arma, spuse femeia cu cap de insectă.

Punând-o înapoi în teacă, sabia emană pentru scurtă vreme mirosuri de rugină, păr putred de cal, apă în care-au fiert legume. Femeia părea nehotărâtă.

— N-o să se mai întoarcă, spuse ea o dată. Îţi promit.

Dar Crome nu voia să-şi ia ochii de la perete. Ea se plimbă de ici-colo prin cameră, suflând praful de pe un teanc cu cărţi şi citind un rând sau două din una dintre ele, deschizând uşa de la studiul situat spre nord şi închizând-o la loc imediat, lovind cu degetele marginea lavoarului.

— Îmi pare rău pentru tablou, spuse ea.

Crome nu se putu gândi la nimic ca să spună drept răspuns la aceasta. Podelele scârţâiră; patul se mişcă. Când deschise ochii, femeia stătea întinsă lângă el.

Tot restul nopţii, ciudatul şi lungul ei corp se mişcă peste el în lumina instabilă care intra prin luminator. Masca de insectă plutea deasupra lui ca o întrebare, cu imenşii ei ochi faţetaţi şi cu maxilarele din tablă de oţel filigranată. O auzi inspirând, fără urmă de dubiu, şi odată crezu că vede prin ea părţi din adevărata ei faţă, buzele palide, un pomete, un ochi omenesc obişnuit: dar nu vru să-i vorbească. Pasajele exterioare ale observatorului din Alves sunt pline de dureri străvechi. Lumina cade de parcă ar fi cernută prin muselină. Aerul e rece şi se mişcă imprevizibil. Este durerea maşinăriilor vechi, care, neîmplinite, şoptesc pe nepusă masă între ele şi rămân din nou tăcute vreme de un secol. Nimeni nu ştie ce să facă cu ele. Nimeni nu ştie cum să le aline durerea. De ele pare să se ţină scai o panică nedesluşită şi cruntă: râd când treci pe lângă ele sau întind o ciudată peliculă galbenă de lumină, ca o aripă.

„U lu lu“ răsună din aceste pasaje aproape în fiecare zi – mai mult sau mai puţin îndepărtat cu fiecare curent de aer –, căci Mammy Vooley se află deseori acolo. Nimeni nu ştie de ce. E limpede că nici ea însăşi nu e sigură. Dacă e vorba de mândria pe care o simte pentru victoria asupra Regilor Analeptici, de ce stă

singură într-un alcov, uitându-se afară pe fereastră? Mammy cea care merge acolo să mediteze nu este figura ca de păpuşă care trece ca la paradă pe străzile oraşului în zilele de vineri şi de sărbători. Nu-şi poartă peruca şi nu-i lasă nici să-i fardeze faţa. Pentru ei, ea este un nesfârşit mister. Cântă încet şi afon în barbă, iar tencuiala îi cade în poală de pe tavanele ude. Acum, acolo a venit să se odihnească pe veci un şoarece şi ea nu vrea să dea voie nimănui să-l ducă altundeva.

În spatele observatorului, dealul Alves continuă să se ridice câte puţin. Această movilă de străvechi molozuri compactate, străbătută de peşteri, sălaşe sărăcăcioase şi cimitire, este numită Antedaraus fiindcă se povârneşte drept în Defileul Daraus. În spatele ei, pe partea vestică a defileului (care de sus poate fi văzut despărţind Uroconiumul ca o crăpătură într-un neg), se ridică turnurile ruinate ale Vechiului Oraş. Mai stau în picioare poate o duzină, misterioase, cu clopotniţe ascuţite şi cochilii canelate şi ţigle albastre netede, printre mormanele înnegrite ale celor care au căzut în timpul Războaielor Oraşului. La fiecare minut, unul sau altul îşi sună clopotul, al cărui dangăt penat umple noaptea din străzile de la poalele Alves-ului şi până la malul Eleşteului Aqualate, din Montrouge şi până la arenă: prin urmare, întregul Uroconium pare tăcut şi nelocuit – gol, mizer, întunecat, un oraş de entuziasme răsuflate.

Mammy Vooley nu are timp pentru acele turnuri vechi sau pentru munţii care se ridică în spatele lor ca să arunce o umbră lungă de şaisprezece kilometri peste cumpenele apelor sumbre şi peste văile mlăştinoase din afara oraşului. Ceea ce-o preocupă pe ea sunt terasele părăginite ale Antedaraus-ului. Acestea sunt năpădite de iederă mutantă şi drobiţă gâtuită; de-a lungul lor merg grupuri de bocitoare împovărate cu anemone pentru morminte. Din pereele crăpate dintre casele cerşetorilor se revarsă pământ pestilenţial, plin de gunoiul a generaţii întregi şi presărat cu petale de un roşu întunecat care, când plouă, emană o mireasmă tristă. Cât e ziua de lungă, şirurile de femei trec în susul şi-n josul dealului. Duc cu ele cadavrul unui copil aşezat într-o cutie acoperită cu flori; în urma lor vine un băiat ce trage după el un capac de sicriu; Mammy Vooley dă din cap şi zâmbeşte.

Tot ceea ce fac supuşii ei acolo prezintă interes pentru ea: în aceeaşi seară când Crome se trezi singur în faţa observatorului – strângând temător sub mantie arma de la brâu – ea şedea în obscuritatea atotpătrunzătoare undeva pe coridoare, ascultând cu capul înclinat şi cu ochi vii o voce răguşită şi joasă strigând de sub

Antedaraus. După câteva minute, dintr-o gaură din pământ ieşi un bărbat şi, cu mare efort, începu să se târască prin iarba îmbibată de apă, trăgând după el un coş de nuiele plin cu pământ şi excremente. Nu avea picioare, observă ea. Când fu nevoit să se odihnească, se uită fără expresie spre cer; ploaia îi cădea peste faţă, însă el nu părea să bage de seamă. Strigă din nou. Nu se auzi niciun răspuns. În cele din urmă, goli coşul şi se târî înapoi în pământ.

— Ah! şopti Mammy Vooley, şi se puse pe aşteptare.

Deja întârziase; dar le făcu semn slujitorilor să plece când aceştia îi aduseră pentru a treia oară peruca şi coroana de lemn.

— Chiar a fost nevoie să vii aici atât de vizibilă? murmură Crome.

Femeia cu cap de insectă rămase tăcută. Când, în dimineaţa aceea, o întrebase:

„Unde te-ai duce dacă ai putea părăsi oraşul ăsta?“, ea-i răspunsese: „Pe un vas“. Şi, când el se uită ţintă la ea, adăugă: „În noapte. Mi-aş căuta tatăl.“

Dar acum nu spuse decât:

— Şşş. Taci, acum. N-o să stai aici mult timp.

Toată după-amiaza, mulţimea se adunase lângă scările largi ale observatorului. De la venirea în oraş a lui Mammy Vooley se încetăţenise un obicei prin care „părţi” alcătuite din băieţi tineri trebuiau să danseze pe acele scări într-o zi anume din noiembrie în faţa chipurilor prelungi de lemn ale Regilor Analeptici. Totul era pregătit. Lumânările îngroşau aerul cu miros de osânză. Regii fuseseră aduşi afară şi acum se conturau inerţi în întunericul tot mai des cu imensele lor capete desfigurate scofâlcite şi ameninţătoare. Dinăuntrul observatorului se auzea corul, exersând şi tuşind, exersând şi tuşind, sub acel dom crăpat care absoarbe toate ecourile ca pâsla. Băieţii cei mici – aveau şapte sau opt ani – se înghesuiau pe lespezile ude, palizi şi gravi în costumele lor stranii. Şi ei tuşeau din cauza umezelii care se strecoară în fiecare iarnă de pe Antedaraus.

— Arma asta mă îmbolnăveşte, spuse Crome. Ce trebuie să fac? Unde-i ea?

— Şşş.

Într-un târziu, dansatorilor li se dădu voie să-şi ocupe locurile la jumătatea scărilor, unde rămaseră într-un şir, uitându-se agitaţi unul la celălalt, până ce muzica avea să le dea semnul de începere. Corul fu dirijat şi îşi cântă faimoasele cânturi

„Renegatoare”, peste care se ridică tânguitul de trompetă şi bubuitul unei mari tobe plate. Băieţii cei mici se rotiră încet cu paşi simpli, stricţi, pe feţe cu expresii vlăguite şi întoarse spre interior. La fiecare doi paşi înainte, se stabilise, trebuiau să facă doi înapoi.

Curând, Mammy Vooley fu adusă la vedere în vârful scărilor într-un scaun cu patru roţi de fier. Calul i se rezema de spătarul lui curbat. Slujitorii o înconjurară imediat, bărbaţi şi femei tinere în robe ţepene brodate care, după o plecăciune formală, începură să-i aranjeze smocul de păr sau să-i aşeze picioarele pe un scăunel tapisat. În faţa singurului ei ochi lăptos ridicară o carte, după care îi aşezară în poală coroana sau cununa de rămurele de tisă împletite pe care avea s-o arunce mai târziu dansatorilor. Cât ţinu dansul, ea se uită fără interes spre cer, dar de-ndată ce se termină şi slujitorii o ajutară să se aşeze drept, ea proclamă pe o voce distantă şi totuşi înflăcărată:

— Până şi aceştia au fost umili.

Le făcu semn să-i deschidă iarăşi cartea, dar la o altă pagină. O adusese cu ea din Nord.

— Până şi aceşti regi au fost forţaţi să-şi îndoaie genunchii, citi ea.

Mulţimea aclamă.

Nu reuşi în cele din urmă să arunce cununa, deşi încercă vreme de câteva secunde să o prindă cu mâna. Într-un târziu, fu de ajuns s-o lase să-i alunece din poală şi să cadă printre băieţi, care dibuiră cu feţe solemne după ea pe scările observatorului în jos, în timp ce slujitorii ei aruncau peste ei cu petale glazurate de priboi şi cu alte dulciuri colorate, iar din mulţime părinţii lor îi îndemnau: „Iute, iute!“

Ploaia începu să cadă în forţă, stingând câteva lumânări; cununa se rostogoli pe ultima scară de jos ca o monedă răsucită pe masă în Luitpold Cafe, apoi căzu pe-o parte şi rămase nemişcată. Cel mai iute dintre băieţi o prinse, capul reginei căzuse din nou într-o parte, iar ei se pregăteau să închidă porţile cele mari în urma ei, când chiar în observator izbucniră strigăte şi vânzoleală şi o figură ridicolă îmbrăcată într-o cămaşă de satin galben dădu buzna afară pe scările de lângă scaun. Era Ansel Verdigris. Îşi vărsase pe piept gin de coacăze şi creasta lui, acum răvăşită şi pleoştită, îi era lipită pe fruntea transpirată ca o dâră de sânge. Încă mai strângea la subsuoară tabloul pe care-l luase din camera lui Crome: pe acesta începu să-l fluture deasupra

capului cu ambele mâini atât de viguros, încât rama se rupse şi pânza se desprinse din ea.

— Aşteptaţi! strigă el.

Femeia cu cap de insectă făcu un mare salt în lături de surpriză, ca un cal. Se uită la Verdigris pentru o secundă ca şi când n-ar fi ştiut ce să facă, apoi îl împinse pe Crome în spate cu latul palmei.

— Acum! şuieră ea cu urgenţă. Du-te şi omoar-o acum sau o să fie prea târziu!

— Ce? făcu Crome.

Când dibui după mânerul armei, o otravă păru să-i urce pe braţ şi pe gât. Din partea din faţă a hainei ieşiră scântei albicioase şi, puţind a cenuşar, se ridicară pe lângă faţa lui în aerul ploios. Oamenii de lângă el se dădură imediat în lături, pe chipuri cu expresii nedumerite şi nervoase.

— Intriganţii au ieşit la lumină, striga Ansel Verdigris, chiar în mulţimea de aici!

Căută un soi de confirmare din partea figurii inerte a lui Mammy Vooley, dar ea îl ignoră şi se uită doar epuizată în gol în vreme ce ploaia îi transforma în pastă firimiturile de pâine din poală. El ţipă de groază şi aruncă tabloul la pământ.

— Oamenii s-au holbat la tabloul ăsta, spuse el.

Îl lovi cu piciorul.

— Au îngenuncheat în faţa lui. Au dezgropat o armă veche şi acum aşteaptă s-o omoare pe Mammy!

Suspină. Îl observă pe Crome.

— El! strigă. Acolo! Acolo!

— Ce-a făcut? şopti Crome.

Scoase sabia de sub haină şi aruncă teaca. Mulţimea se dădu imediat în lături, unii dintre ei pierzându-şi răsuflarea şi tuşind din cauza mirosului ei. Crome alergă pe scări în sus ţinând-o întinsă stângaci înaintea lui şi-l lovi pe Ansel Verdigris în cap cu ea. Bâzâind surd, aceasta brăzdă partea din faţă a craniului, apoi, deviată de şaua nasului, alunecă pe orbita osoasă a ochiului şi se înfipse în umăr. Genunchii i se muiară şi braţul din partea aceea căzu la pământ. Dădu să-l ridice şi apoi se răzgândi, uitându-se mânios la Crome în schimb şi mişcându-şi repede maxilarul.

— Ticălosule, spuse el. Ah.

Păşi nesigur de colo-colo în vârful scărilor, râzând şi arătând cu degetul spre propriu-i cap.

— Asta mi-am dorit, se adresă el gutural mulţimii. Exact asta mi-am dorit!

În cele din urmă, se împiedică de tablou, se rostogoli pe scări cu braţul teafăr fluturând liber în lături, şi rămase nemişcat.

Crome se întoarse pe călcâie şi încercă s-o lovească pe Mammy Vooley cu arma, dar descoperi că aceasta se stinsese ca o petardă udă. Nu mai rămăsese decât mânerul de ceramică – înnegrit, puţind a peşte, emanând câteva scântei cenuşii care pluteau vlăguite în aer şi se stingeau repede. Când văzu aceasta, fu atât de uşurat, că se aşeză pe jos. În ceafă părea să i se fi concentrat o oboseală enormă. Dându-şi seama că erau în siguranţă, slujitorii lui Mammy Vooley ieşiră în grabă din observator şi-l ridicară forţat înapoi în picioare. Unul dintre primii care ajunse la el era femeia cu cap de peşte.

— Presupun că acum voi fi trimis în arenă, spuse el.

— Îmi pare rău.

El ridică din umeri.

— Mânerul ăsta pare să-mi fi rămas lipit de mână, îi spuse el. Ştii ceva de asta? Cum să scap de el?

Dar, descoperi el, mâna lui era cea care se opunea. Era umflată sub forma unei mase groase şi boante de culoarea cărnii de oaie prea tare prăjite, în care mânerul armei era acum încastrat. Vedea o parte din el ieşind în afară. Dacă-şi scutura braţul, prin el se urcau valuri de insensibilitate; oricum, nu ajuta la nimic: nu-i putea da drumul.

— Îmi urăsc apartamentul, spuse el. Dar acum îmi doresc să fiu acolo.

— Şi eu am fost trădată, să ştii, zise ea.

Mai târziu, pe când două femei îi susţineau capul, Mammy Vooley se uită la faţa lui Crome încercând parcă să-şi amintească unde-l mai văzuse. Regina tremura, observă el, din cauza fricii sau a furiei. Ochiul ei era înnegurat şi apos, şi un miros de mâncare stătută i se ridica din poală. Se aştepta să-i spună ceva, dar ea nu făcu decât să se uite şi, după scurtă vreme, le făcu semn femeilor s-o ducă de acolo.

— Îmi iert toţi supuşii, anunţă ea spre mulţime. Chiar şi pe acesta.

Ca un gând de apoi, adăugă:

— Veşti bune! De aici încolo, oraşul acesta se va numi Vira Co, „Oraşul Pustiei”.

Apoi ceru să fie adus corul. Pe când era dus de acolo, Crome îl auzi atacând „U lu lu”, acel cântec străvechi:

U lu lu lu

U lu lu
U lu lu lu
U lu lu lu
U lu lu lu lu
Lu Lu lu lu
U lu lu lu
Lu Lu Lu

Curând, şi mulţimea începu să cânte.

CIUDATELE MARI PĂCATE

— Păcatele copilei ăsteia sunt nimic pe lângă unele pe care a trebuit să le înghit, se lăudă mâncătorul de păcate.

Era un om tuciuriu, energic, de înălţime şi vârstă medie, care clătina mereu din cap, îşi freca mâinile sau îşi schimba greutatea de pe un picior pe altul, nerăbdător să liniştească familia.

— În comparaţie cu unele, vor avea gust de vanilie şi miere.

Nu-i răspunse nimeni, şi el păru să accepte acest fapt cât se poate de bucuros – fusese părtaş, la urma urmei, în viaţa lui la multe dureri. Se uită pe geam afară. Mareea scădea şi aerul era plin de ceaţa care venise dinspre mare. Pe toată întinderea lui Henrietta Street, din politeţe faţă de familia îndoliată, uşile şi ferestrele erau deschise, oglinzile acoperite şi focurile stinse. Gheaţa şi ceaţa, şi mirosul malului îndepărtat: nu cine ştie ce de văzut. Mâncătorul de păcate îşi suflă în palmele făcute căuş, tuşi pe nepregătite, căscă.

— Mie, unuia, îmi place vântul care suflă dinspre ţărm, spuse el.

Se duse şi se uită jos la fetiţa cea mică. O întinseseră afară cu două ore în urmă, pe un pat cu o cuvertură albastru cu alb nepătată, şi-i aşezaseră pe pieptul îngust un vas cu sare. Blând, lovi cu un deget întins marginea acestui vas, înclinând din cap ca să audă clinchetul slab pe care-l scoase.

— Am fost în unele locuri unde se fac ghirlande din olandă, spuse el, şi le decorează cu trandafiri din hârtie albă. Apoi atârnă de ele mănuşi albe, câte una pentru fiecare an al vieţii copilului, şi le păstrează în biserică până ce se destramă singure.

Clătină din cap.

— Aşa-mi imaginez eu păcatele copiilor, zise. Mănuşi albe atârnate într-o biserică.

Închipuindu-şi poate în schimb cimitirul îngust din spatele dunelor, în care se intră printr-o poartă formată din două imense oase de balenă curbate, imaginându-şi poate ilicele de mare, pescăruşii şi nisipul suflat de vânt care acoperă totul, mama fetiţei începu să plângă. Ceilalţi membri ai familiei se uitară neputincioşi la ea. Mai aveau o fiică, debilă aceasta, care lovea cu mâinile în masă şi arunca cu cuţitul în vatra goală. Tatăl, un bărbat cam bătrân care vindea scrumbii dintr-o căruţă de-a lungul Drumului Peştilor în Eame, Child’s Ercall şi uneori până departe în Sour Bridge, spuse cavernos:

— Ieri alerga pe-aci fericită nevoie mare. Întotdeauna alerga fericită nevoie mare.

Repetase aceasta cam la fiecare o jumătate de oră de la sosirea mâncătorului de păcate încoace, scuturând din cap ca şi când, prin simpla bucurie a fericirii ei, pierduse cumva un indiciu vital care l-ar fi putut ajuta să-i prevină moartea (sau cel puţin s-o înţeleagă). Soţia îl atinse pe mânecă, frecându-se la ochi şi încercând să zâmbească.

Fu un priveghi lung, aşa cum sunt întotdeauna. Spre dimineaţă, mâncătorul de păcate auzi un sunet înfundat de petrecere în stradă: râsete reţinute, zăngănitul unei tamburine repede amuţite, târşâitul unor saboţi pe pavajul ud. Când se uită afară, văzu mai multe siluete vagi mişcându-se înainte şi-napoi prin ceaţa marină. Clipi. Îşi îngustă ochii şi curăţă geamul cu latul palmei. În spatele lui îl auzi pe tatăl copilei ridicându-se în picioare cu un suspin adânc. Întorcându-se în cameră, spuse:

— Au adus calul din Shifnal, cred. Doar dacă nu aveţi unul în sat.

Bătrânul se uită la el la început fără să pară că înţelegea, apoi cu o mânie crescândă, în vreme ce afară oamenii începuseră să cânte:

„Mari Lwyd
Cal de gheaţă şi foc
Cal ce nu-i cal
Uită-te cu blândeţe la sărbătoarea noastră."

Craniul palid al păpuşii Mari se putea vedea acum tresăltând la capătul băţului, clănţănind energic din maxilar în timp ce vântul despica ceaţa în panglici şi fâşii, apoi o închidea la loc, albă şi dintr-o bucată, ca un cearşaf.

— Lasă-ne să intrăm şi dă-ne nişte bere, strigă o voce înfundată, dar batjocoritoare.

Fata debilă râse de încântare şi se uită prin cameră de parcă ar fi auzit un bufet sau o masă vorbind; înclină din cap şi şopti. Se auzi un trăncănit de copite sau saboţi, sau poate că nu era decât sunetul unor palme care se loveau una de cealaltă. Servitorii păpuşii Mari erau îmbrăcaţi în zdrenţe. Dansau în ceaţă şi frig, respiraţia lor fiind ea însăşi o ceaţă. Măştile pe care le purtau voiau să reprezinte lugubrul cap ciudat de lung al lăcustei de pustie, acea insectă enormă care trăieşte în nisipul spulberat de vânt şi-n noroiul cleios din Marele Deşert Brun.

— Vă dau mai mult decât bere! strigă bătrânul, cu faţa congestionară de-o puternică frustrare şi durere. Vă dau ceva ce n-o să vă placă!

Îşi ridică mânecile cămăşii deasupra coatelor şi, înainte ca soţia să-l poată opri, ieşi în grabă afară la băieţii Mari, lovind spre ei cu pumnii şi picioarele. Aceştia se eschivară cu salturi şi fandări abile, şi o rupseră râzând la fugă în ceaţă; fata debilă murmura şi-şi rodea unghiile; uşa se lovea sec de canat suflată de vânt. Bătrânul intrase înapoi în casă, ruşinat şi înfrânt.

— Lasă-i în pace, spuse soţia lui. Nu merită osteneala, nemernicii ăia din Shifnal.

În depărtare, vocile lor încă mai cântau:

„Mari Lwyd
Cal de gheaţă şi foc
Cal ce nu-i cal
Uită-te cu blândeţe la sărbătoarea noastră."

Mâncătorul de păcate se aşeză din nou comod la fereastră. Se scărpină în cap. Ceva din strada înceţoşată îi trezise o amintire.

— Calul ce nu-i cal, şopti el visător.

Zâmbi.

— O, nu, le spuse el bătrânului şi soţiei, păcatele fetiţei voastre vor fi ca fluturaşii coloraţi – în comparaţie cu unele pe care le-am gustat.

Şi-apoi din nou:

— Calul ce nu-i cal. N-am auzit niciodată cuvintele alea fără să mă cutremur. Aţi fost vreodată în Viriconium? V-aţi urcat bagajele într-o barjă din cheiurile ruinate de pe Canalul Yser? Aţi privit doi nori unindu-se şi acoperind o parte din cerul albastru de iarnă, aşa încât aţi simţit că vi s-a luat ceva pentru totdeauna?

Văzând că-i nedumerise, râse.

— Presupun că nu. Totuşi… Calul ce nu-i cal…

A-ţi aminti întâmplările importante din viaţă (continuă el) înseamnă a smulge o dată cu florile şi urzici. Când mă gândesc la unghiul meu Prinsep, îmi amintesc mai întâi de mama, şi-abia apoi de ochii lui albaştri apoşi. Când mă gândesc la el, văd zidurile înalte de cărămidă ale ospiciului din Wergs şi aud strigătele reverberante din azilurile de binefacere abandonate din jurul Eleşteului Aqualate.

M-am născut în meseria aceasta. Când eram mic, locuiam în marile ţinuturi arabile din jurul localităţii Sour Bridge. Eram destul de avuţi la moartea tatălui ca să ne mutăm la oraş, dar mama era mulţumită unde era. Bănuiesc că se baza pe societatea pe care o cunoştea şi pe fraţii ei, care erau numeroşi şi-n mare parte locuiau aproape. O şi văd acum, oferind ceai ţărăncilor cu feţe roşii, încălţate cu ghete şi cu haine soioase pe ele, care ne umpleau camera de zi, ca şi caii lor mari şi blânzi de fermă, aducând cu ele indiferent de anotimp sentimentul unui răsărit din luna noiembrie – ceaţa din gardul viu proaspăt tuns, corbii croncănind în ulmii înalţi, un soare imens ridicându-se în spatele ramurilor goale şi ude de măceş. Era o femeie ca un ornament de porţelan, întotdeauna atentă la picioarele lor.

Unchiul Prinsep era fratele ei vitreg, un om foarte tăcut care venea la noi în vizite lungi fără să scoată cândva vreo vorbă. Cu mulţi ani înainte, după o ceartă cu mama lui, îşi abandonase familia şi se dusese să trăiască în Viriconium. Îmi dau seama cât de mult trebuie s-o fi deranjat pe mama felul lui de-a se îmbrăca şi de-a se comporta (purta un costum de catifea albastru-pal şi pantofi galbeni, demodaţi bine în oraş, presupun, dar întotdeauna sursă de uimire pentru noi); însă în pofida acestui fapt, şi chiar dacă deseori pretindea că dispreţuia tot clanul Prinsep, era nedrept de amabilă cu el. Şedea acolo, la masa de ceai, un bărbat cu limba legată şi un cap mare căptuşit cu grăsime, care lăsa impresia că este mereu într-un vis. Era plin – ne dădea de veste tăcerea lui – cu o melancolie ce depăşea comunicarea, sau chiar înţelegerea, care uneori i se vedea în colţul ochiului ca o lacrimă. Îl auzeai suspinând pe scări dimineaţa după ce făcea baie. Se usca folosind un prosop moale.

Ceilalţi unchi îl displăceau; surorile mele îl priveau cu dispreţ, pretinzând că, atunci când fuseseră mai tinere, el încercase să-şi vâre mâinile pe sub şorţuleţele lor; dar pentru mine era o continuă încântare, fiindcă era atât de des folosit ca exemplu a ceea ce voi deveni dacă nu eram atent, şi fiindcă îmi dăduse cândva o carte care începea aşa:

Am fost în Viriconium o dată. Eram o femeie mult mai tânără atunci. Ce loc e acela pentru îndrăgostiţi! Iarna Lăcustei îi aşterne străzile cu insecte moarte; în colţuri, oamenii le adună în mormane cu miros ciudat care strălucesc cât ţine dimineaţa ca nişte grămezi de aur înainte să se stingă…

Închipuiţi-vă încântarea cu care am descoperit că Unchiul Prinsep scrisese el însuşi acestea! Abia aşteptam să-i greşesc cu ceva mamei şi să merg acolo.

Într-o după-amiază, cu puţin după dezgheţul de primăvară, când avem optsprezece sau nouăsprezece ani, a sosit pe nepusă masă şi a rămas în pragul uşii scuturându-şi haina sub un cer de culoarea zincului. Părea tulburat, dar la masa de ceai limba i s-a dezlegat în sfârşit. A vorbit despre călătoria lui, despre vreme, despre camerele lui din oraş care erau de nelocuit din cauza ţevilor sparte şi a curenţilor de aer: mama nu-l putea opri din vorbit. Dacă era o clipă de linişte, el spunea imediat: „Am fost în doliu pentru şase oameni în luna mai trecută”, făcându-ne pe noi să se uităm stânjeniţi în farfurii; sau: „Credeţi că sufletele zboară prin jur şi-şi aleg corpurile în care să se nască?” Surorile mele şi-au acoperit gurile şi-au bolborosit ceva, dar eu am fost mortificat.

Nu se sătura să asculte, a spus el, despre familie, şi a interogat-o fără milă pe mama, care începuse pe-atunci să se uite oarecum confuză în propria-i farfurie, cu privire la fiecare dintre ceilalţi unchi. Mai mergea Dando Seferis la pescuit când avea ocazia? Ce mai făcea – a pocnit din degete, uitase numele ei – *Pernel,* soţia lui? Câţi ani împlinea anul acela fiica lor? Când nu a mai putut merge nicăieri cu subiectul acela, s-a uitat în jur şi a suspinat fericit. „Ce prăjitură minunată e aceasta!” a exclamat; şi, fiind informat că era un *kuchen* cât se poate de normal: „Nu-mi dau seama de ce n-am mai mâncat aşa ceva înainte. Am avut-o dintotdeauna? Cât de bine e să fii acasă!” M-a înghiontit, spre marea mea oroare, şi a spus: „Nu găseşti prăjitură ca asta în Viriconium, tinere!”

Mai târziu, a cântat la pian, şi din voce.

Le-a convins pe surorile mele să danseze cu el, dar numai vechile dansuri ţărăneşti. Să-l vadă pe omul acela mare şi gras, cu faţa sclipindu-i de transpiraţie, ţopăind ca un urs pe ritmurile din „Contele Scoruşului” sau „Vânarea Pitulicii Vesele”, le spori şi mai mult dispreţul. Ne-a spus poveşti cu fantome înainte să mergem la culcare. A reuşit să mă prindă într-un colţ pe scări după ce cu sârg îi evitasem privirea toată seara, ca să-mi dea o jiletcă verde cu nişte bani înfăşuraţi în hârtie de mătase într-un buzunar; am stat în camera mea uitându-mă la ea şi am plâns cu furie din pricina acestei lipse de înţelegere. După ce am adormit, a ţinut-o pe mama trează, vorbind despre tatăl lor şi despre ambiţiile lui politice, până la o oră târzie.

A stat cu noi două zile, în timpul cărora mama l-a privit cu nelinişte. Era beat? Era bolnav? Nu se putea hotărî. Orice ar fi fost, s-a dus înapoi în Viriconium în dimineaţa celei de-a treia zile şi a murit acolo o săptămână mai târziu. Păstrându-şi natura ocolitoare şi totuşi practică, mama nu ne-a spus nimic despre împrejurările morţii lui. „S-a întâmplat în casa cuiva”, a zis cu o mişcare a umerilor pe care am recunoscut-o ca fiind atât protectoare, cât şi aspră; şi altceva n-a vrut să mai recunoască.

A fost adus acasă pentru înmormântare. Funeraliile au fost la fel de triste ca aproape toate treburile de iarnă. Ploaia a căzut când şi când din cerul jos, alb-cenuşiu, ca să ude leoarcă florile artificiale din cortegiu şi coamele negre ale cailor ce trăgeau dricul. Câţiva dintre ceilalţi unchi au venit şi-au stat lângă mormânt cu pălăriile scoase, în vreme ce corbii dădeau ocol locului deasupra noastră, în ploaie, ca şi când ar fi făcut parte din ceremonie. Cimitirul era îngheţat bocnă în unele locuri, în altele deja se dezgheţa; iar pajiştile plate din spatele lui se aflau sub o pătură strălucitoare de apă, din care ieşeau câteva tufişuri negre şi copaci. Surorile mele au lăcrimat fiindcă rochiile le erau ude şi, în definitiv, nu intenţionaseră să se comporte urât cu nimeni; mama mea era cât se poate de albă, şi se sprijinea pe braţul meu. Eu am purtat în ciudă o pereche de pantofi galbeni.

„Sărmanul Prinsep!” a spus mama, îmbrăţişându-ne pe toţi pe drumul spre casă. „Merită rugăciunile noastre.” Dar numai mult mai târziu am aflat tristele amănunte ale morţii sau cele şi mai triste ale vieţii lui.

Pe-atunci puteam fi găsit în cafenelele din Sour Bridge, împreună cu gaşca mea. Preferam bistroul Red Hart, nu doar pentru cinele ieftine de acolo şi pentru afişele de artă îndrăzneţ colorate, ci fiindcă era locul preferat al pictorilor, scriitorilor şi artiştilor de vodevil care veneau din Viriconium ca să se trateze cu *Wasserkur* în barăcile din afara oraşului. Când nu erau udaţi din cap până-n picioare cu apă rece ca gheaţa pentru deranjamentele intestinale şi gonoree, presupun că-i distra să râdă de feţele noastre tinere şi încă neformate, de iubirile noastre provinciale şi de costumele prost croite pe care le purtam.

La Red Hart am întâlnit-o prima oară pe Madame de Maupassant, celebra contralto, pe atunci o creatură îndoită de spate şi împuţinată de o boală a gâtului, cu o voce atât de distrusă, încât era dureros şi în acelaşi timp înspăimântător s-o auzi vorbind. Nu mi-o puteam închipui pe scenă – nu ştiam atunci că, pentru a-şi păstra popularitatea în oraş, încă mai cânta, cu un

efort supraomenesc, în fiecare seară la Teatrul Prospekt. Mi-o imaginam ca pe o femeie bătrână ameninţătoare, dar cât se poate de insipidă, obsedată de anumite culori, care se apleca peste masă şi spunea pe un ton confidenţial: „Când eram mică şi mergeam la biserică, am observat că muştele refuzau să treacă prin razele liliachii de lumină care intrau printr-un vitraliu. La fel, se pare că toţi paraziţii interni mor dacă sunt expuşi la diverse nuanţe de violet; doctorul e dispus să încerce un remediu asemănător şi-n cazul meu.” Sau: „Un om cinstit va recunoaşte că visele sale cele mai cutremurătoare sunt însoţite de o pâclă violacee… Ştii la ce vise mă refer?”

Ştiam.

Într-o zi a spus, spre marea mea surprindere:

— Deci, tu eşti nepotul lui Baladine Prinsep. L-am cunoscut destul de bine, dar niciodată n-a vorbit c-ar avea o familie. Să nu-i calci pe urme: atâţia ani la picioarele unei femei, şi niciodată altceva mai mult decât un zâmbet! Ăsta zic şi eu om răbdător.

A scos râsetul ei croncănit caracteristic.

— Nu înţeleg, am spus. Ce femeie?

Ceea ce-a făcut-o pe Madame de Maupassant să râdă şi mai vârtos. În cele din urmă, bănuiesc c-am convins-o să-mi spună ceea ce mama ne ascunsese, ceea ce Viriconium a ştiut dintotdeauna.

— Când a venit în oraş unchiul tău, a zis ea, acum douăzeci de ani, a găsit-o pe dansatoarea Vera Ghillera în culmea succesului, apărând de două ori pe seară la Prospekt într-un balet numit *Căluţul cocoşat,* coregrafiat de Chevigne al ei. După fiecare reprezentaţie, ţinea o mică petrecere într-un vestiar vopsit în roşu şi auriu ca o bucată de ceară pentru sigiliu. Pe jos era un covor din piele de tigru. Nicăieri altundeva nu vedea lămpi galbene care să dea o lumină atât de difuză, tăvi de alamă şi mese cu trei picioare decorate cu toate cutiuţele de onix ordinare la care te poţi gândi! Acolo mergeau toţi bărbaţii ca s-o invite la cină, iar ea, în schimb, îi făcea să şadă pe pielea de tigru şi să discute despre artă sau politică: Paulinus Rack, impresarul, suferind şi slab acum, ca o fantomă albă; Caranthides, ale cărui poeme fuseseră tipărite în anul acela pentru prima oară într-un volum numit *Nori galbeni,* şi al cărui succes nu era cu nimic mai spectaculos decât al ei; venea chiar şi Ashlyme, pictorul de portrete, se uita ţintă la faţa ei cu un soi de mirare iritată, după care pleca – căsătoria lui cu Audsley King a pus capăt acestor ieşiri înainte ca acestea să înceapă bine. Unchiul tău habar nu avea de balet pe atunci. A

văzut-o pe balerină din întâmplare într-o zi, când se uita pe fereastră în stradă. Era tânăr şi singuratic. Îşi luase câteva camere aproape de ospiciul din Wegs, unde ea se ducea în secret o dată pe lună, înfăşurată într-o mantie de culoarea porumbelului. Curând, el a devenit admiratorul ei cel mai înflăcărat, aşteptând pe scările din faţa uşii garderobei, cu paisprezece crini albi la subsuoară în hârtie de mătase verde. În cele din urmă, ea l-a lăsat să intre, şi el a ocupat un loc de cinste pe una dintre labele aurite ale tigrului. După aceea, putea fi văzut în fiecare seară (cu toate că rămâne un mister cu ce se ocupa în timpul zilei), uitându-se în sus la ea cu o expresie melancolică, neluând parte la discuţia dintre marii bărbaţi din jurul lui. Ea nu i-a oferit niciodată vreo altă încurajare; avea propriile ei afaceri amoroase. În cele din urmă, a murit acolo la fel de inutil cum trăise – mult mai bătrân atunci, desigur.

Am fost foarte şocat de acestea, şi iritat, cu toate că am încercat să nu lase să se vadă.

— Poate că se mulţumea cu acel aranjament, am spus vitejeşte, încercând să învestesc cuvântul *aranjament* cu o semnificaţie pe care era limpede că nu o avea; iar când faimoasa contralto primi aceasta cu privirea goală pe care o merita: În orice caz, a scris o carte despre oraş, *Nesfârşita copilărie.* Mi-a dat un exemplar din ea.

Am ridicat vocea şi m-am uitat în jur la prietenii mei.

— Părerea mea este că a fost un mare artist, cu adevărat îndrăgostit de artă.

Madame de Maupassant a ridicat din umeri.

— Nu mă pricep deloc la cărţi, spuse ea cu un suspin. Dar felul unchiului tău de a participa la o discuţie era să se furişeze într-o cameră pe lângă perete ca un servitor, iar când era observat să spună pe o voce plângăreaţă cam aşa: „N-am crezut niciodată de cuviinţă să am o părere atât de bună despre Dumnezeu…” Apoi se uita la ceilalţi cu privirea aceea apoasă, ca de peşte, pe care o avea, după ce-i lăsase muţi de uimire şi neînţelegere. A fost cel mai inutil om pe care l-am cunoscut vreodată.

N-am mai văzut-o niciodată. Curând, s-a săturat de tratament şi s-a întors în Viriconium, dar nu pot uita această ultimă judecată de valoare la adresa unchiului meu. Dacă m-am gândit cât de cât la el după aceea a fost cu un soi de compasiune nedumerită – îl vedeam umblând noaptea cu fruntea plecată de-a lungul străzilor ploioase de lângă ospiciu, singurele lui însoţitoare fiind două sau trei propoziţii din cartea sa, cu strigătele lunaticilor ajungându-i la

urechi precum ţipetele unor animale exotice aflate departe; sau uitându-se tâmp pe fereastră în lumina portocalie a lămpilor, sperând că va trece balerina pe acolo – cu toate că ştia că nu era ziua potrivită a lunii. Mi-am amintit de jiletca provincială pe care mi-o dăduse; cumva, asta a pus capac dezamăgirii mele. Apoi o altă iarnă a închis cafenelele din Sour Bridge şi eu am dat uitării autorul *Nesfârşitei copilării* până la moartea mamei mele, câţiva ani mai târziu.

Mama iubea florile tăiate, mai ales cele pe care le cultiva ea însăşi, şi deseori le păstra multă vreme după ce se ofileau fiindcă, spunea ea, îi oferiseră o atât de mare plăcere. Când mă gândesc acum la ea, se află mereu într-o cameră plină de flori, udându-le dintr-o glastră albastru cu alb. Cât a ţinut-o ultima perioadă a bolii s-a certat întruna cu asistenta pe seama unei vaze cu margarete mari şi albe. Asistenta spunea că prefera să fie concediată decât să dea voie ca acestea să rămână noaptea lângă patul ei; nu era sănătos. Mama a concediat-o fără să clipească. Când am intrat într-o după-amiază în camera cea lungă şi tăcută ca să o dojenesc pentru asta, am găsit-o gata tensionată.

— Trebuie să ne descotorosim de femeia aia, a spus pe un ton sumbru, încearcă să mă otrăvească!

Şi apoi, anticipând cu răceală argumentele asistentei:

— Ştii că nu pot respira fără să am alături câteva flori.

Ştia că asta nu era adevărat. S-a uitat cu un soi de încântare meditativă la margarete, şi la mine. Apoi a suspinat brusc.

— Unchiul tău Prinsep a fost un om slab şi necugetat.

M-a prins de braţ.

— Promite-mi c-o să ai casa ta şi că n-o să trăieşti ca el la marginea vieţii altcuiva.

I-am promis.

— A fost vina mamei lui, a continuat pe o voce mai practică. A fost o femeie cu personalitate. Şi apoi, vezi tu, locuiau în casa aia imensă de dincolo de nicăieri, îi ataca fizic pe servitori dacă nu-i făceau plecăciuni; punea în fiecare dimineaţă să i se aducă terciul dintr-un alt sat, fiindcă acolo era făcut mai aproape de gustul ei. Comportamentul ăsta i-a făcut pe fiii ei s-o părăsească unul câte unul. Prinsep era cel mai tânăr, şi ultimul care a plecat – s-a dat peste cap s-o potolească, dar în cele din urmă şi-a spus că-i e mai uşor să nu mai stea.

A suspinat din nou.

— Întotdeauna m-am temut de groază să nu fac la fel cu propriii mei copii.

Înainte să duc scuzele ei asistentei, a spus:

— Mai bine ţine tu asta. Este cheia de la camerele unchiului tău Prinsep. Eşti destul de mare acum să locuieşti în Viriconium; iar dacă e absolut necesar, aşa să fie.

M-a ţinut de încheietura mâinii şi mi-a aşezat cheia în palmă, un obiect mic din alamă, nu foarte sclipitor.

— Într-o zi, când erai tânăr, a spus, vântul a rupt tulpinile de nalbă. Au stat pe perete cu toate frumoasele lor flori intacte. Cât au mai fost de folos în starea aceea, insectele au continuat să le viziteze cu sârg: mi s-a părut un mare păcat.

A rămas toată vara aceea în camera răcoroasă, făcându-ne vieţile un chin, dar neputând să se relaxeze sau să ne dea drumul. În perioada aceea, deseori mă uitam la cheia pe care mi-o dăduse. Dar nu am folosit-o până când a murit, toamna: eram sigur că nu ar fi vrut să ştie că mă dusesem în oraş şi c-o răsucisem în broască.

S-a răsucit destul de uşor după atâţia ani şi am rămas confuz pentru o clipă în pragul vieţii Unchiului Prinsep, în pragul vieţii mele, neîndrăznind să intru. Mă rătăcisem pe lângă Eleşteul Aqualate cu ciudatele lui ecouri şi ceţuri; ca majoritatea oamenilor care merg acolo, nu-mi dădusem seama până atunci de dimensiunile Viriconiumului, sau de deşertăciunea lui. Dar camerele, când în sfârşit am intrat în ele, erau cât se poate de comune – podele cenuşii goale, cu ghemotoace de praf, câteva cărţi pe rafturi, câteva tablouri pe pereţii văruiţi. În bucătăria mică era un bufet, cu câteva ustensile pentru fierberea ceaiului. Eram obosit. Mai era o încăpere, dar am lăsat-o nedeschisă şi mi-am aruncat lucrurile pe patul de fier, cutiile şi valizele mele fiind ude de apă sărată de la trecerea Yser-ului.

Sub pat, lângă oliţa de noapte, am găsit două exemplare din *Nesfârşita copilărie.*

Am fost în Viriconium o dată. Eram o femeie mult mai tânără atunci. Ce loc e acela pentru îndrăgostiţi! Iarna Lăcustei îi aşterne străzile cu insecte moarte; în colţuri, oamenii le adună în mormane cu miros ciudat care strălucesc cât ţine dimineaţa ca nişte grămezi de aur înainte să se stingă…

După ce mă voi uita şi-n cealaltă cameră, mi-am spus, şi-mi voi găsi un loc unde să-mi pun lucrurile, mă voi duce la culcare, şi poate mă voi trezi mai fericit dimineaţă. În definitiv, acum eram acolo. Aşa că am pus cărţile deoparte şi am rotit din nou cheia în broască.

Când s-a îndrăgostit de Vera Ghillera, unchiul meu pusese să i se vopsească pereţii camerei într-un roşu mai, greu, de ceară pentru sigiliu; la fereastra închisă erau perne groase de catifea de aceeaşi culoare. Peste tot erau tablouri cu balerina – pe pereţi, pe mese, pe şemineu – pozând în costumele pe care le purtase în *La Chatte, Prima ultimă miercuri în Lowth* şi *Căluţul cocoşat* – pictată cu bărbia ei mică sprijinită în palmă, uitându-se peste balustradă la mare, zâmbind misterios de sub o pălărie. Femeia însăşi, sau efigia ei lucrată într-un fel de ceară galbenă, zăcea pe un catafalc în mijlocul camerei, cu ciudatul ei trupul gol şi compact de dansatoare, cu picioarele depărtate într-o invitaţie de natură sexuală, cu braţele ridicate implorator, cu capul înlocuit de un craniu de cal descărnat şi lustruit.

În camera aceea se ascunsese Unchiul meu Prinsep – de mine, de mama mea, de Madame de Maupassant şi de clica ei, şi-n cele din urmă chiar de Vera Ghillera, dansatoarea, la ale cărei picioare stătuse atâţia ani. Am închis uşa şi m-am dus la fereastră. Când am tras draperiile şi m-am uitat afară, am văzut zidurile de cărămidă ale ospiciului, înalte şi terminate cu ţepi, spălate de lumina portocalie a lampioanelor, şi am auzit strigătele îndepărtate şi feroce ale nebunilor din spatele lor.

Era la răsăritul soarelui. Dansatorii Mari plecaseră de mult spre Shifnal ducând calul cu ei; iar lumina se strecura pe Henrietta Street ca un lapte vărsat printre pietrele de pavaj. Mâncătorul de păcate tuşi şi-şi drese glasul, căscă.

Îşi pierduse forţele în timpul nopţii, golindu-şi ochii până la un albastru alburiu, culoarea unui fluture pe falezele de deasupra mării. Îşi lăsă mâinile să-i cadă tremurânde în poală şi se uită la bătrânul care adormise lângă vatră cu gura deschisă. Se uită la fiica rămasă în viaţă, care privea atunci concentrată masa zgâriind desene pe ea cu o lingură, cu limba în colţul buzelor. O observă pe soţia bătrânului – aşezând lemne noi în sobă, umplând ceainicul cu apă, pregătindu-se pentru masa principală constând din peşte şi cartofi, care avea să fie servită mai târziu – care-l asculta cu seninătate în timp ce-şi vedea de treabă, de parcă aceea ar fi fost o poveste şi nu amănuntele amare ale existenţei lui.

— Am plecat din Viriconium după aceea, îi spuse el, spre deserturile din Nord; şi nu m-am întors niciodată acolo.

Îşi mişcă brusc umerii, iritat poate fiindcă nu mai putea face acele întâmplări să pară destul de vii încât s-o impresioneze, şi era nerăbdător să continue să vorbească.

— Dacă-mi e dor de el? Nu: nici de Sour Bridge, cu fermierii lui placizi care bat ţărâna în picioare în camerele de zi cu ferestre oblonite.

Îngheţ, ceaţă, mirosul malului îndepărtat; zorii strecurându-se în jos pe Henrietta Street, ca laptele. Îi auzea pe oameni cum amestecau tăciunii în foc, dezveleau oglinzile şi coliviile pentru păsări. Îşi frecau vioi palmele în timp ce se uitau afară la lumina dimineţii. „Dacă se schimbă vântul mai târziu, o să avem o zi frumoasă.” În sfârşit, puteau închide uşile şi să se încălzească puţin! Fetiţa moartă zăcea în siguranţă pe cuvertura albastră cu alb; mai rămânea doar ca cineva să mănânce sarea.

— Un lucru e ciudat, însă, spuse el. Când am stat în camerele unchiului meu şi am analizat hotărârile care mă aduseseră acolo, am văzut limpede că la fiecare cotitură acestea fuseseră făcute de către cei aflaţi pe moarte şi de către moarte; şi-am jurat că voi lăsa toate astea în urma mea.

Se uită o clipă aproape rugător la femeie.

— Cum bine vezi, n-am făcut-o.

Femeia zâmbi: copila era în siguranţă; sufletul ei era liniştit; ea era mulţumită.

— Atunci am mâncat prima oară sarea, spuse el posomorât. Stătea pe pieptul ei aşa cum stă acum pe pieptul fiicei tale moarte. Nu ştiu de ce-o pusese unchiul meu acolo ca s-o găsesc.

Mai târziu în dimineaţa aceea, vântul dinspre ţărm se înteţi şi aruncă valuri de ploaie în ferestre, dar curând se opri şi fu o zi frumoasă. Plin de cartofi şi peşte, obosit, poate, dar cu burta bine pusă la cale, mâncătorul de păcate îşi luă desaga şi şi-o aruncă pe umăr. Îşi primise banii şi-i pusese în buzunar. În spatele lui, la mesele demontabile din stradă auzea râsete, zăngănitul de farfurii, începutul unor cântece. Inspiră adânc, ridică din umeri, făcu un gest cu mâinile – toate deodată, ca pentru a-şi comunica lui însuşi propriul sentiment de libertate.

Nu era, în definitiv, băiatul acela din Sour Bridge, sau Unchiul Prinsep. Bărbat îndesat şi energic de înălţime mijlocie, porni fluierând în jos pe Henrietta Street, pregătit să meargă cât de departe putea. Se uită în direcţia opusă mării, la dealurile care se întrevedeau prin perdeaua de ploaie. Curând, avea să urce printre ei şi să lase vântul să scoată din el păcatele acelea mici şi curate de copil şi să le poarte departe.

STÂPÂNII DEZORDINII

— Singura noastră speranţă acum este un ajutor din oraş, spuse Yule Greave, uitându-se în depărtare peste ţinutul mlăştinos pustiu şi păşunea aspră înţesată de trecători pline de copaci.

Era un bărbat înalt, în vârstă cam de patruzeci de ani, cu ochi albaştri slabi şi câteva şuviţe subţiri de păr blond, care respira greu pe gură. Sub vechea regină, care-i dăduse casa şi păşunea de lângă ea, îşi câştigase reputaţia de luptător. Din când în când, se uita în jurul lui surprins parcă să se vadă acolo unde era, iar buza de jos îi tremura dacă vorbea despre oraş.

Ca să-i ofer timp să-şi recapete răsuflarea, m-am oprit şi m-am uitat în spate la casă. Era construită după un proiect ciudat, ca o ideogramă din una dintre vechile limbi, ramificată, deosebită. Mare parte din ea era acum abandonată şi năpădită de-o împletitură de soc şi gherghină şi iederă. De la ea porneau patru mari drumuri de piatră, fiecare lung de câte un kilometru şi jumătate. M-am întrebat cine să le fi construit, şi când. Păreau să nu aibă niciun scop.

— Am fost nevoit să scot pietre de pavaj, spuse el. Să dobor câte un zid ici-colo. Dar îţi poţi face o idee despre cum era.

În porţile prin care intrau şi ieşeau căruţele cu piatră erau săpate şanţuri adânci şi nămoloase. Vântul sufla în rafale dinspre sud şi vest, aducând cu el miros de ploaie şi behăitul îndepărtat al oilor. Stejarii pitici de pe versanţii de deasupra noastră îşi mişcau agitaţi crengile şi-şi mai scuturau câteva frunze uscate, maronii, rămase din iarna trecută. Unul dintre micii vinderei cenuşii din ţinutul mlăştinos se aruncă de pe nişte stânci, planând pe direcţia vântului cu vârfurile zdrenţuite ale aripilor îndreptate spre norii albi şi iuţi; pluti în loc pentru o clipă, apoi viră şi căzu ca o piatră asupra unei vietăţi dintre ferigile de jos.

— Uite! am spus.

Yule Greave se şterse pe faţă şi clătină vag din cap.

— Sincer să fiu, zise el, n-am crezut niciodată c-o să ajungă atât de departe. Ne aşteptam să-i opreşti înainte de asta.

Am inspirat mirosul de ferigă.

— Asta-i o vale atât de frumoasă, am spus.

— Curând o să ai ocazia s-o vezi toată, zise Yule Greave.

Porni în sus pe costişă, acolo unde aceasta se înclina şi mai tare pe ultima porţiune spre marginea versantului, urmând o potecă nămoloasă pe unde mergeau de obicei oile printre ferigi. Aşeza un picior cu grijă şi apăsat în faţa celuilalt, mormăind când ajungea în locuri mai abrupte.

— Îmi pare rău că trebuie să te port atâta drum, spuse el. Cred că nu eşti obişnuit cu aşa ceva.

— Nu sunt obosit, am spus.

Dacă mi-ar fi fost frig, abia dacă ar fi observat. Râse fără rea intenţie.

— Vor vrea să le dai un raport, spuse el. De aici de sus e mai uşor să apreciezi dimensiunea problemei. Militar fiind, vei putea să judeci singur şi nu să te bazezi pe ideile unui ucigaş bătrân.

Am urcat ultimii câţiva metri spre micul afloriment şi, în vârf, când m-am întors, soarele de primăvară ieşise pentru scurtă vreme dintre nori; îl simţeam ca pe o cataplasmă pe o parte a maxilarului. Lui Yule Greave îi ieşise transpiraţia pe frunte şi-i curgea în ochi. Aşeză o mână pe stâncă pentru a se linişti.

— Au scos piatră de aici ca să ridice casa, spuse el. Cu mult timp în urmă.

Stânca era palidă, cu o textură aspră, plină de pietricele de cuarţ. Mai sus, în găurile de excavare, atârnau plase de iederă.

— Acum înţelegi ce vreau să spun, vorbi el.

Eram mai interesat de casa lui, care stătea ca o metaforă în valea largă şi plată. Avea o culoare cafenie-deschisă. Cele patru mari drumuri de piatră se împrăştiau de la ea peste vechiul banc aluvionar, negre, negre. Habar nu aveam ce însemna. Era unul dintre acele locuri de unde trecutul ne vorbeşte într-o limbă atât de străină, încât nu avem cum spera s-o înţelegem. Bălţile cu apă din pavajul ros oglindeau cerul; puteam vedea golurile din ziduri, ca nişte muşcături, de unde Yule Greave luase piatră pentru fortificaţii, o linie de peree nefinisate şi şanţuri care se întindeau până jos în vale, unde aceasta se pierdea spre sud.

— Incredibil, am spus.

A arătat cu degetul spuse sud, dincolo de fortificaţii.

— Cândva, erau zeci de astfel de locuri, spuse el, până departe spre mare. Acum sunt distruse.

Făcu un gest furios, nefericit.

— Dacă nu ne ajută oraşul, de ce ne mai pierdem vremea? Acum nu mai construim aici: nu facem decât să dărâmăm.

— Nu-s sigur că sunt de acord, am spus.

Am fost tentat să-l întreb de ce, dacă nu voia să distrugă vechile ziduri, nu redeschidea cariera şi nu folosea piatră nouă, dar faţa lui era acum plină de-un fel de ură sălbatică faţă de sine şi de autocompătimire, şi spuse:

— Ce rost are să discutăm despre asta?

Un asasin plătit ieşit la pensie nu ştie nimic despre construcţii. Oraşul îl făcuse ceea ce era. Poate că ştia asta.

— Ai mai auzit-o, cred. Oricum, acum vezi cât de aproape au venit. Vor trece râul şi vor străpunge fortificaţiile într-o lună, mai puţin dacă nu primim ajutor. Vezi: acolo, şi acolo? Vezi cum se reflectă soarele în taberele lor.

— Vrei să-mi arăţi casa înainte să plec? am întrebat.

S-a uitat la mine cu surprindere. Era bucuros că-i cerusem asta, mi-am spus, dar rosti:

— Oh, interiorul e-o ruină acum. Facem tot ce putem, dar peste tot nu-i decât praf şi şoareci.

Părea că nu-i venea să coboare dealul, acum că-l urcase. Se uită la şoimul mic şi cenuşiu cum plutea şi plonja, plutea şi plonja, în timp ce-şi croia drum în susul şi-n josul pantelor pline de ferigi încălzite de soare. Aruncă o ultimă privire la marele simbol de piatră care umplea valea, şi în care locuia de douăzeci de ani fără să-l înţeleagă, apoi începu să coboare încet. Lăstari noi începeau să apară verzi şi delicat încolăciţi printre tulpinile uscate de ferigă. Ţărâna, bătucită şi albită de zăpada din luna trecută, dădea din nou rod.

— Aerul ăsta! exclamă el, respirând extatic o pală de vânt care aduse din vale miasma florilor de mai.

Apoi se opri brusc şi spuse:

— Cum mai e-n oraş acum?

Am ridicat din umeri.

— Avem probleme asemănătoare cu ale voastre, m-am auzit că-i spun, dar nu atât de extreme. Altfel, este foarte frumos. Peste tot răsar clădiri noi. Castanii porceşti sunt în floare de-a lungul lui Margarethestrasse şi în Piaţa Timpului Nerealizat.

Nu am pomenit de caricaturile politice rupte care fâlfâie lipite de balustradele de fier ruginit sau de Societăţile Măştilor de Animale cu ritualurile lor publice şi cu tot mai multele lor cereri exagerate. Însă el oricum îşi amintea un oraş diferit…

— Presupun că peste tot e încă plin de funcţionari şi de negustori? spuse el. Şi damele alea frumoase care îţi iau suprataxă pe Rue Ouled Nail?

Râse.

— Întotdeauna o să ne-ntoarcem ochii spre Uroconium, spuse el sentimental, şi cită: „Regina Imperiului, giuvaierul de pe ţărmul Mării Vestice.”

Pereţii care împrejmuiau casa se încălziseră deja în lumina slabă a soarelui, păstrând o parte din căldura ei ca s-o dea soclului

şi iederii din grădinile năpădite de ierburi sălbatice. Două sau trei dalii umpleau aerul cu miros de mai, care, în spaţiul acela închis, părea ameţitor şi periculos. Insectele murmurau în mica livadă şi printre tufişurile cu fructe care se transformaseră demult în mărăciniş la adăpostul pereţilor. Deasupra grădinii se înălţa piatra de culoarea mierii a clădirii principale, acoperită de plante târâtoare şi licheni de un galben puternic. Vântul vocifera în jurul acoperişurilor ei complicate.

Ajunşi în casă, a pus pe cineva să aducă o sticlă de *genever* de lămâie şi m-a invitat să beau.

— O licoare puturoasă, dar altceva mai bun nu avem aici.

A băut în linişte o vreme. Yule Greave păru să se scufunde în el însuşi, în propriu-i sentiment de abandon şi inutilitate.

— Praf şi şoareci, a spus, uitându-se în jur cu dezgust la pereţii înalţi şi sumbri şi la mobila veche, tăcută, masivă, opresivă, praf şi şoareci. Asta-i singura cameră în care aprindem focul.

Mai târziu, a început să vorbească despre domnia vechii regine. Era vechea poveste a conflictelor de la curte şi a violenţelor din oraş. Îi cunoscuse, sau aşa a spus, pe Sibylle, Axonby şi chiar pe Sten Reventlow. Multe dintre acţiunile la care luase parte m-au izbit ca fiind nimic mai mult decât nişte atrocităţi, comise de oameni incapabili să se ajute măcar pe ei, filosofia de viaţă fiind aceea că sângele lor era o carte. Îşi păstra suvenirurile din acele „războaie mici” în una dintre camerele de la etaj, a spus. Printre ele se aflau şi câteva lucruri stranii, lucruri care te puneau pe gânduri. Puteam merge să le vedem mai târziu dacă eram interesat.

— Mi-ar plăcea, dacă vom avea timp, am spus.

— Oh, timp va fi, a zis. Sunt în mare parte haine, arme, lucruri pe care le-am luat din casele lor. Nu-ţi vine să crezi la ce ghemuri de păr şi tablouri obscene se uitau întruna.

M-a întrebat dacă mă luptasem vreodată în oraş, şi eu i-am spus că nu. A urmat o perioadă de linişte, apoi a continuat meditativ:

— Femeile erau cele mai rele. Se ascundeau în portaluri şi, când treceai pe lângă ele, dădeau să te lovească la faţă sau la gât. Se ascundeau în portaluri. Aveau cioburi de sticlă înfipte în calupuri de săpun, vezi tu, şi dădeau să te taie pe gât sau să-ţi scoată ochii.

S-a uitat la mine de parcă s-ar fi întrebat cât îmi mai putea povesti.

— Îţi vine să crezi asta? Femei care să-ţi scoată ochii?

A clătinat din cap.

— Uram să urc scările în locurile alea. Lămpile erau toate stinse. Nu ştiai niciodată ce te aştepta într-un bufet. O femeie sau un copil, strigând la tine. Sau, dacă nu, îţi arătau ceva scârbos, obscen, şi râdeau. Vechea regină nu îndura să-i vadă aproape de ea pentru nimic în lume.

— Aşa am auzit şi eu, am zis. Acum nu mai e o problemă aşa de mare.

El a chicotit.

— Bătrânii ca mine v-au curăţat drumul, a spus. Ne putem mândri cu asta. Am făcut-o alături de Sindicatul Iarba Moale până ce l-au destrămat intrigile lui Antic Horn.

Puţin mai târziu, în cameră a intrat soţia lui. Până atunci, el băuse aproape toată sticla. S-a uitat la ea cu un fel de resentiment nămolos.

Era o femeie înaltă, chiar dacă poate nu la fel de înaltă ca el, foarte slabă şi diafană, îmbrăcată într-un fel de mult demodat în oraş. Nu mi se părea tocmai reală, ca un tablou cu mama într-o cameră obscură. Presupun că fusese una dintre slujnicele vechii regine, care-i fusese oferită lui ca şi casa şi valea drept răsplată pentru loialitatea de care dăduse dovadă pe străzile dosnice şi-n încăierările din taverne. Părul ei, de un portocaliu uimitor, era lung şi încreţit, pentru a-i scoate în evidenţă pometii ridicaţi, paloarea pielii şi curbura ciudată, concavă a trăsăturilor.

Pe un braţ aducea o bucată de material bogat brodat pe care am recunoscut-o ca făcând parte din ceremonia „calului pe băţ”: era folosită să ascundă mecanismul care acţiona maxilarul animalului. Nu mai văzusem niciodată o pânză atât de elaborată fiind folosită. Când am spus aceasta, ea a zâmbit şi a zis:

— Va trebui să-l întrebi pe Ringmer dacă vrei să afli mai multe despre ea. El s-a născut prin părţile astea, şi tatăl lui mânuia calul de Ziua Tuturor Sfinţilor.

— Tatăl lui Ringmer a fost debit mintal, spuse Yule Greave, căscând şi mai turnându-şi gin de lămâie.

Ea îl ignoră.

— Lord Cromis, voi, tinerii din oraş, chiar sunteţi interesaţi de lucrurile astea acum? m-a întrebat.

Avea ochi verzi. Despăturise pânza ca să-mi arate un desen complex alcătuit din forme ca nişte frunze.

— Unii sunt, am spus.

— Fiindcă am umplut o galerie întreagă cu de-astea. Ringmer…

— Au mutat molozul din drumul dinspre sud? a intervenit brusc Yule Greave.

— Nu ştiu.

— E important să mute molozul ăla astăzi, a zis Yule Greave. Vreau să-l folosesc ca umplutură mai jos în vale. Noroiul ni se ridică până la urechi acolo: i-am spus lui Ringmer în dimineaţa asta.

— Mie nu mi-a spus nimeni că asta trebuie să facă, s-a apărat ea.

Yule Greave a bâiguit ceva ce n-am putut auzi şi şi-a golit iute paharul. S-a ridicat în picioare şi s-a uitat afară la vergelele distruse de zmeură şi la crengile de măr acoperite de licheni din grădină. Asta ne-a lăsat pe soţia lui şi pe mine izolaţi în cealaltă parte a camerei având în comun doar bucata de pânză brodată. Câteva flăcări albastre şi portocalii transparente se mişcară în jurul buştenilor verzi din vatră.

— Ringmer *îţi va arăta* restul casei, a spus ea. Sunt atât de bucuroasă că te interesează.

Împături iarăşi pânza, cu mâinile-i lungi şi slabe distingându-se albe în umbră.

— Uneori îmi vine s-o port eu, a râs, ridicând-o la nivelul umerilor. E atât de minunată!

Am avut o scurtă viziune cu ea aşa cum trebuie să fi fost în zilele petrecute la curtea vechii regine – albă ca ceara şi îmbrăcată tot în acel veşmânt ţeapăn, cenuşiu, bogat brodat, lung până la pământ, ca o floare într-o vază de oţel. Apoi, Yule Greave veni şi se postă între noi ca să-şi toarne în pahar zoaiele care mai rămăseseră în sticla maro de piatră. Colinda iarăşi cine ştie ce deal lăuntric.

— Nu vrei să te uiţi la lucrurile de care-ţi vorbeam? spuse el.

— N-ar trebui să stau mai mult de câteva minute, am răspuns. Mă aşteaptă oamenii mei…

— Dar abia ce-ai sosit!

— Trebuie să fim înapoi în Uriconium până mâine dimineaţă.

— Vrea să vadă calul, nimic altceva, insistă soţia lui Yule Greave.

— Oh, chiar aşa? Ai face bine să te duci şi să i-l arăţi, atunci, spuse el, uitându-se la mine de parcă l-aş fi dezamăgit şi apoi întorcându-se brusc în altă parte.

Lovi atât de tare în foc, încât un buştean se rostogoli afară. Fumul ieşi în cameră într-un nor gros.

— Hornul ăsta împuţit! strigă el.

Am părăsit camera, iar Yule Greave se uită după noi roşu în obraji şi cu ochi apoşi. Galeria ei, am descoperit, era un etaj de la

mezanin aflat undeva în aripa de vest. Soarele tocmai se îndrepta într-acolo, intrând pieziş prin ferestrele înalte şi lanceolate. Soţia lui Yule Greave se aşeză într-o baltă de lumină galbenă, caldă şi intermitentă, strângându-şi agitată mâinile.

— Ringmer? strigă ea. Ringmer?

Am stat şi am ascultat vântul vâjâind afară.

După o clipă, un băiat de aproximativ douăzeci de ani ieşi dintre umbrele mezaninului. Părea surprins s-o vadă. Avea picioarele şi umerii groşi ai oamenilor din ţinuturile mlăştinoase, şi caracteristicul păr şaten moale tăiat drept deasupra urechilor înroşite. Aducea un cap de cal într-un vârf de băţ.

— Văd că tu ai restul din Mari, spuse ea cu un zâmbet. Crezi că i-ai putea arăta lui lord Cromis? Am adus haina cu mine.

Era un specimen uimitor. De obicei găseşti craniul fiert şi lăcuit cu nemiluita, sau îngropat vreme de un an pentru a scăpa de carne, cu maxilarul prins într-o balama artizanală făcută din sârmă, iar în loc de ochi cu fundurile unor sticle verzi ieftine. Acesta făcuse făcut cu mult în urmă şi cu mai mare grijă: era lăcuit în negru, maxilarul era articulat cu nituri masive din argint şi, cumva, interiorul unei rodii fusese conservat şi introdus, câte o jumătate în fiecare orbită, aşa încât seminţele alcătuiau doi ochi căscaţi, faţetaţi. Trebuie să fi fost îngrozitor de greu pentru cel care-l mânuia. Băţul în care fusese înfipt era un os maroniu, lung de un metru şi lustruit cu sârg.

— E foarte izbitor, am spus.

Băiatul luă pânza brodată şi o scutură. Cârligele prinse în partea ei de sus îi permitea să fie strânsă sub capul calului, aşa încât să cadă în pliuri rigide şi să ascundă vederii băţul. Cu o mişcare iute, agilă, băiatul se strecură sub ea şi se ghemui. Păpuşa Mari prinse viaţă, cocoşată, cabrată, şi pocnind din fălci. Era mai bătrână nu doar decât Yule Greave, ci şi decât casa. Sub noi, timpul se căscă precum o groapă, iar soţia lui Yule Greave păşi brusc în spate.

— „Deschide-ne uşa“, cântă băiatul:

„E frig afară pentru Iapa Cenuşie

I-au îngheţat deja copitele.”

— Îţi deschid pe riscul meu, am spus.

Soţia lui Yule Greave râse.

Mai târziu, m-am dus să examinez nişte manuscrise care aparţinuseră casei. Erau păstrate la celălalt capăt al mezaninului. Când m-am uitat înapoi, soţia lui Yule Greave stătea lângă calul de pe băţ. Ochii acestuia scăpărau, falca de jos îi atârna. Mâna ei se

odihnea pe spatele lui, aşa cum s-ar odihni pe gâtul unui animal adevărat, şi-i spunea ceva pe o voce joasă. N-am aflat niciodată ce, fiindcă în clipa aceea Yule Greave a intrat în galerie pufăind şi gâfâind, şchiopătând de parcă s-ar fi lovit la picior şi strigând:

— Bine, haine ai văzut destule aici.

Păpuşa Mari se lăsă o clipă pe spate, îşi dezgoli dinţii, apoi se retrase între umbre, iar băiatul Ringmer se retrase probabil o dată cu ea.

La uşa dinspre casa scărilor care duceau la încăperea lui Yule Greave mi-am luat rămas bun de la soţia lui, în caz că, aşa cum spuse ea, nu aveam să ne mai întâlnim.

— Vedem atât de puţini oameni, spuse ea.

— Grăbeşte-te, îl îndemnă Yule Greave. Avem de urcat destul de multişor.

Casa scărilor era atât de îngustă, încât, deschizând drumul, se frecă de pereţi cu umerii, desprinzând bucăţi mari de tencuială galbenă udă. Fesele lui grase, sub formă de pară, blocau lumina. Camera mică şi pătrată se afla chiar în vârful casei. De la ferestrele ei înguste puteai vedea unul dintre drumurile de piatră întinzându-se în depărtare, o bucată dintr-o coastă maronie de deal şi o cotitură a râului bolovănos şi puţin adânc. Vântul vâjâia în jurul nostru, aducând destul de clar behăitul oilor din zona mlăştinoasă.

Yule Greave încercă să deschidă un chepeng în tavan, aşa încât să putem ieşi pe acoperişul care, acolo, era plat. Zăvoarele erau blocate de rugină, însă el renunţă numai după ce trase şi se împinse în el vreme îndelungată.

— Nu înţeleg, spuse. Îmi pare rău.

Lovi în unul dintre zăvoare până ce se tăie în podul palmei, apoi ochii îi rătăciră şi începu să plângă. Îşi întoarse ochii de la mine şi se prefăcu că se uită afară spre coasta dealului, unde oile erau împrăştiate ca nişte bolovani cenuşii.

— Dacă dăm greş, spuse, viitorul ne va judeca foarte aspru.

Strănută şi clipi. Se uită la palma tăiată, apoi se şterse la ochi cu ea, lăsând o dâră de sânge.

— Uite ce-am făcut. Îmi pare rău.

Nu m-am putut gândi la nimic ca să spun.

Turnul păstra mirosul cărţilor vechi pe care el le lăsase pradă mucegaiului în teancuri dezordonate. Am luat *Oei'l Voirrey* şi *Moartea şi renaşterea Contelui Scoruşului.* L-am întrebat dacă vrea să-mi arate suvenirurile, dar părea să-şi fi pierdut interesul. Le păstra într-un cufăr de lemn: câteva păpuşi făcute din păr de

femeie şi cioburi de oglindă; câteva instrumente de gătit; un cuţit cu aspect ciudat. Umezeala ajunsese la toate şi le distrusese.

— Nu-s decât genul de lucruri pe care le luam cu toţii, spuse el. Cred că e şi-o mască aici pe undeva.

— Bărbaţii din localitate porniră la drum după-amiaza, am citat, şi, după mult umblat şi îndelungi căutări, îl descoperiră pe Contele Scoruşului ascuns zadarnic în tufişurile pitice…

— Poţi păstra *Oei'l Voirrey* dacă pofteşti, zise el.

Ne-am uitat la străvechiul drum care se depărta de casă, cu suprafaţa lui plină de bălţi oglindind cerul alb. Soţia lui apăru mergând încet de-a lungul lui împreună cu băiatul Ringmer. Zâmbeau şi discutau ca nişte stafii. Yule Greave îi privi cu tristeţe, până când am spus că trebuie să plec.

— Trebuie cel puţin să mănânci ceva cu noi, spuse el.

— Trebuie să ajung în oraş înainte să răsară soarele, am zis. Îmi pare rău.

Am plecat, şi eu am urcat pe cal în unul dintre portalurile noroioase. Când am pornit la drum în josul lungului drum, mi s-a părut că-l aud spunând:

— Spune-le celor din oraş că noi încă ne păstrăm credinţa.

Drumul părea sterp şi nesfârşit. Soarele intrase printre nori şi ploua din nou pe când mi-am condus oamenii printr-o spărtură din unul dintre ziduri; şi, cu vântul rece de primăvară suflându-ne în spate, am cotit spre nord şi ne-am croit drum în sus spre buza versantului.

Sus, lângă carierele abandonate ale lui Yule Greave, m-am oprit să mai arunc o privire spre casa lui. Părea tăcută şi nelocuită. Apoi am văzut o căruţă cu piatră mişcându-se în josul văii către fortificaţii. Din unul dintre hornuri ieşea fumul. Deasupra mea, şoimul mic şi cenuşiu plonja şi se rotea purtat de vânt. Oamenii mei, simţindu-mi preocuparea, s-au îngrămădit într-o baie a carierei, înfăşuraţi în mantiile umede, discutând în linişte. Simţeam miros de mlaştină, lână udă, respiraţia caselor. Curând, mare parte din vale fu acoperită de ceaţă şi de ploaia purtată de vânt, dar puteam vedea fortificaţiile dispuse de-a curmezişul ei în linie dreaptă, iar dincolo de ele, către mare, unde un soare trecător şi apos încă strălucea, lumina se reflecta în taberele puse pe aşteptare.

„Dacă aş avea ochii şoimului aceluia, mi-am spus, ştiu ce aş vedea acolo jos, venind către noi.“

Unul dintre oamenii mei arătă cu degetul spre fortificaţii şi spuse:

— Zidurile alea n-o să dureze multă vreme, oricât de bine ar fi ele apărate.

M-am trezit uitându-mă la el vreme îndelungată înainte să răspund. Apoi, am spus:

— Deja au fost străpunse. Ce-i acolo jos nu-i decât o iluzie.

Chiar în timp ce priveam, Yule Greave cu soţia lui şi cu cei trei copii ieşiră din casă împreună cu băiatul Ringmer şi începură să danseze în cerc în grădina năpădită de buruieni. Puteam auzi vocile subţiri ale copiilor modulând melodia, purtate pe deal în sus pe aripile ceţii şi-ale ploii:

„La ce oră vine Regele acasă?
La unu după-amiază.
Ce va ţine el în mână?
Un mănunchi de iederă.”

În spatele meu, cineva spuse:

— V-aţi scăpat cartea, domnule.

— Las-o acolo.

DANSATOAREA DIN DANS

Oraşul a fost dintotdeauna plin de fâşii înguste şi triunghiuri mici de pământ nefolosit. Un rând de clădiri cad în Chenaniaguine – terenul e eliberat pentru o altă destinaţie – socul şi urzicile răsar – nu se construieşte niciodată nimic. Dacă nu, Noii Oameni înlătură un parc pentru o proprietate municipală, apoi se ceartă între ei: câteva şanţuri puţin adânci şi rânduri scunde de zidărie sunt acoperite de anotimp cu pir şi „găină grasă“. Allman's Heath, străjuit pe două părţi de depozite goale, un abator şi un spital de carantină, şi pe a treia de un braţ abandonat al canalului, arată ca oricare alt loc din oraş.

Din partea dinspre oraş a canalului, câteva case se uită morocănoase la el. Oamenii care locuiesc în ele sunt de părere că acesta e infestat de insecte de mărimea unui cal. Nimeni n-a văzut vreodată una; chiar şi aşa, o dată pe an, marea efigie de ceară a lăcustei, proaspăt lăcuită şi cu un mănunchi de ierburi acvatice în gură, este scoasă din case şi purtată la paradă în susul şi-n josul drumului animalelor. Pe fundalul acestei ceremonii, câmpia pare să se întindă în zare la infinit. Este acelaşi lucru dacă te duci şi te uiţi de lângă ţarcurile pustii din obor sau de la una dintre ferestrele vechiului spital. Să te plimbi în jurul lui îţi ia în jur de o oră.

Iarnă de iarnă, cu ani în urmă, fetiţele desenau cu cretă pe jos şotronul pentru „Michael cel orb“ într-o curte de lângă Piaţa Timpului Nerealizat. (Se afla pe stânga, cum mergeai spre Cafeneaua Clar de Lună, unde până şi în februarie mesele erau aranjate pe caldarâm, cu şezutul lor drept din cupru strălucind în bătaia slabă a soarelui. O luai în jos pe lângă un măr ornamental.) În general, acestea erau copilele nelegitime ale midinetelor, ale spălătoreselor care lucrau în Minnet-Saba sau ale negustorilor din piaţa Rivelin. Îşi păstrau o independenţă sălbatică şi purtau bluze scurte şi tari care le protejau scobitura spatelui şi-n cea mai aprigă vreme. Dacă le abordai cum se cuvinte, una dintre ele îşi vâra întotdeauna creta în chiloţii albi, îşi lingea mucii de pe buza de sus şi te ducea la Orves; era greu să ţii pasul cu ea pe străzile abrupte şi şerpuitoare.

Majoritatea vizitatorilor se răzgândeau de-ndată ce vedeau umbra observatorului căzând peste case şi se întorceau să bea *genever* cald în Clar de Lună. Cei care continuau să meargă pe sub steagurile de catifea neagră ale Noilor Oameni, care în vremurile acelea atârnau grele la fiecare fereastră de la etajul al doilea, se trezeau pe malul canalului la Allman's Reach.

Nu era mare lucru de văzut. Bordeiele erau deseori goale în vremea aceea din an. Câteva plante marine uscate mărgineau linia apei unde se prăbuşise drumul animalelor. Nu se vedea ţipenie de om. Vântul dinspre câmpie îţi făcea ochii să lăcrimeze până ce te întorceai cu spatele şi-o vedeai pe fată stând cât se poate de nemişcată lângă tine, cu mâinile atârnându-i pe lângă corp. Abia dacă se uita la tine, sau la câmpie; privirea îi era de obicei aţintită în jos. Dacă-i ofereai bani, se scărpina în fund, se prăpădea de râs şi o tulea la fugă pe deal în jos. Mai târziu, o puteai vedea stând în genunchi pe caldarâm într-o altă parte a Cartierului, ţinând în gură creta udă, uitându-se cu o expresie cucernică la ceva ce desenase.

Vera Ghillera, balerina nemuritoare din Vriko, fusese şi ea la Allman's Reach în ziua când sosise în oraş din Sour Bridge. Încă era o provincială, şi ea însăşi doar o copilă, la fel de slabă şi crâncenă şi naivă ca oricare dintre cele din curtea de lângă piaţă, dar hotărâtă să reuşească; era poate cam înaltă pentru a practica dansul clasic, însă poseda un control deja formidabil şi un acut simţ al tehnicii. Era sfârşitul unei după-amiezi de iarnă când a mers acolo. A stat departe de ghidul ei şi s-a uitat peste canal. După un minut, ochii i s-au îngustat de parcă ar fi reuşit să vadă ceva mişcându-se la mare depărtare.

— Aşteaptă, a spus ea. Poţi? Nu. S-a dus.

Soarele era roşu peste gheaţă. Cu mult înainte ca oraşul să-i cunoască liricul *port de bras,* ea cunoştea deja oraşul. Cu mult, mult înainte să traverseze canalul, ea văzuse deja Allman's Heath şi-l acceptase.

Toată lumea a citit cum Vera Ghillera, coregrafiată de Madame Chevigne, costumată de Audsley King şi dansând într-un decor creat de Paulinus Rack după nişte schiţe atribuite lui Ens Laurin Ashlyme, a atins peste noapte celebritatea la Teatrul Prospekt în rolul „Norocoasei Parminta” în *Căluţul cocoşat*; cum a fost curtată de Rack şi Ingo Lympany, printre alţii, dar nu s-a căsătorit; şi cum şi-a păstrat locul de dansatoare principală vreme de patruzeci de ani, în ciuda amneziilor patologice incurabile care o obligau să meargă regulat şi în secret la ospiciul din Wergs.

Puţine se ştiu despre primii ei ani de viaţă. În autobiografia ei, *Nesfârşita copilărie,* nu este sinceră când vine vorba de boala ei sau despre cum a contractat-o. Şi puţini dintre contemporanii ei au ştiut vreodată de pasiunea ei neputincioasă pentru Egon Rhys, conducătorul Asociaţiei Ontologice Anemona Albastră.

Rhys era fiul unei vânzătoare de fructe şi legume din Rivelin – una dintre femeile acelea mari, ambigui prin natură, a cărei voce şi temperament au dominat Cartierul Comercial ani în şir, şi a cărei absenţă îl lasă mut şi gol. Se apucase şi se lăsase de neguţătorie de la moartea ei, un bărbat închis, nu prea obişnuit cu emoţiile de rând, neinteresat de nimic altceva decât de propria-i viaţă. Avea tendinţa să acţioneze cu bună credinţă.

Era mai scund ca Vera Ghillera. În copilărie, vânzând mai întâi flori candel pe lângă ringurile de luptă, apoi ca ucenic al lui Osgerby Practal, învăţase să meargă cu un pas târşâit care distrăgea atenţia de la statura şi energia sa. Pe acesta îl păstrase. (Mai târziu în viaţă, chiar dacă i se îngroşară picioarele, în loc să scadă, energia păru să-i sporească – la şaptezeci, se spune, abia dacă putea sta locului să discute cu tine.) Avea mâini mari şi obiceiul de-a se uita la ele cu concentrare, cu un soi de indulgenţă amuzată, de parcă ar fi vrut să vadă ce aveau să facă mai departe.

Faţa lui greoaie, plăcută, era deja bine-cunoscută pe lângă ringuri când a venit în oraş Vera. Sub pavăza Anemonei Albastre omorâse patruzeci de oameni. Prin urmare, ceilalţi asociaţi „comuni” deseori încheiaseră armistiţiu, unindu-şi forţele cu gândul de a-i pricinui moartea. Sindicatul Iarba Moale era în special interesat de asta, aşa cum era şi Patru Octombrie şi Oamenii cu Cap de Peşte din Austonley. Uneori, până şi relaţiile lui cu Anemona erau dificile. Trata totul cu calm, afectând un aer de amuzament care – ca şi la alţi asasini plătiţi celebri – pare să fi ascuns nu anxietate, ci o indiferenţă de care se cam ruşina şi care ea însăşi îl speria. Lăsă să fie văzut prin Cartier neînsoţit, şi se plimbă fără fereală prin Oraşul de Sus, unde Vera l-a observat pentru prima oară dintr-o cameră de la etaj.

Căluţul cocoşat intrase deja în istorie pe atunci: ea purtase o lampă în *Mariana Natesby,* depăşise cu o concentrare frustrată istovitorul *dans d’ecole* şi formalismul din *Băiatul de turtă-dulce* al lui Lympany. Dansase împreună cu Cuevas, atunci trecut de culmea forţelor lui, şi-i fusese amantă; o dată pe an i se pictase portretul pentru negoţul cu oleografii, drept „Daphine“, „Manalas“ şi – uitându-se peste un parapet sau zâmbind misterios de sub o pălărie – drept fata fără nume din *Incendiul de miercurea trecută din Lowth.* Fizic, îşi încheiase creşterea. Când muncea, chiar dacă era atât de înaltă, corpul ei părea compactat, restrâns dinăuntru ca resortul unui ucigaş omenos: însă arăta epuizată când era demachiată, şi cumva subnutrită când se tolănea cu picioarele depărtate pe un scaun scund îmbrăcată în hainele ei de

antrenament pătate de sudoare. Uitase cum să şadă. Era „deformaţia profesională în carne şi oase“. Imenşii ei ochi îţi ofereau atenţie până ce ea credea că te uitai la altcineva, după care deveneau goi şi obosiţi.

Nu-şi pierdu niciodată hotărârea, dar o copleşi neliniştea.

Dimineaţa, înainte de antrenament, putea fi văzută în cafenelele muncitorilor de lângă piaţă, încotoşmănată ca o figurină fragilă într-o haină scumpă de lână. Asculta strigătele triste ale neguţătorilor răsunând în ceaţa timpurie, auzindu-le la fel de izolate şi de urgente ca ţipetele mateloţilor de pază la provele unei nave. „Doi stânjeni şi un pic!“ Le privea pe fete cum se jucau de-a „Michael cel orb“ în curtea de lângă Piaţa Timpului Nerealizat, dar, de-ndată ce o recunoşteau, pleca mai departe. „Un stânjen!“

Prima oară când l-a văzut pe Egon Rhys a alergat jos în stradă fără să se gândească şi l-a găsit faţă în faţă cu doi sau trei membri ai Colegiului Hârtiei Galbene. Era un moment tensionat; bricele fuseseră deja scoase în ciudata lumină din Minnet-Saba, care cădea peste pietrele de pavaj într-o culoare argintie. Rhys stătea cu spatele la nişte balustrade de fier şi pe maxilar, de la o tăietură de sub ochi, îi curgea drept în jos un firişor de sânge.

— Lăsaţi-l în pace pe omul acesta! a spus ea.

La vârsta de zece ani, în deprimantele oraşe din Câmpiile din Mijlocul Ţării îi văzuse pe băieţii şomeri luptându-se în linişte pe sub poduri şi aprinzând focuri pe ternul viran.

— Altceva mai bun nu vă puteţi găsi să faceţi?

Rhys s-a uitat la ea cu uimire şi a sărit peste balustradă.

— Nu mă-ntrebaţi cine era, a spus mai târziu în Şaua Driadei. Am tulit-o de acolo cât ai clipi, direct prin grădina din faţa casei cuiva. Sunt mari cretini Oamenii ăştia ai Hârtiei Galbene.

Atinse tăietura pe care i-o făcuseră.

— Cred că mi-au ciobit pometele.

Râse.

— Să nu mă-ntrebaţi nimic!

Dar, după aceea, Vera parcă era peste tot. Vedea în treacăt o faţă albă cu ochi hotărâţi în mulţimea care umplea Cartierul Comercial la încheierea fiecărei scurte după-amiezi de iarnă. A crezut că a văzut-o în publicul de lângă ringul din spatele Şeii Driadei. (Clipea în aburii emanaţi de lămpile cu petrol.) Mai târziu, l-a urmărit de la un ring la altul prin oraş şi-i aducea braţe mari de *sol d’or* de fiecare dată când ieşea câştigător.

Şi-a trimis numele prin florari, şi bilete la Teatrul Prospekt. Acolo, el a fost iritat de orchestră, zăpăcit de necontenitele

schimbări de scenă şi ruşinat de costumele sumare ale dansatorilor. Mirosul de praf şi de transpiraţie şi bubuitul picioarelor lor pe scenă i-au risipit iluzia: întotdeauna înţelesese dansul ca un lucru plin de graţie. Când Vera a pus să fie adus după aceea în vestiarul ei, a găsit-o îmbrăcată într-o veche bluză de mătase de antrenament care se destrăma la subsuori şi o pereche de ciorapi lungi, largi şi cu firele trase, din care cineva decupase laba piciorului.

— Trebuie să-mi ţin cald la gambe, i-a explicat când l-a observat cum se uita la ea.

El a fost oripilat de felul neglijent în care stătea lăbărţată, uitându-se concentrată la el în oglinzi, şi şi-a spus că faţa ei părea la fel de dură şi de obosită ca a unui bărbat; a plecat cât de repede a putut.

Vera s-a dus acasă şi a rămas nehotărâtă lângă pat. Priboiul de pe pervazul geamului era ca o floare artificială pe o tulpină curbată, petalele ei albe fiind mai mult sau mai puţin transparente în funcţie de norii care acopereau şi descopereau luna. Şi-a închipuit că-i spune:

— Miroşi a priboaie.

A început să-i cumpere cele mai recente romane. Chiar atunci, întâmplarea face ca un nou fel de muzică să fie cântată peste tot, aşa că l-a dus la concerte. L-a angajat pe Ens Laurin Ashlyme să-i picteze portretul. Nu-şi putea pierde timpul citind, a spus el; a ascultat distrat tânguitul trompetei, apoi s-a uitat peste umăr toată seara de parcă ar fi văzut pe cineva cunoscut; l-a înspăimântat pe artist arătându-i ce tăiş bun ar fi putut avea cuţitului lui de paletă.

— Nu-mi trimite atâtea flori, i-a spus ei.

Nimic din ce-i putea ea oferi nu părea să-l intereseze, nici măcar propria lui notorietate.

Apoi a văzut un spectacol cinic intitulat *Insecte* la Cabaretul Allotrope din Cheminor. Una dintre recuzitele folosite era o lăcustă mare şi galbenă. Când au târât-o prima oară pe scena înghesuită, a părut să fie o lucrătură în ceară de calitate. Dar curând s-a mişcat şi şi-a fluturat chiar unul dintre picioare, iar publicul a descoperit printre antenele tremurătoare şi aripile diafane o femeie goală, pictată cu ceară, zăcând pe spate cu genunchii ridicaţi pentru a simula picioarele îndoite din spate ale insectei. Ca să-i reprezinte capul, purta o mască stilizată, puternic lăcuită. Fascinat, Rhys s-a aplecat înainte ca să vadă mai bine.

Vera i-a auzit respiraţia umplându-i plămânii cu un şuierat. A spus cu voce tare:

— Ce-i aia? Ce-i animalul ăsta?

Oamenii au început să râdă de entuziasmul său; nu puteau vedea că dublul sens al spectacolului nu însemna nimic pentru el.

— Ştie careva? i-a întrebat el.

— Linişte! a zis Vera. Nu-i laşi pe ceilalţi să se bucure de spectacol.

Lumina slabă şi mirosul de mâncare lâncezită făceau din Allotrope un loc de spectacol posomorât; era frig. Femeia cu mască de insectă, după ce şi-a aranjat-o mai întâi pe umeri în aşa fel încât să stea cu faţa la public când stătea ea, s-a ridicat în picioare şi a făcut tot ce-a putut ca să execute un dans „expresiv”, şi încrucişând şi depărtându-şi antebraţele în faţă, în vreme ce respiraţia ei scotea vălătuci în aerul rece, iar picioarele băteau un doi trei, un doi trei pe scândurile pe care nu fusese presărată pudră de talc. Dar Rhys n-a vrut să plece până la amarnicul sfârşit, când masca a fost dată jos şi de sub ea a ieşit la iveală zâmbetul triumfal, părul castaniu şi ciufulit, şi faţa buhăită, obosită, a unei artiste locale abia trecute de şaisprezece ani, ca să fluiere de încântare.

Afară, umbrele lor cădeau imense şi negre pe zidul ce se întinde, acoperit cu caricaturi politice descojite, cât e Endingall Street de lungă.

— Nu pare un lucru demn de-a fi arătat publicului, a spus Vera, imitând acei paşi mici, împiedicaţi şi apăsaţi. Aş fi îngrozită să merg mai departe.

Se cutremură în semn de compasiune.

— Ai văzut sărmanele ei glezne?

Rhys a făcut un gest de nerăbdare.

— Mi s-a părut foarte artistic, a spus el. Apoi: Animalul ăla! *Chiar* mai există aşa ceva?

Vera a râs.

— Du-te în Allman’s Heath şi vezi cu ochii tăi. Nu acolo trebuie să mergi ca să le vezi? Ce te-ai face dacă te-ai trezi faţă în faţă cu una acum? Cu o vietate aşa de mare?

A prins-o de mâni ca s-o împiedice să danseze.

— Aş omorî-o, a spus cu seriozitate. Aş…

Ce ar face a trebuit să se gândească o clipă, uitându-se la faţa Verei. Ea a rămas încremenită locului.

— Poate că m-ar omorî ea pe mine, a spus el cu mirare. Nu m-am gândit la asta. Nu m-am gândit niciodată că există cu adevărat asemenea lucruri.

Tremura de surescitare: a simţit asta prin mâinile lui. S-a uitat în jos la el. Era la fel de lat în ceafă şi de iritabil ca un mic ponei. Dintr-o dată, ea a fost perfect conştientă de viaţa lui, care îşi asamblase cumva singură, ca pe o mobilă excentrică, lunga perspectivă a Endingall Street, uşile deschise ale Cabaretului Allotrope, acea dansatoare sărmană cu pantofii ei butucănoşi şi glezne distruse, în ce scop el nu-şi putea da seama.

— Nimic nu te-ar putea omorî, a spus ea cu timiditate.

Rhys a ridicat din umeri şi s-a întors în altă parte.

Vreme de o săptămână sau două după aceea, ea a părut să fie în stare să-l uite. Vremea a devenit ploioasă şi blândă; forţa normală a vieţilor lor i-a ţinut despărţiţi.

Relaţiile lui cu Anemona Albastră nu fuseseră niciodată mai echivoce: diferite bande îl vânau prin Oraşul de Sus şi cel de Jos. Dacă Vera ar fi ştiut că el avea atât de mult de furcă pe alei şi pe terenul viran din jurul cartierului Chenaniaguine şi Lowth, cine poate şti ce ar fi făcut. Din fericire, în timp ce el alerga să-şi salveze viaţa cu un brici desfăcut într-o mână şi cu o grămadă de bandaje murdare care i se desfăceau de pe cealaltă, ea se afla zece ore pe zi la sală, unde-şi exersa tehnica. Lympany avea o nouă producţie, *Aer complet*: avea să fie un nou *fel* de balet, credea el. Toată lumea era încântată de idee, dar asta însemna tehnică, tehnică, tehnică. „Suprafaţa e moartă!“ îşi îndemna el dansatorii: „Suprafaţa e doar partea vizibilă a *tehnicii!*“

De când venise din inima ţării, Vera ura zilele de odihnă. La capătul lor, se simţea insomniacă şi iritată în propria-i piele, iar pe când zăcea în pat, oraşul trimitea degete granulate de fum prin luminatorul ei, tulburând-o şi ademenind-o afară, aşa încât noaptea târziu trebuia să meargă la arenă şi, cu ochi goi, să se uite la clovni. Acolo, gândindu-se la altceva, şi-a amintit din nou de Rhys atât de brusc şi de total, încât fiinţa i-a fost străbătută de el – poc – ca o crăpătură în sticlă. Deasupra arenei, aerul era purpuriu din cauza artificiilor care explodau, şi, la lumina lor intermitentă, stăruitoare, l-a văzut cât se poate de limpede stând în Endingall Street, tremurând în ghearele propriului lui entuziasm, mânat şi totuşi zădărnicit de el ca toate animalele agitate. Şi-a amintit de asemenea de lăcusta din Cabaretul Allotrope. Şi-a spus:

— Artistic!

Chiar dacă într-o bună noapte încă puteai auzi şoaptele şuierate a douăzeci şi cinci de mii de voci măturând acoperişurile povârnite din Montrouge ca un soi de foc de artificii invizibil, arena nu era de fapt pe atunci altceva decât un mare circ în aer liber, şi toate vechile arderi pe rug şi trageri pe roată făceau loc acrobaţiilor, curselor de cai, numerelor la trapez etc. Noilor Oameni le plăceau animalele exotice. Nu părea să le placă să-şi execute oponenţii politici – sau pe ei înşişi între ei – în public, însă unele numere aeriene semănau cu nişte crime. În fiecare seară se aducea câte o insectă mare şi tâmpă sau un megateriu care să clipească inofensiv sau chiar trist la mulţime până când aceasta era convinsă de rapacitatea ei. Şi erau mai multe focuri de artificii ca niciodată: când explodau artificiile pline de magneziu şi cădea apoi, ca o ploaie, o perdea mare de ceriu, clovnii ieşeau în spaţiul circular cu nisip ţopăind şi plimbându-se pe tonouri – sărind, căzând, construind piramide nesigure, ridicându-se câte nouă sau câte zece unul pe umerii celuilalt, activi şi haotici ca nişte cosaşi în iarbă. Se luptau cu cuţite de cauciuc şi var stins. Purtau pantofi imenşi. Vera îi adora.

Cel mai mare clovn de atunci, numit de mulţime „Pupăsuge”, era un pitic al cărui nume adevărat nu era ştiut cu certitudine de nimeni. Unii îl ştiau drept „Morgante”, alţii drept „Rotgob” sau „Marele Pan”. Picioarele lui păreau fragile şi curbate, însă era un gimnast aprig, deseori capabil să facă patru tumbe separate prin aer înainte să aterizez cu genunchii îndoiţi, cu picioarele înfipte în nisipul negru foarte departe unul de celălalt, clătinându-se cu concentrare. Alterna tonourile cu voltele cu o asemenea viteză, încât părea că în arenă sunt doi pitici, iar mulţimea îl aclama cu fluierături şi urale. Întotdeauna îşi încheia numărul recitind versuri inventate chiar de el:

Codpurli – ta
Codpurrrli – *ta!*
Codpurli – ta! ta! ta!
Caca pipi.
Caca pipi purli
Caca pipi purli
Caca pipi papa-ti
ta ta ta
(ta ta.)

Pentru o vreme, popularitatea lui a fost atât de mare, încât a devenit o celebritate pe Unter-Main-Kai, unde bea cot la cot cu intelectualii şi micii prinţi în Bistro Californium, păşind ţanţoş dintr-o parte în alta într-un pieptar căptuşit din catifea roşie cu mâneci lungi tăiate în zigzag, şi a pus să fie pictat drept „Stăpânul dezordinii”. A cumpărat o casă mare în Montrouge.

Venise din hinterlandul alb ca varul de pe Litoralul Mingulay, unde căruţele cu coviltir păreau să plutească precum nişte colivii galbene în toiul zilei peste lacurile violete ale mirajului „în timp ce-năuntrul lor femeile îşi consultă cu fervoare pachetele soioase de cărţi”. Dacă te-ai născut în deşertul acela, se laudă locuitorii lui deseori, cunoşti deja toate deserturile. Pupăsuge nu se născuse pitic, ci îşi alesese asta drept carieră, punând să fie închis ani mulţi în cutia aceea neagră de stejar numită *gloottokoma* pentru a-şi opri creşterea. Acum se afla în culmea puterilor sale. Când se mişcă poruncitor, ceilalţi clovni ţopăiră în jurul lui. Vocea lui reverberă spre Vera peste arenă. „Caca pipi purli!” scandă el şi mulţimea-i răspunse la fel: dar Vera, cumva încă pe Endingall Street cu Egon Rhys tremurând lângă ea, auzi: „Născut în deşert, cunoaşte deja toate deşerturile!” În ziua următoare îi trimise numele ei împreună cu un braţ mare de anemone. *Îţi admir numărul.* Se întâlniră în secret în Montrouge.

La Bistro Californium, Ansel Verdigris, poetul oraşului, zăcea cu capul pe masă, într-o parte; din faţa de masă mototolită sub obrazul său se ridica un miros de gin de lămâie. La o oarecare distanţă de el şedea Marchizul de M… prefăcându-se că scria o scrisoare. Se certaseră mai devreme de ochii lumii cu privire la deosebirile dintre semnificat şi semnificant, după care Verdigris încercase să-şi mănânce paharul. La vremea aceea din noapte, toţi ceilalţi erau la arenă. Fără ei, Californium nu rămânea decât câteva scaune şi mese pe care cineva le aranjase fără vreun motiv anume sub faimoasele fresce. De M… s-ar fi dus şi el la arenă, dar afară era frig şi prin luminile de pe Unter-Main-Kai cădeau fulgi mici de nea. *Descoperind asta despre el însuşi,* scria el, *locul pare buimăcit şi tăcut. Nu are resurse interioare.*

Egon Rhys intră împreună cu Vera, care tocmai spunea:

— … eram sigură că va fi aici.

Îşi trase agitată haina pe lângă corp. Rhys o ajută să se aşeze unde era cald.

— Sunt obosită astă-seară, spuse ea. Tu nu eşti?

Când călcase pragul, se uitase în sus şi văzuse faţa unui copil zâmbindu-i pieziş dintr-o bucată sumbră de frescă.

— Sunt obosită.

Cât fusese ziua de lungă, se plânse ea, numai *port de bras* văzuse: Lympany voia ceva diferit – ceva care nu mai fusese făcut înainte.

— „Un nou *fel* de *port de bras“,* îl imită ea. „Un cu totul alt *fel* de dans“! Dar trebuie să am mare grijă în frig. Îţi poţi face rău dacă munceşti prea tare pe o asemenea vreme.

Nu vru să bea decât ceai, care, la Californium, este întotdeauna servit în ceşti late de porţelan, la fel de subţiri şi de transparente ca urechea unui prunc. După ce bău puţin, se lăsă pe spătarul scaunului râzând.

— Acum mă simt mai bine!

— A întârziat, spuse Rhys.

Vera îl prinse de braţ şi îşi apăsă scurt obrazul de umărul lui.

— Eşti aşa de cald! Când erai mic ai atins vreodată o pisică sau un câine numai ca să vezi cât de cald e? Eu am făcut-o. Îmi spuneam: E viu! E viu!

Când el nu răspunse, adăugă:

— În două sau trei zile, ai putea avea exact ce-ţi doreşti. Nu fi nerăbdător.

— E deja miezul nopţii.

Îi dădu drumul la braţ.

— Era atât de sigur că va fi aici. Nu pierdem nimic dacă aşteptăm.

Şi acolo se opri discuţia. Trecură cincisprezece minute, poate o jumătate de oră; de M… convins acum că Verdigris doar se prefăcea că dormea pentru a-l tachina, mototoli brusc o foaie de hârtie şi o aruncă pe podea. La aceasta, Rhys, ale cărui probleme îl agitaseră, sări în picioare. Gura Marchizului se căscă fără vlagă. Când nu se întâmplă nimic altceva, Rhys se aşeză la loc. Îşi spuse: În definitiv, sunt la fel de în siguranţă aici ca oricine altcineva din oraş. Circumspect, ţinea însă un ochi la poet, pe care avea impresia că-l recunoştea. Vera se uită o dată sau de două ori la fresce (erau vechi; nimeni nu putea cădea de acord cu nimeni în privinţa lucrurilor pe care le reprezentau), apoi repede jos la ceaşcă, în tot acest timp, Pupăsuge piticul şezuse tolănit într-un colţ al şemineului din spatele lor ca o păpuşă mare pe care o aşezase cineva acolo pentru efect cu ani în urmă.

I se legănau picioarele. Purta pantaloni strâmţi roşii şi pantofi galbeni cu câte un clopoţel în vârful fiecăruia; pieptarul lui era făcut dintr-un material gros şi negru căptuşit cu o apărătoare din piele pentru tibie şi avea cusute peste tot pe el bucăţi mici de

oglindă. Nemişcarea îi pica la fel de bine ca şi mişcarea: în repaus, corpul lui îşi amintea de *gloottokoma* şi de orele pe care le petrecuse în ea, în vreme ce faţa lui adopta aspectul pastei de hârtie turnate, lăcuite, strălucitoare, dar ca şi când s-ar fi aşezat praful pe liniile aflate de-o parte şi de alta a nasului coroiat şi până la gură, care era înţepenită într-un zâmbet dulce ciudat, dar extraordinar.

O privise pe Vera de când intrase. Când ea repetă în sfârşit: „Era atât de sigur că va fi aici“, el îşi şopti în barbă: „Eram! O, eram!” 0 clipă mai târziu, sări de pe şemineu şi-i suflă uşor în ureche lui Egon Rhys.

Acesta sări de cealaltă parte a camerei, lovindu-se de mese în timp ce încerca să-şi scoată briciul pe care-l ţinea vârât în susul mânecii de la haină. Se opri în Marchizul de M… şi strigă:

— Dă-te dracu’ la o parte!

Dar Marchizul nu putu decât să se uite şi să tremure, aşa că se legănară împreună pentru o clipă, respirându-şi unul în faţă celuilalt, până ce se răsturnă încă o masă. Rhys, care începea să nu mai aibă habar unde se afla, îl doborî la pământ pe de M… şi rămase deasupra lui.

— Nu mă omorî, spuse de M…

Briciul, descoperi Rhys, se încâlcise în dublura de mătase a mânecii: în cele din urmă, vârî două degete în cusătură şi o rupse de la cot în jos, aşa încât arma ieşi la iveală deja deschisă, scânteind în lumină. Braţul lui Rhys se ridică în aer cu briciul legănându-se la capătul lui.

— Stai! strigă Vera. Opreşte-te!

Rhys se uită nedumerit în jur; clipi. Dar acum mai şi tremura. Când îl văzu pe pitic că râdea de el, îşi dădu seama ce se întâmplase. Îi dădu drumul Marchizului.

— Îmi pare rău, spuse el distrat.

Se duse în mijlocul camerei, unde Pupăsuge se înfipsese ca o stingă pe picioarele-i crăcănate, şi-l înşfăcă de încheietura mâinii.

— Ce zici dacă-ţi tai faţa pentru asta? întrebă el, mângâind obrazul piticului ca pentru a-l calma. Aici. Sau poate aici. Ce-ai zice dacă aş face asta?

Piticul păru să cadă pe gânduri. Brusc, mica lui încheietură a mâinii alunecă şi se roti în strânsoarea lui Rhys ca un peşte; indiferent cât de tare îl ţinea, piticul răsucea şi-şi smucea mâna şi mai tare, până ce-i dădu drumul aproape fără ştirea lui. (Toată noaptea după aceea, degetele îl furnicară de parcă fuseseră frecate cu nisip.)

— Nu cred că i-ar plăcea doamnei, spuse Pupăsuge. Nu i-ar plăcea să tai pe cineva aşa de mic ca mine.

Ţipă; îl plesni pe Rhys peste faţă; sări în spate, fără măcar un gest care să-i trădeze intenţia, sări peste masă şi direct în vatră. Din pieptar scoase un borcan mic cu gem, pe care-l aşeză în mijlocul mesei. Conţinea şase cosaşi cenuşii, cu picioare galbene. La început, aceştia fură nemişcaţi, dar lumina focului care dănţuia pe pahar în jurul lor păru să-i înviooreze şi, după o clipă sau două, începură să sară haotic prin borcan.

— Uite! spuse piticul.

— Nu-i aşa că-s plini de viaţă? strigă Vera.

Zâmbi cu încântare. Piticul chicoti. Erau atât de mulţumiţi de ei înşişi, încât, în cele din urmă, Egon Rhys fu nevoit să râdă şi el. Îşi vârî briciul înapoi în mânecă şi îndesă dublura după el cât de bine putu. De atunci încolo, în jurul brâului îi atârnară fâşii de mătase roşie şi uneori ţinea cusătura ruptă cu degetele.

— Trebuie să ai grijă cu asta, spuse Vera.

Când lovi cu degetul în borcan, unu sau doi cosaşi părură să se uite la ea cu seriozitate pentru o clipă, cu capetele lor mici, enigmatice, cabaline, cât se poate de nemişcate, înainte să-şi reînnoiască eforturile de a ieşi afară, sărind şi lovindu-se de capac.

— Îi ador! spuse ea, ceea ce-l făcu pe Egon Rhys să se uite cruciş la pitic şi să râdă şi mai tare. Îi ador! Tu nu?

Marchizul se uita incredul. Se ridică în picioare şi, cu o privire aruncată lui Ansel Verdigris ca pentru a spune „Asta-i numai vina ta", alergă afară pe Unter-Main-Kai. Puţin mai târziu, Rhys, Vera şi piticul merseră după el. Încă mai râdeau; Vera şi Rhys erau braţ la braţ. Pe când ei se îndepărtau în noapte, Verdigris, care într-adevăr dormise, se trezi.

— Du-te dracului, atunci, rânji el.

Visele îi fuseseră confuze.

În ziua când au traversat canalul, au fost urmăriţi de la Cafeneaua Clar de Lună şi până la Allman's Reach. Asociaţiile comune ieşiseră din bârlog: erau un nou armistiţiu. Rhys putea distinge fluierăturile Oamenilor cu Cap de Peşte, ale celor din cadrul asociaţiei Doisprezece Ianuarie şi Colegiului Hârtia Galbenă (numindu-se acum făţiş „schismă" a Anemonei şi publicând propriul lui pamflet în camera din dos a unei plăcintării situate în spatele lui Red Hart Lane). De data aceasta, se temea el, Anemona ieşise şi ea din bârlog. Nu era bine văzut nicăieri. În

Orves, îl făcu pe pitic să se uite într-o parte a drumului, în vreme ce el se uita în cealaltă.

— Fii atent mai mult la uşi.

În gurile pietruite de alei apăreau pentru scurtă vreme diferite feţe. Vera Ghillera se cutremură şi-şi trase peste faţă gluga de la mantie.

— Nu vorbi, îl preveni Egon Rhys.

Mai avea un brici cu el, unul pe care nu-l folosea prea mult. În dimineaţa aceea îşi spusese: E vechi, dar va fi bun, şi-l luase de pe pervazul prăfuit al geamului unde-l ţinea – avea mânerul galben ca un os – între un inel de-al mamei lui şi un pahar cu apă ceţoasă prin care lumina păru să treacă brusc atunci când îl ridică.

Cu toate că avea grijă să meargă cu mâinile pe lângă corp, în aşa fel încât să nu provoace pe nimeni, tot drumul pe deal în sus avu o ciudată imagine repetitivă cu el însuşi drept cineva care *deja* o luase de nebun la fugă cu două brice – alergând pe urmele duşmanilor lui prin locuri înşelătoare şi friguroase, în vreme ce aceştia se împleticeau prin colţuri întunecoase sau se aruncau peste garduri putrede, sărind dintr-un refugiu precar în altul. „O să-i prind”, plănuia el, „în observator. N-or să mă oprească acum. Nemernicii ăia din Austonley…” Era aproape ca şi când ar fi făcut-o. I se părea că se vede pe sine de undeva din spatele său; se auzea ţipând în timp ce alerga după ei, iar la capătul ambelor braţe îi sclipea ceva în lumina de iarnă.

— O să vedem ce se întâmplă apoi, spuse cu voce tare, şi piticul se uită în sus la el cu surprindere. O să vedem ce se întâmplă apoi.

Dar observatorul veni şi plecă şi nu se întâmplă absolut nimic.

Pe atunci, unii dintre oamenii din Austonley nu se mai deranjau să se ascundă, plimbându-se ţanţoşi, în schimb, cu zâmbete largi pe buze. Curând li se alăturară şi alte bande, până ce formară un semicerc larg pe o distanţă de nouă sau paisprezece metri de-a lungul străzii abrupte. Respiraţiile lor se amestecau în aerul rece şi, după câteva minute, se auziră chiar şi unele râsete şi conversaţii între tabere. De-ndată ce văzură că-i asculta, veniră chiar în urma lui Rhys, uitându-se precauţi la mâinile sale şi înghiontindu-se între ei. Membrii Hârtiei Galbene rămaseră la distanţă: nu se vedea absolut nicio urmă de Anemonă. Altfel, era ca o sărbătoare.

Cineva îl atinse pe umăr şi, păşind abil în lături în aceeaşi clipă, îl întrebă pe o voce moale, aparţinând fără-ndoială unui băiat:

— Încă mai ai în mânecă aşchia aia de fildeş a lui Osgerby, Egon? Cuţitul ăla vechi al lui Osgerby Practal?

— Încă-l ai acolo, nu-i aşa? repetă altcineva.

— Hai să aruncăm o privire la el, Egon.

Rhys ridică din umeri cu teamă şi dispreţ.

Era amarnic de frig pe malul canalului. Vera asculta vuietul barajului spart, de mai sus cu nouăzeci de metri. Picături stacojii ca fructul de măceş planau deasupra apei ca nişte coliere aruncate în aerul îngheţat; o pitulice plana şi plonja printre trestiile uscate şi plantele acvatice veştejite de sub ele.

— Nu-mi pot da seama ce-şi poate găsi de mâncare o vietate atât de mică, spuse ea. Voi puteţi?

Nu răspunse nimeni.

Ţipătul pitulicii reverbera în faţadele caselor. Membrii unei duzini de grupuri restrânse şi facţiuni minore umpleau capătul dinspre Orves al aleii, închizându-l. Întruna veneau alţii. Îşi târşâiau picioarele de colo-colo pe cărarea de zgură, evitând bălţile îngheţate, suflându-şi în mâinile făcute căuş ca să se-ncălzească, oferindu-i lui Rhys priviri iuţi şi timide, parcă spunând: „De data asta punem mâna pe tine.“ Unii fură trimişi să blocheze drumul animalelor. Chiar atunci, reprezentanţii Asociaţiei Ontologice Anemona Albastră ieşiră din una dintre case, unde-şi petrecuseră dimineaţa jucând „roşu şi negru” într-o singură rază plată de lumină care intra pieziş printre scânduri şi cădea pe un scaun de lemn. Întâmpinară mici probleme cu uşa.

Rhys îşi flutură bricele spre ei.

— Ce rost au toate astea? Orcer Pust e mort de-o lună; l-am aşezat pe Ingarden în pământ cu el nici măcar acum patru nopţi – ce rost a avut aia?

Nu rostul era problema, spuseră ei.

— Pe câţi dintre voi am să pun mâna înainte să puneţi voi mâna pe mine?

Reprezentanţii Anemonei ridicară din umeri. Pentru ei era tot una.

— Haideţi, atunci! Haideţi! le strigă Rhys asasinilor plătiţi de pe alee. Văd printre voi nişte nemernici pe care-i cunosc. Cum le-o fi plăcând? În ochi? În gât? Cu faţa-n jos în rezervorul băii publice, alături de Orcer Pust?

Piticul Pupăsuge se aşeză brusc jos şi-şi desfăcu şireturile la bocanci. Când îşi sumeţi pantalonii negri şi voluminoşi cât se sus putu, făcu o faţă comică şi păşi în canal, care-l înghiţi până la coapse. Merse apoi câţiva metri, se întoarse şi-i spuse încet lui Rhys:

— În ce-i priveşte pe ei, deja suntem ca şi morţi.

Mai departe, undeva apa era mai adâncă, sondând prudent noroiul cu degetele de la picior, adăugă:

— Eşti ca şi mort în Allman's Heath.

Alunecă: se clătină pentru o clipă: flutură din braţe.

— Hopa.

Tremurând şi gâfâind, urcă pe celălalt mal şi începu să-şi frece viguros picioarele.

— Pfu. Ce rece a fost. Pfu. Ta.

Strigă:

— De ce trebuie să se lupte când tot ce au de făcut e să se asigure că treci canalul?

Rhys se uită ţintă la el, apoi la oamenii din Anemonă.

— Niciunul dintre noi n-a fost nimic până să vă scot eu din şanţ, le spuse el.

Îşi trecu mâinile prin păr.

Când fu rândul Verei, apa era atât de rece, încât ea crezu c-o să-i stea inima-n loc.

La marginea câmpului, tufele de soc creşteau în pâlcuri, de parcă s-ar fi făcut cu mult timp în urmă o încercare de împădurire. Imediat ce păşeau printre ele, Vriko începea să pară tăcut şi distant; vuietul digului se stinse. Acolo erau movile mici năpădite de urzici şi pir încâlcit; tulpinile alb-maronii, mari şi fragile, de pătrunjel sălbatic urmau linia unei fundaţii sau a unui perete; ici şi colo fusese săpată câte o groapă de către câinii care treceau înot canalul venind dinspre oraş – în pământul moale şi negru zăceau scoase la iveală cioburi de porţelan. Acolo unde mărăcinii colonizaseră terenul deschis, se putea auzea apa sub ei, scurgându-se din canal prin şanţuri înguste, care nu duceau nicăieri.

Piticului îi era greu să înainteze prin acel hăţiş şi, după aproximativ o jumătate de oră, căzu pe spate într-o groapă dreptunghiulară asemănătoare cu un rezervor gol, din care se holbă orbeşte în sus pentru o clipă cu braţele şi picioarele încremenite de un fel de criză paralitică.

— Scoateţi-mă de aici, spuse el pe o voce joasă, urgentă. Trageţi-mă afară.

Mai târziu, vorbind cu Vera, recunoscu:

— Când eram mic şi stăteam în *glootokoma,* mă trezeam uneori în întuneric şi nu ştiam dacă era zi sau noapte, ori unde mă aflam, ori ce perioadă a vieţii trăiam. Puteam fi un prunc într-o căruţă cu coviltir neiluminată. Sau devenisem oare deja Pupăsuge, Morgante, „Marele Om Mic cu mulţimea în palma mâinii“? Era

imposibil de spus: ambiţiile-mi erau atât de clare, dezorientarea atât de totală!

— Niciodată nu-mi ajungea mâncarea, spuse Vera. Până la zece ani, am mâncat şi-am mâncat.

Piticul se uită incredul la ea pentru o clipă.

— În orice caz, asta simţeai, spuse el, când trăiai într-o cutie. Ce explozie de lumină când reuşeai să deschizi capacul!

Socul lăsă curând loc unui desiş de mesteceni emaciaţi într-o regiune cu văi puţin adânci şi pinteni lungi printre care pâraiele curgeau în albii din piatră de culoarea mierii la fel de drepte ca o stradă pavată; câţiva stejari creşteau în locuri ferite printre bolovani de dimensiunea unor case pe un vechi banc aluvionar.

— Pare atât de gol! spuse Vera.

Piticul râse.

— În Sud ar numi asta „piaţă“, se lăudă el.

— Dacă ar şti de ea, ar veni aici de sărbători.

Dar, după un kilometru şi jumătate sau aşa ceva de teren ridicat, ajunseră la marginea unui platou puternic segmentat într-o ţesătură de făgaşe săpate în turbă, fiecare cu maluri negre şi abrupte deasupra unui firicel de apă portocalie. Pietre ca nişte bucăţi de dale erau presărate pe cumpăna apelor, dispuse de îngheţ în curioase forme poligonale. Nu aveai unde să te ascunzi de vântul care sufla peste el. Şi chiar dacă, atunci când te uitai în urmă, încă mai puteai vedea Vriko-ul, părea să se afle la o depărtare de douăzeci şi patru sau treizeci şi doi de kilometri, un mănunchi de turnuri mici şi indistincte sub un soare la apus.

— Aşa mai merge, spuse Pupăsuge.

Egon Rhys mergea împleticit peste nisipul amestecat al cumpenei apelor, trecând de la o groapă de turbă la alta, până ce ajunse să clacheze. Caracterul neconcludent al întâlnirii sale cu rivalii, poate, îl epuizase. Nu demonstra niciun interes pentru împrejurimi, dar de fiecare dată când ea-i dădea voie, se sprijinea de braţul Verei, descriindu-i de parcă ea n-ar fi fost niciodată acolo Cabaretul Allotrope – cât de frumoasă fusese micuţa dansatoarea, cât de artistic dansase, cât de bine imitase un animal despre care el nu-şi imaginase niciodată că putea exista. „Am fost uluit!” continua el să spună. Din când în când, stătea locului şi se uita în jos la hainele sale de parcă s-ar fi întrebat cum de se murdăriseră.

— Încearcă cel puţin să te ajuţi singur, spuse Vera, care-l credea bolnav.

În clipa când se întunecă, el adormi; dar trebuie să-l fi auzit pe Pupăsuge vorbind noaptea, fiindcă se trezi şi spuse:

— În piaţă, când trăia mama auzeam numai: „Dă fuga şi adu o cutie de anemone candel. Dă fuga, Egon, şi adu-o acum.”

Chiar când păru să fi adormit la loc, cu gura deschisă şi cu capul într-o parte, începu să repete cu un soi de resentiment infantil şi cu melancolie:

— „Dă fuga şi adu-o acum! Dă fuga şi adu-o acum! Dă fuga şi adu-o acum!”

Râse.

Dimineaţă, când deschise ochii şi văzu că era în Allman's Heath, nu-şi aminti nimic din toate acestea.

— Uite! spuse el, trăgând-o pe Vera în picioare. Uită-te numai la asta!

Tremura deja de surescitare.

— Ai simţit vreodată vântul aşa de rece?

O câmpie de zgură se întindea dreaptă şi neîntreruptă către orizont, mirosind vag ca o groapă de gunoi într-o zi ploioasă. Lumina care venea şi pleca peste ea semăna cu lumina care cade prin apa de ploaie în conservele goale, şi oraşul nu mai putea fi văzut, nici măcar în depărtare. La început, era alcătuită din sol afinat, necompactat, răsturnat la fiecare pas ca să scoată la iveală milioane de bucăţi de maşinării mici şi ruginite precum măruntaiele unor ceasuri; dar curând deveni la fel de dur şi de cenuşiu ca şi cerul, aşa încât Vera îşi dădea seama cu dificultate unde se termina zgura şi unde începea aerul.

Rhys înainta energic. Îl rugă pe pitic să-i povestească despre celelalte deşerturi, pe care le vizitase. Cât de mari erau? Ce animale văzuse acolo? Asculta preţ de un minut sau două răspunsurile piticului, apoi spunea cu satisfacţie:

— Niciunul dintre locurile acelea nu era la fel de rece ca ăsta, bănuiesc.

Sau:

— În Sud trăiesc leneşi albinoşi, aşa am auzit.

Apoi, oprindu-se să ridice ceea ce părea un arc subţire şi foarte lung, încolăcit în sine cu o gingăşie atât de mare, încât trebuia să fi fost rămăşiţa vreunei libelule extraordinare, dar fragile:

— Ce zici de asta, ca semn? Adică, din experienţa ta vorbind?

Piticul, care nu dormise bine, rămase tăcut.

— Aş putea merge la nesfârşit! exclamă Rhys, aruncând arcul în sus.

Dar mai târziu păru din nou să obosească şi se plânse că umblaseră toată ziua degeaba. Se uită încordat la pitic.

— Cum explici asta?

— Ce-mi pasă mie, spuse piticul, e să mă piş.

Se îndepărtă puţin şi, icnind de satisfacţie, trimise în pământ un jet galben şi gros.

— Pfu!

După aceea lovi zgura cu piciorul şi spuse:

— Îl înghite treaba asta. Ia uită-te. Ai putea-o uda toată ziua şi nici nu s-ar vedea. Hei, cred că văd ceva crescând deja acolo! Piticii sunt mai fertili decât oamenii normali.

(În noaptea aceea rămase din nou treaz, tolănit pe-o rână, cu braţele încolăcite pe după genunchii traşi la piept, uitându-se la Vera Ghillera cu o expresie ilizibilă pe faţă. Când se întâmplă să se uite dincolo de ea, sau să simtă vântul în spate, se cutremura şi închidea ochii.)

— Când te-am văzut prima oară, îi spuse Vera lui Egon Rhys, te tăiaseşi la obraz. Ţi-aduci aminte? Îţi curgea cu firişor de sânge şi la capătul lui am văzut o picătură perfect formată gata să cadă.

— Asta te-a excitat, nu?

Ea se holbă la el.

El se întoarse indignat cu spatele şi studie câmpul. Se aflau acum pe el de poate trei, poate patru zile. Primise cu braţele deschise efortul şi se culcase epuizat; se trezise optimist şi fusese dezamăgit. Nu se mişca nimic. Piticul nu părea capabil să-i ofere o ideea clară a ceea ce căutau. I se păruse uneori că vedea ceva cu colţul ochiului, dar aceea nu era decât un soi de mişcare fibrilară rapidă şi persistentă, niciodată o insectă cât mai mult fantoma ei sau o iluzie preliminară. Chiar dacă la început îl înfuriase, acum că începea să se obişnuiască îşi dorea să revină.

— Mi-am distrus genunchii exersând dansurile pentru rolul Fyokla din *Prăjitura din Battenberg.* Aceia au fost, fără excepţie, cei mai grei paşi pe care i-a gândit Lympany vreodată; îţi făceau gambele să ţi se pară nişte bucăţi de lemn. Te durea să alergi pe atâtea scări în jos ca să te ajut.

— Să mă ajuţi? făcu Rhys.

— Eu sunt lăcusta care te-a adus aici, spuse ea pe nepregătite.

Se dădu înapoi pe zgura tare. Un-doi-trei, un-doi-trei, imită ea paşii împiedicaţi şi sărmani care trec drept dans la Cabaretul Allotrope, durerea şi apatia dansatoarei care-i execută. Picioarele ei scoteau un scrâşnet uscat, surd.

— Eu sunt lăcusta care a venit să te viziteze. În definitiv, măcar atât putea face şi *ea.*

Rhys se uită alert de la Vera la pitic. Panglici roase de mătase roşie îi fâlfâiau de la mânecă în bătaia vântului.

— Mă refeream o la insectă adevărată, spuse el. Ai ştiut asta dinainte de a porni.

— N-am avut noroc, consimţi Pupăsuge.

Când Rhys îl prinse de încheietura mâinii, el rămase la fel de nemişcat şi de ascultător ca un animal mic şi adăugă:

— Poate că am venit la momentul nepotrivit din an.

Ceva pierise din el: Rhys se uită în jos la liniile feţei lui de parcă ar fi încercat să vadă ce. Apoi îl împinse încet pe pitic peste zgură şi îngenunche deasupra lui. Atinse ambii obraji lustruiţi, apoi îşi plimbă buricele degetelor pe de-o parte şi alta a maxilarului. Păru pe cale să spună ceva: în schimb, smuci briciul în mână cu o mişcare iute, şerpească, aşa încât lumina se reflectă în şanţul curbat al lamei. Piticul se uită la el; clătină din cap.

— N-am fost în viaţa mea în deşert, recunoscu el. Am născocit povestea asta pentru Vera. Suna mai exotic.

Se gândi la asta.

— Şi totuşi, cum să-i refuz ceva? E cea mai mare dansatoare din lume.

— Tu ai fost cel mai mare clovn, spuse Rhys.

Aşeză latul briciului pe pometele piticului, chiar sub ochi, unde sub piele se întrezărea o încrengătură de vene.

— Cred tot ce-ai spus.

Ochii lui Pupăsuge erau de un albastru-porţelan.

— Aşteaptă, spuse el. Uite!

Vera, care renunţase să imite o lăcustă sau o dansatoare sau orice altceva, stătea pe poante şi executa înlănţuiri de paşi pe zgură, complicându-i şi recomplicându-i cu o tehnică aiuritoare, până ce se simţi exact ca una dintre panglicile care fluturau la mâneca lui Rhys. Era o uşurare pentru ea, spuneau mereu oamenii la Teatrul Prospekt, să facă cele mai dificile lucruri, toate felurile de allegro şi baterie uimitor îngemănate, apoi, fără veste, marele salt rotit interzis dansatoarelor vreme de mai bine de o sută de ani. Dansând, micşoră deosebirea dintre câmp şi cer. Orizontul, niciodată convins de el însuşi, se topi. Vera rămase să traverseze şi să retraverseze un spaţiu tot mai determinabil. Pe buzele lui Pupăsuge apăru un zâmbet; împinse briciul deoparte cu o mână mică şi grasă şi strigă:

— Vera pluteşte!

— Asta n-o să te ajute, nemernicule, îl preveni Egon Rhys.

Făcu acea mişcare amplă cu briciul care, cu o săptămână în urmă, vârâse lama prin osul şi cartilajul de la baza gâtului lui Toni Ingarden.

Fu o tăietură bună. Îi plăcu atât de mult, încât, urmând mişcare, ridică mâna deasupra capului piticului; opri arma; şi, aruncând-o dintr-o mână în alta, râse. Piticul păru surprins.

— Ha! strigă Rhys.

Dintr-o dată, se roti pe piciorul îndoit de parcă ar fi auzit în spate un alt duşman. Se aruncă în lături, lovind cu briciul în dreapta şi-n stânga mai repede decât puteai vedea.

— Şi uite-aşa o fac eu, gâfâia, când vine vorba de-o treabă cu adevărat comică.

Al doilea brici apăru ca prin magie în cealaltă mână şi, între ele, feliară spaţiul gol, biciuind sălbatic în jur cu o viaţă proprie, în timp ce Rhys se agita şi se clătina pe suprafaţa deşertului cu un pas curios, târşâit, împleticit, cu coatele îndoite.

— Acum o să-ţi arăt cum ştiu să dau din picioare! strigă el.

Dar Pupăsuge, care privise această demonstraţie cu un aer interesat, murmurând judicios la loviturile mai dificile, nu făcu decât să zâmbească şi să se îndepărteze. Îi venise ideea – asta nu se mai făcuse niciodată – să lege într-o succesiune o varietate de tumbe, „Nebunii zburătoare” şi volte, care aveau să-l ridice atât de mult în aerul plin de fum al arenei, rotindu-se fără-ncetare în jurul axei sale cu genunchii strânşi la piept, încât în cele din urmă avea să se poată uita *în jos* la mulţime, ca o petardă înainte să explodeze.

— Ta! şopti el, şi se ridică prin forţa voinţei. Codpurli, ta!

Curând, el şi Rhys pluteau şi ei, sărind şi rotindu-se şi încolăcindu-se din ce în ce mai sus, atingând prin propriile eforturi un spaţiu care nu avea simţ al limitei sau închidere. Însă Vera Ghillera era întotdeauna înaintea lor şi, înaintând, părea să le imprime ritmul.

Deşerturile se întind la nord-est de oraş, şi pe o suprafaţă mare la sud.

Sunt de toate felurile, de la peneplene de praf metalic dezintegrat – din care se ridică la anumite intervale şiruri de dealuri incandescente osoase – şi până la jompuri chimice localizate, adânci, cătrănite şi corozive, peste a căror suprafaţă scapără muşte mici cu aripi pergamentoase şi poate o pereche de picioare în plus. Aceste regiuni sunt pline de oraşe vechi care

diferă de Vriko numai prin desăvârşirea deteriorării lor. În ele, călătorul poate muri ars de soare sau, descoperit cu pleoapele lipite, poate lăsa în urmă doar un jurnal care se încheie la mijlocul unei propoziţii.

Mlaştinile de Săruri Metalice, Insula Fenlen, Marea Pustie Brună: graniţele regiunilor exotice ca acestea sunt trasate în chip diferit pe hărţile autorităţilor concurente, dar sunt cel puţin ancorate în simţul convenţional. Allman's Heath, ale cărui graniţe nu pot fi recunoscute de toată lumea, nu pare să fie. Aşa cum nu pare corect să spunem că, în vreme ce aceste deşerturi se află în afara oraşului, Allman's Heath se află înăuntru.

Noaptea era tăcută.

Unsprezece fără cinci minute şi, cu excepţia locului unde barajul îi tulbura apa la suprafaţă, canalul era acoperit la Allman's Reach cu cea mai subţire şi fragilă pojghiţă de gheaţă. O lună puternică îşi arunca lumina albastră şi galben-aurie peste faţadele caselor de lângă drumul animalelor. Nu pare că ar adăposti prea multă viaţă, îşi spuse paznicul de noapte, un om fără imaginaţie aflat la începutul turei, care plănuia să meargă de acolo în sus spre partea din spate a Cartierului Atteline (unde putea bea o ceaşcă de ceai dacă poftea) şi înapoi. Îşi lovi palmele una de cealaltă în frig. Stând acolo, văzu trei siluete înaintând prin apă de cealaltă parte a canalului.

Se aflau la numai nouă metri în amonte, între el şi baraj, şi lumina lunii cădea limpede peste ei. Erau înfăşurate în mantii şi glugi, „ca nişte pachete în hârtie maro sau statui legate în pânză de sac“, insistă el mai târziu, iar pe sub aceste veşminte trupurile lor păreau să tresară şi să se zvârcolească într-o continuă mişcare ritmică, chiar dacă pentru gustul lui era ceva prea incoerent ca să se cheme dans. Gheaţa cea nouă se despică în calea lor ca zahărul umed plutind pe apă. Nu-i acordară atenţie paznicului de noapte, ci traversară canalul, cel mai înalt în frunte, cel mai mic în coadă, şi dispărură pe aleea de zgură care trece prin Orves şi pe lângă observator spre curtea de lângă cafeneaua Clar de Lună.

Paznicul de noapte îşi frecă mâinile şi se uită în faţă pentru un minut sau două, de parcă s-ar fi aşteptat să se mai întâmple ceva.

— Ora unsprezece, strigă el într-un târziu şi, chiar dacă nu se putu convinge să facă o descriere care să pară atât de predispusă la subiectivism încât să fie de rea-credinţă, adăugă: Şi asta-i tot.

CĂLĂTORIA UNUI TÂNĂR SPRE VIRICONIUM

În ziua numirii în funcţie a noului arhiepiscop, trupul „grav descompus” al unui bărbat a fost descoperit pe acoperişul Catedralei din York de către un tehnician de televiziune. Fusese dat dispărut de opt luni dintr-un spital local. Căzuse, se spunea, din turn; dar nimeni nu avea habar cum de ajunsese acolo. Am auzit asta în ziua cu pricina la un post local de radio; ce m-a tulburat a fost că n-au reluat ştirea şi că, mai târziu, nu s-a spus nimic despre asta nici la posturile naţionale, nici la transmisia ceremoniei de punere în funcţie. Domnul Ambrayses n-a fost câtuşi de puţin impresionat.

— Există o şansă dintr-o mie ca ea să ne folosească la ceva, a estimat el. Una dintr-o mie.

M-am dus totuşi în York, iar el a venit cu mine dintr-un motiv personal – făcea vizite regulate la un anticariat şi la un taxidermist. Străzile erau pline de sloganuri politice; chiar în timpul desfăşurării ceremoniei, angajaţi ai primăriei munceau din greu de-a lungul traseului procesiunii ca să le picteze. Bărbatul de pe acoperiş, am aflat, era dat dispărut dintr-o secţie normală de chirurgie, aşa că am făcut călătoria degeaba, cum prezisese domnul Ambrayses. Ce ne interesa pe noi la vremea aceea era orice întâmplare legată de ospicii sau – în special – de căminele de geriatrie.

— Cu toţii vrem Viriconiumul, îi plăcea să spună domnului Ambrayses. Însă bătrânii sunt cei care-l vor mai mult!

În seara aceea, pe drumul de întoarcere, a adăugat:

— Nimeni de aici nu are nevoie de el. Înţelegi?

Trenul personal de Leeds de la 11,52 era plin de adolescenţi. Băieţii mai în vârstă păreau zăpăciţi şi violenţi cu tunsorile lor scurte, cu feţele şi fălcile învineţite şi albite de frig; fetele se uitau timide la ei, râdeau cu poftă, apoi se uitau în jos şi-şi ridicau mănuşile fără degete. Îşi scoteau capetele pe geamuri şi strigau: „Fute-v-aş!“ în curentul iute de aer. Mai târziu, când am coborât din tren, i-am văzut sărind în faţă şi-n spate peste o barieră de metal în lumina becurilor cu sodiu; de neînţeles şi energici ca nişte cosaşi în bătaia soarelui. Simţindu-mi dezamăgirea, domnul Ambrayses a spus cu blândeţe:

— Din când în când, cu toţii vrem atât de mult să mergem acolo, încât ne inventăm un motiv.

— Nu sunt bătrân, am spus.

Domnul Ambrayses trăia uşă-n uşă cu mine de doi ani. La început, îi simţeam prezenţa doar când încercam să mă uit la ştiri.

Un trup sub o pătură colorată, prăbuşit la picioarele unui gard de fier ruginit; camera apropiindu-se de o dâră scurtă şi roşie ca o sângerare din nas ştearsă cu o bucată de hârtie igienică, apoi parcă nedumerită îndreptându-se spre elicoptere, dărâmături, cineva important fiind condus într-o clădire, o femeie trecând pe la capătul unei străzi. Imediat, răsuna râsetul apreciativ şi slab al domnului Ambrayses – „Ha-ha-ha“ – prin subţirele perete despărţitor, aşa încât pierdeam firul. „Hu-hu“, râdea el, şi eu mă simţeam ca şi când m-aş fi uitat la televizor într-o ţară străină. Lui îi plăceau doar emisiunile distractive şi comediile de situaţie.

Râsetul lui parcă mă apropiase de el şi am început să-l văd pretutindeni, ca un cuvânt nou pe care-l învăţasem: în grădina lui, unde cărările de ciment, udate de ploaie, oglindeau cerul; în cafeneaua Marie's, un bărbat de vârstă mijlocie îmbrăcat într-o haină de velur prăfuită, cu dulceaţă pe degete – lingându-le cu mişcări scurte de limbă ca un copil sau un animal; în alimentara Sainsbury's cu un coş gol de metal la braţ, uitându-se de-a lungul culoarului cu hrană la conservă. Nu părea să aibă ceva de făcut. L-am văzut într-o excursie de o zi cu autobuzul la Matlock Bath, purtând o singură mănuşă din piele de oaie. Pantalonii lui, care-i erau mult prea largi, aşa încât turul îi atârna între picioare într-un fald mohorât, erau cusuţi la spate cu aţă galben-ţipătoare groasă ca sfoara. Autobuzul era plin de femei bătrâne care clătinau din cap şi zâmbeau şi citeau cu voce tare toate indicatoarele de parcă ar fi construit sau repetat între ele peisajul pe măsură ce-l străbăteau.

— Oh, uite, acolo-i „Jodrell Arms“!

— … „Jodrell Arms“.

— Iar acolo A623!

— … A623.

Prima oară când am vorbit, domnul Ambrayses mi-a spus:

— Identitatea nu este negociabilă. Identitatea pe care o dobândeşti prin învoială este întotdeauna o închisoare.

A doua oară, ieşisem să cumpăr nişte Vapona. Casele de aici, calde şi vesele cum sunt vara, devin în prima săptămână din septembrie reci şi umede. Muştele de casă de obicei viguroase, care s-au târât toată luna august peste păstăile de lupin necoapte de sub fereastră, se revarsă şi se adună ciorchine pe orice suprafaţă caldă, dar în special pe podea lângă căminul electric şi în grilajul prăfuit din spatele frigiderului; se agaţă de mânerul ceainicului în timp ce acesta se răceşte. În acel an nu puteai lăsa mâncare afară nici pentru o clipă. Când m-am aşezat să citesc în

dimineaţa aceea, muştele au început să se plimbe pe picioarele mele întinse.

— Bănuiesc că aveţi aceeaşi problemă, i-am spus domnului Ambrayses. Le otrăvesc, am spus, dar nu par să bage prea tare de seamă.

Am ridicat tubul de Vapona, cu fotografia unei muşte imense pe el.

— Ar fi mai bine să încerc din nou.

Domnul Ambrayses a clătinat din cap.

— De obicei, pentru asta sunt oferite două explicaţii, a zis:

În prima, ni se cere să ne imaginăm anumite locuri din lume – o crăpătură în ciment la Chicago sau New Delhi, un vârtej de aer într-o suburbie pustie din Praga, o sticlă cu lapte covăsit pe o tejghea în Bradford – din care ies toate muştele într-un şuvoi continuu, un fum exalat dintr-un îngrozitor nivel fundamental al lucrurilor. Asta te întreabă oamenii – chiar dacă de obicei n-o ştiu – când spun cu exasperare: De unde vin toate *muştele* astea? Locurile acestea sunt ca şi găurile din peretele unei case noi pe unde a fost introdus materialul izolant: ceva rămas din faza de construcţie a lumii.

Acesta este un model adecvat al procesului, ba chiar unul îngrozitor. Însă nu este modern; iar eu prefer alternativa, în care se presupune că, atunci când Viriconium trece scrâşnind pe lângă noi, târându-şi trupul mătăhălos pe trupul mătăhălos al lumii, energia generată este exprimată sub forma acestor insecte, care sunt ca scânteile ce ies dintre doi imenşi volanţi care s-au frecat pentru o clipă unul de altul.

Un roman celebru începe aşa:

Am fost în Viriconium într-un secol care se poate regăsi numai în propriile lui Simboluri, într-o epocă în care cauţi să-ţi unifici experienţa prin întâmplările simbolice ale trecutului.

M-am văzut urcând la bordul unui avion, care s-a ridicat imediat în aer. Deasupra Atlanticului era o altă mare, făcută din nori albi; soarele ardea pe ea. Singurul lucru pe care l-am recunoscut în tot acel spaţiu alb imens a fost urma de fum a altui avion aflat pe un traseu paralel. Dispărea brusc. Am fost încurajaţi să mâncăm ceva, să ne uităm la început la un film şi apoi la altul. Căpitanul s-a scuzat pentru vânturile potrivnice, pentru turbulenţele a ceea ce nouă ni s-a părut o călătorie absolut liniştită, cerându-şi parcă scuze pentru o dificilă trecere de la copilărie la adolescenţă.

În Viriconium, lumina era ca lumina pe care o vezi doar pe copertele albumelor de muzică şi în suplimentele color ale ziarelor. Precizia fotografică a contururilor sub un cer albastru gol este una dintre trăsăturile cele mai persistente ale peisajului din Viriconium. Obiecte obişnuite – o carte, un ghiveci cu anemone, mâna cuiva – par să fie luminate într-un fel care le scoate foarte tare în evidenţă pe fundalul în care se găsesc. Identitatea lucrurilor sub această lumină pare sporită. Claritatea vizuală devine o metonimie a realităţii pe care o percepem atât în ele, cât şi în noi înşine.

Am început să locuiesc în una dintre casele înalte şi cenuşii care mărginesc înălţimile de deasupra cartierului Mynned.

Nu poţi pur şi simplu să iei avionul într-acolo, desigur.

Curând după călătoria spre York, am primit de lucru într-o cafenea pentru turişti din oraş. Se numea Gate House şi era lipită de o librărie. Ideea era că puteai intra, te puteai uitai pe rafturi şi frunzări o carte în timp ce beai cafea. Aveam cinci sau şase mese acoperite cu pânză albastră, un meniu limitat alcătuit din produse de patiserie gătite la cald şi pe pereţi tablouri ale artiştilor locali, îndesaţi pe scaunele de lemn într-o după-amiază ploioasă, treisprezece clienţi păreau s-o umple până la refuz; umezeala se îngroşa în colţul de lângă cuier, însă era adeseori goală.

Într-o zi, au intrat un bărbat şi o femeie şi s-au aşezat unul lângă celălalt, dar la mese separate. Se uitau la tot ce-i înconjura de parcă erau lucruri noi pentru ei.

Bărbatul purta o gabardină scurtă cu fermoar peste un pulover verde croşetat şi o cămaşă roz; o pălărie de fetru maro îi făcea capul să pară mic şi bărbia foarte ascuţită. Faţa lui avea un aspect bătrân, dar neatins de scurgerea anilor – pielea era netedă şi maronie, brăzdată, vedeai brusc, de dâre de praf – care-i oferea aspectul unui băieţel căruia i s-au afundat ochii în orbite de pe urma unei boli. Ar fi putut avea oricât între treizeci şi şaizeci de ani. Părea prea bătrân pentru prima vârstă şi prea tânăr pentru a doua: ceva nu era în regulă cu el. Ochii i se mişcau aspri prin cameră de la un obiect la altul, de parcă nu văzuse niciodată înainte un calendar cu o fotografie a centrului oraşului Halifax pe el, sau un scaun, sau o farfurie; de parcă era încontinuu surprins să se găsească unde se afla.

Mi-am închipuit că venise pentru o zi din una dintre fermele de la sud de Buxton, unde vântul bate peste câmpia North

Staffordshire şi oamenii şed toată săptămâna în hainele lor vechi în faţa unui televizor stricat, ascultând cum se lovesc porţile.

S-a aplecat spre cealaltă masă.

— Nu-i vineri mâine? a spus încet.

— Cum? a răspuns femeia. O, mda, categoric vineri. Oh, mda.

După care el a adăugat ceva pe o voce prea scăzută ca să-l înţeleg:

— Nu, n-au prăjitură cu fructe, nu, nu fac aşa ceva aici. N-au prăjitură cu fructe, nu fac aşa ceva aici.

Ea l-a înţepat cu un deget.

— Oh, nu, nu aici.

Înclinându-şi capul pe o parte şi ţinându-şi cu dexteritate lingura într-un unghi care-i permitea să vadă fundul ceştii de cafea, a scos cubul de zahăr pe jumătate topit. În timp ce făcea asta, s-a uitat în jur la ceilalţi clienţi cu un soi de satisfacţie agitată, ca un eschimos sau un aborigen dintr-un vechi documentar de televiziune – acea privire tăioasă şi timidă care-ţi spune că scapi basma curată, în văzul tuturor, cu ceva care e inacceptabil în cultura lor. Cu mici plescăituri, zahărul a dispărut cât ai clipi. După ce a terminat cu el, s-a lăsat pe spate.

— Aştept până la vremea ceaiului pentru încă unul, a spus. Aştept.

Rămăsese cu viclenie îmbrăcată în paltonul cu carouri galben-negre şi pălăria roşie de lână.

— Vrei o ceaşcă de cafea acum? a întrebat.

Şi, văzând că bărbatul se uita în felul lui aspru şi vag la peisajele de pe pereţi:

— Trei acuarelele cele de pe perete, a trebui să mă uit ca să fiu sigură: acuarele cele, frumoase.

— Nu vreau cafea.

— Vrei nişte îngheţată?

— Nu vreau îngheţată, mulţumesc. Îmi răceşte stomacul.

— O să te simţi mai bine când o să te-ntorci acolo, o să porneşti televizorul. O să te-aşezi în faţa lui.

— De ce-aş vrea să mă uit la televizor? a spus el încet, luându-şi ochii de la un tablou reprezentând podul din oraş în ploaie. Nu vreau ceai şi nici cină, sau mic-dejun dimineaţa.

Şi-a împreunat mâinile pentru o clipă şi s-a uitat în gol cu ochii lui solemni de băiat strălucind pe faţa albă, cu osatură delicată. A dibuit imediat în buzunare.

— Nu ai voie să fumezi aici, a spus repede femeia. Nu cred că ai voie să fumezi aici; mi se pare că am văzut un anunţ care spune

fumatul interzis fiindcă se mănâncă, vezi tu, oh, nu: nu permit aşa ceva aici.

Când s-au ridicat să-mi plătească, el a spus:

— E plăcut să ai parte de-o schimbare.

Vocea lui era inteligentă, dar moale şi înfundată, ca vocea unui invalid care se trezeşte dezorientat după-amiaza şi întreabă o asistentă nouă cât e ceasul.

— E-o zi în oraş, nu-i aşa?

Veniseră cu autobuzul dintr-o suburbie din cealaltă parte a Huddersfield-ului pe care el a numit-o Lock Wood sau Long Wood.

— E plăcut să ai parte de-o schimbare, a repetat, cât mai e bună vremea.

Şi înainte să pot răspunde:

— Am prins o răceală, vezi tu, e de fapt pneumonie bronhică, mai degrabă pneumonie bronhică. O am de-un an. A trecut un an deja sau mai mult: nu te pot ajuta la Centrele astea de Sănătate, nu-i aşa? Într-o zi ploioasă, mi se pare că mi se întorc plămânii pe dos…

— Ia-o din loc, l-a întrerupt femeia.

Cu toate că vocea lui era atât de joasă încât nu avuseseră cum să audă ceva, femeia a rânjit şi a clătinat din cap spre ceilalţi clienţi ca pentru a-şi cere scuze în locul lui.

— Vorbeşte prostii, le-a spus ea cu voce tare.

L-a împins pe bărbat către uşă.

— Nu-s soţia lui, să ştii, mi-a spus peste umăr, oh, nu, mai degrabă asistenta-îngrijitoare, fac asta de doi ani. Are bani, dar nu cred că m-aş putea mărita cu el.

Era ca un papagal care roteşte din cap şi ridică din umeri în faţa oglinzii din colivie.

M-am uitat pe geam afară o jumătate de oră mai târziu şi ei încă aşteptau în staţia de autobuz. Nu aveam să-i înţeleg niciodată. Sensul a ceea ce-şi spuseseră între ei era cu grijă ascuns în propriile-i ritmuri sparte, insinuatorii. Vieţile lor erau atât de complicat reprimate, încât fiecare cuvânt era un fir desfăcut vârât imediat într-un nod vechi. În cele din urmă, a venit un autobuz. Când a plecat din staţie, el se afla pe unul dintre scaunele din faţă de la etaj, uitându-se în jos vag la vitrina florăriei, în vreme ce ea şedea cu câteva rânduri mai în spate de cealaltă parte a culoarului, făcând o grimasă când el îşi aprindea o ţigară şi încercând să-i atragă atenţia spre partea de stradă pe care el nu avea cum s-o vadă de unde stătea.

Când i-am spus domnului Ambrayses despre ei, a fost încântat.

— Bărbatul avea cumva o cicatrice mică? Sub linia părului pe partea stângă? Ca o semilună, abia vizibilă sub păr?

— De unde să ştiu asta, domnule Ambrayses?

— Nu contează, a spus el. Numele bărbatului aceluia este Doctor Petromax, şi a avut cândva o putere colosală. A folosit-o cu inteligenţă şi curând a reprezentat o mare parte din oglinda pe care cu toţii o căutăm. Însă l-au lăsat nervii: ceea ce vezi acum este o ruină. A găsit o intrare în Viriconium în toaleta unui restaurant din Huddersfield. Pe podea erau imitaţii din dale de carieră şi faianţă din porţelan alb pe pereţii din jurul oglinzii. Oglinda însăşi era atât de curată, încât părea să deschidă drumul spre o altă, mult mai precisă versiune a lumii. Şi-a dat seama după claritatea ei că se uita în una dintre toaletele din Viriconium. S-a uitat la el însuşi care se uita afară; şi de atunci se uită încontinuu la el. Curajul pe care-l are nu-l ajută să meargă mai departe. Ceea ce vezi tu este o cochilie; acum nu putem afla nimic de la el.

A scuturat din cap.

— Ce cafenea a fost aia? l-am întrebat. Ştiţi unde este?

— Cu tine nu va funcţiona mai mult decât a funcţionat cu mine, chiar dacă din motive diferite, m-a asigurat domnul Ambrayses. Oricum, este cunoscută numai din descrierea pe care am oferit-o eu.

A spus acestea ca şi când ar fi fost un loc izolat, de negăsit pe nicio hartă. Însă o cafenea nu-i decât o cafenea.

— Cred c-o recunosc. În aburul din spatele tejghelei se află fotografia unui vechi comedian. Doi bărbaţi cu bastoane şi păr alb îi zâmbesc slab unei chelneriţe cu umeri rotunzi!

— Cu tine n-o să funcţioneze.

— Numele bărbatului aceluia este Doctor Petromax.

Domnului Ambrayses îi plăcea să-şi anunţe expunerile în felul acesta. Era un dispozitiv gramatical care-i permitea să spargă aparenţele.

— Băiatul acela, spunea el, cunoaşte două fapte indiscutabile despre lume; nu vrea să le dezvăluie nimănui.

Sau:

— Femeia aceea, chiar dacă pare tânără, visează noaptea debarcaderele de pe Canalul Yser. Ziua poartă pe sub haine un veşmânt creat de ea ca să-i amintească de oamenii de acolo şi de lămpile lor galbene oglindite cu atâta claritate pe suprafaţa apei.

Pe un mal abrupt de lângă casa mea creştea un măr domestic care se retrăsese liniştit cu mult timp în urmă printre stejari şi

arbori de soc. Când i-am atras prima oară atenţia asupra lui, domnul Ambrayses a spus:

— Copacul acela nu are niciun nume în botanică. Nu a înflorit de zece ani.

Toamna următoare, când lumina caldă cădea pieziş printre mătasea plutitoare a răscoagelor, sute de fructe mici, dure, roşiatice au căzut din el între ferigi; primăvara a purtat atâtea flori, încât vecinii mei l-au numit „copacul alb“.

— Nu înfloreşte deloc în Viriconium, a spus domnul Ambrayses. Acolo, stă într-o curte de lângă Piaţa Timpului Nerealizat, ca o replică perfectă a unui copac. Dacă te uiţi în urmă prin arcadă, vezi străzile pietruite late şi curate, micile magazine, ciubărele vopsite în alb cu priboi în lumina soarelui.

— Numele bărbatului aceluia este Doctor Petromax.

Rilke descrie un bărbat pentru care *peste o clipă, totul îşi va pierde sensul, iar acea masă şi paharul, şi scaunul de care se ţine, toate lucrurile apropiate şi comune care-l înconjoară vor deveni ininteligibile, ciudate şi împovărătoare,* şi care totuşi nu face decât să şadă şi să aştepte pasiv ca dezastrul să fie complet. Într-o anumită măsură, presupun că asta ni se întâmplă tuturor. Dar Doctorul Petromax avea acea lipsă de claritate care sugerează nu doar o afecţiune, ci un abandon, o asprime psihică în jurul ochilor, o albeaţă în jurul gurii, de parcă revedea la nesfârşit momentul şi nu-l putea uita oricând de mult se lăsa ocrotit de femeia aborigenă în haină galbenă. Nu muncea. Se ducea fără încetare dintr-o cafenea în alta în Huddersfield; nu aveam cum să ştiu de ce, cu toate că bănuiam – cât se poate de greşit – la vremea respectivă că uitase în care toaletă se afla oglinda şi că o căuta din nou cu răbdare.

L-am urmărit când am putut în ciuda dezaprobării domnului Ambrayses; şi asta e ce mi-a spus el într-o după-amiază în Four Cousins Grill & Cofee Lounge:

— Când eram copil, bunica mă lua deseori cu ea pe unde mergea. Eram un băiat liniştit, cu o sănătate şubredă deja, şi ea mă găsea la fel de uşor de îngrijit ca un căţel mic. Obiceiurile ei erau fixe: în fiecare miercuri se ducea la coafor şi apoi mergea mai departe cu trenul la Manchester pentru a face cumpărături. Purta cu ocazia aceasta o pălărie făcută în întregime din pene de un roz pal, aproape cremos, printre care erau presăraţi ochi de păun de un roşu-maroniu uimitor. Penele erau foarte dese şi apropiate, de parcă încă s-ar fi aflat pe pieptul păsării.

Adora cafenelele; cred că deoarece viaţa care se desfăşoară în ele, chiar dacă domestică şi confortabilă, nu te poate pretinde în niciun fel: nu ai niciun motiv să i te alături. „Îmi place să-mi iau ceaiul în linişte”, îmi spunea în fiecare săptămână. „Din când în când, îmi place să-mi iau ceaiul în linişte”.

Orice ar fi mâncat o făcea să tuşească şi să se înăbuşe, şi aşa ţinea o bună bucată de vreme; şi niciodată nu-şi dădea jos impermeabilul de un verde luminos cu nasturi de sidef şi margini aurii.

Când îmi aduc aminte de Piccadilly n-o fac atât datorită stolurilor de grauri care invadau grădinile la capătul fiecărei după-amiezi scurte de iarnă, umplând potecile cu mirosul lor mucezit gros şi trimiţând spre cer un puternic ţipăt mecanic care înghiţea traficul, cât datorită zăngănitului de oale, a mirosului de marţipan sau a unui chibrit tocmai aprins, a hainelor de blană ude agăţate una peste alta într-un colţ, a vocilor micşorate în aerul cald şi umed până la un zumzet intim din care puteai auzi o femeie la o altă masă spunând: „Oricum, atâta timp cât te poţi ţine pe picioare”, la care prietena ei răspundea imediat:

— O, e ceva, nu-i aşa? Da.

Într-o după-amiază ploioasă de noiembrie te făcea să te simţi doar pe jumătate treaz. O chelneriţă ne aducea scrumiera. O aşeza în faţa mea: „Întotdeauna, domnul e cel care fumează”, spunea. Mă uitam la bunica îmbufnat, întrebându-mă unde urma să mai mergem. La Boots descoperise ultimul etaj din nou schimbat, dintr-o dată plin cu mănuşi de bucătărie, ceasuri, grătare cu infraroşu; şi un miros puternic de plastic ars o deranjase sub arcadele dintre Deansgate şi Market Street.

Pe toată lungimea încăperii în care ne aflam se întindea o vitrină din sticlă fumurie, prin care puteai vedea grădinile în crepusculul tot mai adânc, potecile burniţate reflectând ultimele raze de lumină din cer, băncile şi rândurile goale de flori cenuşii şi evazive, lămpile cu sodiu de lângă balustrade. Suprapusă, pe partea dinăuntru a sticlei, se vedea reflecţia îndepărtată a cafenelei: era ca şi când cineva scosese toate scaunele şi mesele afară, în grădini, unde chelneriţele aşteptau în spatele tejghelei din oţel inoxidabil, ştergându-şi feţele cu un gest caracteristic în aburul de la *bain marie,* nepăsătoare faţă de iarba udă, faţă de bălţi, faţă de porumbeii înnegriţi dar plini de viaţă care le ţopăiau pe lângă picioare.

De îndată ce am făcut această descoperire, m-a copleşit un fel de calm. Bunica părea să se îndepărteze, vorbind în murmure

hipnotice pline de emoţie. Zăngănitul de tacâmuri şi tăvi de metal ajungea la mine doar de la distanţă în timp ce urmăream oamenii care intrau în grădini râzând. Puteau trece fără probleme prin balustradele de fier; vântul şi ploaia nu-i afectau. Îşi frecau mâinile şi se aşezau ca să mănânce pătrate de prăjitură Battenburg uscată şi să exclame „Mmm“ cât de bună era. Şedeau acolo, afară în frig, zâmbind unul către celălalt: în mod sigur erau mult mai veseli acolo afară. Un bărbat singur avea o scrisoare pe care a deschis-o şi a citit-o.

— *„Dragă Arthur*“, începea aceasta.

A chicotit şi a clătinat din cap, atingând cu degetul câte un rând ici şi colo, de parcă ar fi arătat scrisoarea cuiva, în timp ce chelneriţele mergeau de colo-colo prin jurul lui, în fiecare parte fete cu picioare albe şi pantofi fără toc, dintre care unele îşi încheiau nasturii halatului albastru-închis mai jos decât celelalte. Purtau tăvile cu o siguranţă nepăsătoare şi vorbeau între ele într-o limbă pe care tânjeam să o înţeleg, plină de elipse, aluzii şi schimbări bruşte de subiect, în care lucrurile concrete erau articole şi preţuri. Voiam să merg şi să mă alătur lor. Vieţile lor, îmi imaginam, ca şi vieţile tuturor oamenilor din grădini, erau unele şi aceleaşi cu felul lor de a umbla printre mese – o mişcare îngrijită, sigură, încrezătoare, fără nicio urmă de nesiguranţă, printr-un mediu mai puţin restrictiv decât cel în care eram eu nevoit să mă mişc.

— Da, iubire, spuneam ca să mă bag în seamă. Mulţumesc, iubire. Mai ai ceva, iubire? Douăzeci de peni, atunci, mulţumesc, iubire, optzeci de peni rest, următorul, te rog. Şi-a luat în cele din urmă Pam cerceii ăia lungi, atunci? Nu, iubire, doar prăjiţi.

— Cred că-i la fel de bine să nu fii, răspundeau ele.

Sau, cu un clipit din ochi şi un scurt râset:

— Margaret a stat multă vreme în ştii-tu-unde. O să aibă noroc!

În mijlocul sau punctul focal al grădinilor, din care şirurile de flori se retrăgeau cu modestie în arcuri, se afla o statuie. De-a lungul braţelor ei ridicate se adunau picături de apă, tremurau în bătaia vântului, cădeau. Una dintre fete s-a dus într-acolo şi şi-a aşezat tava pe o bancă de lângă ea. Şi-a îngropat braţele brusc în soclul statuii şi a scos o cârpă cu care să se şteargă pe mâini. O dată asta făcută, s-a uitat absentă înainte, de parcă începuse să suspecteze că era prizonieră între două lumi. De parcă nu aparţinea nici uneia, imaginea ei le domina pe amândouă, o fată mare, simplă, răbdătoare, de şaptesprezece sau optsprezece ani, cu unghii scurte şi lăcuite şi un spate obosit de la sortarea

tacâmurilor toată dimineaţa. Brusc, a izbucnit într-un râset de încântare.

S-a uitat direct la mine şi mi-a făcut cu mâna. M-a chemat. Îi vedeam gura deschizându-se şi închizându-se ca să articuleze cuvintele: „Aici! Vino aici!“

E vie, mi-am spus. A fost un şoc. Am simţit că şi eu eram viu. M-am ridicat şi am fugit direct în vitrina din sticlă-oglindă şi mi s-a zdruncinat creierul. Cineva a scăpat o tavă cu cuţite. Am auzit o voce bizară, îndepărtându-se de mine foarte repede, spunând:

— Ce-a făcut? Oh, ce-a mai făcut acum?

Apoi, primii zece sau doisprezece ani ai vieţii mi-au fost luaţi, separaţi de mine cu dibăcie ca bula de aer într-un poloboc – limpede vizibili, dar ciudaţi şi inaccesibili, făcuţi din nimic. Am ştiut imediat că, deja, ceea ce văzusem nu era Viriconium, Viriconium totuşi mă aştepta. Am ştiut şi cum să-l găsesc.

Oamenii îşi ascund mereu propria deziluzie, decăderea, vârsta. Cum se face că nu-şi dau niciodată seama ce vor deveni, din moment ce chipurile lor conţin deja chipurile pe care le vor avea peste douăzeci de ani?

— Chiar dac-o s-o poţi găsi, n-o să afli nimic de la oglinda doctorului Petromax, a spus răspicat domul Ambrayses. Epuizează mai întâi pistele tradiţionale ale cercetării.

Şi, ca întru susţinerea ideii lui, mi-a adus o cutie de carton pe care o găsise printre molozurile unui şantier din Halifax, pe capacul căreia erau imprimate îngroşat cuvintele *Lumea Mozaic.* Însă faţa îmi era împietrită de ambiţie.

Bătrânii şed mai mult sau mai puţin răbdători în vagoanele trenurilor închipuindu-şi că şi-au cumpărat o baie nouă, cu lavandă, cu o cadă rotundă în care se vor arunca. Luna aprilie vine, titlurile de pe prima pagină ale ziarelor spun: BĂIAT BISERICOS UCIS: KATIE MOARE NUDĂ. Soarele se mişcă peste lespezile decorative din faţa staţiei de autobuz, unde autobuzele sunt oprite oblic în linie: de la etajul unuia te poţi uita în celălalt la o fată care-şi suflă nasul. Nu crezi că mai poţi îndura să auzi încă o femeie în Sainsbury’s spunându-i fiului ei în timp ce-şi înnoieşte priza pe punga de plastic pentru cumpărături cu Pierrot scris pe ea în roz şi cenuşiu: „Alee, ridică-ţi piciorul de pe biscuiţi. Nu-ţi mai spun încă o dată. Dacă nu-ţi ridici piciorul de pe biscuiţi, Alee, dau cu el pe jos.“

Din nou aprilie. Când soarele intră printre nori, un vânt negru smulge petalele de şofran şi le azvârle în josul şoselei de centură.

— Abia aştept, i-am spus domnului Ambrayses.

Nu mai aveam răbdare să aştept. L-am urmărit pe doctorul Petromax de la Blue Rooms („Mâncare caldă toată ziua”) până la Alpine Coffee House, Merrie England şi Elite Cafe & Fish Restaurant. În fiecare dintre aceste localuri i-am dat voie să-mi spună povestea lui. Chiar dacă se schimbau unele amănunte, aceasta rămânea în mare parte neschimbată: dar eram sigur că se pregătea să spună mai mult. Într-o zi, am păstrat tăcerea până ce-a încheiat ca de obicei: „Viriconium totuşi mă aştepta”, apoi i-am spus fără ocolişuri:

— Şi totuşi n-aţi fost niciodată acolo. Aţi primit un indiciu în copilărie. Aţi găsit intrarea, dar n-aţi folosit-o niciodată.

Ne aflam în El Greco, la capătul pietonal al New Street. Când a aşteptat-o pe chelneriţă, s-a uitat peste trotuarul din lespezi albe, cu puieţii lui de fag şi rânduri de flori, la vitrina localului C&A, cu ochii săi maronii şi aspri plini de răbdare între pleoapele vineţii. Când a venit, chelneriţă i-a adus cambulă şi cartofi prăjiţi.

— O, bună! a spus ea. Nu v-am mai văzut de-o vreme! Vă simţiţi mai bine?

Şi-a mâncat cartofii prăjiţi unul câte unul cu furculiţa, turnând oţet peste ei înainte de fiecare îmbucătură, şi abia după aceea a dat jos albul cambulei de pe pielea fragilă şi alunecoasă până ce a avut-o toată într-un morman pe o parte a farfuriei şi restul peştelui, intact, scânteind uşor, vârstat cu cenuşiu, în mijloc. Făcând asta, mâinile lui murdare erau la fel de dibace şi de delicate ca ale unui băiat. O dată sau de două ori a ridicat ochii spre mine şi apoi i-a coborât la loc.

— Cine ţi-a spus asta? a zis el încet după ce-a terminat de mâncat. Ambrayses?

A lăsat jos cuţitul şi furculiţa.

— Trei am plecat la drum, a spus. Nu spun cine. Doi au trecut cu uşurinţă, al treilea a încercat să se întoarcă la jumătatea drumului. În ziua potrivită încă-l mai poţi vedea în oglindă, vărsând fără oprire. Nu pare să ştie unde se află, dar te poate vedea. Am trăit acolo trei luni, în nişte camere de pe Salt Lip Road din spatele lui Rue Serpolet. Străzile puţeau. La şase dimineaţa, dinspre Canalul Yser se ridica un miros atât de înţepător, încât părea să întunece stâlpii de fier ai felinarelor; tuşeam în vise, ne zbăteam pentru o clipă să ne trezim, şi apoi ne dădeam seama că singura scăpare era să dormim din nou. Era iarnă şi totul era mizerabil. Înăuntru, casele miroseau a coji de legume, apă de canal, cauciuc ars. Toţi cei care locuiau în ele erau bolnavi. Dacă

voiam să facem baie, trebuia să mergem la o baie publică din Mosaic Lane. Aerul era rece; ecourile se zbăteau sub acoperiş; apa era ca plumbul. Uneori nu semăna deloc cu apa. Erau nişte picturi murale celebre acolo, dar erau atât de prost întreţinute, că puteai săpa şanţuri în grăsimea care le acoperea. Dacă le curăţai, vedeai cele mai frumoase lucruri dedesubt, nuanţe de roşu alburiu, tonuri de albastru pur, feţe de copii! Am rămas acolo vreme de trei luni. Ştiam că mai sunt şi alte cartiere în oraş, unde lucrurile trebuiau să stea mai bine, dar nu puteam găsi drumul către ieşire. La început am fost foarte obosiţi; mai târziu am crezut că suntem urmăriţi de un fel de poliţie secretă. Spre sfârşit, bărbatul împreună cu care eram s-a îmbolnăvit; a început să audă ecourile din baia publică chiar şi când stătea în pat; nu putea să umble. Mi-a fost greu să-l scot afară. În noaptea când am făcut-o, puteai vedea luminile din Oraşul de Sus, suave, magice, ca nişte lampioane de hârtie într-o grădină, umplând golul din jur. Dacă m-aş fi dus către ele, să fi mers drept spre ele!

M-am uitat la el.

— Asta a fost tot? am spus.

— Asta a fost tot.

Începuseră să-i tremure mâinile, şi s-a uitat în jos la ele.

— Oh, da. Am fost acolo. Ce altceva m-ar fi putut aduce în starea de acum?

S-a ridicat în picioare şi s-a dus la toaletă. Când s-a întors, a spus:

— Ambrayses are multe de învăţat despre mine.

S-a aplecat, ochii lui arătând acum foarte vagi şi bolnavi, de parcă începea deja să uite cine eram sau ce doream, şi mi-a şoptit repede ceva în ureche; apoi a plecat.

Când a traversat strada, trebuie să fi deranjat porumbeii, căci aceştia şi-au luat cu toţii zborul deodată şi au început să bată violent din aripi printre clădiri. Când au trecut peste ea, o indiancă ce şedea în lumina soarelui examinând o bucată de pânză brodată a tresărit şi a împăturit-o cu iuţeală. Chiar dacă s-au calmat curând, aterizând în şir pe partea de sus a faţadei din prefabricate a localului C&A, ea a continuat să se uite în jur speriată şi indignată – muşcându-şi buzele, schimonosindu-şi faţa, mişcându-şi repede umerii pe sub haina strâmtă de piele, din ale cărei mâneci îi ieşeau încheieturile slabe ale mâinii şi palmele de un maroniu prăfos, cu unghiile lăcuite în vineţiu.

Asiaticele bătrâne îşi fac necontenit de lucru cu vălurile, trăgând cu degete scofâlcite de capetele legate sub bărbie. În

staţia de autobuz, îşi ridică picioarele – întorcând automat ochii de la el – pentru a-i da voie îngrijitorului să măture pe lângă picioarele băncuţei de plastic. Au trăsături la fel de aspre şi de înţelepte ca ale unui elefant, dar în sinea lor sunt într-un continuu neastâmpăr nervos.

Mobila din camera din faţă a domnului Ambrayses, mari mese extensibile şi bufete cu furniruri pătate, decojite, era presărată cu dovezile pe care le adunase: fotografii pixelate şi încovoiate, fiecare reprezentând câte un detaliu mărit în alb-negru după un instantaneu color până ce, cu contururile extrem de ceţoase şi cu contextul deviat, ajungea la rezultate monstruoase sau curioase; articole tăiate din ziare îngălbenite descoperite pe fundul sertarelor într-o casă goală; casete drapate în praf, care, când le deschideai, în loc de muzică scoteau numai tăcerea electrică a mecanismului, punctată o dată sau de două ori de pârâituri funebre de electricitate statică; carneţelele lui, în care scrisese cu o mână lizibilă: *Orice întâmplare, lovită uşor de propria-i semnificaţie, poate fi provocată să scoată o scânteie; această particulă energetică este cea care zace în miezul metaforei – şi al vieţii;* sau: *Lecţia pe care o învăţăm prea târziu este că nu putem avea doar dorindu-ne.* Apoi, pe o altă pagină: *Nu ne ameninţă nimic; trebui doar să învăţăm să acţionăm.*

Păstra circularele, facturile, felicitările de Crăciun, cererile de caritate şi micile colete care-i veniseră în cutia poştală pentru foştii locatari ai casei. Aproape ca din întâmplare, o mică parte din această corespondenţă pierdută sau aleatorie îi era adresată lui din Australia: o aşezase la loc de cinste. Aşa am aflat eu că fiica lui se căsătorise şi emigrase acolo cu mai mulţi ani în urmă.

— A fost nerecunoscătoare, spunea el, evitându-mi privirea şi uitându-se la televizor. (O maşină ieşea încet pe porţile unei fabrici, apoi mai repede printr-o proprietate imobiliară şi pe un drum gol.) A fost o fată nerecunoscătoare.

Doi hoinari veniseră să-l vadă miercurea de după ce vorbisem cu doctorul Petromax în El Greco. Era plecat.

— Vă aşteaptă? i-am întrebat.

Nu păreau să ştie. Au aşteptat răbdători în grădină să le dau drumul în casă – un băiat înalt şi deşirat în bocanci Dr. Martin şi un bărbat pe care l-am luat drept tatăl lui, mult mai scund şi mai agil în mişcări, care a spus:

— Aveţi o privelişte faină de-aici, totuşi. Poţi vedea destul de departe de-aici.

Băiatul n-a răspuns, ci a rămas eşuat parcă pe poteca de ciment care, ca o oglindă în ploaie, reflecta doi sau trei boboci de şofran, galbeni şi cărnoşi. Stivele de cărămizi roşii, coniferele de un maro ruginiu, sera cu vopseaua ei cojită, uşa de la magazie închisă cu o cazma, toate celelalte lucruri în după-amiaza aceea erau întunecate; era o vreme de octombrie mai mult decât de aprilie.

— Suntem obişnuiţi să lucrăm în oraş.

Băiatul s-a uitat cu băgare de seamă la ploaie, a întins câteva picături în ţepii de pe craniul său osos, vulnerabil. A părut să se înveselească.

— O s-aveţi câteva accidente pe străduţele astea atunci, a spus el. Cu tractoare şi de-astea.

Mai târziu, a adus periile înăuntru şi, luându-şi timid ochii de la mine, a întins două cuverturi de pat vechi şi fumurii pe linoleum ca să-l protejeze. A îngenuncheat cu un fel de conştiinciozitate visătoare pe vatra placată cu teracotă a domnului Ambrayses, ca un copil fascinat de tot ce are legătură cu focul: a aranjat traista de pânză peste şemineu; a fixat-o acolo cu fâşii de Sellotape pe care le-a rupt cu dinţii de pe rolă; a împins fiecare extensie a periei în sus prin traistă până ce mirosul de funingine a intrat în cameră, bogat şi amar, şi a fost nevoit să se oprească brusc.

— Mai sunt trei ieşiri aici, a spus tatăl lui. Mai merg trei segmente.

— Ba nu merg, a spus băiatul, clătinându-se pe picioare şi continuând să împingă peria în horn.

— Mă duc să văd.

Când s-a întors, a spus:

— O aud cum zăngăneşte sus.

— Poate că zăngăneşte, dar mai sus de-atât nu merge.

S-au uitat unul la celălalt.

— O aud limpede ca ziua; e ceva în vârf. O aud foarte bine, limpede ca ziua, cum se freacă de el.

La aceasta, băiatul nu făcu decât să împingă şi mai tare.

— S-a desprins o grămadă? a întrebat tatăl.

— Ahâm.

— Asta-i tot ce putem face, atunci.

Băiatul a tras peria încet în cameră, dezasamblând extensiile una câte una în vreme ce bărbatul se uita în jos la el respirând greu, cu mâinile în şolduri, atent să vadă dacă scosese dopul de funingine din horn. Au luat jos traista, scoţând la iveală şemineul îngropat pe trei sferturi în funingine: nimic altceva. Băiatul a strâns cu dispreţ bucăţile de Sellotape într-o minge lipicioasă şi

sclipitoare. M-a invitat să mă uit pe horn în sus, dar tot ce-am văzut a fost o firidă mare şi întunecată, mult mai brută decât îmi imaginasem, înnegrită şi vârstată de săruri, ca o peşteră.

— Ideea e, mi-a spus el, că nu ştiu cum de reuşeşte prietenul dumitale să ţină totuşi focul în asta.

Când i-am spus domnului Ambrayses aceasta, a zis cu nervozitate:

— Era şi Petromax cu ei?

Am râs.

— Sigur că n-a fost. E hornar cumva?

— Să nu laşi niciodată pe nimeni aici înăuntru, a strigat. Descrie-i! Băiatul: avea mâini mari? Murdare şi cu unghii rupte?

— Cum altfel să fie mâinile unui hornar?

A ignorat aceasta şi, preocupat parcă de răspunsul la prima lui întrebare, şi-a şoptit în barbă: „N-au fost decât hornarii”. Dintr-o dată, s-a întins pe spate printre fire ruptele de păr şi bucăţile mototolite de hârtie de pe podea, s-a târât în vatră şi a încercat, cum şi eu făcusem să se uite pe horn în sus. Orice a văzut sau n-a văzut, l-a făcut să sară iarăşi în picioare. A făcut ocolul camerei deschizând uşile bufetelor şi trântindu-le la loc; a luat în mână una sau două dintre vederile trimise de fiica lui din Australia, s-a uitat într-un fel uşurat la timbrele ciudate şi la peisajele ireale, apoi le-a aşezat înapoi pe poliţa şemineului.

— Nu-i atins nimic, a spus. Nu i-ai lăsat să atingă nimic?

Când am spus că nu-i lăsasem, a părut să se calmeze.

— Uită-te la astea! a spus.

Folosise un pachet întreg de hârtie fotografică Polaroid, mi-a spus, pozând trei perechi de pantofi pentru femei pe care-i aruncase cineva într-un şanţ la capătul lui Acres Lane unde coteşte la dreapta ca să intre în Manchester Road.

— I-am observat duminică. Încă erau acolo când m-am întors, dar până-n dimineaţa asta au dispărut. Îţi poţi închipui, m-a întrebat, cine i-ar lăsa acolo? Sau de ce?

Nu puteam.

— Sau, la fel, cine să vină să-i ia dintr-un şanţ murdar săpat printre mizeriile de la fermă la marginea mlaştinii?

Fotografiile, care aveau acea ciudată tentă verzuie pe care o prind instantaneele Polaroid la o zi sau două după ce au fost expuse, îi arătau ca fiind subţiri şi fără vârfuri: o pereche din velur negru, un pantof de seară cu o piesă din blană maro; unul făcut din plastic transparent legat la margini cu un fel de piele de un albastru metalic; şi o pereche de sandale uşoare cu barete

intersectate care aveau rolul de-a ţine în loc partea de sus a labei piciorului.

— Erau toţi de mărimea treizeci şi opt, a spus domnul Ambrayses. Numele imprimat înăuntrul lor era Marchiza; puţin roşi şi spălăciţi, dar altfel păreau bine întreţinuţi.

Dintr-o dată, aruncă fotografiile şi se duse să se uite înapoi pe horn în sus.

A scâncit.

— Să nu laşi niciodată pe nimeni aici înăuntru! a repetat, uitându-se neputincios în sus la mine de unde stătea el culcat. Ai multe de învăţat despre Petromax.

Cu două sau trei zile mai târziu, şi-a închis casa şi s-a dus la Huli ca să caute, a spus, o carte rară care auzise că se afla acolo. Uşa magaziei sale din grădină a fost deschisă de vânt la jumătate de oră după plecarea lui, şi de atunci se loveşte fără oprire de canaturi.

Dacă domnul Ambrayses a fost, aşa cum bănuiesc, celălalt supravieţuitor al experimentului cu oglinda – cel care, îmbolnăvindu-se pe strada aceea murdară din spatele lui Rue Serpolet, auzise chiar şi în somn ecourile vocilor din baia publică pustie şi care, târât în delir şi transpirând din cauza viselor chinuitoare pe aleile lăturalnice îngheţate în ultima lor noapte, nu văzuse niciodată luminile eterice ale Oraşului de Sus – de ce amintirea lui despre Viriconium era opusul amintirii lui Petromax?

Mi se pare improbabil că voi afla vreodată.

Petromax mă evită, acum că şi-a vârât otrava în mine. Îl văd în jurul Huddersfield-ului, dar soţia îi stă mereu aproape. Dacă mă observă, o apucă pe altă stradă. Deseori au cu ei un copil, o fată de aproximativ zece sau unsprezece ani ale cărei picioare nedezvoltate ies de sub tivul unei haine cenuşii groase oricât de caldă ar fi vremea. Zăboveşte în urma lor sau o ia brusc la fugă înainte de pe pragul unui magazin sau se opreşte în faţa Centrului Civic şi refuză să meargă alături de ei, scoţând un sunet de protest, reprimându-şi parcă o mişcare a intestinelor. Îţi dai seama imediat că acesta nu este decât un alt gest formalizat: sunt o familie, iar străduinţele ei de-a nu aparţine acesteia sunt deja o contribuţie.

Oglinda lui Petromax, dacă vrea să ştie cineva, se află în toaleta din Merrie England Cafe, puţin mai în josul lui New Street faţă de El Greco, între intersecţia cu Ramsden Street şi Imperial Arcade.

Treci direct prin cafenea, cu toate reproducerile ei ieftine ale sfinţilor şi madonelor medievale, *Mori Seul Desire,* toţi unicornii şi maimuţele acela, unde suporturile lămpilor de fier şi tencuiala grunjoasă se apropie de sufletul medieval în noaptea lui „nepătată de nicio boare a Renaşterii” şi găseşti pe stânga o uşă făcută să semene cu lemnul de stejar lăcuit. Scările sunt vopsite în roşu aprins; pentru o clipă, acestea par ude. Coboară-le şi zumzetul cald şi omenesc al traficului şi discuţiile se sting, distanţa diluează fâşâitul familiar al aparatului de *espresso.* Acolo, în spatele pictogramei de pe uşa cenuşie şi îngrijită, deasupra chiuvetei cu aşchiile ei de săpun galben şi chiar lângă aparatul Seibel de uscat mâinile, se află oglinda lui Petromax. E mai mică decât te-ai aştepta, cu latura de aproximativ patruzeci şi cinci de centimetri.

Cum de s-au putut strecura prin ea? Simplul act fizic trebuie să fi fost dificil. Ţi-i poţi închipui stând în echilibru pe chiuvetă la fel de stângaci şi de greoi ca un elefant pe un scaun mic de circ. Buzunarele lor sunt îndesate cu tot ce au crezut că le va trebui: ciocolată, cuţite Tekna, monede de aur, dintre care nimic, la o ultimă analiză, nu se va dovedi de folos. Au încuiat uşa în urma lor (cu toate că Petromax, care trece ultimul, o va deschide din nou, astfel încât lucrurile să-şi păstreze normalitatea în cafeneaua Merrie England de sus), dar fiecare sunet dinspre bucătărie îi face să se oprească şi să se uite unul la celălalt. Încearcă un braţ mai întâi, apoi un număr; se zvârcolesc. În cele din urmă, picioarele lui Petromax dispar, zbătându-se şi fluturând. Pe talpa pantofului i s-a lipit o bucată de săpun. Toaleta e goală.

— Ei bine, asta-i tot, nu-i aşa? spune o voce pe coridor. E pentru copii, de fapt, nu-i aşa?

Domnul Ambrayses a avut dreptate: oglinda nu-mi este de niciun folos. Am coborât acolo; am stat în faţa ei. Cu excepţia mea, poate, n-am văzut pe nimeni prins deznădăjduit în capcană în ea. Când mi-a şoptit Petromax locul unde se află, ştia oare deja că nu voi îndrăzni niciodată să trec prin ea, de teamă că voi găsi Viriconiumul aşa cum l-a găsit el?

Vizavi de mine, lângă apartamentul domnului Ambrayses, locuieşte un cuplu cu doi copii. În ziua când el s-a dus la Huli, ei au ieşit afară şi au început să sape în grădina lor cu un soi de energie surescitată, iritată. Un vânt se iscase din gura văii, trântind geamurile deschise, suflând perdelele înăuntrul camerei. Trebuiau să strige ca să se facă auziţi peste el, în vreme ce copiii ţipau şi cădeau în fund, sau omorau viermi şi insecte.

— Chiar vrei să dezgropăm asta?
— Păi, nu s-a comportat foarte bine.
— Ei bine, spune dacă asta-i problema. Vrei să-l dezgropăm sau nu?
— Păi, da.
Ceea ce făceau ei nu semăna deloc cu grădinăritul. Cu cât sufla vântul mai tare, cu atât lucrau ei mai vârtos, de parcă ar fi participat la o cursă împotriva timpului săpându-şi un adăpost din calea lui.
— Un păianjen, un păianjen! urlau cei doi băieţi mici, iar tatăl le-a făcut pe plac cu un fel de calm disperat, aşa cum ai face în faţa unui atac aerian sau a unei inundaţii.
E profesor, are în jur de treizeci de ani, poartă barbă şi o atitudine tăioasă menită să ascundă sfiala.
— O să se dezlănţuie… furtuna asta? l-am auzit întrebându-şi soţia.
Era greu de intuit ce altceva ar fi putut spune, doar dacă nu „treaba asta“.
Curând după aceea, s-au dus cu toţii înapoi în casă. Vântul a şuierat şi a foşnit o vreme în şemineul meu îndesat cu ziare, dar a început să se potolească.

Viriconium!